PRAXIS MEDICINAE THEORICA ET EMPIRICA FAMILIARISSIMA...

Gualterus Bruele, Cornelio Francescucci

PRAXIS MEDICINÆ THEORICA ET EMPIRICA familiarissima

GVALTHERI BRVELE:

In qua pulcherrima dilucidissimáque ratione morborum internorum cognitio, eorumdémque curatio traditur.

THESAVRVS INNOCENTIA.

AVRELIANÆ,
Apud Iacobum Chouët.

M. DC. XXVIII.

ILLVSTRISSIMO HEROI AC DOMINO D. HENRICO COMITI HVNTINtoniensi, Hastinguæ Domino, &c. Consilij Majestatis Regiæ in parte Boreali Præsidi digniss. omníque virtutum genere ac doctrina clarissimo, bonorúmque studiorum omnium Mæcenati præstantissimo,

GVALTHERVS BRVELE, aliàs Brant, Doctor medicinæ, matheseósque studiosus, perpetuam precatur felicitatem.

MIRABILEM *quandam diuinæ naturæ pulchritudinem atque varietatem ob oculos cùm proposuerit nobis omnibus in hoc pulcherrimo mundi domicilio atque theatro habitantibus rerum omnium parens Deus, in eum hauddubiè finem, vt in eius summam nos admirationem, insatiabilémque alliceret amorē mirabili hac rerū pulchritudine, tum iucunda earundē varietate, incōprehensibiliq; durabilitate; omnes profectò ingenij vires in contēplatione tā stupendi opificij, homo, (qua nulla creatura in hoc mundo est nobilior) impendere deberet, quoties per propria officia & occupationes vacare licet; cùm nihil ad cultū Dei eiusdemq; amorē, meo iudicio, magis, quàm assidua diuinarum humanarúmque rerum cognitio, atq; immensorū operū Dei contemplatio nos promoueat: in eumq; finem proculdubio mentē rationalem nobis indidit, diuinitatisq; participes nos effecit; quod manifestè hinc constat, cùm in cælum omni quasi momento nobis ascendere mente ipsa liceat, siderúmq; rationes ac motus mirabiles, ipsamq; totius vniuersi pulcherrimam harmoniā perscrutari si ipsi velimus, conceditur; ne dicā quòd in medio astrorum, & in ipsis quoq; orbibus cælestibus nobis expatiari quasi integrū*

est quotiescumq; lubet. Estq; hæc res maximum profectò præsagiũ quòd maximi nos faciat æternus Deus, summoq; nos prosequatur amore, & quòd tandem suæ æternitatis nos sit facturus participes, modò piè illũ colamus, & reuereamur omnibus diebus vitæ nostræ. Quapropter nõ possum non mirari, & quidẽ quàm maximè præposterũ plurimorum iudicium, qui alto quasi silentio inuoluẽda hæc studia esse volunt, quæ cognitionem rerum naturalium tradunt in hoc pulcherrimo mundi theatro ab ipso omnium rerum conditore Deo, ob eam quam diximus causam, sensibus nostris obiectarum; cùm mirabilẽ tamen vim habeat recta rerum naturaliũ cognitio, ad pleniorem cognitionẽ omnipotentis Dei; præsertim si fide Christiana quis fuerit interiùs illustratus. Tãta enim videmus hîc paßim in naturaliũ rerum cõtemplatione miracula, vt nihil in diuinis difficile sit mihi ad credẽdũ. Vnde rectè Apostolus inquit, Inuisibilia Dei per ea quæ facta sunt, intellecta conspiciuntur; sempiterna quoque eius virtus atque diuinitas, ita vt inexcusabiles sint qui ex creaturarũ cognitione non studuerint dignas creatori gratias referre, cultúq; debito famulari. Mirabilium enim huius mũdi conditor ipse Deus, à mirabilibus creaturis æstimari potest ex parte, quàm nimirũ ipse sit potẽs atq; fortis qui de nihilo fecit omnia. Atque vtinã omnes Christiani hæc sæpiùs secũ alto silẽtio reuoluerẽt, cùm aliud vix quicquam sit quod nobis magis in memoriã reuocare possit spem immortalitatis nostræ. Atque haud dubiè deberemus omnes Christiani sæpiùs hoc naturæ templum, quod omnium sapientum consensu, cuiuscumque etiam sint hæreseos tandem, in humani generis gratiam est conditum, aspicere quò ituri sumus vita functi; paulatimq; ipsa mẽte sic nobis familiarem illam nostram beatam habitationem

facere

facere deberemus. Alij sunt qui licet rerum naturalium cognitionem vt priores non damnent; omnia tamen ea quæ de rebus naturalibus posteritati à præstantissimis viris non absque inspiratione diuina tradita sunt, prorsus immutare vanissimè laborant. In qua re præter multos alios, Paracelsus se magnam gloriam consecutum sibi ipsi pollicetur, idq; plurimis voluminibus ita agit, vt etiam è doctioribus permultos dubios aliquamdiu reddiderit. Et, vt verum fatear, me etiam aliquot mensibus suis labyrinthis detinuit. Magnis equidem præconiis quæ passim de Paracelso publicè spargebantur, prouocatus, nō alienum à ratione aliquando esse duxi, si nonulla illius perlustrarer scripta, cùm per negotia cōmodè liceret. Sperabam enim me inde aliquid commodi relaturum, cùm quasi supra astra huius viri scripta à multis extollerētur; quorū nonnulli inauditā etiam nobis minabantur metamorphosin, qui rationem medendi ipsius Galeni profitemur. Ego verò id tandem magnis laboribus, maximisq; expensis consecutus sum; quòd nunc sciam quibus rationibus alios ab hac arte plurimis dānosa dehortari possum, maximis præterea verissimisq; argumentis asserere possum, Galeni fundamenta, quātum ad felicem rationem medendi spectat, numquā euersum iri à Paracelsorū nouis hypothesibus; id quod latius ostēdemus in libello nostro quē De corollariis philosophicis inscripsimus. In quo libello in eorum gratiā qui ita auidi sunt rerū nouarum, vt à lectione Paracelsi abstinere nequeant, ea quæ à Paracelso multis libris arrogantissimè, à Raimundo Lullio plurimis voluminibus verbosissimè, & à Gebro obscurissimè tradūtur, verissimè, quantumq; res ipsa patitur, apertissimè atq; breuissimè pro nostro modulo proponemus; neque enim assero nihil omnino vtilitatis ab istis scriptoribus lectorē posse

consequi: scio enim peroptimè; etiamsi Chaos illud alchimisticum aspectu sit vile, omniq; vita destitui videatur, in suo tamē sinu foueri, quod Alchimistarum altißima inuolucra atq; ænigmata, nō mera esse somnia significare potest. adde quòd nihil sit in vniuersa philosophantiū schola, quod carnis nostræ resurrectionem (& quidem cū magna innouatione, atque gloria) certius nobis persuadere potest quàm Chaos illud Alchimisticum, seu, vt vocant, philosophicum. Ipsa deniq; Alchimia ex metallis præparare docet præstantia medicamenta, quæ quamuis ab arte medica meritò excludātur ob venenatos spiritus quibus omnia quasi perfunduntur, artem tamen chirurgiæ exornare possunt, si dextrè à chirurgo corporibus humanis accōmodentur. Sed quantum peccent priores, qui rerū naturalium cognitionem non nisi iniquo admittunt animo; tum posteriores, qui omnino inuertere studēt ea quæ à præstantißimis philosophis, medicis, astronomis, astrologisq;, idque dubio procul non absque inspiratione diuina, posteris quasi per manus tradita sunt, in præsentia ostēdere consultū minimè existimo, cùm tantæ faces nobis concitatæ fuerint non ita pridem à nonnullis qui meo nomini meæq; famæ maleuolè insi[d]iabantur, vt mirum sit dictu. Cuius rei occasio hinc orta est, quòd maiorem semper maiestatem atq; auctoritatē attribuerim sacrato Dei verbo (& meritò quidē: Cælum enim & terra transibunt, verbum autem Domini manet in æternū) *quàm vt eius veritas humanis vllis artibus probari posset aut deberet, cùm nullæ quasi sint disciplinæ humanæ quin plurimis paßim implicētur erroribus. Quātum autem à me peccatum fuerit, alienum à ratione nō esse existimo si ingenuis præditis animis vno verbo significē, in eum potißimùm finem, vt sibi quoque cauere discāt qui virtuti*

se con-

ſe conſecrarunt, quiq; animum ad cauendum fallendumq; minimè inſtructum habent. Recentē qui adhuc habent memoriam ignitarum impreſſionum quæ in æthere Septētrionali apparuere anno Dom. 1575. circa nonam horā noctis pridie diui Michaëlis, multos eſſe ſcio vbique locorum. Rogat à me muliercula vbi iam dies aliquot elapſi eſſent, primo ánne prædicta vidiſſem lumina, vltimò quidnam de facibus illis cæleſtibus ſentirem. Inquam ego, me, & magna quidem cum admiratione vidiſſe prædicta meteora, naturalē autem cauſſam me nullam poſſe augurari, quæ rationi ſatis eſſet cōſona horum luminum. Hoc interim addidi, hāc nimirum, quam dicam cauſam nō omninò videri alienam à ratione. Poteſt fieri, inquam ego, vt huiuſmodi faces excitatæ fuerint ratione magnæ alicuius tempeſtatis tunc temporis ſub terra exiſtentis; radij equidem ſolares in denſam cōcretámque nubium mollem ſub terra collectam, quaſi in corpus ſolidum incidentes, fortè ad ſuperiora tantiſper reflectebantur, donec alteri alicui occurrebant corpori ſolido: cumq; eodem tempore nubiū quoq; denſiſsima moles ſupra terram verſus Septentionem diuerſis cōcitaretur motibus, poteſt fieri, inquā, vt radij ſolares in illis nubib. ſupra terrā in ea orbis parte reciperētur, dictaſq; excitarint faces, haud aliter atq; ſpeculo radij ſolares à quovis homine in hoc aut illud obiectū trāſmitti ſubinde ſolēt, quò radij ſolares per ſe tunc tēporis nullo modo peruenire poſſunt. Hæc ego more eorū qui rerum naturalium cōtemplatione delectātur, interrogatus cādido animo in mediū proferebā. His à me dictis, inquit muliercula, Extremi diē iudicij nos oppreſſurum ſignificare nobis ego auguror has faces cæleſtes. Cui reſpondi, me id certò aſſerere nō poſſe ratione vlla naturali, cùm à ſacrato Dei verbo diſcere debeamus, quidnam de hac ſimiliq;

quæstione, quæ omniũ philosophorum sapientumq́; rationes atque capacitatẽ longè excedit (vtpote qui omnia naturalibus rationibus metiuntur) statuendum sit, cùm hoc soli Deo notum sit, qui reuera solus nouit omnium rerum durationem atque terminos. Fuere nihilominus, inquam ego, inter priscos philosophos permulti viri magna laude digni, etiamsi diem illum Domini magnum ignorauerint, ob summã vitæ sobrietatem, necnon mirabilẽ quam nobis reliquerunt de rebus naturalibus cognitionẽ præstantissimásque leges quas in hunc finẽ cõdiderãt, vt beata eorum seruari posset respublica. Quãuis enim heroici illi viri nullã artẽ quã humana excogitauit industria, absolutã nobis reliquerint, præclara tamẽ in omnib⁹ artibus indefessis laboribus, longissimisq́; obseruationibus inuenerũt, posterisq́; instar testamẽti fideliter tradiderunt, quã ob causã meritò etiã auctores posteritatis vocari possunt. Hoc quoq; addidi prædictis, huiusmodi scio meteora, signaq́; cæli, tã philosophorum quàm astrologorum testimonio, nobis plerumque denunciare magnas calamitates. Cui quoq; sacra scriptura assentitur, cùm inquit, A signis cęli n[illegible]lite metuere. Signa enim cùm sint, aliquid boni aut mali nobis significare certũ est. Quãtumuis autẽ maximas calamitates nobis significare huiusmodi signa cæli ex eorum obseruationibus intelligamus, non est tamen, inquam ego, quòd metuamus quicquã, si firma fide & absque omni dubitatione nos commiserimus tuitioni omnipotentis Dei, ipsumq́; plena fiducia inuocemus, vt nobis adesse velit nunc, & in omnibus angustiis nostris, vtq́; imminẽtia mala mitigare velit, cùm propè sit Deus omnibus verè inuocantibus eum. Huiusmodi itaq; signa cælestia cùm magna ex parte calamitates nobis denuntient, idq́; propter peccata populi; semper timentes

Deum,

Deum, pioſq́; excitabunt animos ad inuocandũ Deum, vtq́; pietatem atq; virtutẽ amplectantur, commonefaciẽt. Eſtq́; hæc reuera pia doctrina de cæli ſignis. Ex prædicta tamẽ hac cãdida reſponſione tantæ nobis concitatæ fuere faces, quaſi impudẽter irreligioſeq́; aliquid adſeruiſſem, vt mirum profectò ſit dictu; cùm accuſare, addere, mutare, diminuere, calumniari mea colloquia non dubitauerit, antequam ea quæ à me dicta fuerãt, aut audiret, aut leuiter ſaltẽ intelligeret. Cumq́; Poëta dicat, ſe odiſſe memorem cõpotorem; poſſem & ego æquo iure odiſſe, ſi Chriſtiana charitas permitteret, & falſum commemoratorem. At quantũ hîc peccauerim, nullus eſt candidi iudicij, Chriſtianaq́; charitate imbutus, qui non facilè obſeruare poßit. Sunt & alia quæ de rebus naturalib. ab aliis aliquãdo inuitatus in medium protuli, quorum nonnulla in deteriorem etiam à nonnullis detorta fuere partem, verùm quàm iniquè id fecerint, vnico verbo indicabo, vt omnib. ſatisfaciã calumniatoribus, & ita quidẽ dilucidè, vt etiã vel omnium rerũ quaſi ignarus obſeruare haud difficulter poßit, iniquè frequẽter viros bonos calumniari ab iis qui nunquã, aut ſaltẽ infeliciter didicere ingenuas artes, quæ emollire in omnib. quaſi profeſſoribus ſolẽt mores, eoſdemq́; non ſinunt eſſe feros. Teſtes mihi erunt omnes illi qui diligenter rerũ humanarum ſtudium cum ſtudio diuino coniunxerunt (quos verè heroicos viros eſſe meritò dicere licet) quòd paßim in omnib. ſcholis philoſophicis apud Chriſtianos, dũ nouitij in rebus philoſophicis atq; Ariſtotele (qui meritò dicitur etiã hodie princeps philoſophorũ) inſtituuntur: auditores omnium primò diligẽter admoneri à præceptoribus, auctorem quem lecturi ſunt, eſſe ethnicũ quidem ſcriptorẽ, rerumq́; naturaliũ cognitionẽ illum optimè quidẽ doctißimeq́; proponere, nihilominus

magna cũ cautela esse legendũ tum illum, tum omnes alios ethnicos philosophos; cùm multa paßim scribant quæ cũ veritate ipsa manifestißimè pugnãt. nec id mirũ est, cùm humanis solùm rationibus innitantur. Vnde nõnulli eorũ sunt qui asserunt mundũ numquã habuisse principiũ nec habiturum finem, alij sunt qui cõtrariam seriò tuẽtur partem. Nõnulli quatuor esse mundi elemẽta, sunt alij qui tria tantùm esse seriò cõtendunt, sunt etiã qui duo solummodò admittunt. Suntq; alia quamplurima de quibus nõ satis inter illos cõuenit. Prædictis quoq; addit qui in philosophia nouitios introducit præceptor. Cùm itaq; plurima paßim philosophorũ scriptis permista sint, quæ cũ veritate pugnant, vt cõstet quãdo scripta eorum veritati cõsona sint, & quando cũ veritate pugnẽt, certò diiudicare poßitis, ne quis errorib. philosophorum implicetur, reuocãda sunt omnium philosophorum atq; astrologorum dicta atq; scripta ad sacratum Dei verbum, tanquã ad lydium lapidem, eiusq; auctoritate examinanda sunt, cùm illud verißimè omnes lites dirimat atq; cõponat, cùm ibi quiescere debeam⁹ ab vlteriori inquisitione veritatis in iis in quib. ratio humana deficit. Ita quidẽ me meosq; collegas optimi mei erudiere præceptores, quibus me nõ minus quàm piis meis parentib. debere, lubenter confiteor. Estq; hoc tã notum in scholis philosophicis, vt neminẽ esse qui hæc ignoraret, aliquãdo præsupposuerim. Hoc solidũ studiorum fundamentum vbi aliquis iecerit, quare quæso liberũ nõ erit apud bonos (quibus omnia bona) data occasione, referre, quidnam senserint philosophi de mundi creatione, de eiusdẽ duratione, de hominis anima, de morte, de Deo, de corporib. cælestibus, de stellarum motib. atq; influentiis, de terræ motu, de tonitru, de Cometis, de tẽpestatib. maximis, de eclipsibus, aliisq; similib. naturæ portentis.

Cur

Cur quæso omnes disciplinas liberales & quæ humana industria inuētæ sunt, hoc studiorū iacto fundamento peruagari tunc nō poterit, apumq; more ea quæ profutura sunt, seligere? æquo iure meo iudicio peritis nautis nō temerè cōparari poterit, qui hoc solidum studiorū suorum fundamētum iecerit. Nā quemadmodum nauta si nauē acumq; habeat magneticā vsui nauigationis artificiosè cōcinnatam; forti quidē animo periculosissimum primò cōscendit mare, etiamsi maximè furiosum sit, & frequenter nil nisi mortem minetur, illudq; felicissimè percurrit, etiāsi nunc ad sidera quasi vi tempestatis attollatur, iterumq; subitò ad tartara quasi præcipitetur, quod etiā tam in hemisphærio inferiori (quod magis etiam mirum est) quàm superiori perficere nō dubitat. Rectū prætereà iter ad patrios quoq; inuenit lares; idq; absq; errore notabili, etiamsi vi vētorum atq; tempestatū ad remotissimas maximeq; ignotas mundi partes sit deuolutus, totoq; aberrauerit à destinato itinere cælo: eodē quoq; modo, animo cōstanti poterit omnium philosophorū, astrologorumq; dicta atq; scripta perlegere, docere, exponere, cōmentariisq; illustrare, quātumuis in multis à veritate aberrauerint, quisquis studiorum prædictū fundamentum iecerit: nec est quod vereatur ne errorib. eorum implicetur, cùm in omnib. dubiis ad sacrā scripturam tanquam ad verissimum asylum atq; refugium si diuerterit, facilè nū verum falsùmve doceat philosophus intelligere poterit, cùm ea in omnib. dubiis certissimè decidat omnē ambiguitatē. Non dubito quin vulgari etiā solūmodò præditus ingenio, facilè videre possit, iniquè sæpe calūniari viros bonos; primò ab iis qui nō animaduertunt aliud lōgè esse philosophorum recēsere opiniones, & easdem approbare; deinde etiam ab iis qui ignari sunt libertatis atq; moris qui in philosophicis scholis obseruari solet. Ex dictis quoq; facilè quiuis æstimare potest,

maximè quoq; à ratione deficere eos qui naturalium rerũ cognitionẽ explodendã tanquam humano generi noxiam, asserũt, à nemineq; has artes addisci esse putãt, quin minus Christianus efficiatur: id autem quàm alienũ sit à veritate, non est quod pluribus ostẽdere conemur, cùm nullus ferè tã puer sit qui id intelligere modò velit, ex prædictis nõ possit. Tantumq; abest vt ego ita sentientib. assentiar, vt etiã meo iudicio aureis scribi mereatur litteris hoc philosophi dictũ; Illud, *inquit,* quod exiguũ & tentãdo potiùs quàm asserendo de sublimi dignitate cælestiũ naturarũ attingimus, quãuis tenuiter ea cognoscamus, dignius tamen est & optatius multa scientia quã de inferiorib. habemus, eò quòd hinc viuacitas ingenij ad penetrãdũ mirabilia subleuatur, hinc enim theoremata enascuntur quę ad credendũ non inducunt, sed cogunt. *Hoc quoq; superioribus addo; cùm bonas horas meæ vitæ residuas collocare decreuerim in iis quæ mea studia aliquo modo promouere possunt, me tã iudiciũ priorum qui naturalium rerũ cognitionẽ damnant, quàm posteriorũ qui immutare student ea quæ optimè de reb. naturalib. posteritati à præstãtissimis viris tradita sunt nõ absq; inspiratione diuina, lubenter reiicere, cùm nostra studia tã priores quàm posteriores remorentur potiùs quàm promoueãt. Eam quoq; ob causam nunquã me in morborũ curationib. à Galeni, Hippocratisq; solidissimis iactis fundamentis abduci patiar; id quod meritò etiã ob hanc fecero causam; medicinæ enim studio cùm me omninò cõsecrauerim tẽpore iuuentutis propter aduersam valetudinem, qua ea ætate ita grauiter diuq; opprimebar, vt diuturnioris vitæ spes quasi nulla mihi superesset; nihilominus (sit laus Altissimo) ex quo huius artis fundamẽta (quæ vt iucundissima,*

ita

ita & firmißima sunt) aliqualiter assecutus essem, vitæq́3 modū secundū eius præcepta dirigere cœpi, valetudinē recuperaui, huiusq́3 scientiæ beneficio, seriò assero me superasse morbosam mei corporis cōstitutionē, hactenusq́3 transegisse vitā minùs ægritudinib. obnoxiam. Cùm autē huius artis beneficiū in meipso omnium primò ita felici cum successu (sic monēte Deo) expertus essem, omnes conatus insumere in hac arte medica, nō alienū esse à ratione duxi; spōteq́3 hoc genus studij mihi eligere decreui, quod ad hoc studiū (sentiens vim latētis naturæ) officiumq́3 me natum esse diuersis indiciis augurari liceret, ratus verū esse, quòd nihil felicius sit quàm quod impellēte genio peragitur. Itaque quoniam omniū primò in meipso didici certißima experientia, artem medicā plurimum in propulsandis morbis momēti habere; nō immeritò magis illā tandem colere cœpi, & quidem in eum etiā finem, vt aliis ex morbis periclitantib. data occasione succurrere possem, eorumq́3 lāguores lenire: etiamsi enim homo inter omnia alia animalia dominetur, haud aliter quàm sol inter stellas, interq́3 metalla aurū (nullum enim aliud est diuinius homine animal) tamē in terris nihil est homine quoq; calamitosius. Ad hoc quoq; me incitauit, quòd nihil magis in votis mihi fuerit in hoc breui vitæ curriculo ab ineunte etiā ætate, quàm vt aliquo modo possem præstare ne frustrà nat⁹ esse viderer in hoc pulcherrimo naturæ templo; in quē finem sæpiùs etiam genium defraudare voluptatibus, & quæ ab aliis plurimi fiunt, negligere non dubitaui. Atque iā dicta occasione, tandem mihi ipsi hanc præsentē artis medicæ Praxim, ex Galeno, Hippocrate, (quibus præcipuus debetur honos) Auicenna, Aëtio, Paulo Aegineta, Gatinaria, aliisq́3 præstātißimis scriptorib. collegi, in præsentemq́3 quem videtis ordinem redegi, ne librorum bi-

bliothecã vbiq; locorum circumferre cogerer dũ ægris mihi inseruiẽdum esset. Partim quoq; vt memoriæ cõsulerẽ, quæ ætate lãguescere solet. In hoc autem libello, curandi rationẽ expreßimus claram, breuem, methodóq; cõstantem, memoriámq; quæ aliqualiter iuuare potest. medicamẽta præterea ratione experientiaq; cõprobata, necnõ tuta, plurimisq; cognita & paratu facilia solummodò admittimus, quib. nihilominus grauißimi morbi possunt è corpore expelli, modò vniuersalia particularib. debita ratione accõmodẽtur: quod plenius in Vniuersali nostra medẽdi Methodo indicabimus. iis quoq; efficere licebit vt sit mens sana in corpore sano; quo nihil mortalib. est expetendũ magis, cùm alioqui pauper sanus magis sit felix quàm diues affecto corpore. Id quoq; ex his laborib. mihi obtigit, quòd plurima paßim obseruauerim quæ alioqui neglecturus, præteriturusq; eram. Internorum autem morborum hîc potius curãdi rationem proponimus, eò quòd tum cognitione, tum curãdi ratione, externis, iisq; quæ ad chirurgiam pertinent (quã suo quoq; loco pro nostro modulo exornare non grauabimur, si æquo has nostras primitias admiseritis animo) sint difficiliores. Medicamẽtorum quoq; repetitio hîc aliquoties fit in morbis diuersis, vt inexercitatis magis fiat clara atq; familiaris, minusq; laboriosa nostra Praxis: id quod meo iudicio fieri nõ poterat, si toties ad alia loca relegaremus lectorem, quoties alioqui id fieri licebat: inexercitatis enim cõpendia dispendia esse solent; iisq; nunquam bene dicitur quod satis nõ dicitur. Hîc quoque paßim simplicia addimus compositis medicamentis, eò quòd sæpe præstantiorem edant affectum simplicia, multis in vnum coactis medicamentis. Adde quòd cùm auxilia frequenter mutanda sint, & potißimùm in cõtumacioribus morbis, ne vni assueta natura medica-

dica-

dicamento, illud tandem aspernetur, satis copiosam vbique eorum adducimus siluā. Ex Galeni autem, Hippocratis aliorumq; præstantißimorum medicorum fontibus, permulta huic nostræ Praxi inspersimus, iisq; parum immutatis, cùm ea feliciùs, doctiúsque proponi vix poßint. A plurimis autē amicis frequenter expetita cùm fuerit hæc nostra Praxis (nō in eum reuera finem nata vt illam typographis cōmitterem) vobis viris generosis qui aliqualem cognitionem artis medicæ expetitis, quibusq; prolixa medicorum volumina euoluere nō licet propter alia studia atq; negotia, de quibus quoq; iudiciū ferre difficile vobis fuerit absque ope medici docti, quorum copia multis in locis cùm denegetur, me meam dedicasse Praxim scito candide lector, nō autem iis qui lōgis laboribus, diuturnaq; experiētia in hac arte diuina satis profecerunt. Quamuis autē impoßibile sit vt immortalis permaneat homo; tamen vt diutißimè viuat, posse multum, ne dicam mira præstare hāc nostram artem medicam (si principiis obstet, temporeq; debito admittat medicum, vniuersaliaq; particularib. debita ratione adhibeātur) verißima diuturnaq; experientia edoctus tum in me, tum in frequentißimo amicorum numero, idq; diuersis in locis, asserere etiam plurimorum testimoniis possum. Cùm autem maxima sit ingeniorum varietas, nihilq; à quoquā hisce temporib. in medium proponi poßit, quin suos habeat detractores atque zoilos, quibus facilius multò est reprehēdere quàm emendare (cùm aliorum vituperare labores ars nulla sit) difficillimum mihi fuerit omnib. operam gratam præstare posse, præsertim cùm pro nullo vitio à multis habeatur alienā proscindere famam, qui plurimùm sibi quoque plaudunt, si doctiores, virtuteq; præcellentes, re vel minima reprehēdere poßint. Quorum multi quoque sunt, qui

in re parua magnas posse excitare tragœdias gloriantur, modò inde commodum aliqua ratione metiantur: quorum hominum ipse miram varietatem non ita pridem expertus sum. Cúmque *hæc nostra tanta non sint, vt per se maleuolorum iniuriam euadere poßint, mihiq́ natura ingenium concesserit mite, simplex, animúmque innocentem; ego propterea multorum virorum consuetudinem imitari quoque decreui, qui vt tutiùs eorũ scripta à calumniis & iniuriis defendantur maleuolorum, & qui ad cauendum fallendúmque instructißimi sunt, præstantioris alicuius patroni vlnis ea commendare solent, cùm non minimam gloriæ partem viri natura præstantes atque generosi semper existimati sint, viros protegere doctos.* Celebri *autem tui nominis fama atque auctoritate adductus, Mæcenas illustrissime, sub tuo patrocinio hanc de internorum morborum curationibus Praxim, cum viris generosis atque beneuolis communicare non grauabor. Optimè autem mihi conscius sum, nulla mea esse merita quibus aliquid à te impetrare poßim viro illustrißmo; meæ tamen quod ignosces audaciæ, bonorme animo esse iubet tua in omnes, etiam exteros, beneuolentia. Adde quòd plurimùm me quoque incitat, quòd te ad heroicam aspirare virtutem, certò mihi persuasum habeam, eiúsque te ingenij esse constat, qui bene velis doctis & eruditis omnibus. Adde quòd diuinæ artis medicæ, omniúmque aliarum scientiarum te candidißimum esse patronum, iam diu didici. Verùm subsistendum hîc in tuis laudibus mihi consultißimum esse existimo, propterea quòd epistolaris breuitas non ferat ea quæ cum virtute commemorare liceret. Tibi, tuaque Celsitudini me meáque studia reuerenter commendo, tibíque omnem animi mei promptitudinem libentißimè offero.*

Methodus

Methodus pro cognitione CEPHALALGIAE INSERVIENS.

CEPHALALGIA est laboriosus sensus ipsius capitis, propter grauem eius mutationem aut tristem. Ab affectu ipso, & etiam ipsa parte affecta nomē inditum huic malo est. Contingit autem caput plus cæteris partibus doloribus torqueri, ita quidem vt vix vlla alia corporis pars doloribus ita oportuna sit: quod partim fit propter positionem; facillimè enim vapores acres humorésque turgentes ex inferioribus partibus eò impetum faciunt. Cùm denique frigidæ humidæque admodum sit naturæ ipsum cerebrum, plurima in eo generantur excrementa: quæ si increscant, nec debito tempore excludantur à virtute expultrice, caput doloribus quoque perturbare solent. Dolor autem hic subinde exterius versatur, túncque capilli exacerbantur si caput prematur: hęc autem nequaquam accidūt dum dolor intus existit. Si autem dolor hic vetustus sit, sæpiúsque repetat, diúque perseueret, totúmque caput occupet, aut maiorem eius partem, *Cephalea* dicitur. Alteram autem capitis partem si tantùm occupet, *Hemicranea* erit; subditarúmque partium consensu. *Cephalea* autem proprio & primario fit capitis affectu. Vti autem dictæ duæ species, sic etiam dolor capitis ex febris occasione ortus, aut potatione strenua, aliáve aliqua causa externa, *Cephalalgia* dicitur.

PARS AFFECTA. Membranæ ipsius cerebri vt plurimùm hîc afficiuntur: cùm enim exquisitè sentiāt,

in illis potissimum dolores fiunt, & quidem magna ex parte punctorij, vti substantiam cerebri dolor potius grauans exercet; obtusum enim sensum consecuta est cerebri substantia. afficitur autem cerebrum aut per se, túncque dolor magis est assiduus; aliàs verò per consensum subiectarum partium, à quibus leuia facilè ascendunt, & à cerebro facilè admittũtur. Frequentissimè autem fit à ventriculi consensu propter sextum par neruorum illi implantatorum, tunc dolor minus est assiduus, sed per interualla repetit potius, inualescitque dolor incremento mali ipsius stomachi, vti contrà quoque leuatur, dũ stomachus melius se habet. Solet quoque mitigari postquam cibum sumpserit æger; contrà verò exacerbari, si diutius inediam pertulerit; humores enim crudi aut acres, tempore inediæ à ventriculo attrahuntur à partibus vicinis, cerebróque communicantur vapores inde profusi. Sæpius quoque vteri fit vitio, túncque potius in posteriori capitis parte dolor versatur quàm anteriori, per spinalem enim medullam cerebro noxa communicatur tunc. Solet tamen à posteriori capitis parte in alias quoque adiacentes noxa diffundi, quod sæpe fit in mensium suppressione, seminísve corruptione. Si ab alia aliqua parte fiat dolor, ex propriis signis innotescet. Solet autem cerebrum per communitatem læsum, tandem etiam per essentiam affici; longo equidem dolore, contingit cerebrum subinde ita debilitari, vt facilè recipiat superfluitates aliarum partium. Hinc quoque contingit spiritus resolui, vnde virtus digestiua debilitatur, temperiésque immutatur, vnde quàm plurima excrementa in cerebro generantur.

Signa; Ex ægri querimoniis, subiectísque, constat huius mali præsentia.

Cavsæ; Sæpe excitatur à frigida pituitosáque materia, túncque dolor grauans, aliquando etiam multum vehemẽs, si subitò scilicet inuadat, excitatur, facieíque pallor adest, vsus ciborum humidorum frigidorúmque præcessit, humidi frigidíque temperamenti est. Solet

autem

autem hæc materia, ob craſſitiem atque viſcoſitatem, obſtruendo anguſtos meatus capitis, dolorem excitare. Aliàs à copia fit sãguinis, totiúſve plenitudine; id quod victus ratio, temperamentum, ætas, cæli ſtatus, & reliqua quæ ſanguinem augere poſſunt, indicabunt. Rurſus fit hoc à menſib. hæmorrhoidibúſve ſuppreſſis, nec non à ſanguinis ſuppreſſione, qui erũpere ſolebat ſuis temporibus; tunc grauitatis diſtentioniſque ſenſus cum dolore, caliditatéque, ídque maxima ex parte in fronte aderit: vrina intenſi eſt coloris, rubedo in facie oculiſq. obſeruatur. Aliàs fit à ſanguine bilioſo atque tenui, cuius parua quantitas maximos ſæpe dolores excitat; fit tunc abſque grauitate dolor mordax, acutus, perforans, pulſans validè, erodens, & vt plurimùm in dextra capitis parte; oris amaritudo, vigiliæ, capitíſque ardor magnus concurrit. Contingit aliàs quoque à copia ſpirituum immodica, ſeu à materia multum flatuoſa dum redundat, dolorẽ capitis excitari, quæ per minimas vias facilè penetrare poteſt, & per neruos, membranas, arterias, venáſque, necnon intra membranas & oſſa ſe inſinuat, ſicque diſtenſione ſeparationem partium coniunctarum moliuntur; túncque fit dolor in capite diſtendens ſine grauitate, & ſonitus auriũ, qui ſtatis ſæpe diei horis recurrit, magnáque ex parte per conſenſum fieri ſolet hic dolor. Aliàs quoque ab intemperie notabili calida aut frigida vehementiſſimus ſæpe dolor in capite oritur. Non ita diu tamen durare capitis dolores ſolent ex ſola intemperie orti, quin humorum colligatur copia, à qua dolor etiam fieri ſolet: & potiſſimùm hoc fit ſi diu duret dolor, corpúſque plethoricum aut cacochymicum ſit. Cum calida autem intemperie concurrit dolor magis intenſus quàm cum frigida, capitis quoque calor adeſt notabilis, oculorũmque rubedo; à frigidis leuantur. Contrarium in frigida capitis intemperie euenit, quæ validiſſimum etiam dolorem excitat, & magis diu durare ſolet, quàm qui à calida intemperie fit. Ex ſicca autem intemperie non ita validi oriuntur dolores,

eò quòd subitò non inducatur, sed solent esse lenti lõgíque: calor quoque non ita hic molestat, sed capitis cutis magis sicca persentitur. ab humectantibus leuantur, ab exsiccantibus verò offenduntur. Ab humida autem intemperie dolor non excitatur per se, eò quòd violentam repentinámque mutationem in parte similari efficere nequeat per se, nec continuitatem eiusdem soluere potest, nisi copia humorum concurrat.

PROGNOSTICA. Vetus capitis dolor ex frigida materia ortus; difficillimè sanescit, & potissimùm in senibus. Dolor autem capitis continẽter excrucians, somnúmque auferens, periculo haud vacat; insaniam enim in proximo esse significat, & maximè si vomitus accedat æruginosus. Item surditatem, phrenitidem, apostema, spasmum, singultúmque minatur dolor capitis si grauiter vrgeat, neque curatione sanescat, sed potius increscat. Magno dolori capitis si distensio neruorum cõcurrat, summum periculum ostendit. Quicumque sani dolore capitis repẽtè corripiuntur, & statim mutescunt & stertunt, in septem diebus moriuntur, nisi febris apprehenderit. Cùm caput parte aliqua, vel circumcirca dolet, si pus, vel aqua, vel sanguis è naribus, ore, aut auribus exit, scire licet malum solui. Dolor quoque capitis qui à principio non fuit, certum est indicium futuræ crisis per vomitum, aut sanguinis fluxum è naribus, eíq; dolori curatio molienda non est, ne prohibeamus sanguinis eruptionem, quæ naturæ prouidentia instituitur, morbúmque aut soluet, aut saltem leuabit.

Methodus pro curatione
CEPHALALGIÆ FRIGIDÆ INSERVIENS.

Perficitur autem sequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AER sit calidus atque siccus, aut arte aut natura.

Cibus.

Cibus. auium montanarum carnes, item gallinarum, caponum, oua sorbilia. assæ autem carnes elixis meliores.

Coquantur alimenta cum betonica, maiorana, serpyllo. Inter fructus conueniunt amygdalæ dulces, pistaciç, vuæ passæ.

A cibo, diacidonites cum speciebus sumat nonnihil.

Potus sit vinum tenue: parum quoque bibere poterit vini potentis. Aliquando bibat haustum mulsæ, cui aliquid nucis muscatæ, nec non piperis immittemus.

Motus exercitiúmque sit mediocre.

Somnus sit mediocris, & elato coopertóque mediocriter capite quiescat.

Vomitus hîc vitandus, nisi per stomachi communionem caput doleat.

Animi accidentia vitentur: leuis interim cura non hîc vt in Cephalea biliosa est noxia.

PRÆPARANTIBVS.

Syr. de hyssopo, de radicibus acori, de betonica, stœchade.

Mel rosatum. Syr. acetosus simplex. Oxymel simplex, scyllicum & compositum.

Aqua hyssopi, betonicæ, maioranæ, saluiæ, melissophylli.

Decoctum ligni guaiaci cum rebus capitalibus.

Decoctum betonicæ, hyssopi, apij, fœniculi, saluiæ, maioranæ, melissophylli, pulegij.

Decoctum florum stœchados cum melle.

Per plures autem dies materia mali istis concoquenda erit, antequam eradicatiuè vacuabitur; humores enim crassi, viscidi atque lenti grauiorem ferè atq. contumaciorem morbum alunt. Si tamen admodum ęgrum affligat, tunc vacuationem eiusdem instituemus, non expectando concoctionem.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiet si plethoricum corpus sit; alioqui in crassis, viscidis, multúmque frigidis humoribus vena

nõ ſecabitur;periculum enim eſt,ne frigidus affectus incremẽtum ſumat.Secabitur autem Cephalica dextri brachij: hinc ſi malum perſeueret,venam frontis ſecabimus, & potiſſimùm ſi in poſteriori parte capitis dolor hęreat. Propter autem humorum craſſitiem, ſatis amplum vulnus inſtituetur.

Electuarium Indum,diacatholicum,diaphœnicum.

Puluis ſenæ præparatæ,plurimùm hîc valet.

Hiera ſimplex diacolocynthidos,logodali,agaricus trochiſcatus.

Pil. de agarico, alephanginæ, cocciæ, arabicæ, fætidæ, maſticinæ,aſſaieret.

Agaricus. Turbith.

Potio ex rad.acori,betonica, hyſſopo, roremarino,ſtœchade,ſeminibus aniſi,fœniculi,vuis paſſis,glycyrrhiza,floribus violarum,bugloſſæ,polypodio, ſena,nuce muſcata,cinnamomo,diaphœnicone.

Potio ex ligno guaiaco,rebus capitalibus,ſena,polypodio.

Clyſtere ex decocto betonicæ, maioranæ, ſtœchados, foliorum meliloti,maluæ,braſſicæ,addito melle roſato,diaphœnicone,oleo roſato,ſale,hiera diacolocynthidos.

Proderit laborantibus hoc malo,non ſemel, ſed bis aut ter purgare,eò quòd pedetentim purgando humores concocti faciliùs medicamento obediant. Craſſi enim & tenaces humores ſubitę purgationi non cedunt. Potius autem pillulæ quàm electuaria conueniunt,eò quòd plenius meliúſque à partibus diſtantibus attrahant quàm electuaria.

AVERTENTIBVS.

Clyſtere prædictum. Eo purgantis medicamenti vice conuenientiſſimè vtemur, materiam equidem deorſum ſic reuellimus, doloré mque qui à vaporibus furſum elatis ob alui ſuppreſſionem excitatur ſedabimus.

Venæ ſectio.

Lotio-

Lotiones crurum ex aqua calente.

Sanguiſugæ venis eminentibus circa locum affectum applicabuntur, aut extremitati naſi.

Suppoſitoria fortia.

Ligaturæ dolorificæ fiant partium oppoſitarum, necnon earundem frictiones validæ.

Fomentationes quoque earundem partium ex decocto ſaluiæ, hyſſopi, maioranæ, aliiſque herbis capitalibus.

Sternutatorium ex pyrethro, pipere, caſtoreo, nigella, elleboro albo, ſucco maioranæ, betonicæ, cyclaminis.

Naſale vel errhinum ex ſtaphiſagria, nigella, hiera picra, ſucco iridis, pipere, aurea Alexandrina, elleboro, euphorbio, pyrethro, caſtoreo, cyclamine, ſinapio, aqua maioranæ.

Apophlegmatiſmus ex manſu hyſſopi, condiſi, pyrethri, piperis, ſtaphiſagriæ, glycyrrhizæ, maſtices, vuarum paſſarum, maioranæ, pauco melle addito.

Gargariſmus ex vino rubro, in quo decoquantur radices pyrethri, glycyrrhizæ, folia hyſſopi, betonicæ, ſinapium, melle roſato addito.

Summè conueniunt diuerſiones omnes in dolore capitis, à quacumque tandem etiam foueatur cauſa. Magna tamen cum cautela gargariſmatibus atque apophlegmatiſmis vtemur ſi pulmonum adſit affectus, aut ſi æger catarrho ſit ſubiectus. A partibus autem propinquis incipiemus, & paulatim ad magis remotas tranſibimus.

ROBORANTIBVS, *reſoluentibúſque reliquias, intemperiémque relictam emendantibus.*

Diacuminum, aurea Alexandrina, diacaſtorium, theriaca, Mithridatum, cum aqua betonicæ.

Aromaticum roſatum, diacorum, pleresarconticum, diambra.

Diamuſcum dulce & amarum.

Saccarum maioranæ, betonicæ, rorismarini.

Conserua anthos, acorus conditus.

Decoctum ligni Guaiaci cum floribus cardui benedicti plurimum valet, tam in Cephalea quàm Hemicranea.

Cubebe, muscus, maiorana, ambra, nux muscata, cinnamomum.

Epithema fronti fiat ex stillaticio liquore vini.

Lotio capitis ex lixiuio, in quo betonicæ, maioranæ folia, & flores meliloti, camomillæ infusi aliquot horis fuerint.

Irrigationes capitis fiant ex decocto foliorum lauri, florum betonicæ, maioranæ, meliloti.

Balnea piperina mirificè doloribus capitis auxiliantur.

Orbiculus odoriferus ex cinnamomo, caryophyllis, stœchade, foliis lauri, maiorana, mastice, nuce muscata.

Vnguenta ex oleo irino; rutaceo; liliorum; anethino; camomelino: quibus tum frontem, tum narium meatus inungemus.

Emplastra ex rad. cucumeris asinini, & absinthio.

Ceratum ex euphorbio in antiquis capitis doloribus, veteribus comprobatum est medicamentum.

Plurimum hæc medicamenta cerebrum ipsum roborant intemperiem eius frigidam auferendo. Præcipuè autem id præstabunt si sumantur ventriculo mediocriter vacuo, quo etiam tempore ea quæ extrinsecus applicari solent, admouenda erunt; alioqui vapores in caput facilè prolicient ex infernis partibus. In declinatione autem & in fine declinationis, vtemur digerentibus roborantibúsque annexis medicamentis.

Theorica

Theorica & empirica medicamenta nobilia,

IN

CEPHALALGIA FRIGIDA,

SÆPIVS CVM SVMMA SALVTE plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel *experta.*

CVRATIO CEPHALALGIAE FRIGIDAE. ℞. foliorum saluiæ, betonicæ, rutæ, maioranæ ana m. j. florum stœchados, centaurei minoris, ana p. j. maluarum, meliloti, althææ ana m. j. ß. seminum anisi, fœniculi ana ℥ ß. nucis muscatæ, cinnamomi ana ʒ ij. colocinthi ʒ ß. coquantur in aqua quantum satis ad ℔ j. ß. colaturæ adde electuarij elescopi ℥ ß. Sp. benedictæ laxatiuæ ʒ j. diaturbith cum rhabarbaro ʒ iij. mellis rosati colati ℥ j. olei rutacei, laurini ana ℥ j. ß. salis ʒ j. fiat *Clystere*, detur ante prandium hora conuenienti.

℞ oxymellis compositi ℥ iij. syrupi stœchados ℥ j. decocti stœchados, betonicæ, rorismarini ℥ x. sumat ℥ iij. per aliquot dies. aut ℞ radicum graminis, asparagi, petroselini ana ℥ j. foliorum saluiæ, verbenæ, betonicæ, hyssopi ana m. j. endiuiæ m. j. ß. glycyrrhizæ rasæ ℥. ß seminum petroselini, anisi ana ʒ vj. florum rorismarini, stœchados ana p. j nucis muscatæ numero ij. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j ß. colaturæ addantur oxymellis squillitici ℥ ij. syrupi stœchados ℥ j. fiat *Potio.*

℞ radicum acori ℥ j. asparagi, petroselini ana ℥ j. ß. betonicæ, maioranæ ana m. j. ß. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. seminum apij, anisi ana ʒ iiij. florum buglossæ m. j. rorismarini m. ß. senę Alexandrinæ ℥ j. agarici albi & leuis ʒ vj. turbith albi & gummosi ʒ j. zinziberis albi ℈ ij. ß. coquantur in sufficienti quantitate

aquæ ad ℔ j. colaturæ addatur mellis rosati, syrupi Byzantini ana ℥ j. sacchari albissimi q. s. fiat *Potio*, sumat in aurora ℥ iiij.

℞. pillularum de agarico, cochiarum ana ʒ ß. diagridij g. iij. syrupi stœchados q. s. fiant *Pillulæ* septem, aut octo.

℞. agarici trochiscati, hieræ diacolocinthidos ana ℈ j. ß. nucis muscatę gr. octo, syrupi stœchados & absinthij ana q. s. fiant *Pillulæ* octo. Aut harum loco sumat diacatholiconis, electuarij Indi ana ʒ iij. ß. fiat *Haustus* cum aqua betonicæ. Aut ℞ diaturbith cum rhabarbaro, electuarij elescopi, diacatholico ana ʒ ij. ß. syrupi stœchados, oxymellis simplicis ana ℥ ß. decocti betonicæ, saluiæ q. s. fiat *Haustus*, detur in aurora.

℞. diamusci dulcis ʒ j. diamargariti calidi ℈ ß. diambræ ℈ ij. aquarum betonicæ, & sacchari albissimi q. s. fiat *Electuarium in tabulis*: detur tabella vna sumpto syrupo.

℞ Sp. pleresarchontici, diagalangæ, diamusci dulcis ana ʒ ij. ß. radicum enulæ campanæ ʒ j. ß. conseruæ anthos ℥ j. syrupi stœchados q. s. fiat *Electuarium* in forma opiati.

℞ conseruæ anthos ℥ j. ß. acori ℥ ß. aurę Alexandrinę, aromatici rosati, mithridatici ana ʒ j. syrupi stœchados q. s. fiat *Mixtura*, dosis ʒ j. cum aqua betonicæ.

℞ Sp. diamusci dulcis, diambræ ana ʒ j. dianthos, cinnamomi optimi ana ℈ ß nucis muscatæ, macis, seminum fœniculi ana ℈ j. sacchari albissimi dissoluti in aqua betonicæ, & rorismarini ana q. s. fiat *Electuarium in tabulis*; sumat horis tribus ante pastum morsellum vnum. In eundem finem ℞ Sp. diambræ, diamusci dulcis ana ʒ j. conseruæ rorismarini, florum saluiæ, acori ana ℥ ß. masticis, cinnamomi, corticum mali citri ana ʒ ß. syrupi stœchados q. s. ad consistentiam electuarij mollis.

℞ nucis muscatæ ℈ ij. ellebori albi, pyrethri ana ℈ ß. nigellæ, maioranæ ana ℈ j. ß. castorei ℈ j. mosci gr. j. fiat

j. fiat *Puluis sternutatorius*; pauxillum eius calamo in nares insuffletur.

℞ hyssopi, maioranæ, betonicæ ana m. j. staphisagriȩ ʒ vj. sinapis, piperis longi, pyrethri ana ʒ j. ß. coquantur in aqua q. s. ad tertias decocti accipiatur ℔ j. oxymellis simplicis, mellis rosati ana ℥ j. fiat *Gargarismus*, quo manè vtetur ante pastum.

℞ pulueris seminum staphisagriæ, nigellæ ana ℈ ij. nucis muscatæ, piperis ana ℈ j. scammonij ℈ ß. succi maioranȩ, mellis despumati ana q. s. fiat quasi *Linimentum*; quo narium interiora inungantur.

℞ rorismarini m. ij. betonicæ, maioranæ ana m. j. camomillæ, meliloti, origani ana m. j. ß. coquantur in aqua quantum satis ad tertias, sub finem adde aliquid vini stillaticij; fiat *Embrocha vel irrigatio*.

℞ olei chamȩmelini, liliorum ana ℥ j. de euphorbio ʒ j. nucis muscatæ, florum stœchados ana ℈ ij. ß. ceræ parum; fiat *Vnguentum*, tempore vsus dissoluatur cum pauca quantitate aquæ vitæ; qua sola subinde quoque caput irrigandum est.

℞ olei liliorum alborum ℥ j. olei anisi ℈ j. nucis muscatȩ ʒ ß. cum bombace excipiantur, auribúsque iuxta mentum superponantur.

℞ olei liliorum alborum, laurini, rutacei ana ʒ vj. vitrioli Romani modicè vsti ℈ iiij. ceræ & croci nonnihil, fiat *Vnguentum*, quod in contumaciori capitis dolore admodum est efficax.

℞ florum stœchados, rorismarini, saluiȩ, betonicæ, maioranȩ, origani, absinthij sicci ana m. ß. nucis muscatȩ, maceris, ana ʒ j. conterantur vnà, sericóque panno rubeo insuantur; fiat *Sacculus* ad modum pileoli; per duos aut tres menses vtatur, qui subinde aspergetur vino stillaticio.

APPENDIX
Ad prædicta pro curatione CEPHALALGIAE FRIGIDAE inseruiens.

Omnium primò ventris regio expurganda est clysterio. Hinc incidentibus medicamentis, si materia mali lenta viscosáque fuerit, naturæ obediens reddetur. Postea humores è corpore deturbabimus, à capitéque eorum impetum auertemus. Quibus peractis caput roborabimus, reliquiásque consumemus. Quæ omnia nunc, anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione accommodentur. Hic quoque notandum, quòd prædicta medicamenta conueniunt in Cephalea & Homicranea, fortiora interim esse debent, & potissimum topica medicamenta, eò quòd contumaciora sint mala. Inter reliqua autem proderit cauterium aut actuale, aut potentiale. Dolorem capitis à morbo Gallico prouenientem suo loco tractabimus. Si ratione febris fiat, ea curanda primò erit. Si ex mora quam sub radiis solaribus fecit, dolorem contraxerit capitis, ex oleo rosaceo & aceto, necnon aqua rosacea fiat mixtura, in qua madefacti panni capiti dolenti applicentur actu frigidi. Somnus imperetur longus.

Methodus pro cognitione PARALYSIS INSERVIENS.

PARALYSIS est sensus & motus priuatio, nõ quidem totius corporis, quemadmodum fit in apoplexia, sed vbi alterum latus, aut partes omnes corporis quæ sub capite, aut aliud aliquod membrum sensu motuq; destituitur, vti est maxilla, lingua, oculus, pes, manus, brachium, labrum. Sæpe quoque accidit partem aliquam sentiendi facultate priuari, illæsa motrice, & contrà, sensu integro permanẽte, motus perit. Subinde quoque contingit, nec sensum nec motum auferri omnino, sed tãtummodo hebescere, & torpore stuporéque corripi, hancque partem imperfecta paralysi laborare dicimus, estque

estque nuncius paralysis. Cùm autem per vnum tantùm neruum motus & sensus distribuitur, contingit quidem motum auferri permanente sensu, eò quòd membris sæpe duri inserantur nerui, qui si paruam noxam perpetiantur, sentient quidem, eò quòd parum facultatis portio sufficiat, vt sensus perficiatur, tactionis enim sensus potius pati aliquid videtur quàm agere; vt motus verò perficiatur, plurima indiget animali facultate; vnde parua noxa motum citius abolebit, quàm sensum. Cur autem subinde sensus pereat, permanente motu, accidit propterea quòd aliquæ partes duplici genere neruorum participent. Familiare autem est hoc malum apoplexiæ, à debili enim apoplexia aliquando fit, diciturque tunc Paraplexia. Hac autem ratione differt ab Apoplexia: In hoc equidem malo omnes in vniuersum corporis partes sensum & motum amittunt, etiam ipsum caput, in paralysi verò contingit ipsum caput magna ex parte sentiendi mouendique virtutem habere, reliquæ verò partes corporis, sensum motumque amittunt, idque diuersimodè. Si enim principium spinalis medullæ afficiatur, omnes partes sub facie constitutæ, sensu motúque destituentur. Si verò eiusdem pars dimidia afficiatur, omnes annexæ partes eiusdem lateris sensum motumque amittent. Si verò illæsis prædictis partibus, particularis alicuius partis neruus resoluatur, pars ea quoque sensu motuque priuabitur, cui neruus ille implantatur, illi sensum motumq; conferens.

PARS AFFECTA. Sæpius hîc principium spinalis medullæ, omnium neruorum primaria origo grauissimè offenditur potius quàm cerebrum, tuncque facie illæsa, omnes capiti subiectæ corporis partes afficiuntur; alias verò apprehendit eiusdem spinalis medullæ dextram vel sinistram partem, vnde corporis partes dextræ vel sinistræ sensu motúve destituuntur. Contingit autem vnius lateris aliquando omnes partes sensu motuq; priuari, illęsis alterius lateris partib9, propterea quòd spinalis medulla, vt cerebrum in duas medietates diui-

ditur secundum totam longitudinem spinæ, vnde dextri nerui separantur à sinistris membranula quadam, interim obscura, sicque prout obstructio neruorum, in dextra aut sinistra parte aut vtrisque fuerit; sic quoque paralysis fiet lateris dextri aut sinistri, aut vtriusque. Subinde etiam cerebrum hîc afficitur, non quidem secundum totum, cùm sic apoplexia excitaretur, sed secundum eius aliquam partem dextram vel sinistram, túncque faciei partes quoque resoluentur dextræ vel sinistræ, & cum eis reliquæ partes corporis eiusdem lateris. Dum pars aliqua faciei sensu motúque priuatur, nerui qui à tertia coniugatione, cerebri oriuntur, afficiuntur. Aliquando verò aliqua determinata corporis pars sensu motúque destituitur, quod fit propter alicuius nerui, qui à cerebro, aut ab aliqua parte ipsius spinalis medullæ oritur, resolutionem, à quo sensum motúmque suscipit pars resoluta. vnde diligenter in anatomicis laborandum, vt cognoscamus primam sedem mali, neruorúmque omnium distributionem, & à qua spinalis medullæ parte neruos suos partes singulæ habeant. Est autem symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis animalis motricis & sensitiuæ.

SIGNA. Pars resoluta sua grauitate relabitur si attollatur, faciléque refrigescit, mollis est, tempore quoque emarcescit. Vrina in eis vt plurimùm est alba, quandoque tamen ad rubedinem tendit, eò quòd in regione renum dolor magnus sit, vel eò quòd imbecilliores sint quàm vt sanguinem accuratè à serosa humiditate secernant. Si latus alterum corripiatur, id sæpe frigidum est, altero ardescente, oculus quoque lateris affecti minuitur. Si maxilla aliáve aliqua faciei pars resoluatur, in aduersam sanam contorquetur. Pluribus indiciis ad huius affectus cognitionem non egemus, cùm nullus ignoret partem eam paralysi laborare quæ motu priuata est. In hoc malo aliquando, vt antè diximus, sensus, integro motu, perit; aliàs motus aboletur, sensu superstite; frequenter vtrumque, dum scilicet consumma-

tum

tum est malum, tunc pulsus languidus, tardus, paruus atque mollis est.

CAVSA. Magna ex parte fit ab intemperie frigida & humida, aliàs fit ab apostemate, alióve tumore comprimente neruum aut medullam. Sæpe quoque fit à vulnere, casu, fractura, vinculo arctiori, luxatione vertebrarum, percussione. Frequentissimè verò fit ab humoribus aquosis tenuibúsque à cerebro sæpe deriuatis, qui in neruorum substantiam porositatésque se facilè insinuant, sicque nerui nimium molles effecti resoluuntur & relaxantur, tantúmque humoris imbibunt, vt obstruant neruorum principia, ita vt impediatur transitus animali facultati, quæ à cerebro tamquam primo principio originem habet; & tamquam radius inde efflorescit, & in partes inferiores diffunditur, sensúmque partibus impartitur & motum, quo spiritu animali pars cùm destituitur, quasi flaccida concidit, immobilisque permanet: cuius signum erit, si subitaneus eius sit aduentus. Si autem pars à nimia copia tenuium humorum plurimùm intumescat, spasmus tunc excitabitur in parte ab huiusmodi humore. Æquè frequenter quoque fit à crassis humoribus, qui neruis impacti, obstructionem efficiunt, & sæpe quidem tantam, quòd spiritui animali transitus impediatur; vnde nerui quoque flaccidiores fiunt, & quasi concidunt. à spiritibus quoque crassis idem malum fit aliquando; qui id sæpe quoque efficiunt, eò quòd maligna aliqua qualitate perfundantur, siue occulta, siue manifesta ea fuerit.

PROGNOSTICA. Paralysis ex nerui incisione per transuersum, incurabilis est. Paralysis hiemali tempore sæpius concitatur, & in senibus vix aut numquam curatur, eò quòd natiuum calorem habent debilem admodum; vnde eam frigidi crassique in illis generantur humores. Paralysis autem quæ in partibus fit, numquam est acutus, sæpe verò longus morbus. Paralysis sæpe ex debili fit apoplexia, & ne in hanc rursus terminetur, periculum est. Plus tempore æstatis, & veris,

quàm hiemali aut autumnali ſperare licet, ſi rectè regatur æger. Si febris tremorve concurrat, pro valetudine eſt.

Methodus pro curatione
PARALYSIS INSERVIENS.

Perficitur autem ſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ſit calidus & ſiccus, luculentóque comparetur foco, ſi tempus anni requirat, aut ſuffitu ex caryophyllis, roremarino.

Cibus ſit calefaciens & ſiccans, carnibúſque vtatur aſſis pullorum, caponum, gallinarum, auicularum. oua etiam conueniunt ſorbilia. A carne ſuilla, piſcibus, ſorbitionibus abſtineat, aut ſaltem arte corrigantur. Sit autem ad diem decimum quartum victus valdè tenuis: tolerare equidem famem & ſitire plurimum in hoc morbo adiumenti præſtat.

Potus ſit exiguus, vtatúrque aqua mulſa, aut aqua cinnamomi, vino hippocratico.

Exerceat partes reſolutas moderatè; maximè equidem proderit.

Somnus diurnus vitetur.

Aluus vt reſpondeat mediocriter, conandum.

Animi perturbationes fugiant.

PRAEPARANTIBVS.

Hydromel & oxymel ex decocto radicum ireos, ſaluiæ, ſtœchados, nucis muſcatæ, cinnamomi.

Syrupus ſtœchados, de hyſſopo, acetoſus ſimplex, Byzanthinus.

Mel roſatum, oxymel ſquilliticum.

Aqua ſaluiæ, roriſmarini, betonicæ, maioranæ, meliſſophyli, primulæ veris.

Potus

Potus ex decoctione saluiæ, betonicæ, hyssopi, nucis muscatæ, caryophyllorum, cinnamomi, florum stœchados, rorismarini, radice acori; syrupo prædicto aliquo addito.

Per quinque vel sex dies humores extenuabimus, incidemus, expulsionique præparabimus, & primo lenioribus. Hinc vacuabimus, tunc rursus præparantibus vtemur validioribus. Acetum autem recipientia hîc non conueniunt, eò quòd acetum neruis sit inimicum, nisi alia permisceantur neruos corroborantia medicamenta.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiet ipsius cephalicæ in latere sano, si à sanguine paralysis fiat, corpúsque sit plethoricum. Sanguinis autẽ mediocris educetur quãtitas, ne calor natiuus in frigido corpore frigidóq. morbo extinguatur.

Potus ex radicibus acori, ireos, saluia, roremarino, betonica, floribus stœchados, sena, agarico, turbith, zinzibere, nuce muscata, cinnamomo, melle, saccharo.

Pillulæ cocciæ, assaieret, de agarico, alephãginę fœtidæ, masticinæ, de sagapeno, de opopanace, euphorbio.

Hiera diacolocynthidos: Hiera picra Galeni; Hiera logodal.

Diacatholicum, agaricus trochiscatus.

Vomitus & clysteres in hoc malo maximè laudantur semel in septimana.

Pillulis potius quàm electuariis vtemur in hoc morbo, eò quòd à remotis partibus feliciùs materiam morbi attrahant. A lenioribus autem medicamentis purgantibus curam incipiemus, & potissimùm in graui paralysi; fortioribus enim non vtemur antequam ad decimum quartum diẽ peruenerimus; tũc enim si lenioribus parum profecerimus, ad fortiora transire licebit.

REVELLENTIBVS.

Clysteres ex saluia, betonica, stœchade, origano, malua, camomilla, maiorana centaurea, minori, althæa, ruta, mercuriali, electuario elescopi, hiera picra, benedicta

laxatiua, diacatholicone, oleo camomelino, liliorum; paulatimque validioribus vtemur.

Cucurbitulæ principio neruorum affigantur, sine scarificatione, sicque paulatim ad membrum resolutum transferantur, vt spiritus calórque natiuus ad ea trahatur, facultásque sopita excitetur.

Ne autem vires dissoluantur, sit cucurbitularum mora breuis.

Masticatoria ex nuce muscata.

Gargarismata.

Nasalia.

Sternutatoria.

Frictiones siccæ cum manibus vel panno calente, præstantissimæ sunt.

Emplastrum è sinapi nucæ apponatur.

Hisce reuellentibus medicamentis non vtemur antequam ter aut quater purgatus erit æger.

CORROBORANTIBVS *cerebrum & neruos, reliquiásque digerentibus & intemperiem emendantibus.*

Theriacæ & mithridati vsus hîc plurimum iuuare constat. aurea Alexandrina, aqua theriacalis.

Diarhodum abbatis, pliris archonticum, diamuscum dulce, diambra, rosata nouella, confectio anacardina.

Acotus conditus. Zinziber conditum. Pyrethrum conditum. Diacastorium. aqua mensalis nostræ descrip. magnarum hîc est virium.

Conserua saluæ, betonicæ, anthos, florum stœchados, enulæ campanæ, galangæ; estque præstantior aliis.

Pillulæ fiant è castoreo, assa fœtida, nuce muscata. Columbrarij aër à proprietate occulta valet.

Nux muscata ore detineatur & masticetur. Cerebrum leporis assum.

Decoctum ligni guaiaci, sarsęparillę, cynę cum melle in contumaciori paralysi.

Decoctum radicis acori, ireos, zedoarię, zinziberis, stœchados, saluę exciccatę, hyssopi, maioranę, rorismarini, cha-

ni,chamępitys,nucis muſcatę,caryophyllorum, radicum cynę,ligni guaiaci,mellis.

Fomentatio fiat partis cum decocto maioris tithymali; hincque decoctum totum ſuperponatur; vel ex oleo fiat calente.

Balneum fiat pro parte affecta ex decocto vulpis, cuius calente pars quoq; cooperienda erit; ante tamen oleo vulpino inungatur, idque poſt vſum balnei fiat. aut huius loco vtatur balneo ſulfureo aut nitroſo; lutum autem horum balneorum magno cum commodo accommodabitur parti quę omnium primariò afficitur.

Hypocauſtum vel ſtufa ſicca fiat cum vaſculo idoneo, quod bis in die ingredietur, manè ſcilicet & veſperi, imponentúrque lapides igniti vino calido irrigati. Poſt exitum autem hypocauſti vel balnei, componat ſe in lecto vt ſudet. Quod vt maiori cum commodo fiat, ſumet ʒ j. theriacę veteris,& origo neruorum aliquo vnguēto conuenienti vngatur. Poterit quoque balneum ſiccum fieri cum decocto aliquo conuenienti, quod in vaſculo ponatur, carbonibúſque circumdetur; hinc fiſtula in tinam conuenienter coopertam deducatur vapor.

Vnguentum Agrippę, Martiatum, de bdellio, Vnguentum ex oleo vulpino, de caſtoreo, nuce muſcata, oleo nardino, oleo ex piperibus, camomelino, liliorum, puluere lumbricorum, galanga, pipere, melle, oleo rutaceo philoſophorum, hypericonis, laurino, terebinthino, coſtino, bdellio, aqua vitæ, oleo ſulfuris.

Vſus calidorum medicamentorum nimius reſolutionem inducit. Vnde nec olea multum calentia exſiccantiáque admittentur cum commodo. Reſoluentibus autem medicamentis non vtetur antequam ſæpius purgatus fuerit, ad minimum quidem quater. Huic autem remediorum generi frictio peroptimè adnumerari poterit. Circa ea autem medicamenta quę exterius applicantur, animaduertendum eſt, quòd diligentiſſimè inquirere debemus partem primariò affectam; illi enim

potissimùm adaptanda sunt medicamenta; non autem partibus secundario affectis.

THEORICA ET EMPIRICA MEdicamenta nobilia in PARALYSI *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum a Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO PARALYSIS.

℞ saluiæ, maioranæ, hyssopi, calaminthæ, centaurei minoris ana m. j. sem. agarici albi & leuis ℥ sem. florum camomillæ, meliloti, stœchados ana m. j. coquantur in sufficienti quantitate aquæ ad ℔. j. colaturæ addatur benedictæ laxatiuæ, electuarij elescopi ana ʒ vj. olei liliorum ℥ iij. vini maluatici ℥ iij. sem. salis communis ʒ sem. misceantur, fiat *Enema*, quo bis in septimana vtetur, donec sanitatem consequatur.

℞ syrupi stœmachados ℥. ij. mellis rosati, syrupi de hyssopo ana ℥ j. decoctione saluiæ, aquarum hyssopi, rorismarini ana ℥ iij. fiat *Iuleb.*

℞ hyssopi m. iij. sem. saluiæ, rorismarini ana m. j. coquantur in aqua q. s. ad tertiæ partis consumptionem. colaturæ addatur mellis q. s. fiat aqua mellis; vtatur pro potu mense vno cum dimidio.

℞ radicum angelicæ ℥ sem. aristolochiæ rotundæ ʒ iij. acori ℥ j. saluiæ, maioranæ, betonicæ, ana m. j. sem. florum stœchados m. sem. senæ Alexandrinæ ℥ j. sem. agarici albi & leuis ʒ j. sem. cinnamomi, zinziberis ana ʒ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔. j. sem. colaturæ addantur syrupi stœchados ℥ iij. fiat *Potio.*

℞ pillularum de euphorbio, fœtidarum ana ℈ sem. cochiarum, turbith electi ana ℈ j. castorei ℈ se. diagridij grana tria. fiant *Pillulæ*, sub ingressum lecti sumantur.

℞ agarici trochiscati ℈ j. hieræ diacolocynthidos ʒ j. se. nucis muscatæ ℈ se. conseruæ anthos q. s. fiat *Bolus.*

℞ pillularum de opopanace ℈ ij. fætidarum, castorei ana gr.

ana gr.xij fiat *Pillulæ*, ter in septimana iis vtatur, aut bis.

℞ seminis sinapi, staphisagriæ ana ʒ j. pyrethri ʒ j. se. turbith ℈ iiij. rutæ, saluiæ, hyssopi ana m. ij. se. fiat decoctio in aqua q. s. ad ℔. j. se. addendo oxymellis simplicis, squillitici, mellis rosati ana ℥ j. fiat *Gagarismus*.

℞ nigellæ Romanæ ʒ j. cyclaminis ʒ sem. piperis albi, castorei ana ℈ j. misceantur cum melle, eóque nares illinantur, vt sternutamenta prouocentur.

℞ nucis muscatæ, pyrethri, seminum staphisagriæ ana ʒ j. sem. hyssopi ʒ ij. piperis albi, vuarum passularum ana ʒ j. cum melle q. s. fiant *Pastilli mansiles* seu *masticatorium*.

℞ oxymellis squitillitici ℥ ii. decoctionis raphani & sampsuchi ℥ vi. olei nardini ℥ i. sem. miscantur; fiat *Vomitorium* medicamentum; iuuetur æger cum pluma in oleo intincta, si opus erit.

℞ conseruæ acori, rorismarini ana ℥ j. diacastorei ʒ ii. theriacæ veteris ʒ ii. sem confectionis anacardinæ, diamusci dulcis ana ʒ iii. fiat *Mixtura*, sumat manè, necnon sub noctem alternis diebus quantitatem quæ nucem castaneam æquet.

℞ theriacæ ʒ i. aquæ vitæ, succi betonicæ ana ℥ i. sumat bis in septimana.

℞ conseruæ florũ saluiæ, anthos ana ℥ i. radicis enulæ campanæ cõditæ, zinziberis cõditi ana ʒ se. theriacæ andromachi, mithridati ana ʒ i. se. nucis muscatę ʒ i. syrupi stœchados q. s. fiat *Conditum*; dosis ℥ se. sub ingressũ lecti.

℞ conseruæ florum saluię ℥ i. rorismarini, radicum acori ana ℥ sem. nucis muscatæ, piperis, caryophyllorum ana ℈ ii. syrupi stœchados q. s. fiat *Mixtura*; detur ʒ i. post prandium.

℞ mithridati ℈ i. theriacæ ʒ i. aquæ saluiæ ℥ iiii. fiat *Haustus*. ℞ olei terebinthinæ, petrolei, latericii, vulpini ana ℥ sem. de castoreo, lumbricorum terræ ana ʒ iii. mastichini ʒ i. se. pyrethri ʒ i. saluiæ, nucis muscatæ ana ℈ i. se. gummi ammoniaci ʒ i. se. castorei ʒ se. dissoluantur in vino, & cũ sufficienti quantitate ceræ fiat *Vn-*

guentum molle;quo vnges membra resoluta, & initium neruorum, posteaquam eadem prius inunxeris aqua vitę,primóque fricentur partes dorsi & colli cum panno aspero.Sequenti tamē vnguēto omnium primò vti poterimus. ℞ olei camomelini,nardini ana ℨ vj.liliorum,terebinthinę,axungię vulpinę, olei lumbricorum terrę ana ℥ sem.aquę vitę ℨ vj.cerę q.s.fiat *Vnguentum*; quo inungēdę sunt partes quę mouendi sensum amiserunt;nec non eę quę iisdē sentiendi vimimpartiuntur; hinc coopertuiris à frigore defendantur quam optimè.

℞ olei camomelini ℥ iij.liliorum ℥ j. eo quoque solo origo neruorum inungetur corpore purgato.aqua etiam ardenti sola,membra affecta inungi multum prodest,si validiusculè illud fiat.

℞ granorum piperis, iuniperi, sinapis ana ℈ ij.fructuum anacardini ℨ sem.radicum pyrethri,salis ammoniaci ana ℨ j. sem. in vini ardentis ℥ iiij. maluatici ℥ viij. olei terebinthini,laurini, petrolei ana ℥ ij.ad vini consumptionem bulliant,addendo castorei,euphorbij, galbani, myrrhę, bdellij ana ℨ j.sem.cerę q.s.fiat *Vnguentum* molle; postea pars operietur pelle vulpina. Omnium tamen primò fricabitur locus affectus singulis vicibus panno calente. Ex vulpe catulisque exenteratis excoriatisquę balneum fiat pro partibus resolutis, spinalique medulla,addendo saluiam,hyssopum, lauri folia,stœchadem, rosmarinum, radices pyrethri,acori, ireos,enulę campanę,flores camomillę,meliloti.

℞ olei hypericonis,liliorum, camomillę ana ℥ ij.lateritij,terebinthini, vulpini ana ℥ j.sem.lana carpta iis imbuatur, partésque affectę iis foueantur, hinc contegantur;fiat autem inunctio ad ignem.

℞ foliorum lauri, saluiæ,hyssopi ana m.ij. coquantur in vino: quo liquore lapides igniti in vasculum aliquod idoneum immissi,conspergantur, sicque ęger in hypocausto conuenienti aërem admittat quàm poterit diutissimè manè & vesperi. Sub exitum hypocausti sumat ℨ j. theriacę magnę, sicque lectum calentem ingre-

ingrediatur vt sudare possit. Post horas tres principium spinalis medullæ inungatur vnguento dicto.

℞ foliorum rutæ, lauri, hyssopi, hyperici, saluiæ ana m. j. ß. florum stœchados, spicæ ana m ß. castorei ʒ j. nucis muscatæ, caryophillorum, macis ana ʒ ß. omnibus in puluerem redactis, fiat *Sacculus*.

APENDIX AD PRAEDICTA.

Enemate clementiori aluus subducenda est omnium primò. Deinde per quinque vel sex dies, ea quæ materiam præparare possunt, propinanda sunt; deindè clementer purgantia præscribantur antequam humores aliò deriuentur; hinc per aliquot dies abstineat à præparantibis purgantibúsque medicamentis. Interim humores qui ad partem affectam ruunt, distrahantur clysteribus, gargarismatibus, sternutatoriis vomitoriisque medicamentis Postea iterum medicamenta quæ humores naturæ obedientes reddere, concoctósque expellere possunt in vsum reuocabuntur; paulóque validioribus tunc vtemur medicamentis Postea pars resoluta corroborabitur, reliquiæque consumentur Hinc iterum ab aliis abstineat medicamentis per aliquot dies, sed bis in septimana vacuetur enemate conuenienti; denuóque ad præparantia purgantiáque confugiendum erit. Interea quoque temporis cucurbitulæ principio spinalis medullæ affigendæ sunt, sic equidem sensus ad partem affectam reuocatur. Pro curatione particularis partis resolutæ, obseruandum vt topica medicamenta ponantur supra partem, à qua neruus resolutus oritur non toti spinæ, neque cerebro. Hoc quoque adiiciendum est, quòd ea quæ spiritus atque sanguinem allicere possunt ad partem affectam (vti sunt dropaces ex pice sale sinapio) superponẽda sũt parti affectæ Prædicto quoque modo curabimus stuporem si aliquam corporis partem opprimat, cùm quasi diminuta quædam paralysis sit: leuioribus id interim debet fieri remediis. Si paralysis fiat à mala complexione frigida sine materia, purgantibus nequaquam vtemur medicamentis, sed solummodò alterantibus calidis.

Methodus pro cognitione

MELANCHOLIÆ INSERVIENS.

MELANCHOLIA est delirium quoddam sine febre ex melancholico humore nascens, qui mentis sedem ita perturbat, vt loquantur & sæpe etiam efficiant longè à ratione abhorrentia, idque cum metu & mæstitia. Hoc autem nomen huic malo impositum est ab ipsa materia causaque à qua excitari solet. Vsus longus notauit tres esse melancholicorum differentias. Prima prouenit à melancholico sanguine crasso & feculento in ipso cerebro congesto, à calore enim interno cerebri melancholicus succus iusto plus exassatur sæpe, reliquo sanguine corporis innoxio existente. Secunda prouenit, quotiescumque omnes venæ corporis melancholico perfusæ sunt sanguine, quod magna ex parte vitio iecoris fit, dum huiusmodi crassum feculentumque procreat sanguinem, vel lienis, cùm ipse ob imbecillitatem vel obstructionem iecur non expurgat ab eiusmodi fæce. Tertia hypochondriaca vocatur melancholia, de qua in sequentibus.

PARS AFFECTA. ipsum est cerebrum, quod innotescit, eò quòd princeps facultas cerebri aliqua læditur, è cerebro enim omnes principes animæ facultates efflorescunt. Contingit autem cerebrum hîc lædi secundum quod est pars similaris, totius equidem cerebri temperies mutatur versus frigidum & siccum ab humore melancholiquo. Hoc autem constat ex eo quod neque subitò adueniat, neque subitò soluatur. Cerebrum autem subinde hîc læditur per essentiam, tuncque signa nulla præcordiorum, hypochondriorum, ventriculi, alteriúsve partis læsæ apparuerunt. Contingit etiam tunc melancholicorum symptomata esse au-

ctiora,

ctiora, atque in facie quædam plerumque tunc liuedo apparet, aliàs sæpe per consensum læditur, idquæ sæpe ipsius ventriculi atque mirach, de quo pòst. Aliquando quoque fit vitio totius corporis, tuncque color faciei ad nigredinem vergit, retentio denique sanguinis menstrui hæmorrhoidúmve, aut alia aliqua consueta excretio substitit, superfluitates scilicet iecoris vel splenis, habitus corporis est gracilis, hirsutus, ad nigredinem vergens, venas latas habens. Cùm ex dictis intelligere liceat hunc affectum esse deprauatam quandam functionem ipsius principis facultatis, symptoma esse, non morbum, in confesso est. Imaginandi autem facultas non cogitandi, nec memorandi hîc læditur, eritque symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis principis, imaginatricis scilicet.

SIGNA Melancholiæ cuiusuis, sunt metus & mæstitia; malè concurrunt cogitationes absque causa manifesta, vapores enim ab atra bile enati, eleuatique, tenebras mentis offundunt, eò quòd cerebrum tenebris simile est redditum, aut quasi tenebrosum sit effectum: haud aliter enim mentem mutare videntur quàm nocturnæ tenebræ, quæ timoris terrorisque non nihil mouent hominibus in iis ambulantibus. Item tædio vitæ, necnon malis intentisque animi cogitationibus afficiuntur, tandem etiam absque vllo ordine verba profundere incipiunt inania. Frequenter etiam in lacrymas prorumpunt, solitudinibusque nunc gaudent, easdemque rursus damnant, cogitabundi sunt, alij se semper decipi, insidiasque sibi strui credunt, somnus perbreuis est turbulentisque insomniis perturbantur. Præter iam dictos autem affectus qui omnibus melancholicis communes sunt; aliqui quasi semper rident, vti contrà alij semper lacrymantur; iij vates se augurantes, de rebus futuris multa pollicentur; nonnulli se potentes esse putant; alij in nouam speciem se transformatos existimant, vnde alij cuculorum, alij gallorum aut aliorum animalium voces gestusque imitantur. Alij si-

ctilia vasa se esse autumant, eaque ratione ne ab occurrentibus lædantur, cedunt. Alij quamuis mortem pertimescant, hanc tamen exoptant, & aliquando consciscunt sibi; alij se capite, nonnulli cruribus brachiisque destitui putant; alij etiam cibum recusant, nihil vitæ superesse existimantes, alij latrones adesse, aut præfectos qui ad vincula deducere velint, in domo esse suspicantur; nonnulli ne terra eos absorbeat verentur; alij aliis imaginationibus, prout fuit vitæ institutum, perturbantur. Nonnulli aut bello aut contentionibus aut studiis aut precationibus aliisve vitæ institutis, quibus addicti fuerunt, toti occupati sunt, iisque vigilantibus id accidit, quod sanis sæpe dormientibus.

CAVSA Intemperies cerebri frigida siccaque sæpius in causa est, siue naturaliter, siue aliunde acciderit, ab humore nimirum melancholico, eiusdemque vaporibus in aliis partibus generatis, vel ibidem relictis, vnde vapores atri atque feculenti in mentis sedem repunt, à quibus cerebrum redditur simile tenebris. Fit etiam ob capitis calorem immodicum, ita vt sanguis aduratur, inde enim vapores quoque fiunt melancholici, quod aliquando obseruatur in febribus. Tristitia denique longa, vigiliæ superfluæ, solitudines, menstruorum hæmorrhoidumq. retentio hoc malum accersunt; mentem enim paulatim corrumpit vapor malignus à vitioso sanguine sublatus. Alimentorum quoque prauorum vsus, & potissimum si non bene digerantur, dicti mali sæpe quoque causa est. In viduis, necnon iis qui amoribus inordinatè vtuntur, hoc etiam accidit, eò quòd mens solicitudinibus mæroribusque conficiatur. Contingit sæpe etiam ob vitium iecoris, cùm ob intemperiem aliquam magnam, sanguinis melancholici copiam gignit. Aliàs etiam lienis fit vitio, cùm is magnam copiam huiusmodi sanguinis allicit, nec expellit; hinc enim vniuersum corpus sanguine melancholico perfunditur tempore.

PROGNOSTICA. Melancholia per essentiam cerebri

bri proueniens & inueterata & veluti in naturam conuersa, incurabilis propemodùm euadit; circa initia verò facilior eius est curatio. Mæstitia timórque immodicus longo tempore perseuerans, melancholiam significat. Verùm si ipsis melancholicis hæmorrhoides superuenerint, bonum erit. Periculum autem est, ne vergat in apoplexiam, vel conuulsionem, aut furorem, aut epilepsiam, eámque ob causam mox curandum erit hoc malum. melancholia autem omnis familiarior viris & senioribus, deterior verò feminis est. Melancholia quæ fit vitio totius corporis, difficillimè curatur, vti & ea quæ vitio fit cerebri.

Methodus rationalis pro curatione

MELANCHOLIÆ INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AER sit lucidus, bene olens, humidus, in reliquis temperatus.

Cibus mediocriter corpus humectans, quique boni sit succi, facilísque digestionis, flatúsque minimè pariat, præscribatur: vt sunt oua sorbilia, carnes gallinarum, caponum, pullorum, perdicum, pisces mollem habentes carnem, petroselinum, vuæ passę, endiuia, borago, buglossa, lactuca, malua, spinachia, ex hisce iuscula fieri poterunt.

Potus sit vinum album tenue.

Exercitium sit mediocre, vt est deambulatio per amœna loca.

Somnus consuetum tempus nonnihil superet.

Excrementa alui arte prolectentur; si natura negligat ea propellere tempore conuenienti.

Animi perturbationes summæ fugiendæ sunt, potissimum metus & mœstitia, eorúmque loco animus demulcendus hilaritate, animi constantia, bona spe.

PRAEPARANTIBVS.

Syrupus de succo boraginis seu buglossæ, violarum.

De epithymo, de pomis.

Syrupus cidoniorum.

Syrupus de fumo terræ, lupulorum.

Oxymel simplex.

Aqua buglossæ, lupulorum, fumariæ, intubi vtriusque, melissophylli.

Decoctum radicum fœniculi, petroselini, capparorum, glycyrrhizæ, corticum tamarisci, epithymi, thymi, fumariæ, scolopendriæ, florum boraginis, buglossæ, violarum, vuarum passarum; syrupo de epithymo, glycyrrhizæ, fumariæ, buglossæ, violarum addito.

Quæ humectare possunt modicéque calefacere inter omnia conueniunt; humor equidem peccans frigidus est factus & siccus ratione adustionis.

VACVANTIBVS.

Decoctum prędictum; addendo Damascena pruna, polypodium, senam, myrobalanos empeliticos, Indos, diasenam, cassiam.

Dilutum foliorum senę atque epithymi mirificè conducunt.

Confectio hamech, hiera diacolocynthidos, logodali.

Diasena N. Pillulę Indę, de lapide Lazuli.

Lapis Armenus, cyaneus, polypodium, epithymus, sena, myrobalani, kebuli nigri, elleborus niger.

Elleborismus Matthioli.

Venę medianę sectio fiat ab initio si vniuersum corpus sanguine abundet melancholico, secundum viriũ tolerantiam. Si mediana non appareat, commodè malleoli talíve venam secabimus, potissimùm in mulieribus,

bus,in quib.menstrua suppressa sunt,aut viris qui hęmorrhoidibus expurgari solebant.Si verò cerebri vitio fiat; non tam erit necessaria venæ sectio, nisi fortasse aliis non curetur,tunc enim cephalica secabitur; quo facto,si adhuc persistat malum,etiam vena frontis aperietur.

A lenioribus auspicandum, rariúsque purgantibus medicamentis vtendum erit, cùm plus ęquo exsiccare calefaceréque possint; eritque per interualla vacuanda materia,vt natura releuetur,ídque duobus aut tribus diebus postquam sanguinem ęger miserit. Semper autem medicinis solutiuis humectantia permiscebuntur, & quæ confortare possunt partes principes & spiritus.

AVERTENTIBVS.

Clysteres ex decocto seminum anisi, fœniculi, carthami, lupuli, thymi, epithymi, maluę, mercurialis, fumarię,buglossę,polypodij,senę,diasena,confectione hamech, diacatholicone, hiera logodali, cassia, oleo violarum,amygdalarum dulcium addito.

Suppositoria.

Frictiones extremarum partium, earundémque ligaturę,& fotus ex aqua calida.

Sternutamenta.

Masticatoria.

Hęmorrhoidum mensiumque prouocatio fiat,si ex eorum suppressione ortum habuerit.

Cucurbitulę sine scarificatione hypochondriis vtiliter apponentur.

Sanguisugę fronti aliísque locis apponantur.

Cauteria in sutura coronali fiant,flueréque permittantur diu loca vlcerata. Trepano etiam cranei densitas imminui poterit, vt vaporibus fuliginosis exitus pateat.

CORROBORANTIBVS *resoluentibúsque reliquias, & temperiem emendantibus.*

Electuarium lętificans Galeni de gemmis. Diamarga-

ritum frigidum, dianthos.

Pleresarcoticum. Confectio de granis tinctoriis. Diagalanga, diacuminum, diabuglossatum, diaboraginatum.

Diambra, electuarium Conciliatoris. Diamuscum dulce & amarum.

Syr. cidoniorum, de pomis.

Conserua magna nostræ descriptionis, boraginis, buglossæ, violarum, rosarum, fumariæ. Cortices citri conditi. Conserua enulæ campanæ.

Conserua satyrionis.

Decoctum radicum Cynæ.

Lactis serum per decoctionem eiusdem temperatum.

Saccharum violatum, rosatum, manus Christi.

Odoramentum ex aqua rosacea, violacea.

Irrigatio capitis rasi ex decocto florum nymphææ, lactucæ, maluæ, stœchados, violarum, camomillæ, althææ, capitum veruecum; quo pluribus diebus manè vtetur.

Epithema pro corde ex aqua buglossæ, boraginis, nymphææ, violarum, vino odorifero, foliis melissophylli, nuce muscata, behen vtroque, caryophyllis, semine acetosæ.

Fomentatio fiat ventris ex oleo in quo cocta sint semina cumini, rutæ, dauci, anethi.

Vnguentum pro spina dorsi ex oleo violarum, amygdalarum dulcium, anethino, camomelino, nymphææ.

Balnea frequentia mirificè prosunt ex aqua dulci, in qua decocta sint folia maluę, violarum, rosarum, nymphææ, capita veruecum, semina lini, fœni Græci, flores buglossæ, camomillæ, meliloti.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Syrupis de papauere, violarum cum aqua lactucæ.

Philonium Romanum. Triphera magna. Requies N. Pillulæ de cynogloss.

Lotio capitis ex decocto florum nymphææ, violarum, folio-

foliorum & radicum mandragoræ, hyoſcyami,papaueris albi.

Vnguentum ex oleo anethino,nenupharino,populeonis,violarum,croco,opio.

Conciliantibus ſomnum ſtudioſè vtemur;hinc enim plurimùm alleuabitur æger; vti contrà vigiliis continuis malum incrementum ſumet. Opiata tamen non admittantur,niſi magna vrgeat neceſſitas.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in MELANCHOLIA, ſæpius cum ſumma ſalute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.

CVRATIO MELANCHOLIAE.

℞ foliorum betę,malvę,violarum,mercurialis,lupuli,ana m.j.ß. boraginis m.ij. epithymi ℥ß. florum ſambuci m.j.ß.ſeminum aniſi,lini ana ℥ j.ſeminum carthami contuſi,polypodij quercini ana ℥ j.ß. ſenæ Alexandrinæ ℥ j.corticum ellebori nigri ʒ j.coquantur in ſero lactis q.ſ.ad ℔ j ß. colaturæ addatur ſp. hieræ logod. ʒ ß olei violarum,liliorum ana ℥ j.ß.ſalis ʒ j.fiat *Clyſtere*; eo bis in ſeptimana vtetur.

℞ ſyrupi de epithymo,ſyr.de pomis,violarum ana ℥ j.bugloſſæ,fumariæ ana ℥ ß. aquarum bugloſſæ, fumariæ,violarum ana ℥ iiij. fiat *Serapium*.

℞ ſeminum aniſi ʒ iij foliorum ſenę ℥ j.ß.epithymi ℥ ß. pruna damaſcena numero x. craſſiuſculè contundantur,macerentúrque die vno in ſero lactis caprini q. ſ. fiat *Hauſtus*.

℞ rad.fœniculi,graminis ana ℥ j.ß. florum boraginis, violarum,epithymi ana m.j. ß. lupulorum,fumariæ ana m. j. ſeminum aniſi ℥ ß. vuarum paſſarum enucleatarum,hordei mundi ana ℥ j. glycyrrhizæ raſæ ʒ iij. corticum tamariſci ℥ ß. ſenæ alexandrinæ ℥ j. ß. rhabarbari,myrobalan. Indorum ana ʒ ij. polypodij quercini ʒ x. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ß. colaturæ ad-

datur syrupi de epithymo, de fumaria ana ℥ j.ß. fiat *Potio.*

℞ confectionis hamech ʒ v. pulueris sancti ʒ j. syrupi de epithymo ℥ j. aquarum fumariæ, boraginis ana ʒ j. ſs. fiat *Haustus.*

℞ confectionis hamech, diapruni compositi ana ʒ iiij. syrupi de cichoreo cum rhabarbaro ℥ j. decoctionis communis q. s. fiat *Haustus.*

℞ pillularum Indarum ℈ ij. pul. hieræ logod. ℈ j. trochisc. alhandal gr. iij. syrupi de epithymo q. s. fiant *Pillulæ.*

℞ massæ pillularum de hiera composita ʒ ß. cochiarum ℈ j. trochiscorum alhandal gr. iiij syrupi stœchados, violarum ana q. s. fiant *Pillulæ.*

℞ pillularum de lapide lazuli, aggregatiuarum Indarum ℈ j. diagridij, gr. iiij. syr. de epithymo q. s. fiant *Pillulæ.*

℞ hieræ logod. ʒ j. hieræ diacolo. ℈ j. senæ Alexandrinæ ℈ j. ſs. syr. violarum ℥ j. ſs. aquarum violarum ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ rad. raphani iustæ magnitudinis, diuersis in locis perforetur, infigantúrque claui ellebori albi; post tertium diem vbi viribus ellebori perfusa erit radix raphani, coquatur raphanus in oxymelite squillitico, prius exemptis quàm diligentissimè partibus omnibus ellebori, huius ℥ ij. exhibeantur cum ℥ iiij. aquæ calidæ; fiat *vomitorium medicamentum.*

℞ radicum ellebori albi ʒ iiij. infundantur in aquæ buglossæ ℔ ſs. in cineribus calentibus maceretur aliquamdiu, hinc coletur, & cum melle de pumaro fiat syrupus. detur cochlear vnum cum iusculo parum pingui, cui addantur hieræ logod. ℈ ij. fiat *Vomitorium medicamentum.*

℞ conseruæ violarum, buglossæ ana ℥ j. ſs. sp. lætificantis Gal. ℈ ij. dianthos, diamusci dulcis, elect. de gemmis ana ʒ ij. diamargariti frigidi, diatragacãthi frigidi ana ℥ j. ſs. syr. violarum, pomorum ana q. s. fiat *Electuar.* detur ʒ j. duabus horis ante cibum.

℞ ele-

℞ electuarij lætificantis Gal. ℥ ſem. corticum citri conditorum ʒ iij. ſaacchari violarum, roſarum ana ℥ ſe. ſyr. de ſucco boraginis q.ſ. fiat *Electuar.* molle.

℞ pleriſarcho, lætificantis Gal. ana ʒ ij. ſacchari violacei & roſacei ana ℥ j. dentur ʒ iiij. cum vino aliquo genoroſo.

℞ conſeruæ bugloſſæ ℥ j. ſem. ſp. lætificantis Gal. ℈ j. ſp. diarhodonis abbatis ſine moſco ℈ ſem. ſeminum cinamomi electi ana ℈ ſem. ſyr. violarum, bugloſſæ ana q. ſ. fiat *Conditum* in forma opiati.

℞ ſp. electuarij de gemmis ʒ j. ſem. dianthos, diambræ ana ℈ ij. ſacchari albiſſimi diſſoluti in aqua violarum & bugloſſæ q.ſ. fiat *Electuarium in Tabulis.*

℞ florum nenupharini, boraginis, bugloſſæ, violarũ ana m. ij. camomillæ, meliloti ana m. iij. foliorum maluæ, althææ ana m. ij. ſeminum lini, fœni Græci, hordei ana ℥ iij. cucumeris, cucurbitæ ana ℥ ij. capita duo vel tria veruecum, coquantur omnia in aqua q.ſ. aliquamdiu; fiat *Balneum*, addendo lactis vaccini recenter mulcti libras aliquot, butyri recentis non ſaliti libras iij. eo repente corpus ſex horis ante cibum lauetur.

℞ florum camomillæ m. ij. ſem. ſtœchados, nymphęę ana m. j. lactucæ, maluę, violarũ, althęę ana m. j. ſem. capita veruecum duo, coquãtur in aqua q.ſ. ad tertias, fiat *Embrocha*, qua per per multos dies caput madefiet ſpongiis raſum. Hinc pulmonem arietis adhuc calentem capiti applicabimus.

℞ olei violacei ℥ j. amygdalarum dulcium, camomelini ana ℥ ſem. anethini. olei de maceribus ana ʒ ij. fiat *Vnguentum:* quo caput poſt lotionem vngendum erit.

℞ olei violarum, liliorum ana ℥. j. amygdalarum dulcium, pinguedinis gallinæ, axungiæ humanæ ana ʒ ſem. fiat *Vnguentum*; quo dorſum vngatur cùm balneum exibit.

℞ ſyr. de papauere ℥ j. ſem. violarum ℥ ſem. aquarum violarum, lactucæ ana ℥ j. ſem. fiat *Syrupus* ſomnum concilians.

℞ olei violarum, mandragoræ, nenupharini ana ℥ ſe. nucis muſcatæ ℈ ſem. croci gr. quinque, opij gr. iij. ceræ q.ſ. fiat *Vnguentum* pro ſomno; quo tempora, pulſus manuum, & volæ pedum iniugentur.

℞ foliorum vitis, violarum, lactucæ ana m. ij. ſalicis, florum violarum, bugloſſæ, nenupharini ana m. j. capita papaueris albi quatuor vel quinque; coquantur in aqua q.ſ. pro balneo manuum atque pedum ſomni cauſa commendatum.

APPENDIX
ad prædicta procuratione MELANCHOLIÆ inſeruiens.

Omnium primò aluus clyſteri emolliente, flatúſque diſcutiente, nec non humores concoquente, ſoluatur. Demum vena ſecabitur. Hinc humores naturæ obedientes reddentur. Tandémque purgantibus medicamentis, primò multum lenibus, (ne exiccemus calefaciamúſque corpus) excludentur è corpore. Demum paulò fortioribus vtemur, potiſſimùm ſi contumax malum fuerit: vti eſt hiera diacolocynthidos, logod. Potius autem potionibus purgantibus quàm pillulis vtemur, quòd magis ſiccent pillulæ liquidis medicamentis. Humores poſtea à cerebro auertemus ligaturis, frictionibus, clyſteribus fortioribus. ſuppoſitoriis, cucurbitulis, ſimilibúſque diuerſionum inſtrumentis. Mox corroborabimus principes corporis partes, cerebrum potiſſimùm atque cor, necnon reliquias reſoluemus. Somnum quoque quæ conciliare poſſunt, interea temporis adminiſtrabimus. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis feliciſſimo cum ſucceſſu conſequentur, modò vniuerſalia particularibus debita ratione adhibeantur. Omnibus autem medicamentis addemus ea quæ humectare poſſunt, cùm maiori ex parte ab intemperie ſicca hic morbus proueniat. Sunt ſubinde hoc morbo laborantes nonnulli, qui rem admodum ſeriò agunt, eò quòd ſerpentes aut ranas, aut ſpiritum, aliúdve ſimile ſe in viſceribus habere exiſtimant: quorum nonnulli ſanati ſunt, eò quòd in excrementis

mentis eorum dum purgantia medicamenta oblata fuerunt, huiusmodi data opera insciis ægris, immissa fuerint: iis enim visis, falsam imaginationem deposuerunt.

Methodus pro Cognitione

MELANCHOLIÆ HYPOCHONDRIACAE INSERVIENS.

HYPOCHONDRIACA melancholiá vel flatuosa, fit quotiescúmque iuxta ventriculum aut hypochondria feculentus exassatur sanguis, ex intemperie iecoris, ventriculi aut venarum mezeraicarum. Hinc enim contingit vapores crassos adustósque atque malignos ad arcem cerebri eleuari, eámque perturbare, & melancholica symptomata, vt antè diximus, excitare, ratione ferè simili qua in suffusione ab acribus fuliginosisque vaporibus ab inferioribus partibus transmissis, symptomata eius mali excitantur. Contingit enim hic ab atris vaporibus à ventriculo, iecore, mezenterio, aut partibus illis adiacentibus ad cerebrum transmissis, temperiem ipsius cerebri tempore mutari, vnde etiam imaginatrix facultas læditur, memoria cogitationéque illæsa permanente. Materia huius mali, humor nimirum atrabilarius, magna ex parte principium suum habet partim à iecore, partim à liene. A iecore equidem frequenter, ob eiusdem intemperiem generatur humor huiusmodi melancholicus atque atrabilarius; cùm verò splen hunc non attrahit humorem propter aliquam eiusdem quoque visceris noxam, tunc humor hic in venis mezeraicis subsistit locisque vicinis.

PARS AFFECTA etiam hîc ipſum eſt cerebrum. affìcitur autem aut per conſenſum ventriculi, aut hypochondriorum; illis enim in locis ſanguis ipſe melancholicus ſępe quaſi in parte inflammata coaceruatur. Aliquando quoque ab aliis partibus ventriculo vicinis calentibus iuſto magis, tranſmittitur; hinc enim ſanguis vicinus quoque incaleſcit, & in melancholicum degenerat; contingitque cerebrum ab illis partibus in conſenſum rapi.

SIGNA, præter communia melancholicorum ſigna, ex humoris ardore, ęſtus in pręcordiis ſentitur, cibiſque frigidis iuuari videtur; ſępe etiam ventriculi hypochondriorúmque concurrunt dolores, potiſſimùm ſumpto cibo concoctu difficili; hinc etiam cruditates multę: & quo maiores fuerint cruditates, eò magis creſcit malum, & contrà, leuatur. Multa edunt, adſtrictam interim aluum habent. Flatus ructúſque acidi redduntur frequentes ab humoribus crudis melancholicisve dictis in locis concluſis. Iiſdem in locis rugitus frequentes admodum ſeu quędam murmura oberrant, éſtque ſignum huic morbo maximè proprium. Frequenter etiam humeri ſcapulęque illis dolent, hypochondria ſurſum trahuntur, arterię moleſtè validéque pulſant. A vaporibus eleuatis, aurium ſonitus, venarum, oculorúmque inflammationes fiunt. Somnus tum breuis tum turbulentus fit. Vertigine infeſtantur. In plurimis partibus ſaltus quidam diuerſi frequenter eueniunt. Vomitus fit pituitę crudę, cui bilis aliquando permiſcetur. Leuantur poſtquam bene concoxerint aſſumpta, item poſt alui deiectonem, vomitionem atque ructus.

CAVSA frequenter fit ſplenis vitio, cùm vix attrahit ſanguinem melancholicum à iecoris intemperie factum. Alias contingit ſanguinem qui eſt in venis ipſius ventriculi, mezēterij, ſplenis, abdominis, inteſtinorum, partibúſque adiacentibus, à calore nimio, qui ex obſtructione ſępe fit, aſſari, aliáve aliqua ratione in

atrum

atrum ſuccum degenerari,pui ſępe diffunditur per mezenterium,ſplenem,partéſque ventris adiacentes:vnde magna ſequitur inteſtinorum caliditas , indéque vapores ad cerebrum transferuntur,vnde hęc iam dicta ſymptomata effloreſcunt.

PROGNOSTICA. Longè eſt mitius hoc malum ſuperioribus dictis,tempore interim in illas ſpecies degenerare contingit, quemadmodum autem ex proba concoctione ſumptorum plurimum leuatur æger ; ſic cruditatibus maximè exaſperatur morbus. Diuturno autem errore ſi altiùs radices agat hoc malum,furorem acceſſit , aliquando quoque febrem hecticę non abſimilem. In principio mali curatur faciliùs,vix autem remediis tollitur ſi inueterauerit.

Methodus pro curatione

MELANCHOLIÆ HYPOCHONDRIACÆ INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr conuenit calidus atque humidus.

Victus ratio ad humidum vergeat. Carnes conueniunt gallinarum , pullorum , caponum, perdicum, vitulinę , phaſianorum. Iuſcula quoque carnium in parua quantitate data plurimùm conueniunt , cùm alioqui fluctuationem cruditatémque in ventriulo faciant. admittuntur vuę paſſę , ceraſa dulcia , pruna,poma aſſata,quibus parum ſacchari addatur,ſintque refrigerata:erúntque medicamenti alimentique loco.

Potus. Cremor ptiſanæ cum parua cinnamomi ſemi-
númque aniſi quantitate. Vinum album aquoſum.
Serum lactis, caprinum autem potius expetitur.

Motus vitandus validus, & quidem conuenit equitatio, nauigatio, ambulatio, natatio in balneo artificiali dulci.

Somnus conciliandus arte, ſi parum dormiat, plurimùm equidem confert.

Animi perturbationes procul relegandæ, muſiciſque inſtrumentis, cantileniſque oblectantibus animus reficiendus eſt.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. de ſucco fumariæ, violarum, capillorum Veneris.

De pomis odoriferis, de ſucco boraginis, indiuiæ, de epithymo.

De corticibus citri, de abſinthio.

Syrupus Byzantinus abſque aceto.

Aquæ lupulorum, bugloſſæ, fumariæ, meliſſophylli, boraginis, violarum, endiuiæ, ſcabioſæ.

Decoctum radicum aſari, fœniculi, petroſelini, aſparagi, ruſci, graminis, valerianæ, ciperi, cichorei.

Decoctum pulegij & centaurei minoris, nec non abſinthij, à multis felici cum ſucceſſu ſumitur.

Obſtructionem quæ tollere poſſunt, ventriculúmq; confortare, permiſcebuntur hîc præparantibus medicamentis.

VACVANTIBVS.

Confectio hamech, diacatholicon, diaphœnicum.

Diaſena, puluis ſanctus.

Elleboriſmus Mathioli, hiera logod. diacolocynthidos.

Pillulæ de lapide lazuli, fumariæ, Indæ.

Syr. de multiplici infuſione roſarum.

Sena, polypodium, elleborus niger, epithymus.

Manna.

Vomitus plurimùm iuuat, ſi diuturnum fuerit malum, potiſſimùm ſi facilè vomat, ventriculúſque crudis opprima-

opprimatur humoribus. Poſt cibum autem excitabitur cum aqua tepida, oxymelite ſimplici, aut cum infuſione radicum raphani & ellebori albi vel nigri.

Clyſtere ex decocto camomillæ, betonicæ, artemiſiæ, centaurei minoris, betæ, cuſcutæ, lupulorum, fumariæ, carthami, epithymi, polypodij, foliorum ſenæ, addito melle, hiera picra, logod. ol. liliorum, violarum.

Venæ ſectio fiat iecorariæ ſiniſtri brachij, ſi plenitudo magna fuerit; aut ſaluatellæ, ſi menſes hæmorrhoidésve ſubſiſtant. Et ſi pertinax morbus fuerit, ſecabitur quoque vena frontis.

Vti autem præparantia medicamenta, ſic etiam purgantia ſæpius reiterare conuenit, eò quòd humores hunc morbum facientes, ſecundum plurimum multum ſunt terreſtres, vnde morbi plurimùm oriuntur contumaces.

AVERTENTIBVS.

Lotiones, frictioneſque, necnon ligaturæ crurum.

Clyſteres.

Hæmorrhoidarum menſiumque prouocatio.

Cucurbitulæ cum ſcarificatione hypochondriis apponantur ſi dolor nullus adſit, flatus enim validè educunt.

Multum hîc momenti habent ea quæ à capite auocare poſſunt humores caput grauantes.

CORROBORANTIBVS, *intemperiemq; membri emendantibus.*

Theriaca, diacuminum, aromaticum roſatum, diamargaritum frigidum.

Electuarium de gemmis, diamuſcum dulce, diagalanga.

Conſerua radicum & florum bugloſſæ, violarum, conſerua magna.

Decoctum centaurei minoris, pulegij, abſinthij, chamæpityos, chamædryos, ſeminum aniſi, fœniculi, petroſelini.

Syrupus fiat ex radice asari, boragine, buglossa, cichoreo, floribus rosarum, centaurei minoris, camomillæ, foliis fumariæ, absinthij, chamædryos, chamæpityos, scolopendrij, boraginis, lupulorum, hyssopi, betonicæ, seminis anisi, fœniculi, dauci, vuis passis, syrupo granatorum, pomorum dulcium & acidorum.

Vnguentum pro hypochondriis & ventre ex oleo capparorum, liliorum, camomillæ, rutæ, amygdalarum dulcium, floribus genistæ, seminibus nigellæ Romanę, cinnamomo, ammoniaco, aceto.

Odoramentum.

Fomentum fiat pro hypochondriis ex aqua & vino, in quibus sint decocta abrotanum, meliiotus, ebulus, camomilla, epithymus, thymus, artemisia, sena, polypodium, aceti aliquid addendo.

Balneum aquæ dulcis mirificè iuuat ex maluis, violis, beta, camomilla, rosis siccis, fœniculo, butyro, lacte.

Medicamenta valenter calefacientia & exiccantia hîc non admittemus, vti est aurea Alexandrina, aliaque similia. Imò assignatis pulueribus cordialibus modicè admodum vtemur, cùm corpus humoresque siccent, eaque ratione morbum augeant.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Cucurbitulæ sine scarificatione mirè flatus resoluunt.

Fomentatio hypochondriorum ex decocto pulegij, anethi, rutæ, absinthij, foliorum lauri, serpylli. Aut fiat ex aceto in quo decocta sint semina cumini, anisi, pulegium.

Sacculus ex floribus camomillæ, rosarum, seminibus anisi, cumini, fœniculi, fœnugræci, foliis lauri, serpylli, absinthij, rutæ, pulegij. Aceto irrigetur, caleatque dum apponitur ventriculo.

Vnguentum ex oleo nardino, absinthij, rutæ.

Cataplasma ex radice cyperi, floribus camomillæ, seminibus fœniculi, anisi, cumini, fœnugræci, foliis artemisiæ, ebuli, rorismarini, absinthij, oleo rutaceo, absinthij.

Irrigatio

Irrigatio fiat capitis, cum aqua dulci in balneo descripta; omnum equidem optimè allicit.

Dolorem horum nonnulla mitigant, nonnulla flatus discutiunt, aliqua sunt quæ somnum inuitare possunt.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in HYPOCHONDRIACA MELANCHOLIA, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO MELANCHOLIAE HYPOCHONDRIACAE.

℞ foliorum mercurialis, maluæ, pulegij, florum sambuci, camomillæ, meliloti, centaurei minoris ana m. j. genistæ m. j. ß. foliorum betæ, brassicæ, lupulorum ana m. ß. cuscutæ m. j. seminum anisi, carthami, fœniculi ana ʒ vj. polypodij quercini ℥ j. ß. senæ Alexandrinæ ℥ j. epithymi ʒ v. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ſs. colaturæ addatur sp. hieræ logod, pul. sancti ana ʒ j. ſs. confectionis hamech ʒ iij. olei liliorum, violarum, anethini ana ℥ j. mellis violacei ℥ j. ſs. salis communis ʒ j. fiat *Clystere*, quo semel in septimana vtatur. & residuo clysteris poterit fieri cataplasma pro splenis regione. Reddito clysterio dentur sequenti die mithridati optimi, theriacæ magnæ ana ℈ ij. vini Hippocratici subiecti ℥ iiij. fiat *Haustus.*

℞ syrupi de epithymo, violarum ana ℥ j. de succo boraginis, byzantini absque aceto ana ℥ j. ß. aquarum violarum, boraginis, lupulorum ana ℥ iiij. fiat *Iuleb.*

℞ radicum fœniculi, graminis ana ℥ j. boraginis ℥ ij. foliorum betonicæ, pulegij, hyssopi, centaurei minoris ana m. ß. seminum anisi, fœniculi, dauci ana ʒ iij. fumariæ, capreolorum lupuli ana m. j. epithymi ℥ ß.

nucis muſcatæ ʒ iij. corticum citri ʒ v. vuarum paſſarum enucleatarum ℥ j. glycyrrhizę raſę drachmas quinque, ſeminis cucumeris ʒ vj. florum cordialium ana m. j. coquantur in aqua q. ſ. ad tertiæ partis conſumptionem, colaturæ addatur ſyrupus granatorum, pomorum dulcium acetoſorúmque, de ſucco boraginis ana ℥ j. fiat *Potio*.

℞ rad. boraginis ℥ j. ß. centaurei minoris, pulegij ana m. j. ß. ſeminum aniſi, fœniculi ana ʒ iij. vuarum paſſarum ℥ j. ß. foliorum ſenę, polypodij quercini ana ℥ j. epithymi ℥ ß. florum cordialium ana m. ß. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ß. colaturę addatur diacatholiconis ℥ j. ſp. hierę logod. ʒ j. ſyr. byzanthini, de epithymo ana ℥ j. ß. fiat *Potio*; qua frequenter vtetur.

℞ confectionis hamech ʒ iij. pulueris ſancti ʒ j. diacatholiconis ʒ ij. fiat *Bolus*.

℞ pul. hierę logod. ℈ j. ß. ſp. hierę picrę Gal. ℈ ij. ſyr. de abſinthio q. ſ. fiant *Pillulæ*. Poſt horam bibat decocti hordei mundi, aut ptiſanę hauſtum, addendo aliquid ſacchari. Vomitus poſtea prouocetur cum vnciis ſex aquæ tepentis, in qua oxymellis ℥ ij. diſſolutę ſint. aut cum raphani ſucco, qui ellebori albi viribus perfuſus ſit, in quem finem dragma vna ellebori albi raphano paſſim inſeratur, & per triduum detineātur partes, hinc ſuccus raphani expreſſus propinetur.

℞ conſeruę rad. bugloſſę ℥ j. ß. violarum ℥ ß diamuſci dulcis, roſatę nouellę ana ʒ ij. lętificantis Galeni ʒ ij. ß. ſyrupi de ſucco borag. de corticibus citri ana q. ſ. ad *Electuarij* mollis conſiſtentiam.

℞ ſp. diarhod. abbatis ℈ ij. roſatę nouellę, aromatici roſati Gabri ana ℈ j. florum bugloſſę ℈ j. ß. corticum citri ʒ j. ſeminum aniſi ʒ iij. ſacchari violacei, roſacei, conſeruæ radicum bugloſſæ ana ℥ j. ſyr. de ſucco boraginis q. ſ. fiat *Electuarium* in forma opiati.

℞ radicum borag. ℥ ij. polypodij ℥ ß. corticum radicum capparorum ʒ ij. ſeminum aniſi, carui ana ʒ iiij. florum violarum, bugloſſę ana m. j. ß. coquantur in duab. libris

libris aquę ad medietatis consumptionem; sub finẽ coctura adde vini odorati libram , modicéque vnà bulliant, hinc colaturę adde nucis muscatæ, cinnamomi, rosatę nouellæ, ana ℨ ſs. sacchari albi q.s. secundùm artem fiat *Potus Hippocraticus*.

℞ pulegij, abrotani ana m.j. *ſs*. florum camomillæ, meliloti ana m.j. seminum anisi, cumini ana ℥ j. epithymi, polypodij quercini ana ℨ vj. centauri minoris, rutæ, ana m. *ſs*. coquantur in æquis portionibus aquæ & vini, ad tertiæ partis consumptionem; sub finem addatur aliquid aceti squillitici; fiat *Fomentatio* pro ventriculo.

℞ olei capparorum, liliorum, amygdal. dulcium ana ℥ *ſs*. seminum nigellæ, anethi, cinnamomi electi ana ℈ *ſs*. croci g. xij. ammoniaci ℨ ij. cerę q.s. fiat *Vnguentũ* molle, quo post fomentationem partes ventriculo subiectę vngentur matutina vespertináque hora.

℞ olei rutacei, in quo semina anisi, cumini, centaurei minoris cocta sint, ℥ j. picis naualis ℥ iij. misceãtur ventríque accommodentur, si flatibus turbetur; stomachus autem cum oleo mastichino atque macis vngatur.

℞ rosarum rubrarum, florum camomillę ana m.j. foliorum centaurei minoris, pulegij, absinthij ana ℈ iiij. seminum rutę, anisi, fœniculi, cumini, fœni Græci ana ℨ j. *ſs*. crassiusculè contundantur; fiat *Sacculus* pro stomacho, cum aceto vinóque albo irroretur sæpius, ventriculóque applicetur calens.

℞ radicum ebuli ℥ j. foliorum rutę, sambuci, anethi ana m. *ſs*. seminum anisi, cumini, dauci ana ℥ j. cinnamomi ℨ *ſs*. contusa coquantur in æqua portione vini odoriferi & aquę; fiat *Fomentatio* abdominis, in quo flatus obmurmurare solent.

℞ rad. ebuli ℥ ij. foliorum betę, violarum, brassicæ, maluę, mercurialis ana m.ij. lupulorum, fumarię, cẽtaurei minoris ana m.j. *ſs*. florum camomillæ, meliloti ana m. ij. *ſs*. seminum lini, fœni Gręci ana ℥ iiij. coquantur in aquą q.s. ad tertiæ partis consumptionem; in quo

lactis mensuræ aliquot infundantur, & butyri recentis ℔ iij. dissoluantur, fiat *Balneum.* Cum ficubus, fermento, sinapio, cantharidibus, aceto, fiat *Cauterium* potentiale; quod sinistro hypochondrio superponatur.

APPENDIX

Ad prædicta pro curatione MELANCHOLIAE FLATVLENTAE inseruiens.

Beneficio clysteris aluus primò subducatur, hinc vena aperiatur. Humor deinde melancholicus obediens naturæ reddatur. Humores demum noxij è corpore protrudantur. Mox quæ corroborare cerebrum, iecur atque splenem, & quæ relictam materiam dissipare possunt, præscribantur. Hinc rursus propter pertinaciam mali humores prædicto modo concoquemus atque purgabimus; partésque prædictas roborabimus; idque toties repetemus donec malum mitescere videbimus. tandem etiam è loco affecto materiam peccantem aut ventosis aut emplastris rubificantibus educemus. Quæ omnia nunc, anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Cauendum autem hîc diligenter à multum calefacientibus atque exiccantibus, siue alimenta hæc fuerint, siue medicamenta. Vnde nonnulli vt ventositates rugitúsque compescant, huiusmodi vtentes medicamentis, nec non alimentis, plurimùm peccant, morbum sic augentes. debent tamen medicamenta subinde declinare magis ad calidum, aliàs magis ad frigidum, secundùm exigentiam rerum circumstantium, materiei nimirum accidentiúmque. Ea insuper quæ flatus generare, aut in corpore existentes retinere possunt, hîc quoque inhibenda sunt.

Metho-

Methodus pro cognitione

VERTIGINIS INSERVIENS.

VERTIGO malum est in quo tum caput, tum alia omnia circumagi videntur, ita quidem cerebrum sensusque exagitans, vt sæpe laborans corruat, nisi propinquis nitatur adminiculis. Contingit enim hoc malo laborantes in terram subinde citra corporis rotationem in circuitum cadere, haud secus atque illi qui in circulum circumuertuntur; hócque si attentent, ab vna rotatione id illis accidit, quod aliis à pluribus contingit, cùm etiam citra circuitionem illud illis accidat quod aliis euenit cùm frequenter in circulo circumferuntur. Imò idem aliquando perpetiuntur, si alium aliquem, aut rotam, aut aliud aliquid circumagi viderint. Læditur hinc virtus visiua, hinc sensus communis, necnon imaginatiua. Est autem hæc passio Epilepsiæ multum vicina, à qua differt in hoc, quòd sensibus vertiginosus non priuetur, neque ad modum spasmatis, diuerso raptu afficitur.

PARS AFFECTA est cerebrum; ex functionum oblæsione hoc euidenter constat; animalis enim functio oblæditur. In hoc malo cerebrum subinde primariò afficitur, túncque præcessit capitis dolor, eiusdémque grauitas, olfactus gustusque læsio, aurium quoque sonitus, nulliúsque partis subiectæ læsio obseruata fuit. Alias verò cerebrum ipsum afficitur, eò quòd ori ipsius ventriculi, præcordiis, aliisve partibus inferioribus consentiat; sæpe enim ibi praui humores aceruantur, aut alimenta corrupta continentur, cruditatésq; generantur noxiæ. Tunc precedit nausea, stomachíque morsus, prostratio appetitus, cordis erosio. Si ab alia aliqua corporis parte fiat, mensibúsve suppressis; id ex

propriis signis elucebit. Est autem vertigo symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis visiuæ & imaginatiuæ; vtraque enim deprauata est.

SIGNA. Intuitum non ferunt eorum quæ velociter in gyrum mouentur. Fit visio deprauata quoque, omnia enim circumagi videntur, oculisque sæpe tenebræ offunduntur. Adde quòd dispositio fiat ad casum. Sæpe etiam cadunt si vel parum admodum in circulum circumuertantur; animalis enim actio princeps & sensibilis læditur. Fit & imaginatio deprauata: concurritque prius capitis grauitas. Erunt autem huiusmodi accidentia magis continua, si primario cerebri vitio fiat, nec alterius alicuius partis subiectæ affectio aliqua per propria signa adesse intelligatur.

CAVSA. Frequenter fit ab abundantia sanguinis feruidi, multumque spirituosi, si naribus non reiiciatur paratus vt effluat. Hoc frequenter in acutis obseruamus morbis. Sæpe quoque ab humoribus fit crudis, subinde etiam malignis, qui aut in capite aut in subiecta corporis parte aliqua generantur, & vt plurimùm à stomacho, dum multæ cruditates in eo generantur, nec non à matrice ortum habet, propter communitatem quam dictæ partes cum cerebro obtinent. Præterea consuetæ excretiones suppressæ; & vt in genere dicam, omnes humores à quibus generantur atque eleuantur multi vapores spiritusque statuosi, crassi atque calidi, turbulenti, malignique; hi enim postea suo motu mouent spiritum animalem (qui animæ vehiculum est potissimùm in anterioribus ventriculis cerebri) in circuitum, aut alio quasi simili motu inordinato, ita quidem seriò, vt homo idem exterius fieri existimet quod interius accidit; sicque imaginatricis facultatis iudicium peruertitur; seque homo verè circumagi, necnon prolabi subinde existimat. Nec mirum, in orbem equidem feruntur dicti vapores haud secus atque flamma; necnon fumus in furno circumagi solet; dum iis exitus non patet per cerebri meatus obstructos. Fit etiam ab in-

intemperie calida ipsius cerebri, quę multos vapores validè allicere potest, necnon humores extenuare, & in feruorem furorémque agere. Rursus omnia quæ cerebrum conturbare aut humores exagitare calefaceréque possunt, vti sunt exercitia immodica, solis calor, aliáque consimilia quę accessionem reuocare possunt, malum etiam hoc excitare solent.

PROGNOSTICA. Vertigo si diu durauerit, apoplexiæ & morbo comitiali proxima est, & quidem paruam Epilepsiam superior ætas vocauit; vnde negligenda nequaquam est, cùm in perniciosissimos iam dictos affectus facilè permutari possit.

Methodus pro Curatione

VERTIGINIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit temperatus, lucidus atque purus.

Cibus conuenit qui bonum succum generare possit, & qui facilè concoquitur, miniméque existat flatuosus; sit quoque stomacho gratus.

Tam autem hîc cauendum à fame quàm à satietate.

Potus sit vinum aquosum.

Motus atque exercitium conuenit temperatum. capiti tamen quies potiùs expedit.

Somnus conuenit mediocris.

Excremẽta alui arte aut natura promouẽda sunt in dies.

Animi perturbationes non admittat, iram nimirum, mærorem tristitiámve.

VACVANTIBVS.

Syr. de multiplici infusione rosarum.

Diaprunum solutiuum.

Diacatholicum,electuarium de psyllio,hiera logodij.

Hiera picra,diacolocynthidos.

Pillulę cocciæ,aureæ,arabicæ, masttichinæ, aggregatiuæ,sine quibus esse nolo,de quinque generibus myrobalanorum.

Tamarindi,rhabarbarum.

Manna,sena, polypodium, epithymus, myrobalani citrini.

Agaricus trochiscatus.

Vomitus confert dum à ventriculo ortum habet.

Humori peccanti conuenientia eligemus medicamenta ; neque enim vnus est semper humor peccans; frequenter enim bilis aliis humorib. prauis in hoc malo permisceri solet,& propterea quę bilem purgare possunt,aliis magna ex parte permiscenda sunt.

REVELLENTIBVS *diuertentibúsque*.

Vena cephalica secetur,idque repetitis vicibus,modò à sanguine,vel à calidis humoribus malum fiat.

Clysteres acres plurimùm hîc prosunt, potissimùm si sanguinem educere non licet.

Frictiones extremitatum panno lineo calente fient; plurimùm enim laudantur : descendemus autem sensim, à brachiis collóque vsque ad pedes. Caput autem non attingemus ; eius enim frictio nocet, nisi optimè purgatum fuerit anteà corpus vniuersum , cùm caput potius repleat vaporibus humoribúsque.

Cucurbitulę cum scarificatione partibus distantioribus primò applicentur,hinc occipitio apponantur.

Hęmorrhoidarum venarum apertio fiat,menstruorúmque prouocatio.

Sternutamenta.

Gargarismi.

Apophlegmatismi.

Cauterium è fermento, cantharidibus, aceto ; occipiti post aures apponentur. Vel eius loco fiat cauterium actua-

actuale in capitis summitate; optimè enim resoluuntur vapores hac ratione.

Errhina è succo cyclaminis, aut anagallidis, qui naribus attrahetur. Aut nigella oleo veteri, intróque admisto; prædicto modo naribus attrahatur; optimè enim caput per nares purgat.

SISTENTIBVS *spirituum motus turbulentas.*

Syrupus cidoniorum, granatorum, rosatus.
Saccharum rosaceum.
Snccus berberorum, Ribes.
Dacidonium sine speciebus.
Aqua lactucæ rosacea, violarum, plantaginis, melissophylli.
Odoramentum cum camphora, rosis, acetóque fiat.
Oleum rosaceum.
Irrigatio capitis ex oleo rosaceo & aceto.

Postquam alimenta sumpserit æger, dentur præsentia in eum finem, ne vapores ad caput ferantur.

CONFORTANTIBVS *& resoluentibus reliquias.*

Syrupus de pomis, stœchade, buglossa.
Conserua boraginis, buglossæ.
Saccharum rosatum.
Diarhodum abbatis, aromaticum rosatum.
Diatragacanthum frigidum, diatrium sandalorum.
Diamuscum dulce.
Decoctum rorismarini, betonici, euphrasiæ, menthæ, saluiæ, stœchados, centaurei minoris, galangæ, cinnamomi, seminum fœniculi, anisi, glycyrrhizæ.
Odoramentum ex nigella, maiorana, castoreo.
Embrocha capitis fiat ex digerentium materia.
Balneum fiat ex iisdem.
Cauterium prædictum.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAMENTA *nobilia in* VERTIGINE *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO VERTIGINIS.

℞ radicum acori, galangæ, angelicæ ana ʒ iiij saluiæ, origani, menthæ, ana m. j. sem. florum betonicæ, stœchados, centaurei minoris ana m. j. seminum anisi, fœniculi, carui ana ℥ j agarici albi & leuis ʒ ij. seminum carthami ℥ sem. polypodij, senæ Alexandrinæ ana ʒ vj. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. sem. colaturæ adde pulueris diasenæ ʒ ij. hieræ diacolocynth. ʒ j. diacatho. ℥ j. fiat *Clystere*.

℞ syrupi de cichoreo cum rhabarbaro ℥ ij syrupi de succo endiuiæ ℥ j. sem. aquarum absinthij, cichorei, endiuiæ ana ℥ iij. fiat *Iuleb*.

℞ rad. graminis ℥ j. sem. foliorum endiuiæ, cichorei ana m. j. sem. seminum anisi, fœniculi ana ʒ iij. glycyrrhizæ rasæ ℥ sem. polypodij quercini ℥ j. rhabarb. electi ʒ iij. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. sem. colaturæ adde syrupi rosarum solutiui ℥ iij. fiat *Potio*.

℞ pillul. hieræ picræ Galeni, aggregatiuarum ana ℈ j. se. syrupi mentæ q. s. fiant *Pillulæ* quæ imperabuntur si à vẽtriculo mobiles vapores cerebri spiritus perturbent.

℞ pill. Arabicarum, sp. hieræ simp. Galeni ana ʒ. sem. rhabar. optimi, agarici trochiscati ana ℈ sem. diagridij gr. iiij. syrupi mentæ & stœchados q. s. fiant *Pillulæ*; ante cœnam sumat hora vna semel in septimana dragmam mediam.

℞ radicum betonicæ, asari ana ℥ j. hordei mundi ℥ se. seminum raphani ʒ j. coquantur in aqua q. s. ad tertiæ partis cõsumptionem. Huius colaturę sumãtur ℥ v. quibus adde oxymelis squillitici ℥ ij. sumantur in aurora. Postea sumat iusculi gallinarum bonã quantitatẽ, pauloq. pòst ad vomendum se cõponat, & reiteret iuscula.

℞ syrupi granat. acetosi simplicis ana ℥ j. sem. decoctionis hordei ℥ vj. aquarum endiuiæ, plantaginis, lactucæ ana ℥ j. se. fiat *Iuleb*. vapores ascendentes prohibet, sistitque spirituum motus.

℞ carnis cidoniorum ℥ ij. conseruæ rosarum ℥ j. anthos ℥ se. aromatici rosati Gabri. ʒ j. se. syrupi rosati ℥ j. se. mi-

ſe.miſceantur; fiat *Mixtura*; à cœna necnon à prandio detur dragma vna.

℞ foliorum ſaluiæ m.iij.ſeminum pæoniæ ℥ j. aniſi ℥ ſe.glycyrrhizæ raſæ ʒ vj.caſtorei ℈ j.coquantur in vini ſufficienti quantitate ad ℔ j.fiat *Potio*.

℞ radicum galangæ,zedoariæ ana ℈ iiij. ſaluiæ ʒ ij. ſe.zinziberis conditi ℥ j.nucis muſcatæ, cinnamomi ana ʒ j.ſeminum pæoniæ ʒ j.ſe.iuniperi ʒ j.mentæ ℈ j. ſe.ſyrupi roſati ſimplicis q.ſ.fiat *Electuarium* molle.

℞ aromatici roſati,diarhod.abbatis ſine moſcho ana ʒ j. ſacchari albiſſimi & aquarum abſinthij ana q.ſ. fiat *Electuarium in Tabulis*.

℞ ſeminum nigellæ Romanæ ʒ ij.nitri ʒ j.olei antiqui q.ſ.fiat *Caputpurgium*.

℞ ſucci betæ,maioranæ ana ℥ j.ſe.ſucci foliorum cucumeris ſilueſtris ʒ iiij. nigellæ Romanæ ʒ j. miſceantur;huius portio al qua naribus attrahatur.

℞ vuarum paſſarum enucleatarum ℥ ij. hyſſopi,origani ana ʒ j.acori conditi,ſeminum ſinapi ana ʒ j.ſe.piperis,maſtichis ana ʒ j.mellis q.ſ.fiat.*Maſticatorium*.

℞. radicum aſari ℥ ſe.foliorum betonicæ, ſaluiæ ana m.j.pyrethri, ſeminum ſinapi ana ʒ ſe.coquantur in aqua q.ſ. ad tertiæ partis conſumtionem;colaturæ adde oxymellis ℥ ij.fiat *Gargariſmus*.

℞ olei liliorum alborum ℥ j.ſem.de caſtoreo ℥ ſem. vini odoriferi ℥ iij. bulliant ad vini conſumptionem; hinc adde ceræ & aceti parum;fiat *Vnguentum*.

℞ foliorum betonicæ, florum camomillæ, roſarum ana m.j. ſeminum nigellæ ℥ ſem. coriandri præparati ʒ iij ſiccata modicè contundantur, & conſuantur in panno lineo ad *Pileoli* formam.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione VERTIGINIS inſeruiens.

Omnium primò acri clyſterio excrementa quæ in inteſtinis ob-

hærent, à quibus vapores acres ad caput deferuntur, educemus. Demum venæ sectionem instituimus vt prædictum est: si nihil impediat. Hinc purgãte medicamẽto vacuabimus plenius humores peccantes, vaporúmque copiam generãtes. Postea frictionibus, ventosis scarificationibus clysteribus reuellemus vaporum impetum in partẽ oppositam. Adstringẽtia, vaporúmque ascensum ad caput prohibentia, etiam mox à principio imperabũtur, cum aquæ nimirum rosatæ ℥ ij aceti ℥ iij Postremò ventriculum caputque roborabimus, reliquiásque discutiemus masticatoriis, nasipurgiis, aliisque huiusmodi ingeniis. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cũ successu cõsequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Si à stomacho malum originẽ habeat, quod vt plurimum fit, vomitus prouocetur, vt prædictum est. Si à matrice aut aliis membris id fiat curetur vt in iis locis ostenditur, pòst confortetur cerebrum Si fiat à rebus velociter circumductis vel motis, à conspectu eorum ablegetur. Si ob diuturnam fiat inediam, crustam panis in vino generoso madefactam sumat Si ab humoribus subsistentibus flueréque solitis oriatur, eorum excretionem vsitatam sollicitabimus.

Methodus pro Cognitione

INCVBI

INSERVIENS.

INCVBVS est passio, in qua homo à magna mole incũbẽte suffocari se in somno putat, loquẽdi respirandique cõcurrit magna difficultas, sensúsq. stupescũt, nõ autẽ adimũtur. Ab epilepsia differt in eo, quòd materia epilepsiã faciẽs sit venenata, nequaquã autẽ in incubo. Præterea hîc nulla fit conuulsio vti in epilepsia euenit.

PARS AFFECTA. Præcordia diaphragmatisque partes hîc affici contingit; id quod ex actione læsa constat, homo equidem se suffocari ab liqua re incumbente imaginatur; spiritus quoque cum difficultate magna ducitur. Cerebrum insuper in hoc malo lædi contingit, per con-

per consensum partium subiectarum; à fumis equidem ascendentibus contingit motrices sensibilésque functiones perturbari; sensus equidem fit torpidus, difficilísque motus. male denique imaginantur.

SIGNA. Difficilis fit motus, atque ab aliqua re se inuadi aut opprimi homo credit; aliquid enim suo insidere pectori putat, torpidúsque fit in somno sensus, suffocationisque fit imaginatio, ita vt vocem edere non possit etiamsi clamare laboret, aut saltem incerta maléque discreta editur vox, & aliquando quoque mugit vt flentes. Phantasia ita quoque offenditur, vt subinde spectrum seriò adesse existimet, vnde anxietas tandem etiam concurrit, clamandique desiderium enascitur, hincque sanguinem quasi ebullire contingit atque incalescere, sicque spiritibus attenuatis, meatibúsque apertis, perrupto somno, repentè homo excitatur.

CAVSA. A crassa frigidáque pituita, necnon à sanguine crasso atque melancholico circa præcordia venásque pectoris existente oritur, vnde vapores crassi eructantur; quibus quotiescunque vapores multi crudi à crapula enati permiscentur, tunc dictis in locis partes diaphragmatis premuntur, nec non pulmonis, vnde impeditè homo respirat, séque suffocari putat; hinc vbi in fauces se insinuat, vox supprimi videtur. In cerebrum denique si transmittantur, sensum ipsámque mentem perturbant tristibus quibusdam spectris. Tales vapores aliquando etiam eructant hæmorrhoides menséque suppressi in illis in quibus fluere consueuerunt. Nequaquam autem ab insultante fit vetula, vt multis persuasum est etiam hodie.

PROGNOSTICA. Incubo diæta vtens tenui vix molestatur, multis autem cruditatibus oneratis familiare est. Rarius quoque irruit in illos qui in lateri incumbunt. Hic affectus si frequentius diutiúsque concurrat, apoplexiam tandem minatur, aut epilepsiam, necnon maniam, sæpius melancholiam hypochondriacam, vertiginem, paralysim, spasmum, neruorum distentionem,

aut subitam mortem: Neque enim rarum est multos fuisse è medio ablatos tempore somni in lecto. Pueris magis est frequens malum, & obesis corporibus, necnon quibus concoctio impeditur. In hoc malo postquam experrecti fuerint, frigidi sudores, cordisve tremores si fiant, pessimum est.

Methodus pro curatione INCVBI INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr moderatè sit calidus atque lucidus. Frigora, ventos, solarésque radios vitent.

Cibus sit facilis concoctionis bonique succi, non ventosus. Parúmque comedat, potissimùm tempore cęnę.

Potus sit vinum album, aquosum.

Somnus diurnus, & potissimùm qui statim à cibo admittitur, noxius est.

Excrementa alui respondeant arte, aut natura.

Animi quies concilianda.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. stœchados, menthæ, absinthij.

Oxymel simplex.

Melicratum.

Aqua absinthij, maioranę, buglossæ, betonicæ, fumarię.

Decoctum radicum fœniculi, petroselini, rorismarini, hyssopi, endiuiæ, boraginis, buglossæ, fumariæ, cuscutæ, ceterach, cichorei, summitatum lupulorum, capillorum Veneris, florum violarum, corticum capparorum, glycyrrhizæ, viuarum passarum, melle & saccharo addito.

Syrupus

Syrupus fumariæ, lupulorum, pomorum.

Prioribus dum pituita plus æquo redundat, posterioribus verò dum melancholia exuberat, vtemur. Idem in purgantium materia obseruetur.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiet si corpus fuerit plethoricum, aut si menses aut hæmorrhoides retineantur præter consuetudinem, primò quidem saphenæ, postero die secetur humeraria, eoque liberius educatur quò sanguis crassior fuerit: tandem si præcedentium subsequentiumque vsu malum non profligatur, vena frontis, aut ea quæ sub lingua est, secetur.

Pillulæ cocciæ, de agarico, mastichinæ, stomaticæ.

Hiera picra Galeni, Hiera diacolocynthidos, logodij Ruffi.

Cassia fistula.

Pillulæ de lapide lazuli.

Diacatholicum, Diaphœnicum.

Diasena.

Sena.

REVELLENTIBVS *deriuantibusque.*

Clysteres acres.

Cucurbitulæ suris crurum appositæ.

Frictiones capitis in posteriori parte fiant, atque pectinationes.

Errhina leuia.

Gargarismi.

Sternutamentum cientia.

Apophlegmatismi leues.

PROHIBENTIBVS *vapores sursum ascendere.*

Diarhodum abbatis.

Caro cydoniorum sine speciebus.

Diamargaritum frigidum.

Saccharum rosatum.

Corallum.

CORROBORANTIBVS, *digerentibus, resoluentibúsque reliquias.*

Theriaca, Diambra; Diamoscum dulce.
Aromaticum rosatum; Plirisarcoticum.
Dianthos.
Conserua anthos, buglosse, acori.
Pæoniæ semen nigrum & radix.
Nux muscata.
Vnctio capitis, pectoris, & ventriculi ex eoleo camomelino, anethino, calido vino.
Fomentatio capitis ex oleo anethino calente.
Dropax tum capiti, tum hypochondriis aptari potest ex quinque partib. picis, & vna olei spicę, vel mastiches; modicè autem caleat dum applicatur, linteolóq; detrito implicetur, ne cuti pertinaciùs inhæreat.
Sacculus ex floribus buglossę, violarum, rosarum, foliis melissę, quę vino albo & aqua melissæ irrorentur, cordíque applicentur; modicè autem caleant.
Cucupha fiat ex betonica, sampsucho, floribus anthos, stœchados, rosarum rubrarũ, cortice citri, caryophyllis, nuce muscata, radice cyperi, coriandro præparato, oleo anethino.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI*camenta nobilia in* INCVBO, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO INCVBI.

℞ decocti subiecti ℔ j. in eo dissoluantur sp. hieræ logod. ℨ j. ß. pul. sancti ℨ ij. ß. ol. camomelini, anethini, rutacei ana ℥ j. vini maluatici ℥ iij, fiat *Clystere.*

℞ radicum acori ℥ ß. angelicę ℨ vj. foliorum betonicæ, chamęd. violarum ana m. j. rosarum rubrarum, camomillæ, meliloti ana m. ß. coquantur in iusculo car-

carniũ q.ſ.ad ℔ j.ſs.colaturę adde pul.diaſenę ʒ ij.hierę logod.ʒ j.diacatho ℥ ſs.olei rutacei, camomel. ana ℥ j.ſs. ſalis ʒ j. fiat *Enema.*

℞ ſyr.ſtœchados,abſinthij ana ℥ j.ſs oxymellis ſimpl. ſyr.menthę ana ℥ ſs.aquarum abſinthij,bugloſſę,lupulorum ana ℥ iiij.fiat *Iulepium:* dentur ℥ iiij.

℞ diaſenę ʒ j.ſs.diaturbith cum rhabar. ʒ vj.oxymellis ſimpl. ℥ j.aquarum lupulorum,fumarię ana ℥ j.ſs.fiat *Hauſtus.*

℞ pili.de agaric.cochiarum ana ℈ j.ſs. pul. hierę logod. ℈ ſs. ſyr. ſtœchados q.ſ.fiant *Pillulæ* viij. ſumantur poſt medium noctis.

℞ theriacę androm. ʒ j. mithrid.rad.angel. ana ℈ j. aquarum angelicæ,cardui benedicti ana ℥ j.ſs. fiat *Bolus:* detur poſtero die manè.

℞ oxymellis ſquilitici ℥ ij.decocti raphani ℥ vj.olei dulcis ℥ j.ſs. fiat *Vomitorium* medicamentum, quo cruditates ventriculi ex crapula enati propellantur.

℞ rad.acori,angelicę,pęoniæ ana ℥ ſs. fœniculi, graminis ana ℥ j. fumariæ, betonicę, cuſcutæ, ſcolopendrię,acetoſæ ana m. j. hyſſopi, praſſij, endiuiæ,boraginis ana m.ſs. ſem.aniſi, cumini ana ℥ ſs. vuatum paſſarum ℥ j. pruna Damaſcena numero viij. flor.cordial.ana m.ſs. ſenæ Alexan. polypodij quercini ana ℥ j. agarici albi & leuis,zinzib.ana ʒ j.ſs.nucis muſcatę ʒ ij. coquantur in aqua q.ſ.ad ℔ j.ſs colaturę adde mellis optimè deſpumati,ſacchari albiſſimi ana ℥ j. fiat *Potio;* qua vtetur vbi pleniùs concocti ex vrina obſeruabuntur humores:dentur ℥ iiij. in aurora per quatuor vel quinque dies.

℞ conſ.acori ℥ iij.detur ʒ j.ſingulis vicibus poſt ſumptum pharmacum.

℞ arom.roſ.Gabri. ʒ ij.theriacæ veteris ʒ j.ſs.pleresarcotici ℈ iiij. diamuſci dulcis ℈ ij.ſs conſeruę anthos, acori ana ʒ iiij. ſeminum pæoniæ ℈ iiij. coriandri præparati ℈ ij. ſyrupi ſtœchados q.ſ. *ad Electuarij* conſiſtentiam;detur à cibo ʒ j.

℞ diacimi ʒ ij. ſeminum aniſi, rad. enulæ campanæ, angelicę ana ʒ j. ß. aromat. roſati Gabrielis ʒ ij. ß. nucis muſcatæ, cinnamomi ana ʒ j. corticum citri cond. ℥ j. ß. ſyr. de epithymo q. ſ. fiat *Elect.* ad formam opiati.

℞ olei anethini, amygdalarum dulcium ana ℥ j. camomelini ℥ ß. ſeminum pæonię ʒ ß. vini generoſi nonnihil, & ceræ q. ſ. fiat *Vnguentum* pro thorace & ventriculo.

℞ betonicę ſiccę ʒ j. florum ſtœchados, roſarum rubrarum, flor. anthos ana ʒ ß. nucis muſcatæ, caryophylli ana ʒ ij. rad. cyperi, corticum citrei mali ana ℈ iiij. fiat *Cucupha.*

℞ corticum citri ſicci ℥ ß. cyperi, caryophyllorum ana ʒ ij. cocci infectorij ℈ iiij. coriandri præparati ʒ ij. ß. ſampſuchi ſicci, betonicę ſiccæ ana ʒ ß. ſtœchados Arabici, roſarum rubrarum ana ℈ ij. fiat *Puluis* craſſiuſculè contuſus pro *Sacculo*; qui capiti accommodatus, plurimum confortat cerebrum.

℞ ſeminum corticum citri, rad. galangæ ana ʒ. iij. foliorum meliſſę m. j florum bugloſſæ, boraginis, ſtœchados, roriſmarini ana m. j electuarij de gemmis ʒ j. ß. fiat *Sacculus*, qui cordi applicetur cum vino maluatico irrigatus.

APPENDIX

Ad prædicta pro curatione INCVBI inſeruiens.

Clyſteri primò leni materiæ communes educantur; hinc ſanguine abundante venæ ſectio fiat, vt prædictum eſt. Demum humores peccantes naturæ obedientes reddantur; poſtea conuenientibus medicamentis è corpore excludantur. Hinc cerebrum vacuandum quoque erit gargariſmate, aut apoflegmatiſmate, ſternutatoriòve medicamento conuenienti, aliiſve ingeniis antè dictis. Poſtea quæ vaporum accenſum ad cerebrum prohibere poſſunt præſcribantur. Tandem corroborantibus, reliquiáſque conſumen-

sumentibus locus erit. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus; modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur.

Methodus pro cognitione

EPILEPSIÆ INSERVIENS.

EPILEPSIA, seu morbus caducus, est conuulsio omnium corporis partium, non perpetua, sed quæ temporum accidit interuallis, cum mentis ac sensuum oblæsione. Noménque inditum est à symptomate ingenti quod in hoc malo hominē vrgere solet. Statuuntur autem epilepsiæ differentiæ tres. Vel enim fit cùm cerebrum laborat per se, quòd fit cùm fomes mali ibi ortum habet: Vel oritur propter consensum oris ventriculi malè affecti, aut propter consensum cuiuspiam alterius partis subiectę, à qua per occultos ductus in cerebrum serpit veneni labes: aliqui enim dicunt se laboraturos antequã paroxysmus inuadat; sentiunt enim causam mali ex ea parte corporis in qua mali fomes est, instar vaporis, frigidiorísq; auræ, in cerebrum traduci per partium continuitatem. Estq́ue causa mali plerumque vapor quidã venenosus ab inferiori aliqua corporis parte ad cerebrum delatus; túncque homo subitò conuulsione concidit. Capite autem primaria affectione laborante, oculi obscurantur & caligant, caput dolet, eiúsque concurrit grauitas. Tarditate sensuum atque mentis laborant, turbulentis insomniis agitantur, subitóque fit accessio. Dum ab ore ventriculi malum originem habuerit, plerumque ægri deteriùs se habent, imò & paroxysmus inuadit, cùm diu ieiuni permanēt, aut cibum nullum sumunt. Et antequàm accessio fit, nauseam, erosionem, atque perturbationem iuxta stomachum per-

cipiunt, necnon fluctuationem palpitationemque. Tandem etiam syncope succedit. Hinc pituitæ aut bilis vomitus concurrit cùm paroxysmus soluitur. Differt à spasmi speciebus, eò quòd in epilepsia non sit perpetua conuulsio, vti est in speciebus spasmi. Sensibiles denique operationes, necnon principes, in epilepsia laborant; in spasmo verò principes functiones illæsæ permanent. Est etiam leuior epilepsiæ species, in qua symptomata multo mitiora concurrunt, affinitatem magnam cum vertigine habens.

PARS AFFECTA est cerebrum, id quod patet ex functionibus oblæsis. Læduntur enim tam principes quàm motrices atque sensibiles facultates. Cerebrum autem hîc, vti dictum est, afficitur aut per se, aut per consensum oris ventriculi, aut per consensum alterius partis. Signa autem partis affectæ, ex prędictis patent. Cùm autem subitanea fit accessio, cerebrum vt instrumentalis pars, secundum ventriculos nimirum afficitur, tur, & potissimùm secundum medium, non ita secundum anteriores. Non autem afficitur, vt similaris, cùm id absque intemperie fieri haud possit. Est autem epilepsia symptoma pertinens ad actionem lęsam facultatum animalium, contingit enim motum, sensum, principesque facultates omnes oblędi, differenter tamen: motrix equidem facultas deprauata est, princeps autem & sensibilis, ablatè lęsa est.

SIGNA. Cum multa spuma fit accessio sępe subitò. Estq. pręcipua seu peculiaris huius mali nota, spuma; quę in longum deduci potest si trahatur. In leuiori tamen epilepsia non apparet. Hinc sensibus orbatus vbi est, sequitur casus cum calida corporis concussione, contorta concurrit facies, oculi quoque inuertuntur, subinde pectori maxilla impingitur, aliquando verò in scapulas contorquetur. Sępe quoque seminis, subinde etiam stercoris, necnon vrinę inuoluntaria fit effusio, solutis musculis, hęcque fortis epilepsię signa sunt. Pręterea stertunt, interdumque vociferantur; impotens vox

vox sæpe concurrit, qualis strangulatis pænè. Linguam sæpe exerunt, quam ne dentibus vulnerent, periculum est. Aliàs ita arctè dentes inter secolliduntur, & ita arctè clauduntur, vt ne suffocetur quoque periculum sit. Tempore aliquo interposito ad se redeunt, propriisque viribus surgunt vbi remissio fit mali. Præcedit autem frequenter spiratio impedita. Aliqui ab occipitio ad capitis verticem vaporem sentiunt ascendere frigidum. Venter præcordiaque flatibus tument, & sæpe obmurmurant aliquibus. Faciei etiam præcedit pallor, inordinatusque linguæ motus, capitisque dolor atque grauitas, necnon obliuio, tristitia, animique inconstantia, somnia turbulenta, hinc vertigine agitantur. Obiiciunt se oculis aliquando tenebræ, aliàs splendores obscuri variique.

CAVSA. Magna ex parte fit à copia humoris melancholici atque pituitosi, vnde vapores corrupti, venenosi, virulentique efflorescunt, à quibus obstructiones in meatibus cerebri fiunt, spirituumque hac ratione transitus impeditur; vnde cerebrum, principiumque neruorum, vt expellat id quod obluctatur, seipsum quasi contrahit atque concutit, id quod noxium est vt propellat, siue vapor, siue humor fuerit.

PROGNOSTICA. Pueros maximè molestare solet hæc calamitas, eò quòd humidiore sint cerebro; deinde adolescentes, post hos ætate consistentes, minimè omnium senes. Magis etiam familiaris est viris quàm feminis. Longus autem solet esse morbus, qui nisi pubertatis tempore, vel menstruorum initio tollatur, vsque ad mortis diem sæpe prorogatur. Cùm enim magnæ alterationes fiant in pubertate, si tunc non soluatur, vsque in maturam ętatem comitabitur. Epilepsia inueterata incurabilis est, vti & ea quę ab ortu comitatur. Quemadmodum autem tempore Veris magis irruit hic morbus, si eodem quoq. tempore magis est periculosus. Rursum cùm vniuersũ corpus afficitur, & derepente irruit, absque eo quod sensum ipsius mali in aliqua cor-

poris parte à capite semota priùs percipiat, vix sanescit. Si quoque morbus hic acutissimus fuerit, crebrísque accessionibus, & symptomatum magnitudine vrgeat, breui tempore ipsum iugulabit. Quartana aliáve febri diuturna si corripiatur, sæpe pro valetudine est ipsi epileptico.

Methodus pro curatione

EPILEPSIÆ INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AER sit calidus atque siccus.
Cibus. Carnes conueniunt auicularum montanarum, gallinarum. Vitentur pisces, legumina, carnes porcinæ, allium, sinapi, cepe, daucus, nuces, palmulæ. Capparorum vsus plurimum hîc prodest. Incidentibus extenuantibúsque alimenta rebus condiantur, vti est serpyllum, hyssopus, pulegium.
Potus. Vinum sit aquosum tenue, non vetustum. Mulsa.
Exercitationes corporis proderunt, capitísque frictiones. Vti moderatus vsus Veneris iuuat, sic immodicus plurimùm nocet.
Somnum fugiat quàm maximè diurnum; sitque nocte mediocris.
Excrementa alui respondeant arte, aut natura.
Sollicitudines, timores, aliæque animi perturbationes vitentur.

PRAEPARANTIBVS.

Oxymel squilliticum, simplex.
Syr. de hyssopo.

Syru-

Syrupus stœchados.
Syrupus de absinthio, pomísque.
Syrupus acetosus simplex & compositus.
Decoctum betonicæ, hyssopi, stœchados, radicum & seminum pæoniæ, maioranæ, rorismarini, absinthij, seminum fœniculi, anisi, cinnamomi, glycyrrhizæ, oxymelle simplici addito.
Aqua betonicæ, pæoniæ, hyssopi, primulæ veris, saluiæ, buglossæ, melissophylli.

VACVANTIBVS.

Venæ malleoli sectio fiet; hinc cephalicæ in principio veris, si inueteratum sit malum; & si per consensum fiat.
Diaphœnicum, electuarium Indum.
Agaricus trochiscatus præstans in hoc malo est medicamentum.
Hiera Galeni simplex, logodij, hiera diacolocynth. pręstans est & hoc medicamentum.
Pillulæ aureæ, sine quibus esse nolo, alephanginæ, assaieret, & hermodactylis.
Pillulæ cocciæ, fœtidæ, mastichinæ, de euphorbio.
Elleborus niger.
Decoctum radicum pæoniæ, foliorum saluiæ, hyssopi, betonicæ, primulæ veris, melissophylli, stœchados, buglossæ, seminum anisi, pæoniæ, glycyrrhizæ, cinnamomi, nucis muscatæ, addito electuario Indo, agarico trochiscato.

AVERTENTIBVS.

Clysteribus ex decocto aristolochiæ, mercurialis, camomillæ, radicum pæoniæ, betonicæ, thymi, pulegij, centaurei minoris, agarici, calaminthæ, addita hiera picra, melle rosato, hiera diacolocynthidos, oleo rutaceo.
Suppositoria.
Apophlegmatismi ex seminibus pæoniæ, pyrethro, mastiche.
Masticatoria ex hypösso, nuce muscata, castoreo, radice

pæoniæ,pyrethro,zinzibere, mastiche, staphisagria, vuis passis.

Nasalia ex succo radicum pæoniæ , rutæ , mummia, melle.

Gargarismus ex vino & aceto in quo coquantur flores stœchados, folia origani, hyssopi,betonicæ, sampsuchi,calaminthæ,sinapi,pyrethrum, nigella Romana; addatúrque oxymel squilliticum.

Sternutatorium ex pipere, elleboro, castoreo, radice pæoniæ,nuce muscata.

Cucurbitulæ cum scarificatione, scapulis atque hypochondriis,necnon poplitibus vel malleolis affigendę, si per consensum fiat.Hinc etiam occipitio. Maximè autem apponentur partibus extremis, si ab illis malum deriuetur,& potissimùm si pars ea ligari non possit,vt est matrix: hinc emplastra apponenda, aut mithridatum, aut theriaca, aut hęc eadem cum rubificantibus apponantur.

Ligaturæ partium extremarum fient, præsertim si ab iis malum oriri videatur, viáque sic vapori præcludatur.

Frictiones fient à partibus supernis ad infernas transeundo.

Hæmorrhoides aperiantur sanguisugis.

Sanguisugæ fronti apponantur, aut aliis conuenientibus locis ipsius capitis.

Cauteria in posteriori capitis parte fiant, si per se laboret cerebrum.Nequaquam autem id fiat dum à parte distanti cerebro vapor venenosus communicatur,nisi vbi temporis diuturnitate cerebrum per essentiam laborauerit.

Rubificantia medicamenta collo, necnon parti à qua vapor venenatus profunditur,adhiberi quoque poterunt,ex sinapio,euphorbio, pipere, cantharidibus,aceto forti,fermentóque.

CORROBORANTIBVS, *resoluentibúsque materiam reliquam,intemperiémque cerebri emendantibus.*

The-

Theriaca, mithridatum, horúmque sit vsus longus.
Conserua magna nostrę descriptionis mirabiles in hoc morbo sępe vires exerit.

Plirisarcoticum, diarhodum abbatis, diacorum, diamuscum dulce & amarum.

Conserua rorismarini, acori, stœchados, saluię.

Cortices citri saccharo conditæ, pyrethrum conditum.

Aqua floribus tilię destillata, præstans est. sic & scobs eboris, necnon viscus quercinus.

Cornu ceruinum, vngula asinina, ossa humana combusta, assafœtida, pyrethrum, hyssopus, herba paralysis, enula campana, pęonię radix & semen, ruta, smaragdus, palmę Christi semen, agaricus, craneum humanum, pro femina maris, & contrà, ad albedinem vstum. Ex eius vsu quotidiano malum in aliquibus sanatur; dosis dragma vna. Vesica apri ab animali cum vrina calens exempta, siccatáque in furno donec in puluerem redigi possit. medicamentum ex squilla. Decoctum guaiaci, sarsęparillę, cynę.

Oleum philosophorum.

Vnguentum ex oleo rutaceo, euphorbij, de lateribus, vulpino.

Cataplasma ex pane tosto, & tritico cum mithridato, radice pęonię, serpyllo, aqua mulsa.

Balneum.

Cauterium fiat in occipitio, aut in carnosa brachij parte, si prioribus nihil profecerimus, aut in commissura capitis anteriori.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAmenta nobilia in EPILEPSIA, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

℞ radicum pęonię ℥ j. acori, aristolochię ana ℥ sem. rutę, centaurei minoris, absinthij, saluię, hyssopi, betonicę ana m. se. seminum anisi ℥ j. pulpę colocynthidos ʒ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔. j. sem. colaturæ adde sp. hieræ logod. ʒ j. diacatho. ℥ j. sem. olei camomelini ℥ iij. mellis ℥ ij. salis communis ʒ j. fiat *Clystere*, detur ante prandium hora conuenienti, tum in accessione si diutiùs duret, tum extra.

℞ syrupi stœchados, hyssopi, oxymellis squillitici ana ℥ j. sem. decoctionis hyssopi, stœchados, calaminthæ, saluiæ, betonicæ, rorismarini ℥ x. fiat *Iuleb*; dentur vnciæ quatuor in aurora per quatuor vel quinque dies.

℞ oxymellis squillitici ℔ se. detur ℥ j. se. cum decocto saluiæ, pæoniæ, hyssopi.

℞ pill. fœtidarum, alephanginarum, cocciarum ana ℈ j. ellebori nigri gr. vj. syrupi stœmachados q. s. fiant *Pillulæ* octo, dentur post medium noctis.

℞ radicum acori, angelicæ ana ʒ iij. corticũ radicum sambuci ℥ se. seminis rutę ʒ se. radicis pęonię ℥. se. foliorum betonicæ, rorismarini, hyssopi, pulegij, absinthij, thymi, saluię, melissę ana m. j. stœchados arabici, maioranę ana m. se. florum buglossę, boraginis ana m. j. se. seminum anisi fœniculi ana ʒ iij. glycyrrhizę rasę ʒ v. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. agarici albi & leuis ʒ vj. seminum carthami contusi ℥ sem. polypodij quercini ℥ j. se. visci quercini ʒ iij. senæ Alexandrinę ʒ vj. ellebori nigri ʒ i. zinziberis ℈ i. coquantur in aqua q. s. ad ℔ i. sem. colaturę addatur nucis muscatę, cinnamomi ana ʒ i. se. syr. de hyssopo, oxymellis simplicis ana ℥ i. sem. fiat *Potio*.

℞ hierę diacolocynthidos, pillul. fœtidarum, agarici trochiscati ana ℈ i. castorei gr. vi. fiant *Pillulæ* octo, cum syrupo stœchados q. s.

℞ agarici troschiscati ℈ ii. ellebori nigri, nucis muscatę, piperis ana ℈ sem. castorei grana octo, syrupi stœchados q. s. fiant *Pillulæ*.

℞ mithridati ʒ i. theriacę ℈ se. castorei gr. iiii. detur in die

in die paroxyſmi cum decocto hyſſopi, vt antè.

℞ rad. betonicæ, raphani ana ℥ i. ſeminum naſturtii, atriplicis, raphani ana ʒ ii. coquantur in aqua q. ſ. ad tertiæ partis conſumptionem, dentur ℥ vi. huius colaturæ, tempore paroxyſmi, addendo olei nardini ℥ i. fiat *Vomitorium* medicamentum.

℞ nucis muſcatę, radicũ pęonię ana ʒ i. ellebori nigri ℈ ij. pyrethri, piperis albi ana ℈ i. miſceantur: fiat *Puluis* ſternutatorius, cuius portio calamo ſufflетur in nares.

℞ nucis muſcatæ, radicum acori, pęonię, zinziberis conditi ana ʒ iiii. ſinapi candidi, pyrethri ana ʒ i. ſem. vuarum paſſarum, maſtiches ana ʒ i. fiant *Paſtilli Maſticatorij*.

℞ corticum radicum ſambuci ℥ i. pyrethri, galangę ana ʒ ſem. foliorum betonicę, origani, meliſſophylli ana m. i. glycyrrhizę raſę ʒ iiii. ſeminum aniſi ʒ iiii. cubebarum ʒ i. ſe. vuarum paſſarum enucleatarium m. i. coquantur ad ℔ i. ſe. in ſufficienti quantitate aquę. colaturæ adde oxymellis ſquillitici ℥ iiii. fiat *Gargariſmus*.

℞ conſeruę roriſmarini, bugloſſę ana ℥ i. diamuſci dulcis ʒ ii. theriacę veteris, mithridati optimi ana ʒ i. ſe. ſeminum pęonię & radicum ana ʒ ii. herbę paralyſis, rhabarbari ana ʒ i. pyrethri, ſeminis ſanctonici ana ℈ ii. ſe. ſaluię ℈ ii. viſci quercini ʒ i. oſſis caluarię ℈ ii. corticum citri conditorum ʒ ii. ſe. ſyrupi de hyſſopo q. ſ. fiat *Mixtura*; poſtquam purgatus erit, detur ʒ i. quatuor horis ante prandium, ſuperbibat aliquantulum poſt hauſtum decocti hyſſopi.

℞ ſp. diamuſci dulcis ʒ ſe. nucis muſcatę, myrrhę ana ℈ ſe. granorum pęonię ℈ ii. pulueris cranei humani vſti, raſurę eboris, cornu ceruini ana ℈ i. ſacchari albiſſimi diſſoluti in aqua roriſmarini & hyſſopi q. ſ. fiat arte *Electuarium in Tabulis*, capiat morſellum vnum aliquando.

℞ pul. cranei humani vſti, pulueris radicum & ſeminum pęonię ana ʒ. i. ſe. caſtorei, opopanacis, mithridati optimi ana ʒ ii. fiat *Electuar.* cum ſyrupo facto cum decocto ſaluię, pęonię, roriſmarini, betonicę, ſquinanthi.

℞ assæ fœtidæ, castorei ana ℈ ij. seminum & radicum pęonię ana ʒ j. nucis muscatę ℈ ij. diagalangę ʒ ij. cum iam dicto syrupo fiant *Pillulæ*; detur ℈ ſe. tẽpore somni.

℞ radicum ireos, pæoniæ, cyperi ana ℥ ſe. seminum pæoniæ, caluariæ humanæ ana ʒ ij. macis, nucis muscatæ ana ʒ j. ſe. florum camomillæ m. ſe. fiat *Cucupha*.

℞ visci quercini, radicis & seminis pæoniæ ana ʒ j. ſe. nucis muscatæ ʒ j. seminum anisi ʒ j. ſem. sacchari buglossati dragmas septem; fiant *Pillulæ*; dosis ʒ j.

APPENDIX ad prædicta pro curatione EPILEPSIÆ inseruiens.

Abstineat à rebus vaporosis, & ab iis quæ morbũ hunc à proprietate prouocare solent, uti est apium vulg: c.tro caprina, lactuca, portulaca, omniáque refrigerantia. Tempore intermissionis in maioribus natu clysterio materiæ cõmunes educantur; hinc si plethoricum sit corpus, venæ sectio fiat. Demum humores peccantes conueniẽtibus medicamẽtis naturæ obediẽtes reddãtur, hinc è corpore perturbẽtur, idque fiat semel singulis septimanis. Humores postea ad cerebrũ ruentes, auertãtur frictionibus, clysteribus paulo fortioribus. Vinculis quoque vaporibus venenosis præcludatur via, si ab extrema aliqua parte ascendere videantur, & ad cerebrum repere. Vincula autem parum supra locum unde vapores eleuantur, applicabimus. Demũ quæ caput vniuersũmque corpus corroborare possunt imperabimus Quæ omnia nũc, anteáque dictis medicamẽtis felicissimo cũ successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus, debita ratione adhibeantur. Prædictis autẽ si parũ profecerimus, cauterium actuale aut eius loco potentiale profundum excitabimus, ex cantharidibus; fermẽto acetóque in commissura coronali, si à cerebro huiusmodi venenati vapores profundantur. In pueris autem fiet maximo cum commodo in posteriori parte capitis; vesiculæ autẽ acu pũgãtur: fluereq. per 60. dies permittãtur. Trepano quoque absque detrimento in eundem finem craneũ aperiri poterit, vt vapores scilicet atri exhalari, materiáque à qua illi eleuãtur, possit consumi. Prædicta cauteria locum etiã habebũt in partibus subiectis, à quibus huiusmodi vapores ascen-

res ascendunt. Tempore autem paroxysmi, si diu perseueret, vt citius finiatur, vocetur sonora voce, nares constringantur, digiti contorqueantur, sternutamenta prouocentur, fiant ligaturæ frictionésque partium dolorificæ, dentes deducantur mediante baculo; linguæ faucésque fricentur: linguæ extremitati linteolum adaptetur, intingatúrque in succo rutæ in quo theriaca sit dissoluta. Ruta quoque confricetur, castoreóque, necnon seminibus pæoniæ commisceatur naribúsque indatur, plurimum enim abbreuiabit accessionem. Si per consensum oris ventriculi fiat; vomitus excitetur, deinde cum hiera purgetur; hinc vnguenta, emplastra, aliáque stomachum conformantia præscribantur medicamenta.

Methodus pro Cognitione SPASMI INSERVIENS.

SPASMVS, conuulsio, seu distensio neruorum, est affectio quæ neruos musculósque ad eundem præter voluntatem cogit affectum, in quem ab animali facultate cùm naturalem habitum seruarent, ducebãtur; inuoluntarius equidem hic fit motus in parte quæ voluntate moueri solebat. Aliquando autem totum corpus conuulsione subitò corripitur; id quod in Epilepsia accidere diximus; in quo casu neruorum principium læditur, cerebrúmque totum quasi contrahitur in se, noxium vt expellat. Vnà autem hîc cum sensibus etiam mens ipsa vitiatur, propterea quòd ipsum cerebrũ hîc laboret. Per interualla quoque perturbat ægrum, quasique recurrit malum; non autem continuò affligit, vti in reliquis neruorum distentionibus accidit. Interdum autẽ contingit omnes corporis partes, capite excepto, conuelli. Sępius quoque accidit vnam solummodo corporis partem distendi; oculum nimirum, linguam se-

cundum eius radicem, frontis cuticulam, ceruicem, crus, brachium. Motus autem iste deprauatus qui in conuulsis partibus accidit, à motu naturali eiusdem partis non aliter differt, quàm quòd musculi neruique versus suam originem trahantur vt in motu naturali, sed hîc pręter voluntatem illud fit, & etiam cum maximo dolore. Contingit equidem motum naturalem à voluntate procedere, quę iuxta principium neruorum residens in cerebro, primis neruis confert principium motionis, & hisce mediantibus ipsis musculis confertur; sicque cõtingit musculos tendi, & ad initia propria retrahi, corporisque partes quibus implantantur, hac ratione secum etiam trahunt. Est quoque conuulsionis quędam species interim superioribus multo leuior; quę à crassis flatibus originem habet, dum in neruorum substantiam se insinuant; dolorem autem & hi quidem validum excitant, interim perbreuem; sæpius enim per se breuissimo temporis spatio soluitur; aliâs etiam frictione mitescit. Per horæ autem spatium vix affligit; experimúrque hanc speciem spasmi frequenter in cruribus, aliâs in manuum pedúmque digitis. Nonnullis tamen ita arctè ex hac causa contrahuntur crura, brachiáque, & subinde etiam manus, vt vix magnis viribus ab astantibus exporrigi possint, priusquam accessio finiatur.

Pars affecta. Aliquando afficitur hîc cerebrum primariò, túncque concurrit conuulsio faciei cum toto corpore, nulláque affectio præcedit. Sæpius verò accidit conuulsio musculis determinatæ partis, vnde partes affectæ musculum affectum ostendunt; semper enim affectio referri debet ad musculum aut neruum qui author est istius motus qui iam lęsus est in parte aliqua. Musculis enim est proprium motionis instrumentum, qui si præter voluntatem ad suum principium contrahatur, læsus meritò dicitur; vt in oculi spasmo, qui strabismus dicitur, musculi ipsum mouentes conuelluntur, sicque de cæteris partibus; in omnibus enim huiusmodi malis semper musculus vnus, aliquãdo

etiam

etiam plures ad ſua ipſorum principia contrahuntur, partemque cui inſeruntur ſecum adducunt,motuque priuant,ita vt aut recta videatur,aut inflexa aut contorta.Si labra conuellantur,muſculus latus affectus,eſt,ex quo labiorum muſculi oriuntur.Idem de aliis corporis partibus dicendum.

SIGNA. In omni neruorum diſtentione dolor plerumque concurrit vehementiſſimus, qui vires immodicè conſumere poteſt, ſi perſiſtat.Pars affecta ſic verſus ſuam originem attrahitur,mediantibus neruis muſculiſque;idque præter voluntatem,vt ad priſtinum habitum reduci non poſſit.Dum autem partes omnes capiti ſubiectæ conuelluntur, contingit præter dicta,corpus aut nullo modo inflecti poſſe, aut in priora ita detorqueri, vt caput ſcapulis quaſi comittatur. Facies rubore perfunditur doloreque moleſtatur. Ex oculis lacrymæ fluunt, qui etiam diſtorquentur, os ipſum vix aperiri poteſt. Dorſum, maxillæ, manus atque crura rigent. Hinc vbi malum incrementum ſumit,dolorum magnitudine ita excarnificatur æger, vt è lecto exiliat pollicem pugno concludens,clamoribus vociferatur,quaſique mente ſit captus magnas profundit nugas,tandem etiam potum aliquando per nares reiicit.

CAVSA efficiens eſt aut repletio aut inanitio. Repletio autem fit vel à ſanguine;tuncque accidit conuulſio repẽte etiam in corpore ſano, præceſsit vita otioſa, crapula, temulentia.Fit etiam ſimili ratione ab humore pituitoſo,qui ſe vti ſanguis in neruorum muſculorumque ſubſtantiã inſinuat;ſic enim contingit ipſos aliquando intumeſcere & dilatari ſecundũ profunditatem atque latitudinem,& ſecundum longitudinem neceſſariò contrahuntur, ſicque ſpaſmum efficiunt. Dum verò pituitoſus humor ſolidã ſubſtantiam ita penetrat vt non intumeſcat membrum,ſed potiùs relaxetur ob madoré,tũc paralyſis,vt antè diximus,fit.Diuerſa itaque ratione & ſpaſmum & paralyſim humor pitui-

tosus efficere potest. Fit etiam ab apostemate,necnon ex suppressione alicuius vacuationis consuetæ. Aliquando etiam à vaporibus fit crassis, túncque vt subitò oritur,sic facilè etiam desinit. Inanitio quoque seu siccitas nerui, frequenter spasmi causa est, túncque longiori gignitur tempore, præcessitque labor vel vigilia immodica,febris ardens,fames, solicitudo,sudor immodicus, vomitus, alui deiectio, sanguinis immodicum profluuium,nimius coitus, inflammatio ardorque magnus partium neruosarum. Ex istis enim causis contingit corpus subinde, & etiam ipsos neruos ita exiccari proprio neruorum humido radicali exhausto, vt propterea haud secus atque coria iuxta ignem posita siccescant,ac in se contrahantur.

PROGNOSTICA. Conuulsio ex vulnere vti ex elleboro,lethalis est. Insanabile quoque malum ferè est si ex inanitione fiat, imò omnium pessima est conuulsio talis, solumque laborabimus ne fiat,causam auferendo. Difficulter quoque curabitur, si febris ardentis occasione enata sit, vnde febrem conuulsioni superuenire melius est,quàm febri conuulsionem; qui enim à conuulsione vel neruorum distentione tenetur, febre superueniente liberatur. Quicumque tetano corripiuntur, in quatuor diebus pereunt; si verò hos euaserint,sani fiunt. Sæpe nimiis doloribus excarnificatus æger, furibundo similis redditur: si tunc etiam vocis vsum amittat, viribusque destituatur, sudoribusque dissoluatur, potúmque per nares reiiciat, mortiferum est.

Metho-

Methodus pro Curatione

SPASMI INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ſit calidus & ſiccus.

Cibus. Conuenit cremor ptiſanæ, ouum ſorbile, caro caponum, gallinarum, pullorum; aſſę autem potiùs ſint quàm elixæ. Inter olera, maiorana, ſaluia, ſerpyllum, hyſſopus. Inter fructus conueniunt amygdala, vuæ paſſæ.

Potus. A vini potu in principio mali abſtineat; cuius loco bibat aquam mulſam, in qua nonnihil ſaluiæ aut cinnamomi decoctum ſit.

Motus vitandus, quiéſque imperanda. frictiones interim vertebrarum fiant atque colli.

Somnus ſit mediocris.

Excrementa alui quotidie reſpondeant.

Animi perturbationes fugiendæ.

VACVANTIBVS.

Diaturbith cum rhabarbaro.

Hiera logodij, diaphœnicum.

Agaricus trochiſcatus.

Infuſum agarici.

Pillulæ cocciæ, fœtidę, de ſagapeno, de opopanace. quibus caſtorei nonnihil addemus.

Venæ ſectio ipſius medianæ præſcribatur, ſi à ſanguine conuulſio fiat, ſatíſque tunc liberè educat: partitis tamen id fiat vicibus, eò quòd vires ratione morbi hîc admodùm reſoluantur; feces alui tamen antè enemate leni emolliantur.

Præparantibus medicamentis vix vti conceditur, eò quòd peracutus ſit morbus, non dans inducias, cùm vires breui temporis ſpatio omnino proſternantur, eáque ratione medicamentis purgantibus clementioribus vtemur à principio, etiamſi materia non ſit concocta. Morbus autem periculum ſi non minetur, tunc vti licebit præparantibus medicamentis in paralyſi dictis.

AVERTENTIBVS.

Clyſteres ex decocto ſeminum fœniculi, aniſi, radicum pæoniæ, ſaluiæ, betonicæ, maioranæ, hyſſopi, pulegij, camomillæ, toriſmarini, oleo communi addito.

Sternutamentum cientia.

Naſalia.

Maſticatoria.

Gargariſmata.

Frictiones cum pannis calentibus plurimùm proſunt, & potiſſimùm ſi à flatibus fiat.

Cucurbitulæ cum ſcarificatione muſculorum principio aut medio, non fini apponentur, purgato corpore, morbóque progreſſo & cùm materia iam fluere deſierit.

Vniuerſum corpus hìc optimè purgandum erit, antequam ad præſentium vſum deueniamus.

MITIGANTIBVS *dolorem qui plerúmque intolerabilis eſt.*

Balneum ex decoctione ſeminum lini, fœnugræci, maluæ, althææ, camomillæ, ſaluiæ, betonicæ, ſtœchados, capitum veruecum aut vulpium, cui addetur olei vulpini bona quantitas; non diu tamen permittantur in balneo, eò quòd vires multùm reſoluat, & propterea redeuntibus doloribus balneum rurſus intret; aut ſi vires non admittant balneum, irrigationes fiant partium laborantium ex materia iam dicta.

Sacculus ſale torrefacto refertus, plurimùm ſi neruis affectis

fectis apponatur,in doloris mitigatione valet.

Fotus fiat ceruicis partiumque vicinarum, cum lana in oleo emolliente tepido immersa , aut camomelino, vt natiuus partis calor conseruetur.

Vesica oleo tepente ex dimidio impleta,parti superponetur;natiuum enim calorem conseruat; simili enim calore natiuus noster calor gaudet.

Oleum liliorum,vulpinum,cyprinum.

Vnguentum ex oleo lumbricorum, ligni guaiaci, terebinthinæ,liliorum,camomillę,medulla cruris vaccę, axungia humana.Eo post exitum balnei vngetur tota ceruix & vertebræ dorsi. Si verò ab inanitione fiat post exitum balnei dulcis aquę atque tepidę,vngentur dictæ partes oleo rosaceo,violaceo,ne humiditas balneo acquisita exspiret.

Cataplasma ex lumbricis terrestribus,oleo vulpino.

Cùm sæpè dolor intolerabilis in hoc malo concurrat , statim confugiendum erit ad præsentium medicamentorum vsum , quæ emollire possunt vehementem neruorum contractionem. Nulla autem ratione admittemus ea quæ astringere possunt , siue linimenta siue fomenta fuerint, cùm morbus ex iis incrementum potiùs sumat quàm leuamen.

CORROBORANTIBVS, *reliquiásque digerentibus.*

Theriaca,confectio anacardina.

Mithridatum semel in septimana.

Conserua magna nostræ descriptionis nobile est in omnibus spasmi speciebus medicamentum.

Diacorum,diamuscum dulce.

Acorus conditus. Castoreum cum mulsa præstans est hîc quoque medicamentum.

Opopanax.

Syrupus de calamintha.

Aqua cardui benedicti data in potu plurimùm iuuat.

Vnguentum ex oleo vulpino, liliorum , bdellio adipe gallinæ , axungia humana , anseris , pinguedine ca-

tuli, oleo philoſophorum, de euphorbio, de piperibus.

Catuli viui per medium ſecti, vel

Pulmones è viuis animalibus exempti, parti diſtentæ circumponantur quamdiu calebunt poſt vnctiones prædictas; maximo enim id fiet cum commodo.

Pelles felium, vulpium, veruecum, lupulorum, quibus partes conuulſæ veſtiri debẽt mox ab vnctione conuenienti; quæ poſtquam refrixerint, iterum in oleo calente immergendę ſunt vt recaleſcant, iterumque ſuperponi poſſint.

Vnguentum ex oleo terebinthino, amygdalino, liliorum, de caſtoreo, guaiaci.

Succus malorum ſilueſtrium, locis affectis accommodatus debitè.

Suffitus ſub papilione fiant ex decocto materiarum pro clyſteri inſeruientium, ignitíque lapides coctiles iniiciantur in cacabum ſub papilione ita compoſitum, vt calor vapórque non exſpirent.

Balnea naturalia, ſulfurea, ſalſa aut aluminoſa. hiſce ſi deſtituamur, arte fiant ex ſulfure, ſale, alumine, aut ex ſaluia, betonica, malua, hypericone, foliis lauri, abſinthio, ruta, abrotano, maiorana, pulegio, meliloto, camomilla, radicibus liliorum, ireos, ſemine lini, fœnugræci. Plurimùm ſæpe profuere huiuſmodi balnea poſt diligentem corporis purgationem, cùm ab omnibus partibus æqualiter reliquias reſoluant, bis térve autem in die illis vtetur.

Cucurbitulæ conuenient tandem cum ſcarificatione collo occipitíque applicatæ; à quibus abſtinendum quamdiu cacochymia corporíſque plenitudo affuerit; periculum enim eſt ne maior excrementorum copia in partem diſtentam illabatur.

THEO-

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in SPASMO, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO SPASMI.

℞ radicum liliorum alborum ℥ j. aristolochiæ rotundæ ʒ iij. foliorum saluiæ, betonicæ ana m. j. ß. florum cardui benedicti, camomillæ, mercurialis, centaurei minoris ana m. j. furfuris m. ij. agarici albi & leuis ℥ ß. coquantur in aqua q. s. ad ℔. j. ß. colaturæ addantur sp. hieræ picræ simplicis ʒ j. ß. benedictę laxatiuæ ʒ j. mellis rosati ℥ j. olei liliorum alborum ℥ iij. salis parum; fiat *Clystere*. Omnium primò tamen ex decocto hordei, liliorum, foliorum maluæ, althęę, seminum lini, fœnugræci, oleo liliaceo communi; fiat *Enema* emolliens.

℞ syrupi de calamintha ℥ ij. oxymellis squillitici, syrupi de hyssopo, stœchade ana ℥ ß. aquarum cardui benedicti ℥ vj. decoctionis cicerum, betonicę, cardui benedicti ℔ ß. fiat *Iuleb.*

℞ florum anthos, stœchados, foliorum saluię, betonicę, origani ana m. j. hyssopi m. j. ß. fiat decoctio in aqua q. s. ad tertię partis consumptionem; colatura iterum coquatur cum mellis sufficienti quantitate ad syrupi consistentiam: detur ℥ j. ß. cum decocti foliorum saluię, betonicæ, cardui benedicti ℥ iij.

℞ cassię recenter extractę ℥ j. terebinthinę ℥ ß. nucis muscatę ℈ j. fiat *Bolus.*

℞ theriacæ veteris ʒ j. castorei ℈ j. ß. olei amygdalarum dulcium, liliorum alborum ana ℥ j. misceantur; fiat *Haustus:* detur tempore matutino.

℞ conseruę acori ℥ iij. granorum iuniperi ʒ j. ß. castorei, assę fœtidę ana ℈ j. ß. syrupi de calamintha, stœchados ana q. s. fiat *Electuarium.*

℞ conseruę anthos, betonicæ ana ʒ vj. confectionis anacardinæ ʒ ij. diamusci dulcis ʒ iij. mithridati optimi ʒ j.ß. castorei ℈ ij. syrupi stœchados q.s. fiat *Mixtura.*

℞ nucis muscatę, maceris ana ʒ j. pyrethri, seminum staphisagriæ ana ʒ j.ß. masticхes ʒ ij. acori conditi, zinziberis conditi ana ℈ ij. ß. succi betæ q. s. fiant *Pastilli mansiles.*

℞ betonicæ ℥ j. seminis nasturtij, erucæ ana ʒ ij. seminis raphani ʒ j.ß. coquantur ad tertias; decocti colati sumantur ℥ v. oxymellis squillitici, olei liliorum alborum ana ℥ j.ß. misceantur; fiat *Potus* vomitum prouocans: detur à comestione.

℞ foliorum saluiæ, rutæ ana m. iij. seminum fœnugræci ℔ ß. olei communis & aquæ q. s. fiat *Fomentatio.*

℔ radicum maluę, liliorum, narcissi ana ℥ vj. foliorum saluię m. iij. absinthij, origani ana m. ij. florum camomillæ, meliloti, stœchados ana m. ij. ß. seminum lini, fœnugræci ana ℔ j. coquantur in aqua q.s. pro balneo in mali principio; demùm addatur olei liliorum aut communis ℔ j. Eo ter aut quater in die vtatur. Cum prædictis quoque magno cum commodo vulpes coqui poterit.

℞ olei nucis muscatæ ʒ ij. terebinthinæ, liliorum, nardini ana ℥ ß. castorei, vermium terrestrium, hypericonis ana ʒ ij. fiat *Vnguentum.*

℞ olei liliorum alborum, terebinthinæ ana ℥ j. ß. irini ʒ iij. axungiæ vulpis, humanæ, vnguenti Agrippę ana ℥ ß. fiat *Linimentum*; eo molliter posterior pars capitis, nucha nimirum, ac tota spina dorsi, parsque spasmatica iniungenda erit atque fouenda, lanáque iis immersa erit contegenda.

℞ florum rorismarini, stœchados, serpilli, sampsuchi, hyssopi ana m. j. maceris, cinnamomi, nucis muscatæ, caryophyllorum ana ʒ ß. castorei ℈ j. coquantur in oleo liliorum, irino; fiat *Vnguentum*, quo vtetur

tur à balneo; hinc lana ſuccida inuoluantur partes vnctæ.

℞ ſalis torrefacti adhuc calentis, furfuris frixi, florum camomillæ ana m. j. ſeminum lini ℥ iij. miſceantur, fiat *Sacculus*.

℞ artemiſię, rutę, camomillæ ana m. *ſs*. nucis muſcatę, granorum iuniperi ana ℈ ij. coquantur in oleo communi q. ſ. addendo farinam ſeminum lini, fœnigręci ana ℥ ij. hordei ℥ j. galbani ʒ ij. mellis, terebinthinę ana q. ſ. fiat *Cataplaſma*.

Ab inanitione ſi fiat: ℞ conſeruæ buglоſſę, violarum ana ℥ j. manus Chriſti ℥ *ſs*. diamargariti frigidi ʒ v. nucleorum pini ℥ *ſs*. ſyrupi ſtœchados q. ſ. fiat *Electuarium* molle. Clyſtere fiat ex decocto caponis, foliorum violarum, maluæ, hordei, capitum agnorum, veruecum; addantúrque olei violarum vnciæ tres.

℞ foliorum maluæ m. iiij. capita quatuor aut quinque veruecum, coquantur aliquandiu in ſufficienti quantitate aquæ, addendo lactis recenter mulcti ℔. vij. butyri non ſaliti ℔. ij. fiat *Balneum*.

℞ olei violacei ℥ iij. liliorum ℥ ij. amygdalorum dulcium, maſtichini, roſacei ana ℥ j. Spinalis medulla eo inungatur vnguento atque locus affectus. Aut totum etiam corpus inungi eo poterit poſt exitum balnei, poſtquam autem vnctæ fuerint partes, pelle vulpina veſtientur.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione SPASMI inſeruiens.

A repletione frigidorū potiſſimùm humorum dum fiat ſpaſmus, primò clyſterio aluum ſoluemus, deinde clementioribus medicamentis humores præparabimus, modò malum inducias admittat. Hos demum euacuabimus, hinc quæ auertere, necnon

euacuare è parte affecta humores possunt, præscribantur; vti sunt frictiones, ligaturæ cucurbitulæ, sternutatoria medicamenta, gargarismata, clysteres, apophlegmatismi. Postremò quæ reliquias dissoluere, partésque neruosas corroborare possunt, ex vsu erunt; siue intrò sumantur, siue extrinsecus adhibeantur. Quæ omnia nunc anteàque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione accommodentur. Obseruandum autem est in hoc malo, vt vnguenta, emplastra, cataplasmata, aliaque quæ extrinsecus admouentur, in principio sint moderatè calida, hincque paulatim calidiora admittentur, vt est castorium. Præterea vnà quoque emolliant, digerant, resoluant oportet. A flatibus si fiat, cum pannis calentibus partes fricentur placidè. Si fiat à venenosorum animalium morsibus conuulsio, contundatur scabiosa, cui theriacæ aliquid cum oui vitello permisceatur, partique affectæ superponatur. A punctura verò nerui si fiat, cùm plerumque dolor validissimus concurrat, oleo rosato aliquid terebinthinæ permisceatur, neruóque læso accommodetur, dolorem enim mirè compescit. Aut in oleo terebinthinæ aut lumbricorum terræ lumbrici incoquantur, ex quibus tam fotus, quàm cataplasma fiet efficacissimum.

Methodus pro Cognitione

APOPLEXIÆ INSERVIENS.

APOPLEXIA est totius corporis, sensus & motus priuatio cum principis animę functionum noxa. Nomen habet inditum à maximo symptomate quod in hoc malo accidit. Morbus attonitus vocari potest, eò quòd vnà cum corpore etiam mens stupeat: periculosissimumq́ue est malum, à quo perpauci liberantur; aut etiam si superuiuant, in paralysim tamen frequenter transeunt,

transſeunt, túncque mens ipſa reſtituitur homini. Affectionis autem ſeu periculi magnitudinem metiemur commodiſſimè ex anhelitus magnitudine. anhelitus enim inter omnes animales functiones maximè neceſſarius eſt; vita equidẽ aufertur, vbi ille omnino ablatus fuerit; in apoplexia enim & in omnibus aliis ſimilibus affectibus licet ſenſus motúſque auferatur, ſola tamen reſpiratio ſeruatur, contingitque apoplecticos mori, eò quòd reſpirare non poſſint. Periculoſiſſimam itaque dicimus eſſe apoplexiam, maximámque in cerebro eſſe noxam, cùm ægrum ſpirare non percipimus; omnino enim aliquando mortuo eſt apoplecticus ſimilis, túncque an adhuc viuat ſignis à reſpiratione ſumptis eſt perquirendum; quod fieri commodè poterit, ſi vaſculum aliquod aqua impleatur, pectorique ſuperponatur; ex motu equidem aquę certum vitę erit indicium, cùm hominem adhuc reſpirare nobis ſignificare poſſit; reſpiratio enim à vita ſeparari non poteſt, quemadmodum nec vita à reſpiratione. Idem lana molliter carpta, aut ſpeculo terſo, aut candela cerea ardente addiſci poterit, ſi ori admoueantur; ſi enim viuat, continget flammam nonnihil moueri, ſpeculúmque caligine obduci. Dum autem ſpiritus omnino intermittitur, aut cùm eos ſpirare percipimus magna interim violentia, illos magno morbo & graui, fortique apoplexia laborare dicimus. Qui autem ſpiritum ducunt, prioribus minus violenter, etiam ſi inæqualiter inordinatéque id fiat, non ita fortiter tamen laborant, mitiorique apoplexia affliguntur; atq. in hac aliquando ſenſus eſt, ſubinde etiam motus, ſed multũ ſtupidus, vt paralyſis alterius partis plerúmque etiam relinquatur. Affine multum hoc malum eſt cum præfocatione forti vteri, vti ex eius tractu facilè conſtat; differt tamen ab eo malo, eò quòd in apoplexia ſemper ferè ſpiritus difficulter trahitur, in vteri verò ſtrangulatu reſpiratio ſatis facilis liberáque ſit.

Pars affecta. Cerebrum quod eſt neruorum principium, in hoc malo oblæſum eſſe conſtat, eò

quòd præter sensibiles & motrices animæ functiones, ipsæ etiam principes animæ facultates lædantur, quarum fons ac commune principium ipsum est cerebrum. Ipsis ergo omnibus oblæsis facultatibus, necessariò & cerebrum oblæsum erit. Potissimùm autem in ipsius cerebri ventriculis præcipuis impedimentum erit, potiùs quàm cerebri corpore, eò quòd subitanea eius est generatio. Est autem apoplexia symptoma pertinens ad actionem læsam omnium functionum, cùm sensus, motus, principésque functiones non tantùm minuantur, sed auferantur. Sequitur autem morbum in via, constipationem nimirum aut astrictionem aut obstructionem ventriculorum cerebri.

SIGNA. In apoplexia non fortissima subitus fit in terram lapsus cum clamore, tantáque mox oritur spiritus difficultas, vt sensum quasi effugiat, iaceátque vt suffocatus æger, pectore ita se habente, ac si vinculo ligatum attolli prohiberetur. Subitò quoque animales actiones è medio tolluntur, fitque motus ac sensus priuatio, ita vt etiam rectrix anima quasi extincta videatur: dormientium instar eorum oculi occluduntur, soláque respiratione à mortuis dissident; quæ mox etiam admodum fit difficilis, vti diximus. Capitis dolor subitò adueniens, vertigo, extremarum partium totiúsque corporis frigus apoplexiam sæpe præcedunt, validissima tamen apoplexia subitò inuadit nullis præcurrentibus signis prædictis.

CAVSÆ. Frenquetissimè à pituita lenta, crassa, frigidáque excitatur apoplexia; ab ea enim contingit cerebri ventriculos arteriásque retis admirabilis, per quas spiritus ex corde in cerebri ventriculos influunt, impleri affatim, vnde spiritus ipsi, facultatésque animales etiam impediuntur ne in sensuum motuúmque instrumenta diffundantur, vnde contingit sensu motúque hominem priuari. Ob similem causam quoque malum istud à cruditatibus, crebrisque ebrietatibus, à vini generosioris plurimo vsu, ab aëre ambiente admodum frigido,

gido, à victus ratione quoque frigida excitatur. Rursus casus, capitisque ictus, humorum fluxus promouet ad ipsum cerebrum; qui si principaliores ventriculos cerebri impleant, apoplexiam excitant; contingit aliquando copiam prædictorum humorum esse minorem quàm vt fortem apoplexiam excitare possit. Concidunt quoque nonnulli apoplecticorum morte ex obstructione leui, quæ fit subinde à vaporibus crassis, aut ab humoribus paucis impactis in cerebri ventriculis.

PROGNOSTICA. Apoplexiæ exponuntur crapulæ addicti maximéque senes, item qui frequenter graui sopore tentatur, corporisque pigritia magna corripiuntur, ex quibus frequenter tenebræ oculis offunduntur, qui breuẽ angustámque habent ceruicẽ. Morbus attonitus si magnus fuerit, vix sanatur, vnde remedia non sunt adhibenda, cùm suapte natura exitialis sit. debilis autem difficulter sanatur. Quamuis autem perpauci ab hoc malo liberantur, ij tamen qui periculum mortis effugiunt, in diuturnum plerumque morbum incidunt, paralysim nimirum aliquarum partium, subinde etiam totius corporis, aut memoriæ iacturam faciunt: senes autem potissimùm si temperamento pituitosiores, modóque simili victus ratione vsi fuerint, huic morbo maxime obnoxij sunt, paucissimique euadunt, propter morbi magnitudinem ætatisque grauamen. Dum hieme perfrigidi venti spirant, densæque nebulæ cælum obsident, hic morbus potissimùm insultare solet. Fortiter sternutamentum prouocantibus si æger non sternutet, neque impressionem sentiat, mortale.

Methodus pro curatione

APOPLEXIÆ DEBILIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit calidus.

Cibus, vbi malum remiserit nonnihil, conuenit paucus, sit calidus, concoctu facilis, & qui facilè quoque distribuatur; vt sunt pulli, gallinæ, capi. Poterunt alimenta condiri cum saluia, thymo, hyssopo, rore-marino, maiorana.

Potus, aqua mulsa. A vino abstineat.

Exercitij loco frictiones validæ, extremarúmque partium ligaturæ fiant, cucurbitulæque humeris affigantur, commodè quoque pensili lecto gestabuntur, aut curriculo vehentur: balneum quoque post duas aut tres septimanas conuenit.

VACVANTIBVS.

Electuarium Indum maius, diaphœnicum.

Trochisci de agarico, alhandal.

Pillulæ fœtidæ, cocciæ, de fumo terræ, Arabicæ, de lapide lazuli, de euphorbio.

Hiera diacolocynthidos, picra, logodij, pacchij.

Vomitoriis medicamentis in morbi progressu vtetur commodiùs quàm in principio.

Clysteria.

Venæ sectio fiat in corpore plethorico, cùm meliùs nonnihil spirabit, & postquam clysteri aluus soluta fuerit, ipsius cephalicæ in vtroq; brachio, non vnica autē vice, sed sensim educatur sanguis, repetendo venæ se-

næ sectionem si prima vice non satis euacuaueris. Si paulūlum ad se redeat æger, & loqui incipiat, viré́sque recolligat, istis purgantibus vtemur medicamentis. A mitioribus autem clysteribus primùm auspicabimur. Præparantibus autem medicamentis hic non vtemur, eò quòd morbus non dat inducias; versus declinationem tamen præscribi poterunt.

AVERTENTIBVS.

Clystere ex betonica, saluia, roremarino, stœchade, hyssopo, foliis lauri, maioranæ, ruta, centaurea minori, pulegio, seminibus fœniculi, anisi, colocynthide, hiera diacolocynthidos, hiera picra, logodij, polypodio, sena, sale, oleo rutaceo, laurino, camomelino.

Venæ sectio.

Suppositorio aluus subducatur interea temporis quo clystere paratur, quo etiam vtetur si clystere non reiiciatur, ex hiera Galeni, logodij, agarico, elleboro.

Ligaturæ dolorificæ arctissimæque fiant partium extremarum, vt facultas consopita excitetur, vtque horum dolorum vehementia natura irritata expellantur ea quæ parant obstructionem in cerebro.

Frictiones duræ multæque cum linteolo asperiori, necnon corporis agitationes concussioné́sque fiant validæ circa collum, vbi arteriarum venarúmque congeries est. Vniuersũ etiã agitabitur corpus, cùm aliquid subinde cõcidãt apoplecticorũ more, propter obstructiones leues; túncque sperandũ est, quòd hę obstructiones potissimũ leues, ex corporis ipsius agitationibus discutiẽtur, naturalisq. vis excitabitur. sãguisquoq. atque humores fundẽtur, cõgelarique prohibebũtur.

Pilorum vellicatio fiet tum barbæ tum pubis.

Cucurbitulę quoque lumbis, scapulis, natibus, venis iugularibus, inferioribúsque partibus, hypochõdriis exceptis (ne musculis abdominis impedimẽto simus, qui respirationi inseruiunt) applicentur, aliquando leues, subinde etiam cũ scarificatione, modò venæ sectionẽ vires non patiantur, aut venæ ita lateant, vt admini-

ſtrari non poſſit. Maiori autem cum commodo iugu-laribus affigētur venis, eò quòd maioribus viribus a-uertant ibi hærētes quā aliis locis dictis, ſi apponātur.

Sanguiſugæ dictis quoque locis, necnon hæmorrhoidi-bus apponentur etiam cum ſcarificatione.

Errhina, gargariſmata.

Sternutamentum ſcientia ex caſtoreo, pipere, elleboro, euphorbio, quod potentiſſimè ſternutamentum mo-uet, pérque nares cerebrum purgat: non admitten-dum tamen antequam bene purgatum erit corpus.

Apophleſgmatiſmus ex pipere, pyrethro, caſtoreo per palatum materiam obſtruentem viſcoſam educit. Pa-latum autem, reliquáſque oris partes internas digitis fricabimus pul. prædicto.

Sinapiſmus ex ſinapio, ficubus decoctis in aqua ad for-mam emplaſtri.

EXCITANTIBVS *cerebri vim ſopitam.*

Odoramentum ex galbano, caſtoreo, opopanace.

Vnguentum ex dictorum materia.

Sartago candens capiti à longè applicetur, prius autem capilli abradantur. calor enim ſic capiti conciliatur, humores craſſi imminuuntur, & in vapores vertuntur.

Sinapi comminutum ſaliq́ue permixtum & in aqua vi-tæ maceratum, ori iniiciatur, naribúſque illinatur.

CORROBORANTIBVS, *intemperiémque cerebri emendantibus.*

Aurea Alexandrina, anacardina confectio, theriaca, mi-thridatum, diamuſcum dulce.

Diacorum, diambra, acorus conditus.

Conſerua betonicæ, maioranæ, acori, ſaluiæ.

Aqua vitæ, in qua prædictorum nonnulla macerari po-terunt, aut nux muſcata, caſtoreum, radix acori, ſal-uia, maſtix aut propinentur cum aqua vitæ.

Caſtoreum magnarum eſt virium in hoc malo.

Irrigatio lotióque fiat capitis raſi ex oleo aut aqua, in qua decocta ſint flores ſtœchados, folia origani, lauri, roriſmarini, ſaluię, camomillę, meliloti, pulegij, ſature-giæ, nux muſcata, ruta

Empla-

Emplastrum vesicatorium rubificans ex oleo euphorbij, castorei, sinapio, sagapeno, euphorbio, castoreo.

Vnguentum cum oleo castorei, aqua vitæ.

Vnguentum ex oleo liliorum, irino, nardino, rutæ, spicę, nuce muscata, euphorbio, castoreo, pipere, sinapio, pyrethro, aceto, cera, sitque rasum caput.

Balneum tandem conuenit post tres septimanas.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI*camenta nobilia in* APOPLEXIA *cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO APOPLEXIAE.

℞ radicum angelicæ ʒ vj. saluiæ, rutæ, mercurialis, betonicæ, hyssopi, ana m. j. florum stœchados, centaurei minoris ana p. j. seminum anisi, vrticæ, cumini, fœniculi, lauri ana ʒ iiij. agarici albi & leuis ℥ ß. colocynthidos ʒ ij ß. fiat decoctio in sufficienti quantitate aquæ ad ℔ j. ß colaturæ addatur hiera logodij, diacolocynthid. ana ʒ j. ß. benedictæ laxatiuę, diaturbith cum rhabarb. ana ʒ iiij. opopanacis ʒ ij. mellis rosati ℥ ij. olei de castoreo, laurini ana ℥ j. ß. salis ʒ ij ß. fiat *Enema*; quo paulatim & per interualla vacuabimus humores è toto corpore, donec pharmacum solutiuum per os sumere poterit. Hoc autem clysterio vti poterimus, si summum impendere periculum videatur; alioqui præstat prima vice omittere colocynthidem, necnon hieram diacolocynthid. Tertia verò vice assignatum iniicietur enema: postquam equidem prima corporis regio inanita fuerit ex parte, tunc attrahere licebit à partibus superioribus validioribus medicamentis. bis autem aut ter iniici licebit lene clysistere, vt fiat euacuatio auersióque.

℞ nucis muſcatę ʒ j. ellebori albi, pyrethri, caſtorei ana ℈ j. nigellę, piperis albi ana ʒ j. fiat *Puluis ſternutatorius*, inſumetur in nares pauxillum eius calamo.

℞ oxymellis ſquillitici, decoctionis raphani ana ℥ iij. olei liliorum ℥ ij. fiat *Vomitorium medicamentum.* aut ſic:

℞ radicum aſari ℥ j. *ſs.* radicum raphani ℥ j. coquantur in aqua communi q. ſ. ad medietatis conſumptionem; huius colaturę ℥ vj. addantur oxymellis ſquillitici ℥ ij. *ſs.* olei liliorum alborum ℥ ij. fiat *Vomitorium medicamentum.*

℞ mithridati ʒ ij. theriacæ antiquæ, confectionis anacardinæ ana ʒ j. *ſs.* caſtorei ℈ *ſs.* aquæ vitæ in qua infuſa fuit nux muſcata, ſaluia ℥ j. oxymellis ſquillitici ℥ ij. aut decocti nucis muſcatæ, acori ℥ ij. fiat *Hauſtus.*

℞ hieræ logodij, hierę diacolocynthidos ana ʒ j. caſtore ℈ *ſs.* theriacę veteris ℈ ij. decocti ſaluiæ, roriſmarini, calendulę, betonicę, centaurei minoris q. ſ. fiat *Potus:* detur poſtquam clyſterio leuatus erit; ſyphone autem poterit dimitti iugulam. Si clyſtere non reddatur tempore expectato;

℞ hierę logodij ʒ j. colocynthidos ʒ *ſs.* ſalis gemmę, caſtorei ana ʒ j. mellis cocti & concreti q. ſ. fiat *Suppoſitorium* longum; filóque alligatum immittatur, aut,

℞ ellebori nigri, hierę diacolocynthidos ana ℈ j. *ſs.* ſalis communis ℈ *ſs.* mellis cocti & concreti q. ſ. fiat *Suppoſitorium.*

℞ mithridati, theriachæ magnę ana ℈ ij. hieræ diacolocynthidos ʒ ij. caſtorei ʒ j. vini generoſi ℥ iiij. fiat *Potus.*

℞ pillularum de agarico Meſuę, de euphorbio ana ℈ j. cochiarum ℈ j. *ſs.* caſtorei ℈ j. diagrid. gr. iij. decocti ſaluiæ, nucis muſcatę, betonicę, angelicę, ℥ iiij. aquę vitæ ℥ j. fiat *Hauſtus.*

℞ pillularum fœtidarum, cochiarum aurearum ana

℈ j.

℈ j. diagrid. gr. v. castorei ℈ j. fiant *Pillulæ*, quæ dum deglutire potest imperabuntur, alioqui prędicto modo soluantur.

℞ hyssopi, saluiæ, ana m. j. *ſs*. florum rorismarini m.iij. nucis muscatæ ʒ j. *ſs*. in aquæ vitæ ℔ *ſs*. macerentur viginti quatuor horis aqua calente, hinc coletur abiectísque prioribus noua imponantur, dictóque modo aqua calente macerentur, ídque aliquoties repetatur, fiátque *Potus* præstans atque generosus.

℞ conseruę betonicę, maioranę, acori ana ℥ j. confectionis anacardinę ʒ vj. diamusci dulcis, diambrę ana ʒ ij. *ſs*. mithridati electissimi, theriacæ veteris ana ʒ iij. *ſs*. nucis muscatę, zinziberis ana ʒ j. syrupi stœchados q. s. fiat *Conditum* in forma opiati; post horam si bibat haustum decocti hyssopi, multum proderit.

℞ foliorum lauri, hyssopi, saluię, betonicæ, rorismarini ana m.ij.florum camomillę, meliloti, stœchados, betonicę, calaminthę, maioranę, ana m.j. coquantur in æquali quantitate aquę & vini ad tertiæ partis consumptionem; fiat *Embrocha*; qua caput irroretur atque madefiat mediante spongia, ab alto decidente liquore.

℞ radicum liliorum alborum ℥ ij. florum camomillę, meliloti ana m. j. *ſs*. foliorum maioranæ, pulegij, melissę, rutę, origani ana m.j. semin.anisi ℥ j.coquantur in aqua q.s.ad tertię partis consumptionem; fiat *Fomentatio* pro capite. Prędictis si addatur olei rutacei ℥ j. olei liliorum alborum q.s.poterit fieri *Cataplasma* quod capiti accommodabitur.

℞ olei nardini, petrolei ana ℥ j. castorei ʒ ij. euphorbij ʒ *ſs*. fiat *Vnguentum*, quo caput abrasum vngatur.

℞ olei lateritii, de castoreo, laurini, iuniperi ana ℥ *ſs*. in his dissoluatur euphorbij ℈ *ſs*. ceræ & aceti parum, fiat *Vnguentum* molle pro capite spinalique medulla, eiúsque potissimùm principio. Interiora

rò narium vngantur oleo nardino rutaceóque ; in quibus aliquid castorei nucisque muscatæ dissolutum sit.

℞ olei nucis muscatę, nardini ana ℥ ij. rutacei ℥ j. de castoreo ʒ vj. fiat *Linimentum* molle cum pauca cera, quo tota spina dorsi inungatur, incipiendo ab eius principio; hinc inspergatur puluis ex radice pyrethri, seminibus sinapi, staphisagriæ, euphorbij, castorei. os aperiatur, & palatum linguáque confricetur cum mithridato, confectione anacardina, theriaca veteri, aut confectionis anacardinę ℥ j. *ss.* in ore ponatur ægroti.

℞ olei liliorum alborum ℥ ij. castorei ʒ *ss.* euphorbij ℈ ij. olei nardini ʒ iij. fiat *Vnguentum* pro capite spináque dorsi; quo vtemur si prioribus lenioribus parum profecerimus.

℞ olei mastichini, nucis muscatę, absinthii ana ʒ vj. menthę ℥ *ss.* macis, nucis muscatę, cinnamomi ana ℈ j. fiat *Vnguentum* pro stomacho. Cauterium potentiale commissurę coronali applicetur, vesiculę acu perforentur, granumque ciceris sic paulatim imprimatur, vt vestigium eius relinquatur æquale, apertumque seruetur per duos aut tres menses. aut eius loco actuale fiat cauterium candente ferro, quod apertum seruabitur eodem modo, crusta vbi ablata erit. Licebit etiam cauterij loco sartaginem, aut ęream patellam candente foco ignire ita vt rubescat, sicque capiti accommodabitur vt cutis incalescat, capillique quasi exurantur, idque repetendum donec excitetur.

℞ castorei ʒ vj. euphorbij ʒ *ss.* seminis sinapi ℥ ij. vrticę ℥ *ss.* ficuum pinguium molliter coctarum, caricarum ana xij. numero; fiat *Emplastrum*, quod capiti raso imponetur, vt materia foras euocetur.

APPEN-

APPENDIX
ad prædicta pro curatione APOPLEXIAE debilis, & in qua respiratio non ita intercipitur, inseruiens.

Fortis enim incurabilis est, cùm sit morbus acutus, celerriméque hominem occidat. validis autem vtcúmque debemus hîc vti medicamentis, omniúmque maximè statim à principio fortes conueniunt clysteres. Huiusmodi autem permiscenda sunt medicamenta quibus totum corpus incalescere possit, obstructionésque tolli. Omnium autem primò agitandus atque concutiendus est æger, ligneóque bacillo os apertum seruabitur. Extremarum quoque partium vinculis, frictionibus dolorificis, cucurbitulis, suppositoriis clysteribus, venæque sectione humores à capite auertemus. Demum medicamentis sternutamentum cientibus, necnon apophlegmatismis, gargarismatibus caput vacuabimus, & quæ vniuersum corpus purgare possunt eodem quasi tempore offeremus. Tandem quæ caput vniuersúmque corpus corroborare, necnon reliquias digerere possunt, imperabimus. Si vena iugularis aperiatur, emplastrum fiat è bolo Armena, aloë, pilis leporinis, albumine oui, superponatúrque foramini ne sanguis immodicè profundatur.

Methodus pro cognitione

LETHARGIÆ SEV VETERNI INSERVIENS.

LETHARGIA seu Veternus, est cùm inexpugnabilis dormiendi necessitas vrget, seu morbus est obliuiosus ab apostemate prouenien cerebri frigido. Magnam affinitatem cum isto malo Caros habet; à quo tamen differt in hoc, quòd febri non laboret Caro correptus. Maior quoque & profundior dormiendi necessitas

vrget in Caro;stimulati enim vix excitantur,interrogatique non respondent. A phrenitide differt in eo,quòd illi insomnes permanent, cuius contrarium in lethargia accidit. Ab apoplexia Caros seu Veternus grauis vix dicernitur,cùm hîc eodem modo non solum sensus & motus, sed etiam mentis functio concidat. Differt tamen,quòd ille qui Caro laborat,liberè faciléque respiret,cuius contrarium accidit in apoplexia: sensim enim respiratio hîc opprimitur,ita vt tandem stertat æger.

Pars affecta, est ipsius cerebri substantia, & maximè quidem posterior eius pars, non autem eius ventriculi,id quod ex functionibus cerebri oblæsis constat:in hoc enim malo experimur potissimùm memoriam atque rationem lædi,quæ præcipua ipsius cerebri munia sunt. Estque symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis memoratiuæ potissimùm,necnon ratiocinatricis,imaginatricis,sensusque communis.

Signa. Inexpugnabilis pænè dormiendi necessitas vrget, cumque obliuione,febris concurrit lenta continuaque; plerumque tamen vix persentitur febris,dum leuiter scilicet phlegma putrescit. Tardè respondent etiamsi vrgeantur. Oculis plerumque iacēt clausis,subinde tamen aperiunt si altius voce compellantur, quibus occlusis, mox ad pristinum somnum redeunt,aliquando ita pertinaciter,vt æger capillis fortiter tractus non doleat, ita stupore oppressus est;id quod potissimùm fit cùm in substantia cerebri ipsum apostema fuerit factum. Quo casu oculi quoque magis eminent. Maior quoque fit difficultas motus, necnon linguæ adest albedo. Obliuio aliquando hîc concurrit tanta,vt omnium veluti amentes obliuiscantur;matulam enim expetentes meiendi causa, mingere tamen nonnulli obliuiscuntur,vnde memoriam rationemque abolitam esse,dicere licebit,imaginationemque deficere,oscitant frequenter,cumque lenta febri concurrit pulsus lentus, vndosus,languidus atque tardus. Excrementa alui liquidiora sunt nonnullis, alijs verò compressa est aluus; sic quo-

quoque & vrinæ fluor, fiuntque iumentorum vrinis similes, magnámque spirituum perturbationem in venis significant. Sudor aliquibus vnà cum tremore occurrit. Spiratio magna, rara, & imbecilla est. Magna est vniuersi corporis segnities grauitásque, potissimùm tamen ipsius capitis. Etiamsi in latus ab astantibus conuertatur æger, in dorsum tamen vltrò reuoluitur.

CAVSA. Ex intemperie cerebri frigida humidáque oritur. Hanc autem intemperiem cerebri frigidam efficit pituitosi humoris putrefacti, ita vt febrem accersere possit, magna copia in cerebri corpore redundans, frigidúmq; tumorem efficiens: vnde mirum non est, etiamsi difficultas mouendi atque insensibilitas quædam hominem opprimat, cùm ex calore motus, ex frigore verò segnities proueniat.

PROGNOSTICA. Hic affectus celerrimè iugulat, nisi celeriter occurratur; in septem enim diebus occidit; hos verò si effugerint, sæpe sani euadunt. Vti autem lethargia vera vt plurimum est mortalis, sic quoque maximi periculi in hoc malo, nuncius tremor est, itémque frigidus circum caput sudor. Conualescentibus quoque ex hoc malo, suppuratio frequenter in pectore nascitur. Optimum autem est abscessum in lethargo post aures fieri; malum equidem tunc soluitur. Ea quæ aluo excluduntur, magna ex parte liquida sunt, periculúmque minantur si multa sint atque liquida quæ deiiciuntur.

Methodus pro curatione

LETHARGIÆ INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ſit lucidus calidus atque ſiccus; rectificetúrque cum lignis iuniperi, roremarino, foliis lauri.

Cibus ſit extenuans. Caro caponum, gallinarum, perdicum, pullorum, auicularum montanarum, phaſianorum; condiantúrque cinnamomo, caryophyllis. Iuſcula quoque conueniunt carnium, in quibus nonnihil cinnamomi aut piperis detorquetur.

Potus ſit vinum tenue, ptiſana, fiatq́; cum thymo, hyſſopo, aqua mellis ſeu hydromel. à potu aquę ſibi caueat.

Somnus impediatur, quoad fieri poteſt, punctione, pilorúmque euulſione, aut fumo è ſulfure, caſtoreo, galbano, ſagapeno; atque ita naribus ſubiiciatur, vt attrahere per nares fumum cogatur. acerrimo quoque aceto nares irritabimus in eundem finem.

Excrementa alui ſubducantur clyſteri aut glande.

Exercitij loco, frictiones ligaturęque partium extremarum fiant, pedum nimirum manuumque.

PRÆPARANTIBVS.

Decoctũ ſaluię, hyſſopi, thymi, maioranę, betonicæ, pulegij, fœniculi, apii, adiãthi, meliſſæ, radicũ ruſci, graminis; colaturæ mel roſaceum aut oxymel addatur.

Syrupus ſtœchados, betonicæ, boraginis.

Mellicratum, hydromel.

Oxymel ſimplex, compoſitum.

Aqua maioranæ, roriſmarini, betonicæ, ſaluiæ, ſtœchados.

Præ-

Præparantibus hiſce medicamentis primò vtemur, modò diuturnum malum eſſe cœperit, alioqui purgantibus potiùs malum oppugnabimus medicamentis. Per fiſtulam autem conuenientem medicamenta vt ſumat laborabimus ſi negligat ſumere.

VACVANTIBVS.

Clyſtere è malua, camomilla, ſaluia, calamintha, maiorana, origano, centaurea minori, roremarino, betonica, ſemine fœniculi, colocynthide, agarico, hiera ſimplici, hiera logod. Archigenis, electuario Indo, diaphœnicone, oleo camomelino, rutaceo, melle roſato.

Hiera diacolocynthidos, logodij, picra.

Diaphœnicum.

Electuarium Indum maius.

Agaricus trochiſcatus, agaricus.

Suppoſitorium ex hiera picra, benedicta laxatiua, colocynthide, melle, & ſale communi.

Vomitus cum decocto raphani, atriplicis, anethi, oxymelle ſquillitico.

Venæ ſectio fiat ipſius cephalicæ ſtatim ab initio, eò quòd magna ex parte concurrat repletio corporis. Deinde frontis quoque vena ſecabitur, feces tamen prius clyſteri leni educentur.

Repetendus eſt horum medicamentorum ordo. potiuſque hìc conueniunt clyſteres acres, ſuppoſitoriaque fortia quàm medicamenta per os ſumpta.

AVERTENTIBVS, *ægrúmque excitantibus.*

Venæ ſectio. Clyſtere. Suppoſitorium.

Frictio palati atque linguæ fiet cum melle, aceto; quibus pyrethrum, ſinapi, theriaca, mithridatum, aurea Alexandrina permiſcebitur. Extremæ corporis partes fricabuntur abſque intermiſſione donec rubeſcant, doleantque.

Vellicationes & punctiones partium extremarum fient, capitiſque capilli validiùs trahendi ſubinde, vt excitetur, & vt materia reuellatur.

Cucurbitulæ occipitio capitis,necnon primæ secundæque vertebræ apponendæ; Item clunibus cruribusque:nonnullæ earum cum scarificatione.aliæ absque ea,plurima tamen cum flamma.

Errhina ex aceto fiant,in quo decoquantur origanum, thymus, pulegium. Eius vapor naribus exceptus, crassitudinem humorum disſecat aliqualiter.

Suffumigium è galbano, & cornu ceruino, hoc malo correptum excitat.

Gargarismus,apophlegmatismi.

Epithema fiat è ruta in vino cocta.

Sternutamentum cientia ex elleboro albo,pipere,castoreo.

Irrigatio & fomentatio capitis prius rasi,& potissimùm sincipitis,ex decocto rutæ,origani, satureiæ,serpylli, hyssopi,castoreo in oleo communi dissoluto.

Sinapismus sinapi, caricis, columbarum stercore,cantharidibus,quibus addi poterit piper,euphorbium,si validius expetatur. Postquam autem mediocriter vires exercuerit hoc medicamentum, tunc loca ipsa calido oleo sunt fouenda;dolorque sedandus erit decocto rosarum,maluæ,camomillæ,si res ita dictet.

Crura cum vrtica fricentur.

REPELLENTIBVS.

Vnguentum pro capite ex oxyrhodino, minuta aceti quantitate addita.

Vnguentum ex oleo rosaceo, camomelino,paruaque quantitate aceti.

Primo die medicamento hoc ex oxyrhodino vtemur, versus augmentum verò eo vnguento quod sequitur. Aut eius loco priori incoquentur thymus,calamintha, pulegium, radices liliorum alborum,necnon aliquid castorei, coronali autem commissuræ admouenda sunt hæc medicamenta.

CORROBORANTIBVS, *intemperiemque relictam emendantibus.*

Therica, mithridatum cum aqua vitæ: Diamuscum dulce,diambra

Conserua saluiæ, betonicæ, maioranæ.

Castoreum cum oxymelite detur, magnarum enim est virium in cura huius mali.

Odoramentum fiat è succo laserpitij, pulegio, abrotano, thymo, origano, galbano, sagapeno, castoreo, cornu ceruino, aceto, ruta.

Balneum ex aqua dulci præstans est.

Vnguentum fiat ex castoreo pro capite, aut ex oleo laurino, irino, philosophorum, de piperibus, costino, nardino, aceto squillitico.

Embroca è betonica, saluia, serpyllo, maiorana.

Sacculus capiti raso imponendus è milio, saléque tosto.

Hîc opus est fortibus resoluentibus præter morem aliorum apostematum, eò quòd resolutio apostematis aliter vix fieri poterit, propterea quòd in cranei parte interna obhæreat.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAmenta nobilia in LETARGIA, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum a Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO LETHARGIAE.

℞ radicis lilij albi ℥ j. foliorum rutæ, saluiæ, maioranæ, maluæ ana m. j. florum rorismarini, camomillæ, memeliloti, centaurei minoris, betonicæ ana m. sem. seminum lini, anisi ana ℥ sem. agarici albi & leuis ʒ iij polypodij quercini ℥ j. colocynthid. ʒ j. ſe. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. sem. colaturæ addatur hieræ logod ℥ ſe. electuarij Indi ʒ v. mellis rosacei ℥ j. sem. olei rutacei ℥ iij. castorei ʒ j. ſe. fiat *Clystere*. Aut eius loco suppositorium fiat ex mellis ℥ j. ſe. hieræ logod. ʒ ſe. salis communis ʒ j.

℞ syrupi stœchados, betonicæ ana ℥ j. boraginis, oxymellis simplicis ana ℥ ſe. aquarum rorismarini, hyssopi, betonicæ, maioranæ, ana ℥ iij. fiat *Iuleb:* dentur ℥ iij. hora matutina.

℞ radicum fœniculi, petroselini, graminis, angelicæ ana ℨ vj. hyssopi, thymi, pulegij, melissæ, ana m. j. saluiæ m. se. florum betonicæ, rorismarini ana m. j. boraginis, buglossæ, ana m. se. seminum anisi, fœniculi, apij ana ℨ iij. glycyrrhizæ rasæ ℥ se. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. se. colaturæ addatur mellis rosacei, oxymellis simplicis ana ℥ j se. misceantur, fiat *Potio:* dentur ℥ iiij. in aurora.

℞ elect. Indi maioris ℨ ij. diacatholiconis ℨ iiij. diaphœniconis, diaturbith cum rhabarbaro ana ℨ j. syr. stœchados ℥ j. aquarum betonicæ, saluiæ, ana ℥ j. sem. misceantur, fiat *Haustus*.

℞ pillularum hieræ picræ Galeni ℈ ij. hieræ diacolocynthidos, pillularum cochiarum, castorei ana ℈. sem. cum syrupi stœchados q. s. fiant *Pillulæ* octo. aut si deuorare illas non possit, dissoluantur ℥ iij. aqua betonicæ, mellis rosati ℥ j. fiat *Haustus*; ita enim stupet hîc sentiendi facultas, vt amaris parum admodũ molestetur.

℞ hieræ logod. ℈ j. sem. hieræ diacolocynthidos ℈ ij. decocti serpylli, pulegij, betonicæ, calendulæ ℥ iij. syrupi stœchados ℥ j. fiat *Haustus*.

℞ decocti raphani ℥ v. oxymellis simplicis, squillitici ana ℥ se. olei communis ℥ ij. misceantur, fiat *Vomitorium* medicamentum, quod tepidum bibet, aliquamdiu autem post si vltrò non vomat, penna in oxymelite squillitico intincta, cui nonnihil permistum sit sinapij, fauces atque palatum irritet.

℞ confectionis anacardinæ, mithridati, theriacæ ana ℨ se. nucis muscatæ, castorei ana ℈ se. aquæ vitæ, calendulæ ana ℥ j. se. fiat *Potio*.

℞ conseruæ anthos ℥ j. aromatici rosati Gabrielis ℨ j. sem. theriacæ veteris ℈ ij. mithridati ℈ j. syrupi stœchados q. s. fiat *Conditum* in forma opiati.

℞ radicum angelicæ ℥ se. satureiæ m. iij. thymi, pulegij ana m. j. coquantur in vino albo q. s. fiat *Potus*; dentur in aurora ℥ iij. per aliquot dies.

℞ origani, betonicæ, satureiæ, serpylli, pulegij, rutæ, ana m. j. florum stœchados m. j. se. coquantur in æquali portione

portione vini & olei camomelini, ad consumptionem vini, fiat *Fomentum* pro capite.

℞ nucis muscatæ, piperis ana ℈ ij. ellebori albi, euphorbij ana gr. vj. castorei, pyrethri, nigellæ ana ℈ ſe. fiat *Sternutatorium* medicamentum, cuius portiunculam per nares attrahat, postquam commodè purgatus erit; non autem in principio; periculum enim est ne noxia materia nimirum exagitetur.

℞ hyssopi ʒ j nucis muscatæ ʒ ſe. pyrethri, sinapi ana ʒ j. ſem. staphisagriæ ℈ iiij. linteolo tenui insuantur contusa, fiatque apophlegmatismus.

℞ confectionis anacardinæ, mithridati ana ʒ j. aureæ Alexandrinæ ℈ ij. sinapi, rodicum pyrethri ana ℈ j. hieræ picræ Galeni ʒ j. mellis parum; fiat *Mixtura*, qua palati, linguæque fiet illinitio atque frictio. Id quod cum solo quoque sinapi contuso, melli acetóque permixto fieri potest.

℞ gummi ammoniaci, assæ fœtidæ ana ʒ j. cornu ceruim ʒ ij. galbani, castorei ana ʒ ſe. thuris ʒ j. ſe. fiat *Suffumigium*.

℞ olei de lateribus ℥ j. de euphorbio ʒ iij. irini, laurini ana ʒ vj. castorei ℈ j. ſem. euphorbij gr. x. nucis muscatæ ℈ ij. fiat *Vnguentum*.

℞ olei lateritij, laurini, liliorum ana ʒ iiij. nucis muscatæ ʒ j. ſe. castorei ℈ ij. theriacæ ʒ j. ſem. ceræ q. ſ. fiat *Ceratum*.

℞ seminum sinapi ʒ ſe. catharid. alis, capitibúsque ablatis numero vj. fermenti, stercoris columbarum ana ℥ j. euphorbij ℈ ſe. cepæ crudæ ℥ ſe. emplastri apostolorum ʒ iij. aceti parum, fiat *Emplastrum* rubificatorium, quod posteriori capitis parti accommodabitur abrasis capillis.

℞ olei irini, aceti squillitici, ana ℥ iij. in quibus coquatur nonnihil thymi, pulegij, origani, addendo colaturæ castorei parum, capillorum hominis combustorum ʒ ſe. misceantur, naribus frontique accommodetur totum.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione LETHARGIAE atque cari inseruiens.

Omnium primò ipsius cephalicæ sectio fiat: clystere interim emolliens atque lene præmitti poterit. Secta autem vena, enemate fortiori materia grauans euocabitur, idque aliquoties repetetur eò quòd humores hîc uscidi crassique sint, viriúsque sopita. Interea autem temporis etiam statim à principio repellentibus utemur medicamentis quamdiu materia ad cerebrum ruit in eum finem, vt repellant materiam à cerebro, oleo nimirum rosaceo & aceto, quæ commissuræ coronali applicabimus. Post quartum autem diem resoluentia addemus prædicto vnguento, vt est oleum liliorum, castoreum, oleum rutaceum, camomelinum, teláque linea prædictis imbuta, commissuræ coronali accommodabitur. Quæ verò retrahere diuerteréq possunt materiam mali ægrotúmque excitare maximè hîc necessaria sunt: id quod fit clysteribus, ligaturis frictionibus, cucurbitulis, quæ humeris admouebuntur cum scarificatione in principio potissimũ mali. Versus autẽ statum occipiti accõmodabuntur Purgantibus deinde medicamẽtis locus erit. Cùm autẽ morbus acutus sit statímque occidat, diligẽti cura prædicta medicamenta administrabuntur, etiam si concoctionis signa non appareãt Postremò quæ corroborare intẽperiémque relictam emendare possunt, præscribantur. Hæc autem omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cũ successu cõsequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione accommodentur.

Methodus pro Cognitione

CATALEPSIS SEV CONGELATIONIS

INSERVIENS.

CATALEPSIS seu congelatio, est subita quædam detentio, tum animæ, tum corporis, qua qui corripitur, eam partium corporis retinet figuram quam habebat

bebat cùm corriperetur; sedens equidem aut iacens permanet, si iacebat aut sedebat dum corriperetur; vnde stupor vigilans ab aliquibus dicitur, eò quòd hoc morbo correptus, sensus expers redditur, & motum in toto corpore amittit. Cum apoplexia conuenit in hoc, quòd quemadmodum hìc, sic etiam in catalepsi sensus & motus voluntarius perit. Differt autem in eo, quòd hìc ipsi spiritus etiam afficiantur, nam congelantur quasi quietique manent, in quacunque corporis parte intercepti fuerint, partésque permanent rigidæ; hoc autem nequaquam in apoplexia fit, tantummodo enim propter obstructionem impediuntur quò minus ad partes corporis diffundantur, vnde partes relinquuntur quasi resolutæ atque laxæ, non frigidæ neque rigidæ, vt in catalepsi. Priorem quoque figuram commutare possunt in apoplexia ipsa membra cum spiritus sint integri. Oculi apoplecticis quoque clauduntur.

PARS AFFECTA. Cerebrum hìc quoque affectum esse indicat actionis animalis, tam imaginatiuæ quàm sensitiuæ atque motiuæ, læsiò. Læditur autem cerebrum hìc secundum posteriorem eius partem.

SIGNA. Statim obmutescit æger; interrogatus enim respondet, motu denique atque sensu corpus priuatur, & licet vigilantis formam retineat, adeò tamen mens & omnes sensus consopiuntur, & quidem subitò, vt admiratione suspensos reddat æger intuentes, ita quidem vehementer, vt nonnulli eos raptos esse existiment in quod nescio cælum potius quàm mortuos; tam enim mens validè detinetur, vt in eadem figura permaneant in qua erant cùm percellerentur; nam ne oculi quidem clauduntur, si prius aperti erant, sed attentè astantium iudicio rem aliquam intuentur, fixæ equidem permanent palpebræ. Si sedebat, sedens permanet; si cubuerit, in eadem quoque figura permanet. Alui & vrinæ fit suppressio propter sensuum torporem; sensus enim stupidus est effectus. Pulsus est paruus, languidus, multúmque densus, interim æqualis.

CAVSA huius mali, est intemperies valdè frigida atque sicca cerebri, vnde contingit tum cerebrum, tum spiritus animales congelari arefierique; non tantùm autem refrigerari. Hanc autem intemperiem frequenter materia frigida & sicca introducit, qualis est melancholia. Aër quoque valdè frigidus & siccus eius causa est. Commistio quoque pituitæ cum flaua bile, cùm simul immodicè exuperant, eandem intemperiem proferunt. Prędictę hę causę cerebrũ spiritúsq. animales non tantùm refrigerant, sed etiam arefaciũt & quasi congelant.

PROGNOSTICA. Frigidioribus regionibus malum hoc magis familiare est quàm calidis. Laborant autem periculosissimè qui catalepsi corripiuntur; quare confestim medicandi erunt; nisi enim maturè curentur, stupidi ac veluti quodam frigore enecti, moriuntur. Si tamen congelatio fuerit fortis, vix aut numquam curabitur.

Methodus pro curatione
CATALEPSIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit calidus atque humidus.
Cibus. Ptisanæ conuenit succus.
Potus. Vinum album, tenue, subastringens.

PRAEPARANTIBVS.

Syrupus de epithymo.
De succo fumariæ.
Stœchados, buglossæ.
Aqua buglossæ, fumariæ, melissophylli, lupulorum, betonicæ.

Deco-

Decoctum apij, fœniculi, calaminthæ, anethi.

VACVANTIBVS.

Decoctum fumariæ, lupulorum, boraginis, polypodij, senæ, epithymi, in quo diasena dissoluatur.

Confectio hamech.

Diacatholicum.

Diasena.

Hiera logodij, Hermetis, hiera diacolocynthidos.

Sena, polypodium quercinum.

Vomitus prouocetur.

Clystere satis acutum fiat è stœchade, saluia, beta, calamintha, pulegio, epithymo, camomilla, mercuriali, boragine, buglossa, thymo, polypodio, sena, elleboro nigro, hiera logodii, confectione hamech, Indo maiori, oleo camomillæ. In phlegmate vitreo purgantium iam dictorum loco, ponatur agaricus, colocynthis, electuarium de baccis lauri.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio fiet cephalicæ, dum à magna sit copia sanguinis & vires constant; educemusque sanguinem liberaliter.

Clystere superiùs commemoratum.

Frictiones, ligaturæque fiant brachiorum, dorsi, crurum, pedúmque.

Hæmorrhoides, potissimum si antè fluxerint, prouocentur.

Clamores fortes fiant.

Sternutatoria medicamenta cum elleboro nigro.

CORROBORANTIBVS, *resoluentibus, intemperiémque relictam emendantibus.*

Theriaca, mithridatum.

Confectio anacardina, diamuscum dulce.

Lætificans Galeni.

Plirisarcoticum.

Diambra.

Conserua radicum buglossæ.

Vinum maluaticum, hypocraticum.

Fomentum pro posteriori capitis parte ex aqua vitæ.

Vnguentum martiatum & dialthææ.

Decoctum pro fomento fiat ex maiorana, stœchade, saluia, betonica, floribus camomillæ, meliloti in vino.

Fomentatio ex oleo liliorum, camomelino, amygdalorum dulcium, sesamino. Tempore verò vti licebit fortioribus; laurino nimirum, rutaceo, euphorbii, spicato, aut prędictis aliquid euphorbii addetur.

Vnguentum pro capitis parte posteriori ex oleo liliorum, camomillæ, sambuci, anethi, rutę, castoreo addito. In prędictis quoque coquere licebit hyssopum, thymum, serpyllum, epithymum, fumum terræ, flores buglossæ, boraginis; linteolis excipiantur & apponantur.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in CATALEPSI cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.

CVRATIO CATALEPSIS.

℞ florum camomillæ, meliloti ana m. ij. mercurialis m. j. ſs. saluiæ, thymi, pulegii, epithymi ana m. j. polypodii quercini, senæ Alexandrinæ ana ℥ v. epithymi ℥ ij. ellebori nigri ʒ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ſs. colaturæ addantur confectionis hamech ʒ iij. hierę logodij ʒ vij ß. mellis rosati, olei communis ana ℥ ij. salis communis ʒ j. ß. misceantur; fiat *Clystere.*

℞ Theriacæ præstantioris ʒ j. ß. mithridati ℈ j. aquarum cardui benedicti ℥ iij. fiat *Haustus:* detur statim vbi enemate purgatus fuerit.

℞ hieræ logodii ℈ ij. hieræ diacolocynthidos ℈ j. diagridii grana sex, salis communis ʒ j. mellis coctura concreti q. s. fiat *Suppositorium,* quod filo alligatum immittatur, si clystere non retineatur, aut præter expecta-

tio-

tionem diutius in corpore obhæreat.

℞ syrupi de epithymo, stœchados ana ℥ j. syrupi de fumoterræ, buglossæ ana ℥ ß. aquarum lupulorum, boraginis, betonicæ ana ℥ iij. fiat *Iuleb.*

℞ diasenæ ʒ iij. confectionis hamech ij. syrupi de epithymo ℥ j aquarum betonicæ, cardui benedicti ana ℥ j. ß. fiat *Haustus:* detur in aurora.

℞ radicum buglossæ, boraginis ana ℥ j. ß. florum stœchados, buglossæ, cardui benedicti, epithymi ana m. j. seminum fœniculi ʒ v. hordei mundati ℥ ij. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. ß. coquantur in aqua buglossę & betonicæ q. s. ad ℔. j. addatur sub finem cocturæ vini albi & tenuis parum in quo nux muscata duodecim horarum spatio infusa fuerit, colaturæ expressæ permisceantur syrupi stœchados ℥ iij. syrupi de epithymo ℥ j. ß. fiat *Potio.*

℞ foliorum senæ ℥ ß. rhabarbari electi ʒ j. polydodii quercini ʒ iiij. florum stœchados m. ß. nucis muscatæ ʒ ij. ß. infundantur in prædicti decocti ℔ j. horis duodecim, colaturæ addantur syrupi stœchados ℥ iij. fiat *Potio.*

℞ specierum lætificantis Galeni ℈ ij. conseruæ radicum buglossæ ℥ j. nucis muscatæ ℈ j. ß. omnia infundantur in vini maluatici libra vna & media duodecim horarum spatio, detur *Haustus* vnus ter in die.

℞ Diamusci dulcis, lætificantis Galeni, trochiscorum de eupatorio ana ℈ ij. radicum angelicæ ℈ ß. aquarum cardui benedicti, angelicæ & sacchari albissimi q. s. fiat *Electuarium* in tabulis. Sumat morsellum vnum donec conualuerit manè & vesperi.

℞ theriacæ veteris ʒ j. diamusci dulcis, lætificantis Galeni ana ʒ j ß. conseruæ buglossæ, anthos ana ℥ ß. syrupi buglossati q. s. ad electuarii mollis consistentiam.

℞ foliorum betonicæ, saluiæ ana m. iij. fumariæ, epithymi, melissophylli ana m. j. radicum liliorum alborum ℥ ij. florum stœchados, cardui benedicti, camomil-

læ ana m. j. ʃs. coquantur in æquis portionibus vini & aquæ, fiat capitis lotio ipsa colatura; reliqua verò sacculo concludantur calentia, podicíque subiiciantur propius, pannísque calentibus calor conseruetur.

℞ radicum buglossæ, boraginis ana ℥ ij. specierum diamusci dulcis, lætificantia Galeni ana ℈ iiii. florum cardui benedicti m. iii. vna ebullitione facta in vini maluatici sufficienti quantitate, fiat pro cordis confortatione *Epithema*.

℞ olei anethini, camomelini, liliorum ana ℥ j. ʃs. coquantur in iis hyssopi, thymi, & serpylli aliquid: postea addatur colaturæ castorei ℈ i. ʃs. fiat *Vnguentum* pro capitis parte posteriori, quo etiam à principio vti poterimus.

℞ olei liliacei, sambucini ana ℥ i. castorei ʒ ii. euphorbii ℈ i. aquæ vitæ ℥ ʃs. fiat *Vnguentum* cum cera mediocriter molle.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione CATALEPSIS inseruiens.

Pro curatione huius grauissimi mali iis quæ modicè calida atque humida sunt, egemus. Omnium autem primò aluus eluenda est prædicto clysterio. Hinc clamoribus, ligaturis, frictionibúsque partium extremarum dolorificis ægrum excitabimus. In eundem etiam finem sternutatoria medicamenta præscribantur. Venæ quoque sectionem eodem tempore instituemus, vt prædictum est, si res ipsa patiatur. Vnguentis denique confortantibus, resoluentibúsque malum remittemus. Posteriori autem capitis parti ea potissimum accommodabimus. Balneum quoque ex oleo tepente communi, in eundem finem præscribetur. Vbi autem nonnihil ad se redierit æger, iis commodè vtemur quæ humores naturæ obedientes reddere possunt, idque per quatuor aut quinque fiat dies. Demum eosdem è corpore annexis medicamentis propellemus. Postea quæ corroborare, reliquiásque consumere possunt, præscribantur. Quæ omnia nunc, anteá-

que

que dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. A mitioribus autem medicamentis resoluendi vim habentibus auspicabimur, hinc ad validiora sensim transitio fiet. A principio quoque cum pannis calentibus frictiones vniuersales instituemus. Ab acetosis hîc diligenter abstinendum, aliisque multum siccantibus medicamentis.

Methodus pro Cognitione

MANIÆ INSERVIENS.

MANIA, furor seu insania, est intentio melancholiæ ad maiorem feritatem, alienationémque mentis sine febre, timore, & mæstitia. Instar ferarum quasi furere aliquando videntur hoc malo laborantes: cùm enim calidus sit hic humor peccans, grauia admodùm deliramenta excitat, qui humor quamdiu absque putredine in corpore hęret, sine febre hominem vrget. Differt autem à phrenitide in hoc, quòd in phrenitide semper febris concurrat, furor autem semper à febri immunis est. Denique phrenitici semper primaria affectione cerebri laborant; maniaci verò etiam per consensum aliarum partium. A melancholia autẽ differt, quòd ex calida cerebri intẽperie mania excitetur, melancholia verò fit à frigida. Pręterea melancholia fit cũ metu & męstitia, mania nequaquam. In melancholia quoque imaginatio solùm lęditur, in furore autem lęditur cum imaginatione ipsa etiam cogitatio seu ratiocinatio.

PARS AFFECTA est ipsum cerebrum, quod patet ex principalibus animæ functionibus oblesis. Contingit autem cerebrum hîc subinde laborare per se, aliàs verò per consensum aliarum partium; atra enim bilis à qua hoc malum fit, aliquando in capite oritur,

aliàs in toto corpore hæret, aliàs quoque in ipsis generatur præcordiis. Est autem symptoma pertinens ad actionem læsam principum facultatum, quæ deprauatè læduntur; non autem ablatè, neque diminutè.

SIGNA. Proni sunt magna ex parte nunc in risum hilaritatemque, nunc in mærorem, interdum etiam (rariùs tamen) in timorem inanium rerum labuntur. Subitò etiam temerarii, iracundi, clamosi & minaces fiunt. Aliquando saltant, inordinataque corporis agitatione feruntur. Nonnunquam verò ita seriò rem agunt, vt amicos atque astantes, aut verberibus, aut morsibus, aut aliis iniuriis lædant, moresque quasi ferinos exprimunt. Toruos, intrepidos, attentosque habent oculos, semperque aliquid mali meditantur. Tantum etiam subinde insaniunt, vt sibi ipsis iniurientur, tuncque vinculis detinendi sunt. Vigiliæ etiam immodicæ concurrunt, à febri tamen pro maiori parte sunt immunes. Excauantur oculi tempore. Præcedit plerumque insaniam iracundia præter consuetudinem. Oculis splendores, auribus autem sonitus extranei obuersantur. In Venerem pronitas oritur, necnon curæ de rebus extraneis, quæ paulatim omnia augentur.

CAVSA. Oritur ex calida cerebri intemperie, quæ subinde sola est. Aliàs ex humorum calidorum mordaciumque præsentia fit, & subinde quidem ex melancholico humore plurimùm exusto, ita vt in atram bilem degeneret, fit; tuncque semper ferè cum metu delirant, taciturnique per interualla fiunt, qui, cùm loqui incipiunt, silere nequeunt, ita vt admodum loquaces rursus fiant. Aliàs etiam fit ex præassata bile flaua, atque tunc ferina deliramenta excitantur, ita vt admodum fiant temerarii; plerumque etiam fortitudo aliena comitatur, ita vt violento corporis impetu formidabiles fiant. sæpè tunc obuiis, etiam domesticis frequenter vim inferunt, percussores equidem & iniuriosi euadunt. Aliquando etiam ex copia feruentis sanguinis exusti, in atramque bilem mutati, generatur, si ad caput

put

put impetum fecerit, tunc plerumque cum risu atque cantu immodico insanire solent. Hæc autem victus ratio, temperamentum, aliáque similia indicabunt. Aliàs etiam oritur insania ex immodicis vigiliis, solicitudinibus, nimiis cerebri excalfactionibus.

PROGNOSTICA. Magis est frequens iuuenibus ac mediæ ętatis hominibus hoc malum. Desipientiæ quę cum risu fiunt minus periculosæ sunt iis quæ cum studio accidunt, eóque periculosiores sunt quo maior concurrit temeritas. Omnium verò periculosissime sunt desipientiæ quæ superassatione flauæ bilis fiunt. Menses autem hęmorrhoidésque hîc si fluant, bonum est. Malum est appetitum prostratum esse, vlceráque in facie, ano, pedibúsve enata esse.

Methodus pro Curatione

MANIÆ INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit temperatus, ad humiditatem nonnihil vergens.

Cibus sit liquidus, sorbilis, corpúsque humectans in principio, vti est ptisana. Iusculum colaticium, gallinarum, perdicum, pullorum. Minimè sint flatuosa quæ offeruntur, bilémve gignentia.

Potus sit aqua hordei. Vinum non admittatur. Interim si ob metum aut melancholiam adustam hoc malum originem habuerit, vinum proderit tenue.

Exercitium conuenit moderatum.

Somnus hîc quoque conuenit consueto tempore diu-

turnior, qui prouocandus omnino erit, tum sumptis, tum admotis medicamentis.

Excrementa alui arte, si non reddantur natura, prouocanda sunt, aluum enim necessum est habeat humidam.

Amicorum admittatur præsentia, ignotorum verò, quiquibusque iratus est, ingressus prohibeatur.

PRAEPARANTIBVS.

Syrupus violarum, fumariæ, nenupharinus.

Acetosus simplex.

Syrupus buglossæ, boraginis.

Syrupus de cichoreo cum rhabarbaro.

Aquæ violarum, lupulorum, buglossæ, nymphææ, cichorei, endiuiæ, acetosæ.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiat si ex abundantia feruentis sanguinis insania excitetur, & quidem copiose tunc educatur. Primò autem saphenæ sectio fiet, sequenti autem die secabitur mediana humeraria. Postea secabimus etiam venam in fronte, si malum non leuetur. Nequaquam autem vena secabitur, si malum hoc à cholera fiat adusta absque sanguinis plenitudine, cùm sanguis sit frenum choleræ.

Syrupus de multiplici infusione rosarum.

Confectio hamech, diacatholicum.

Diasena Nicolai, hiera logodii.

Hiera picra, hiera diacolocynthidos.

Pillulæ Indę, de lapide Armeno.

Potus ex violis, cichoreo, fumaria, intubo, buglossa, chamedri, floribus nymphęę, seminibus frigidis maioribus, fumaria, glycyrriza, vuis passis, epithymo, manna, casia, polypodio, sena, myrobalanis citrinis.

Clystere ex foliis violarum, lactucæ, althææ, maluarum, seminibus frigidis maioribus, oleo violarum.

AVERTENTIBVS.

Venæ saphenę sectio fiet primò, vti prædictum est.

Hirudines sincipiti aliisque partibus capitis per ambitum admouebimus.

Hæ-

Hæmorrhoides aperiantur.
Menſes vt fluant,procuretur.

REPELLENTIBVS.

Irrigatio capitis fiet cum roſaceo,ſucco polygonij,aceto; quæ ſincipiti cum linteolo apponentur,frequentiuſque mutabuntur.

Fomentatio capitis fiet cum decocto florum ſtœchados,camomillæ,violarum,roſarum,foliis lactucæ,capitibus papaueris albi;aceto addito.

ROBORANTIBVS *cerebrum,intemperiémque emendantibus.*

Diamargaritum frigidum, electuarium de gemmis diarhodum abbatis.
Diatrion ſandali,manus Chriſti.
Conſerua roſarum, bugloſſæ , nymphææ,adianthi,boraginis,violarum.
Epithema pro hepate ex aqua intubi,roſarum,acetoſæ, ſeminibus portulacæ,camphora,ſpica nardi.
Epithema pro corde ex aqua bugloſſæ,roſarum,nymphææ , aceto , trochiſcis de camphora,diamargarito frigido.
Balneum ex aqua in qua decoquantur flores camomillæ , meliloti , violarum , folia lactucæ , ſalicis,nymphææ, maluæ,bugloſſæ,quo caput quoque irrigabitur quamdiu balneo inſidebit.
Vnguentum pro ſpinali medulla,atque pectore ex oleo nymphææ , amygdalarum dulcium , roſarum,violarum,eo poſt exitum balnei vtetur.
Cauteria coronali commiſſuræ applicentur.

PROVOCANTIBVS *ſomnum.*

Diarhodum cum ſyrupo nymphææ.
Embrocatio capitis ex ſeminibus papaueris , floribus nymphææ,roſarum,violarum lactuca.
Vnguentum pro temporibus atque fronte ex oleo violarum,mandragoræ,mulieris lacte.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in MANIA, *sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO MANIAE.

℞ foliorum maluæ, lactucæ, violarum, florum violarum, boraginis, endiuiæ, ana m. j. horde ℥ j. coquantur in iusculo carnium q. s. ad ℔ j ß. colaturæ addantur hieræ picræ simplicis ʒ ij. ß. cassiæ recenter extractæ ℥ j. olei violarum ℥ iij. fiat *Clystere* emolliens.

℞ syr. endiuiæ, acetosi simplicis, violarum, buglossæ ana ℥ j. syrupi fumariæ ℥ ß. aquarum endiuiæ, buglossæ, violarum, boraginis ana ℥ iij. fiat *Iuleb*; dentur ℥ iij. in aurora.

℞ radicis buglossæ ℥ j. ß. foliorum intubi, cichorei, fumariæ, lupulorum ana m. j. ß. florum boraginis, buglossæ, violarum ana m. j. seminum melonum, cucumeris, cucurbitæ, ana ʒ ij. ß. senæ Alexandrinæ, polypodij quercini ana ℥ j. epithymi ℥ ß. rhabarbari ʒ j. ß. glycyrrhizæ rasæ ʒ iij. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. tamarindorum ℥ ß. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ adde diasenæ ʒ vj. cassiæ recenter extractæ ℥ j. syr. rosarum solutiui ℥ ij. fiat *Potio*, sumet ℥ iiij. in aurora per quinque vel sex dies.

℞ confectionis hamech ʒ ij. ß. electuarij de succo rosarum ʒ ij. diacatholici ʒ iij. syrupi violarum ℥. j. aquæ violarum, buglossæ ana ℥ j. ß. fiat *Haustus*, detur hora quinta manè.

℞ pillularum de lapide lazuli, Armeno, indarum ana ℈ j. cum syrupo de epithymo q. s. formentur *Pillulæ* septem vel octo, sumantur post primum somnum.

℞ diarhod. abbatis sine moscho ʒ iij. sp. diatrion sandali ʒ j. ß. sacchari rosacei, syrupi violarum ana ℥ j. ß. fiat *Electuarium* molle, aut

℞ sp.

℞ sp. diamargariti frigidi ʒ ij. conseruæ violarum, buglossæ ana ʒ vj. conseruæ rosarum ℥ sem. lohoch de papauere ʒ iij. sem. syr. violarum, pomorum ana ℥ j. misceantur, fiat *Electuarium* molle: detur duabus vel tribus horis ante prandium & cœnam ℥ se.

℞ olei violarum, rosarum ana ℥ j. olei amygdalarum dulcium, nenupharini ana ℥ se. eo caput à principio mali vngatur, hinc spinalis medulla & pectus post exitum balnei.

℞ aquæ buglossæ, rosarum, nymphææ ana ℥ v. aceti ℥ se. sp. diatrion sandali, diatrag. frigidi ana ℈ ii j croci ℈ se. fiat pro cordis regione *Epithema*, quo cor bis in die refocilletur ante cibum.

℞ foliorum violarum, lactucæ, nymphææ, maluæ ana m. iij. foliorum salicis, vitis, florum camomillæ, meliloti ana m. ij. coquantur in aqua q. s. pro *Balneo*, cui post purgationem æger committetur; sit autem calidum modicè, plurimum equidem confert. Caput etiam eo potest irrigari rasum, vtetúrq. eo ante cibum, post exitum autem ita lecto committatur vt non sudet.

℞ folia lactucæ, violarum, salicis, florum nenupharini, rosarum ana m. j. se. florum camomillæ p. j. seminum lactucæ ℥ se. papaueris albi ʒ j. se. capita veruecum numero duo, fiat *Embrocha*, quo quater vel quinies in die vtetur.

℞ Syrupi violarum, paupauerini, diacodij ana ℥ sem. aquæ lactucæ, succi ptisanæ ana ℥ ij. fiat *Potus* pro somno, detur hora somni.

℞ olei violarum, mandragoræ, ana ʒ iij. cum peplo temporibus atque fronti admoueantur.

℞ olei amygdalarum dulcium, camomelini ana ℥ j. se. olei violarum ℥ ij. fiat *Vnguentum* pro capite; quo post principium vbi materia resoluenda est, vti poterimus. In eundem quoque finem catuli aut pulli per medium dissecentur, aut pulmo arietis adhuc calens capiti accommodetur; roborant enim hæc cerebum, vaporésque relictos resoluunt suo temperato calore, & humectant

APPENDIX

ad prædicta pro curatione MANIAE seu furoris inseruiens.

Omnium primò aluus subducatur clysterio: Demum vena secatur cum cautela prædicta. Humores hinc peccantes naturæ obedientes reddantur, necnon purgentur. Interea quoque temporis humores auertemus iis quæ hæmorrhoides aut menses prouocant; id quod etiam fieri potest sectione ipsius saphenæ. Demum ea quæ cerebrum necnon corrobare possunt offerantur & quæ materiam reliquam dissipare possunt. Quæ omnia nunc, anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Cauterio quoque actuali aut potentiali locus erit, dum prædictis non cedit remediis; anteriori autem parti capitis apponemus, vbi commissura est coronalis cum sagittali. Imprimemus autem ita altè, donec ossis denudationem consecuti fuerimus, de quo portiunculam etiam auferemus, sicque apertum quasi per mensem seruabimus, hoc enim medicamento malum tandem superare solemus. In eo autem differt cura maniæ à melancholia, quòd in mania debeat esse maior intentio remittendi acrimoniam humoris, quod humectantibus, modicéque fit refrigerantibus.

Methodus pro Cognitione

PHRENITIDIS INSERVIENS.

PHRENITIS vera, est cerebri aut membranarum eius inflammatio febrem acutam, delirium mentisque alienationem inducens. Insaniæ genus admodum horrendum periculosúmque, cùm in ea parte generetur morbus in qua princeps animæ facultas residet. Cum autem magna ex parte phrenitis vera è non vera oriatur, ideo de hac etiam hîc tractabimus. Est itaque phrenitis

phrenitis non vera, mentis alienatio, cum inquietudine sine cerebri apostemate. Sequitur autem febrem sanguineam aut biliosam. Deliria autem non sunt hîc ita notabilia, nec perpetuò affligunt, augentur equidem & minuũtur, prout febris intenditur vel minuitur. Potissimùm autem fit hora crisis, quam interdum præuenit, vnáque cum morbo incrementum sumit, & hac quoque ratione vehementior erit hora & die exacerbationis quàm quietis, in istis enim febribus contingit vapores aridos ad arcem cerebri ascendere, vnde spiritus animales perturbantur haud leuiter. Sequitur etiam subinde apostemata & abscessus, ex quibus graues febres oriuntur. non itaque morbus, sed morbi alterius est symptoma. Frequentiùs autem multò quàm vera phrenitis accidit, hæc enim rarius.

Pars affecta, est cerebri pia aut dura mater, id quod constat ex læsione functionum inde prodeuntium; sæpiùs autem fit in hac, túncque minus est perniciosa. Laborat autem semper propria primariáque affectione, & æger continuò molestatur, estque phrenitis vera, morbus in compositione, in magnitudine equidem peccat, & in intemperie, calida nimirum.

Signa. Febris adest continua atque arida, vigiliæque fiunt molestæ, & somnus difficilis, vnde plurimum turbantur, è lectóque subitò interrupta quiete exiliunt, spiratio fit ex interuallis, seu rara & magna, oculis rubedo, squalidáq. siccitas molitáq. mobilitas accidit; ex altero tamen oculo sæpe etiam fluit lacryma acris, oculorum venę sanguine turgẽt, pulsus frequens, celer & magnus est. Adest deliriũ mentísque alienatio, ita vt nihil respondeant quod ad prudentiam attinet interrogati, imò propter abolitã memoriã, non sunt memores eorũ quæ dicunt aut faciunt, vnde verba nullo ordine sensúque proferunt, & varia imaginatur, modò plorant, modò cantant, aliàs vociferantur, aliàs quoque ferociter in omnem audaciam procliues fiunt, variáque nugantur. Lingua fit quasi aspera, squallida atq. nigra, admodum

sitiunt, floccos & festucas digitis colligunt, manus tremunt, altè spirãt; vrina tenuis flammeáque est, aliquando quoq. alba est & tenuis, estq. maioris perniciei nota.

CAVSA. Magna ex parte ex sanguine exuperante originem habet, & hi sæpe cum risu insaniunt, delirant minus, nec ita febricitant. Dum verò à bile adusta & efferata fit, tunc admodum immaniter insaniunt, & necessum est illos subinde vinculis cohibere; fortissimos enim motus edunt phrenitici, quod contingit propter siccitatem. Maxima comitatur febris quoque.

PROGNOSTICA. Acutissimus periculosissimúsque est affectus, breuiq. hominem occidit, nisi succurratur. vniuersum enim phrenitidis genus est exitiale, eò quòd in loco in quo princeps animæ pars residet, generetur. Interim desipientiæ quæ cum risu fiunt, minus periculosæ: quæ verò cum studio, periculosiores sunt: omnium autem grauissima censetur, quæ ex adusta bile generatur. Vbi desipientiam somnus sedat, bonum: si non, malum. Continua autem vigilia atque dementia mortiferum.

Methodus pro Curatione

PHRENITIDIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr temperatus concilietur & luminosus mediocriter, varietásque picturarum absit.

Cibus. ea quæ humectare refrigeraréque corpus possunt præscribantur, vt est ptisanæ cremor. Moderatus autem admodum debet esse alimentorum vsus; vti enim

enim immodica copia malum auget, sic inedia nimia vires plurimùm prosternit. Olera fiant è lactuca, malua, intubo. Versus declinationem morbi offerri poterunt pisces saxatiles, squamosique.

Potus sit aqua hordei in principio: cui vtile erit addere aliquid syrupi violacei, nymphææ, rosacei. Subinde quoque decoctum cinnamomi imperabitur.

Motus inordinatus vitandus, potiúsque quies imperanda. Frictiones tamen partium infernarum fiant eo potissimùm tempore quo symptomata magis erunt propitia.

Somnus conciliandus est tum localibus, tum sumptis medicamentis.

Excreméta alui mouéda: detenta enim morbũ augent.

Animi perturbationes hîc plurimùm incommodant: quare gratissimi amici aduocandi, qui aliàs blandè illum conueniant, subinde etiam acerbiùs obiurgent.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiat protinus ab initio, modò vires constent: in mora enim periculũ est: vix enim aliud salubrius atque magis præsens remediũ est huic malo destinatũ: in mitioribus autẽ morbis priùs aluus eluenda arte est: secabimus autem primò venam humeralem: hinc cephalicam aut medianam, si prior non appareat. tãdem vbi materia iam fluxa est, etiam in fronte venam secabimus. idque vt rectè fiat, constringemus collũ artificiosè aliqua fascia, vt vena attollatur.

Clysteres primò clementiores ex decocto maluarum, betæ violarum, lactucæ hordei, seminum cucumeris, cucurbitæ, cassia fistula, electuario de succo rosarum, diapruno solutiuo, diacatholicone, hiera picra: oleo violarum, melle rosato.

Electuarium Indũ, de succo rosarũ, electuariũ rosatum.

Diaprunum solutiuum. Syrupus rosarum laxatiuus.

Pillulæ aggregatiuæ, aureæ. Trochisci de rhabarbaro.

Cassia recenter extracta, Manna, myrobalani, rhabarbarum in aqua endiuiæ infundatur.

Materia biliosa vacuanda erit etiam in principio mali, interim leue præscribatur deiectorium medicamentum, ne humores potiùs exagitentur quàm purgentur. Clysteres emollientes & alterantes dentur tertio quoque die.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio instituatur, vt prædictum.

Clysteres leues fiant primò, hinc validiores.

Purgãtia prędicta medicaméta: auertédi enim causa maximè etiã proderũt, ne scilicet absoluatur eresypelas.

Cucurbitulæ cum scarificatione spinæ, occipitio, humeris, natibúsque admouendæ erunt, si vena cubiti secta non fuerit ob aliquam causam: sine scarificatione autem applicentur, si vena secta fuerit.

Sanguisugas fronti temporibúsque admouere poterimus, cum morbus ad statum tendit.

Vincula, ligaturæque, necnon frictiones extremarum partium dolorificæ, non parum conferunt ad humorum à capite auersionem, cùm motum humorum sistant atque reuellant.

Lotiones pedum manuúmq. fiant ex decocto lactucę, violarum, hordei, capitum papaueris: quo decocto cerebrum etiam humectandũ mediante spongia erit.

REPELLENTIBVS.

Oxyrhodum ex aqua rosacea, aceto, oleo rosato: hæc panno excepta sincipiti, collo, capitique admouebuntur frigida, sæpiúsque repetantur: hinc tempore oleum camomelinum admiscebimus.

Aqua rosacea, plantaginis, acetum, oleum rosatum.

Embrocatio fiat ex decocto sęminis papaueris albi, hyoscyami, florum nymphææ, violarum, rosarum, succo plantaginis, lactucæ addito: petitæ laneæ iis infundantur, sincipitique admoueantur, collóque circumponantur: vapores enim humorésque incrassant: ineptiorésque ad motum reddunt, cùm eorum virtute, meatus corporis per quos humores ad cerebri arcem repunt, contrahantur.

Succus

Succus lactucæ, rosarum, plantaginis, nymphęę, cucurbitæ.

Odoramentum ex aqua plantaginis, rosarum, semperuiui, acetosę, camphora, floribus rosarum, nymphęę; pane aliqualiter torrefacto.

Vnguentum populeonis non ita pridem factum.

Mox ab initio hisce vti licebit medicamentis absque vllis resoluentibus, quæ versus incrementum, statum atque declinationem permiscemus secundum plus & minus, prout ratio scilicet dictabit. vti autem in augmento repellentia debent superare resoluentia; sic in declinatione resoluentia debent superare repellentia; in statu autem par sit pondo vtriusque, vnde serò vitandus est continuus horum vsus; materias enim incrassant, resoluíque prohibent. vnde ex continuo eorum vsu lethargia accersiri potest; quare versus statum omnino à repellentibus abstinebimus, cùm tunc maximè expediat apertionem meatuum, humorúmque discussionem procurare.

CORROBORANTIBVS, *resoluentibúsque morbi reliquias.*

Diamargaritum frigidum, castoreum.

Syr. granatorum, rosarum, cum aqua rosarum, buglossæ, plantaginis: detur postquam alimentum sumpserit; sic enim ad caput eorum vis melius transfertur.

Conserua rosarum, violarum, florum nymphææ, buglossæ.

Irrigatio fiet capitis ex violis, rosis, floribus nymphææ, lactuca, papauere, camomilla, meliloto, althæa.

Balneum aquæ dulcis tepidum conuenit.

Pulmo arietis, aut eiusdem hepar, aut catulus, capo, gallina, ęlurúsve, aliáve huiusmodi animalia exenterata, per medium spinę secabuntur, sicque adhuc calentia capiti admouebuntur magno cum cerebri commodo.

turnior, qui prouocandus omnino erit, tum sumptis, tum admotis medicamentis.

Excrementa alui arte, si non reddantur natura, prouocanda sunt, aluum enim necessum est habeat humidam.

Amicorum admittatur præsentia, ignotorum verò, quiquibusque iratus est, ingressus prohibeatur,

PRAEPARANTIBVS.

Syrupus violarum, fumariæ, nenupharinus.

Acetosus simplex.

Syrupus buglossæ, boraginis.

Syrupus de cichoreo cum rhabarbaro.

Aquæ violarum, lupulorum, buglossæ, nymphææ, cichorei, endiuiæ, acetosæ.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiat si ex abundantia feruentis sanguinis insania excitetur, & quidem copiosè tunc educatur. Primò autem saphenæ sectio fiet, sequenti autem die secabitur mediana humeraria. Postea secabimus etiam venam in fronte, si malum non leuetur. Nequaquam autem vena secabitur, si malum hoc à cholera fiat adusta absque sanguinis plenitudine, cùm sanguis sit frenum choleræ.

Syrupus de multiplici infusione rosarum.

Confectio hamech, diacatholicum.

Diasena Nicolai, hiera logodii.

Hiera picra, hiera diacolocynthidos.

Pillulæ Indę, de lapide Armeno.

Potus ex violis, cichoreo, fumaria, intubo, buglossa, chamedri, floribus nymphęę, seminibus frigidis maioribus, fumaria, glycyrriza, vuis passis, epithymo, manna, casia, polypodio, sena, myrobalanis citrinis.

Clystere ex foliis violarum, lactucæ, althææ, maluarum, seminibus frigidis maioribus, oleo violarum.

AVERTENTIBVS.

Venæ saphenę sectio fiet primò, vti prædictum est.

Hirudines sincipiti aliisque partibus capitis per ambitum admouebimus. Hæ-

Hæmorrhoides aperiantur.
Menses vt fluant, procuretur.

REPELLENTIBVS.

Irrigatio capitis fiet cum rosaceo, succo polygonij, aceto; quæ sincipiti cum linteolo apponentur, frequentiusque mutabuntur.

Fomentatio capitis fiet cum decocto florum stœchados, camomillæ, violarum, rosarum, foliis lactucæ, capitibus papaueris albi; aceto addito.

ROBORANTIBVS *cerebrum, intemperiémque emendantibus.*

Diamargaritum frigidum, electuarium de gemmis diarhodum abbatis.

Diatrion sandali, manus Christi.

Conserua rosarum, buglossæ, nymphææ, adianthi, boraginis, violarum.

Epithema pro hepate ex aqua intubi, rosarum, acetosæ, seminibus portulacæ, camphora, spica nardi.

Epithema pro corde ex aqua buglossæ, rosarum, nymphææ, aceto, trochiscis de camphora, diamargarito frigido.

Balneum ex aqua in qua decoquantur flores camomillæ, meliloti, violarum, folia lactucæ, salicis, nymphææ, maluæ, buglossæ, quo caput quoque irrigabitur quamdiu balneo insidebit.

Vnguentum pro spinali medulla atque pectore ex oleo nymphææ, amygdalarum dulcium, rosarum, violarum, eo post exitum balnei vtetur.

Cauteria coronali commissuræ applicentur.

PROVOCANTIBVS *somnum.*

Diarhodum cum syrupo nymphææ.

Embrocatio capitis ex seminibus papaueris, floribus nymphææ, rosarum, violarum lactuca.

Vnguentum pro temporibus atque fronte ex oleo violarum, mandragoræ, mulieris lacte.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in MANIA, *sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO MANIAE.

℞ foliorum maluæ, lactucæ, violarum, florum violarum, boraginis, endiuiæ, ana m j. horde ℥ j. coquantur in iusculo carnium q. s. ad ℔ j ß. colaturæ addantur hieræ picrę simplicis ʒ ij. ß. cassiæ recenter extractæ ℥ j. olei violarum ℥ iij. fiat *Clystere* emolliens.

℞ syr. endiuię, acetosi simplicis, violarum, buglossæ ana ℥ j. syrupi fumariæ ℥ ß. aquarum endiuię, buglossę, violarum, boraginis ana ℥ iij. fiat *Iuleb*; dentur ℥ iij. in aurora.

℞ radicis buglossæ ℥ j. ß. foliorum intubi, cichorei, fumarię, lupulorum ana m. j. ß. florum boraginis, buglossæ, violarum ana m. j. seminum melonum, cucumeris, cucurbitæ, ana ʒ ij. ß. senæ Alexandrinæ, polypodij quercini ana ℥ j. epithymi ℥ ß. rhabarbari ʒ j. ß. glycyrrhizæ rasæ ʒ iij. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. tamarindorum ℥ ß. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ adde diasenæ ʒ vj. casiæ recenter extractæ ℥ j. syr. rosarum solutiui ℥ ij. fiat *Potio*, sumet ℥ iiij. in aurora per quinque vel sex dies.

℞ confectionis hamech ʒ ij. ß. electuarij de succo rosarum ʒ ij. diacatholici ʒ iij. syrupi violarum ℥. j. aquæ violarum, buglossę ana ℥ j. ß. fiat *Haustus*, detur hora quinta manè.

℞ pillularum de lapide lazuli, Armeno, indarum ana ℈ j. cum syrupo de epithymo q. s. formentur *Pillulæ* septem vel octo, sumantur post primum somnum.

℞ diarhod. abbatis sine moscho ʒ iij. sp. diarrion santali ʒ j. ß. facchari rosacei, syrupi violarum ana ℥ j. ß. fiat *Electuarium* molle, aut

℞ sp.

℞ sp. diamargariti frigidi ℨ ij. conseruæ violarum, buglossæ ana ℨ vj. conseruæ rosarum ℥ sem. lohoch de papauere ℨ iij. sem. syr. violarum, pomorum ana ℥ j. misceantur, fiat *Electuarium* molle: detur duabus vel tribus horis ante prandium & cœnam ℥ se.

℞ olei violarum, rosarum ana ℥ j. olei amygdalarum dulcium, nenupharini ana ℥ se. eo caput à principio mali vngatur, hinc spinalis medulla & pectus post exitum balnei.

℞ aquæ buglossæ, rosarum, nymphææ ana ℥ v. aceti ℥ se. sp. diatrion sandali, diatrag. frigidi ana ℈ ij j croci ℈ se. fiat pro cordis regione *Epithema*, quo cor bis in die refocilletur ante cibum.

℞ foliorum violarum, lactucæ, nymphææ, maluæ ana m. iij. foliorum salicis, vitis, florum camomillæ, meliloti ana m. ij. coquantur in aqua q. s. pro *Balneo*, cui post purgationem æger committetur; fit autem calidum modicè, plurimum equidem confert. Caput etiam eo potest irrigari rasum, vtetúrq. eo ante cibum, post exitum autem ita lecto committatur vt non sudet.

℞ folia lactucæ, violarum, salicis, florum nenupharini, rosarum ana m. j. se. florum camomillæ p. j. seminum lactucæ ℥ se. papaueris albi ℨ j. se. capita veruecum numero duo, fiat *Embrocha*, quo quater vel quinies in die vtetur.

℞ Syrupi violarum, paupauerini, diacodij ana ℥ sem. aquæ lactucæ, succi ptisanæ ana ℥ ij. fiat *Potus* pro somno, detur hora somni.

℞ olei violarum, mandragoræ, ana ℨ iij. cum peplo temporibus atque fronti admoueantur.

℞ olei amygdalarum dulcium, camomelini ana ℥ j. se. olei violarum ℥ ij. fiat *Vnguentum* pro capite; quo post principium vbi materia resoluenda est, vti poterimus. In eundem quoque finem catuli aut pulli per medium dissecentur, aut pulmo arietis adhuc calens capiti accommodetur; roborant enim hæc cerebum, vaporésque relictos resoluunt suo temperato calore, & humectant

APPENDIX
ad prædicta pro curatione MANIAE seu furoris inseruiens.

Omnium primò aluus subducatur clysterio: Demum vena secatur cum cautela prædicta. Humores hinc peccantes naturæ obedientes reddantur, necnon purgentur. Interea quoque temporis humores auertemus iis quæ hæmorrhoides aut menses prouocant; id quod etiam fieri potest sectione ipsius saphenæ. Demum ea quæ cerebrum necnon corrobare possunt offerantur & quæ materiam reliquam dissipare possunt. Quæ omnia nunc, anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Cauterio quoque actuali aut potentiali locus erit, dum prædictis non cedit remediis; anteriori autem parti capitis apponemus, vbi commissura est coronalis cum sagittali. Imprimemus autem ita altè, donec ossis denudationem consecuti fuerimus, de quo portiunculam etiam auferemus, sicque apertum quasi per mensem seruabimus, hoc enim medicamento maniam tandem superare solemus. In eo autem differt cura maniæ à melancholia, quòd in mania debeat esse maior intentio remittendi acrimoniam humoris, quod humectantibus, modicéque sit refrigerantibus.

Methodus pro Cognitione

PHRENITIDIS INSERVIENS.

PHRENITIS vera, est cerebri aut membranarum eius inflammatio febrem acutam, delirium mentisque alienationem inducens. Insaniæ genus admodum horrendum periculosúmque, cùm in ea parte generetur morbus in qua princeps animæ facultas residet. Cum autem magna ex parte phrenitis vera è non vera oriatur, ideo de hac etiam hîc tractabimus. Est itaque phrenitis

phrenitis non vera, mentis alienatio, cum inquietudine sine cerebri apostemate. Sequitur autem febrem sanguineam aut biliosam. Deliria autem non sunt hîc ita notabilia, nec perpetuò affligunt, augentur equidem & minuũtur, prout febris intenditur vel minuitur. Potissimùm autem fit hora crisis, quam interdum præuenit, vnáque cum morbo incrementum sumit, & hac quoque ratione vehementior erit hora & die exacerbationis quàm quietis, in istis enim febribus contingit vapores aridos ad arcem cerebri ascendere, vnde spiritus animales perturbantur haud leuiter. Sequitur etiam subinde apostemata & abscessus, ex quibus graues febres oriuntur. non itaque morbus, sed morbi alterius est symptoma. Frequentiùs autem multò quàm vera phrenitis accidit, hæc enim rarius.

PARS AFFECTA, est cerebri pia aut dura mater, id quod constat ex læsione functionum inde prodeuntium; sæpiùs autem fit in hac, túncque minus est perniciosa. Laborat autem semper propria primariáque affectione, & æger continuò molestatur, estque phrenitis vera, morbus in compositione, in magnitudine equidem peccat, & in intemperie calida nimirum.

SIGNA. Febris adest continua atque arida, vigiliæque fiunt molestæ, & somnus difficilis, vnde plurimum turbantur, è lectóque subitò interrupta quiete exiliunt, spiratio fit ex interuallis, seu rara & magna, oculis rubedo, squalidáq. siccitas molitáq. mobilitas accidit; ex altero tamen oculo sæpe etiam fluit lacryma acris, oculorum venę sanguine turgẽt, pulsus frequens, celer & magnus est. Adest deliriũ mentisque alienatio, ita vt nihil respondeant quod ad prudentiam attinet interrogati, imò propter abolitã memoriã, non sunt memores eorũ quæ dicunt aut faciunt, vnde verba nullo ordine sensúque proferunt, & varia imaginatur, modò plorant, modò cantant, aliàs vociferantur, aliàs quoque ferociter in omnem audaciam procliues fiunt, variáque nugantur. Lingua fit quasi aspera, squallida atq. nigra, admodum

sitiunt, floccos & festucas digitis colligunt, manus tremunt, altè spirãt; vrina tenuis flammeáque est, aliquando quoq. alba est & tenuis, estq. maioris perniciei nota.

CAVSA. Magna ex parte ex sanguine exuperante originem habet, & hi sæpe cum risu insaniunt, delirant minus, nec ita febricitant. Dum verò à bile adusta & efferata fit, tunc admodum immaniter insaniunt, & necessum est illos subinde vinculis cohibere; fortissimos enim motus edunt phrenitici, quod contingit propter siccitatem. Maxima comitatur febris quoque.

PROGNOSTICA. Acutissimus periculosissimúsque est affectus, breuiq. hominem occidit, nisi succurratur. vniuersum enim phrenitidis genus est exitiale, eò quòd in loco in quo princeps animæ pars residet, generetur. Interim desipientiæ quæ cum risu fiunt, minus periculosæ: quæ verò cum studio, periculosiores sunt: omnium autem grauissima censetur, quæ ex adusta bile generatur. Vbi desipientiam somnus sedat, bonum: si non, malum. Continua autem vigilia atque dementia mortiferum.

Methodus pro Curatione

PHRENITIDIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr temperatus concilietur & luminosus mediocriter, varietásque picturarum absit.

Cibus. ea quæ humectare refrigeraréque corpus possunt præscribantur, vt est ptisanæ cremor. Moderatus autem admodum debet esse alimentorum vsus; vti enim

enim immodica copia malum auget, sic inedia nimia vires plurimùm prosternit. Olera fiant è lactuca, malua, intubo. Versus declinationem morbi offerri poterunt pisces saxatiles, squamosique.

Potus sit aqua hordei in principio: cui vtile erit addere aliquid syrupi violacei, nymphææ, rosacei. Subinde quoque decoctum cinnamomi imperabitur.

Motus inordinatus vitandus, potiúsque quies imperanda. Frictiones tamen partium infernarum fiant eo potissimùm tempore quo symptomata magis erunt propitia.

Somnus conciliandus est tum localibus, tum sumptis medicamentis.

Excreméta alui mouēda: detenta enim morbū augent.

Animi perturbationes hîc plurimùm incommodant: quare gratissimi amici aduocandi, qui aliàs blandè illum conueniant, subinde etiam acerbiùs obiurgent.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiat protinus ab initio, modò vires constent: in mora enim periculū est: vix enim aliud salubrius atque magis præsens remediū est huic malo destinatū: in mitioribus autē morbis priùs aluus eluenda arte est: secabimus autem primò venam humeralem: hinc cephalicam aut medianam, si prior non appareat. tādem vbi materia iam fluxa est, etiam in fronte venam secabimus. idque vt rectè fiat, constringemus collū artificiosè aliqua fascia, vt vena attollatur.

Clysteres primò clementiores ex decocto maluarum, betæ violarum, lactucæ, hordei, seminum cucumeris, cucurbitæ, cassia fistula, electuario de succo rosarum, diapruno solutiuo, diacatholicone, hiera picra: oleo violarum, melle rosato.

Electuarium Indū, de succo rosarū, electuariū rosatum.

Diaprunum solutiuum. Syrupus rosarum laxatiuus.

Pillulæ aggregatiuæ, aureæ. Trochisci de rhabarbaro.

Cassia recenter extracta, Manna, myrobalani, rhabarbarum in aqua endiuiæ infundatur.

Succus lactucæ, rosarum, plantaginis, nymphęę, cucurbitæ.

Odoramentum ex aqua plantaginis, rosarum, semperuiui, acetosę, camphora, floribus rosarum, nymphęę; pane aliqualiter torrefacto.

Vnguentum populeonis non ita pridem factum.

Mox ab initio hisce vti licebit medicamentis absque vllis resoluentibus, quæ versus incrementum, statum atque declinationem permiscemus secundum plus & minus, prout ratio scilicet dictabit. vti autem in augmento repellentia debent superare resoluentia; sic in declinatione resoluentia debent superare repellentia; in statu autem par sit pondo vtriusque, vnde serò vitandus est continuus horum vsus; materias enim incrassant, resoluique prohibent. vnde ex continuo eorum vsu lethargia accersiri potest; quare versus statum omninò à repellentibus abstinebimus, cùm tunc maximè expediat apertionem meatuum, humorúmque discussionem procurare.

CORROBORANTIBVS, *resoluentibúsque morbi reliquias.*

Diamargaritum frigidum, castoreum.

Syr. granatorum, rosarum, cum aqua rosarum, buglossæ, plantaginis: detur postquam alimentum sumpserit; sic enim ad caput eorum vis melius transfertur.

Conserua rosarum, violarum, florum nymphææ, buglossæ.

Irrigatio fiet capitis ex violis, rosis, floribus nymphææ, lactuca, papauere, camomilla, meliloto, althæa.

Balneum aquæ dulcis tepidum conuenit.

Pulmo arietis, aut eiusdem hepar, aut catulus, capo, gallina, ęlurúsve, aliáve huiusmodi animalia exenterata, per medium spinę secabuntur, sicque adhuc calentia capiti admouebuntur magno cum cerebri commodo.

Sanguisugæ fronti temporibusque admoueantur.

Vt felicius autem localia medicamenta hîc præscripta capiti accommodari possint, meliusque excrementa exhalare valeant, radendum caput phreneticorum erit remissionis tempore, & aliquandiu post cibum sumptum.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Philonium Romanum, philonium Mesuæ, cum aqua lactucæ aut syr. papaueris, potenter somnum inducit.

Syr. violatus, papauerinus, cum aqua lactucæ.

Iuscula in quibus semina frigida maiora aut caput vnum papaueris albi coquantur aut folia lactucæ.

Succus violarum, papaueris.

Vnguentum populeonis, rosaceum, ex oleo violarum, nenupharis, papaueris, mandragoræ, seminibus hyoscyami, croco, opio, aceto.

Lotio fiat capitis, faciei, manuum atque pedum, in aqua in qua decocta sint folia lactucæ, violarum, flores rosarum, nymphææ, semina papaueris albi, cucumeris, cucurbitæ, melonum.

Odoramentum fiat cum spongia prædicto decocto imbuta.

Fomentatio pubis perineique fiet cum decoctione parietariæ, radicum asari, petroselini in vino.

Cataplasma quoque fiet ex parietaria cocta cum vini parte aliqua, addito oleo scorpionum, pubi perineoque admouebimus.

Vnguentum ex oleo fiat scorpionum, vnguentoque Agrippæ, iis pubis regio illinetur.

Syr. violarum.

Decoctum hordei.

Aqua communis, cui syr. de succo ribes, aut syrupum de succo citri addemus.

Pro-

Prouocantibus somnum plurimùm hîc egemus, eò quòd continuis quasi vigiliis æger conficiatur. Ne autem calor qui superest debilis, extinguatur, calida admiscebimus opiatis; periculum enim est ne lethargus accersatur ex immodico eorum vsu. Contingit quoque vrinam frequenter supprimi in hoc malo. huicque malo medebimur sequenti ordine locatis. Postremo autem loco positis, sitim immodicam mitigabimus.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI*camenta nobilia in* PHRENITIDE, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO PHRENITIDIS.

℞ quatuor seminum frigidorum minorum, seminis papaueris albi ana ʒ iij. coquantur in aqua q.s. Vnciis tribus huius decocti adde syr. de papauere ℥ j. ß. aceti boni parum; fiat *Serapium*; detur manè & tempore somni.

℞ foliorum lactucæ, maluarum, violarum, betę, boraginis ana m.j. hordei, capitum papaueris sine semine ana ℥ j. seminum cucumeris, cucurbitæ ana ℥ ß. fiat decoctio in aqua q.s. ad ℔ j. colaturę addantur olei violacei ℥ iij. cassiæ recenter extractę, diacatho. ana ℥ j. salis ʒ j. fiat *Clystere*.

℞ syrupi granatorum, violarum, acetosi simplicis ana ℥ ij. sumat ℥ ij. cum decocto hordei, violarum, prunorum, glycyrrhizæ, seminum lactucę, cucurbitę; quib. quoque aquę rosaceę aut buglossę nonnihil permisceri poterit in eundem finem, necnon syrupus papauerum, vt somnum conciliemus.

℞ cassię recenter extractę ℥ j. syr. rosarum solutiui ℥

turnior, qui prouocandus omnino erit, tum sumptis, tum admotis medicamentis.

Excrementa alui arte, si non reddantur natura, prouocanda sunt, aluum enim necessum est habeat humidam.

Amicorum admittatur præsentia, ignotorum verò, quiquibusque iratus est, ingressus prohibeatur,

PRAEPARANTIBVS.

Syrupus violarum, fumariæ, nenupharinus.

Acetosus simplex.

Syrupus buglossæ, boraginis.

Syrupus de cichoreo cum rhabarbaro.

Aquæ violarum, lupulorum, buglossæ, nymphææ, cichorei, endiuiæ, acetosæ.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiat si ex abundantia feruentis sanguinis insania excitetur, & quidem copiosè tunc educatur. Primò autem saphenæ sectio fiet, sequenti autem die secabitur mediana humeraria. Postea secabimus etiam venam in fronte, si malum non leuetur. Nequaquam autem vena secabitur, si malum hoc à cholera fiat adusta absque sanguinis plenitudine, cùm sanguis sit frenum choleræ.

Syrupus de multiplici infusione rosarum.

Confectio hamech, diacatholicum.

Diasena Nicolai, hiera logodii.

Hiera picra, hiera diacolocynthidos.

Pillulæ Indę, de lapide Armeno.

Potus ex violis, cichoreo, fumaria, intubo, buglossa, chamedri, floribus nymphęę, seminibus frigidis maioribus, fumaria, glycyrriza, vuis passis, epithymo, manna, casia, polypodio, sena, myrobalanis citrinis.

Clystere ex foliis violarum, lactucæ, althææ, maluarum, seminibus frigidis maioribus, oleo violarum.

AVERTENTIBVS.

Venæ saphenę sectio fiet primò, vti prædictum est.

Hirudines sincipiti aliisque partibus capitis per ambitum admouebimus.

Hæ-

Hæmorrhoides aperiantur.

Menses vt fluant, procuretur.

REPELLENTIBVS.

Irrigatio capitis fiet cum rosaceo, succo polygonij, aceto; quæ sincipiti cum linteolo apponentur, frequentiusque mutabuntur.

Fomentatio capitis fiet cum decocto florum stœchados, camomillæ, violarum, rosarum, foliis lactucæ, capitibus papaueris albi; aceto addito.

ROBORANTIBVS *cerebrum, intemperiémque emendantibus.*

Diamargaritum frigidum, electuarium de gemmis diarhodum abbatis.

Diatrion sandali, manus Christi.

Conserua rosarum, buglossæ, nymphææ, adianthi, boraginis, violarum.

Epithema pro hepate ex aqua intubi, rosarum, acetosæ, seminibus portulacæ, camphora, spica nardi.

Epithema pro corde ex aqua buglossæ, rosarum, nymphææ, aceto, trochiscis de camphora, diamargarito frigido.

Balneum ex aqua in qua decoquantur flores camomillæ, meliloti, violarum, folia lactucæ, salicis, nymphææ, maluæ, buglossæ, quo caput quoque irrigabitur quamdiu balneo insidebit.

Vnguentum pro spinali medulla, atque pectore ex oleo nymphææ, amygdalarum dulcium, rosarum, violarum, eo post exitum balnei vtetur.

Cauteria coronali commissuræ applicentur.

PROVOCANTIBVS *somnum.*

Diarhodum cum syrupo nymphææ.

Embrocatio capitis ex seminibus papaueris, floribus nymphææ, rosarum, violarum lactuca.

Vnguentum pro temporibus atque fronte ex oleo violarum, mandragoræ, mulieris lacte.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in MANIA, sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.

CVRATIO MANIAE.

℞ foliorum maluæ, lactucæ, violarum, florum violarum, boraginis, endiuiæ, ana m. j. horde ℥ j. coquantur in iusculo carnium q. s. ad ℔ j ß. colaturæ addantur hieræ picræ simplicis ʒ ij. ß. cassiæ recenter extractæ ℥ j. olei violarum ℥ iij. fiat *Clystere* emolliens.

℞ syr. endiuiæ, acetosi simplicis, violarum, buglossæ ana ℥ j. syrupi fumariæ ℥ ß. aquarum endiuiæ, buglossæ, violarum, boraginis ana ℥ iij. fiat *Iuleb*; dentur ℥ iij. in aurora.

℞ radicis buglossæ ℥ j. ß. foliorum intubi, cichorei, fumariæ, lupulorum ana m. j. ß. florum boraginis, buglossæ, violarum ana m. j. seminum melonum, cucumeris, cucurbitæ, ana ʒ ij. ß. senæ Alexandrinæ, polypodij quercini ana ℥ j. epithymi ℥ ß. rhabarbari ʒ j. ß. glycyrrhizæ rasæ ʒ iij. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. tamarindorum ℥ ß. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ adde diasenæ ʒ vj. casiæ recenter extractæ ℥ j. syr. rosarum solutiui ℥ ij. fiat *Potio*, sumet ℥ iiij. in aurora per quinque vel sex dies.

℞ confectionis hamech ʒ ij. ß. electuarij de succo rosarum ʒ ij. diacatholici ʒ iij. syrupi violarum ℥. j. aquæ violarum, buglossæ ana ℥ j. ß. fiat *Haustus*, detur hora quinta manè.

℞ pillularum de lapide lazuli, Armeno, indarum ana ℈ j. cum syrupo de epithymo q. s. formentur *Pillulæ* septem vel octo, sumantur post primum somnum.

℞ diarhod. abbatis sine moscho ʒ iij. sp. diatrion sandali ʒ j. ß. sacchari rosacei, syrupi violarum ana ℥ j. ß. fiat *Electuarium* molle, aut

℞ sp.

℞ sp. diamargariti frigidi ʒ ij. conseruæ violarum, buglossæ ana ʒ vj. conseruæ rosarum ℥ sem. lohoch de papauere ʒ iij. sem. syr. violarum, pomorum ana ℥ j. misceantur, fiat *Electuarium* molle: detur duabus vel tribus horis ante prandium & cœnam ℥ se.

℞ olei violarum, rosarum ana ℥ j. olei amygdalarum dulcium, nenupharini ana ℥ se. eo caput à principio mali vngatur, hinc spinalis medulla & pectus post exitum balnei.

℞ aquæ buglossæ, rosarum, nymphææ ana ℥ v. aceti ℥ se. sp. diatrion sandali, diatrag. frigidi ana ℈ iij. croci ℈ se. fiat pro cordis regione *Epithema*, quo cor bis in die refocilletur ante cibum.

℞ foliorum violarum, lactucæ, nymphææ, maluæ ana m. iij. foliorum salicis, vitis, florum camomillæ, meliloti ana m. ij. coquantur in aqua q. s. pro *Balneo*, cui post purgationem æger committetur; sit autem calidum modicè, plurimum equidem confert. Caput etiam eo potest irrigari rasum, vtetúrq. eo ante cibum, post exitum autem ita lecto committatur vt non sudet.

℞ folia lactucæ, violarum, salicis, florum nenupharini, rosarum ana m. j. se. florum camomillæ p. j. seminum lactucæ ℥ se. papaueris albi ʒ j. se. capita veruecum numero duo, fiat *Embrocha*, quo quater vel quinies in die vtetur.

℞ Syrupi violarum, paupauerini, diacodij ana ℥ sem. aquæ lactucæ, succi ptisanæ ana ℥ ij. fiat *Potus* pro somno, detur hora somni.

℞ olei violarum, mandragoræ, ana ʒ iij. cum peplo temporibus atque fronti admoueantur.

℞ olei amygdalarum dulcium, camomelini ana ℥ j. se. olei violarum ℥ ij. fiat *Vnguentum* pro capite; quo post principium vbi materia resoluenda est, vti poterimus. In eundem quoque finem catuli aut pulli per medium dissecentur, aut pulmo arietis adhuc calens capiti accommodetur; roborant enim hæc cerebum, vaporésque relictos resoluunt suo temperato calore, & humectant

APPENDIX

ad prædicta pro curatione MANIAE seu furoris inseruiens.

Omnium primò aluus subducatur clysterio: Demum vena secatur cum cautela prædicta. Humores hinc peccantes naturæ obedientes reddantur, necnon purgentur. Interea quoque temporis humores auertemus iis quæ hæmorrhoides aut menses prouocant; id quod etiam fieri potest sectione ipsius saphenæ. Demum ea quæ cerebrum necnon corrobare possunt offerantur & quæ materiam reliquam dissipare possunt. Quæ omnia nunc, antéaque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò uniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Cauterio quoque actuali aut potentiali locus erit, dum prædictis non cedit remediis; anteriori autem parti capitis apponemus, vbi commissura est coronalis cum sagittali. Imprimemus autem ita altè, donec ossis denudationem consecuti fuerimus, de quo portiunculam etiam auferemus, sicque apertum quasi per mensem seruabimus, hoc enim medicamento ma um tandem superare solemus. In eo autem differt cura maniæ à melancholia, quòd in mania debeat esse maior intentio remittendi acrimoniam humoris, quod humectantibus, modicéque fit refrigerantibus.

Methodus pro Cognitione

PHRENITIDIS INSERVIENS.

PHRENITIS vera, est cerebri aut membranarum eius inflammatio febrem acutam, delirium mentisque alienationem inducens. Insaniæ genus admodum horrendum periculosúmque, cùm in ea parte generetur morbus in qua princeps animæ facultas residet. Cum autem magna ex parte phrenitis vera è non vera oriatur, ideo de hac etiam hîc tractabimus. Est itaque phrenitis

phrenitis non vera, mentis alienatio, cum inquietudine sine cerebri apostemate. Sequitur autem febrem sanguineam aut biliosam. Deliria autem non sunt hîc ita notabilia, nec perpetuò affligunt, augentur equidem & minuũtur, prout febris intenditur vel minuitur. Potissimùm autem fit hora crisis, quam interdum præuenit, vnáque cum morbo incrementum sumit, & hac quoque ratione vehementior erit hora & die exacerbationis quàm quietis, in istis enim febribus contingit vapores aridos ad arcem cerebri ascendere, vnde spiritus animales perturbantur haud leuiter. Sequitur etiam subinde apostemata & abscessus, ex quibus graues febres oriuntur. non itaque morbus, sed morbi alterius est symptoma. Frequentiùs autem multò quàm vera phrenitis accidit, hæc enim rarius.

PARS AFFECTA, est cerebri pia aut dura mater, id quod constat ex læsione functionum inde prodeuntium; sæpiùs autem fit in hac, túncque minus est perniciosa. Laborat autem semper propria primariáque affectione, & æger continuò molestatur, estque phrenitis vera, morbus in compositione, in magnitudine equidem peccat, & in intemperie calida nimirum.

SIGNA. Febris adest continua atque arida, vigiliæque fiunt molestæ, & somnus difficilis, vnde plurimum turbantur, è lectóque subitò interrupta quiete exiliunt, spiratio fit ex interuallis, seu rara & magna, oculis rubedo, squalidáq. siccitas molitáq. mobilitas accidit; ex altero tamen oculo sæpe etiam fluit lacryma actis, oculorum venę sanguine turgẽt, pulsus frequens, celer & magnus est. Adest deliriũ mentisque alienatio, ita vt nihil respondeant quod ad prudentiam attinet interrogati, imò propter abolitã memoriã, non sunt memores eorũ quæ dicunt aut faciunt, vnde verba nullo ordine sensúque proferunt, & varia imaginatur, modò plorant, modò cantant, aliàs vociferantur, aliàs quoque ferociter in omnem audaciam procliues fiunt, variáque nugantur. Lingua fit quasi aspera, squallida atq. nigra, admodum

sitiunt, floccos & festucas digitis colligunt, manus tremunt, altè spirãt; vrina tenuis flammeáque est, aliquando quoq. alba est & tenuis, estq. maioris perniciei nota.

CAVSA. Magna ex parte ex sanguine exuperante originem habet, & hi sæpe cum risu insaniunt, delirant minus, nec ita febricitant. Dum verò à bile adusta & efferata fit, tunc admodum immaniter insaniunt, & necessum est illos subinde vinculis cohibere; fortissimos enim motus edunt phrenitici, quod contingit propter siccitatem. Maxima comitatur febris quoque.

PROGNOSTICA. Acutissimus periculosissimúsque est affectus, breuiq. hominem occidit, nisi succurratur. vniuersum enim phrenitidis genus est exitiale, eò quòd in loco in quo princeps animæ pars residet, generetur. Interim desipientiæ quæ cum risu fiunt, minus periculosæ: quæ verò cum studio, periculosiores sunt: omnium autem grauissima censetur, quæ ex adusta bile generatur. Vbi desipientiam somnus sedat, bonum: si non, malum. Continua autem vigilia atque dementia mortiferum.

Methodus pro Curatione

PHRENITIDIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr temperatus concilietur & luminosus mediocriter, varietásque picturarum absit.

Cibus. ea quæ humectare refrigeraréque corpus possunt præscribantur, vt est ptisanæ cremor. Moderatus autem admodum debet esse alimentorum vsus; vti enim

enim immodica copia malum auget, ſic inedia nimia vires plurimùm proſternit. Olera fiant è lactuca, malua, intubo. Verſus declinationem morbi offerri poterunt piſces ſaxatiles, ſquamoſique.

Potus ſit aqua hordei in principio: cui vtile erit addere aliquid ſyrupi violacei, nymphææ, roſacei. Subinde quoque decoctum cinnamomi imperabitur.

Motus inordinatus vitandus, potiúſque quies imperanda. Frictiones tamen partium infernarum fiant eo potiſſimùm tempore quo ſymptomata magis erunt propitia.

Somnus conciliandus eſt tum localibus, tum ſumptis medicamentis.

Excreméta alui mouēda: detenta enim morbũ augent.

Animi perturbationes hîc plurimùm incommodant: quare gratiſſimi amici aduocandi, qui aliàs blandè illum conueniant, ſubinde etiam acerbiùs obiurgent.

VACVANTIBVS.

Venæ ſectio fiat protinus ab initio, modò vires conſtent: in mora enim periculũ eſt: vix enim aliud ſalubrius atque magis præſens remediũ eſt huic malo deſtinatũ: in mitioribus autē morbis priùs aluus eluenda arte eſt: ſecabimus autem primò venam humeralem: hinc cephalicam aut medianam, ſi prior non appareat. tādem vbi materia iam fluxa eſt, etiam in fronte venam ſecabimus. idque vt rectè fiat, conſtringemus collũ artificioſè aliqua faſcia, vt vena attollatur.

Clyſteres primò clementiores ex decocto maluarum, betæ violarum, lactucæ hordei, ſeminum cucumeris, cucurbitæ, caſſia fiſtula, electuario de ſucco roſarum, diapruno ſolutiuo, diacatholicone, hiera picra: oleo violarum, melle roſato.

Electuarium Indũ, de ſucco roſarũ, electuariũ roſatum.

Diaprunum ſolutiuum. Syrupus roſarum laxatiuus.

Pillulæ aggregatiuæ, aureæ. Trochiſci de rhabarbaro.

Caſſia recenter extracta. Manna, myrobalani, rhabarbarum in aqua endiuiæ infundatur.

Succus lactucæ, rosarum, plantaginis, nymphęę, cucurbitæ.

Odoramentum ex aqua plantaginis, rosarum, semperuiui, acetosę, camphora, floribus rosarum, nymphęę; pane aliqualiter torrefacto.

Vnguentum populeonis non ita pridem factum.

Mox ab initio hisce vti licebit medicamentis absque vllis resoluentibus, quæ versus incrementum, statum atque declinationem permiscemus secundum plus & minus, prout ratio scilicet dictabit. vti autem in augmento repellentia debent superare resoluentia; sic in declinatione resoluentia debent superare repellentia; in statu autem par sit pondo vtriusque, vnde seriò vitandus est continuus horum vsus; materias enim incrassant, resoluíque prohibent. vnde ex continuo eorum vsu lethargia accersiri potest; quare versus statum omnino à repellentibus abstinebimus, cùm tunc maximè expediat apertionem meatuum, humorúmque discussionem procurare.

CORROBORANTIBVS, *resoluentibúsque morbi reliquias.*

Diamargaritum frigidum, castoreum.

Syr. granatorum, rosarum, cum aqua rosarum, buglossæ, plantaginis: detur postquam alimentum sumpserit; sic enim ad caput eorum vis melius transfertur.

Conserua rosarum, violarum, florum nymphææ, buglossæ.

Irrigatio fiet capitis ex violis, rosis, floribus nymphææ, lactuca, papauere, camomilla, meliloto, althæa.

Balneum aquæ dulcis tepidum conuenit.

Pulmo arietis, aut eiusdem hepar, aut catulus, capo, gallina, ęluúsve, aliáve huiusmodi animalia exenterata, per medium spinę secabuntur, sicque adhuc calentia capiti admouebuntur magno cum cerebri commodo.

Prouocantibus somnum plurimùm hîc egemus, eò quòd continuis quasi vigiliis æger conficiatur. Ne autem calor qui superest debilis, extinguatur, calida admiscebimus opiatis; periculum enim est ne lethargus accersatur ex immodico eorum vsu. Contingit quoque vrinam frequenter supprimi in hoc malo. huicque malo medebimur sequenti ordine locatis. Postremo autem loco positis, sitim immodicam mitigabimus.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in PHRENITIDE, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO PHRENITIDIS.

℞ quatuor seminum frigidorum minorum, seminis papaueris albi ana ʒ iij. coquantur in aqua q.s. Vnciis tribus huius decocti adde syr. de papauere ℥ j. ß. aceti boni parum; fiat *Serapium*; detur manè & tempore somni.

℞ foliorum lactucæ, maluarum, violarum, betę, boraginis ana m.j. hordei, capitum papaueris sine semine ana ℥ j. seminum cucumeris, cucurbitæ ana ℥ ß. fiat decoctio in aqua q.s. ad ℔ j. colaturę addantur olei violacei ℥ iij. cassiæ recenter extractę, diacatho. ana ℥ j. salis ʒ j. fiat *Clystere.*

℞ syrupi granatorum, violarum, acetosi simplicis ana ℥ ij. sumat ℥ ij. cum decocto hordei, violarum, prunorum, glycyrrhizæ, seminum lactucę, cucurbitę; quib. quoque aquę rosacęę aut buglossę nonnihil permisceri poterit in eundem finem, necnon syrupus papauerum, vt somnum conciliemus.

℞ cassię recenter extractę ℥ j. syr. rosarum solutiui ℥

ß. aquarum buglossæ, boraginis, violarum ana ℥ j. fiat *Haustus:* detur sequenti die in aurora.

℞ rad. graminis ℥ j. florum cordialium ana p. j. foliorum acetosę, endiuię ana m. j. ß. violarum m. j. seminum cucurbitę, melonum ana ʒ j. ß. vuarum passarum ℥ i. polypodij quercini ℥ ß. rhabarbari electi ʒ ij. tamarindorum ʒ iij. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. colaturę adde syr. de multiplici infusione rosarum ℥ iij. fiat *Potio.*

℞ electuarii de succo rosarum ʒ ij. diacatho. ʒ ij. syrupi violarum, de multiplici infusione rosarum ana ℥ ß. decocti hordei ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ hierę picrę ʒ j. diagrid gr. vj. salis gemmę ʒ ß. mellis per coctionem concreti; fiat *Suppositorium.*

℞ conseruę rosarum, violarum ana ʒ v. conseruę buglossę, nymphęę, diatragacanthi frigidi ana ℥ ß. diamargariti frigidi ʒ j. seminis acetosæ, portulacę ana ℈ j. syr. violarum q. s. ad *Electuarij* mollis consistentiam; aliquoties in die accipiat dragmam.

℞ aquę buglossę, rosarum, violarum ana ℥ v. diatrion sandali ʒ j ß. aceti & croci parum; fiat *Epithema*; quo calente cor irrigetur.

℞ florum violarum m. ß rosarum m. j. ß. foliorum lactucę m. ij. ß. seminis papaueris albi, lactucę ana ʒ iij. coquantur in sufficienti quantitate aquæ ad tertias, sub finem parum adde aceti, fiat *Embroca*, quo calente parum coronalis commissura irrigetur tonsis capillis.

℞ olei rosacei ℥ j. aquæ rosaceæ ℥ iiij. aceti ℥ ß. misceantur, frontique panno lineo illis imbuto applicetur.

℞ syr. violarum, nenupharini ana ℥ j. ß papauerini ℥ j. decocti violarum, capitum papaueris albi vncias nouem; fiat *Iuleb:* detur tempore somni, eundem vt concilies. In eundem finem gallinę iusculum paretur cum foliis lactucæ, capite vno vel altero papaueris albi. Aut fiat decoctum ex rosis, violis, foliis absinthii, capite vno

papa-

papaueris, opii gr. j. ſumantúrque huius decocti ℥ .ij. cum iuſculo caponis. Item,

℞ hordei mundati m.iij. ſeminum cucumeris ℥ iiij. papaueris ʒ j. ſs. foliorum lactucę m.ij. coquantur in aqua q.ſ. ad tertię partis conſumptionem. In eundem finem lotio fiat faciei atque pedum ex decocto capitum papaueris albi, foliorum violarum, nenupharis, hordei excorticati, radic. mandragorę. Odoramentum quoque fiat ex dicto decocto.

℞ olei roſacei ℥ iij. aceti ℥ j. opii gr. ij. fiat *Mixtura*, quæ fronti temporibúſque applicetur modicè calens. Item inungatur cum capite lactis. quod bullitione extractum fuerit, ipſum caput raſum, aut ſequenti vnguento.

℞ vnguenti roſacei, populeonis ana ℥ j. olei nenupharini, mandragorę ana ℥ ſs. aceti ʒ j. fronti applicetur & temporibus. Si ſomnus his non concilietur, adde prędictis opii gr. iij. vel iiij. croci gr. v. omnia diligentiſſimè commiſceantur; fiat *Vnguentum* pro anteriori parte capitis temporibúſque.

℞ foliorum lactucę m. ij. florum roſarum m. j. ſeminum papaueris albi ʒ j. ſs. coquantur in aqua q. ſ. ad mollitudinem, addendo farinę tritici ʒ vj. olei violarum q. ſ. fiat *Cataplaſma* pro fronte.

℞ olei violacei ℥ j. nymphææ ℥ ſs. camomillę, papauerum ana ʒ iij. aceti guttas aliquot, cerę q. ſ. fiat *Vnguentum*, quo præſtat vti loco prædicti vnguenti, eò quod admodum ſit forte, repellit hoc, ſomnúmque conciliat.

℞ betonicę, fœniculi, maluæ ana m. j. ſs. florum camomillæ, meliloti, ſambuci ana m. j. ſeminum lini, fœniculi, fœnugræci ana ℥ ſs. coquantur in aqua q. ſ. ad tertiæ partis conſumptionem, fiat pro capite *Fotus*; verſus declinationem enim mali reliquias reſoluit. In eundem finem catuli vnius menſis per medium dorſum ſecti, aut pulli columbini viui, pulmoné que calentes arietis aut pecoris, commiſſuræ coronali applicentur

actu calentes donec refrigeſcant;poſtquam refrixerint, ponantur in decocto calente camomillæ, roſarum; & iterum applicentur vti prius, ídque multis vicibus repetatur.

℞ oxymellis ſquillitici, ſyr. de duabus rad. ana ℥ ij. gummi prunorum ʒ ij. decocti fructuum alkekengi, rad. petroſelini, ſaxifragiæ ℔ j. fiat *Potus* ad prouocandum vrinam. eóque in fine augmenti potiùs vti poterimus quàm in principio, cùm obſint calefacientia.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione PHRENITIDIS inſeruiens.

Cùm vix quicquam in hoc malo medicamentis præſtare liceat, ſi apoſtema abſoluatur; omnium primò, ne incrementum ſumat, ſanguinem, vt prædictum eſt, mittemus, ſi nihil obſtiteris; cùm nullum eo ſit magis præſens remedium. Primò tamen aluus ſubducatur clyſterio leniente. Eodem quoque tempore humores, ſanguinémque ad caput ruentem, repellentibus medicamentis arcebimus; cucurbitulas verò cum ſcarificatione ſi aliquam ob cauſam venæ ſectio prætermiſſa fuerit (aliàs fiet ſine ſcarificatione) admouebimus partibus capiti ſubiectis, viciníſque, vt humoris impetus ad caput ſiſtat. Demum vt ſanguinis feruor nonnihil temperetur (facilè enim in bilem hic ſolet mutari) ſerapium conueniens, quod ſomnum etiam allicere eadem opera poſsit, propinetur. Deinde purgantibus medicamentis humores acres è corpore educemus. Poſtea frictionibus partiúmque extremarum ligaturis,necnon lotionibus,eoſdem quoque humores à capite auertemus. Cerebrum deinde roborabimus. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis feliciſsimo cum ſucceſſu conſequi poterimus, ſi vniuerſalia particularibus debita ratione adhibeantur. Sitim interim quoque ſedare debemus,cùm plurimùm moleſta hîc eſſe ſoleat: in quem finem detur ℥ j. ſucci ribes cum decocto conuenienti. Somnum quoque aptis medicamentis conciliabimus: vrinámque, ſi neceſſum eſt, prouocabimus.

mus. Semper quoque hîc omnibus medicamentis quæ intrò sumuntur ea admiſcebimus: quæ vt morbum, ſic etiam partem affectam reſpiciant.

Methodus pro Cognitione

CATARRACTÆ SEV SVFFVSIONIS INSERVIENS.

SVFFVSIO eſt vbi viſio paulatim hebeſcit, propter humorem lentum & glaciei modo concretum, qui iuxta foramen pupillæ, vel inter cryſtallinum humorem & rhagoidem tunicam obhæret, prohibens trãnſitum ſpecierum rerum obiectarum, eaque ratione viſum impediens. Contingit autem eum humorem eò deferri per opticum neruum è cerebro, ſæpè ita lentè vt animaduerti non poſſit in initio. Aliquando etiam repentè pauciſſimiſque fit diebus; eò autem humore circa pupillam obhærente, externæ rerum ſpecies impediuntur, ne cryſtallino humori præcipuo videndi inſtrumento communicari poſſint, diciturque hoc malum in principio imaginatio, in augmento nebula, eò quod nubes videatur tandem apparere.

PARS AFFECTA eſt oculus ipſe, qui circa pupillam potiſſimùm afficitur. Proprio autem vitio id aliquando contingit, tunc neque ſimul incipit, neque eodem modo vterque afficitur; ſubinde enim alterum tantùm occupat oculum. Præterea continuò hîc ſuffuſionis ſymptomata percipiuntur. Si verò propter conſenſum oris ventriculi fiat, tunc viſa vtrique oculo ſimul & ſimiliter apparent, tunc neque obſcuritas, neque concretus obſeruabitur humor: tunc autem potiſſimùm hoc accidit, cùm ventriculi concoctio bona non fuerit. Rurſus à ſtomacho prouenire indicat alleuiatio poſt vomitum: id quod ſæpe fit tempore criſis, cùm

tunc natura sæpe id quod noxium est, oculumque perturbat, hac ratione expellat, dum stomachi vitium in causa fuerit: huiusmodi autem symptomata perpetuò non apparent; si enim concoctio stomachi bona fuerit, nulla symptomata tunc oculum molestabunt, à stomacho enim dum prouenit, intenditur, remittitur, vel omninò intermittitur, prout stomachus bene vel malè concoquit, neque vnquam in pupilla tenebrosi quicquam obseruatur per plures etiam menses. Est autem morbus in compositione seu numero, cùm aliquid toto genere præter naturam succrescat.

SIGNA. In mali huius exordio, solummodò quidam spiritus atque fumi, aliàs etiam muscæ vel culices, necnon caliginosa quædam corpuscula, subinde etiam lucentia, oculis obuersari videntur. Incerto autem videntur motu huc atque illuc agi. Aliis verò aranearum telæ, aliàs verò lanarum filamenta oculis obiici videntur. nonnunquam circuli circa lucernas apparent, aliaque huiusmodi simulachra non consueta oculis offunduntur: visus autem paulatim hebescit, prout ipse vapor tenuis, humorque incrassescit & congelatur, tuncque quasi nubeculæ videntur oculis obuersari. Omnium postremò, ex maiori congelatione in panniculum vertitur, tuncque pupilla turbida esse incipit & tenebrosa, temporeque color ipsius maris in oculo apparet, & eousque progreditur tandem malum, donec æger ampliùs non videat, cùm scilicet totum pupillæ foramen occludit, lumen interim animaduertit adhuc. Si autem minima eius humoris quantitas pupillæ obiiciatur, ita vt circumstantes partes puræ sint, foraminulentum videtur corpus obiectum esse. Tandem malo progrediente, pupilla vix lumen transmittit, & ad albedinem mutatur; hinc aliquibus cæruleus fit oculi color, aliis verò glaucescit. Hoc vitium alterum sæpe occupat oculum, & postquam semel radices egit, continuò immoratur.

CAVSA. Frigidi crassique humores in opticum neruum incidentes, vel inter humorem crystallinum rhagio-

rhagoidémve tunicam concrescentes, hoc malum efficiunt dum pupillę foramen obstruunt; vnde externarum rerum simulachra quæ ad videndi facultatem importari debent, ratione obstructionis impediuntur, ne crystallino humori, qui præcipuum est instrumentum visus, communicari possint.

PROGNOSTICA. Inter leuiores suffusiones ea deterior est, quæ grauioribus morbis, ex magnísque capitis doloribus orta est: poterítque in principio hoc malum curari; verùm si diu constiterit, suffusióque glaucescat, oculus visu priuabitur. ferè autem, quę sine splendore est suffusio, & quę ad candorem vergit, curam non recipit. Rursus si liuida, nigra, vel multum flaua est suffusio, neque medicina, neque acu curari poterit; sic nec ea quæ nihil concrescentis materiei intuentibus exhibet, sed oculi videntur clari atque sereni, & tamen nihilominus nihil vident, dicitúrque gutta serena, tunc nihil quoque in suffusione medicamentis proficiemus, quæ pupillæ figuram commutauit. Si humor panniculi consistentiam fuerit consecutus, non nisi acu per corneam transmissa curari poterit, necessúmque est vt humor concretione firmitudinem consecutus sit; nisi enim acui subiici possit, anceps esse solet cura: in quintum autem vsque annum acui inidoneum esse solet concretum; vetustatem autem si sapiat, curam non admittit. Si autem id quod accrescit, perfrictum diducitur, neque sic manet, sed iterum rediens iungitur, colorémque exhibet obscurè album, curam admittere videtur.

Methodus pro curatione

SVFFVSIONIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

Aer sit calidus atque siccus.
Cibus. Conueniunt carnes gallinarum, caponum, pullorum, auicularum montanarum. Consultò abstineat ab iis quæ corpus nimium humectare possunt. Inter olera; fœniculum, betonica, saluia, serpyllum, maiorana pulegiumque conueniunt.

Potus sit decoctum cinnamomi, aqua mulsa: vinum verò inhibendum est.

Exercitium sit moderatum, infernarumque partium frictiones frequenter instituantur.

Somnus sit breuior consueto tempore.

Excrementa alui quotidie respondeant.

Animi perturbationes, vt mæstitia, aliique huiusmodi immodici affectus animi vitentur, gaudiumque amplectatur.

PRÆPARANTIBVS.

Oxymel simplex.

Mel rosatum.

Syrupi stœchados.

Syr. de hyssopo.

Aqua fœniculi, betonicæ, euphragiæ, hyssopi, maioranæ.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiat cephalicæ eiusdem lateris in mali principio, modò plethoricum sit corpus; alioqui admittenda non erit, cùm hinc cerebrum magis refrigerari

gerari contingat, eáque ratione maior excrementorum copia generari possit.

Pillulæ.

Aureæ, cocciæ.

De agarico.

Lucis maiores.

Assaieret, masticlinæ.

Sine quibus esse nolo.

Hiera picra.

Agaricus trochiscatus.

Sæpius autem purgandus quoque hîc est æger ab aquosa materia quæ hoc malum fouere solet.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio in fronte, missióque fiat sanguinis è naribus.

Clystere ex radicibus fœniculi, floribus stœchados, camomillæ, meliloti, centaureæ minoris, betonicæ, seminibus anisi, fœniculi, colocynthide, diacatholicone, hiera Galeni, hiera diacolocynthidos, oleo camomillæ, liliorum.

Sapo aut sanguisugę post aures applicentur, aut eorundem loco cauterium fiat.

Frictiones atque fotus ex aqua calente partium extremarum, earundémque ligaturæ dolorificæ.

Apophlegmatismi.

Masticatoria è cubebis, semine fœniculi, mastiche, pyrethro.

Cucurbitulæ cum scarificatione occipitio sunt affigendæ.

Sternutatoria medicamenta.

Seto ceruici affigetur magno cum commodo.

Cauterium ex cantharidibus, fermento, stercore columbino post aures, aut in commissura coronali potius fiet quàm in occipitio, eò quòd maior sit consensus cum oculis; per plures autem menses fluere permittatur humor.

CONFORTANTIBVS, *discutientibúsque reliquias.*

Collyrium ex aqua euphragiæ, chelidoniæ, fœniculi, in quibus aliquid mellis, pompholygis, sagapeni dissoluatur.

Melli conserua fellis permisceatur pro pueris; plurimùm enim iuuat cùm fel multum subtiliet.

Aqua mellis destillata.

Fel caprinum, porcinum, fœniculi succo dissoluatur.

Sagapenum in aqua mellis resoluatur destillata, aut aqua rosacea, per aliquot eo menses maximo cum commodo vtetur.

Lotio capitis ex decocto foliorum betonicæ, maioranę, absinthij, fœniculi, florum stochados in lixiuio.

Mithridatum, theriaca, diamargaritum calidum.

Diagalanga, diarhodum abbatis, diamuscum dulce, conserua buglossæ.

Decoctum guaiaci cum rebus capitalibus; aut eius loco decoctum fœniculi, euphragiæ, betonicæ, caryophyllorum, cinna momi, cubebarum, maceris.

Aqua mellis oculis instilletur.

Collyrium è melle, succóque fœniculi atque felle fiat.

Vrina infantis facultate sua exiccatoria curat humiditates malum fouentes.

Lotio capitis ex decocto maioranæ, rutæ, stœchados, fœniculi, betonicæ, euphragiæ, absinthij.

Vnguentum ex felle perdicis, succo fœniculi, melle.

Punctio cum acu non fiet antequam materia suffusionis mediocriter concreuerit.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAmenta nobilia in SVFFVSIONE, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum a Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO

CVRATIO SVFFVSIONIS.

℞ florum camomillæ, meliloti ana m.ij. betonicæ, euphrasiæ, centaurei minoris, fœniculi ana m.j.ſe. ſeminum aniſi, fœnibuli ana ʒ iij. agarici ʒ j.ſe. colocynthidos ʒ j. coquantur in ſufficienti quantitate aquæ ad ℔ j.ſe. colaturæ addantur benedictæ laxatiuæ ʒ vj. olei rutacei, liliorum an ℥ j. ſe. ſalis communis ʒ j. fiat *Enema:* ſemel in ſeptimana ante prandium iniiciatur.

℞ ſyr. de hyſſopo ℥ ſe. ſyrupi ſtœchados, oxymellis ſimplicis, ſquillitici ana ℥ j. aquarum euphraſiæ, fœniculi, betonicæ ana ℥ iiij. miſceantur, fiat *Iuleb.* dentur vncię quatuor in aurora per quatuor aut quinque dies.

℞ pillul. lucis, cochiarum aurearum ana ℈ j. agarici trochiſcati ℈ ſe. ſyrupi ſtœchados quantum ſatis; fiant *Pillulæ* ſeptem vel octo numero: ſumantur poſt noctis dimidium cum pulpa pomi.

℞ hieræ diacolocynthidos ℈ ij.ſe. agarici trochiſcati ℈ j. nucis muſcatæ grana vj. ſucci centaurei minoris quantum ſatis; fiant *Pillulæ*: dentur bis vel ter in menſe.

℞ theriacæ magnæ, aureæ Alexandrinæ ana ʒ j. nucis muſcatæ, cinnamomi, caryophyllorum ana ʒ ſem. ſeminum fœniculi, euphraſiæ ana ʒ j.ſe. conſeruæ anthos ℥ j.ſe. ſyrupi ſtœchados quantum ſatis; fiat *Electuarium* molle. ſumat ʒ j. ter in ſeptimana, quatuor horis ante prandium.

℞ florum camomillæ m.ij.ſe. foliorum maluæ, althęę ana m. ſem. ſeminum fœnugræci, lini ana ℥ ſe. mediocriter contundantur & coquantur in aqua q.ſ. fiat *Fomentatio* oculi antequam collyria inſtillentur cum ſpongia liquori immerſa nonnihilque expreſſa. Aut,

℞ florum camomillæ, meliloti, fœniculi, betonicæ ana m.j. ſeminum fœnugræci ℥ j. coquantur in aqua & vino quantum ſatis; fiat *Fotus* pro oculo.

℞ decoctionis chelidoniæ, betonicæ, roſarum, tormentillæ ℥ ij. ſucci fœniculi, euphraſiæ ana ʒ iij. myrrhę ʒ j. mellis deſpumati q.ſ. fiat *Collyrium.*

℞ pulueris capitis hirundinum ʒ ſe. fellis lucij ʒ ij.

pōpholygis ℈ j.ſe myrrhæ ℈ ſe. aquæ decoctionis tormentillæ, fœniculi ℥ j. mellis destillati q.ſ. fiat *Collyrium*. Palpebris autē & non oculo imponentur collyria acria.

℞ aquæ mellis destillatæ vncias aliquot, iis ſacchari candi aliquid immiſceatur & myrrhæ; huius liquoris gutta vna aut altera oculo inſtillettur; fiat *Collyrium* præſtans.

℞ terebinthinæ ℥ ij. ſulfuris viui ℥ j.ſe. mellis roſati ℥ vj. ſalis communis ʒ iiij. ſucci fœniculi, vrinæ pueri ana ℔ j. diſtillentur pro *Collyrio* Si dolet oculus à collyrio, oui albo conquaſſato, aut lacte mulieris, aut aqua roſata mitigetur.

℞ aquarum fœniculi, euphraſiæ ana ℥ iij. vitrioli albi ℈ ij. aloë ℈ j. fiat *Collyrium*.

℞ centaurei minoris, maioranæ, betonicæ, abſinthij ana m.ij. fœniculi, maioranæ, ana m.ſe. florum ſtœchados m. j. nuces muſcatas numero ij. coquantur in æqua portione aquæ & vini fiat *Lotura* pro capite.

APPENDIX

ad prædicta pro SVFFVSIONIS curatione.

Clyſterio via paretur naturæ ad expulſionem ſuperfluitatum; Dehinc vena proximo die ſecetur modò corpus ſit plethoricum. Demum naturæ obediens reddatur materia mali postea purgante medicamento expellatur, quod iteratis debet fieri vicibus. Hinc cauterium fiat ex fermenti ʒ iij. cantharidis alis capitibúſque abſciſſis numero vj. fiat cauterium quod coronali commiſſuræ applicetur aut poſt aures. Apponantur demum ficus cum melle, fluereq́ue permittātur veſicæ apertæ. Plurimùm autē poſt aures appoſitum cauterium iuuabit aut eius loco ſetonem ceruici affigemus. Hinc extremorum ligaturis ſternutatoriis medicamentis, errhinis, apophlegmaſmis frictionibus clyſteribus, acribus ſuppoſitoriis materia auertetur. Poſtea quæ caput viſumque roborare poſſunt reliquiáſque diſſoluere præſcribantur. A mitioribus autem incipiemus medicamentis; ſic enim melius aſſueſcet admittere

admittere præstantiora addentur autem ea quæ oculi ardorem remittere possunt si aliquis excitatus sit. Dum autem per ventriculi consensum fit Suffusio, in eo collecta vacuentur. Si autem ita malum increuerit ut nubeculæ iam oculis obuersari videantur tunc purgantia ventriculum, necnon caput imperanda sunt. Demum optimè digerentia discutientiáque medicamenta oculo accommodabimus, quòd collyriis commodè fieri poterit. Consultum quoque erit tunc temporis cauterium in occipitio excitare, ne humores ad oculum vi digerentium ruant maiori impetu, unde etiam inflammatio concurrere posset. Suffusio per consensum ventriculi facta sæpe curatur vomitu; cauendum autem ne fiat capite pleno existente, ne materia ruat ad neruos opticos. Pillulæ quoque masticbinæ plurimùm hic valent si frequenter offerantur. Si verò absoluta fuerit Suffusio, humor qui pupillæ obiicitur, remoueri debet acu ad paruum oculi angulum, debétque humor mediocris esse consistentiæ dum hæc fient cùm liquidus acum ut remoueatur, vix admittet. Tenax verò si nimium fuerit, tunicam potius lacerabit quàm abducet; adde quòd dolorem præterea maximum causabit.

Methodus pro cognitione

OPHTHALMIÆ INSERVIENS.

OPHTHALMIA seu lippitudo est inflammatio tunicæ vel membranæ agnatæ seu coniunctiuæ oculi, ex oculorum angulis in totam membranam effusa. A pericraneo autem originem habet frequenter hoc malum, à quo venæ in oculum mittuntur per frontem & tempora.

PARS AFFECTA, est oculus, & præsertim ipsius tu-

nica agnata, quod manifestissimè patet ex ipsa videndi functione lęsa,& ex læsione manifesta ipsius oculi,necnon ipsius tunicæ agnatæ.

Signa. Concurrit oculi tumor,dolor grauans,atq; rubor. Sępe autem ita in tumorem attollitur,vt tunica, necnon partes quæ in viciniis sunt,admodũ tendantur, imò aliquando etiam ipse oculus vsque ad malas intumescit. Lacrymę etiam fœcũdę ex oculo decidunt à vehementi dolore accersitę;tanta enim aliquando pũctio concurrit oculi,vt acu alióve corpore pũgenti stimulari videatur. Principium autem morbi indicant huiusmodi tenues humores. Hinc sordes subsequuntur,quę in maioribus oculorum angulis inhærescunt,erúntque incrementi testes. Paulatim autem sordes ita incrassescunt, vt oculos quasi gluten oblinant,statúmque mali adesse significant. In hoc malo quoque arteriæ circumsitæ validè pulsant. Venę quoque exiles quæ in albo oculi antea latebant, iam tumidæ & conspicuæ fiunt, rubescitque quod album esse solebat. Atque prædicta signa prout intensa sunt & magna,ita etiam affectus magnus est,& prout sunt mitia,ita etiam affectus leuis est.

Cavsa. A tribus potissimùm causis excitari solet hoc malũ. Primò quidem à plenitudine,magnáve sanguinis copia originem frequenter habet,vnde contingit membranam agnatam humorib. impleri atque distendi. Tunc fit pulsatio temporum multa, dolor magnus circa oculũ versatur. Venæ videntur latę,facies tunicáque agnata fit rubra,palpebrarúmque sæpe clausio. Lacryma fluit non multũ erodens neque acris. Adde quòd ætas,victus ratio, temperamentum, anni tempus,regio calida & humida præcessit. cuncta quoque circa oculũ rubea sunt, non solùm agnata tunica, sed etiam ipsa facies. Si à sanguine pituitoso fiat,hęc non ita intenduntur. Vti autem frequenter fit à sanguine,sic etiam sępenumero à bile fit acri atque tenui è temporum angulorúmq; venis in oculorum venas latenter irruente: túncque lacrymę admodum feruidę erodentésque effluunt,

vt

vt partes vicinæ etiam vri videantur; nonnunquam etiam exulcerantur. Excrementa tunc circa oculorum angulos coaceruantur sicca atque aspera. Huius humoris testes erunt ętas, tempus anni, temperamentum biliosum, victus ratio pręcessit acres humores generans. Fit etiam subinde, rariùs tamen, à flatuoso spiritu ventositatibusque; tuncque admodum tunica agnata extenditur, ita quidem vt sępe rumpi videatur, vnde plurimum quoque dolet. Tunc non currunt, neque suboriuntur lacrymę nisi subinde paruę; non tanta percipitur grauitas oculi neque feruor, erosióve, etiam si subinde rubor appareat.

PROGNOSTICA. Ophthalmia frequenter perducit ad exitum vueæ, cùm cornea tunica sępè disrumpatur per corrosionem aut putrefactionem si diu duret malum, materiáque erodens continuò ad oculum fluat. Ophthalmia quę venit à velaminibus intrinsecis, & quæ à cerebro est orta, deterior est illa quę venit à panniculo cooperiente craneum. Quanto magis lacrymæ currunt & in se habent mordacitatem & acuitatem, tanto citiùs reducitur ophthalmia ad statum. Periculum autem est exulcerationis ipsius pupillæ cùm salsa fluit lacryma multumque calida. Si ophthalmia laborantibus continuò diuque doleat oculus, periculum cæcitatis affert. Ophthalmia laboborans si alui profluuio corripiatur, bonum est. A tumore magno, sicco, parúmque dolente nullum periculum impendet. A tumore autem magno, sicco, multúmque dolente, periculum est ne oculus exulceretur.

Methodus pro curatione

OPHTHALMIÆ INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit frigidus, siccus & obscurus.
Cibus nonnihil refrigerans, parúmque sit alens, exiguáque primis diebus quantitas offeratur.
Potus sit aqua hordei.
Motus vitandus, quiésque imperanda.
Somnus paulò sit tempore consueto longior, humorum enim agitationem dolorémque sedat.
Excrementa alui respondeant indies arte, aut natura.
Perturbationes animi fugiendæ.

PRAEPARANTIBVS.

Syrupus rosatus, de rosis siccis.
Violarum, granatorum.
Oxalidis, nymphææ.
Acetosus simplex.
Aqua oxalidis, endiuiæ, plantaginis, rosarum, violarum.

VACVANTIBVS.

Syr. ex multiplici infusione rosarum.
Diaprunum simplex, diacatholicum.
Electuarium de succo rosarum.
Pillulæ aureæ, aggregatiuæ, lucis.
Hiera picra, hiera diacolocynthidos.
Tamarindi, myrobalani, rhabarbarum, manna, cassia.
Diaphœnicum.
Pillulæ cocciæ, alephanginæ, ex hiera picra, de agarico, fœtidæ.

Venæ

Venæ ſectio fiat omnium primò ipſius cephalicæ eiuſdem lateris, ſi magna plenitudo adſit, magnuſque ſit affectus, ſanguiniſque ſatis magna educatur quantitas; nam venæ ſectio magna ex parte malum ipſum eradicabit; ſi bilis tamen aliis humoribus plus abundet, non tantum ſanguinis detrahemus atque ſi à dominio ſanguinis fiat, ſed alterantibus vacuantibuſque medicamentis compenſabimus.

A fortioribus abſtinebimus etiam hîc medicamentis; periculum enim eſt ne humores exagitati medicamento valido in oculum confluant maiori copia. Prioribus autem vtemur dum multum fuerit ſanguis bilioſus, ſequentibus verò, ſi potius aquoſus, aut nimium fuerit phlegmaticus.

AVERTENTIBVS.

Venæ frontis ſectio fiat.

Clyſtere, ſuppoſitorium.

Frictio, ligatio, lotio pedum, ſpatularum, brachiorum, coxæ, crurum.

Cucurbitulæ cum ſcarificatione ſcapulis, collo, ſummitati brachiorum initioque ceruicis affigendæ.

Hirudines etiam venis frontis applicari poterunt, aut poſt aures, ſi venæ ſectio omiſſa ob aliquam cauſam fuit.

Cauterium in coronali capitis parte (prius raſis capillis) applicetur.

Gargariſmus, maſticatorium.

Paracentheſis fiet apprehenſa cute ceruicis ipſis digitis, acuſque filum craſſum habens traducetur, atque inſtar fontanelli per dies quadraginta effluere ſinemus capitis excrementa, trahendo aliquando huc atque illuc ſetam immiſſam, vel comprimemus ceruicis cutem cum forcipe habente duo foramina, & cum ſtilo ignito cutis perforetur, hinc acus accipiatur, cui imponatur funis ex ſerico ſatis craſſus, vt nõ corrũpatur citò, moueaturque quotidiè bis aut ter, ſerueturque apertum, vt prædictum fuit.

REPELLENTIBVS *modicè, viásque per quas materia ruit, contrahentibus*

Fomentatio fiat ex aqua tepida sæpius in die, in qua coquantur rosæ, violæ, flores nymphææ, folia & radices plantaginis, semina papaueris albi, myrtilorum, radices mandragoræ; hinc versus augmentum addemus prædictis folia maluæ, camomillæ, meliloti.

Circa statum, addemus fœnugræci semina.

Instilletur oculis aqua rosacea.

Collyrium ex tragacantho, pompholyge, gummi Arabico, mastiche, bolo Armena, corallo rubro, quibus parum opii addere possumus, si dolor istis medicamentis non superetur, efficacia enim magna fluxum humorum sistit.

Liquor oui lacte mulieris permistus oculis apponatur, aut idem liquor cum decocto papaueris albi, aut aqua rosacea, mulierisque lacte commixtus.

Aqua rosacea, solani, plantaginis, in quibus papaueris semina decoquantur, quibus tandem etiam liquor albuminis oui conquassati permiscebitur.

Trochisci albi Rasis cum aqua rosacea dissoluantur, si dolor magnus adsit.

Cataplasma ex capitibus papauerum, rosis, balaustiis, solano, plantagine, corticibus granatorum, bolo Armena, sanguine draconis; fronti temporibusque adaptetur cum oui vitello.

Emplastrum ex farina fabacea, semine lini, fœnugræci, aceto, albuto, albumine oui, fronti applicetur.

Si per venas & arterias fluat humor extra craneum existentes, oculis imponantur non multum stiptica; periculum enim ex fortioribus impendet, ne materia intrò pellatur ad oculorum neruorumque concauitatem, sicque cataractam cæcitatemque inducant perpetuam; quod magis quoque metuendum erit si per venas fluat materia in craneo hærentes, cùm sic quoque validius congelent materiam circa neruos opticos.

In

In ambitu autem potiùs oculi, aut temporibus frontíque accommodabuntur ea quæ multum adstringere possunt non supra partem affectam. ter autem aut etiam quater in die renouentur, aut etiam sæpius, si dolor multum vrgeat. Stupefacientium autem medicamentorum non erit hîc vsus, nisi dolor admodum magnus sit; visum enim offendent. versus autem morbi incrementum, resoluentia repellentibus permiscenda erunt, eóque magis eorum quantitas augebitur, quò magis ad declinationem ipsum malum tendit.

CORROBORANTIBVS, *resoluentibúsque reliquias.*

Diatragacanthum frigidum, diamargaritum frigidum, decoctum radicum Cinæ.

Fœniculi aqua in qua aloës portio aliqua sit eliquata, præstans est. Lac mulieris, aut aqua rosacea in qua sarcocolla sit dissoluta. Collyrium ex aqua euphragiæ, fœniculi, rosarum, pompholyge, aloë.

Fomentatio ex decocto florum meliloti, seminum fœnugræci aliquoties loti, medicamentum præstans est.

Fœnugræcum lauetur bis aut ter aqua calente, hinc ad mellis spissitudinem coquatur.

Ouum vsque ad duritiem coctum quasi, oculo adhuc calens apponatur.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI- *camenta nobilia in* OPHTHALMIA, *sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO OPHTHALMIAE.

℞ radicum fœniculi ℥ ij. hordei mundati m. ij. foliorum maluæ, mercurialis, violarum ana m. j. ſs. florum ca-

momillæ, meliloti ana m. j. seminum cucumeris, melonum ana ℥ ß. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j ß. colaturę adde electuarij de succo rosarum ʒ v. olei violarum ℥ iij. fiat *Clystere*.

℞ oxymellis simplicis, syrupi de stœchade ana ℥ j. ß. mellis rosati colati ℥ ß. aquarum fœniculi, rorismarini, maioranæ ana ℥ iij. fiat *Iuleb*.

℞ cassiæ recenter extractæ ℥ j. electuarij de succo rosarum ʒ j. ß. syrupi ex multiplici infusione rosarum ℥ j. aquarum lactucæ, violarum ana ℥ j ß. fiat *Haustus*.

℞ pillularum sine quibus esse nolo, cochiarum ana ℈ j. pillularum lucis ℈ j. ß. rhabarbari electissimi ℈ ß. diagridij gr. iiij. syrupi stœchados q. s. fiant *Pillulæ*: dentur post primum somnum.

℞ massę pillularum de hiera cum agarico ℈ ß. pillularum lucis ℈ ij. diagridii gr. ij. syrupi stœchados & aquæ euphrasiæ q. s. fiant *Pillulæ* vj. vel septem.

℞ diamargariti frigidi ℥ ß. diatragacanthi frigidi ʒ v. syrupi de rosis siccis, violarum ana ℥ j. fiat *Mixtura*.

℞ aquæ rosaceæ ℥ iiij. mucilaginis fœnugræci ℥ ß. albuminis oui conquassati ℥ j. ß. lactis mulieris ℥ j. misceantur, oculóque circumponantur. In principio mali multum conuenit; dolorem equidem remittit, & humoris impetum sistit.

℞ aquæ rosaceæ, decocti papaueris albi ana ℥ ij. albuminis oui in aquam dissoluti ℥ j. camphoræ, croci ana gr. iiij. opii si dolor plurimum vigeat gr. j. misceantur & in oculum instillentur; hinc decocto meliloti oculus foueatur.

℞ pulpæ pomi dulcis & maturi sub cineribus cocti ℥ iiij. camphoræ ℈ j. ß. croci ℈ ß. aquæ rosaceæ, lactis mulieris ana q. s. fiat *Cataplasma* in dolore acerbissimo oculi.

℞ mastichis, olibani ana q. s. cum albumine oui dissoluantur temporibúsque applicentur, mirè valet ad-uer-

uerſus humores fluentes ad oculos & dentes.

℞ lactis mulieris ℥ ij. vitella ouorum tria, farinæ ſeminis lini ℥ ß. olei roſacei ℥ j. ſimul permiſceantur & apponantur in principio mali; modicè repellit & mirificè dolorem mitigat Emplaſtrum. E farina quoque hordei, thure, olibano emplaſtrum fieri poterit, quod optimè prohibet deſcenſum lacrymarum ad oculum.

℞ thuris, balauſtiorum, ſanguinis draconis, boli Armenę ana ℥ j. albuminis oui q. ſ. ad incorporandum prędicta, tempore vſus diſſoluantur in aceti quantitate ſufficienti, in quo decocta ſint roſæ, maſtix, olibanum, ſandala rubea; fiat *Emplaſtrum* fronti temporibúſque applicandum.

℞ boli Armenæ, maſtichis, ſanguinis draconis farinæ hordeaceæ ana ℥ j. ß. roſarum rubrarum m. j. albumen vnius aut alterius oui, olei roſacei ℥ j. ß. aceti parum, fiat *Cataplaſma*, quod fronti temporibúſque applicabitur, modo per externas capitis partes humores in oculum deriuentur, id quod magna ex parte accidit.

℞ maſtichis, thuris, myrrhæ ana ʒ j. ß. boli Armenę, farinæ fabaceæ ana ℥ ß. croci ℈ j. cum albumine oui, oleo roſato & aceti pauxillo, fiat *Frontale*, lana teláve linea excipiantur aut panno molliori iiſdem imbuto, fronti accommodentur.

℞ radicum mandragorę ʒ ij. foliorum violarum, rubi, ſalicis ana m. j. roſarum p. j. papaueris albi ʒ ß. feminum pſyllii, cidoniorum ana ʒ j. coquantur in aqua q. ſ. ad tertię partis conſumptionem, fiat *Fotus* ab initio mali dum adhuc fluunt humores. Addes autem prædictis verſus augmentũ folia maluæ, althææ, flores camomillæ, meliloti, ſemina lini, fœnigræci, ſarcocollam, auctis ſemper poſterioribus, prout morbus verſus ſtatum declinationémve procedit.

℞ tutiæ præparatæ tenuiſſiméque pulueriʒatæ, ita vt per ſindonem facilè traiici poſſit ʒ ß. camphorę gr. xij. hæc ſimul in ſindone concluſa madida, in aquæ ro-

ſarum viníque albi ℥ iij. madeſcant, fiat *Collyrium*: guttę duæ vel tres in oculum inſtillentur.

℞ farinę hordei ℥ ij. croci ʒ ij. aquę roſarum & vitelli ouorum q.ſ. fiat *Emplaſtrum*, oculo placidè ſuperponatur; plurimùm enim in oculorum inflammatione, rubore, doloréque eorundem iuuat.

℞ lactis mulieris calentis, decocti papaueris albi, albuminis oui conquaſſati ana ℥ ß. in principio mali humorum fluxum inhibet, dolorem lenit, ſomnúmque accerſit.

℞ collyrii albi ʒ ß. mucilaginis pſyllii ℥ iij. lactis mulieris recentis ℥ iiij. miſceantur exquiſitiſſimè lapide pictoris, addendo albuminis oui conquaſſati ʒ j. fiat *Collyrium*.

℞ aquæ roſaceę ℥ iij. euphragię ℥ j. mucilaginis fœnugræci ʒ ij. ß. camphorę ℈ j. albuminis oui aliquid, opii gr. j. terantur optimè lapide pictoris, fiat *collyrium*: ante tertium autem diem nullum collyrium oculis inſtillabitur.

℞ albuminis oui in aquam ſoluti ℥ j. ß. lactis mulieris ℥ iiij. ſucci camomillæ, aquæ roſaceę ana ℥ j. opii gr. j. ſi doloris vehementia vrgeat, oculo inſtilletur, demum tela linea molliuſcula iiſdem imbuta oculo ſuperligetur, aliquotiéſque renouetur.

℞ florum meliloti m. ij. fœnugræci craſſiuſculè contuſi ℥ iij. coquantur in aqua q.ſ. ad tertias, fiat oculi fomentatio, liquore tepente ſæpius in die cum ſpongia, plurimum ſine offenſione diſcutit.

℞ collyrii Raſis ʒ j. ß. diſſoluatur in lacte muliebri, ſicque oculis inſtilletur. Eandémque coquantur ſemina fœnugræci in aqua communi bene lota prius, vt arenulę abſcedant: colatura hac lauetur oculus, aut ſpongia adfoueatur ſi ab humoris acrimonia exulceratio aut adſit, aut impendeat.

℞ ſeminum fœnugræci contuſorum ℥ ij. florum meliloti m. i j. coquantur in aqua q.ſ. ad mollitudinem, fiat *Fomentatio* oculorum cum ſpongia, aut panno lineo dupli-

plicato aliquoties in die oculus fouebitur, admodum feliciter discutit. In eundem finem ouum coquatur duriusculè, oculóque calidum superponatur; præterquam enim quòd concoquit & digerit, ruboris quoque reliquias potenter tollit.

℞ medullæ panis alb ℥ j. madefiat in aqua rosacea, hisce adde pomorum dulcium ℥ ij. lactis mulieris q. s. fiat *Emplastrum* pro oculo.

APPENDIX
ad prædicta pro OPHTHALMIAE curatione inseruiens.

Omnium primò aluum subducere conuenit clysterio conuenienti. Hinc venæ sectio secūda die instituetur prout prædictum est. Demum quæ repellere possunt materiam ad oculum fluentem, fronti admouebuntur, necnon in oculum iniicientur durante mali principio, quibus ea addemus quæ dolorem lenire possunt. Interim quoque humores crassos flatulentóque naturæ obedientes reddemus. hócque cùm consecuti fuerimus, purgante medicamento è corpore propellemus eosdem, qui si fuerint acres multùm, ita vt oculi erosionem minentur, absque vllo præparante medicamento præmisso: statim vacuabimus. Demum ventosis, frictionibus, lotionibus, clysteribus materiam ad oculos ruentem auertemus. Hinc resoluentia repellentibus permiscebimus quinto magna ex parte die, tunc equidem morbus ad incrementum plerumque peruenit: aqua autem rosacea sordes antea abluantur, hinc paulatim ad digerentia transibimus: quæ omnia nunc anteáqu. dictis medicamentis facilè consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Prædictis verò si malum non vincatur, funiculus ex serico filo multiplicatus in posteriori capitis parte in initio ceruicis ex opposito oculorum ita traiiciatur vt hinc inde traduci possit: id fiat apprehensa digitis cute cum carne. Ophthalmia si fiat cum dolore capitis, oportet omnium primò dolorem sedare, eò quòd dolor humorem excitet, sicque causam mali auget: quo sedato, inflammatio sedanda est ingeniis prædictis. Inflammatio si à percussione

facta sit, aqua rosacea cum albumine oui concutiatur, inter reliqua enim maximè conuenit statim à principio. Si parua sit inflammatio, sufficit ad remouendum malum aqua rosacea, aqua albuminis ouorum, lac muliebre, psyllij mucilago: instilletur oculis, & lineus pannus iisdem liquoribus imbutus, oculo superponatur. Sæpius autem in die renouanda erunt remedia, quater nimirum vel quinies. augmento instante aliquid sarcocollæ, quod tam digerentem quàm repellentem vim habet, in lacte mulieris dissoluemus.

Methodus pro cognitione

GRAVITATIS AVDITVS INSERVIENS.

GRAVITER audientes dicuntur, qui exiguas voces penitus non audiunt, magnásque vix percipiunt. Vbi autem auditus ita offensus fuerit, vt neq; magnas, neque exiguas voces percipiant, surdos nihílque audientes dicimus. Sola itaque magnitudine distant grauis auditus atque surditas.

PARS AFFECTA. Ex functione læsa aures ipsas hîc affici constat. Contingit autem aures hîc oblædi per se, dum primum audiendi instrumentum afficitur; per accidens verò, cùm cerebrum vnde facultas efflorescit, aut neruus per quem eadem defertur facultas, oblęditur. Si propter cerebri læsionem fiat, tunc pręter lęsionem ipsius cerebri etiam alij sensus afficiuntur. Est autem symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis audiendi, cùm sit diminuta aut ablata. sequitur autem symptoma aut morbum in vnitatis solutione, aut morbum in compositione.

SIGNA. Ex ægri ipsius querimoniis malum hoc innotescit.

CAVSÆ.

CAVSA. Frequentiſſimè intemperies cerebri aut organi auditorij frigida in cauſa eſt. Fit quoque frequenter à craſſis frigidiſque humoribus qui ad aures protruduntur, iiſque impinguntur; omnium enim maximè huiuſmodi humores ipſos ſenſus ſenſuúmq; functiones conſopire ſolent: id autem potiſſimùm indicabit capitis partiúmque affectarum grauitas, alij quoque ſenſus impediti fuerunt. biliosus quoque ſanguis ſurſum aſcendens aliquando auditus meatum obſtruit dum eius magna copia in primum audiendi organum illabitur, quod ſæpe fit tempore criſis in febribus acutis. A ſordibus quoque aurium anfractibus concluſis, à ſcirrho, callo, carnoſóque tuberculo, ab vlcere, ab apoſtemate, à rebúſque extrinſecus incidentibus grauitas auditus quoque excitatur. Contingit quoque è ſubditis viſceribus, & ſæpe quidem à ſtomacho calidos copioſóſque vapores in caput auréſque euolare, vnde audiendi ſenſus bene ſe habens, malè tamen atque perturbatè homo audit, multique ſunt qui ob hanc ſolam grauiter audiunt, potiſſimúmque hoc illis euenit, cùm viſcera eorum impuris excrementis grauantur, acciditque hominem ſic eodem modo malè audire, vti contingit malè illum videre in ea ſuffuſionis ſpecie, quæ ventriculi vitio oritur; tunc per interpolationem malum infeſtare ſolet. Dolorem autem magnum ſæpe excitant huiuſmodi ſpiritus flatulenti, dum copia membranas validè diſtendunt, propterea quòd exitius illis non pateat; cuius ſigna ſunt, ſonitus diſtentióque aurium, idque abſque ardore grauitatéque.

PROGNOSTICA. Multum ſemper ſuſpectus eſt grauis auditus, & potiſſimùm paulatim increſcens eò quòd temporis progreſſu perfectam ſurditatem inducat. Quæcumque ab origine, aut etiam poſtea abſolutæ fuerint ſurditates, nullo remedio curantur. Quæ verò abſoluta non eſt, diuturna tamen ſi fuerit, aut curationem non admittit, aut ſanè quàm ęgrè curatur. Quę ve-

Nymphææ.
Intubi.
Aqua acetosæ, buglossæ, cichorei.

Dum à crassis frigidisque humoribus, priori loco positis, cùm verò à calidis fit, subsequentibus vtemur medicamentis: sic quoque purgantia conuenientia eligenda medicamenta erunt.

VACVANTIBVS.

Venæ humerariæ sectio fiat eiusdem lateris.
Electuarium de rosarum multiplici infusione.
Pillulæ aureæ, assaieret.
Diaphœnicum.
Rhabarbarum, cassia recenter extracta.
Aqua intubi, nymphææ.
Pillulæ cocciæ, de agarico, Arabic.
Diacatholicum.
Indum maius.
Hiera Galeni.
Agaricus trochiscatus.

Frequentiùs reiteranda sunt purgantia in hoc malo medicamenta, dum à crassis humoribus fit auditus grauitas, ob humorum frigidorum pertinaciam.

REVELLENTIBVS.

Venæ sectio.
Apoplegmatismata è pyrethro, mastiche, pipere, linteolo tenui concludantur, masticentúrque aliquamdiu in dies.
Errhina è sinapi, pyrethro, succo sampsuchi, cum vino albo.
Gargarismus ex decocto florum stœchados, sinapi, origani, calaminthæ, oxymelle squillitico addito.
Sternutamentum cientia è zinzibere, pyretro, elleboro albo.

CONFORTANTIBVS, *obstructionem tollentibus, intemperiemque relictam emendantibus.*

Diamuscum dulce.
Theriaca.

Conserua anthos, stœchados.

Decoctum ligni guaiaci.

Mel in quo parum ellebori albi aut castorei maceratum sit, eius gutta vna aut altera in aurem instilletur.

Rutæ succus cum melle mixtus.

Decoctum stœchados, origani, maioranæ, absinthij menthastri, cuius decocti vapor infundibulo traducetur in aurem.

Fomentatio auris ex aceti vapore plurimùm sæpe profuit.

Oleum petrolei, amygdalorum amarorum, raphaninum, nardinum, succus cepæ; horum gutta vna tepida in aurem immittatur manè & vesperi.

Oleum baccarum lauri, in quo aristolochiæ aliquid sit dissolutum.

Balneum naturale.

Electuarium diatrion sandalorum.

Conserua rosarum, buglossæ.

Oleum nymphææ, rosarum, violarum, amygdalorum amarorum.

Albumen oui cum lacte mulieris; horum gutta vna aut altera in aurem instilletur.

A crassis humoribus si fiat hoc malum, prioribus: posterioribus verò vtemur modò à calidis fiat. Quantitas autem eorum quæ auri instillantur, sit gutta vna aut altera.

THEORICA ET EMPIRICA MEdicamenta nobilia in GRAVITATE AVDITVS *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO GRAVITATIS AVDITVS.

℞ syr. stœchados ℥ iij. oxymellis squillitici ℥ j. aquarum betonicæ, hyssopi, maioranæ, ana ℥ iij. fiat *Iuleb.* dentur ℥ iiij. in aurora per sex vel septem dies.

℞ dia-

℞ diaturbith cum rhabarbaro, electuarij Indi maioris ana ʒ iij.ſe.ſyr. ſtœchados ℥ j. aquarum betonicæ ℥ iij.fiat *Hauſtus*.

℞ pillularum aſſaieret, ſine quibus eſſe nolo, ana ℈ j.cochiarum ℈ j.ſe.ſyr.ſtœchados q.ſ.fiant *Pillulæ:* dentur poſt primum ſomnum.

℞ pillularũ cochiarũ,ſine quibus eſſe nolo,ana ℈ j.ſe. trochiſcorũ alhandal gr.vj.cũ ſyr.de ſtœchade,fiant *Pillulæ* ſeptem. ℞ mithridati optimi ʒ j.theriacæ magnæ ℈ j.detur ſequenti die in aurora poſt vſũ pillularũ.

℞ rad.pyrethri,ſtaphiſagriæ,ſeminum ſinapi ana ℈ j. ſem.ſucci ſampſucchi ℥ iij.fiat.*Errhinum*.

℞ rad.pyrethri,piperi,ſinapi ana ℈ iiij.maſtichis ʒ vj. fiat *Apophleg.* ℞ rad.ellebori albi gr.xij. zinziberis, pyrethri ana ʒ j.ſe. pulueriſata cõmiſceãtur:fiat *Sternutatorium* medicamentũ,naribúſque nonnihil attrahatur.

℞ foliorum calaminthæ, origani,ſampſuchi , florum ſtœchados ana m.j.pyrethri,ſinapi ana ʒ j.ſe.coquantur in aqua q. ſ ad tertias : addantur colaturæ oxymellis ſquillitici ℥ ij.ſe.fiat *Gargariſmus*.

℞ carnis cidoniorum ʒ vj.cinnamomi optimi ʒ j.ſeminum aniſi , fœniculi , coriandri præparati ana ʒ ij.electuarij anacardini ʒ ij.ſem. ſyr.ſtœchados q.ſ.fiat *Electuarium* molle:ſub finem paſtus vtetur.

℞ olei amygdalorum amarorum,laurini,de caſtoreo ana ʒ ij. roſati ʒ j. ellebori albi gr. vnum aut alterum,aceti vini ʒ ſem.ferueſiant ſimul in patella ferrea ad conſumptionem aceti,gutta infundatur in aurem , cum lana obſtruantur foramina.vel ſic,

℞ olei nardini , amygdalorum amarorum ana ℥ j. ſucci cepæ ℥ j. ſe. caſtorei ʒ j.guttatim in aurem inſtilletur. Aut,

℞.olei amygdalorum,camomillæ,roſacei ana ℥ ſem. panis porcini ʒ j.ſem.foco aliquamdiu ferueant , huius colaturæ gutta vna aut altera in aurem inſtilletur. Illi quod relictum eſt poſt colaturam, adde farinæ lini,fœnugræci ana ℥ j. olei amygdalorum amarorum , butyri

recentis ana q.s.fiat *Cataplasma*; auri supraponatur.

℞ cepe numero iij.coquantur sub feruentibus cineribus,terantur in mortario addendo croci ʒ sem.butyri recentis quantum satis,fiat *Cataplasma*.

℞ foliorum lauri,origani,hyssopi,maioranæ,ana m.j. se.absinthij m.ij.mentastri m.se. florum stœchados m.j. se.coquantur in aqua q.s.ad tertias:sub finem aliquid aceti addatur,fiat *Fomentatio* auris cum spongia, & vapor mediante fistula ad auditorij instrumentum diducatur.

℞ rad.raphani ʒ iij. ellebori albi gr.ij. castorei,pyrethri ana ℈ se.modicè ebulliant in vino generoso, huius gutta vna aut altera mittatur in aurem cum ligneo stylo in frigida causa.In calida autem causa instilletur succus mali granati in quo aliquid olei rosati & aceti, aut succi lactucæ dissolutum sit. Confert quoque oleum rosaceum solum in quo aceti nonnihil ebullitione cõsumptum sit, si instilletur parum eius tepidum in aurem.Medicamento immisso, quiescatper horam vnam aut alteram super aurem sanam, vt ad interiora virtus medicamenti traducatur, postea per totidem horas supra ægram quiescat, vt excrementa elabantur melius. Hinc post sex vel septem horas in loco lucido à sordibus inibi collectis vel mundetur auris. Albumen oui conquassatũ, cui lactis mulieris nonnihil permisceatur, instilletur in calida causa, aut aqua quæ emanat à vite abscissa tempore conuenienti.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione GRAVITATIS AVDITVS inseruiens.

Omnium primò humores crudos naturæ obedientes reddemus concoquentibus medicamentis, deinde pillulis aliisve conuenientibus medicamentis eosdem è corpore deturbabimus, idque bis in septimana moliemur. Hinc materiam auribus impactam euocabimus errhinis,sternutatoriis medicamentis,gargarismatibus: hoc facto consultum erit ad pillulas rursus confugere, cerebrũmque ab humoribus redundantibus purgare.Tandem quæ reliquias absumere

sumere, cerebrúmque roborare possunt, offerantur. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò uniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Illud autem hîc quoque addendum est, vt olea calentia magna cautione auri imponantur, ne dolor inflammatióque excitetur. Consultum itaque erit paruam eorum quantitatē commiscere cum oleo amygdalorū amarorum. Si vlcus adsit saniosum, ea quæ mūdare possunt partem affectam iniiciantur, in quem finem ex melle & succo cucumeris agrestis, aut felle aliquo mitiori, veluti agnino, medicamentum arte paretur hinc consolidatio vlceris instituatur cum iis quæ exiccandi vim habent, in quem finem tutia, ferri scoria, pompholyx, cerusa in vino decoqui poterunt, colaturæ gutta in aurem iniiciatur, guttæ aceti addi etiam poterit. Quemadmodum autem omnibus vlceribus olea quasi inimica sunt, paucis exceptis, sic maximè aurium vlceribus nocent. Quare vitandæ sunt iniectiones ex oleo, modò vlcus adesse aliquibus indiciis intelligamus. A mitioribus autem hîc quoque procedere debemus medicamentis, paulatímque fortiora admittemus. Potius quoque externis vtemur medicamentis, cùm minus ab his periculi quàm ab iniectis impendeat, à quibus si æger leuetur, mutandum non erit medicamentum, eò quòd frequentiùs obsint quàm prosint medicamenta nisi magna cum cautela adhibeantur. Parua quoque semper esse debet quantitas eorum quæ in aurem instillantur, alioqui ad neruum ruent auditorium & ad os petrosum, sicque maiorem excitabunt audiendi grauitatem.

Methodus pro cognitione

HÆMORRHAGIÆ, SEV PROFLVVII SANGVINIS E naribus inseruiens.

HÆMORRHAGIA hîc significat profluuium sanguinis è naribus potissimùm, siue mediatè veniat à naribus per venas ex palati sedibus eò deriuatas, per quas quidem maiori ex parte natura superuacaneum sanguinem expellere solet in multis, siue à venis magis distantibus quæ sunt in capite. In genere verò significat quodcumque sanguinis profluuium siue è naribus, sede, vteróve id fiat, siue ex alia aliqua corporis parte profundatur. E naribus autem tanto subinde impetu profunditur sanguis, vt homo exanimetur ob magnam copiam sanguinis effusi, sicque semper nociuus est, vti si moderatè fluat in principio alicuius apostematis, pleuritidis, anginæ, febrium ardentium, morbillorum, variolarum, sæpè cum naturæ commodo fit. Aliquando tantummodo destillando effluit è naribus, nonnumquam quoque quasi medio modo se habet. Contingit quoque hunc fluxum aliquando criticum esse aliorum morborum, aliquando non est.

PARS AFFECTA. Nares hîc afficiuntur non semper quidem per essentiam, sed etiam per consensum alterius subinde partis. Venæ autem quibus hic sanguis è naribus profunditur, ex palato ipsoque ore in nares excurrunt, & subinde ex ipso capite. Est autem hæmorrhagia, symptoma pertinens ad excretionem immodicam seu actionem læsam facultatis retentricis aut expultricis, sequiturque morbum instrumentalem, reserationem nimirum orificiorum quibus venæ terminantur, vel

vel earumdem venarum diuisionem vel erosionem.

SIGNA. Si sanguinis copia nimia profundatur, sequitur pallidus tandemque liuidus corporis color, extrema frigescunt, hinc sequitur syncope, quam mors aliquando etiam excipit.

CAVSA. Sanguinis profluuium è naribus sæpe fit ab ipsa facultate seu natura, dum id quod molestum est, hac via è corpore exturbat. Hocque sæpe fit in morbis acutis, cùm materiei noxiæ magna quãtitas est, cúmq; ad musti cõclusi similitudinem quasi ebullit. Fit quoq; sanguinis profluuium ob venas malè affectas quib. continetur, effluereque è venis sanguinem contingit, primò quia venæ nimium reserantur. Et reserari quidem ora venarum contingit sæpe à sanguinis magna copia, quæ aliquando tanta est, vt ipsis venis contineri non possit; sic enim impetu quodam ad oscula vasorum ruens, ea tandem reserat, subinde etiam disrumpit. Sæpe quoque vasa reserari contingit nulla sanguinis concurrente copia; sed quia acri aliqua qualitate sanguis perfusus est, aut alio modo vitiatus, sicque vasorum ora diu irritando, aperit. Aliàs venæ quoque sanguinem fundunt, propterea quòd venæ ipsæ à ruptura, vel vulnere, vel contusione diuisæ sint. Tertiò sanguinem fundunt venæ, quia sunt erosæ, exulceratęque à pernicioso aliquo humore intus latente, aut à medicamento valido extrinsecus admoto, túncque ea quæ crustam inducere possunt, vsui erunt. Vltimò sanguinem profundere contingit venas, propterea quòd sanguis nimium attenuatus est aut exercitio, aut aliam aliquam ob causam, venarúmque tunicę rariores sunt effectæ, sic enim contingit venas sanguinem quoque fundere per viam transcolationis. Hìc quę sanguinem venásque incrassare possunt, serosumque humorem purgare, conueniunt.

PROGNOSTICA. Si sanguinis profluuium è naribus longo tempore perseuerauerit, timendũ erit aut

animi deliquium, aut hepatis imbecillitas ac refrigeratio, necnon cachexia atque hydrops. Sanguinis narium fluxus cum extremarum partium frigiditate, mortalis est. Sanguinis narium fluxus cum alleuiatione patientis, bonus est. Fluxus sanguinis narium quarto die in febribus acutis contingens suspicione haud vacat. Sanguinis narium profluuium si fiat post capitis dolores tempore crisis in febribus, laudabile est, & modò non fuerit immoderatum, remedia nulla postulat. In fluxu sanguinis, desipientia & spasmus, malum est; spasmus enim ex inanitione, mortale est. In mensium suppressionibus si erumpat sanguis per nares, ad tempus vt fluat permittemus, sic equidem per superiora reiicit natura impedita, quæ ad pulmones iecúrve erant ruitura, & quæ per vterum excerni debebant. Omnis sanguinis fluxus superfluus à quacumque parte fit, debilitat hepar, vnde cachexia, animi deliquium, hydrops atque mors frequenter irruit.

Methodus pro curatione

HÆMORRHAGIÆ INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ad frigidum declinet.

Cibus boni succi atque concoctu facilis offeratur, vt sunt carnes pullorum assæ, aut elixatæ. Sint autem actu frigida dum offeruntur alimenta. Inter fructus conueniunt mala cidonia, pyra. Inter olera, intubus vterque, lactuca.

Potus.

Potus. Vinum rubrum crassum bibat;album verò atq; tenue deuitet. Poterit quoque loco vini aqua vti, in qua parum cinnamomi sit decoctum.

Motum corporis exercitiáque omnia vitet,parum quoque loquatur.Curandum quoq; vt partes capiti subiectæ, altiùs capite situentur ; ita vt caput deorsum spectet,cùm sic in contrariam sui motus partem impellatur.

Animi pathemata,& potissimùm iram fugiat.

PRÆPARANTIBVS.

Syrupus myrtilorum,nymphææ.
Rosarum,granatorum.
De succo acetosæ, cidoniorum.
Papauerinus.
Aqua oxalidis,plantaginis,portulacæ.

Præsentia calorem , acrimoniam , mordacitatémque sanguinis remittunt , aliqualitérque sanguinem refrigerant , & ad motum ineptiorem hac ratione reddunt.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio fiat basilicæ aut cephalicæ eiusdem lateris, si æger adhuc non sit resolutus, & per interualla repetatur, ter vel quater scilicet in die , & potissimùm vbi copia sanguinis aut eiusdem acrimonia huius mali causa est; tunc enim nullum aliud remedium huic quasi par reperitur ; efficacissimè enim in contrarium reuocat sanguinem , neque antea instituetur quàm moderata sanguinis quantitas effluxerit.

Ligaturæ dolorificæ extremarum partium fiant.

Cucurbitulæ statim post vincula scapulis , ceruici, hypochondriis applicentur , etiam cum scarificatione.

Frictiones brachiorum manuúmque validæ fiant deorsum.

Sanguisugæ applicabuntur post aures, aut sedi, si hæmorrhoides fluere consueuerint,& suppressæ sint.

Fotus & immersiones in aqua calida partium extremarum fiant.

Timor subitaneus incussus ex iniectione aquæ frigidæ, præsentaneum aliquando est remedium; ad interiora enim corporis reuocatur sanguis vnà cum spiritibus atque calore à circumferentia.

In istis instrumentis præcipua curationis spes consistit, quare ab istis auspicari cogimur sæpius ipsam curam.

VACVANTIBVS.

Syr. de multiplici infusione rosarum.

Rhabarbari infusio. Decoctum ex rhabarbaro, myrobalanis citrinis.

Manna.

Potus ex decocto epithymi, polypodij, senæ, myrobalan. Indorum, florum violarum, nymphææ, seminum plantaginis, melonum, cidoniorum, syr. de epithymo, fumaria addita.

Agaricus.

Sena, myrobalani kebuli.

Venæ sectio, vt prædictum est.

Si fluxus sanguinis narium det inducias, modoque vitiosus existat, hisce purgantibus vtemur medicamentis post sistentium & auertentium vsum. Alioqui erit quasi omnium primò in opus deducenda hæc intentio, cùm vt plurimùm ab acri mordacique sanguine fiat hic fluxus. Deligemus autem medicamenta priori loco posita, si plurimùm biliosus fuerit sanguis; sequentibus autem, si nimium sit aquosus, aut melancholicus.

SISTENTIBVS *sanguinem fluentem.*

Trochisci de terra sigillata, potati cum aqua plantaginis, aut temporibus cum succo plantaginis, & oui candido illiti.

Trochisci de succino, de spodio.

Conserua rosarum, violarum, nymphææ, cidoniorum addi-

addito bolo Armeno, corallo, cornu cerui vsto, seminibus plantaginis.

Syr. nymphææ, rosarum siccarum, cidoniorum, de papauere, limonum, oxalidis, granatorum, myrtilorum.

Aquæ iam dictorum.

Potus ex aqua plantaginis, portulacæ, bursæ pastoris, caudæ equinæ, bolo Armeno, terra sigillata.

Decoctum ex lactuca, malicorio, balaustiis, gallis.

Athanasia recens, myclera, phylonium Romanum cum succo plantaginis, tum somnum accersunt, tum fluorem sedant.

Opium, papauer, camphora, semen semperuiui, lactucæ ingrossant & congelant sanguinem.

Equiseti radix contundatur, naribusque indatur, aut succus porri, vrticæ, basilici, plantaginis, caudæ equinæ, bursæ pastoris, millefolij, sanguinariæ, aut acetum generosum calens spongia excipiatur naribusque indatur, aut aceti accerrimi vapor, qui ex iniectione eiusdem aceti in lapidem molarem candentem excitatur, naribus excipiatur.

Irrigationes vel perfusiones fiant faciei atque frontis cum aqua frigidissima, aut rosacea, quæ testiculis etiam applicari potest cum commodo. Aut frontis irrigatio fiat cum aceto spongiaque.

Spongia acerrimo aceto bene irroretur, piceque liquida vndique oblinatur, comburaturque in terreo vasculo donec in puluerem transeat, qui per se inflatur naribus, aut liquidis medicamentis permiscetur.

Nasalia vel anacollemata fiant ex aloë, thure, bolo Armeno, stercore asinino vsto, testis ouorum, relisque panniorum vstis, mĕtha sicca, gypso, caseo veteri, bolo Armeno, sanguine draconis, succo polygonij, plantaginis, candido oui. Ex iis licimia vel penicilli fiant, naribusque indantur cum pilis leporinis.

Escharotica fiant ex chalcantho, tartaro, chalcitide, calce viua, quibus adstringentia aliqua addemus, melius enim eschara hærebit.

Vnguentum ex oleo rosaceo, violaceo, nymphææ, cerato sandalino, aceto.

Cataplasma fiat ex bolo Armeno, cauda equina, bursa pastoris, portulaca, terra sigillata, semperuiuo, hæmatite, aqua rosacea, aceto, ouique candido, pro temporibus atque fronte.

Colli lateribus, nec non fronti & temporibus, venisque sanguinem profundentibus etiam distantioribus, apponemus præsentia medicamenta, & hoc quidem postquam sanguinis impetum auerterimus; non autem à principio hæmorrhagiæ; periculum enim esset ne in caput, asperam arteriam, pulmones, aut ventriculum ruat sanguis; sicque suffocetur æger, aut conuellatur. Horum autem aliqua sanguinem narium sistunt, virtute adstrictoria qua prædita sunt, qua sanguinem condensant, ineptioremque ad fluendum reddunt. Alia id efficiunt sua frigiditate, vt est lactuca, papauer, opium. Alia id præstant, eò quòd venarum hiantium ora glutinare possunt, vt est thus, albumen oui, gummi Arabicum, aliaque similia. Nonnulla verò occulta proprietate sanguinem sistunt, vt est succus porri, menthæ. Alia verò id perficiunt crustam operculi vice inducendo, cauterisandoque; vt est arsenicum, calx viua, vitriolum. Hisce quinque medicamentorum generibus sanguinis narium fluxus immodicus moderari poterit. Illa autem medicamenta quæ astringunt & refrigerant, per os sumi possunt, vel naribus immitti, aut collo, fronti, vertici capitis, testibus, lumbis, linamentis iis immersis, leuiterque expressis, admoueri poterunt.

THEO-

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in HÆMORRHAGIA, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO HAEMORRHAGIAE.

℞ syrupi violati, nymphææ, myrtini, cidoniorum, papauerini ana ℥ j. aquarum plantaginis, bursæ pastoris ana ℥ iiij. oxalidis, rosarum ana ℥ ij. ß. misceantur, fiat *Iuleb.* dentur vnciæ quatuor per tres dies mane & vesperi.

℞ radicum & foliorum plantaginis m. j. ß. rosarum rubrarum, bursę pastoris ana m. j. seminum lactucę, portulacę, plantaginis ana ʒ ij. coquantur in aqua chalybeata ad tertię partis consumptionem, addendo colaturę syrupi nymphææ, cidoniorum, papauerini ana ℥ j. dentur ℥ iiij. cum ʒ ß. trochiscorum de terra sigillata; fiat *Potio.*

℞ radicum plantaginis ℥ ij. myrobalanorum Indorum ʒ iij. agarici albi & leuis ʒ ij. ß. epithymi, fumariæ ana m. j. polypodii quercini, senæ Alexandrinę ana ʒ iij. rhabarbari electissimi ʒ ij. sebesten, tamarindorum ana ʒ ij. ß. coquantur in aqua q. s. ad tertiæ partis consumptionem; colaturę addantur syrupi rosarum laxatiui ℥ iij. fiat *Potio.*

℞ aquę frigidę ℥ iiij. aceti ℥ ij. sacchari, aquę rosaceæ ana ℥ j. fiat *Haustus* pro duabus vicibus.

℞ conseruę nymphææ, rosarum ana ℥ j. trochiscorum de spodio, de terra sigillata, de succino ana ʒ ij. ß. boli Armeni, seminum plantaginis ana ʒ j. sacchari rosacei ℥ j. ß. syrupi papauerini, nymphęæ ana q. s. fiat *Mixtura.*

℞ lapidis hęmatitis, coralli rubei, gummi Arabici assati ana ℈ j. rosarum rubrarum ℈ ß. rhabarbari modicè

assati ℈ j. diatragacanthi frigidi ad pondus omnium, fiat *Puluis* tenuis, dosis ℈ ij. cum syrupi cidoniorum ℥ j. aquarum plantaginis ℥ iij.

℞ athanasię Nicolai ℥ ß. sacchari rosacei, conseruæ rosarum ana ℥ j. fiat *Mixtura*.

℞ aquę rosarum, portulacę, plantaginis, acetosæ, intubi ana ℥ iiij. seminum portulacę, acetosę, intubi ana ʒ j. trochiscorum de caphura, sandalorum citrinorum ana ʒ ij. aceti parum, fiat *Epithema* pro hepatis regione, admodum enim impetum sanguinis è naribus sistunt frigida medicamenta hepati cautè admota, modò ab hepate sanguis ad nares mittatur. Idem de liene iudicium esto.

℞ radicum & foliorum plantaginis, bursę pastoris, polygonii ana m. iiij. coquantur in aqua q. s. ad ℔. iij. adde colaturę aceti optimi ℔ j. ß. fiat *Fomentatio* cum spongia, pro pedibus, manuúmque volis, & hepatis regione. Panni verò intincti applicentur venis iugularibus temporibus atque fronti.

℞ trochiscorum de carabe ʒ j. radicum equiseti ℈ ij. ß. boli Armeni, sanguinis draconis ana ʒ ß. thuris ʒ j. ß. aloës ℈ ij. ß. albumine oui incorporentur, penicillique fiant è tenuissimis pilis leporinis, prędictis intinge, naribúsque indatur. eius vsus erit post sectionem venę, cucurbitularum vsum, partiúmque extremarum ligaturas; periculum enim est alioqui ne ad asperam arteriam, in stomachúmve aut ad interna capitis ruat sanguis.

℞ aloës ʒ ij. thuris ʒ iij. camphorę gr. v. opii (in magna necessitate) gr. ij. cum albumine oui incorporentur, naribúsque modo iam dicto indantur. Vel cinis testæ ouorum in nares insufflетur.

℞ caudæ equinę m. ij. bursæ pastoris, plantaginis ana m. j. addatur contusis boli Armeni ʒ j. ß. aquę rosaceę & aceti nonnihil, linteolóque excepta fronti applicentur & temporibus.

℞ cineris testę ouorum ʒ iij. florum balaustiorum, mali-

malicorij, boli Armeni, gallarum ana ℥ ſe. ſeminis papaueris albi ʒ ij. cum aceto & albumine oui incorporentur, fiat *Cataplaſma*, fronti, temporibus, veniſque iugularibus accommodetur.

℞ lapidis hæmatitis, boli Armeni, terræ ſigillatæ ana ℥ j. ſe. ſucci caudæ equinę, portulacę, polygonij, ſemperuiui ana ℥ ſe. albumina ouorũ duo, aquę roſaceæ & aceti parum; fronti, temporibus atque teſticulis applicetur.

℞ olei roſacei, cidoniorum, ſucci cidoniorum ana ℥ j. boli Armeni, balauſtiorum ana ʒ ſe. gallarum ℈ j. cerę & aceti parum, fiat *Vnguentum* pro venis iugularibus, fronte, temporibúſque, coquantur autem olea & ſucci, ad ſuccorum conſumptionem placidiſſimo igne, alioqui coire non poſſunt in formam vnguenti, propter ſuccorum aquoſitatem, quæ oleis commiſceri nequit.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione HAEMORRHAGIAE inſeruiens.

Omnium primò venæ ſectio fiat in magna ſanguinis abundantia. Si autem plus ſanguinis per nares affluxerit quàm vt vena cubiti ſecari poſſit, eius loco cucurbitulas magnas hypochondriis affigemus, necnon ſcapulis atque ceruici, ligaturæque inſtituentur, necnon frictiones artuum. Lotionibus quoque pedum cum aqua calente ſanguinẽ fluentem ad alias corporis partes auertemus. Demũ acres humores ſanguini permiſtos naturæ obedientes reddemus, quos tandem purgante medicamento è corpore propellemus. Hinc ſanguinem fluentem ſiſtemus partes ægras corroborabimus, à quibus ſanguinem fluere omnium primò augurari licet. Naribus autem, fronti, iecori, necnon lieni talia admouebimus medicamenta. Hic autem neque narcoticis, neque eſcharoticis medicamentis vtemur, niſi ſumma neceſſitate coacti fuerimus, tunc enim athanaſiæ ℈ ij ſe imperabimus; aut ex vitriolo, gypſo, maſtiche puluerem faciemus, & in nares inſufflabimus, aut penicillis excipiemus. In omni quaſi ſanguinis è naribus profluuio

medicamenta placidè refrigerantia hepati accommodabimus. plurimùm enim prosunt. Optimum autem est epithema iecori si fiat ex seminibus intubi oxalidis, sandalis, aqua rosacea, cichorei, aut cerato sandalino aliquid addetur olei nymphææ fiátque linimentum molle.

Methodus pro cognitione

CATARRHI INSERVIENS.

DESTILLATIO communiter sumpta, est defluxus humorum seu excrementorum è capite cerebróve in subiectas corporis partes. Cerebrum quidem cùm natura sua frigidæ & humidæ sit naturæ, multóque egeat ob molis magnitudinem alimento, plurima excrementa procreat. Id quoque promouebit leuis eius intemperies frigida atque humida: propter situm quoque vapores eò facilè ascendunt, hique condensati, à cerebro propter substantiæ eius raritatem, facilè suscipiuntur. Prout autem excrementa huiusmodi superflua in hanc aut in illam corporis partem propelluntur, sic appellationem suam hoc mutat malum. Contingit enim huiusmodi excrementa in interioribus cerebri receptaculis aliquando, & frequenter quidem (quamdiu in quantitate non multum peccant) in anterioribus ventriculis cerebri quiescere, omniúmque promptissimè per palatum expurgantur tunc. Aliàs verò contingit ea diffundi per cerebri loca diuersa, cùm nimirum immodicè exuperant; túncq; partim per nares, partim per palatum, aliquando etiam per aures, aliàs etiam per oculos excluduntur. Sæpe quoque prolabuntur in interiores corporis sedes, vt in pectus, pulmonem; vnde peripneu-

pneumonia,asthma. Aliàs in asperam arteriam faucésque ruunt,vnde raucitas. Subinde in ventriculum deuoluuntur,túncque assumpta alimenta corrumpuntur, appetitus concoctióque subuertitur. Aliquando etiam lyenteriam excitant, vti dum in intestina prolabuntur, vnde fit alui profluuium. Nonnunquam huiusmodi excrementa colliguntur extra caluariam sub capitis cute; ídque sæpe in vertice percipitur capitis, vbi extremitates venarum, faciem temporáque perreptantes, desinunt. Frequenter enim, dum excrementorum inutili copia onerantur hæc vascula, in hęc loca se exonerant per plures etiam dies;vnde in externas corporis partes subiectas paulatim viam sibi sua tenuitate parant, quæ sensim tamen crassescit calore partis à qua excipitur;vnde sæpe procedit dolor lateris,lumborum,brachiorum, spatularum,oculorum,dentium,humerorum,adenum, coxendicis,crurum,diuersorúmque articulorum.Potissimùm autem hîc agimus de ea fluxionis specie quæ in pulmones fit.

PARS AFFECTA. magna ex parte est cerebrum,id quod ex actionibus lęsis patet; item per ea quæ excernuntur per os,per nares,per palatum,túncque magis est continuum malum,neque persentitur alicuius alterius partis subiectæ offensa à qua foueri posset. Dum verò ab aliis fit corporis partibus,ex propriis signis intelligetur.est autem symptoma pertinens ad excretionem immodicam.

SIGNA. In pulmones si feratur capitis excrementum,spirandi difficultatem magnámque tussim excitat. Titillatio quoque frequenter in gutture sentitur, portióq; aliqua ipsius humoris illapsi sputo reiicitur, temporéque concurrit corporis lassitudo, capitis grauitas, calor atque sitis. Vrina intensi sępe est coloris. Si in asperam arteriam faucésve ruat, tussiculam raucitatémque affert;loca denique iam dicta exasperat.

CAVSA. Aliquando est intemperies cerebri calida, quę humores in cerebro dissoluit atque extenuat, plu-

résque vapores à subiectis partibus attrahit quàm concoquere aut per halitum expellere possit. Hanc autem intemperiem cerebri adesse significabunt ætas, regio, anni tempus, temperatura calida, nasus faciésque rubicunda, partes capitis calidæ, temporum arteriæ multùm pulsantes, acris tennuisque humor qui subinde per os aliàs etiam per nares excernitur, febris sæpe comitatur, cibi concurrit fastidium. Multò autem frequentiùs causa catarrhi est magna cerebri imbecillitas, necnon intemperies cerebri frigda atque humida, túncque contingit alimentum ad cerebrum transmissum non probè digeri, atque hinc superfluitates aggregari quamplurimas; vnde magnus in cerebro fit excrementorum prouentus. Huius constitutionis signa sunt ætas, anni tempus, victus ratio, temperaturáque frigida, pituitosorum crassorúmque humorum per nares excretio, eorumdémque multitudo, ad somnum inclinatio, distentio, nec non grauitas capitis & frontis, faciei pallor, grauans obstructio in viis narium. Victus ratio humidior aque intemperata fuit. Idem fit ab omnibus vaporibus copiosis qui caput immodicè replere possunt. Vapores enim condensati in subiectas partes tandem ptotruduntur. malum hoc quoque auget crapula, nimiáque repletio, & præsertim à potentibus vinis orta. A somno immodico. Item ob debilitatem virtutis digestiuæ, necnon expulsiuæ ipsius cerebri oritur, siue hoc à principio generationis, siue ex aliqua longa cerebri ægritudine contractum sit; sic equidem contingit alimentum adductum, crudum quasi relinqui, & in corpore ob debilitatem virtutis expulsiuæ subsistere.

Prognostica. Si ex capite in nares distillet humor, leue est malum; si in fauces, peius; si vero in pulmones, pessimum est: exulcerationis enim pulmonum periculum est, vnde tabes, corporisque consumptio. Cunctæ quoque destillationes breues si neglectæ fuerint, longæ tandem fiunt. A periculo omnino non sunt tuti sæpius catarrhum incurrentes: variis enim obnoxij

sunt

ſunt ægritudinibus, minatur equidem apoplexiam, pleuritidem, cæcitatem, dentium dolorem, phthiſim, paralyſim, ſurditatem, anginam, mortem ſubitaneam, apoſtema pulmonum, iecoris, veſicæ, renum, oculorum, ſtomachi dolorem atque debilitatem, ſchiaticam, podagram, diarrhœam, colicam Magis catarrho obnoxij ſunt, frigidum imbecillúmque habentes cerebrum. Catarrhus quoque cum capitis continuo dolore, eſt difficilis curæ. Autumnale autem tempus maximè eſt deſtillationibus obnoxium propter cæli mutationes frequentes.

Methodus pro curatione

CATARRHI INSER-VIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr calidus ſit modicè: ventoſus autem, pluuioſus, Aquilonaris atque Auſtrinus vitetur.

Cibus ſit concoctu facilis, bonúmque ſuccum generans: vt ſunt oua ſorbilia, carnes gallinarum, pullorum, caponum, vitulinæ. Moderata autem ſit cibi quantitas. Sit quoque cœna parcior prandio. Sub finem autem refectionis detur carnis cydoniorum portio aliqua, inhibet enim vaporum aſcenſum ad caput. Admittuntur inter fructus pruna, vuæ paſſæ, amygdala dulcia.

Potus ſit vinum aquoſum, aut aqua mulſa, aut aqua in qua cinnamomum atque glycyrrhiza ſint decocta,

Parum autem bibat, sitimque subinde data opera patiatur.

Somnus sit moderatus, non diurnus. Tegmen capitis admittatur tale, vt neque frigore neque calore caput molestetur, cùm, tam frigus quàm calor morbum exasperet.

Excrementa alui indies respondeant.

Motus vitetur immodicus.

Animi perturbationes vitentur.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. violarum, glycyrrhizæ, ziziphorum, de rosis siccis, papauerinus, nenupharinus.

Decoctum quatuor seminum frigidorum communium, florum cordialium, papaueris albi.

Aqua violarum, cichorei, rosarum.

Decoctum hordei, aqua frigida.

Mel rosaceũ, oxymel simplex, cõpositum, squilliticum.

Syr. de betonica, stœchados, capilli Veneris, de hyssopo, glycyrrhiza, de duabus radicibus, de prasio.

Decoctum radicum glycyrrhizæ, fœniculi, acori, cyperi, cinnamomi, betonicæ, hyssopi, maioranæ, capillorum Veneris, saluiæ, rorismarini, buglossæ, serpylli, florum stœchados, nucis muscatæ, vuarum passarum, ficuum.

Aqua capillorum Veneris, hyssopi, scabiosæ, saluiæ, betonicæ, adianthi.

Prioribus, dum à calida, posterioribus verò dum à frigida sit materia ipse catarrhus, vtemur.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiet humerariæ, aut medianæ, si anginæ aut pleuritidis, febrisve aut suffocationis periculum impendeat, si vires permiserint, sanguinéque abundauerit æger.

Electuarium de succo rosarum, diaprunum scammoniatum, diaphœnicum.

Pillulæ aggregatiuæ, aureæ, assaieret, mastichinæ, cochiæ, de agarico, de sarcocolla.

Agari-

Agaricus trochiſcatus, caſſia, rharbarbarum, polypodium.

Syr. de multiplici infuſione roſarum.

Electuarium Indum, diacatholicum.

Clyſtere validum plurimùm proderit in catarrho vehementi, periculumque ſuffocationis minante, & decocto florum ſtœchados, maioranæ, ſaluiæ, calaminthæ, origani, maluarum, hordei, hiera picra, melle roſato, oleo violarum.

A validè purgantibus medicamentis hîc abſtinebimus, ne materiam grauantem magis ad fluxum irritemus.

AVERTENTIBVS.

Venæ ſectio. Clyſtere prædictum. Vacuantia medicamenta.

Cucurbitulæ brachii, ſcapulis, natibuſque affixæ.

Sudor excitatus cum decocto ſalſæ parillæ.

Frictiones extremarum partium, potiſſimùm pedum, non capitis, & eorum continuus motus; trahitur equidem materia ad inferiora.

Ligaturæ dolorificæ.

Sternutamentum ex elleboro, caſtoreo, pipere, in principio tamen non conuenit, cùm ex humorum motu eorum digeſtio prohibeatur.

Apophlegmatiſmi ex pyrethro, pipere, hyſſopo, maſtiche, cortice radicum capparorum, cubebis, vuis paſſis.

Gargariſmus ex maiorana, hyſſopo, origano, ſi tamen materia ad pulmones aut ad pectus ruat, aut ſi multum materiei ſit ſubtilis, multumque moueatur, à gargariſmate abſtinebimus, iis enim in caſibus ſuſpectus eſt vſus.

Errhina ex ſucco ireos, betæ, maioranæ, cyclamine, pyrethro, ſemine melanthii, in materia frigida, ex ſucco violarum, aqua hordei, in calida.

Lotiones crurum, brachiorum.

Narium emunctiones fient sæpe; sic enim tutius humores crassi necnon tenues expurgantur, quàm per sputum.

Cauterium in commissura coronali, aut post aures excitabitur priùs raso capite, seruabitúrque vlcus diu apertum, in quem finem caulium folia calida, & axungia porcina iuncta superponentur.

Auertentia localiáque hæc medicamenta cerebrum purgantia, capiti adhibenda non erunt, priusquam materia bene digesta atque euacuata erit; alioquin enim materiam catarrhalem potius ad motum irritarent.

SISTENTIBVS *ipsum catarrhum.*

Phylonium Mes. cum decoctione olibani, rob nucum, conserua rosarum antiquarum, saccharum violatum, dianucum.

Diacodium, diapapauer, diatragacanthum frigidum & calidum, pillulæ de cynoglossa, loch de caulibus.

Loch de papauere, bolus Armenus, succus glycyrrhizę, trochisci bechici, mastix.

Syr. violatum, papauerinus, glycyrrhizę, iuleb violarum.

Decoctum ex plantagine, portulaca, hordeo, papauere albo, rosis, bolo Armeno, gummi iuniperi, addendo diacodium.

Pillulę quę ore retinebuntur ex rosis siccis, semine papaueris, camphora, terra sigillata.

Spica nocturno tempore in ore detinebitur.

Nigella & cuminum torrefiant, linteolóque concludantur: odoramentúmque fiat.

Suffumigium cum sola nigella puluerisata, torrefactáque.

Vnguentum ex oleo rosaceo.

Emplastrum pro capite raso ex terra lemnia, rosis, plantagine, bolo Armeno.

Nisi grauia vrgeant symptomata, præsentibus non vtemur quoque medicamentis ante humorum purga-

tio-

tionem, eorundemque auersionem. Verùm si materia immodicè ad pulmones fluat, ita vt tussim molestam, aut insomnia diuturna, aut periculum suffocationis, aut excoriationis, ob materiei acrimoniam minetur, statim hisce sistentibus medicamentis vtemur non exspectando humorum purgationem, eorundemve auersionem: vix enim sperare licet tenuem catarrhum tanta copia tantoque impetu ad pulmones ruentem posse purgantibus medicamentis educi, aut auerti, cùm potius motum humorum augeant purgantia medicamenta, auertentiaque. Eodem quoque tempore venæ sectionem, necnon cucurbitularum applicationes instituemus ipsis spatulis. Grauibus ergo concurrentibus symptomatibus, ea quæ sanguinem incrassare, catarrhumque sistere possunt, potius offeremus, etiamsi sputi eductionem remorentur aliqualiter, periculum enim aliàs suffocationis impendebit.

CORROBORANTIBVS *caput, & digerentibus reliquias, intemperiémque relictam emendantibus.*

Diamuscum dulce & amarum, diambra, theriaca, Mitridatum mediocris ætatis, plirisarcoticum.

Conserua saluiæ, betonicæ, rorismarini, acori, cortices citri conditi, nux muscata, cubebæ, nigella Romana.

Radices cyperi, macis, caryophylli, stœchas, gallia moscata, lignum aloës, ladanum.

Globulus odoriferus, ex caryophyllis, gallia moscata, nuce muscata, styrace, calamintha, ladano, cubebis, tragacantha, aqua maioranæ.

Cucupha aut pileolus ex foliis lauri, origani, saluiæ, betonicæ, maioranæ; seminibus nigellæ, camomilla, meliloto, stœchade, thure, mastiche, cinnamomo, mace, nuce muscata, caryophyllis, rosis rubris.

Lotio capitis ex decocto rerum prædictarum in vino maluatico.

Suffitus ex caryophyllis, cinnamomo, ligno aloës, ro-

remarino, saluia, foliis lauri, maiorana, mastiche, thure, gallia moscata, moscho.

Sacculus ex sale, milio, furfure, saluia, maiorana.

Vnguentum pro capite raso, ex oleo rutaceo, anethino: & pro pectore, ex oleo liliorum, camomillæ, amygdalorum dulcium, lini, butyro recenti.

Frictiones fotúsque capitis, fient cum linteolo aspero calente, quod vaporibus thuris, mastichis, styracis, ladani imbuetur.

Cauterium anteriori capitis parti ex cantharidibus, fermento applicetur, si prædictis non aboleatur malum.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI- *camenta nobilia in* CATARRHO, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO CATARRHI.

℞ betonicæ, maioranę, saluię, rutę ana m. j. ß. florum rorismarini, stœchados, centaurei minoris, camomillæ ana m. j. origani, calaminthæ ana m. ß. furfuris m. j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturę addatur electuarii elescopi ℥ j. hierę picrę simp. ʒ j. diaturbith cum rhabarbaro ʒ iij. ß. mellis rosati ℥ j. olei rutacei ℥ iij. salis ʒ j. fiat *Clystere.*

℞ mellis rosacei, oxymellis simplicis, syrupi stœchados, glycyrrhizæ ana ℥ j. aquarum rorismarini, betonicæ ana ℥ iiij. hyssopi ℥ ij. misceantur, fiat *Iuleb.*

℞ pillulę de agarico ʒ ß cochiarum, fœtidarum ana ℈ j. diagridii gr. iij. syrupi violati q. s. fiant *Pillulæ* septem aut octo numero.

℞ diaturbith cum rhabarbaro ʒ v. electuarii Indi, diacatholiconis ana ʒ j. syrupi stœchados ℥ ß. aquæ maiora-

ioranæ,betonicæ ana ℥ j. ß.fiat *Haustus.*

℞ ſucci braſſicæ,betæ ana ℥ j. ß. ſucci cyclaminis ℥ ß. piperis albi,nigellæ ana ℈ j. miſceantur, naribúſque illinantur, cùm periculum eſt ne in aſperam arteriam ruat catarrhus.

℞ maioranæ,nigellæ, nucis muſcatę ana ℈ j. ß. pyrethri, ellebori albi ana ℈ j. miſceantur, fiat *Puluis* ſternutatorius; attrahatur per nares, vel calamo impellatur.

℞ ſeminum ſtaphiſagriæ,ſinapi, pyrethri ana ʒ j. ß. acori conditi,cubebarum, maceris ana ʒ j. nigellæ Romanę, vuarum paſſarum,maſtiches ana ʒ j. ß. mellis q. ſ. fiant *Paſtilli* manſiles, lineo panno raro concludantur.

℞ ſeminum ſinapis,piperis ana ʒ ij.radicum pyrethri ℥ j. zinziberis ℥ ß. coquantur in aqua q.ſ.ad tertias; fiat *Gargariſmus:* ad os humores auocat fluentes in pulmones.

℞ ſyrupi de roſis ſiccis ℥ iij. roſacei,myrtilorum ana ℥ j. aquæ violarum, plantaginis, hyſſopi ana ℥ iij. fiat *Iuleb.*

℞ roſarum rubrarum m. j. ſeminum papaueris albi, olibani ana ʒ j. ß. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. colaturæ adde ſyrupi papauerini ℥ iij. glycyrrhizæ ℥ ij. fiat *Iulapium.*

℞ conſeruę roſarum antiquarum ℥ j. diacodii ℥ ß. diatragacanthi frigidi ʒ iij. ſyrupi roſarum q.ſ. fiat *Linctus.*

℞ olibani, maſtichis ana ℥ ß. carnis cydoniorum ℥ j. ß.ſumat in ingreſſu lecti ʒ ij. ſuperbibendo vini hauſtum.

℞ boli Armeni, terræ ſigillatæ, maſtiches ana ʒ ij. ſucci glycyrrhizæ ℥ ß.conſeruæ roſarum ℥ ij.fiat *Mixtura.*

℞ diacodii ℥ ß. ſyrupi papauerini ℥ j. aquarum betonicæ ℥ iij.fiat *Haustus.*

℞ diacodii ʒ vj.ſyrupi papauerini ℥ ij.boli Armeni ʒ

ij. camphoræ ʒ j. detineat in ore cochlear vnum aliquoties. aut,

℞ ſeminum papaueris albi,lactucę ana ℈ iiij.amyli, diatragacãthi frigidi ana ℥ j. gummi Arabici,tragacanthi,boli Armeni ana ℈ ij.opii ℈ j.ß.ſacchari roſacei,ſucci glycyrrhizę ana ʒ j.ß. miſceantur, fiat *Maſſa* ſolida cum ſucco cydoniorum & aqua infuſionis gummi tragacanthi.Huius maſſę portionem aliquam detineat ore,vt fluxus catarrhalis prohibeatur.

℞ corticum granatorum ℥ ß. iaceæ nigræ m. ij. radicum ebuli, plantaginis ana m. j. gallarum, thuris,maſtiches ana ʒ j. roſarum m. j. ſeminum portulacæ ℈ ij. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ß. colaturæ adde ſyrupi myrtilorum, diamori, ſtœchados ana ℥ j. fiat *Gargariſmus*, humores fluentes in aſperam arteriam, ſiſtit.

℞ boli Armeni,ſanguinis draconis,thuris ana ʒ j.ſtyracis,maſtiches ana ʒ ß.bulliant in ℔ ß.aquę mellis,colaturæ portio naribus attrahatur.

℞ thuris,olibani ana ʒ j.ß.roſarum rubrarum ʒ ij.ſeminis papaueris albi ʒ ß. ſandaracę, maſtichis ana ℈ ij. cum vino aſtringenti; fiant *Pillulæ* pro ſuffumigio,quo capitis tegumenta ſuffumigabuntur.

℞ conſeruæ,roriſmarini,betonicę,ſaluię ana ʒ vj.ſp. diamuſci dulcis ʒ iiij. theriacę veteris ʒ ij. diambræ ʒ j. nucis muſcatæ ʒ j.ß. ſyrupi ſtœchados q.ſ. fiat *Electuarium* molle.

℞ ſp.diamuſci dulcis,diambræ ana ʒ ij.ß.ſacchari albiſſimi diſſoluti in aqua roriſmarini & betonicę q.ſ.fiat *Electuarium* in tabulis. Radices draconteæ aſſatę plurimùm iuuant.

℞ radicum ariſtolochiæ rotundæ,pyrethri,ſpicę ana ʒ ß. ligni aloës, thuris, caryophyllorum ana ʒ ij. maſtichis ʒ j. ß. fiat *Puluis*, cuius portio aliqua carbonibus iniiciatur, vt tegmina capitis vaporibus fumoſis imbuantur.

℞ florum betonicę, roſarum, ſtœchados,camomillæ,

læ, meliloti ana m.j. thuris, mastichis, nucis muscatæ, macis, caryophyllorum ana ʒ j. foliorum lauri, origani ana m. ß. fiat *Sacculus* è serico panno, cui prędicta tenuiter comminuta imponantur, coronalíque commissurę applicentur. aut,

℞ furfurum, milii ana m.j. salis puluerisati ℥ j. ß. torrefiant omnia nonnihil in sartagine, fiat *Pileolus*, capitísque commissurę accommodetur: cerebrum roborat, humorésque exsiccat.

℞ nigellæ Romanæ torrefactæ ℥ ß. radicum cyperi ʒ j. ß. florum stœchados, rosarum ana m. ß. nucis muscatæ, caryophyllorum ana ℈ iiij. fiat *Puluis*, quo anterior pars capitis aspergatur sub ingressum lecti.

℞ nigellę torrefactę ℥ j. sinapis torrefacti, thuris ana ʒ v. mastichis ʒ iij. stercoris columbini, farinæ hordei ana ℥ j. oxymellis squillitici q.s. fiat *Emplastrum* pro commissura coronali.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione CATARRHI inseruiens.

Clysterio leni primò sentina corporis eluatur. Deinde humores naturæ obedientes reddantur. Hoc vbi consecuti fuerimus, purgantibus medicamentis humores grauantes e corpore propellemus. Tandem caput purgabimus errhinis, apophlegmatismis, sternutamenta prouocantibus, cauterio actuali aut potentiali, admouebimúsque anteriori parti capitis vbi digitus maximus desinit cùm manus radix naso admouetur. Vesiculæ autem vbi excitatæ fuerint, perforabuntur vt humor aqueus effluat, in quem finem folia brassicæ superponemus ipsis vesiculis ruptis. Demum quæ humorum fluxum prohibere possunt, conueniunt, quibus etiam statim à principio locus erit si suffocationis periculum impendeat ex catarrhi vehementia. Prædictis demum medicamentis substitui debent quæ cerebrum roborare, reliquiás-

que consumere possunt, quod fiet tam sumptis quàm admotis medicamentis. Quæ omnia nunc anteàque dictis medicamentis facilè consequi poterimus, modò uniuersalia particularibus debita ratione accommodentur. Pillulæ autem conuenientes etiam mox à principio in catarrho suffocante imperabuntur; in mora equidem periculum est. Si ad nares, aut ad os labatur aquosa substantia, ferro laterive candenti acetum rosaceum, cui puluis rosarum rubearum permisceatur, instilletur, fumúmque naribus atque ore excipiat.

Methodus pro cognitione ANGINÆ INSERVIENS.

ANGINA, est faucium seu summarum gulæ partium inflammatio, anhelitum atque deglutionem impediens, nullo etiam vitio existente in pectore aut pulmone. Malum istud strangulatu præsentaneum periculum minatur, eò quòd summæ gulæ gutturísque partes quasi occludantur, per quas homo spiritum, potum, alimentúmque admittit. Subitò autem hoc malum irruere solet; per viam enim defluxus fit magna ex parte.

PARS AFFECTA. In hoc malo afficiuntur sæpe musculi gutturis interni, maximóq; cum periculo tunc laborat æger: hæcque signa concurrunt, dolor vehemens est in gutture, febris etiam aliquando valida concurrit. Spiritus non nisi recta ceruice trahitur, vox etiam læditur. Nullum indicium apparet caloris neque tumoris in ore, neque in faucibus, neque in ceruice: angustia verò magna percipitur in gutture, aperto sæpe ore hiant, aëréque frigido reficiuntur; aliquando etiam linguam exerunt, oculi rubent prominentésque fiunt,

re-

refluit per nares potio, varie iactantur. Aliàs verò externi gutturis musculi afficiuntur, estque omnium lenissima species; tunc dolor tantus non est circa guttur, nec tanta angustia spirandique difficultas vrget. Sæpe visus atque tactus tunc malum deprehendit. Si vero fauces locúsve vbi aspera arteria & gulæ partes extremæ coëunt, afficiantur, tunc minus difficulter spirat: præterea calor, tumor, dolor, atque pondus in faucibus magis percipitur, imò etiam visui exposita sunt si lingua deprimatur, minorique fit cum periculo quàm prima species. Aliàs fit in pluribus partibus simul, & tant interni quàm externi musculi afficiuntur, tuncque omnia magis intenduntur.

SIGNA. Difficultas comitatur spirandi, nullo vitio in pulmone aut pectore existente, dolor concurrit acutus, necnon rubor faciei & colli. ægrè alimentum potionemque transglutire potest æger, in tantum quidem difficulter, vt potus per nares etiam refluat, sæpe febris adest, apertoque hiant ore, frigidum aërem attrahere expetentes. Aliquando etiam vbi validius malum vrget, linguam exerunt.

CAVSA. Maiori ex parte fit à sanguine qui per modum defluxus è venis iugularibus in quibus est magna copia, eò deriuatur. Pulsus erit plenus tunc & vndosus, transglutiendi spirandique erit maxima difficultas; rubedo in lingua atque facie excitatur, febris multum molesta concurrit. Sæpè præcessit victus ratio multum sanguinis generans, ver temperatum, calidum, humidumque. Si à biliosò sanguine fiat, febris fit admodum acuta, incendiumq. intolerabile, spirandi quoque & trãsglutiendi concurrit difficultas, angustia tamẽ minor est, oris adest amaritudo, victus ratio, ætas, tẽperamentũ, regio, aliaque concurrunt quæ bilem generare solent. Si vero à fluxione frigidi humoris fiat, notha angina excitabitur. Multa tunc in ore adest humiditas & viscositas, febris nulla aut saltẽ admodũ erit exigua, dolor multo mitior, tumor est laxior, minusq. rubet, ea

quæ pituitoſum ſanguinem generare poſſunt, præceſſerunt. Semper autem à fluxionibus malum iſtud originem habet, quæ in hoc malo è venis jugularibus atque è capite ipſo deriuantur.

PROGNOSTICA. Si in muſculis internis inflammatio fiat, tertio vel quarto die iugulat, velociſſimę enim terminationis eſt. Deſperata quoque, omniúmque horrendiſſima angina eſt, cùm nuſquam apparet inflammatio, cùm grauiſſimus eſt dolor, magnáque febris, cùm ore hiat exerta lingua, cùm intercepta deglutiendi via eſt, & potus per nares refluit, cùm oculi more eorum qui ſtrangulantur, inuertuntur & quaſi prominent, ſpumoſáque ſaliua funditur, cùm labra liueſcunt, & è lecto exilire laborat, cùm denique viſus, auditus, intellectúſque hebeſcit, ita vt non intelligat ea quæ penes illum aguntur, talis enim ſtrangulatu atque ſyncope perit. bene autem ſperandum eſt; cùm rubor tumórque foris conſpicui fiunt. Prout autem prædicta accidentia minuuntur, ita leuior morbus eſt; eò enim magis periculoſum hoc malum eſt, quò accidentia anginæ fuerint fortiora, vti contrà, quanto fuerint debiliora, tanto minus periculoſum. Non ſine magno quoque periculo tumores ſine manifeſta cauſa, boníſque ſignis deſinunt, præcordiorum dolore concurrente corporíſque torpore, viribúſque imbecillis; ſæpe equidem mors in proximo eſt: etiamſi rectè æger ſe habere exiſtimet, ſuffocatione equidem è medio tollitur, vel ſaltem in ſuppurationem tranſit.

Metho-

Methodus pro curatione

ANGINÆ INSER-VIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit temperatus, lucidus, à ventis immunis. Cibus sit liquidus ac mollis, vt sunt oua sorbilia, cremor ptisanæ: iuscula è carnibus pullorum, gallinarum. In primis autem tribus diebus sit victus tenuissimus. Vitent omnia quæ sanguinem calefacere possunt; piper nimirum, aliáque aromata.

Potus sit ptisana cum saccharo, aut cum iure pulli. Aqua mulsa; vinum autem vitent.

Exercitum nullum admittatur, sed quies imperetur; parum quoque loquatur.

Somnus solito sit breuior, datáque opera interrumpatur aliquando ab astantibus; ex plurimo equidem somno solet hoc malum exasperari; humorum enim copia in parte affecta incrementum inde sumit. Caput medriocriter cõtegatur: eius autem frictiones hîc nullo modo admittantur in mali principio.

Aluum arte aut natura solutam vt habeat, diligenter procurandum est.

Animi curæ vitentur, subornentúrque quæ gaudium excitare possunt.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiet eiusdem lateris statim ab initio mali in omni angina, cùm difficultatem aliquam percipiet in respiratione & deglutitione, etiam vsque ad syncopen, si modò magna fuerit plenitudo, virésque sint

validæ,aliàs partitis id fiet vicibus. Id etiam fiet in muliere vterum gerente, modò vires non sint debiles. Primò autem cephalica aperietur; hinc quæ sub lingua est, vbi humor non ampliùs fluit, secabitur; in principio autem si secetur, inflammatio augebitur, eò quòd ad partem affectam materia trahatur. In magna plethora saphena omnium primò secabitur; dum autem ea quæ sub lingua est vena secatur, lingua ad palatum inclinabitur.

Electuarium elescopi.
Syrupus ex multiplici infusione rosarum.
Diacatholicum.hiera picra.
Pillulæ aureæ,de agarico.
Cassia,manna,tamarindi.

Statim alui deiectione materia mali educenda erit, præsertim si materia peccans fuerit biliosa: ferè enim turget: ea ratione statim vacuare licebit non expectando digestionem, cum semper periculum hic morbus minetur. Conueniunt autem medicamenta liquida potiùs quàm pillulæ, cùm eas ob transglutiendi difficultatem transmittere non possit. A fortiter autem purgantibus medicamentis hîc consultò abstinebimus in principio mali: humores enim potiùs exagitabũtur, eáque ratione ad locum affectum vt liberiùs fluant, occasio dabitur.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio fiet modo prædicto.
Cucurbitulæ inferioribus partibus primo affigentur, hinc superioribus.
Sanguisugæ iisdem etiam locis affigi poterunt cum commodo.
Fotus pedum manuúmque ex aqua calida fiet.
Ligaturæ hinc fient extremarum partium dolorificæ.
Frictiones item extremarum partium validæ.
Clystere validum si febre vacet, sectióque venæ facta non fuerit, leuiori interim clysterio primò alui excrementa

menta eluemus, etiam primo die, quantumuis solutam aluum habeat, in qua re plurimùm hieræ picræ vsus commendatur.

REPELLENTIBVS.

Gargarismus ex decocto plantaginis, rosarum, malicorij, balaustiorum, lactucæ, lentium, aqua rosacea, succo granatorum acidorum, diamoro, diacodio, syr. de succo acetosæ, granatorum, rosarum.

Syr. de papauere, rob de papauere.

Diacodium, diamorum, syrup. de succo acetosæ, granatorum.

Succus lactucæ, rosarum, plantaginis, granatorum, solani mororum, acetosę.

Aqua rosarum cum decocto sumach & aceto.

Vnguenta repellentia ex oleo rosato, loco affecto extrinsecus non adhibeantur.

Gargarismate primis diebus vti poterimus, quod tempus principium morbi complectitur, & tam diu ore detinebit donec incaluerit, & quantum fieri poterit, intimas faucium partes ea leuiter colluet: id equidem præstat ne humores ita liberè in locum affectum irruant, viis ipsis angustioribus redditis, partiúmque substantia roborata. Vnguento præsenti repellente non ita liberè vti possumus, vti nec vllo alio medicamento repellente foris adhibito, nisi in principio ipsius mali: metuendum enim est ne intrò materiam mali propellant, circumiacentes tamen partes, & potissimùm superiores, eo inungemus.

CORROBORANTIBVS, *resoluentibúsque, vbi humorum impetus iam desierit.*

Gargarismus ex decocto glycyrrhizę, ficuum, florum camomillæ, meliloti, hyssopi, betonicæ, fœnugræci, dactylorum, vuarum passarum, albo Græco, diamoro, melle rosato, syrupo rosato, oxymelle simplici.

Gargarismus ex aqua in qua mica panis albi cocta atq.

expressa fuerit.

Stercus caninum colore candidum, & pulli hirundinum vsti cum melle permisceantur, in fauciumque loca affecta diducantur.

Lupi gutturis potum ebibat.

Filum coctum cum cineribus vt albescat: adhuc calens loco affecto admoueatur.

Vnguentum ex oleo camomelino, amygdalorum dulcium, liliorum, quo anterior pars colli vngetur, & posterior, deinde lana succida tegetur.

Cataplasma ex floribus camomillæ, meliloti, foliis maluæ, radicibus althææ, farina hordei, lini, fœnugræci, stercore canino, nido puluereque ipsarum hirundinum, oleo liliorum, lini, camomillæ, amygdalorum dulcium.

Emplastrum de meliloto, mucilaginibus.

Prædictorum materia post primum diem minuetur paulatim, prout morbus incrementum sumit, in quorum locum resoluentia aliqua substituemus, quæ exterius quoque potiorem locum habent, materiam enim ad externas partes euocare consultum est. Si resoluentibus angina curetur medicamentis: confestim omnia symptomata remittuntur absque vllo alio incommodo relicto, è contrà verò suppuratio si fiat, omnia symptomata incrementum sumunt, febis nimirum, dolor & transglutiendi difficultas.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAMENTA *nobilia in* ANGINA, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO ANGINAE

℞ seminum fœniculi, petroselini ana ℥ v. saluiæ, betonicæ ana m. j. florum camomillæ, meliloti ana m. j. se. aga-

ſe.agarici albi & leuis ℥ ſe. pulpæ colocynthidos ʒ j. coquantur in aqua q.ſ. ad ℔ j.colaturæ addatur caſſiæ recẽter extractę,ſacchari rubri ana ℥ j.olei lini,violacei ana ℥ j.ſe.ſalis ʒ j.fiat *Clyſtere.*tertio quoq. die repetetur.

℞ caſſiæ recenter extractæ ℥ ſe. diaphœniconis ʒ iij. aquarum ſcabioſæ ℥ iij.fiat *Hauſtus*:detur ſequenti die poſt venæ ſectionem in aurora.

℞ ſyrupi ſcabioſæ ℥ iij.mellis roſacei ℥ j.ſe.aquarum ſcabioſæ,caprifolij ana ℥ v.miſceantur, fiat *Iuleb.* detur tribus vicibus.

℞ diaturbith cum rhabarbaro ʒ v. diacatholiconis ʒ j.ſem.electuarij de ſucco roſarum ʒ ſem. ſyrupi violarum,ſtœchados ana ℥ ſem.aquarum betonicæ ℥ iij. fiat *Hauſtus.*

℞ ſyrupi de multiplici infuſione roſarum ℥ ij.ſp.diaturbith cum rhabarbaro ℈ ſe. aquarum betonicæ ℥ iij. fiat *Hauſtus.*

℞ ſyrupi violarum ℥ ij.diacodij,ſyrupi glycyrrhizę ana ℥ ſem.aquarum violarum,ſcabioſæ ana ℥ j.fiat *Potus.*

℞ hyſſopi,iaceæ nigræ ana m.j.glycyrrhizæ raſæ ʒ ij. corticum granatorum ʒ ſem.fiat decoctio in aqua q.ſ.ad ℔ j.colaturæ addatur aluminis vſti ʒ j.ſem.mellis roſati ℥ j.ſe.fiat *Gargariſmus.*

℞ corticum granatorum ℥ ſe. florum roſarum m.j.ſumach,ſeminum antheræ,plantaginis, berberorum ana ʒ j.ſe.aluminis vſti ℈ j. balauſtiorum ʒ j. coquantur in aqua q.ſ. ad ℔ j. colaturæ addatur ſyrupi myrtini ℥ j. diamori ʒ vj. fiat *Gargariſmus* : in principio mali in ore detinebitur donec incaleſcat.

℞ aquæ plantaginis,roſarum, caprifolij ana ℥ ij.ſem. diamori ℥ j.ſyrupi acetoſi ſimplicis,oxymellis ſimplicis ana ℥ ſe.fiat *Gargariſmus.*

℞ decocti antheræ,roſarum.balauſtiorum,granorum ſumach,plantaginis,ſolani,gallarum ℔ j.aquæ roſaceæ ℥ iij.aceti ℥ ij.ſacchari albiſſimi ℥ ij.fiat *Potus.*Cum eodem quoque liquore gargariſmus fiet optimus.

℞ liquoris prædicti ℥ viij.in eo infundantur ſemina

papaueris contusa aliquandiu, hinc exprimantur; detur in *Potu* liquor. ℞ florum balaustiorum ʒ ij. seminum antheræ, plantaginis, granorum sumach, berberorum ana ʒ j. gummi tragacanthi ʒ ij. salis ammoniaci, camphoræ ana ʒ j. fiat *Puluis*; cuius portiuncula insuffletur in guttur. fieri quoque è iam dictis poterunt pillulæ, quarũ vna aut altera sub lingua detinebitur. Aqua quoque rosacea, oxymelle simplici, & aceto, necnon diamoro poterit fieri *Gargarismus* in principio mali, siue calida siue frigida fuerit causa.

℞ syrupi violati ℥ j. se. diamori ℥ j. dianucum, loch de papauere ana ℥. sem. sacchari violati ʒ iij. fiat *Lohoch*, quo in principio, glycyrrhizæ radice modicè tusa, vtatur. ℞ olei liliorum, camomillæ ana ℥ se. pinguedinis hirci ℈ ij. ceræ parum, fiat *Vnguentum*; eo collum vnctum lana succida contegatur. ℞ vnguenti dialtheę ℥ j. se. olei camomelini, amygdalorum dulcium ana ℥ j. olei violacei, axungiæ gallinæ ana ℥ se. fiat *Vnctio* colli frequens, hinc lana succida supraponatur.

℞ florum camomillę, meliloti ana m. j. foliorũ origani, betonicę, hyssopi ana m. se. glycyrrhizæ rasę ʒ j. seminũ lini ʒ vj. fœnugræci ℥ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. se. colaturę addãtur syrupi rosacei ℥ iiij. fiat *Gargarismus* dissipans & concoquens. ℞ olei amygdalorum dulcium, butyri recentis ana ʒ iij. ceræ q. s. fiat *Linimentum*.

℞ florum camomillæ, meliloti ana m. se. radicum liliorum, althææ ana ℥ j. seminum lini, fœnugræci ana ʒ vj. coquantur ad mollitudinem, deinde pistentur, addendo farinæ fabarum, hordei ana ʒ vj. butyri, olei liliorum ana q. s. fiat *Cataplasma*.

℞ florum camomillæ, meliloti ana m. ij. se. hyssopi m. j. farinæ fœnugræci, hordeaceæ ana ℥ j. lini ℥ sem. foliorum maluæ m. ij. albi græci ℥ j. radicum althææ ℥ j. se. ficuum pinguium numero decem, olei liliorum, camomillæ, pinguedinis gallinæ ana q. s. fiat *Cataplasma*, cui in augmento mali locus erit.

℞ rosarum rubrarum m. j. hordei m. j. sem. glycyrrhizæ ʒ

tæ ℥. iij. ficuum pinguium numero sex, coquantur in
aqua q. s. ad ℔ j. ſs. colaturę addatur mellis roſacei ℥ j.
ſs. fiat *Gargariſmus.*

℞ aquarum caprifolii, roſarum ana ℥ iiij. ſs. diamori
℥ j. oxymellis ſimplicis, mellis roſati ana ʒ vj. fiat *Gargariſmus.*

APPENDIX

ad prædicta pro curatione ANGINAE inſeruiens.

Prohibere hîc diligenter debemus apoſtematis augmentum, frequenter enim hominem ſuffocando occidit ſi ad complementum perueniat, eáque ratione præſtantiſsima debemus adhibere medicamenta mox à principio. Quamprimùm ergo aluus ſubducenda eſt clyſterio leniori, demum verò fortiori. Mox quoque inſtituetur venæ ſectio non expectando horam, eſt equidem magnum in hoc malo remedium. Poſt venæ ſectionem, ſequenti die humorum copia ſi adſit, minuatur purgante aliquo leni medicamento, non expectando humorum concoctionem, cùm morbus non admittat inducias. Per os autem ſi medicamentum non admittat, clyſterio id fieri debet paulo fortiori. Interim quoque humorum impetum ad partem affectam repellemus aſſumptis medicamentis potius quàm admotis ſtatim in principio mali. Exterius autem repellentium loco, parti affectæ ſuperponetur lana ſuccida oleo camomelino optimè imbuta. Repellentium autem vires eò magis imminuemus, quò plus ad augmentum ipſum properat malum, reſoluentiáque poſt tertium diem admittemus, quæ materiam parti affectæ impactam diſsipare poſſunt, vt eſt dianucum diamorum, decoctum glycyrrhizæ, ficuum. Semper hîc quoque addemus etiam in principio mali, quæ dolorem lenire poſſunt, cùm magnus dolor humorum, attractionem ſemper faciat. Optimè autem lac dolorem ſedat etiam per ſe ſolum. Interea quoque temporis ligaturis, cucurbitulis, fotibus, frictionibus aliiſque huiuſmodi inſtrumentis auertemus humorum motum. Venam quoque ſub lingua tunc ſecare licebit. Demum naturæ obediens reddatur materia mali, ſi ratio ſuadeat. Si autem prædi-

ctis ingeniis materiam resoluere non possimus, sed potius in saniem mutari verisimile sit, hic quoque naturam iuuabimus ad puris generationem, quibus tandem addemus pyrethrum, sinapi, vbi suppurata erit materia, rumpendúsque est abscessus; qui tandem purgabitur cum gargarismate facto ex hydromelite. Vltimè glutinantibus medicamentis vlcus consolidabitur. Quæ omnia nunc ant‹ àque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus: modò vniuersalia particularibus debita ratione accommodentur.

Methodus pro cognitione

TVSSIS INSERVIENS.

TVSSIS est valida efflatio, qua plurimus spiritus celerrimè foras erumpens impetu suo explodere nititur excrementa acria pulmones lacessentia, meatúsque obstruentia, aliáve ratione molestantia. Hic motus fit à natura atque facultate, in quo instrumenta spirituum coacta à causa aliqua violenta, deprauatè mouentur. Subinde tussicula mouetur, ita tamen mitis, vt etiamsi homo frequenter tussiat, supprimi tamen potest ne eueniat, vnde etiam sæpe curatur, propter calorem qui in spiritualibus partibus ex spirituum retentione excitatur, qui per angustos quoque meatus permeant vi quadam. Initium autem motionis in tussi à facultate pulmonum potissimùm est, à qua pectoris musculi etiam excitantur, thoracémque validè comprimunt; ea quidem ratione id quod in viis spirituum continetur, melius expellitur, cum sic spiritus feratur foras vehementiùs, qua vehementia secum rapit excrementa in itinere existentia. Hoc autem symptomate vtitur pulmo, vti sternutatione cerebrum; quem motum vt in

in actum producat,dilatatur primò,demum constringitur, concurritque motus diaphragmatis tamquam auxiliator.

PARS AFFECTA. est pulmo,qui aliàs per se,aliàs per consensum alterius partis, pectoris nimirum aut diaphragmatis,aliquando etiam iecoris læditur.Pulmo equidem sentiens prædictarum partium læsionem,hoc motu quoque mouetur, vt id quod noxium est expellat. Pulmones autem hîc affici, euidenter confirmat respiratio læsa. Est autem tussis symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis motricis ipsius pulmonis; nam neque pectus in pleuritide, neque iecur læsum tussim moueret; nisi nocumenta eorum pulmoni communicarentur. Aliquando quoque sequitur tussis morbum in via,cùm scilicet fit propter obstructionem viarum per quas spiritus mouetur.

SIGNA mali per se sunt manifesta,ita enim valida frequenter est tussis,vt prohibere etiamsi velit homo, non possit,contingitque thoracem hîc admodum comprimi.Haud enim aliter id quod noxium est ex iis locis educi potest,propter situm & conformationem earum partium quæ respirationi inseruiunt.Sæpe quoque hîc titillatio in intima oris parte percipitur.

CAVSA.sæpe fit ab humore qui à capite in asperam arteriam & pulmones fluit;qui si magna copia,magnoque impetu feratur, maxima concurrit difficultas spirandi,grauitas magna in pectore percipitur,& in dorso, vbi pulmones illi membranis affiguntur.Contra leuia hæc erunt symptomata,cùm pauca excrementa eò deriuantur.Si autem recens fuerit destillatio, titillatio ab vtraque palati parte percipitur,acrimonia denique humoris fluentis, guttur quasi corradi videtur, tussicula frequens concurrit, qua parum tamen reiicitur,estque tenue.Sunt autem hi humores subinde nimium tenues fluidique,tuncque illudunt naturam quę tussim excitat coacta, nam etiamsi validè tussiat, parum aut nihil tamen exspuit. Vnde aliquando nonnulli falluntur

qui ab intemperie ſicca potiùs quàm ab humorum præſentia tunc tuſſim fieri contendunt, hac ratione, quòd nihil etiam frequenti tuſſi reiiciat, quaſi propterea nulla adeſſet materia grauans. Hoc autem vti fit cùm materia eſt multum ſubtilis, ſic idem quoque accidit cùm materia nimium eſt viſcida & glutinoſa, ita vt extundi non poſſit. Subinde itaque tenuantibus atque inſpiſſantibus medicamentis nos egemus cùm materia craſſa & viſcida latet in pectore vel pulmone, aliàs verò opus eſt incraſſantibus. In vtroque quidem caſu materia grauans ſua craſsitie aut tenuitate naturam illudit, vnde magna ſæpe virium ſequitur imbecillitas; contingit enim vires infirmas laboribus tantis tandem opprimi, cùm materiam intus continuò quaſi expellere conetur, vt ſpiritibus via ad cor pateat, nihilque tandem longioribus etiam laboribus proficiat. Subinde etiam miſti ſunt humores, qui vel à capite eò ruunt, vel detenti ſunt iis in locis; id quod in pleuritide, phthiſi, pulmonumque inflammatione accidit, tuncque dictorum malorum ſymptoma exiſtit tuſsis, id quod ex propriis eorum ſignis intelligetur. aliàs quoque fit à lumbricis ſtomachum infeſtantibus: aliàs quoque ab intemperie ſubinde frigida, ſicca; aliàs etiam calida ipſius aëris excitatur, tuncque adeſt tuſsis exigua, parumque aut nihil expuitur. Aliquando quoque ſequitur affectum iecoris, ventriculi vel lienis, inflammationem nimirum vel ſchirrhum prædictarum partium, vnde tuſsicula oritur arida, in qua nihil reiicitur ex ſepti tranſuerſi compreſsione.

PROGNOSTICA. Somnum ſi auferat tuſsis, mala cenſetur. Tuſsis quoque nimia & diu perſeuerans cum deſtillatione, mala cenſetur: quia tandem ducit ad phthiſim; aliquando etiam rupturam excitat in pectore, ſputúmque ſanguinis mouet. Tuſsis cum modico conatu, alleuiatione multa & veloci expulſione, ſine labore & fatigatione, ſine periculo eſt; ſi contraria accidant, cum periculo fit. Tuſsis item ex vlcere ſpiritualiũ partium,

partium, aut ex earundem partium abſceſſu, periculoſiſſima eſt. Periculoſa quoque eſt tuſſis quæ cùm antè humida fuit, iam ſubitò ſicca ſi reddatur, pectoris grauitate permanente; pulmonum enim exulcerationem minatur. A pulmonibus veteri obſtructione laborantibus, aut etiam corruptis, continua ferè tuſſis excitatur; nequaquam autem à deſtillationibus hoc fit; ea equidem ſubſiſtente, tuſſis etiam deficit.

Methodus pro curatione

TVSSIS INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ſit temperatus, potiúſque ad ſiccum declinet.
Cibus ſit facilis digeſtionis, ſitque parua alimentorum potúſque quantitas. Carnes conueniunt vitulinæ aſſæ, pullorum, gallinarum, leporinæ, auium montanarum. Ex fructibus conueniunt vuæ paſſæ, dactyli, amygdala, ficus. vitentur acetoſa, ſalſa, acria amaráque. Panis condiatur ſemine aniſi aut fœniculi.
Potus ſit ptiſana, hydromel.
Exercitium conuenit ante cibum mediocriter ſerium.
Somnus diuturnus atque diurnus noxius.
Aluus arte ſoluatur, ſi natura non reſpondeat.
Iram, timorem, aliáſque fugiat animi perturbationes.

PRAEPARANTIBVS.

Syrupus de hyſſopo, de praſio, de glycyrrhiza, capillorum Veneris.

Syrupus de calamintha, antiquæ conuenit tuſſi, de ſtœchade.

Oxymel compoſitum, ſquilliticum, ſyr. acetoſus, mel roſatum.

Decoctum ficuum, paſſularum, glycyrrhizę, capillorum Veneris, hyſſopi, praſii.

Aqua ſcabioſæ, marrubii, capillorum Veneris, hyſſopi, fœniculi.

Syr. violatus, papauerinus, iuiubinus.

Nymphææ, violarum, myrtinus.

Aqua hordei admodum iuuat.

Priori loco poſitis tenuantibus, incidentibus, tergentibúſque ſcilicet medicamentis vtemur, ſi à frigido, craſſo, viſcidóque humore tuſſis excitetur. Secundo verò loco poſitis, incraſſantibus, inſpiſſantibúſque ſcilicet vtemur, dum à tenui calidóque humore prouenit; inſpiſſata enim materia tenuis, faciliùs reiicitur. Per ſe autem potiùs offeremus, ſumétque paulatim lambendo; ebibiti enim non ita integris viribus ad pulmonem transferuntur.

VACVANTIBVS.

Diaturbith cum rhabarbaro, hiera diacolocynthidos.

Electuarium Indum maius, diaphœnicum.

Electuarium roſatum, hiera picra.

Pillulę cocię, alephanginę, aureę, aſſaieret, de ſarcocolla, de agarico, maſtichinæ.

Agaricus trochiſcatus, manna, caſſia.

Decoctum radicum fœniculi, ſeminum aniſi, apii, vrticę, glycyrrhizæ, hyſſopi, praſij, iridis, dactylorum, capillorum Veneris, ſciabioſæ, enulę campanę, paſſularum, agarici, ſalis gemmæ, zinziberis, diacatholicone, electuario Indo, melle roſato additis.

Vomitus.

Quamuis Auicenna à purgantibus medicamentis hîc abſtineat, eò quòd via communis nulla ſit qua pulmones expurgemus, tamen purgantia plurimùm emolumenti attulerint, eò quod caput purgent, vnde materia

ria fluens originem habet. Denique expurgata infima corporis sentina, caput se exonerabit faciliùs à superfluis; neque ita replebitur, inferioribus partibus bene constitutis.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio fiet ipsius quidem cephalicę potissimùm, si fluxio etiam adsit molesta, siue materia calida fuerit, siue frigida, modò corpus multum sit repletum, ita vt inde pectori pulmonibúsque libertas se mouendi adimatur, alioqui frigida redundante materia à venæ sectione abstinebimus.

Clysteres fiant secundum rei exigentiam mediocriter fortes.

Errhina ex melle, succo sampsuchi, betæ, zinzibere.

Cauterium etiam conuenit si multum vrgeat malum, in ceruice autem, aut sincipite, scapulísve excitabitur.

PROMOVENTIBVS *sputum.*

Syr. glycyrrhizæ, succus glycyrrhizæ, diatragacanthum.

Lohoch sanum, è pulmone vulpis, lohoch de pino.

Lohoch è pillulis bechicis, diatragacantho, succo glycyrrhizę, syr. violarum, saccharo violato, rosato, rosis siccis, myrrha.

Diapenidium, sine sp. diaireos Nicolai.

Succus glycyrrhizæ, enula campana, ireos.

Vnguentum pro pectore ex oleo lini, irino, butyro recenti, oleo amygdalorum dulcium, mucilag. lini, fœnugræci, croco.

CORROBORANTIBVS, *digerentibus intemperiémque emendantibus.*

Theriaca, mithridatum ex vino albo bis in septimana imperabitur. Diaireos Salomonis, lohoch sanum, de pino.

Diaireos simplex, diamuscum dulce, diatragacanthum calidum, diacalamenthum, diapenidium cum speciebus.

Conserua capillorum Veneris, betonicæ, hyssopi, melissæ, loch ad asthma.

Decoctum ligni guaiaci.

Vnguentum pectoris ex oleo anethino, camomelino, amygdalorum dulcium, irino, liliorum, butyro, croco, pinguedine anseris, gallinæ.

Vnguentum ex oleo in quo decoctæ sint radices enulæ campanæ, ireos, hyssopus, semina lini, fœnugræci.

Cucupha ex rosis, caryophyllis, mace, nigella Romana, radice cyperi, cortice citri, labdano, styrace, calamintha.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI-*camenta nobilia in* TVSSI, *sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO TVSSIS.

℞ radicum enulę campanę, angelicę ana ʒ vj. hordei mundati m. ij. prasii, hyssopi, foliorum vrticę ana m. j. agarici albi & leuis ʒ iiij. florum camomillę, meliloti ana m. j. seminum anisi, fœniculi ana ℥ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ adde diaturbith cum rhabarbaro ʒ vj. olei lini, rutæ, amygdalorum ana ℥ j. fiat *Enema.*

℞ syrupi de hyssopo, glycyrrhizę ana ℥ j. ß. syrupi stœchados ℥ ß. aquarum scabiosę, hyssopi, marrhubii ana ℥ iiij. fiat *Iuleb:* dentur ℥ iij. per quatuor dies in aurora, singulisque vicibus sumpto serapio, diatragacanthæ morsellum vnum ore detineat.

℞ radicum glycyrrhizę ℥ j. scabiosę, hyssopi, vngulę caballinę, capillorum Veneris ana m. j. vuarum passarum m. ij. pruna Damascena numero x. ficuum pinguium

guium numero vj. dactylorum numero iij. coquantur in aqua q.ſ. ad tertię partis conſumptionem, colaturæ addantur ſyrupi glycyrrhizæ ℥ iij. diaireos ſimplicis ℥ ß. fiat *Syrupus* cum ſacchari candi ℥ iij.

℞ ſyrupi iuiubini ℥ ij. glycyrrhizę, mellis roſati ana ℥ j. ſacchari candi ʒ vj. aquarum praſii, violarum ana ℥ v. fiat *Iulapium*.

℞ radicum enulæ campanæ ℥ j. ß. hordei mundati m. ij. praſii, hyſſopi, betonicę ana m. j. ſcabioſæ m. ß. glycyrrhizę raſę ℥ j. ſeminum aniſi ʒ vj. vuarum paſſarum enucleatarum m. j. ficuum pinguium numero x. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ß. & cum ſaccharo q. ſ. fiat *Potio*.

℞ oxymellis ſquillitici ℥ j. ß. ſyrupi glycyrrhizę ℥ j. decoctionis prædictæ ℥ iij. fiat *Hauſtus*.

℞ radicum fœniculi, petroſelini, draguntcæ ana ℥ j. radicum enulæ campanæ, iridis ana ʒ iij. capillorum Veneris, hyſſopi, praſii ana m. j. ß. ſeminum aniſi ʒ iij. paſſularum mundatarum ℥ j. ß. agarici albi & leuis ℥. ß. zinziberis ʒ j. ſalis gemmæ ʒ ß. ſenæ Alexandrinę ʒ vj. coquantur in ſufficienti quantitate aquæ ad ℔ j. ß. colaturæ addantur ſyrupi glycyrrhizæ ℥ iij. fiat *Potio*.

℞ diaturbith cum rhabarbaro, electuarii Indi ana ʒ iij. ſyrupi glycyrrhizę, praſii ana ℥ ß. decocti agarici, hyſſopi, fœniculi ℥ iij. fiat *Hauſtus*.

℞ pillularum de agarico, aurearum, cochiarum ana ℈ j. rhabarbari electiſsimi ℈ ß. ſyrupi ſtœchados q. ſ. fiant *Pillulæ* octo numero; ſumat poſt medium noctis. Sequenti die detur theriacę magnę ʒ j. cum aquę draguntcæ ℥ iij.

℞ ſyrupi de hyſſopo, de iuiubis ana ℥ ß. adianthi ℥ j. lohoch ſani, de pino ana ʒ v. ſacchari violati ʒ iij. miſceantur, fiat *Lohoch*

℞ mellis roſati colati, oxymellis ſimplicis, glycyrrhizæ ana ℥ j. ſyrupi violarum ℥ ß. ſacchari candi ʒ iij. diatragacanthi frigidi ʒ ij. fiat *Lohoch*.

℞ balaustiorum, corticum malorum granatorum ana ʒ iij. rosarum m. j. ſs. iuiubarum, sebesten ana ℥ ſs. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ß. colaturę adde syrupi papauerini ℥ ij. myrtini ℥ ß. fiat eorum mixtura pro *Gargarismate.*

℞ diacodii ℥ ij. thuris ʒ j. ß. misceantur, detur ℥ ſs. cum ℥ iij. decocti hordei, syrupi rosati de rosis siccis ℥ j. fiat *Haustus.*

℞ diatragacanthi frigidi ʒ j. ß. pillularum de cynoglossa ℈ ß. diacodii ʒ iij. boli Armeni, succi glycyrrhizę ana ʒ j. ß. amyli ʒ ß. syrupi rosati, papauerini ana q. ſ. fiat massa *Pillularum:* teneat vnam in ore.

℞ rosarum rubrarum m. ß. sandalorum citrinorum, mastichis, thuris ana ʒ ij. ß. labdani, styracis ana ʒ j. ſs. fiat *Suffitus*; cuius vapore capitis tegmina manè & vesperi perfundantur.

℞ syrupi papauerini ℥ j. ſs. rosarum, myrtilorum ana ℥ j. aquæ violarum ℥ iiij. decoctionis hordei, passularum, quatuor seminum frigidorum maiorum ℥ vj. misceantur, fiat *Potus* in calida causa.

℞ olei violarum ℥ j. ſs. amygdalorum dulcium ℥ j. olei irini, butyri Maialis ana ℥ ſs. croci ℈ ſs. ceræ q. ſ. fiat *Vnguentum* molle, quo pectus aliquoties in die inungatur. Caput autem abradatur, & inungatur cum oleo rosaceo, camomelino, anethino vnà mixtis.

℞ mithridati optimi, theriacę Andromachi ana ℈ j ſs. decocti glycyrrhizę, radicum enulæ campanę, capillorum Veneris, hyssopi ℥ iiij. syrupi glycyrrhizæ ℥ j. fiat *Potus*, plurimùm in tussi inueterata valet.

℞ radicis draginteæ conditæ ℥ ij. radicum aristolochiæ rotundæ ℥ j. seminis lini, croci, thuris, mastichis ana ℈ j. ſs. fiat *Electuarium* cum syrupo glycyrrhizæ, si tussi catarrhus coniungatur, maximè proderit.

℞ myrrhæ ʒ iij. sagapeni ʒ j. ſs. mellis & aquæ vitæ q. ſ. fiant *Pillulæ*, dosis ʒ j.

℞ dia-

℞ diasulfuris Mesuæ ℥ j. ʒ j. carbonibus iniiciatur pro *Suffumigio*, quo vtetur vt reliquiæ absumantur materiæ peccantis.

℞ rosarum siccatum m. j. florum camomillæ m. ij. ſe. furfuris frixi m. j. fiat *Sacculus* in eundem finem pro capite.

℞ seminum nasturtij torrefactorum ℥ j. fimi columbini ʒ j. sem. nucis cupressi ʒ v. cum aqua dectionis cupressi & staphisagriæ fiat *Empiastrum* pro capite, cerebrum confortat, superuacaneas absumit quoque eius humiditates.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione TVSSIS inseruiens.

Prouenientis propter materiam quæ meatus obstruit pulmonis, cui fluxus quoque aliqualis coniunctus etiam est qua ratione ab asthmate secernitur. Humores in corpore redundantes omnium primò naturæ obedientes reddemus: hoc cùm consecuti aqualiter fuerimus, purgante medicamento eos euacuabimus. Deinde materiam ad pulmones ruentem auertemus clysteribus, errhinis, venæ sectione, cauteriis, balneo quod manibus cruribúsque accommodabitur. Deinde quæ sistere possunt materiam ad pulmones labentem si id quoque concurrat (neque enim semper necessarium hoc est vt tussis fiat) accidens, è capite de catarrho huc quoque in vsum aduocabimus: illi enim malo ea medicamenta potissimum dicata sunt. Postremò quæ materiam pulmonibus conclusam educere possunt, imperentur: quibus addemus ea quoque quæ idem viscus roborare solent. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis facile consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Tussis autem si fiat propter pleuritidem, aut pulmonum inflammationem, aut empyema, aut rupturam alicuius venæ in pulmone, non poterit probè curari, nisi dicta mala primò curentur, & propterea nisi tussis nimium affligat, illarum partium cura primùm instituatur: id autem quo pacto fieri debeat, suis lo-

cis indicatur. Decoctum hordei cum sacchari quantitate multa, plurimùm prodest si propter irritationem nimiúmque sensum fiat tussis. In quem quoque finem, & vt tussis sedetur, narcotica nonnulla detergentibus medicamentis permiscenda sunt: vt,

℞ *succi glycyrrhizæ* ℥ ij. *ß. farinæ amyli* ℥ j *ß. croci, myrrhæ ana* ℈ j *ß. opij gr* iij. *styracis calamitæ* ℥ iij. *syrupi violarum q. s. fiant* Pillulæ, *detur* ℈ j. *subingressum lecti. Aut,*

℞ *diacodij* ℥ j. *Vbi autem materia maturitati appropinquauerit, satisque attenuata erit plurimùm gratificabitur decoctum ex ficubus, vuis passis, glycyrrhiza, hyssopo, violis, seminibus cydoniorum radice althææ. Hinc.*

℞ *olei violacei* ℥ j. *ß. amygdalorum dulcium* ℥ j. *mucilaginum, seminum lini, psyllij ana* ℥ *sem. ceræ q. s. fiat* Vnguentum *pro pectore.*

Methodus pro cognitione

ASTHMATIS INSERVIENS.

ASTHMA est densa seu crebra quædam respiratio citra febrem, qualis currentibus accidit. Difficultatis autem spirandi tres sunt species; dum enim ita placidè vrget, vt neque sonus neque anhelatio fiat, febréque vacat, Dyspnœa dicitur. Cùm verò spirare sine sono & anhelatione non potest, Asthma dicitur: si autem ita vrgeat, vt non nisi recta ceruice spiritum ducere possit, & absque febre hoc fiat, Orthopnœa seu recta spiratio vocabitur, in hac specie, si decumbant iaceántque ægri, quasi suffocantur: contingit equidem vias spirituum in pulmonibus existentes, & etiam asperam arteriam, omnésque regiones internas, multo strictiores & angustiores fieri, quàm dum erecto corpore sedent, eò quòd thorax totus supra spinam quasi concidat illis decumben-

bentibus: minus enim ductus illi propaginésque asperę arteriæ, per quas spiritus fluunt, comprimuntur, si caput, collum, thoracémque subleuent, quàm si iisdem partibus curuatis spiratis spirare velint, cùm sic meatus comprimantur manifestè. Differunt autem dictæ species secundum magis & minus solum: omnes enim continentur sub denso seu crebro spiritu, qui ob tenacium & crassorum humorum copiam, pulmonum branchiis infarctam, fit. arctatio enim necessum est fiat ex humore crasso, frigido atque viscoso, qui meatibus pulmonis impactus est, vnde spiritualium membrorum angustia hîc fit. Non agimus hîc de ea quæ propter virium imbecillitatem difficultas spirandi fit: nam licet omnes musculi thoracis tunc quoque moueantur, id tamen sensim fit: non autem crebra concurrit respiratio, neque dilatatio magna: solétque spiritus potiùs per nares emitti, & etiam reuocari. Vires autem omnino prostratas esse, satis seriò significabitur, si narium pinnæ manifestè contrahi videantur per inspirationem. Neque de ea difficultate spirandi hîc agimus quæ fit propter cordis aut pulmonum calorem magnum, etiamsi necessariò calidus hîc frequenter exsuffletur spiritus, spiratióque magna frequens atque celer fiat. Sic quoque in pleuritide & synanche fit quædam densa atque crebra respiratio: quæ omnia aliam ab hoc malo curandi rationem cùm requirant, hîc locum non habent, vti nec ea quæ fit ob splenis magnam molem, aut ob aquarum copiam in in ventris capacitate contentam, ab his enim malis contingit maximam fieri respirandi difficultatem, eò quòd septum transuersum comprimatur.

Pars affecta. propagines asperæ arteriæ in pulmonum substantiam disseminatæ hîc afficiuntur: cùm enim strictiores in hoc malo sint, citiùs afficiuntur ab humoribus illapsis, angustiæque fiunt, vnde accidit quantitatem inspirati aëris non respondere magnitudini distentionis, etiamsi pectus multum dilatetur, vnde crebro celeritérque coguntur respirare laborantes, cùm

parua admodum sit quantitas quæ inspiratur, cùm spiritus liberè intrare non possint ob angustiam viarum. Contingitque copiam spirituum non esse proportionalem magnitudini distentionis quæ fit à thorace; cùm enim thorax plurimum dilatetur, parum tamen externi aëris inspiratur, cuius contrarium accidit cùm aspera arteria eiusdémque propagines secundum naturam se habent. Est autem difficultas spirandi de qua hîc agimus, symptoma pertinens ad actionem læsam functionis voluntariæ, respirationis nimirum quæ debilis est aut deprauata. Sequitur autem hoc symptoma morbum in via, obstructionem nimirum angustiámve viarum per quas aër inspiratur.

SIGNA. Magna densáque fit spiratio sine febre, aliquando quidem etiam cum anhelatione atque sono, id quod magis iacentibus quàm sedentibus accidit, pectus graue est, & angustiam arctationémque in ea percipiunt, frequenter tussiunt, purulenti tamen nihil reiectant; & hoc malum increscit eousque aliquando, vt recta ceruice spirare cogantur, vt à metu suffocationis se saluent; pallor quoque faciei tempore efflorescit, scapulæ interdum etiam dolent, & iam dicta accidentia modo intermittunt, temporéque rursus reuertuntur.

CAVSA. Malum hoc quandoque generat fumus argenti viui, aër cauernarum in quibus metalla effodiuntur; ab iis enim vaporibus contingit pulmonem nimium exiccari. Victus quoque intemperantia, necnon corporis crassities otio aut natura contracta, anhelosos subinde facit; omnium autem frequentissimè fit à pituita crassa & viscida, quæ in asperæ arteriæ ductibus inuiscata hæret, siue aliunde influat, quo tempore sæpe subitò spirãdi difficultas oritur, siue ibi generati sint; sæpe enim spirandi instrumenta sui mali principium habent, cùm scilicet multæ superfluitates in ipsis generantur; quæ aliquando tempore vi caloris in pituitam vitream aut gypseam permutantur, hinc tempore quoque in grandinem atque calculos degenerant. Subinde

quo-

quoque fit propter tuberculum crudum in pulmonibus enatum,qui iuxta asperam arteriam, aut eius propagines oritur, eásque coarctare potest; & hi quidem tempore sanitatis dum se exercent, difficulter quidem spirant,nihil tamen quasi exspuunt,paulatimque difficultas spirandi increscit,sine stercore tamen. Aliquando etiam fit propter pectoris angustiam, malámque conformationem.

PROGNOSTICA. Asthma in senibus nunquam curatur, in iuuenibus verò difficulter. Asthma quoque propter dislocationem spondylium, vix aut nunquam curatur,nisi reducantur spondylia. Affectus hic sæpe acutus fit, temporúmque interuallis recurrit, ob vehementissimásque accessiones aliquando ægrum strangulat,quod tunc potissimùm fit, cùm noua aliqua destillatio è capite in pulmones iam anteà coarctatos irruit, & potissimùm si humidum frigidúmque cælum concurrat,aut si ex multis cruditatibus, asthmatis materia multum humectetur & quasi diffundatur, hisce enim concurrentibus in veteri asthmate, accessiones multò fiunt periculosiores, sic equidem ingeminatur obstructio. Sæuitiam autem mali mitigat cæli serenitas, vitæ sobrietas,corporisque quies. Qui pectus à natura habet strictum,paruúmque pulmonem, iugiter fit asthamaticus. Syncope concurrens cum pulsu languido,intermittente, inæquali, inordinato tardóque, pessimum est. Periculoso quoque tremula spiratio est, & eò magis, si scapulæ, necnon omoplatæ cum musculis intercostalibus vnà cum inspiratione & exspiratione deprimuntur & attolluntur, præsertim viribus existentibus debilibus.

Methodus pro curatione

ASTHMATIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit calidus & siccus.

Cibus. Carnes conueniunt gallinarum, perdicum, pullorum, auicularum montanarum. Vitentur omnia quæ crassum lentúmque succum procreant. Inter olera admittantur fœniculum, thymus, hyssopus, calamintha.

Potus sit vinum tenue aut aqua mulsa, in qua aliquid prasij aut hyssopi incoctum sit.

Exercitium leue, vt ambulatio lenta ante cibum facta ferè vsque ad lassitudinem, frictióque infernarum partium fiat.

Somnus sit moderatus, non diurnus.

Animi perturbationes vitentur.

PRAEPARANTIBVS.

Syrup. capillorum Veneris, de marrhubio, glycyrrhizæ, hyssopi, de duabus rad. violarum, calaminthæ, stœchados.

Mel rosatum.

Oxymel simplex, compositum, squilliticum.

Acetum squilliticum.

Decoctum radicum enulæ campanæ, epithymi, aristolochiæ rotundæ, hordei, seminum lini, fœnugræci, cydoniorum, vrticæ, fœniculi, anisi, capillorum Veneris, hyssopi, prasij, scabiosæ, betonicæ, vuarum passarum, ficuum, dactylorum.

Aqua

Aqua hordei cum saccharo.

Aqua prasij, hyssopi, betonicæ, hordei, fœniculi, violarum.

Decoctum guaiaci.

Multùm calida cùm id quod tenue est consumant, crassumque relinquant, hîc non conueniunt, cùm autem morbus ipse longus sit, difficulterque medicamentis expellatur, mutanda subinde remedia sunt: cùm enim ab assuetis passio non fiat, tandem natura contemnet eorum continuum vsum. His quoque addemus syr. papauerinum, myrtilorum, cidoniorum, bolum Armenum, si catarrhum sistere ve imus.

VACVANTIBVS.

Agaricus trochiscatus, diaturbith cum rhabarbaro, diaphœnicum, diacatholicum, electuarium Indum.

Hiera diacolocynthidos, hiera simplex & composita, pillul. de hiera cum agarico.

Pillulæ mastichinæ aggregatiuæ, assaiceret, alephanginæ, aromatic , cociæ.

Agaricus, cassia.

Colocynthis.

Vomitus excitetur rationibus antedictis, potissimùm si facilè vo nat; magis enim conuenit quàm ventris solutio, eò quòd pulmonibus sit via magis vicina, magisque à stomacho phlegma euacuet.

Clysteres molles ex decocto pectorali, cassia, hiera picra, diaphœnicone.

Venæ sectio hîc conuenit, si æger sanguine abundet, si hæmorrhoides mensesque suppressæ sint; alioqui vix admittenda.

In hoc malo pillulæ sunt efficaciores, eò quòd à distantibus partibus feliciùs materiam grauantem attrahant. A purgantibus autem medicamentis abstinebimus omnino tempore paroxysmi, periculum enim est, ne tunc materia vi medicamenti agitata in pulmones largiùs ruat, extra quoque paroxysmum rariùs purgantibus vtemur medicamentis, eò quòd viscida & crassa est

materia quæ obſtruit; purgantia autem medicamenta ad pulmonem vix pertingunt, diligenter autem præparanda erit materia antequam purgantibus medicamentis educatur.

AVERTENTIBVS.

Naſalia fiant ex nigella Romana, cubebis, nuce muſcata, ſucco ſampſuchi, betæ, aqua mulſa, vino.

Maſticatoria.

Lotiones pedum in decocto florum camomillæ, meliloti, betonicæ, ſaluiæ, ſampſuchi, foliis lauri, roriſmarini.

Cauſtica & veſicatoria medicamenta in commiſſura coronali tempore neceſsitatis fiant, ſi catarrhus malum auget.

Frictiones vinculaque partium infernarum fiant, potiſſimùm ſi ſuffocationis periculum impēdeat: tandem cùm verſus augmentum vergit, fricandum erit ipſum pectus linteo vtcumque aſpero, vt meatus earum partium reſerentur, virtuſque medicamentorum melius ſe inſinuet in profundum.

Cucurbitulæ humeris affigentur ſine ſcarificatione tempore ſuffocationis, & cùm difficulter admodum ducitur ſpiritus, paulum ſupra renes vbi diaphragmatis pulmonumque portio quieſcit. matutino id fiet tempore, pluribuſque vicibus.

PROMOVENTIBVS *ſputum, thoracem pulmoneſque roborantibus.*

Syr. glycyrrhizę, de iuiubis, hyſſopo, praſio.

Diahyſſopus, diapenidion, loch ſanum, de caulibus, de pino, diairis, diatragacanthum cum oleo aniſi.

Conſerua enulæ campanæ, ius galli antiqui, cum ſyr. capillorum Veneris.

Pulmo vulpis exiccatus, ſyr. glycyrrhizæ exceptus. Ericinus ſilueſtris. Millepedæ ſeu aſelli, animalcula ſunt quæ ſub vaſculis aquariis morantur.

Squilla, glycyrrhiza, braſsica, allium, hyſſopus, enula campana, ariſtolochia, rotunda, rad. ſerpentariæ ſub cine-

cineribus assa,cum syr. glycyrrhizę,loch de pulmone vulpis,de pino.

Vuæ passę, ficus sicci,semen lini, iuiubę, scabiosa, glycyrrhiza.

Decoctum ex ficubus, hyssopo,fœnugręco, glycyrrhiza,vuis passis,melle,croco.

Vnguentum pro toto pectore ex oleo lini , amygdalorum dulcium,anethino,rutaceo,irino,liliorum,camomelino,butyro recenti, pinguedine gallinæ, mucilaginæ fœnugræci,althææ,croco,rad.iridis.

Vnguentum Agrippæ.

Cataplasma ex farina hordeacea , ficubus, iride, melle, resina.

Præsentibus medicamentis euacuandi sunt humores in meatibus carnéque spongiosa pulmonum conclusi, potiùs quàm purgantibus aut vomitum concitantibus medicamentis;hęc equidem instrumenta potiùs locum habebunt cùm humores sunt plurimi in toto corpore redundantes , à quibus causa coniuncta incrementum sumere potest. Poros autem pectoris aperire quoque hîc eadem opera laborabimus cum frictionib. molliusculis;hinc inungemus prędictis vnguentis,demum cataplasmata admouebimus.

DIGERENTIBVS *reliquias.*

Theriaca cum vino albo veteri,aurea Alexandrina,diaireos simplex.

Mithridatum,diamuscum dulce & amarum,plirisarcoticum,loch ad asthma,loch è squilla.

Decoctum ligni guaiaci.

Mellicratum.

Castorei pul.

Suffitus cum sulfure,thure,mastiche,ligno iuniperi,terebinthina.

Vnguentum ex oleo rutaceo,irino,anethino,rad.iridis, enulę campanæ,semine lini,adipe gallinæ.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in ASTHMATE, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO ASTHMATIS.

℞ radicum aristolochię rotundę, iridis ana ℥ ß. centaurei minoris, hyssopi, calaminthę ana m. j. agarici albi & leuis ʒ v. coquantur in sufficienti quantitate aquę ad tertias; colaturę addatur sp. hierę diacolocynthidos ʒ j. ß. diaturbith cum rhabarbaro ʒ v. olei liliorum, camomelini, rutacei ana ℥ j. salis ʒ j. fiat *Clystere.*

℞ syrupi glycyrrhizæ, syrupi de prasio ana ℥ ß. de hyssopo ℥ j. ß. oxymellis squillitici ℥ j. aquarum marrhubii, hyssopi, vngulę caballinę, scabiosę ana ℥ iiij. fiat *Iuleb*: dentur ℥ iiij. in aurora, sumátque morsellum vnum diaireos simplicis singulis vicibus post sumptionem syrupi.

℞ radicum enulę campanę, ireos ana ℥ ij. hyssopi, vngulæ caballinę ana m. ij. ß. glycyrrhizę rasę ℥ j. ß. seminum anisi ℥ j. passularum enucleatarum ℥ iiij. seminum fœnugræci ℥ j. florum violarum, thymi ana m. j. ficuum pinguium numero vj. coquantur in aqua q. s. ad tertię partis consumptionem, hinc cum melle q. s. fiat *Syrupus*; cochlear vnum lambendo admittat aliquoties in die.

℞ oxymellis squillitici ℥ j. ß. detur cum præsenti decocto.

℞ enulę campanę, vngulę caballinę, hyssopi, capillorum Veneris, prasii ana m. j. glycyrrhizæ rasę ℥ j. seminum anisi ℥ ß. fiat arte *Potio*, sumat ℥ iij. in aurora, si malum inducias dederit, huius decocti, cum ℥ j. ß. prędicti syrupi per tres aut quatuor dies. Postea prædictis dum coquuntur, addemus senę Alexandrinę ℥ j. agarici albi

albi & lenis ℥ iij.seminum carthami ℥ ß. fiat *Potio* purgatoria pro tribus vicibus.

℞ agarici trochiſcati,hieræ diacolocynthidos ana ℈ j.ß. pillularum alephanginarum ℈ j. oxymellis ſquillitici q.ſ.fiant *Pillulæ* octo numero:dentur poſt primum ſomnum.

℞ pillul.cochiarum ℈ j pillularum de agarico ℈ ij. rhabarbari ℈ ß.fiant *Pillulæ* vt prædictum eſt.

℞ diaphœniconis,caſſię recenter extractę ana ℥ ß. agarici trochiſcati ℈ ß.ſacchari albiſsimi q.ſ.fiat *Bolus*.

℞ radicum raphani ℥ ij. betonicę ℥ j. ſeminum naſturtii,atriplicis ana ʒ ij.coquantur in aqua q.ſ. ad tertię partis conſumptionem, vnciis quinque huius colaturæ addatur ℥ j.ß. oxymellis ſquillitici,ſucci cepæ domeſticæ ℥ ß. miſceantur, fiat *Vomitorium* medicamentum : detur poſt ſumptum cibum,hinc obambulet aliquandiu. Vomitum quoque inſtituere poterit cum radice raphani & elleboro albo,vt prędictum fuit in melancholia.

℞ conſeruæ violarum, radicum enulę campanę ana ℥ vj.conſeruæ florum anthos ℥ ß. ſp. diaireos Salomonis, diatragacanthi frigidi ana ℈ ij. ß. ſyrupi violacei, capillorum Veneris ana q.ſ.fiat *Linctus*.

℞ ſyrupi de hyſſopo,de praſio ana ℥ j.lohoch è ſcilla,è pulmone vulpis ana ℥ ß. radicum enulæ campanæ ʒ ij. ſucci glycyrrhizæ, ſacchari Candi ana ʒ j. ß. fiat *Lohoch*.

℞ ſyrupi de hyſſopo,de marrhubio,violarum ana ℥ j. oxymellis ſimplicis ℥ j. ß.ſumat cochleare loco lohoch cum hauſtu ptiſanæ.

℞ ſyrupi glycyrrhizæ ℥ ß. oxymellis ſimplicis ℥ j.ß. lohoch de pulmone vulpis ʒ vj. gummi ammoniaci ʒ ß. fiat *Linctus*: ſæpius vtatur in die.

℞ radicis enulæ campanę conditę,dragonteæ ana ℥ ß. lohoch de pulmone vulpis,lohoch ſani ana ʒ v.radicum ireos ℈ ij. ſyrupi de hyſſopo q. ſ. miſceantur, fiat *Mixtura*,de qua frequenter in die ſumat nonnihil.

℞ radicum enulę campanæ, gentianæ, pulmonis vulpis ana ʒ ij. diaireos ℈ iiij. mellis squillitici q.s. fiat *Electuarium* molle: detur ʒ j. cum decocto hyssopi, scabiosæ, capillorum Veneris.

℞ glycyrrhizæ rasæ ʒ ij. ſs. hyssopi ʒ j. croci ℈ j. radicum vngulæ caballinę ʒ j. ſs. macis ℈ ij. fiat *Puluis* quo cibaria condientur.

℞ lohoch è pulmone vulpis ℈ j. aureæ Alexandrinę, mithridati optimi ana ʒ j. squillæ assæ ʒ ſs. conseruæ radicum enulæ campanę ℥ ſs. fiat *Electuarium*: dentur bis in septimana dragmę duæ cum vino in quo calidis cineribus infundatur scabiosa, vngula caballina per aliquot horas.

℞ radicum enulæ campanæ conditarum ℥ ij. radicis ireos conditæ ℥ j. succi glycyrrhizæ ℥ j. ſs. succi hyssopi ℥ j. piperis, seminis vrticæ ana ℈ iiij. passularum enucleatarum, amygdalorum amarorum ana ℥ ſs. syrupi de hyssopo q.s. fiat *Electuarium* molle.

℞ granorum lauri ʒ vj. radicum dragonteæ ʒ j. boli Armeni ʒ ij. succi glycyrrhizæ ʒ j. syrupi de hyssopo q. s. fiat massa *Pillularum*: capiat tres aut quatuor vesperi.

℞ thuris, mastichis ana ʒ j. ß. sulfuris ʒ ij. ß. ligni iuniperi ℈ ij. styracis ℈ j. terebinthinæ q. s. fiat massa pro *Suffumigio*. Tempore vsus pillula vna aut altera viuis carbonibus immittatur, fumúsque per fistulam conuenientem ore excipiatur, & tegmen capitis eo suffiatur: placidè superfluam cerebri exiccat humiditatem.

℞ olei camomelini ℥ j. ſs. anethini ʒ vj. amygdalorum dulcium ʒ iij. sp. diaireos ʒ ß. radicum enulę campanæ, dragonteę, ana ℈ j. ceræ & aceti parum, fiat *Vnguentum*.

℞ olei liliorum alborum, amygdalorum dulcium, lini ana ℥ ß. olei laurini, camomelini ana ʒ iij. butyri recentis, pinguedinis gallinæ, anatis, ana ʒ iij. succi hyssopi, enulę campanæ ana ʒ ij. radicum dragonteæ ʒ ß. croci

℈ ß.

℈ ß. ceræ q. s. fiat *Vnguentum* digestiuum & emolliens pro pectore.

℞ radicum iridis,enulæ campanę ana ℥ ß.farinę hordeacei,oleaceę,seminum lini ana ℥ j.ficuum pinguium numero decem,resinę terebinthinæ ℥ j.ß.mellis despumati q.s.fiat *Cataplasma*.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione ASTHMATIS inseruiens.

Omnium primò aluus subducatur clysterio conuenienti : horum autem hic frequens vsus admodum probatur. Deinde dante inducias ipso malo naturæ obedientes reddemus humores peccantes pulmonésque grauantes. Hos postea è corpore educemus placidè purgantibus medicamentis. Hinc auertemus humores ad pectus ruentes errhinis, sternutatoriis medicamentis, apophlegmatismis, cucurbitulis, quarum vna magno cum commodo dorso è regione cordis applicabitur si materia sit ventosa. Materia quoque frictionibus auocabitur, necnon balneo calente, in quo crura fouebuntur. Demum quæ materiam in pulmonibus sepultam educere possunt,offeremus,in quorum numero sunt quæ sputum promouere possunt : quibus addemus ea tandem quæ reliquias dissipare, pulmonésque roborare possunt. Hic autem cauendum, ne ea quæ multum calefacere aut exiccare possunt, offerantur medicamenta, sic equidem difficiliùs multò humores grauantes educerentur adhuc: cùm enim magna ex parte humor huius mali sit crassus atque viscosus, diutiúsque in pulmonibus plerumque detineatur,intenso calori si exponeretur,facilè quandam quasi duritiem induet. Quare ea quæ placide calefacere humectaréque possunt, addemus medicamentis incidentibus, lenientibus abstergentibúsque. Hic quoque medicinæ multum frigidæ vitandæ haud secus atque multum calentia medicamenta, nisi periculum suffocationis aut exulcerationis à catarrho impendeat. Et hic quoque,vt in reliquis ægritudinibus diuturnis,medicamenta aliquando permutabimus, cùm ab eo quod consuetum est non fiat passio.

Methodus pro cognitione

PLEVRITIDIS INSERVIENS.

PLEVRITIS est inflammatio membranæ intrinsecus costas succingentis, quæ pleura dicitur, vnde etiam morbus hic nomen sumpsit, à parte videlicet affecta cui insidet. Hinc patet non quemcumque lateris dolorem, pleuritidem dici; quamuis enim plures laterum dolores sint, hîc tamen de eo agimus laterum dolore qui morbum acutum consequitur propter inflammationem membranę intrinsecus succingentis costas. Si enim in exterioribus musculis inflammatio consistat, aut si à flatibus dolor ibidem magnus fiat, iam notha erit pleuritis, tunc febre carent, dolorem interim percipiunt in pectoris regione, qui tactu etiam irritatur ex parte, non ita tamen stabilis est, remittitúrque aliquando ex applicatione eorum quæ flatus discutere possunt.

PARS AFFECTA, est membrana costas succingens intrinsecus: huius signa sunt præter respirationem impeditam, tussímque concurrentem, dolor punctorius, qui membranas esse affectas significat, & eiusdem doloris positus.

SIGNA. Dolor fit punctorius multum molestus & quidem plus ob dilatationis magnitudinem quàm motionis velocitatem; magnitudo equidem dilatationis, tum comprimendo, tum distendendo, tum violenter mouendo pectus dolorem auget. Dolor autem hic aliquando ad hypochondrium, subinde ad clauiculam extenditur. Spiratio est frequens propter vrgentem necessitatem, atque parua propter dolorem, qui prohibet instrumẽta respirationis plurimùm attolli; id quod tamen ne-

necessarium est propter magnam inflammationem, vnde duplare cogitur homo respirationem, vt vel hac ratione in maximo calore refocilletur cor. Febris quoque adest continua, propterea quòd inflammatio vsque eò vicina est cordi. Pulsus est frequens non nimis magnus, durus, & inæqualis, eaque ratione ad serræ modum asper. Concurrit quoque tussis, primò quidem sicca, quo tempore nihil quasi extunditur, tandem sputa pro diuersa natura excrementi variè colorata reiiciuntur, & magis fiunt humida, plura quoque reiicere incipit, estque magna ex parte id flauum quod reiicitur, hinc fit rubeum & cruentum, tandem verò ad maturitatem perducto apostemate, fit purulentum. Decubitus in affectâ partem facilior quam in alteram, potius tamen supinè cubat æger, malè enim affecto lateri si incumbat, dolor augetur, eò quòd subiecto corpore materia plus diffunditur propter pressuram. In latus verò sanum si conuertatur, pleura, vel membrana affecta magis distenditur, eo quòd tumor suspendatur, & quasi pondere dependeat. Sub noctem dolor hîc plerumque intenditur. Contingit autem hoc malum quandoque terminari, eò quòd materia exudet sensim ad pulmonem, sicque cum tussi expellitur; quod vt frequenter euenit, sic maximè optandum est. Aliàs quoque per cutis poros insensiles quasi euaporat; hocque rariùs accidit. Aliàs materia maturatur, in saniemque transit, apertoque abscessu, nisi tunc tussi reiiciatur, in quadraginta diebus empicus aut phthisicus fit æger. Materia autem dum suppurari incipit, dolores febresque intenduntur, difficilius spirat, parum aut nihil tussi reiicit, maior in maxillis rubedo efflorescit, vigiliis, sitique torquetur. Remittuntur autem pure iam confecto, dolor atque febris; magis autem tussit, parum interim reiicitur. Tempore autem eo quo rupto abscessus instat, dolor febrisque increscit, spiritus difficilius ducitur, vires labuntur, homo inhorrescit. Viribus constantibus hæc si fiant, bonaque sint quæ sputo redduntur, bene sperandum est.

Et quò maior febris atque dolor, necnon ſpiritus difficultas tunc fuerit, eò eruptio erit celerior, & contra quò mitiora hæc fuerint accidentia, eò tardius fiet. Principium autem morbi adhuc eſſe dicimus cùm parum ſpuit, idque indigeſtum eſt, quod ſi ſubrubeum aut ſubcitrinum appareat, iam finis inſtat principii. Hoc idem cum à ſubrubedine aut ſubcitrinitate in albedinem aut ſubliuidum colorem mutatur, maiorique copia redditur, accidentiaque increſcunt, augmentum mali dicimus. Statum verò adeſſe ſignificat ſputum æqualiter album, accidentiumque remiſsio. Cùm autem ſputum minuitur vnà cum accidentibus, erit declinatio. Subinde quoque poſtquam materia digeſta eſt, tranſmittitur per venas chilis vel ad inteſtina, ſicque per ſeceſſum excluditur, aut ad vrinarios meatus inde diducitur, per vrinamque expellitur. Aliàs ad fauces, cerebrum, aures, neruos tranſmittitur, vnde fiunt apoſtemata faucium, aurium, phrenitides, paralyſis, nonnunquam labitur ad iuncturas, ſubinde ad inguina. Dum dolor ad externa potiùs vergit, grauanſque, non autem pungens fuerit, pleuritis erit notha, contingitque omnia mala mitiora eſſe. prætereà compreſſione externa, dolor ingraueſcit, decubitus in ſanam partem minus moleſtus eſt quàm in ægram. pulſus neque tenſus, neque durus; inæqualis tamen atque frequẽs eſt. A febre immunis eſt. Contingit tamen tam immanes dolores interdum excitari à flatibus vt veram accerſant pleuritidem. Dolor in latere quoque excitatur in iecoris inflammatione, verùm punctorius non eſt. perpetuò quoque ſicca atque exigua eſt tuſſis à iecoris malo orta.

Cavsa eſt ſanguis magna ex parte affluens ex vena caua per venam azimos in tenues coſtarum venas; eſtque ſubinde bonus ſimpliciter, quod ſignificat ſputum rubrum, tempus vernum, adoleſcentia, victus ratio multum ſanguinis generans, temperamentum calidum & humidum, regio temperata. aliàs vero fit à pituitoſo ſanguine, tuncque morbus magis oritur diuturnus; tunc

quo-

quoque ſpumans,candidúmque eſt quod extunditur ſputum: tempus anni hibernum, aeris conſtitutio regióque frigida. victus ratio pituitoſum ſanguinem generans. Et venis quoque ſæpe ſanguinem cum immodica ſua copia grauat,exprimit nimium frigus, calórve nimius,aquæ frigidæ liberalior potus, caſus,portatio alicuius rei magni ponderis, frigus dum corpori calenti aut ſudanti occurrit. Aliquando quoque multum eſt bilioſus dictus ſanguis; túncque excitatur morbus magis acutus. Hęmorrohoidum menſiúmque ſuppreſſio,pleuritidem quoque excitare poſſunt.

PROGNOSTICA. Senibus,mulieribúſque vtero gerentibus, iiſque qui iam bis térve eo malo laborauerunt, pernitioſa eſt pleuritis. Solet autem nocturno tempore magis moleſtare quàm diurno. Quicumque laterali morbo laborantes in quatuordecim diebus non purgantur,ij ad ſuppurationem vertuntur. In pleuritide in qua nihil expuitur, aut in qua aliquid ſputo reiectum eſt, nunc autem omnino deſiit, ſuperſtite dolore pectoris atque grauitate,maximum periculum eſt; crudiſſimus enim morbus eſt, ita vt vel celeriter hominem rapiat, vel longo temporis ſpatio finiatur. Sputum omnino cruentum vel flauum,malum eſt, ſubcruentum verò multum à principio, malum nõ eſt,ſputum enim omne quanto magis commiſtos humores habet & non diductos inter ſe,tanto deterius eſt. Pulſus in pleuritide paruus, plurimúmque creber atque durus, mortem ſignificat. Cùm autem ſpecies morbi ex propriis accidentibus cognoſcatur, magnitudo autem morbi ex quantitate eorundem accidentium, dicimus pleuritidem ſatis mitem futuram, ſi dolor, anhelitus difficultas,febriſque non multum moleſtent; præterea ſi tuſſi reiiciatur aliquid coloratum, & decubitus in vtramque partem ſatis perferatur. Contrà verò maximam periculoſiſſimámque pleuritidem eſſe dicimus, ſi maximus fuerit dolor, qui ad iugulum & ad hypochondria ſe extendat,ſi tuſſis magna fuerit,cum qua nihil expellitur;

rursus febris si sit valida, anhelitúsque difficultas maxima. Prout itaque accidentia intensa sunt vel remissa, secundum hoc magnitudinem periculúmque pleuritidis prognosticare licet. Occidit autem suffocatione, aut nimio dolore, aliisve huiusmodi symptomatibus magnis, aut denique translatione materiei in pulmones, vnde vlcera atque tabes.

Methodus pro curatione

PLEVRITIDIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit temperatus; modicè interim ad calidum declinet.

Cibus sit leuis atque tenuis, vt iuscula gallinarum, cremor ptisanæ, cremor amygdalorum. Parum autem in morbi principio alendum erit, posteà verò plenius offeretur alimentum.

Conueniunt vuæ passæ, amygdala, mala dulcia. Inter olera, malua, intubus.

Potus: ptisana, decoctum cinnamomi, glycyrrhizæ, florum violarum. Vinum nõ admittatur antequam morbus nonnihil fuerit remissus.

Quies corporis imperanda.

Somnus protrahatur solitò diutius.

Excrementa alui mouenda indies.

AVERTENTIBVS.

Venæ cubiti sectio fiet etiam media nocte, ita occasione dictante; perniciem enim minatur tum febris acuta, tum respiratio impedita, tum dolor acerbissimus. Secabimus autem vbi nonnihil mitiùs se habebit

basilicam

basilicam aut medianam, si dicta lateat, è directo ipsius laborantis; simul enim euacuat, reuellit, necnon diuertit, partitis autem vicibus id fiet potissimùm vires sint debiles, nec plethora adsit.

Clysteres clementes iniiciantur si adstricta sit aluus, vel eorum loco suppositoria.

Ligaturæ, necnon

Frictiones, fotúsque calidi artuum.

Cucurbitulæ hypochondriis inguinibúsque affixę; hinc etiam humeris, in senibus puerisque magis quàm sanguinis missio commendatur, nisi vires sint validæ.

Sanguisugæ etiam apponentur si vena non appareat, potissimùm quidem in pueris, caudáque earum abscindetur, vt plus sanguinis sanguisugæ proliciant.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. violatus, de iuiubis, capillorum Veneris, addendo saccharum violatum; meliùs enim sputum educit; posteà etiam parum mellis addemus.

Syr. glycyrrhizæ cum aqua hordei.

Aqua saccharata, cui cinnamomi etiã aliquid addetur.

Aqua endiuiæ, hordei cocti.

Decoctum hordei, violarum, glycyrrhizæ, iuiubarum, sebesten, cardui benedicti, syrupis dictis additis, ad sitim remittendam, ad detergendum & incidendum præstans est potus.

VACVANTIBVS.

Diaprunum lenitiuum.

Diacatholicum, diaphœnicum.

Syr. rosarum laxatiuus.

Agaricus cum decocto pectorali.

Rhabarbarum cum manna & syr. glycyrrhizæ.

Cassia nouiter extracta.

Clystere potiùs quàm purgatorium medicamentum conuenit ex decocto communi, oleo violato, camomelino, cassia extracta.

Si materia aliqua præter sanguinẽ peccet, conuenienti medicamento educatur. Diligentissimè autem hîc

obſeruandum, ne validum medicamentum purgans offeramus, & potiſſimum ſi aliquibus indiciis augurari liceat materiã adhuc fluere. Omnino autem hîc abſtinebimus ab elleboratis, ſcammoniatis, aliiſque huiuſmodi medicamentis validis; multi equidem inde periere, contingit enim virtutem multum inde debilitari: ſanguis prætereà magis vt fluat, huiuſmodi purgante medicamento irritatur. Si autem à catarrho malum oriatur, aut ſi verſus hypochondria dolor vergat, aut ſi in inteſtinis, aut ventriculo, aliiſve partibus vicinis: copiam humorum, à quibus ipſe morbus incrementum ſumere poſſit, ſubſiſtere intelligamus, tunc conuenienti leniente medicamento has partes exonerare licebit, aut clyſterio. Ante ſeptimum tamen diem deiectorium medicamentum non offeremus: periculum enim eſt ne ſputa inhibeamus, quæ omni ratione promouere debemus. Et ne ſeptimo quidem die peracto, admittemus deiectorium medicamentum, ſi corpus ſit admodum extenuatum, febriſque fuerit vehemens: magis enim colliquabit corpus quàm humorem peccantem è loco affecto educet.

FACILITANTIBVS *ſputum, quæ via eſt accommodatiſſima, vt materia pleuritidis educatur.*

Syr. iuiubarum, glycyrrhizę, violarum, cum duplo aquæ hordei ad quartum vſque diem imperabitur: tunc paulatim imminuemus ſyrupum violarum, & increſcet ſyrupi glycyrrhizæ quantitas.

Syr. ziziphorum.

Saccharum violatum, Candum, pillulæ albæ.

Diapenidium, diatragacanthum frigidum cum iulebo violato: cui tandem etiam addetur diaireos Salomonis parum.

Lohoch de pino, lohoch ſanum.

Decoctum ficuum, hordei, violarum, ziziphorum, glycyrrhizæ, cui addemus ſyr. glycyrrhizæ poſt tertiũ vel quartum

quartum diem.

Diabuglossatum prædictis permiscebitur pro cordis confortatione.

Vnguentum ex oleo violato ad quartum diem præscribetur, eo autem pectus vngetur: postea addemus oleum amygdalorum dulcium, liliorum, camomelinum: aut solo vtemur oleo amygdalorum: postea addemus etiam puluerem ireos, aut hyssopi.

Ab astringentibus hîc abstinebimus medicamentis, eorúmque loco digerentibus, & quæ partem tensam relaxare possunt, vtemur, id quod oleum violatum optimè inter reliqua hîc præstat: præterea caloris acrimoniam optimè remittit: pro varietate autem temporis hoc variabimus.

DIGERENTIBVS *resoluentibúsque reliquias, suppurationémque prohibentibus; hinc enim periculum ne à sanie vlcus pulmonum, & hinc pthisis oriatur.*

Diahyssopus. Prædicta sputum promouentia.

Fomentum ex vino albo in quo decocta sint flores camomillæ, meliloti, radices althææ, semina lini, fœnugræci, furfures, anethum, hyssopus, folia violarum, maluæ. Vesica decocto ex parte impleatur, in flatibus quidem multum emolumenti habet in principio si adhibeatur: si verò sanguis huius mali causa fuerit, potiùs augebitur malum, quare in principio non nisi cautè eo vtendum, posteà verò liberiùs.

Vnguentum dialtheę, cui pul. ireos modicum addetur.

Vnguentum ex oleo camomelino, pinguedine gallinę, oleo amygdalorum dulcium, violarum, radice ireos.

Brassicæ folia iuxta ignem quasi arescant, laterique vbi butyro illita erunt, superponantur,

Cataplasma vel emplastrũ fiat ex fomentorum materia, oleo amygdalorum dulcium, liliorum, lini, camomelini, mucilagine seminum lini, fœnugræci, althææ, maluæ, quibus inspergere licebit nonnihil pul. sinapi, nasturtij, vbi iam lateri accommodari decretum erit.

Sint mollia actúque calentia, atque tenuia omnia quæ lateri admouentur, cúmque refrixerint, remouenda sunt.

THEORICA ET EMPIRICA MEdicamenta nobilia in PLEVRITIDE, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO PLEVRITIDIS.

℞ hordei mundi m. j. foliorum maluæ, mercurialis, violarum ana m. j. ß. pruna damascena numero xij. coquantur in sufficienti quantitate aquæ ad ℔. j. ſe. colaturæ addatur cassiæ recenter extractæ, sacchari rubri ana ℥ j. olei violarum, lini ana ℥ j. ſe. vitellum oui, fiat *Clystere* emolliens, alternis diebus iniiciatur.

℞ syrupi de iuiubis, glycyrrhizæ ana ℥ j. ſe. syr. violati ℥ j. aquarum vngulæ caballinæ ℥ v. decoctionis hordei, ficuum, capillorum Veneris ℥ vj. fiat *Iuleb*.

℞ syr. violacei, glycyrrhizæ, acetosi compositi ana ℥ j. aquarũ scabiosę, vngulæ caballinę, decocti hordei mũdi ana ℥ iiij. fiat *Iuleb*. ℞ hordei mundi m. iij. passularum mundatarum ℥ ij. glycyrrhizę rasę ℥ j. hyssopi, vngulæ caballinæ ana m. j. seminis anisi, lini, melonum ana ʒ j. florum cordialium p. j. fiat decoctio in aqua q. s. ad ℔ ij. colaturæ addantur syrupi violati ℥ iiij. fiat *Ptisana*.

℞ syr. violati, glycyrrhizę, oxymellis simplicis ana ℥ ſe. diatragacãthi frigidi, sacchari candi ana ʒ iij. fiat *Lohoch*.

℞ cassiæ recenter extractæ, diacatholiconis ana ℥ ſe. decoctionis communis q. s. fiat *Haustus*, detur manè.

℞ cassiæ recenter extractæ ʒ vj. diapruni solutiui ʒ ij. rhabarbari electissimi ℈ ſem. syrupi violati ℥ j. decocti hordei ℥ iij. fiat *Haustus*.

℞ agarici albi & leuis ʒ ij. rhabarbari electi ʒ ij. ſem. spinæ gr. 11. infundantur in ℥ v. iusculi carnium, colaturæ ad-

ræ addantur diacatholiconis ʒ iij. ſyrupi violati ℥ j. fiat *Hauſtus*.

℞ ſacchari violati ℥ j. manus Chriſti perlati ʒ vj. ſacchari candi ℥ ß. ſp. diatragacanthi frigidi ʒ ij. ß. ſyrupi violati q. ſ. fiat *Linctus*. Aut ſaccharum candum, necnon violatum in ore detineat, aut diapenidion.

℞ ſyrupi de iuiubis, violarum, glycyrrhizæ ana ℥ j. capillorum Veneris ℥ ß. ſacchari candi ʒ vj. fiat *Lohoch*, incraſſans ſputum, ſi ſua tenuitate illudat.

℞ ſyrupi glycyrrhizę de hyſſopo, acetoſi ſimplicis ana ℥ j. oxymellis ſquillitici ʒ vj. fiat *Lohoch*, quo vtetur ſi ſputum ita craſſum viſcidúmque ſit, vt ea ratione difficulter extundatur. Iuſcula carnium quoque cum ſaccharo ſæpiuſcule dentur. optimè enim ſputum promouent.

℞ diaireos ſimplicis, pillularum bechicarum ana ℥ ß. diatragacanthi frigidi ℥ iij. ſacchari candi, ſucci glycyrrhizę ana ʒ ij. ß. ſyrupi violati q. ſ. fiat *Linctus*, coquit & expurgat, eius portionem cum bacillo glycyrrhizę lambendo tranſmittat paulatim æger.

℞ olei violarum, amygdalorum dulcium ana ℥ j. ceræ & croci parum, fiat *Vnguentum*, hinc tempore cùm magis reſoluere conſilium eſt, addemus radices liliorum alborum, hyſſopum, oleum camomillæ, aut ſic:

℞ vnguenti pectoralis, olei lini, amygdalorum dulcium, pinguedinis capi ana ʒ ij. olei camomelini ʒ iij. croci gr. ij. ceræ q. ſ. fiat *Linimentum*. In principio autem mali,

℞ olei violacei ℥ i. amygdalorum dulcium ℥ ß. linei panni iis imbuantur quibus locus vngatur, faſciáque firmentur.

℞ olei amygdalorum dulcium, keirini, liliorum, vnguenti dialthææ ana ℥ ß. pinguedinis capi, butyri recentis non ſaliti ana ʒ ij. cerę & aceti parum, fiat *Linimentum*.

℞ radicum liliorum, florum camomillæ, meliloti,

rosarum rubrarum, foliorum maluæ, scabiosæ ana m. j. furfurum, seminum lini, fœnugræci ana m. j. ß. coquantur in aqua q. s. pro fotu, spongiáque aut vesica porcina lateri accommodentur dolenti, panno lineo lateri priùs superposito, ne locus nimium madescat.

℞ olei violacei, amygdalorum dulcium ana ℥ ß. camomillę, butyri maialis, vnguenti dialthææ ana ʒ j. olei anethini, liliacei ana ʒ iij radicum ireos ʒ j. cerę parum; fiat *Vnguentum* mollis consistentiæ.

℞ olei lini, camomelini, violarum ana q. s. pro *Fomentatione*.

℞ radicum ireos, enulæ campanæ ana ℥ j. radicum althææ ʒ vj. thymi, vngulæ caballinæ, saluiæ, hyssopi, betonicæ ana m. ß. coquantur in aqua q. s. ad tertię partis consumptionem, colaturæ adde mellis despumati q. s. fiat *Iuleb*, lenit, coquit atque educit materiam mali, maximéque versus declinationem conuenit.

℞ seminum cumini ℥ j. rorismarini, hyssopi, origani ana m. j. salis torrefacti m. j. ß. furfuris frixi m. ij. conspergantur vino albo tenui dum friguntur, fiat *Sacculus* qui dolenti loco calidus superponatur versus statum. In vino calente immergetur vbi refrixerit, sicque iterum applicabitur, linteolísque calentibus calor conseruabitur; cauendum enim diligenter ne frigescant admota lateri.

℞ maluæ, bismaluæ ana m. j. florum camomillæ, meliloti, artemisię ana m. ß. hyssopi p. ij. absinthii p. j. radicum althææ ℥ ß. fiat decoctio in aqua q. s. ad spissitudinem, pistentur in mortario, addatúrque farinæ hordei ℥ j. ß. farinę seminis lini ℥ j. pinguedinis capi, butyri sine sale ana ℥ ß. olei camomelini q. s. fiat *Cataplasma*.

℞ radicum althææ ℥ j. florum camomillę, anethi ana m. j. farinę hordei, seminum lini, fœnugręci ana ℥ j. seminum anisi ℥ ß. coquantur in aqua q. s. ad mollitudinem; pistatis in mortario conuenienter, addatur

olei

olei camomelini q. s. fiat *Cataplasma*.

℞ syrupi violacei ℥ j. papaueris ℥ ß. decocti hordei ℥ iij. detur sub noctem si vigiliæ multum perturbent. Vnguentum pro temporibus atque fronte fiat cum oleo violarum, necnon populeonis.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione PLEVRITIDIS inseruiens.

Ne incrementum sumat, omnium primò aluus clysterio abluatur, eóque reiecto vena incidenda erit vti prædictum est: complementum morbi hoc equidem remoratur. Hinc clysteribus lenioribus, cucurbitulis quæ hypochondriis affigentur, ligaturis, frictionibus, suppositoriis materia ad partem affectam ruens auertetur, complementúmque morbi prohibebitur. Materia quoque si magna copia grauet corpus, aut furiosa si fuerit, aut si nondum fluxa sit in partem affectam, furiosa modò tamen sit, dolórque ad inferiorem thoracis partem vergat, leni aliquo purgante medicamento vacuabitur etiam ante digestionem, vt augmentum morbi, eiusdémque complementum inhibeamus, quod omni ratione prohibere debemus. Demum materia pleuritidis quæ in pulmones exudat, naturæ obediens reddetur cum iis quæ thoraci familiaria sunt, quæque sputum promouere possunt. Prædictis autem si suppurationem materiei prohibere non possimus, ea quæ pus efficere possunt præscribentur. In quem finem bibet decoctum ficuum, dactylorum, hordei, radicum liliorum, maluæ, seminum nasturtij, lini, fænugræci, sinapi, glycyrrhizæ, passularum. Fomentationes fiant cum decocto maluæ, althææ, seminum fænugræci, lini, cydoniorum, ficuum. Cataplasma fiat cum malua, althæa, semine lini, fænugræci, cydoniorum, dactylis, ficubus, butyro, melle, adipe gallinæ, anatis, porci. Maturationem factam esse postquàm ex febris dolorísque remissione, necnon ex grauedinis incremento circa locum affectum, intellexerimus: tunc data opera tussiet frequenter, idque hora vna interiecta, & in latere affecto potius decumbet quàm sano: Titillabit interiora

palati placidè digito vel calamo, ita vt ad vomitum solummodo irritetur, non vomat tamen. Abscessu rupto, propinabimus aquam mellis, aut sacchari, aut aquam hordei cum syrupo de hyssopo, mundificandi gratia. Fomentabimus partem affectam cum decocto hyssopi aut calaminthæ. Vngemus pectus oleo liliorum, camomillæ, puluere ireos. Dabimus iusculum antiqui caponis in quo coctus sit hyssopus, capillus Veneris. Demum quæ consolidare possunt, propinabimus, vt est lac caprarum, & alia quæ in capite De sputo sanguinis dicentur. Pleuritis autem si fuerit non vera, tunc quæ leuiter resoluere possunt, imperabuntur. ℞ florum camomillæ m. j. ſs. foliorum rutæ, anethi, violarum, maluæ ana m. j coquantur in aqua ad tertias : spongia magna immergetur liquori calenti, laterique dolenti applicetur, mediante panno lineo calente, vt calor diutius conseruetur : hoc multoties repetetur, singulisque vicibus nouo panno calente, concludatur spongia dum apponitur. Ab vlteriori autem operatione excusabimur si corporis absit plenitudo, & si materia dolorem excitans, ventosa fuerit, & ex pauca humoris quantitate constiterit atque subtili. In eundem finem sacculus poterit applicari ex sale, milio, furfuribus. Aut tale cataplasma, ℞ florum camomillæ, meliloti ana m. j. foliorum rutæ, maioranæ, nepitę ana p. j. seminum anisi ʒ ij. baccarum lauri, ʒ iij. modicè coquantur : hinc pistentur addendo mellis q. s. fiat Cataplasma. *Aut emplastrum fiat ex oleo camomelino, pice nauali. Cucurbitulis etiam euocare foras optimè poterimus materiam mali.*

Metho-

Methodus pro cognitione

SPVTATIONIS SANGVINIS INSERVIENS.

SPVTVM SANGVINIS seu cruenta ſpuitio, eſt quælibet ex ore ſanguinis excretio. Eſt autem hic affectus ſæpe cauſa morborum peſſimorum longorúmque. Variis autem ex locis contingit ſanguinem reiici, vti ex ſubſequentibus intelligi poteſt. Obſeruandum autem hîc erit diligenter num ſanguis antea fluere è naribus conſueuerit; illinc enim ſæpe in ventriculum, fauces, interdum etiam in pulmones ruere contingit, ſed plerumque concreſcit, & in grumum tranſit. Si itaque ſanguis ſpuatur, neque ſanguinis fluxus narium præceſſit, è parte aliqua ſubiecta prouenit, quod peculiaribus ſignis, vt ſequitur, innoteſcet.

PARS AFFECTA. A gingiuis atque ipſo ore ſæpe redditur ſanguis ſputo, túncque eſt ſanguinei coloris, eiúſque pauci expuitio, ídque ſine tuſſi: ſolutio quoque continui hîc ſępe ſenſui manifeſta eſt. Si à faucibus aut gurgulione proueniat, tunc ſcreatu reiicitur, non tuſſi, ſolutióque continui apparet in locis dictis, ſi lingua deprimatur. Si verò à capite deferatur, capitis pręceſſit grauitas & dolor, auriúmque ſonitus, venæ frontis ſunt elatę, in ore quidam ſenſus caloris, ſanguiníſque, & iuxta palatum titillatio quędam percipitur ſi in guttur irruat, vnde cum frequenti ſcreatu etiam reiicitur. Sępe etiam cupiditas tuſſiendi, abſque multa tamen tuſſi eſt. Si verò à pulmonibus deferatur, tunc ſanguis erit ſpumoſus atque floridus; ſemper quoque tunc cum tuſſi frequenti, citráque dolorem reiicitur, ídque per interualla. Quotieſcumque autē ſanguis reiicitur,

propterea quòd rupta est vena aliqua magna, tunc magna copia extunditur, etiam nulla notabili præcedente causa, quasique vomitu propellitur ita, vt aliquando etiam eo pelues impleantur. Si verò effundatur propter venæ alicuius in pulmone erosionem, quæ sæpe ab acri humore destillante fit, tunc sensim & per modica interualla, minúsque copiosè profunditur, nisi magna aliqua vena sit erosa, tunc enim copiosè etiam profunditur, estque hoc periculosum magis. Solet tunc tussis fieri sicca atque magna. Sputum fit purulentum vel subcruentum; prauique fit coloris atque odoris. Febris hîc quoque concurrit. Aliquando etiam pulmonis pars aliqua putrefacta reiicitur tussi; estque illud omnium certissimum indicium propriam pulmonum substantiam esse vlceratam. Subinde etiam sanguis reiicitur sputo ex venæ solius apertura, vti in calidiore humidioreque victus ratione accidit, tunc in parua quoque quantitate in principio reiicitur, estque tenuis rubeusque. Si verò à thorace, pectoréve reiiciatur, minimè est tunc sanguis spumosus, sed nigricans ac grumosus; quem colorem aliquando quoque consequitur in pulmonibus, dum è naribus eò deuolutus in grumum concreuit. Interdum etiam fœtidus, aliquando puri est permixtus, & tussi reiicitur magis valida atque frequenti, eò quòd necessum sit vt ad pulmones trahatur antequam per asperam arteriam propellatur; in pauca autem quantitate etiam reiicitur, idque non absque thoracis dolore. Si ab aspera arteria prodeat, id cum aliquali fit dolore, sanguis quoque paucus, ruber, calidusque cum parua tussi reiicitur. Si à ventriculo deferatur, id fiet absque tussi, & cum vomitu, eritque non multus, eò quòd paruæ venæ sint in stomacho, grauitas in stomacho etiam percepta fuit. Si verò ab hepate deferatur, splene vel ventre, dolor grauans has partes turbauit, vomitione tunc sanguis redditur. Maiorem autem quantitatem ipso stomacho, reliquæ solent conferre partes. Obscuri quoque coloris erit, ad nigredinem

enim

enim aliqualem vergit, grumosus insuper nonnihil erit, potissimùm tamen si à splene eructetur. Diligenter itaque priusquam remedia instituantur, proprii reiectionis modi singularum prædictarum partium obseruandi sunt. Est autē cruenta spuitio, symptoma pertinens ad exiens mutatū toto genere præter naturam.

SIGNA ipsius affectus partiumque affectarum ex prædictis parent.

CAVSA. Fit frequentiùs à plenitudine, & à sanguine peccante in quantitate, multitudine nimirum; hinc enim oscula vasorum reserari contingit, cuius signa sunt, bona corporis habitudo, alimentorum calidorum, vinique immoderatus vsus; mensium suppressio. nullus autem tunc incidit dolor, sed potiùs corporis alleuiatio sequitur, grauitasque eiusdem antecessit. tuncque paucus est, necnon floridus, spumosus, rubeusque. Mulieres aliquando absque vllo tabis periculo hac sanguinis profusione in menstruorum suppressione leuatæ sunt. Sæpe quoque ex laboribus, casu, valido clamore venam pulmonum rumpi contingit, sanguinemque hac ratione profundi. Interdum etiam fit propter vasorum erosionem, tuncque sanguinis reiectio fit paulatim vt præDiximus, & per modica interualla & non confertim, præcessit acris distillatio. Si quoque purulentus sit sanguis, magis certò in pulmonibus aliquid exulceratum esse significabitur: vti si pars aliqua venæ vel arteriæ pulmonum reiiciatur, certum est easdem pulmonum partes excesas esse.

PROGNOSTICA. A pulmone vlcerato plurimùm impendet periculi, cùm inde suppuratio & tabes certò expectanda sit; ratione enim continui motus, consolidari non nisi difficulter possunt pulmones: adde quòd in spongioso membro sanies firmiùs hæret, ita vt non nisi magna cum difficultate educi possit, eaque ratione maiorem acredinem contrahit, magisque pulmonem exulcerat, vnde anhelitus impeditur, calor incrementū sumit, corpusque tabescit. Vena autē pulmo-

in pulmonibus fiat; vt lac, pedes vitulorum, suum, hædorum, gluten piscium. Conueniunt carnes gallinarum, columbarum, cuniculorum, capreolorum, perdicum, phasianorum, auicularum, pisces saxatiles; cancri quoque fluuiales. Sit quoque parua cibi quantitas.

Potus sit vinum aut aquosum, aut aqua rosata dilutum. aliquando etiam detur vinum rubellum astrictorium, si vires imbecilles sint.

Lac caprinum bibat.

Exercitium fugiat omne, eiúsque loco quies imperetur. Spiritus leniter ducatur; magna equidem respiratio offendit.

Somnus conuenit nocturnus moderatus, nequaquam diurnus.

Excrementa alui respondeant indies arte aut natura. A Venere abstineat.

Animi perturbationes vitet, & potissimùm iram.

PRÆPARANTIBVS.

Syr. de succo acetosæ.
Syr. violarum, rosarum.
Syr. myrtilorum, cydoniorum.
Succus granatorum, omphacini.
Aqua acetosæ, rosarum, solani, plantaginis, portulacæ.

Bilis feruorem hæc leniunt; sanguinis quoque fluorem astrictione sua inhibent.

VACVANTIBVS.

Rhabarbarum cum aqua plantaginis.
Myrobalani citrini, chebuli.
Cassia.
Turbith cum zinzibere.

Hæc pituitosos humores sanguini permistos, necnon biliosos acrésque, à quibus sæpe venarum fit apertura, & aliquando etiam erosio, & per consequens etiam sanguinis sputum purgant.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio fiet internæ, aut medianæ, bis aut ter autem instituetur in die; parumque euacuabitur si iam bona sanguinis quantitas sit excreta: contra verò si recens malum sit, & si vasorum adsit plenitudo, parumque sanguinis excreuerit, & ab vlcere sit immunis, liberiùs euacuabitur, secabitur autem vena in eo latere in quo occasionem mali esse verisimile est, siue ob aperturam aut rupturam sanguinis effusio fiat. Malleoli verò vena aperietur si à mensium suppressione ortum habeat.

Cucurbitulæ natibus, coxis, inguinibus, hypochondriis, hepatisque regioni affigentur.

Frictiones infernarum partium dolorificæ, & ligaturæ paululum supra genu, vel malleolos, necnon supra cubitum & brachia fient.

Fotus earundem partium fiet ex aqua calente; tam enim calor quàm dolor attrahit.

Sanguisugæ pectori apponentur.

Hæmorrhoidum prouocatio fiat, aut menstruorum.

Vena aperta vel rupta, præsentibus remediis summopere sanguinis impetum auertere debemus.

SISTENTIBVS *sanguinis motum, vasorúmque ora contrahentibus, tenuitatémque sanguinis atque humorum incrassantibus.*

Trochisci de terra sigillata cum aqua plantaginis, de spodio cum syr. cydoniorum plurimùm iuuant.

Athanasia, phylonium Persicum, Romanum.

Syr. granatorum, myrtinus, cydoniorum, rosatus.

Saccharum rosatum, conserua rosarum antiquarum.

Diacydonium.

Cornu cerui vstum, corallum album vstum, terra Lemnia, sigillata, semina cydoniorum, myrtilorum.

Bolus Armenus, malicorium, balaustiæ, succus ribes.

Mastis, tragacanthum, gummi Arabicum.

Plantago atque portulaca magnarum sunt virium in hoc malo.

Centino-

Centinodium, decoctum hordei cum syr. rosato, cydoniorum, de rosis siccis, saccharo rosato.

Vinum saluiatum, portulaca commansa ore diutius.

Diatragacanthum frigidum.

Loch è lapide hæmatite, bolo Armeno, balaustiis, malicorio, myrtillis, mastiche, tragacantho, corallo, gummi Arabico, cornu cerui vsto, amilo, terra Lemnia, conserua rosarum, diatragacātho frigido, syr. violato.

Fomentum fiat cum aqua scabiosæ, & vino astringente, rosato, cydoniorum, myrtino.

Vnguentum ex oleo cydoniorum, myrtilorum, rosarum, amygdalorum dulcium, camomelino.

Sistunt sanguinem fluentem hæc astrictione sua, & bilis quoque vim obtundunt, vlcus denique vsu glutinant, & catarrhum tenuem incrassant & obtundunt; quæ aliquandiu continuabuntur, etiamsi fluxus sit suppressus, facilè enim repetere solet. Sumuntur autem hîc omnia actu frigida. Addenda quoque sunt aliqua quæ tenuium sunt partium, eò quòd eorum vis non admodum penetrat, vt est cinnamomum, spica. Cauendum quoque à medicamentis nimium astringentibus, aut refrigerantibus, cùm sanguinem intrò in pulmones impellant, sistántque, vnde eius putrefactio, pulmonúmque vlcera sequuntur insanabilia. Ante vsum autem auertentium istis nequaquam vtemur extrinsecus: periculum enim est ne sanguinem intrò in pulmones propellant, cùm magna inde venarum internarum repletio tumefactióque sequatur.

CORRIGENTIBVS *symptomata grauia.*

Oxymel simplex, compositum, squilliticum.

Oxycratum, seu aqua aceto ita permixta, vt bibi possit, in principio potissimùm mali plurimùm iuuat, si grumi obhæreant sanguinis concreti.

Diacurcuma, theriaca cum aqua scabiosæ.

Coagulum leporis celebre medicamentum, cerui, hædique.

Mummia.
Succus saluiæ cum saccharo.
Aqua oxalidis, saluiæ, scabiosæ.
Theriaca vnius anni.
Phylonium Romanum cum succo polygonij.
Syr. papauerinus, violarum.
Semen papaueris albi.
Cortex radicum mandragoræ.
Iuscula carnium expressa.
Diarhodum abbatis.
Aromaticum rosatum.

Prima sanguinem concretum ad exitum adiuuant, sequentia tussim sedant, somnúmque accersunt. Postremo ordine posita, vires restaurant.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAmenta nobilia in SPVTATIONE SANGVINIS *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO SPVTATIONIS SANGVINIS.

℞ syrupi myrtini, de portulaca, cydoniorum, violati ana ℥ j. boli Armeni, lapidis hæmatitis vsti ana ʒ j. ſe. aquæ portulacæ, plantaginis, bursæ pastoris ana ℥ iiij. misceantur, fiat *Iuleb*: detur quatuor vicibus actu frigidum.

℞ hordei mundati, rosarum siccarum ana m. ij. seminum plantaginis ʒ j. coquantur in aqua q. s. ad tertiæ partis consumptionem, colaturæ ℥ iiij. addatur sacchari rosacei ℥ ſe. syrupi de rosis siccis ℥ j. fiat *Potus* quo familiariter vtatur.

℞ syrupi papauerini, de rosis siccis ana ℥ j. ſe. cydoniorum ℥ j. aquarum bursæ pastoris, plantaginis, violarum ana ℥ iiij. fiat *Iuleb.*

℞ radicum & foliorum plantaginis ana m. j. glycyrrhizæ rasæ

zæ rasæ ʒ ij.rhabarbari electi ʒ j. ſe. coquantur in aqua q.ſ.ad tertiæ partis conſumptionem: huius colaturæ accipe ℥ iiij.caſſiæ recenter extractæ, ſyrupi violarum ana ℥ j.miſceantur, fiat *Hauſtus* detur frigidum.

℞ ſucci plantaginis, portulacæ, virgæ paſtoris, millefolij ana ℥ j.ſem.ſyrupi violati ℥ j.myrtini ℥ ſem.boli Armeni, lapidis hæmatitis ana ℈ ſe. miſceantur: fiat *Potus* præſtans.

℞ ſacchari roſacei veteris ℥ ſe. ſucci plantaginis, ſaluiæ ana ℥ j. ſe.boli Armeni, phylonij Romani, theriacæ recentis ana ℈ ſem. miſceantur; fiat *Potus*, aut eius loco theriaca recens propinetur; aut ſi antiqua fuerit, momentum opij permiſcebitur.

℞ radicum plantaginis ℥ j.ſe. portulacæ, polygonij ana m. j. fructuum rubi immaturorum, vuarum acerbarum ana ℥ j. ſe. balauſtiorum ℥ ſe. glycyrrhizæ raſæ ℥ j. coquantur in aqua quantum ſatis ad tertiæ partis conſumptionem : colaturæ addatur ſacchari albiſſimi q.ſ. iterúmque ad ſyrupi conſidentiam coquantur, de quo capiat ℥ ij.cum ſucci plantaginis & portulacæ vncia vna & media.

℞ diatragacanthi fridi, ſacchari roſacei veteris ana ℥ j. ſe.rob berberorum ℥ ſe. pillularum de cynogloſſa ℈ ij. ſyrupi violarum ℥ ij.fiat *Linctus* : ſæpiùs in die lambendo tranſmittat portionem ad pectoris regionem.

℞ ſacchari roſacei ℥ j. terræ ſigillatæ, boli Armeni, mummiæ, roſarum rubrarum, rhabarbari toſti ana ℈ j.ſe. pulueris pulmonis vulpis exiccati, cinnamomi, lapidis hæmatitis ana ℈ j.ſeminis plantaginis, papaueris, antheræ ana ℈ ſe.fiat *Puluis*: doſis ʒ j.cum aqua ferrata detur.

℞ mororũ rubi immaturorũ & exiccatorũ ʒ ij.cornu cerui vſti ʒ ij.ſem.boli Armeni, ſeminum plantaginis ana ʒ j. troſchicorum de carabe ʒ j. ſem.thuris, myrrhæ, maſtichis ana ℈ j. glycyrrhizæ ʒ j. miſceantur, fiat *Puluis*.detur ʒ j.cum vino rubro aſtringente.

℞ trhochiſcorum de terra ſigillata ʒ ij.trochiſcorum de carabe ʒ j.ſe.pillularum de cynogloſſa ℈ j.cum ſyru-

po violarum, fiat massa *Pillularum*: detur ℨ j. in aurora.

℞ rosarum siccarum m.j. granorum sumach, myrtilorum, hypocisthidos ana ℥ j. sandalorum rubrorum, corticum malorum granatorum ana ℨ iij. coquantur vino austero q.s. ad tertiæ partis consumptionem, fiat *Epithema*, quo pectus forinsecus irrigetur.

℞ olei rosacei, cydoniorum ana ℨ v. boli Armeni ℈ j. troschiscorum de carabe ℨ se. malicorij ℨ j. fiat *Vnguentum* pro pectoris regione.

℞ farinæ hordei, lentium, radicum symphyti ana ℥ j. malicorij ℥ se. foliorum sanguinariæ, portulacæ, plantaginis ana m.j. coquantur in vino austero q. s. ad mollitudinem: hinc adde thuris, aluminis ana ℨ j. se. boli Armeni ℨ ij. se. corallorum rubeorum ℨ j. olei rosacei, myrtini ana q.s. fiat *Cataplasma*.

℞ mastichis, thuris ana ℥ j. boli Armeni ℨ iij. sem. mummiæ ℥ sem. picis & ceræ quantum satis, fiat *Emplastrum* molle.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione SPVTATIONIS SANGVINIS inseruiens.

Omnium primò vena interna secabitur obseruatis antea dictis. Deinde cucurbitulis, ligaturis, sanguisugis, frictionibus, sanguinis motum auertemus. Hinc medicamenta quæ immodicè fluentem sanguinem sistere possunt, offeremus. Magis autem præsens remedium in potionibus quàm in localibus medicamentis est. Deinde quæ conglutinare partes diuisas possunt, præscribentur, potissimùm si sanguis profundatur propter rupturam venæ alicuius ipsius pulmonis, antequam sanies generetur: magna equidem cum difficultate alioqui sanabitur si in saniem atque putredinem transeat sanguis excretus antequam vena rupta fuerit consolidata. Multum autem in præsenti malo iuuare compertum est potum ex aceto, cui multum permistum sit aquæ: sanguinem equidem infrigidat, & incrassat, sicque à fluxu, & ne congeletur, prohibet; vix tamen

eò quòd

eò quòd tuſſim nonnihil moueat, admittetur, niſi ea quæ tuſſim ſedare poſſint, commiſceantur. Narcoticis autem medicamentis hîc nequaquam vtemur in mali principio; ſed vbi fruſtrà leuioribus remediis vſi fuerimus, calamitatémque potiùs incrementum ſumere obſeruabimus, maiora auxilio adhibebimus, viribúſque conſtantibus narcoticis tunc vti licebit. Si autem à capite ad pulmonem ſanguinem illapſum eſſe ex colore aliqualiter nigricante intellexerimus, aſtringentia intrò non dentur.

Methodus pro curatione

PALPITATIONIS CORDIS INSERVIENS.

PALPITATIO CORDIS eſt immodica cordis eleuatio atque depreſſio,& quidem moleſta,prętérque naturam, ab excretrice facultate id quod noxium eſt excludere nitente,incitata. In pulſu quidem naturaliter & ex ſeipſo cor mouetur;in hoc verò malo, quamuis à corde fiat ipſe motus, nequaquam tamen fit naturaliter,ſed ab excretrice facultate irritatur, & quodammodo concutitur cor,mouetúrque quaſi tremulo quodam motu,cùm ſe nunc dilatet,nunc contrahat, vt noxium vaporem,& id quod moleſtum eſt,diſſoluat atque excutiat. Operatio itaque motus qui in pulſu fit,naturalis eſt; qui verò in palpitatione cordis motus accidit, præter naturam eſt. Affectus autem hic nomen inuenit à parte affecta atque ſymptomate quo moleſtatur æger. A cardiaca paſſione plurimum differt palpitatio cordis, illa enim ipſius oris ventriculi affectus eſt, nequaquam autem cordis,vti hoc de quo nunc agimus malum.

PARS AFFECTA, eſt ipſum cor,quod cum pericar-

dio afficitur aut primario, aut per consensum stomachi, matricis, intestinorum, lienis, hepatis, aut alterius partis, quod fit, cum in iis humores aut vapores maligni latent, cordique inde communicantur, quod intelligitur per nocumenta earundem partium quę adsunt aut præcesserunt. Est autem palpitatio cordis, symptoma quod continetur sub deprauato motu ipsius cordis, qui toto genere præter naturam est.

Signa. Spiratio est exigua atque rara; pulsus ipsę est inæqualis, cor ipsius ægri quasi concussum, tremit & palpitat, ita vt id medicus etiam primò occursu quasi percipiet, modò manum cordis regioni applicet: facilèque obseruabit, multum differre hanc motionem cordis, à vero pulsu cordis. Totius quoque corporis arteriæ, potissimùm tamen quæ iuxta iugulum sunt, validè pulsant. In aliquibus quoque tantus est tremor cordis, vt etiam panni qui pectus ab iniuriis externis muniunt, videantur ab astantibus ad motum cordis per interualla eleuari atque deprimi, subinde quoque sonitum audire solent astantes satis manifestum.

Cavsa. Frequentissimè fit à flatuosis, fumosis, malignis, crassis vaporibus atque spiritibus in pericardio magna ex parte, aliquando quoque in sinibus cordis conclusis, qui aut in corde generantur, aut aliunde importantur, nimirum ex hypochondriis, in hypochondriaca melancholia, matrice, ventre, aliisque corporis partibus malè dispositis; ex partibus enim prædictis facilè multi feculenti, fuliginosique vapores per arterias in cor subeunt. Sæpe quoque fit ab aquoso putridóque humore, vrinæ simili, à quo malus odor quoque efflorescit, qui maiori copia pericardio concluditur quàm vt cor liberè se dilatare possit. Ab ira, Venere, crapula, cibis flatuosis, balneorum denique vsu, laboribúsque validis hoc malum sæpe irritatur, corporisque quiete remittitur; contingit equidem cor à prædictis irritari, túncque nititur id quod noxium est, valida pulsatione expellere. Potest idem malum nasci ex tumore aliquo aquoso,

aquoso, sanguineo, vel carnoso in pericardio enato. Intemperies quoque cordis calida vel frigida, huius mali causa est, vti subita quoque euacuatio, necnon imprægnatio idem incommodum adducere solet interdum.

PROGNOSTICA. Quamuis nonnulli ab hoc symptomate liberati sint per venæ sectionem, victúmque extenuantem, ac medicamentorum ope; nihilominus permulti eorum qui post annum vel plures menses eodem malo rursus correpti fuerunt, ante senectutem morte præuenti sunt; verùm alii quidem per acutas febres, alii verò cùm sani degerent, syncope correpti, extincti sunt; periculum enim repentinę mortis impendet, si diutiùs superfluéque affligat, crebróque repetat. Hoc malum familiare est syncope correptis, quam ęgritudinem & antecedere, & in quam etiam mutari solet. rursus etiam iis quibus lien tumidum est atro feculentóque sanguine, & qui hypochondriaca melancholia laborant, hoc etiam malo familiariter perturbari solent.

Methodus pro curatione

PALPITATIONIS CORDIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ad caliditatem siccitatémque declinet, sitque suauiter olens.

Cibus. Carnes conueniunt pullorum, perdicum, caponum, gallinarum, vitulorum, quæ condiri poterunt siue elixentur, siue assentur, caryophyllis, pipere, cinnamomo, fœniculo, hyssopo, serpyllo. Inter olera conueniunt serpyllum, hyssopus, maiorana,

borago, fœniculum, saturcia, melissa, pulegium.

Potus. Vinum conuenit dilutum aqua, in qua borago aut melissa est cocta.

Exercitium sit moderatum.

Somnus quoque sit moderatus.

Excrementa alui respondeant arte aut natura.

Animo sit quieto; non conturbetur ira, aut mœstitia, gaudióve immodico.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. acetosus compositus, simplex, de duabus radicibus, de buglossa.

Syr. Byzantinus, glycyrrhizæ, de prasio.

Mel rosaceum.

Oxymel simplex, compositum, squilliticum.

Syr. de hyssopo, de quinque & duabus radicibus.

Aqua betonicæ, prasii, scabiosæ.

Decoctum anisi, fœniculi, galangæ, melissophylli, betonicę, prasii, scabiosę, fœniculi marini seu empetri, caryophyllorum, macis.

Syr. de epithymo, de lupulis, pomis dulcibus.

Syr. de fumaria, succo boraginis.

Aqua buglossæ, scolopendrię, boraginis, fumarię, melissæ, fœniculi.

Syr. violatus, acetosus simplex.

De cichoreo cum rhabarbaro.

De succo limonum.

De succo acetosæ.

Aqua lactucæ, violarum, buglossæ, rosarum, cichorei.

Prioribus vtemur, si fiat à materia crassa pituitosáque; sequentibus verò, si à materia fiat melancholica, quæ frequentissimè quidem hunc affectum adducere solet. Vltimo verò loco positis vtemur, cùm materia calida huius mali causa fuerit.

VACVANTIBVS.

Agaricus trochiscatus.

Electuarium Indum, diaphœnicum.

Myro-

Myrobalani kebuli.
Pillulæ de agarico.
Diacatholicum, confectio hamech.
Diasena.
Pillulæ Indæ, de lapide lazuli, aureæ, aggregatiuæ, sine quibus esse nolo.
Hiera simplex.
Myrobalani Indi, sena, epithymus.
Syr. de multiplici infusione rosarum.
Myrobalani citrini.
Rhabarbarum.
Venæ sectio fiat in plethorico corpore ipsius basilicæ in dextro brachio, si periculum sit alicuius apostematis, aut si hæmorrhoidarum mensiúmve subsistentium ratione fiat hoc malum, aut si ab aquosis multis humoribus fiat pericardio conclusis, breui enim temporis spatio finire malum solet. In sinistro verò brachio instituetur venæ sectio, si à melancholia fiat, aut si vapores melancholici in causa sint. Si verò id quod noxiam affert, ex inferioribus partibus illabatur, sectio fiet ipsius malleoli.

Posteriora conueniunt, dum à calidis humoribus ortum habet malum, priora verò dum à frigidis pituitosisque oritur: medio verò loco positis vtemur, dum à melancholicis fit humoribus. Purgantibus autem hisce vtemur medicamentis, si corpus fuerit cacochymicum, etiam statim à principio ante præparantium vsum, si necessitas vrgeat, & cùm à malignis multisque fit humoribus aliunde transmissis, aut ibidem generatis; aut cùm materia multa subitò ad cor ruit. Hinc per interualla humores præparabimus, rursusque paulò fortioribus medicamentis euacuabimus.

AVERTENTIBVS *materiam, vaporésque à corde.*

Venæ sectio ipsius malleoli.
Clysteres.
Cucurbitulæ.

Ligaturæ dolorificæ tempore accessionis solummodò.

Frictiones cum linteolis odoratis fient.

ROBORANTIBVS, *intemperiémque relictam corrigentibus.*

Diambra, confectio de granis tinctoriis, diarhod. abbatis, aromaticum rosatum, theriaca cum aqua buglossæ.

Conserua magna nostræ descriptionis mirificas hîc habet vires.

Mithridatum, confectio de ligno aloës, electuarium de hyacintho, de gemnis, sp. lætificantis Galeni.

Diacinnamomum, diamuscum dulce, dianisum, diabuglossatum, diaboraginatum, diamargaritum calidum, plirisarcoticum.

Vinum Hippocraticum, succus buglossæ, cortices citri conditi, seminaque, zedoaria, doronicum.

Moscus, ambra, caryophylli, nux muscata, galanga, amomum, cinnamomum, macis, mentha, rosmarinus.

Auri laminæ tenues frequentissimè incalescant, totiesque extinguantur vino aliquo generoso.

Epithema ex aqua boraginis, melissæ, maiorana, sp. diambræ, diamosci dulcis, ligno aloës, seminibus citri, mace, cinnamomo, caryophyllis, nuce muscata, vino aromatico.

Diarhodum abbatis, diamargaritum frigidum, diatrion sandali.

Syr. de succo granatorum, acetosæ, è persicorum floribus.

Succus ribes, camphora, sandali, coriandrum præparatum, succus granatorum, limonum, pomorum odoratorum, cydoniorum.

Epithema è floribus nymphææ, rosarum.

Sacculus ex prædictis, quibus addere licebit moscum, ambram, flores buglossi.

Pomum odoriferum fieri poterit ex dictis, addendo ceram & labdanum. Vn-

Vnguentum ex oleo liliorum, amygdalorum dulcium, ſpicę, croco, ligno aloës, mace, alipta moſcata, cera.

Meliſſa, bugloſſum, borago, coraliũ, margaritę, ſmaragdus, hyacinthus, aurum, cornu ceruinum, vnicornu, ebur, os de corde cerui.

Prioribus, ſi cordis intemperies frigida in cauſa ſit; poſterioribus verò, ſi calida eam excitarit, vtemur. Vtrique autem malo conueniunt meliſſa, carduus benedictus, bugloſſum, aliáque quæ vltimo ordine ponuntur.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in PALPITATIONE CORDIS *ſæpius cum ſumma ſalute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO PALPITATIONIS CORDIS.

℞ radicum angelicæ ʒ iij. ß. bugloſſæ ℥ j. ß. maioranę, meliſſæ, hyſſopi ana m. j. ß. ſeminum aniſi, fœniculi ana ʒ iiij. cardui benedicti ʒ j. ß. corticum aurantiorum, limonum ana ʒ j. florum cardui benedicti m. ß. ſenæ Alexandrinæ ℥ j. rhabarbari ʒ ij. ß. myrobalanorum citrinorum, Indorum ana ʒ ij. ß. caryophyllorum ʒ ß. coquantur in iuſculo carnium ad libram j. ſs. colaturæ adde olei amygdalorum dulcium, liliorum ana ℥ j. ſs. pulueris diaſenæ ʒ j. fiat *Clyſtere.*

℞ ſyrupi pomorum dulcium ℥ j. ſs. bugloſſę, de corticibus citri, oxymellis ſquillitici ana ℥ j. aquarum boraginis, bugloſſę, cardui benedicti ana ℥ iiij. fiat *Iulebus*: detur tribus vicibus in aurora.

℞ ſucci boraginis, pomorum odoriferorum, cydoniorum, acetoſę, è floribus perſicorum, granatorum ana ℥ ij. ſacchari albiſſimi q. ſ. fiat arte *Syrupus*: detur ℥ j. cum aquæ cardui benedicti ℥ iiij.

℞ radicum fœniculi,petroselini ana ℥ j. zedoariæ ʒ iij. rorismarini, menthæ ana m. j florum cordialium m. ſs. ſeminum cardui benedicti ʒ j. aniſi ℥ ß. agarici albi & leuis ʒ ij. zinziberis ℈ j. ß. polypodii quercini ʒ vj. ſenę Alexandrinę ℥ j. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ß. colaturę adde diaturbith cum rhabarbaro ʒ vj. ſyrupi de ſucco acetoſę ℥ iij. fiat *Potio*: ſumat ℥ iiij. in aurora.

℞ pillularum cochiarum, agarici trochiſcati, pillularum de rhabarbaro ana ℈ j. trochiſcorum alhandal gr. iiij. ſyrupi granatorum q. ſ. fiant *Pillulæ* ſex aut ſeptem numero; dentur poſt primum ſomnum.

℞ radicum angelicę, galangę ana ʒ ij. ſeminum aniſi ʒ j. ß. cardui benedicti ʒ j. rhabarbari electi ʒ j. ß. agarici albi & leuis ʒ ij. zinziberis ʒ j. ß. calentibus cineribus viginti quatuor horarum ſpatio macerentur in aqua cardui benedicti, fumarię & bugloſſę q. ſ. hinc fortiter exprimantur, colaturę addantur ſyrupi de multiplici infuſione roſarum ℥ iij. diacatholiconis ʒ vij. fiat *Potio* pro duabus vicibus.

℞ confectionis hamech, electuarii Indi maioris ana ʒ iij. ß. corticum myrobalanorum chebulorum ʒ j. ß. ſyrupi de epithymo, byzantiis ana ℥ ß. aquarum cardui benedicti, boraginis ana ℥ ij. fiat *Hauſtus*, detur ſex horis ante prandium.

℞ mithridati electi ʒ j. radicum angelicę, theriacæ andromachi ana ℈ j. radicum zedoarię ℈ ſs. vini hypocratici ℥ iiij. fiat *Hauſtus*; detur die ſequenti in aurora vbi purgatus fuerit.

℞ radicum angelicę ℥ j. caryophyllorum ʒ j. cinnamomi ʒ ij. ſs. in vino generoſo infundantur per aliquot horas, colaturę addatur ſacchari albiſſimi q. ſ. ad dulcorandum: detur hauſtus tempore prandii & cœnę per aliquot dies.

℞ ſp. aromatici roſati, diacinnamomi ana ʒ ſs. ſp. diamuſci dulcis, diambrę ana ℈ ij. dianiſi, ſacchari albiſſimi diſſoluti in aqua boraginis, bugloſſę ana q. ſ. fiat

Ele-

Electuarium in tabulis.

℞ conseruæ buglossę, violarum ana ℥ ß. sp. diamusci dulcis, theriacę veteris, electuarii de gemmis, diathodonis abbatis ana ʒ j. ß. dianisi ʒ j. cinnamomi ℈ j. sacchari rosacei ℥ j. syr. de corticibus citri q. s. ad *Electuarij* mollis consistentiam.

℞ vini odoriferi ℥ iiij. in eo dissoluantur musci gr. iiij. ambræ ℈ ß. huius portio aliqua naribus attrahatur. fiat *Nasale*.

℞ aquarum acetosę, maioranę, rosarum, boraginis, buglossę, melissę ana ℥ iiij. vini generosi ℥ iij. sp. electuarii de gemmis, diamusci dulcis, diambrę ana ʒ j. ß. sandalorum ʒ j. ligni aloës, maceris, doronici, croci ana ℈ ß. musci gr. ij. aceti guttas aliquot, fiat *Epithema*, quo tepente cor refocillabimus manè & vesperi.

℞ florum melissophylli, rosarum rubrarum siccatarum, lauendulę, rorismarini, boraginis, buglossę, maioranę ana m. ß. foliorum lauri numero iiij. sandalorum citrinorum, caryophyllorum, maceris, corticum citri, cinnamoni, ligni aloës, ossis de corde cerui, galliæ muscatę ana ℈ ij. ambrę, moschi ana gr. j. fiat *Sacculus* è serico, in quo superiora insinuantur, habeátque figuram pyramidis; tempore vsus irrigetur aqua rosarum, buglossę, vino odorifero, cordíque applicetur ad conseruandum eius vires.

℞ olei nardini, liliacei, balsami ana ℥ ß. olei rosacei ℥ iij. seminis acetosę, nucis muscatę, caryophyllorum, doronici, zedoarię, macis ana ʒ j. ß. croci gr. iij. ceræ quantum satis; fiat *Vnguentum*, quo cor post epithematis vsum inungetur.

℞ olei liliorum alborum ℥ j. olei lateritii ʒ j. rad. angelicę ℈ j. aquę vitę & cerę parum; fiat *Vnguentum*, quo spina dorsi inungetur calentibus manibus, secundum eius longitudinem.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione PALPITATIONIS CORDIS inseruiens.

Omnium primò vena incidatur, si vires aliáque prædicta admittant, & si ab humoribus inuicem permistis, vaporibúsque fiat, id quod magna ex parte accidit. Demum si cacochymicum fuerit corpus, humores naturæ obedientes reddantur: hinc è corpore excludantur; interim caueat sibi diligenter à medicamentis fortiter purgantibus. Demum materiam peccantem ad partes ignobiles deducemus: id quod omnium commodissimè fiet clysteribus, necnon cucurbitulis: nonnihil quoque frictiones ad id adiumenti afferent. Posteà roborabimus ipsum cor, intemperiémque emendabimus. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus: modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Si à vermibus hoc malum fiat, occidantur & expellantur, vti suo loco indicabitur. Si ab humiditate fiat in capsula cordis existente, non multum in quantitate peccante, vtatur cibis bonum sanguinem generantibus, interim parcè. Si per consensum ventriculi fiat, ante cœnam detur ℈ j. ß. hieræ picræ Galeni bis in septimana. Eodem modo si per consensum alterius membri fiat, curetur illarum partium affectus omnium primò: hinc quæ cor corroborare possunt, propinentur.

Metho-

Methodus pro cognitione

SYNCOPES INSERVIENS.

SYNCOPE est præceps virium lapsus, malumque est morti finitimum, cùm sit solutionis initium ipsius naturæ. Solet autem Lipothymia præcedere Syncopen. Significat autem Lipothymia animi quidem defectionem absque sudore tamen, frigescentibus tantùm extremis corporis partibus vnà cum virium præcipiti lapsu; tuncque spiritus vel dissoluti, vel aliqua ratione vitiati sunt, facultate vitali non omnino dissoluta existente. Præter animales autem facultates, contingit quoque cor & vitales facultates, quæ aliarum facultatum fundamentum existunt, in syncope semper oblædi, etiamsi primariò non laboret cor, vnde reliquæ etiam corporis vires seu facultates necessariò offenduntur. Omnes equidem corporis partes peculiari cordis temperie actiones suas perficiunt; vnde si huius vires infringantur, reliquarum etiam sequitur iactura atque detrimentum, actionumque priuatio.

PARS AFFECTA: est ipsum cor, id quod patet ex præcipiti omnium virium lapsu, ex imbecillitate paruitateque pulsus, ab extremorum frigiditate. Est autem symptoma pertinẽs ad actionem læsam omnium facultatum, omnium tamen primò vitalium. Contingit autẽ cor laborare aliquando per se, cùm videlicet nullus alius affectus antecessit, nullumque signum præcessit alicuius alterius partis affectæ. Id autem accidit, aut propter magnam eius intemperiem, tunc autem subitò non perit animal: aut propter vitiosum venenosúmve aliquem humorem. Subinde quoque fit propter inflammationem tumorémve ab aliquo alio humore excitatum,

tuncque plerumque ſubitanea comitatur mors. Aliàs laborat per conſenſum alterius partis,& ſubinde quidem ob conſenſum quem habet cum ore ventriculi, diciturque tunc ſyncope ſtomatica, id quod patet ex propriis eius mali ſignis,& ſic de reliquis partibus intelligendum erit.

SIGNA. Magna ex parte facies homini mortuo ſimilis fit,ita faciei color mutatur ad pallorem,cineritiumque, propterea quòd ſanguis intrò ruat,extremæ corporis partes frigent,propter caloris exolutionem,ſudoremque reddunt ingratum,propter ſolidarum partium diſſolutionem. Anxietas ſuboritur atque animi perturbatio, tandemque animus deficit,ita vt corpus reſolutum,ſentiendi mouendique vi deſtituatur, in tantum, vt ſtans cadat, pedeſque nec non brachia & manus plicabiles manent. Spectra noua malo inuadente viſui offeruntur, impotentia ſequitur ad loquendum,& pænè reſpirandi facultas intercipitur,palpebræ concidunt, pulſus fit rarus,obſcurus,& quaſi abolitus,necnon formicans.

CAVSÆ Syncopes ſunt frequenter vigiliæ immodicè, ira, triſtitia, magna anxietas, timor grauis,dolor acerbus, febres acutæ,prolixæ. Immodicæ corporis inanitiones per famen,ſudores, labores,vomitiones, ventris vacuationes,ſanguinis profuſionem,per aquę in hydrope vacuationem ſubitò factam. Immodicæ equidem hinc ſpirituum euacuationes atque reſolutiones fiunt, vnde non poſſunt non fieri cordis maximæ euerſiones. Frequenter quoque fit à copia craſſorum, crudorum, putridorum, acrium, mordaciumque humorum,quorum poſtremis aſſidua mordicatione vellicant os ſtomachi, præcedentes verò vias ſpiritum ita obſtruunt vt à motu intercipiantur,haud ſecus atque fit in reſpiratione prohibita, ſicque ſyncopen frequentiſſimè inducere ſolent. Nec mirum eſt ſpiritus poſſe intercipi, cùm in reſpiratione id etiam fiat,cùm tanta humorum copia in ductibus pulmonum concludatur aliquando,

vt

vt ſpiritu attrahere æger non poſſit. Aëris quoque ambientis malitia, necnon venenatus humor vel vapor ex aliqua corporis parte, vel intrinſecus cordi communicatus aut ſtomacho: item inflammatio & reliqua huiuſmodi quæ immodicè alterare vel corrumpere poſſunt cordis, vel ſtomachi, vel ſpirituum intemperiem, syncopen quoque frequenter inducunt, cùm virium robur conſiſtat in earundem partium bona conſtitutione. Spiritus quoque ſoli prædicto modo læſi, affectionem ſuam principibus partibus, illiſque conſentientibus, communicant, earúmque temperiem infringunt, ſic ſyncope irruit periculoſa, ſæpe quidem mortalis, cui ſudor concurrit magna ex parte. Atque hoc ſymptoma potiorem quaſi partium morientium inuoluit. Subitò autem vires, quæ in ſpiritibus, nõ in temperamento partium ſolidarum quaſi habitant, labuntur; aut propter ſpirituum defectum, aut eorundem alterationem, aut ob eorum corruptionem, aut propter partium ſolidarum temperamenti deſtructionem, quod morbi tam acuti quàm diuturni ſæpe efficiunt.

PROGNOSTICA. Si ſyncope correpti caput in humeros aut thoracem delabatur, pulſus atque reſpiratio aboleatur, facieſque fuerit viridis, nigra vel liuida, ſumptóque medicamento ſternutatorio conuenienti fruſtra, iam præſens adeſt exitium. Qui ſæpe & ſubitò exoluuntur ſine cauſa manifeſta, ne ſubitò moriantur, periclitantur. Quando cauſæ ſyncopen accerſentes non fuerint fortes, tremorẽ ſæpe, cùm verò multum fortes fuerint, ſyncopen inducunt; ſi verò magis adhuc increſcant, tandem mortem immittunt. Syncope ex animi affectibus inducta, nequaquam mortalis eſt, ſi robur ſit validum. Quemadmodum ſyncope ex cerebri intemperie orta, grauior erit quàm ſi ex iecore originem haberet, ſic quoque ſi ex cordis intemperie fiat, deterior eſt quàm ſi ex cerebro id fieret intemperato, aut ſtomacho.

Methodus pro curatione

SYNCOPES INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit temperatus; plurimùm enim tam frigidus quàm calidus aër offendere solet laborantes. Modicè quoque luceat cubiculum.

Cibus facilis concoctu conuenit; iuscula carnium nimirum, cremórque ptisanæ.

Potus sit vinum tenue dilutum. aqua hordei cui oxymellis parum addatur. Mulsa quoque principio mali per aliquot dies imperetur, in parua interim quantitate, in qua hyssopi manipulus vnus aut alter coquatur.

Exercitium motúsque vitentur, quiésque imperetur.

Somnus consueto tempore longior non sit, vigiliásque admittat moderatas. Si tamen syncope fiat ob magnum dolorem; aut magnos labores, aut immodicam famem; aut grauia animi accidentia, somnus protrahetur diutius. Idque hîc obseruandum, quòd medicum quasi requirat astantem, vt obseruet qualiter æger in somno se habeat, & qualiter tempore vigiliarum, & secundum hoc somnum admittat, aut vigilia imperetur; si enim dum vigilat, pulsus, faciei color, anhelitúsque sibi magis constent, à somno interpellabitur: si verò eadem accidentia meliùs se habeant tempore somni, vt dormiat potius consulemus

Animi perturbationes longè ablegentur, amicísque iucundis vtatur.

PRAE-

PRAEPARANTIBVS.

Syr.de corticibus citri,Byzantinus.
Syr.de ſucco granatorum.
Syr.de pomis,oxymel ſimplex,compoſitum.
Oxyſaccharum ſimplex.
Syr.acetoſus,violarum,limonum,de perſicis, cydoniorum,roſarum,de ſucco endiuiæ.
De acetoſitate citri,de pomis.
Aqua boraginis,violarum,roſarum,bugloſſæ,acetoſæ.

Poſterioribus in calida,prioribus verò in frigida cauſa vtemur.

VACVANTIBVS.

Venæ ſectio dum à plenitudine fit, præſentaneum admodum eſt remedium.
Manna,agaricus.
Caſſia recenter extracta.
Diaphœnicum.
Rhabarbarum.
Pillulæ alephanginæ.
Tamarindi.
Clyſtere lene.
Vomitus cum aqua calida, ſyr. acetoſo ſimplici, oleo communi, vbi à phlegmate viſcoſo aut putridis humoribus ventriculo concluſis oritur, aut ſuſpicio veneni eſt,túncque repetetur, digitiſque aut penna adiuuabitur.

Purgantia medicamenta hîc conueniunt fortia, ſic nec venæ ſectio, cùm etiam ſine his ſæpe ſyncope incidat, niſi dolor acerbus à vitioſis humoribus excitatus, ſyncopen inducat.

AVERTENTIBVS.

Venæ ſectio.
Frictiones fient tam in tempore paroxyſmi quàm extra, à ſummitate humerorum verſus inferiora, cum

linteolis modicè asperis. Spina quoque dorsi similiter fricabitur.

Frictio linguæ, tempore paroxysmi cum mithridato, theriaca.

Ligaturæ dolorificæ fient crurum, necnon brachiorum, sic equidem spiritus ad externas partes reuocabuntur, qui ad cor iam se receperant.

Cucurbitulæ.

Iniectio fiet in faciem ab alto aquæ rosaceæ, aut frigidæ, cui aceti nonnihil permiscebitur, sic equidem spiritus euocantur, id tamen vitabitur, si à fluore fiat alui, aut à frigida causa.

Clamores atque vociferationes fiant altæ.

Sternutamentum cientia, & potissimùm si à præfocatione fiat.

Oris, narium, digitorum atque manuum compressio fiet.

Frictionibus atque ligaturis non vtemur, si ab immodica fiat euacuatione, periculum enim est ne ij qui reliqui sunt spiritus circa cor, si reuocentur, omnino dissoluantur, sed his potiùs quietem imperabimus, viniq́ue generosioris pauxillum per interualla offeremus.

CORROBORANTIBVS *alterantibúsque spirituum intemperiem.*

Diamuscum dulce, diambra, theriaca, mithridatum.

Electuarium de gemmis, aromaticum rosatum, diatrium pipereon.

Ol. cinnamomi arte chymica extracti.

Syr. de corticibus citri, vinum generosum.

Epithema pro corde ex caryophyllis, cinnamomo, croco, moscho, ligno aloës, ambra, cortice mali citri, aqua rorismarini, aqua rosacea, melissæ, maioranæ, vino odorifero.

Vnguentum ex oleo camomelino, anethino, liliorum alborum, quo dorsi spina atque artus fricabuntur.

Odoramentum ex ligno aloës, corticibus mali citri, floribus citrangulorum, ambra, moscho, aceto, aqua rosacea,

rosacea,melissæ,maioranæ.

Sacculus ex caryophyllis,cinnamomo,ligno aloës, corticibus mali citri,croco,moscho, rosis siccis, floribus rorismarini.maiorana,melissa,serpyllo.

Emplastrum ex farina hordei, palmulis,mastiche,aloë, croco,vino.

Syr.de pomis,limonum.

Saccharum rosarum,violarum.

Diamargaritum frigidum,diatrion sandali.

Conserua buglossæ,oxysaccharum,diabuglossatum.

Potio ex decocto absinthij.

Epithema pro corde ex ligno aloës,sp.sandalorum,croco,osse de corde cerui,cortice mali citri, moscho, corallo rubro,aqua rosarum,acetosæ,boraginis,melissæ, vino generoso.

Sacculus ex ligno aloës, sandalis, ambra,croco,cortice citri,floribus rosarum,violarum,boraginis,nymphęę, melissophylli.

Odoramentum ex sandalis,corticibus mali citri,corallo rubro,aceto,moscho, aqua nymphææ,rosarum,myrtilorum.

Prioribus, dum à frigida; secundo verò ordine positis, dum à calida causa ortum habet syncope, locus erit. Epithemata autem atque vnctiones sub sinistra papilla applicabuntur.

THEORICA ET EMPIRICA MEdicamenta nobilia in SYNCOPE, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO SYNCOPES.

℞ radicum angelicæ, corticum mali citri ana ℥ vj. foliorum melissæ, maioranæ, acetosæ ana m.j. florum

cordialium p.j.agarici albi & leuis ʒ iij.rhabarbari ʒ ij. coquantur in aqua q.ſ.ad ℔ j.colaturæ adde diacatholiconis ʒ vij.olei roſacei,liliorum ana ℥ j.ß.vini maluatici ℥ iiij.fiat *Enema.*

℞ ſyrupi de corticibus citri,mellis roſati colati,ſyrupi Byzantini ana ℥ j.aquarum boraginis,meliſſæ ana ℥ iiij.vini odoriferi ℥ iij.fiat *Iuleb.*

℞ radicum fœniculi,petroſelini ℥ j.radicum angelicæ ʒ iij.foliorum meliſſæ,florum boraginis,bugloſſæ ana m.j. corticum mali citri ℥ j. ſeminum aniſi, glycyrrhizæ raſæ ana ʒ v. agarici albi & leuis ʒ ij. zinziberis ʒ ſe.rhabarbari ʒ j.nucis muſcatæ,cinnamomi ana ℈ ij. coquantur in aqua q.ſ.ad ℔ j.ſe. colaturæ addantur ſyrupi Byzanti ℥ ij.de corticibus citri ℥ j. diaphœniconis ʒ vij.miſceantur,fiat *Potio.*

℞ diaphœniconis ʒ vj. caſſiæ recenter extractæ ʒ v. aquæ boraginis ℥ iij.fiat *Hauſtus.*

℞ ſyrupi acetoſi ſimplicis ℥ j. ſem.aquæ calidæ ℥ vj. miſceantur pro *Vomitorio* medicamento: digito autem aut calamo incitabitur.

℞ diaphœniconis ℥ ſe. agarici trochiſcati ʒ ſe. rhabarbari electi ℈ j.decocti radicum angelicæ,maioranæ, meliſſæ,corticum citri,nucis muſcatæ ℥ iiij.miſceantur pro hauſtu.

℞ mithridati ʒ j. theriacæ Andromachi ʒ ſe. ſyrupi de corticibus citri ℥ ſe. aquarum meliſſæ,cardui benedicti,angelicæ ana ℥ iij.fiat *Hauſtus*, detur ſequenti die manè poſtquam purgatus erit, in veneni ſuſpicione multum etiam valet.

℞ caſſiæ recenter extractæ ʒ vj. rhabarbari electiſſimi,agarici troſchicati ana ℈ ij.cinnamomi gr.xij.ſyrupi menthæ q.ſ.fiat *Bolus.*

℞ pillularum alephanginarum ℈ ij.agarici trochiſcati ℈ j.rhabarbari electiſſimi ℈ ſe.ſyrupi de ſucco acetoſæ q.ſ.fiant *Pillulæ* ſeptem aut octo numero.

℞ diambræ,diamuſci dulcis ana ʒ ij.ſpecierum lætificantis Galeni ʒ j.aromatici roſati Gabrielis ℈ iiij.ſyrupi men-

pi men-

pi menthæ q.ſ. fiat *Electuarium* ad formam opiati;ſumat dragmam vnam cum vini odoriferi ℥ i.j. ſex horis ante prandium.

℞ ſpecierum lætificantis Galeni, electuarii de gemmis ana ℈ j.ſs. aromatici roſati,cinnamomi, nucis muſcatę ana ℈ j. corticis citri ℈ j.ſs. caryophyllorum gr. xij. fiat *Puluis*.Cum iuſculis alimentíſque conuenientibus ſumat.

℞ corticum mali citri ℥ j.nucis muſcatę ʒ j.ſs caryophyllorum , cinnamomi ana ʒ j. infundantur viginti quatuor horarum ſpatio in vini maluatici ℔ j.colaturę adde ſacchari albiſſimi q.ſ. huius hauſtum tempore prandii & cœnæ bibat.

℞ ſpecierum diamuſci dulcis ʒ ſs. pliriſarcotici ℈ j. electuarii de gemmis,caryophyllorum, corticum mali citri ana ℈ ſs. ſacchari albiſſimi in aqua menthæ diſſoluti q.ſ.fiat *Electuarium* in tabulis, detur tabella vna aliquoties in die.

℞ corticum citri,cinnamomi,nucis muſcatæ ana ʒ j. maſtiches, caryophyllorum ana ʒ ſs. mithridati optimi ʒ j.ſs. electuarii de gemmis ℈ ij.conſeruę buglosſę ℥ j. conſeruæ anthos ℥ ſs. ſyrupi de pomis dulcibus q.ſ.fiat *Electuarium* molle.

℞ caryophyllorum,cinnamomi ana ℈ ij.oſſis de corde cerui ʒ j. corticum mali citri,ligni aloës ana ℥ j. roſarum m.j. ſpecierum electuarii lętificantis Galeni ʒ j. moſchi,croci ana gr.iij.vini odoriferi ℥ vj. aquæ meliſſe,cardui benedicti, maioranæ, buglosſæ, vini maluatici ana ℥ iiij. miſceantur, fiat *Epithema* pro cordis regione

℞ olei camomelini, liliorum alborum ana ʒ iij. electuarii de gemmis, corticum mali citri ana ℈ ſs. aquæ cinnamomi ʒ j.ſs. ceræ parum ; fiat *Vnguentum* molle pro cordis regione.

℞ ligni aloës,cinnamomi,caryophyllorum,corticum mali citri ana ʒ j. croci gr.xij.florum roſarum ℈ ij roriſmarini, meliſſæ, maioranæ ana ʒ ſs. fiat *Sacculus*, eo cor

languidum recreabimus postquam inunctum erit prædicto vnguento, calens autem cordi applicetur, vinóque generoso calente irroretur.

℞ olei nucis muscatę, mastichini, liliorum ana ℨ iij. camomelini ℥ ß. cinnamomi, caryophyllorum ana ℈ ß. fiat *Vnguentum*, quo spina dorsi vngetur.

APPENDIX ad prædicta pro curatione SYNCOPES inseruiens.

Dum ab humoribus obstruentibus vias spirituum fit, Omnium primò enemate aluus eluatur. Demum humores obstruentes spirituum vias, naturæ obedientes reddantur, cùm aliqualiter restauratæ fuerint vires. Leni deinde medicamento solutiuo è corpore educantur. Procul autem hîc ea medicamenta purgantia ablegentur, quæ spiritum vitalem aliquo modo resoluere possunt. Auertentibus demum medicamentis quoque locus erit. Cor autem interea temporis quoque roborabimus tam sumptis quàm admotis medicamentis. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimò cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Si ab immodica sanguinis vacuatione fiat, lectulo quiescat, atque inspergatur violenter tempore paroxysmi in faciem vt excitetur, aqua rosacea, vel frigida communis, cui vini generosi aliquid addetur. Atque hoc in omni syncope fieri potest tempore paroxysmi, quia inde spiritus vitales excitantur, & ad exteriora reuocantur. Digiti quoque tempore paroxysmi contorquendi sunt, vt dolores excitentur. Sternutamentum excitantia in eundem finem tunc quoque offerantur. Nares quoque & os constringatur vt anhelitus retineatur: exitum equidem non inueniens, ad interiora redit, sicque spiritus vitales commouet atque excitat. Ob morbum verò si accidat diuturnum, propterea quòd spiritus consumpti sunt, nutriatur optimis alimentis. Si syncope à venenosis vaporibus in corpore natis fiat, conserua magnæ nostræ descriptionis cum felicissimo successu propinabitur: mirabiliter enim auxiliatur morbis qui à malignis vaporibus in corpore natis ortum

sum

sum aliqua ratione habent, vt est matricis suffocatio, epilepsia, vertigo, incubus, melancholicus affectus omnis, quem comitantur malæ cogitationes, tristitia atque timiditas sine causa manifesta, obliuio, saltus, tremor, aut insaniæ quædam species, qualis in spaticis, seu iis qui dæmonium quasi habere videntur, aliquando obseruamus. Mirificum quoque antidotum est contra febres omnes intermittentes atque erraticas, contra neruorum tensiones, vermium luxuriem. Seminaria enim horum morborum mirificè absumit, spiritúsque vitales, humidúmque radicale, seu vitæ subiectum, summopere reficit atque præseruat, & propterea in præcauendis morbis summopere quoque commendatum est medicamentum. Si stomachus acribus oppressus humoribus syncopen induxerit, vnguentum pro eo fiat ex oleo rosarum, cydoniorum, myrtilorum. Si post purgatorium medicamentum, syncope irruat: ℞ theriacæ nouæ ℈ iiij. aut si antiqua sit, addantur gr. ij. opij, vini generosi ℥ iij. detur vnica vice. Odoramenta naribus nequaquam offerantur, si à præfocatione matricis syncope fiat: alioqui verò licebit.

Methodus pro cognitione

CHOLERÆ INSERVIENS.

CHOLERA, est immodica ventriculi intestinorúmque perturbatio, in qua supra infráque malignorum humorum fit eruptio. Vsque adeò autem vehemens frequenter est hoc malum, vt vno atque altero die ferè sine febre, vel saltem paucis diebus hominem è medio tollat, per vomitum atque secessum effusa corporis substantia; tanto enim impetu deiectio hic sæpe fit, vt etiam spirituum multitudo vnà cum humoribus expellatur, vnde sitis, cordis tremor, viriúmque languor,

tandem etiam sudor, necnon mors succedit; est enim acutissimus atrocissimusque affectus. estque huic malo inditum nomen ab ipsa materia, causaque efficiente.

PARS AFFECTA, ipse est ventriculus tam secundum superiorem eius partem quàm inferiorem, ipse enim primariò totus afficitur. Per consensum autem etiam laborant intestina, eò quòd per ipsa ventriculus se exonerare cogatur. Signa autem indicantia has partes esse affectas, est vomitus delectioque concurrens, intestinorum dolor, stomachique magna torsio, necnon distensio à flatibus facta. est autem symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis expultricis.

SIGNA. Vomitibus & delectionibus biliosa, acida, nidorosaque deiiciuntur tam supernè quàm infernè per plures etiam horas, haud secus atque si talia in maxima copia ebibisset, & primò quidem liquidiora minusque maligna, hinc crassiora coloratioraque redduntur; nam subinde citrino, hinc viridi, aliquando etiam nigro colore tincta profunduntur. In principio malum satis leue est, verùm tandem in ventriculo & intestinis superioribus sentitur dolor & angustia, necnon mordicatio, sitis quoque concurrit molesta, sudoribus quoque languido homine reddito, totum corpus perfunditur, pulsus fit frequens, celer ac ferè paruus, tandem etiam omninò ferè concidit. Malo increscente musculorum, maximè autem surarum, subinde etiam manuum & pedum fit contractio tensioque, estque maximè proprium huic morbo symptoma, magisque si malum increscat, tandem cum animi deliquio frigidisque sudoribus mors haud raro irruit.

CAVSA huius mali plerumque est bilis, quæ subinde magna copia colligitur vel in toto corpore, aut in folliculo fellis, aliàs in iecore, nonnunquam in mesenterio, subinde etiam in intestinis aut alia aliqua totius parte, quæ tempore maligna venenosaque qualitate aliqua perfunditur, quæ in ventriculum si reiiciatur à parte grauata, naturæ summè fit infensa atque molesta pro-

propter copiam malignámq; qualitatem, erosionísque sensum fortem, quem orificio ventriculi infert; quare huc illúcque variè impellitur, tandémque dicto modo excluditur. Idem malum etiam fit frequenter ex prauis corruptísque alimentis assumptis, humoribúsve aliis vnà cum bile in corpore putrefacti.

PROGNOSTICA. Morbus hic est acutissimus; immodicè enim vires in eo breuissimo etiam temporis spatio resolui contingit, eáque ratione citò succurrendum est. Senioribus autem maximè est formidabilis morbus: eo interim rariùs corripiuntur. tunc autem summo in periculo res versatur, si continuò vomat, necnon sudet, si syncope comitetur, aut si quod euomitur malè olet; quando enim fœtentia vomit, vel stercus, pulsúsque quasi deficit vnà cum viribus, partiúmque extremarum si frigus concurrat, est mortale; benè autem est sperandum, si vomitum supprimi contingat, melius quoque si somnus admittatur. In vrinæ autem ardorem aliquando hoc malum transit; materia mali ad vesicam depressa.

Methodus pro curatione

CHOLERICÆ PASSIONIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ad frigidum parum declinet, mediocriter quoque sit luminosus, exagitantur enim humores atque spiritus à calore atque lumine notabili.

Cibus, Oua sorbilia, carnes gallinarum, columbarum,

leporum, auicularum, perdicum, turturum, capreolorum conueniunt. parum autem alimenti admittat in principio mali, modò vires constent, imò à cibo omnino quasi tunc abstinebit.

Potus. Vinum generosum tenue, vt meliùs penetret, offeratur; in eo autem extinguantur auri laminæ aliquoties, hoc quidem solo remedio frequenter hoc morbi genus mitescit, in principio tamen parcè bibat, in quem finem os colluat succo cydoniorum aut granatorum.

Quies corporis imperetur, interim vt vomat placidissimè iuuandus est æger si nausea molestetur, parumque aut nihil vomat.

Somnus omni ratione conciliandus est, nocturno potissimùm tempore.

Animi pathemata euitentur, mœstitia nimirum, solicitudo, ira.

VACVANTIBVS.

Clystere ex aqua hordei, oleo communi, violarum, saccharo rubro, vitello oui, quo educto bibat aquæ calidæ vel hordei bonam quantitatem; suntque hæc sæpius reiteranda, vt materia mordens atque acris nonnihil temperetur.

Vomitus cum aqua hordei calente & oxymelite simplici, vel syr. de succo acetosæ, aut decocto raphani & aqua saccharata instituatur, quibus cumini atque nitri nonnihil incoquemus, magna autem huius copia bibetur, sic enim retentrix facultas nimio onere grauata, expultricem mouet. digito quoque in os immisso, aut penna oleo intincta iuuari, vt meliùs vomat, poterit; dabitur autem in magna quantitate & frequenter, idque statim in principio antequàm alia offerantur remedia. In causa frigida addetur cinnamomum, in calida saccharum.

Syr. rosarum laxatiuus, pillulæ de hiera picra, pillulæ aromaticæ in causa frigida.

Cassia fistula, aloë, manna, rhabarbarum, myrobalanorum decoctum.

Clysteriis,

Clysteriis, aut aliis vtemur purgantibus medicamentis, dum ad inferna materiam peccantem deturbare nos posse existimamus; sic enim naturam blandè iuuabimus. Vomitum autem nonnihil promouebimus in principio mali; dum nauseabundus est æger, neque liberè tamen vomit; cumque id quod corruptum atque noxium est natura vomitu expellere laborat, quam hoc quoque ingenio blandè iuuabimus. Vitentur autem omninò fortia vomitiua & solutiua, ne stomachus nimium relaxetur, iis autem minus erit opus si humores per se ad fluendum satis sint parati; quare tunc quàm ocyssimè fieri poterit, vomitum componemus, materiamque corruptam atque exitiosam per infernas corporis partes educere conabimur.

PRÆPARANTIBVS.

Ligaturæ dolorificæ coxarum, cubitorum: earumdemque partium.

Frictiones primò validæ, hinc mediocres.

Cucurbitulæ magnæ dorso, spatulis, regionique mediæ inter vmbilicum & stomachum affixæ plurimùm iuuant; nonnunquam etiam splenis iecorisque regioni applicari poterunt, non diu autem permaneant, sed sæpius permutentur, ne dolorem nimium excitent.

Sudoris prouocatio fiat; plurimùm enim conferre poterit, modò vires satis constent.

Balneum quoque aquæ calidæ si vires ferant, cùm concoctio peracta erit, conuenit, eo autem non diu detineatur, ne vires prosternantur.

Materia non admodum maligna existente, hisce remediis vtemur, & potissimùm si secessibus nimium frequentibus fatigetur.

SISTENTIBVS *humorum fluxum, roborantibúsque stomachum & intestina.*

Syr. de rosis siccis, de succo granatorum, limonum, cydoniorum, de acida citri parte.

Aqua mensalis nostræ descriptionis.

Rosata nouella, diacodium, trochisci de olibano.
Cortices citri conditi. Caro cydoniorum sine speciebus, conserua rosarum.
Succus malorum agrestium, trifolii, tam sumptus quàm admotus. Dum stomacho applicantur, linteolo excipiantur duplici.
Cyathus aquæ frigidæ, modicè interim bibat.
Vinum rubellum astringens generosum, cui aqua chalybeata permisceatur.
Clystere ex decocto capitum papaueris addito amylo, humorum motum sistit, somnúmque accersit, vnde plurimùm iuuantur in hoc similibus malis ægri.
Aquæ frigidæ in faciem subita iniectio vomitum sistere potest, si fiat eo tempore quo videmus hominem vt vomat inclinari.
Fotus astringentes fiant, celeriter enim agunt.
Vnguentum ex oleo violarum, myrtino, rosaceo, cydoniorum, absinthii, menthæ, mastichino, nardino, balaustiis, hypocistide, malicorio, rosis rubris, bolo Armeno, sanguine draconis, thure, myrtilis, sandalis, dactylis, mastiche, acacia, corallo, rhoë obsoniorum.
Cataplasma ex dictorum materia.
Dropax ex pice, ol. cydoniorum eximiè vomitum sistit.
Ceratum stomaticum Galeni, modò frigida sit causa.
Emplastrum diaphœnicum, de mica panis, pro stomacho Mesuæ, mastichinum.

Ista ductus & vias communes constringunt, humoresque currentes incrassant, stomachúmq; & intestina roborant, ne humores eò ruentes ita facilè recipiant. Hisce interim non vtemur antequam vitiosi humores aut vomitu aut secessu bona ex parte sint expulsi, nisi periculum syncopis aut conuulsionis impendere videamus; quantumuis enim hęc excretio vtilis sit, tamen modum si excesserit; periculo haud vacat, eò quòd ex immodica virium prostratione sæpe mors sequitur. Localia autem me-

medicamenta hîc citiùs operantur cùm ſumpta ferè reiiciantur à ventriculo iam immodicè perturbato. Vbi verò modicè ſe remittit malum, plus proderunt ſumpta quàm admota, eò quòd tunc citiùs agunt aſſumpta. Omnium autem primò vomitum ſiſtemus. Aluus autem vt moderatè fluat operam dabimus, donec humores malignos mediocriter expulſos eſſe intellexerimus.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Vinum rubellum auſteriuſculum, odoriferúmque.

Vinum quoque generoſum aqua frigida dilutum, generoſum eſt remedium.

Miua cydoniorum.

Emplaſtrum ex roſis, ſandalis, cydoniis, acetóque pro ſtomacho.

Vnguentum ex oleo liliorum, amygdalorum, irino, violarum, axungia humana, caſtoreo.

Fomentatio partium contractarum fiet cum iiſdem oleis; vel,

Linimenta oleis calidis conſtantia, partibus contractis circumponantur.

Balneum ex iiſdem etiam oleis pro parte ſpaſmata, maximi eſt iuuamenti.

Decoctum ſeminis lactucæ, cucurbitæ, intubi, cucumeris.

Aqua communis cocta, cui addatur ſyr. cydoniorum, de roſis ſiccis, de acetoſa citri parte.

Syrupus granatorum, cydoniorum, eorundémque ſucci, ſyr. roſarum.

Clyſtere ex aqua in qua decocta ſint ſemina intubi, lactucæ, papaueris albi capita, amylum.

Singultum priora corrigunt; ſpaſmum verò ex inanitione ſequentia; ſitim ſedant ſomnúmque prouocant vltimo loco poſita.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in CHOLERICA PASSIONE sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.

CVRATIO CHOLERÆ.

℞ hordei mundi m.ij.ß.foliorum violarum,centaurei minoris,absinthii,menthę,florum camomillæ,meliloti ana m.j.agarici albi & leuis ʒ ij. rhabarbari electissimi ʒ j.ß.polypodii quercini ʒ iij.coquantur in aqua q. s.ad ℔ j. colaturę adde olei rutacei,camomelini ana ℥ j.ß. vini generosi ℥ iij.diacatholic. ʒ.iij.fiat *Clystere*.

℞ syr. acetosi simplicis ℥ ij. decoctionis hordei,raphani, ficuum pinguium ℥ vj. fiat *Vomitorium* medicamentum,sumat tepidum. Si verò laboriosè admodum vomat, purgante medicamento sequenti naturam iuuabimus.

℞ rhabarbari electissimi ʒ j. syrupi menthæ ℥ j. gr. iij.spicæ,aquæ menthæ ℥ iij.fiat *Haustus*.

℞ electuarii de succo rosarum,rhabarbari electissimi ana ʒ j. ß. spicæ gr.iij. syr. de cichoreo cum rhabarbaro ℥ ß. aquarum absinthii ℥ iij. fiat *Haustus* choleræ solutiuus, dabimúsque si ad inferiora materiam aliquo modo repere intelligamus, sic enim plenius ad inferiora conuertetur. Optimè verò clysteribus frequenter repetitis ad inferiora ducemus materiam.

℞ foliorum violarum m.j.rosarum m.ß.seminum portulacæ,plantaginis ana ʒ j.malicorii,seminum berberorum ana ʒ ij.ß. myrobalanorum citrinorum ℥ j. cinnamomi electi ℈ j.ß.coquantur in aqua q.s.ad ℔ j.vnciis quatuor colaturæ adde rhabarbari electi ʒ ß. syr. rosati ℥ ß. fiat *Potio*.

℞ syr. cydoniorum,rosarum ana ℥ j.ß. myrtilorum ℥ j. cinnamomi, nucis muscatæ ana ℈ ß. dentur duo cochlea-

cochlearia sæpe in die absque aquis, cùm ventriculus nimia humiditate relaxetur.

℞ syr. de agresta, menthæ ana ℥ j. sem. succi granatorum ℥ j. sumat ℥ j. cum tribus vnciis aquæ cinnamomi aliquoties in die.

℞ sacchari rosati, conseruæ rosarum antiquarum ana ℥ j. se. carnis cydoniorum ℥ j. corallorum rubrorum ℈ ij. se. corticum citri conditorum ℥ se. cornu cerui vsti, boli Armeni ana ℈ j. se. syr. de acida citri parte, syr. in quo myrobalani citrini conseruati fuerint q. s. ad *Electuarij* mollis consistentiam, fiat *Mixtura*, vbi materiam mediocriter vacuatam esse conijcere licebit, ea vtemur.

℞ foliorum absinthij, menthæ siccæ ana m. j. rosarum rubrarum, camomillæ ana m. ij. se. malicorij, balaustiorum ana ʒ ij. seminum myrtilorum ℥ j. sandalorum rubrorum ʒ j. coquantur in sufficienti quantitate vini nigri stiptici ad tertiæ partis consumptionem, fiat *Fomentatio* pro stomacho.

℞ olei myrtilorum, cydoniorum, rosarum ana ℥ se. absinthij, menthæ, ana ʒ ij. se. seminum antheræ, boli Armeni, thuris ana ʒ j. misceantur, fiat *Vnguentum*, quo ventriculus calidè inungatur manè & vesperi extrinsecus, roborat vires stomachi astrictione sua nobili.

℞ cerati stomatici Mesuæ ℥ j. se. mastichis, thuris ana ʒ j. coralli rubri, galangæ, sandalorum alborum, rosarum rubrarum ana ℈ j. balaustiorum, menthæ siccæ, absinthii ana ℈ se. olei nardini, mastichini, rosacei ana q. s. fiat *Scutum* stomaticum.

℞ absinthii, menthæ, spicæ nardi ana ℈ se. rosarum rubrarum, camomillæ ana ʒ i. thuris ʒ i. se. boli Armeni ʒ se. fiat *Puluis*, qui stomacho inspergetur postquam dicto vnguento inunctus erit.

℞ menthæ, trifolii, absinthii ana m. i. se. rosarum rubrarum m. ii. cinnamomi, macis, ana ʒ sem. trochisc. de olibano ʒ i. panis tosti macerati que in vino generoso adstringente & aceti nonnihil ℥ ii. fiat *Emplastrum*:

R

aut, maſtix diſſoluatur cum albumine oui, hinc cum mica panis toſta, in vinóque generoſo & àceti nonnihil macerata, fiat ad modum emplaſtri.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione CHOLERICAE PASSIONIS inſeruiens.

In principio huius mali dum ad infernas corporis partes materia peccans moueri aliqua ratione videtur, viréſque nimium labi, naturam iuuabimus deiectorio aliquo medicamento conuenienti, cui addemus ea quæ acrimoniam humorum remittere poſſunt, vt eſt caſſia fiſtula, manna, rhabarbarum, aliúdve ſimile conueniens medicamentum: alioqui tantum abeſt vt vomitum ſiſtere debeamus, ſed potius ſi non ita liberè vomat æger, iuuandus eſt cum magna quantitate iuſculi carnium pullorum, aut aqua hordei, aut etiam aqua tepida in qua coquentur aniſi, necnon cumini ſemina, addendo ſyr. acetoſi ſimplicis portionem. Vomitorio autem præſcripto medicamento nequaquam olea addemus, eò quòd vires inteſtinorum atque ventriculi relaxent. Ab iis interim omnino abſtinere debemus, quæ vomitum intendere poſſunt; nequaquam enim ſimul per ſuperiora & inferiora euocabimus materiam cum impetu: quare ſi vomitu immodico æger perturbetur, clyſterio auertemus materiam. Cùm autem materia mali magna ex parte vacuata erit, quod magna ex parte fit 24. horarum ſpatio, tunc iis quæ auertere poſſunt humorum motum ad ſtomachum vtemur, & quidem clyſterio materiam ad inferiora reuocabimus, quibus ea quoque addemus quæ humorum acrimoniam remittere poſſunt, ſæpiúſque repetemus. Ligaturis quoque necnon frictionibus dolorificis, aliíſque antea dictis inſtrumentis eorundem humorum impetum ad ſtomachum auertemus. Demum adſtringentibus ſiſtere humorum fluxum, ſtomachúmque & inteſtina corroborare debemus. Poſteà cum in hoc malo ſymptomata concurrant grauia, quæ etiam medicum perterrere ſolent, illis prouidendum erit. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis feliciſſimo cum ſucceſſu conſequi poterimus, modò vniuerſalia particularibus debita ratione applicen-

plicentur. Celerrime autem hoc malum iuuandum erit, cùm subitò maximam virium prostrationem syncopénque periculosam accersat.

Methodus pro cognitione

SINGVLTVS INSERVIENS.

SINGVLTVS, est motus quidam vehemens ac violentus ipsius vẽtriculi, quo ea quæ illius tunicis insident, & in ipsius corpore quiescunt, pertinaciúsque impacta hærent, expellere conatur. Non autem ea quæ in concauitate stomachi continentur hoc motu quasi conuulsiuo excludere laborat natura; vomitu equidem ista potiùs explodentur à ventriculo. Quamuis autem eiusdem sit generis cum vomitu, tamen mouetur in singultu ventriculus validiùs quàm in vomitu, eo quòd difficiliùs expellantur quæ in corpore ipsius ventriculi latent, quàm quæ in concauitate stomachi oberrant. Humores tunicis ventriculi infarcti ipsius corpus molestantes sua caliditate vel frigiditate, vel mòrdacitate nauseam potiùs excitant quàm singultum, quamdiu morsum non inferunt valdè molestum. Singultus autem potiùs excitatur quàm nausea, cùm validam mordacitatem humores inferunt.

PARS AFFECTA. Subinde os ventriculi, aliquando etiam totus ventriculus afficitur. Est autem symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis expultricis, necnon retentricis. Fit autem aliquando proprio ventriculi vitio, aliàs fit per consensum iecoris, in eius nimirum inflammatione. In febribus ardentibus totius fit corporis vitio.

Signa. Frequenter idque per interualla repetit, vt noxium explodat humorem quemadmodum tussis, idque cum sonitu, propter angustiam exitus aëris, qui in ventriculo continetur magna ex parte.

Cavsae. Frequenter fit à repletione & superflua humiditate; sic enim aut grauat neruos, aut quasi contrahit eos replendo: id autem patebit ex signis ipsius plenitudinis; aliàs fit ab humoribus acribus; mordacibus, malignisque, qui quasi pungunt qualitate sua maligna. id ex victus ratione præcedente cognoscitur, túncque si vomitus concurrat, liberantur. Fit etiam ex nimia perfrictione oris ventriculi; cùm enim neruosum sit corpus, ex frigiditate ita condensatur, vt facilè conseruentur quę insinuant se in illius substantiam, sicque repletio fit, vnde singultus. Perniciosi quoque vapores ad os ventriculi deriuati sæpe graui singultu hominem molestant, vti pestiferæ, ardentésque testantur febres. Item iecoris necnon ventriculi, alteriúsve visceris inflammationes magnæ hoc malum producunt. fit quoque ex corruptione alimenti in ventre partibúsque vicinis, cùm mordacem qualitatem asciscit. Aliàs fit à pituita viscida tunicis ventriculi impacta. Subinde quoque fit ex inanitione nimia, seu siccitate, vt fit in magnis ardoribus, febribúsque diu durantibus, corporisque substantiam immodicè consumentibus: fit quoque ob immodicam vacuationem per aluum. Idem fit etiam malum ex nimia sanguinis euacuatione; quod sæpe fit in mensium fluore nimio, item in dysenteria magna, in vulnere magno, in vomitu immodico, longa inedia. Ea ergo quæ præcesserunt, nobis facilè indicabunt, num ob inanitionem singultus prouenerit, nec ne.

Prognostica. Singultui sternutatio si superuenerit, liberabitur, si à plenitude fiat. Singultus in iliaca passione proueniens, malus. Singultum animi deliquio, aut neruorum distentionibus, aut delirio superuenisse, mortiferum est. Inflammationi hepatis, vteri, cerebri, vulnerique notabili singultus superueniens, pe-

periculo haud vacat quoque, vt plurimum enim mortem minatur. In acutis item morbis, febribúsque ardentibus ac pestilentialibus, singultus superueniens ferè lethalis esse solet. Singultus quoque ex inanitione nimia si fiat, semper malum est. Malum quoque est si à vomitu singultus irruat, periculum enim inflammationis stomachi vel cerebri minatur. Delirium quoque aut distentio neruorum, singultui si superueniat, mortale quoque est.

Methodus pro curatione

SINGVLTVS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr temperatus maximè conuenit; & si à frigidis fiat humoribus, id quod frequentissimè quidem accidit, ad caliditatem atque siccitatem declinet nonnihil.

Cibus. Alimenta quæ calefacere atque exiccare possunt, præscribantur; eáque ratione condiri poterunt caryophyllis, zinzibere, cinnamomo, nuce muscata, pipere, galanga.

Potus. Conuenit vinum generosum; parua tamen eius quantitas admittatur.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. de duabus radicibus, de stœchade, oxysaccharum simplex.

Oxymel simplex, squilliticum, mel rosatum, melicratum cum hyssopo fiat acetum squilliticum.

Decoctum radicum asari, galangæ, enulæ campanæ, marrhubij, hyssopi, calaminthæ, apij, pulegij, seminibus cumini.

Syr. de Epithymo, de thymo.

Syr. de pomis, de fumaria.

Aqua fumariæ, lupulorum, scolopendriæ.

Syr. violatus, rosatus, acetosus simplex, de succo endiuiæ.

Aqua hordei, violarum, cardui benedicti, endiuiæ, aqua calida.

Si morbus diu perseueret, præsentibus concoquenda materia, antequam vomitu alióve medicamento purgante educatur. Prioribus autem vtemur commodè si à pituitosis viscidisque fiat humoribus, sequentibus verò, si à melancholicis, posterioribus autem, dum ab acribus fit humoribus, altiùs tunicis ventriculi conclusis.

VACVANTIBVS.

Vomitus cùm aqua tepida decoctionis hordei. Sit autem magna eius quantitas, cui syrupus endiuiæ, oxymel simplex aut squilliticum permiscebitur; præstans est hoc remedium, modò ad superiora humores moueantur; alioqui clysteribus lenientibus, aut purgantibus medicamentis per os sumptis, vtemur; aliquamdiu autem postquam ebiberit, medicamentum retineat; meliùs equidem sic educetur materia, quàm si statim vomitus excitaretur.

Diaphœnicum, diacydonites solutiuum.

Hiera picra, syr. de multiplici infusione rosarum.

Pillulæ aromaticæ, stomaticæ, cocciæ, quibus in frigida materia castorei aliquid addemus.

Rhabarbarum infusum, manna, cassia.

Hisce locus erit cùm malum ab humoribus mordacibus viscosisve oritur, nullo autem modo, si ab inanitione malum fiat, admittantur; tunc enim, quamuis ferè insanabile sit malum, alimenta boni nutrimenti potiùs imperanda erunt.

AVER-

AVERTENTIBVS.

Clysteres conueniunt in omnibus ferè causis.

Ligaturæ, frictionesque extremarum partium dolorificæ fiant, digitique dexteri medij compressio ad latera vtrimque fiat.

Cucurbitulæ dorso iuxta duodecimam vertebram, scapulis, vmbilico, postea ori ventriculi cum plurima flamma apponantur, maximo enim hoc fit cum iuuamento magna ex parte dũ à flatibus fit malum.

Sternutatio conuenientes excitetur: per concussionem enim tunc capitis, necnon ventris, totiúsque corporis, materia conclusa sæpe excutitur.

Timor subitaneus fiat aqua gelida in faciem iniecta, præter expectationem.

Spiritus retentio potissimùm dum à flatibus malum oritur, aut stomachi intemperie frigida.

Rubificantia si malum non cesserit, cucurbitularum etiam appositione.

Frictiones aut motiones in auribus fiant digito auriculari.

Balneo extremę corporis partes sępe perluẽdę calido.

CONFORTANTIBVS, *intemperiémque relictam emendantibus.*

Diagalanga, electuarium de baccis lauri, diacuminum, dianisum, diacalaminthes.

Theriaca, mithridatum, zinziber conditum cum vino generoso oblatum, aqua vitæ in qua cinnamomum infusum sit.

Vinum generosum, in quo decocta sint semina cumini, lauri, iuniperi, dauci, anethi, radices galangæ.

Castoreum, cuminum, anethi decoctum.

Retentio anhelitus.

Cucurbitula ori ipsius ventriculi applicetur, mirum in modum malum remittit.

Fomentatio ex decocto seminum anethi, anisi, cumini, fœniculi, ameos, baccarum lauri, galangæ, menthæ, abrotani, origani, in vino atque aqua fiat.

Diatrion pipereon, theriaca, diagalanga, aromaticum caryophyllatum, diarhodon abbatis, syr. menthæ, absinthii.

Aqua mensalis nostræ descriptionis.

Vinum absinthites, vinum generosum in quo coctum sit cinnamomum, nux muscata, mastix, galanga, asarum, zinziber, zedoaria, lignum aloës, corali rubri.

Castoreum, zinziber conditum, acorus conditus, caryophylli commanducentur.

Spiritus retentio natiuum calorem adiuuat.

Odoramentum ex semine anethi, in vino odorifero cocti.

Fomentum ex galanga, cumino, absinthio, schœnantho, mentha, origano, calamo aromatico.

Vnguentum ex oleo mastichino, amygdalorum dulcium, liliorum, violarum, maceris, castorei.

Vnguentum ex oleo in quo absinthium, cuminum, ruta, anisum decoctum sit; ventriculo, lana excepta, apponetur.

Ceratum ex castoreo & oleo veteri.

Diarhodon abbatis, diatrion sandali, saccharum violatum, rosatum.

Syr. violaceus, rosaceus, endiuiæ.

Ceratum sandalinum cum oleo rosaceo malaxetur, oleum rosaceum.

Fomentatio stomachi & dorsi partiúmque circumstantium, ex oleo violarum fiat.

Vnguentum ex oleo amygdalorum dulcium, violaceo, pro partibus iam dictis.

Primo loco posita proderunt, dum à flatibus malum ipsum (quod fit magna quidem ex parte) dependet. Secundo verò loco positis vtemur, si à frigidis humoribus, aut intemperie frigida ortũ habet; vti si à contraria fiat intemperie, aut humoribus contrariis; tertio loco posita maximè proderunt. Dum autem ab inanitione malum dependet, vltimo loco posita præscribenda erunt.

Ob-

OBTVNDENTIBVS *vim ſentiendi ipſius oris ventriculi, ſi ab acribus humoribus immodicè irritetur.*

Phylonium Romanum cum ſucco intubi; quo tamen non vtemur, niſi prius leuiora tentauerimus remedia fruſtrà.

Pillulæ de cynogloſſa, doſis ℈ j. theriaca recens.

Syr. nymphææ, violarum, de papauere, doſis cochlearia duo cum aqua violarum.

Saccharum nymphææ, violarum, roſaceum.

Lac aſininum vel bubulum optimè mordacitatem humorum remittit.

Semina lactucæ, portulacæ, cucumeris, papaueris albi cum aqua lactucæ contuſa, coquantur.

Aqua frigida in magna quantitate detur; cautela bona id interim fiat.

Leuioribus primò vtemur, hinc ad fortiora tranſibimus.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAMENTA *nobilia in* SINGVLTV *ſæpius cum ſumma ſalute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO SINGVLTVS, à materia frigida & flatibus.

℞ radicum aſari ℥ ß. galangæ ℨ iiij. florum camomillæ, meliloti ana m. ij. maluarum ij. ß. betæ m. j. ß. carycarum pinguium numero vj. agarici albi & leuis ℥ ß. ſeminum anethi ℨ v. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ß. colaturæ adde hieræ picræ Galeni ℨ ij. diacatholiconis ℥ j. mellis roſati ℨ ij. fiat *Clyſtere.*

℞ oxymellis ſquillitici, oxymellis ſimplicis ana ℥ j. mellis roſati colati ℥ j. ß. aquarum menthæ, abſinthii ana ℥ v. miſceantur, fiat *Iuleb.*

℞ radicum asari ʒ ij. aristolochię rotundę, galangę, enulæ campanæ ana ʒ ij. ß. calaminthę, thymi, pulegii, hyssopi, marrhubii ana m. ß. anethi, squillæ ana ℥ ß. cinnamomi ʒ ij. coquantur in vino odorifero q. s. ad ℔ j. colaturæ addatur oxymellis simplicis, squillitici ana ℥ j. ß. fiat *Potio*.

℞ pillularum stomaticarum, hierę picrę Galeni, trochiscorum de agarico ana ℈ j. syrupi de hyssopo q. s. fiant *Pillulæ*; viij. numero dentur in aurora.

℞ diagalangę ʒ j. ellebori nigri ℈ iiij. nucis muscatæ, cinnamomi ana ℈ ß. fiat infusio per duodecim horas in vini maluatici ℥ v. fiat *Haustus* in contumaciori malo.

℞ radicum galangæ, zedoarię ana ʒ ij. ß. seminum anethi ʒ ij. nucis muscatæ ʒ j. ß. mithridati ʒ iij. misceantur; detur ʒ j. in vino generoso.

℞ castorii ʒ ß. cinnamomi, radicum enulę campanę, radicum angelicæ, galangæ ana ℈ ß. vini hypocratici ℥ iiij. fiat *Haustus*.

℞ cinnamomi optimi ʒ iij. zinziberis ʒ j. radicum galangę ʒ v. seminum anisi, anethi ana ʒ ij. radicum enulæ campanæ, angelicę, zedoariæ ana ʒ j. quiescant in vino odorifero crassiusculè contusa, sæpiúsque per saccum hypocraticum transcolentur, colaturæ adde sacchari albissimi q. s. & aceti squillitici portionem, fiat *Potus Hypocraticus*.

℞ pillularum de cynoglossa ℈ ij. ß. phylonii Romani ℈ j. fiant *Pillulæ* octo aut nouem; detur vna sub noctem; plurimum enim iuuant.

℞ foliorum menthæ, absinthii, rutę ana m. j. seminum cumini ℥ ß. bulliant nonnihil in olei communis quantitate sufficienti, fiat *Fomentatio* stomachi cum spongia, aut lana liquore eo imbuta.

℞ olei de castoreo, olei amygdalorum dulcium, maceris, mastichini ana ℥ j. ß. in iis coquantur nonnihil semina anethi, radicum galangæ ana ʒ j. ß. fiat *Vnguentum* pro stomacho.

℞ aristolochię longę, galangæ, seminum anisi, baccarum

rum lauri,gentianę,rutę ana ℥ iij.castorii,myrrhę,caryophyllorum ana ℨ ij.rosarum rubrarum m.j mastiches ℨ iij.fiat *Emplastrum* cum melle,& aqua sampsuchi,absque febre si malum affligat,admodum sępe iuuat.

A materia autem calida si singultum originem habere certò intelligamus, tunc ℞ syrupi de succo acetosę, oxysacchari simplicis, syrupi rosati ana ℥ j.ß. aquarum endiuiæ,acetosæ,portulacę ana ℥ iij.fiat *Iuleb.* aut,

℞ syrupi violarum,de cichoreo cum rhabarbaro,acetosi simplicis ana ℥ j.syrupi nymphææ,papaueris ana ℥ ß. aquarum cichorei, lactucę, portulacæ ana ℥ iij. fiat *Iuleb.*

℞ decocti cichorei, endiuiæ, buglossę, hordei,seminum cardui benedicti ℥ iiij. in iis infundantur duodecim horarum spatio rhabarbari ℨ ij. colaturæ addatur syrupi de multiplici infusione rosarum ℥ j.ß. fiat *Haustus.*

℞ hordei mundi m.iij.coquantur in aqua q.s.ad dimidium,vnciis sex colaturæ adde syrupi acetosi simplicis ℥ ij.fiat *Vomitorium* medicamentum.

℞ hierę picrę Galeni,rhabarbari optimi ana ℈ ij.syrupi de cichoreo cum rhabarbaro q.s.fiant *Pillulæ.*

℞ diarhodonis abbatis sine moscho ℥ ß. sacchari violati,nymphææ ana ℨ v.syrupi rosacei,violarum ana q.s. ad electuarii mollis consistentiam.

℞ butyri recentis modicè saliti ℥ ij.decocti seminum atriplicis,hordei,amygdalorum ℥ iij. oxymellis simplicis ℥ ij.fiat *Haustus*:plurimum auxilii affert si à re mordente aut acri singultus fiat.

℞ olei rosacei, nymphęę ana ℥ v. papauerini, cydoniorum ana ℥ ß. ceræ & aceti parum,fiat *Vnguentum.*

℞ cerati sandalini ℥ j.ß.rosarum rubrarum,seminum portulacę ana ℨ ß.olei rosacei q.s.fiat *Scutum stomaticum.*

℞ phylonii Romani , pillularum de cynoglossa ana ℨ j. detur pillula sub noctem.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione SINGVLTVS inseruiens.

Primò materiam peccantem, siue frigida, siue calida fuerit, naturæ obedientem reddemus. Demùm conuenienti medicamento purgante è corpore eandem educemus. Hinc humorum fluxum ad ventriculum, auertentibus impediemus. Posteà ventriculum tam sumptis quàm admotis, roborabimus, intemperiémque relictam emendabimus. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione applicentur. Ab inanitione autem, aut à siccitate si singultus fiat, propinentur iuscula carnium, syrupus rosatus, aqua hordei, lac caprinum, similiáque alimenta humectantia. Arte quoque chymica è decocto carnium perdicum, caponum, mica panis, conserua violarum, aqua buglossæ, menthæ, vinóque generoso, liquor eliciatur, cui tempore vsus, sacchari aliquid permiscebitur. Conuenit quoque balneum aquæ dulcis. Ventriculus denique, nec non spina dorsi cum oleo violato inungatur. Si ab acribus humoribus, medicamentis aut alimentis excitetur, cremor ptisanæ, oleum amygdalorum dulcium, aut oleum commune plurimùm iuuabunt. Si iecoris inflammatio in causa sit, ea primò curanda erit. Si verò à venenosa aliqua materia sui ortus principium habeat, conuenit theriaca cum decocto seminis cardui benedicti, anethi, galangæ, boraginis, cinnamomi. Si à frigiditate oris ventriculi oriatur, spiritus retentio fiat; sic equidem calor ibidem colligetur, malúmque placabitur.

Metho-

Methodus pro cognitione

DOLORIS STOMACHI INSERVIENS.

VENTRICVLI DOLOR SEV CARDIALGIA, est oris ventriculi tristis quædam sensatio, à succis mordentibus proueniens. Huic malo affinitate quadam coniungitur cardiaca passio, quæ nihil aliud est, quàm ipsius oris ventriculi vitium, ab humoribus prauis, erodentibus virulentisque proueniens, qui eò aut aliunde confluxerunt, aut ibidē collecti sunt, vnde magna corporis sequitur imbecillitas atque languor, eiusdémque per sudorem resolutio, vt subinde etiā in syncopen incidant sic laborantes, contingítque partes corporis extimas quasi frigere, cùm interim è facie, toto thorace, capite atque ceruice glutinosi sudores prorumpant. A cardialgia differt in eo, quòd cardiaca passio nō à mordacibus, vti cardialgia, sed potiùs à virulentis & venenosis humoribus excitetur; ita quidem malignis, quòd æstuosa acutáque febris in cardiaca passione semper concurrat. Isti affectus oris ventriculi diligenter animaduertendi sunt, propterea quòd os ventriculi magnam societatem habeat cum multis aliis corporis partibus. Cum corde quidē, propter eius vicinitatem; cum cerebro etiam habet maximam, propter neruos recurrentes, illi quasi implantatos. quarum virtute acutissimo sensu perfusum est os ventriculi. Cùm itaque principes corporis partes illi tanta affinitate coniungantur, propriúmque illius munus sit cibos appetere, vti cauitatis eiusdē ventriculi proprium munus est, assumptos cibos concoquere; magno studio obseruandi erunt atque placandi dolores huius partis. Ab ipso autem affectu partéque affecta, malum hoc etiam nomen mutuauit,

cùm os ventriculi cardia, id eſt cor, vocarint ſuperioris ætatis medici, propterea quòd ex oris ventriculi offenſa tam grauia fere ſequuntur ſymptomata, quàm ſi cor læſum eſſet.

PARS AFFECTA, os ventriculi primò afficitur, vnde & cor ipſum per conſenſum, propter vicinitatem etiam oblæditur. Id autem teſtatur dolor cum poſitu; ſub pectoris enim cartilagine dolor angorque cum morſu ac roſione ſentitur. Eſt autem tam cardialgia quàm cardiaca paſſio, ſymptoma pertinens ad actionem læſam facultatis ſenſitiuæ, ipſius tactus nimirum.

SIGNA. In cardiaca paſſione ſequitur languor & exolutio innati calidi, totiuſque corporis. Adeſt febris acuta maiori ex parte, æſtuoſaque, necnon pulſus obſcurus atque denſus, extremarum partium frigiditas, ſudores interim viſcoſi circa faciem & pectus obhærent. Odor diffunditur corporis terreſtris, comitatur deſperatio, angor animi, & corporis iactatio. In cardialgia verò fit eroſio, morſus, atque punctura in ore ventriculi, aliquando aluus bilioſa deiicit; quibuſdam etiam bilis vomitus euenire conſueuit; febris hîc rariùs vrget, non ita ſudore immodico in cardialgia diſſoluuntur, neque tanta imbecillitate toto corpore laborant, magna ventriculi grauitas ſentitur & diſtentio, propter quam magna ſpirandi difficultas adeſt, per aluum ſæpe plurimùm bilioſa excluduntur, recreanturque, ſi ructus, aut per aluum flatus excludantur, & dum alimentum ſumptum ad ventris partes deſcendit.

CAVSA. Excitatur magna ex parte vtrumque malum ab humore acri atque mordaci, qui iuxta os ventriculi obhæret, vnde appetitus imminuitur, magiſque ante cibum dolent quàm poſt. in cardiaca paſſione prædictus humor præter acrimoniam atque mordacitatem etiam virulenta venenoſaque qualitate participat. A vermibus etiã tam cardialgia quàm cardiaca paſsio excitari poteſt, quod ex ſignis in capite de vermibus poſitis, intelligetur. In bene ſanis quoque ſi ieiuniũ diutius

toleretur,corpúsque validè excitetur,cardialgia excitatur. Idem malum aliquando fit à mærore, contingit enim à prædictis causis bilem flauam in ventriculū confluere,vnde morsus rosionésque excitantur. Oritur etiam ex inflammatione,alióve tumore,aut vlcere,quod propriis signis innotescet. Aliquando (& quidem frequenter) quoque dolor fit propter acidos pituitosósque humores; vnde ventositates perturbantes in ventriculo efflorescunt, qui ventriculum haud aliter distendunt, quàm intestina in colico dolore à flatibus conclusis distendi solent. ab humoribus autem frigidis acidísque cùm fit,appetitus satis constat,magis quoque à cibo dolent.

PROGNOSTICA. Cardialgia si absque febre inuadat, minus est periculosa, cardiacus verò morbus, eò quod cum acuta febri fiat, perpetuò periculum minatur,nec minus erit periculosus morbus, à lumbricis ascendentibus ad ipsum os ventriculi ortus. Sæpe autem hoc malum iuuenes molestat.In morbis quoque acutis frequenter circa eorum augmentum concurrere solet.

Methodus pro curatione

DOLORIS STOMACHI INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ad frigidum declinet arte aut natura.

Cibus offeratur concoctu facilis,&qui corruptioni minimè sit obnoxius, vti sunt auiculæ, capones, perdices,gallinæ pulli,iuscula carnium. Condiantur alimenta succo granatorum,aurantiorum.

Potus ſit vinum aquoſum tenue,aut cinnamomi decoctum,hordeíve aqua.

Motus vt malum irritat,ſic quies aliqualiter componit.

Somnus ſit moderatus, vigiliæ enim diuturniores noxiæ.

Animi perturbationes vitentur , potiſsimùm tamen mœror.

PRAEPARANTIBVS.

Oxymel ſimplex & compoſitum.

Syrupus menthæ,oxymel ſquilliticum.

Syrupus de abſinthio,mel roſatum.

Aqua ſaluiæ,maioranæ,betonicæ,abſinthij,fœniculi.

Syrupus de cichoreo cum rhabarbaro.

Syrupus violatus,roſarum.

Syrupus de ſucco acetoſæ,acetoſitatis citri.

Syrupus granatorum.

Aqua acetoſæ,cichorei,plantaginis, roſarum,bugloſſæ.

Si dolor non ſit tantus vt ordinem curæ inuertat,& materia altiùs in ventriculi tunicis ſit recepta,præſentibus vtemur medicamentis;alioqui ea quæ dolorem placare poſſunt, omnium primò in vſum aduocabimus. Priori autem loco hîc poſitis vtemur,ſi frigida ſit materia,poſterioribus verò in calida.

VACVANTIBVS.

Vomitus fiat cum aqua tepida & aceto , necnon oxymelle ſimplici,digito irritando aut calamo palati interiora.

Clyſtere ex decocto camomillæ,meliloti,menthæ,maluarum,abſinthij,mercurialis,additis diacatholicone, benedicta laxatiua.

Syrupus de multiplici infuſione roſarum.

Manna, tamarindi, caſsia,rhabarbarum,myrobalani citrini.

Diaturbith cum rhabarbaro,hiera picra ſimplex,compoſita,hiera logodij.

Pillulæ de agarico , alephanginæ,maſtichinæ,diaphœnicum.

Agarici

Agarici infusum & decoctum, agaricus trochiscatus.

Venæ sectio fiet ipsius basilicæ dexteri lateris, si à sanguinis copia ortum habeat, & dolor maximus fuerit, plurimùm enim tunc semper iuuamenti affert.

Clementioribus vacuantibus medicamentis hîc vtemur, quorum vis hepar non transcendat. Scammoniata autem, cáque quæ turbith admittunt, aliáque fortia medicamenta hîc omnino arcebimus, modò leuioribus malum superari possit.

SEDANTIBVS *dolorem.*

Decoctum camomillæ cum nuce muscata in potu detur, aut scobs eboris; dolores enim placidè hæc leniunt.

Aristolochia longa magnas habet vires in doloribus stomachi.

Fomentationes ex vino fiant, in quo decocta sint semina lini, fœnugræci, fœniculi, mentha, calamus aromaticus, spongiáque prædictis liquoribus imbuta, expressáque, stomacho applicetur, postquam irrigata fuerit prædicto liquore. Calor autem spongiæ conseruetur pannis calentibus.

Vnguentum ex oleo absinthij, mastichino, spicæ, nucis muscatæ, anethino, camomelino.

Sacculi ex floribus camomillæ, meliloti, rosis, absinthio, furfure, sale, milio, floribus rorismarini.

Emplastrum ex farina lini, fœnugræci, radicibus althææ, oleo lini, camomelini.

Phylonium Romanum.

Athanasia Nicolai.

Zazena.

Syrupus papauerinus, nenupharinus, violaceus, rosaceus.

Postremo loco positis stupefacientibus medicamentis non vtemur, nisi periculum viribus immineat, ne ex immodico dolore prosternantur. Ab iis quoque omninò abstinebimus, in quibus vires admodum sunt debiles.

CORROBORANTIBVS *intemperiémque emendantibus.*

Aromaticum rosatum, diacuminum.
Diagalanga.
Diarhodon abbatis.
Panis offa infusa in vino generoso.
Vnguentum ex oleo nardino, camomelino, axungia humana, absinthio, oleo maceris, mastichino, caryophyllorum.
Ceratum Galeni stomaticum.
Emplastrum ex ladano, styrace calamita, galanga, mastiche, oleo de absinthio.
Sacculus pro stomacho ex cinnamomo, mace, caryophyllis, ladano, mentha sicca, coriandro præparato.
Rosata nouella, diarhodon abbatis.
Electuarium diatrion sandalorum.
Conserua acetosæ, rosarum, violarum.
Conserua nostra magna magnoperè hîc sæpe iuuat.
Syrupus rosatus, granatorum.
Saccharum rosatum.
Caro cydoniorum sine speciebus.
Vnguentum ex oleo rosato, cydoniorum, mastichino.
Emplastrum fiat ex rosis, mastiche, aloë, alumine, hypocistide.
Odoramentum concinnetur cum aqua rosarum, aceto rosato, rosis atque vino.

Prioribus locus erit dum à frigidis humoribus flatibúsve malum dependet; posterioribus verò cùm ab acribus humoribus originem habet.

THEO-

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAmenta nobilia in DOLORIS STOMACHI *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO DOLORIS STOMACHI.

℞ syrupi de absinthio, menthæ ana ℥ j.ß. oxymellis compositi ʒ j. aquarum menthæ, absinthij, maioranæ ana ℥ iiij. misceantur, fiat *Iuleb.* detur tribus aut quatuor vicibus in aurora.

℞ diaphœniconis ʒ iij. rhabarbari electissimi, spicæ ana ℈ j. cassiæ recenter extractæ, benedictæ laxatiuæ ana ʒ ij.ß. cum saccharo albissimo q.s. fiat *Bolus.*

℞ radicis aristolochiæ longæ ʒ ij. seminum anisi, carui ana m. ij. croci gr. vj. iusculo carnium coquantur aliquamdiu, colaturæ sacchari nonnihil addatur, fiat *Potio.*

℞ hieræ picræ Galeni ℈ ij. pillularum mastichinarum, agarici trochiscati ana ℈ j. syrupi de absinthio q.s. fiant *Pillulæ* vij. dentur in aurora.

℞ seminis raphani, atriplicis ana ʒ ij. radicum asari ℥ j. coquantur in aqua communi q.s. ad medietatis consumptionem, colaturæ vnciis quatuor addantur oxymellis simplicis ℥ ij. olei lini ℥ j. fiat *Vomitorium* medicamentum, detur tepidum manè.

℞ diaphœniconis ʒ vj. phylonij Romani ʒ j. decocti camomillæ, fœniculi, anisi ℥ iij. fiat *Haustus*, in dolore admodum vehementi.

℞ specierum diarhodonis abbatis, aromatici rosati Gabrielis ana ʒ ij. sem. zinziberis conditi ʒ j. cinnamomi ʒ. sem. castorei, seminum ameos ana ℈ ij. sem. cumini post infusionem in aceto torrefacti, galangæ ana ʒ j. sem. syrupi menthæ & absinthij q. s. fiat *Mixtura.*

℞ mithridati ℈ j. theriacæ Andromachi ℈ ij. aristolochiæ longæ ℈ *ſs*. vini generoſi ℥ iiij. fiat *Hauſtus*.

℞ radicum ariſtolochiæ longæ, ſeminum ameos, cumini ana ʒ *ſs*. cinnamomi ℈ j. *ſs*. zinziberis conditi ʒ ij. caſtorei ʒ j. terebinthinæ q.ſ. fiat *Mixtura*, vel maſſa pillularum.

℞ vini rubelli modicè aſtringentis ℔ j. *ſs*. in eo aliquamdiu macerentur panis mediocriter torrefacti ℥ iij. cinnamomi, nucis muſcatæ ana ʒ j. optimè exprimantur, addatúrque ſacchari albiſſimi q.ſ. bibat aliquoties in die *Hauſtum* mediocrem.

℞ diagalangæ ʒ iij. diacumini, theriacæ veteris, mithridati optimi ana ʒ j. ſyrupi menthæ q.ſ. fiat *Electuarium* molle.

℞ olei nardini, maſtichini ana ʒ ij. olei macis, camomelini, anethini ana ʒ iij. olei rutacei, axungiæ humanæ ana ʒ iij *ſs*. nucis muſcatæ ʒ *ſs*. fiat *Vnguentum*.

℞ florum roſarum rubrarum, camomillæ, meliloti ana m. j. *ſs*. foliorum abſinthij m. ij. ſeminum lini, fœnugræci ana ℥ j. *ſs*. ſeminum fœniculi, aniſi ana ℥ *ſs*. coquantur in ſufficienti quantitate aquæ ad tertiæ partis conſumptionem, fiat *Fomentatio* ſtomachi aliquoties in die calente liquore.

℞ radicum ariſtolochiæ longæ ℥ *ſs*. florum camomillæ, meliloti ana m. j. *ſs*. roſarum rubrarum m. *ſs*. ſeminum cumini, aniſi, fœniculi ana ℥ j. *ſs*. ſeminum fœnugræci, lini ana ℥ j. foliorum abſinthij m. j. coquantur vt prædictum eſt ad tertiæ partis conſumptionem; fiat *Fomentatio* ſtomachi.

℞ panis mediocriter toſti q.ſ. vino maluatico, ſuccóque menthæ & abſinthij ana q.ſ. maceretur, addito nucis muſcatæ ʒ ij. fiat *Cataplaſma* pro ſtomacho: ſedat dolorem, vomitum & ſingultum.

℞ emplaſtri ſtomatici Galeni ℥ j. caryophyllorum, macis, maſtichis, roſarum rubrarum, ſeminum aniſi, fœniculi ana ʒ j. galangæ, menthæ ſiccæ ana ʒ *ſs*. ladani ℈ ij. *ſs*. olei nardini, maſtichini ana q.ſ. fiat *Sen-*

tum

tum ſtomaticum.

℞ florum roſarum rubrarum, menthæ ſiccæ, abſinthij ana ʒ ij. ſs. galangæ, cinnamomi, caryophyllorum, maceris, ladani ana ʒ j. ſs. comminuantur, pannóque rubeo è ſerico inſinuentur, fiat *Saculus* pro ſtomacho.

℞ cumini in aceto infuſi, torrefactique, cinnamomi ana ℥ ſs. ariſtolochiæ longæ ʒ j. ſs. nucis muſcatæ numero iij. macis ʒ ij. ſs. diarhodonis abbatis ʒ iij. concludantur linteolo tenui mollique, quo ſcutella cineribus modicè calentibus impleta, cooperietur, ſicque ſtomacho totum accommodabitur.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione DOLORIS STOMACHI, ab humoribus frigidis, acidis, flatibúſque prouenientis.

Omnium primò naturæ obedientes reddemus humores peccantes. Demum electo medicamento conuenienti è corpore excludantur. Interea autem temporis ea quoque offeremus quæ dolorem ſedare poſſunt, in quem finem theriacam propinare licebit recentem, ſi dolor admodum vrgeat, aut electuarij diaphœniconis dragmis ſex permiſcebimus Phylonij Romani ʒ j. Hinc ventriculum, circumſtantéſque partes roborabimus, intemperiémque relictam emendabimus. Quæ omnia nunc antéaque dictis medicamentis feliciſſimo cum ſucceſſu conſequi poterimus, modò vniuerſalia particularibus debita ratione adhibeantur. Oleo quoque roſato, myrtinóve corpus, ſi ſudoribus exoluatur, inungemus. Si à vermibus hoc malum incrementum ſumat, primò interimantur, hinc è corpore excludantur; vti ſuo loco indicatur.

Methodus pro Cognitione

IMBECILLITATIS VENTRICVLI

INSERVIENS.

VENTRICVLI CRVDITAS VEL IMBECILLITAS, est dispositio alteratricis facultatis eius in qua cibus aut omninò non, aut saltem vitiosè alteratur atque concoquitur. Si prius accidat, tunc priuatio alterationis alimentorum accidit. Si verò posterius, solummodo deprauatio alterationis fit. Contingit autem ventriculum bene se habentem, alimentum cibúmque sibi assimilare, & in conuenientem animali qualitatem alterare, propter certam quandam elementorum temperiem, quæ proprietatem eiusdem corporis efficit. Si verò ab aliqua causa non naturali oppugnetur, mox etiam deprauata sequitur alteratricis facultatis actio, quam ventriculi cruditas, de qua nunc agimus, excipit.

PARS AFFECTA. Ventriculum eiusdémque facultatem hîc oblædi contingit magna ex parte: omnium equidem judicio, alteratio alimentorum à ventriculo fit. Subinde etiam ab externa aliqua causa contingit alteratricem ventriculi facultatem errare, ventriculique cruditatem subsequi, etiamsi ventriculi facultas non lædatur, vti ex sequentibus patebit.

SIGNA. Tarda difficilisque fit concoctio, subinde etiam concoctricis facultatis fit priuatio, túncque alimentorum qualitas etiam diu post sentitur; acidi quoque ructus sæpè fiunt, halituoso denique ventriculus spiritu grauatur.

CAVSA.

CAVSA. Contingit sæpe ventriculi debilitatem relinqui in conualescentibus, morbo acuto aut longo superato, aliquando quidem tantam, vt neque assumat alimentum, aut assumptum non elaboret, estque indicium reliquias morbi relictas in causa esse, quod suctionis sensum non percipiat; aliàs autem quoque accidit, quòd suctionis sensum percipiat quidem, quæ à membris extenuatis ipsius corporis fit, eaque ratione alimentum expetit, elaborare tamen assumptum non potest ob debilitatem relictam. Frequenter quoque in sanis ventriculi debilitas accidit, ob ventriculi intemperiem calidam, frigidam, humidam aut siccam, quæ aliàs sola est, diu interim subsistere non potest absque humorum peccantium concursu; digestiua enim ventriculi virtute labefactata, necessariò humores crudi colliguntur calidi vel frigidi, aliáve qualitate extranea molestantes, tuncque plerumque concurrit nausea, stomachi grauitas, ructus, aliquando etiam vomitus, & quidem frequenter à vitiato intus humore pituitoso fit: tunc sapor qui linguæ communicatur, dulcis aut aquosus est, multumque saliuæ sine tussi screatúve redditur, acidus fit ructus, impeditur concoctio, inflatur distenditurque ventriculus aliquot horis à cibo, magnæ torsiones, grauesque dolores in ventriculo excitantur, vnde sæpe hydropes, colicæ, iliacæúe passiones originem habent. Nonnumquam fit à flaua bile: tunc ventriculi erosio sentitur, potissimùm per inediam, vomitu inijcitur amarus humor, vnde os quoque amarore inficitur, vnde etiam subinde in cardialgiam transitio fit. Si autem à melancholico succo intus luxuriante fiat, acidus gignitur in ore sapor, tristitia afficitur, fitque meticulosus, insomniis quoque agitatur turbulentis, palpitatio in sinistro hypochondrio sentitur, appetitus etiam pro tempore increscit, sicque in melancholiā hypochondriacam vel epilepsiam transitio fit, surarum musculi contrahuntur. Subinde verò ventriculi cruditas accidit, cùm læsa nequaquam facultas est, sed frustratur vel

impeditur ab externo aliquo errore, vt sunt immodicæ vigiliæ, exercitationésque mox à cibo factæ, alimentorum maior copia assumpta quàm vt à calore naturali confici possit, aut eorundem praua aliqua qualitas. Ab humoribus etiam fit vitiosis, aliunde ad ventriculum transmissis, vt in hæmorrhoidum mensiúmque suppressione. Sic sæpe in morbis articularibus contingit materiam sæpe ad stomachum transmitti, quæ ad alias partes deriuari solebat.

PROGNOSTICA. Deterior est ea cruditas quam vitiosi succi cibaria efficiunt. Aequè mala quoque est in amara bile redundantibus cruditas; citissimè enim febrem accendit. Maximè autem vitanda est cruditas assidua; morbi equidem ex ea gignuntur graues, longi, variíque; imò mater ferè est omnium ægritudinum materialium, hydropis nimirum, colicę iliacęque passionis, lienteriæ denique, aliíque quàm plures morbi ex ea efflorescunt. Mala complexio stomachi postquam est antiqua & confirmata, non recipit curationem. Qui multum spuunt, aquámve quasi acidam reiectant frequenter, à frigiditate stomachi id fieri solet.

Methodus pro curatione

IMBECILLITATIS VENTRICVLI INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr versus calidum declinet. Plurimùm autem hîc proderit vestimentis bene muniri aduersus iniurias externas.

Cibus

Cibus qui facilè concoqui possit offeratur in parua quantitate; vnicè enim hîc cauendum ne plus quàm vires tolerant, alimenti sumatur, & ne antequam hesternus cibus concoctus sit (horam consuetam præuertendo) alimentum sumat. Vitentur omnia ea quę difficulter concoquuntur, vt sunt carnes ceruinæ bubulæ, bouinæ duriusculæ, multumque salsæ, pinguia omnia, pisces arefacti duramque habentes carnem. Ea quoque vitabuntur quæ corruptionem citò admittũt, & quæ flatuosa sunt, multumque calida aut frigida, grauiterque olentia, oua sorbilia cum mastiche condiantur, aut cinnamomo.

Potus: Vinum bonum conuenit. Intempestiuus autem vini vsus maximè fugiendus, cùm vnionem alimentorum impediat.

Exercitium conturbans à cibo sumpto noxium admodum est, eaque ratione quies imperetur.

Somnus sit nocte non turbatus, pauloque sublimius caput, connexæque corporis partes componantur tempore somni.

Animi accidentia vitentur, gaudiumque admittat moderatum.

PRÆPARANTIBVS.

Syrupus de absinthio, hyssopo, calamintha, syrupus menthæ.

Oxymel compositum, squilliticum.

Aqua menthæ, absinthij, fœniculi, betonicæ.

Syr. de succo acetosæ, rosarum, cydoniorum, de succo ribes.

Aqua acetosæ, plantaginis, rosarum.

Primo loco positis, dum ab intemperie aut materia sit frigida ventriculi debilitas, sequentibus verò vtemur, si ab intemperie aut materia calida dicti visceris imbecillitas fiat. Tepentia autem nequaquam dabimus bibenda, cùm inde virtus stomachi relaxetur, sed potiùs frigida aut actu calentia offeremus.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio iecorariæ fiet, si dolor concurrat multum

molestus, aut repentinus.

Diaturbith cum rhabarbaro, hiera picra, hiera de agarico.

Pillulæ alephanginæ, stomaticæ.

Syr. de multiplici infusione rosarum.

Rhabarbarum infusum, cassia fistula, myrobalani kebuli, emblici, belliriciaoë lotum.

Vomitus cũ dilutissima mulsa, vel aqua tepida, in qua raphanus incoctus fuerit, & cui oleũ cõmune additũ sit, mox prouocãdus erit; diuersis autẽ alimẽtis vnica vice vtetur. Per quatuor autẽ aut quinque dies, instituetur semel in die, poterimusque addere oxymel squilliticum; sic equidem sperandum quòd humores phlegmatici aliiq; maligni eis misti, expellentur; solet enim hoc frequenter euenire.

Lenissimis hîc vti conuenit medicamentis, dum materia aliqua peccans adest, alioqui enim oberunt, eò quòd fortioribus medicamentis vires ventriculi debiles magis debilitarentur. adde quòd materia in propinquo est, & parum semota.

AVERTENTIBVS.

Clysteres leues, & aliquando quoque acres, prout res exigit.

Ligaturæ pedum fortes supra genua.

Ventosæ natibus, coxis, vel aliquando etiam vmbilico appositæ.

Lotiones pedum & brachiorum cum aqua calente.

Hæmorrhoidalium venarum apertio.

Sudores prouocantia.

Vrinæ prouocatio.

SISTENTIBVS.

Syrupus Cydoniorum.

Granatorum.

Trochisci de olibano.

Trochisci de terra sigillata.

CORROBORANTIBVS *stomachum, intemperiémque emendantibus.*

Theriaca, mithridatum.

Dia-

Diarhodon abbatis, aromaticum rosatum, diatrion pipereon, diaspoliticum, diagalanga.

Plirisarcoticum, diaxyloaloës, diacinnamomum, diacydonium, diacalaminthes.

Syr. menthæ, vinum hypocraticum, absinthites, aqua vitæ, syr. de absinthio.

Cortices citri conditę; zinziber conditum, galanga condita, conserua florum anthos.

Piper longum, cinnamomum, macis, caryophylli, calamus aromaticus, cyperi radix.

Decoctum ligni guaiaci.

Absinthium, mentha, nux muscata, mastix, vuæ passæ.

Pueri carnosi ventriculo admouebuntur. aut,

Pellis leporis, aut catuli, cuniculíve, palma manus calida ventriculo admoueatur.

Decubitus primùm in latus dexterum, hinc sinistrum, iterumque in dexterum.

Fotus ventriculi cum spongia immersa in vino generoso, cui sint incocta nonnulla ex stomaticis iam dictis.

Vnguentum dialthææ, aut ex oleo absinthii, menthæ, macis, mastichis, in his aromata coquantur.

Sacculus ex mollissima pluma anseris.

Scutum stomaticum ex bombace bene carpto, in vino generoso immerso, exiccatóque; cui tandem cinnamomi, absinthii, nucis muscatę, aliorúmque prædictorum aromatum portio aliqua permiscebitur, & infarcietur.

Ceratum stomaticum Galeni, ex galanga, nuce muscata, absinthio, caryophyllis, mentha.

Syr. de succo cydoniorum, de succo ribes, de succo acetosæ, de rosis siccis, acetosus simplex, vinum granatorum.

Conserua rosarum, violarum, miua cydoniorum, caro cydoniorum.

Diamargaritum frigidum, diatragacanthum, diatrium sandalorum.

Ambra citrina, cornu cerui, ebur vstum, corallum.
Aqua acetosæ, rosarum, plantaginis.
Vnguentum ex oleo rosarum, myrtilorum, cydoniorum.
Vnguentum rosarum, violarum.
Ceratum sandalinum, ex balaustiis, corallo, sandalis, rosis, spodio, malicorio.

Priora conueniunt, dum frigidam intemperiem relictam esse suspicamur; posteriora verò, dum calida persistiterit. Cauendum interim à multum frigidis erit; ventriculus equidem cùm natura sua multùm frigidus sit, facilè læderetur ab immodicè refrigerantibus.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in DEBILITATE VENTRICVLI sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.

CVRATIO DEBILITATIS VENTRICVLI.

℞ syrupi menthę, cydoniorum, absinthii ana ℥ j. oxymellis squillitici, mellis rosati colati ana ℥ ß. aquarum absinthii, fœniculi, menthę ana ℥ iiij. fiat *Iuleb.* dentur in aurora quatuor vicibus vnciæ quatuor.

℞ decoctionis hordei & raphani ℥ vj. oxymellis squillitici ℥ j. ß. olei amygdalorum dulcium ℥ j. misceantur simul, fiat *Vomitorium* medicamentum, quo sępius vtetur, sumet autem tepidum.

℞ diaturbith cum rhabarbaro ʒ iij. cassiæ recenter extractæ ʒ v. sacchari albissimi q.s. fiat *Bolus*.

℞ radicum petroselini, buglossæ ana ℥ j. ß. galangæ ʒ ij ß. foliorum melissę, menthę ana m. j. ß. seminum anisi ℥ ß. glycyrrhizę rasę ʒ iij. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. cinnamomi ʒ j. agarici albi ʒ iij. coquantur

in

in aqua q.s. ad ℔ j.ß. colaturæ adde diacatholiconis ℥ j. ß. syrupi de corticibus citri ℥ ij. fiat *Potus*.

℞ pillularum mastichinarum, aloës, ana ℈ j.ß. cum syrupo menthæ q. s. fiant *Pillulæ* octo numero.

℞ hieræ picrę Galeni, pillularum stomaticarum, de agarico ana ℈ j. rhabarbari electissimi ℈ ß. syrupi absinthii, menthæ ana q.s. fiant *Pillulæ* octo.

℞ specierum aromatici rosati Gabrielis ʒ ß. diagalangę, zinziberis conditi ana ℈ ij. mastiches, cinnamomi ana ℈ j. ß. caryophyllorum, nucis muscatæ ana ℈ j. sacchari albissimi dissoluti in aqua absinthii & menthæ ana q.s. fiat *Electuarium* in tabulis, sumat vnam hora vna ante cibum: hinc bibat haustum vini optimi stipticique.

℞ diamargariti calidi ʒ ij. aromatici rosati Gabrielis, mithridati ana ʒ j. diacydonites cum speciebus ℥ j. syrupi menthæ q.s. fiat *Electuarium* molle.

℞ mastiches ʒ ij. spicę nardi ℈ ß. aloës ℈ iiij. rhabarbari ʒ j. ß. agarici trochiscati ℈ j. ß. syrupi de eupatorio & mentha ana q.s. fiant *Pillulæ*, maximè quidem conueniunt stomacho.

℞ mastiches, olibani ana ʒ iij. cum syrupo menthæ figuretur massa *Pillularum*; detur ʒ j. liquefacta in vino, propinetúrque in aurora; calefacit atque exiccat stomachum, & catarrhum à cerebro descendentem restringit, si manè & sub noctem iis vtatur pluribus diebus.

℞ radicum ireos ʒ iij. rosarum rubrarum ℈ iiij. menthę siccę ℈ j. mastiches ʒ ij. ß. florum nucis muscatæ, cinnamomi ana ʒ ß. syrupi granatorum q.s. fiat *Mixtura* in humiditate stomachi.

℔ sp. aromatici rosati ʒ ij. diagalangæ ʒ j. zinziberis conditi ʒ j. ß. zedoariæ, nucis muscatæ ana ℈ ij. syrupi de corticibus citri q. s. ad consistentiam mollis *Electuarij*.

℞ radicum galangæ ʒ ij. ß. florum camomillæ, meliloti ana m. j. foliorum absinthii, menthæ, ana m. ij. cin-

namomi optimi,macis,nucis muſcatæ ana ʒ j. contuſa nonnihil bulliant in vino odorifero atque generoſo ad tertiæ partis conſumptionem; fiat *Fomentatio* pro ſtomacho.

℞ olei nardini,maſtichini ana ℥ j. olei roſacei ʒ iij. olei cydoniorum ʒ j.ß. ceræ & aceti parum,fiat *Vnguentum* molle.

℞ florum camomillę,roſarum rubrarum ana m.ß.foliorum abſinthii, menthæ ana m. j. cinnamomi,caryophyllorum,macis ana ʒ j.galangæ,ligni aloës,calami aromatici ana ʒ j.ß. maſtiches ʒ ij. olei menthæ q.ſ.fiat *Cerotum*.

℞ menthę ſiccæ,maioranæ,abſinthii ana m.j. maſtiches,thuris ana ʒ j. maceris, zinziberis,nucis muſcatæ, cinnamomi,caryophyllorum ana ℈ iiij.calami odorati, galangæ,ligni aloës ana ℈ ij. galliæ muſcatæ, ladani ana ʒ ß. terebinthinæ & ceræ q.ſ. fiat *Emplaſtrum* mollis conſiſtentiæ; hinc quoque ſcutum fieri poterit pro ventriculo.

℞ ceroti ſtomatici Galeni ℥ j.ß. radicum cyperi ℈ j. croci ℈ß. cinnamomi ℈ ij. maſtiches ℥ ß. olei abſinthii q.ſ. fiat *Emplaſtrum*.

℞ roſarum rubrarum m.ß. abſinthii,menthę,ana m. j.ß. coquantur in vino generoſo q.ſ. ad mollitudinem, piſtatis adde panis toſti q. ſ. fiat *Cataplaſma*. A materia calida dum fit:

℞ ſyrupi violarum,de cichoreo cum rhabarbaro ana ℥ ij. aquarum endiuiæ, boraginis, violarum ana ℥ iiij. fiat *Iuleb*.

℞ ſyrupi violarum ℥ ij. roſacei, granatorum ana ℥ j. aquarum violarum, bugloſſæ ana ℥ v. fiat *Iuleb*.

℞ rhabarbari electi ʒ j. myrobalanorum citrinorum ℈ ij. caſſiæ recenter extractæ ℥ ß. ſpicæ gr. iij. fiat *Bolus*.

℞ hordei mundati m.iij.glycyrrhizæ raſæ ʒ vj.ſeminum cucurbitę,cucumeris ana ʒ iij.acetoſę ʒ ij.glycyrrhizæ

rhizæ ʒ iiij. vuarum passarum m.ij.coquantur ad tertię partis consumptionem, fiat *Potio*.

℞ syrupi violarum, rosacei ana ℥ ſs. rosatæ nouellæ ʒ ij. ſs. conseruæ boraginis, rosarum, violarum ana ℥ ſs. sacchari rosacei ℥ j. ſs. syrupi granatorum ℥ j. misceantur: fiat *Mixtura*.

℞ diatragacanthi frigidi, diamargariti frigidi ana ʒ j. ſs. sacchari albissimi dissoluti in aqua violarum q.s. fiat *Electuarium* in tabulis.

℞ rosarum rubrarum m.ij. foliorum absinthii m.ſs. seminum coriandrorum præparatorum, sandalorum citrinorum, corallorum rubrorum ana ʒ j ſs coquantur in aqua q.s. ad tertię partis consumptionem, fiat *Fomentatio* ventriculi.

℞ olei rosacei ʒ v. cydoniorum, myrtilorum ana ʒ vj. rosarum rubrarum, corallorum rubrorum ana ʒ ſs. sandalorum citrinorum ʒ j. ceræ & aceti parum; fiat *Vnguentum*.

℞ cerati refrigerantis Galeni, sandalini ana ℥ j. olei rosarum, cydoniorum ana q.s. fiat *Cerotum*.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione DEBILITATIS VENTRICVLI inseruiens.

Omnium primò hic tentandum an medicamento vomitum leuiter excitante, materiam in ventriculo morantem educere possimus. Quòd si voti compotes minimè sic fiamus, naturæ obedientes reddemus humores peccantes. Dentur autem actu frigida potiùs aut calida quàm tepida. Demum vbi dictorum vsu humores concoctos obseruabimus, purgante medicamento è corpore educemus. Hinc quæ ventriculum roborare possunt offerenda erunt. Quæ omnia nunc antéaque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Semper autem aliqua

addemus prædictis quæ hepar roborare possunt, quamuis læsum non sit, cùm maximè iuuet stomachum in operationibus suis naturalibus; est equidem principium & sedes facultatis naturalis. Plurimum autem momenti habet tam in præseruatione quàm in curatione huius mali, ut alimentum non offeratur antequàm assumptum digestum sit. Multúmque proderit à mensa surgere cum reliquiis famis. Si per consensum alicuius partis, aut à toto corpore materia superflua ad stomachum deriuetur, id primò purgabimus, posteà stomachum. Deinde adstringentibus medicamentis locus erit quibus humores fluentes sistemus; in qua re plurimùm prodest syrupus papauerinus. Denum roboretur stomachus modo prædicto. Ab intemperie sicca si accidat stomachi debilitas, iis quæ humectare possunt curabitur, lacte nimirum, carnium iusculis, balneis humectantibus, similibúsque. Cauendum autem ne nimium humectemus, cùm inde virtus dissoluatur stomachi. Si causæ diuersæ complicentur, pro causarum diuersitate curandi rationem instituemus. Si debilitas fiat ob imbecillitatem à morbo relictam, uti sæpe post longas accidit ægritudines, cautè prouidendum, ut tantum solummodò alimenti offeratur, quantum stomachus conficere potest; alioquin enim periculum est ne in recidiuam incidat.

Metho-

Methodus pro cognitione

OPPILATIONIS HEPATIS INSERVIENS.

OPPILATIO HEPATIS, est constrictio seu coarctatio venarum, seu foraminum pororúmue qui in hepate sunt. Malum autem hoc inter omnia alia admodum huic visceri familiare est, nec mirum; iecur equidem vera est sanguinis officina, è qua omnes reliquæ corporis partes alimentum depromunt. Vnà autem cum puriore sanguine, crassi quoque humores atque lenti in iecore, è chymo præsertim minùs puro generantur. Cùm autem rami venæ cauæ, ramis venæ portæ ita obscurè coniungantur, vt visum omnino effugiat eorum copula continuatióque: cùm denique alimentum omnium corporis partium traduci transportarique debeat per extremitates venæ portæ, necnon venæ cauæ, quæ, vti diximus, admodum sunt paruæ vbi in iecoris substantiam terminantur, non est, inquam, mirum si propter magnam venarum meatuúmque angustiam obstructiones frequentiùs hîc fiant quàm in aliis visceribus. est autem hoc malum variorum morborum quasi seminarium. Nequaquam autem hîc agimus de obstrustione iecoris quæ fit ab eiusdem visceris inflammatione, aut ab erysipelate, alióve aliquo tumore non naturali, sed de ea læsione quæ sequitur obstructionem extremitatum venarum ex infarctu alicuius substantiæ, flatuosi condensatique nimirum spiritus, aut alicuius humoris.

PARS AFFECTA. In extremis partibus vasorum venæ portæ atque cauæ malum istud fieri solet, vbi in tenuissimas extremitates in iecoris substantia finiun-

tur, osculisque admodũ exiguis sibi mutuò quasi committuntur, per quæ tamen distributio alimenti per totum corpus fieri debet; id quod ex doloris qualitate, eiusdémque positu intelligitur: in loco equidem iecoris, dolorem grauantem atque obtusum sentiunt ægri. Nequaquam autem in visceris ipsius substantia fit hæc obstructio, cùm ibidem viæ nullæ sint vsque eò sensibiles, vt obstrui possint, quamuis spatia tamen concedamus ratione potiùs contemplabilia, quæ obstructa tamen non dicentur.

SIGNA. Dextero hypochondrio grauitas atque distensio cum obtuso dolore si insideat tum potissimùm perceptibilis, cùm mox à cibo quis exercitatur, certissimum erit obstructionis signum. Nulla febris, nullúsque tumor accedit, nisi id diuturnitate incrudescat: omnis equidem obstructio inueterata putrefactionem operatur, eáque ratione febrẽ tempore parit. Spiritus impeditè trahitur, potissimùm si iter faciat per loca nonnihil montosa. Color faciei mutatur in magis fœdum, citrinum nimirum vel pallidum, eò quòd partes distantes priuentur alimento conuenienti. Vrina nonnihil fit tenuis aquosáque. Si in caua iecoris parte fiat obstructio, vt plurimùm post prandium sentitur dolor atque grauitas in hepatis loco maior, eò quòd humores atque vapores alimentis eò delati, non possunt ita liberè subire iecoris substantiam per ductus conuenientes, propter eorundem angustiam aluus nunc liquida, nunc adstricta est in hoc malo.

CAVSA. Meatuum venarúmque iecoris angustia, sępe huius mali causa est, id quod nonnullis obtigit ab ipsa generatione, túncque diuturnum est malum, & à principio generationis nonnulla adfuere signa huius mali, ex omnique leui occasione obstructionem in hepate fieri, obseruare licuit. Frequens autem esse solet iis qui frigidam intemperiem corporis habent, omnium tamen frequentissimè ex multis crassis lentisque humoribus obstructio iecoris fit, qui se insinuant in extremitates

militates ramorũ venæ portæ, vbi in iecoris substantiam dispergitur, tunc circa dexteram præcordiorum partem grauitatis sensus percipitur aliquãdo cum dolore obtuso, aliàs etiam nonnihil intenso. Idem etiam à multis crassis viscosisque alimentis fieri solet, dum vsu balneorum, aut exercitio validiore mox à cibo, in iecur rapiuntur. Idem malum fit ab humoribus crassis à cerebro in ventriculum delapsis, aut circa intestinorum loca coaceruatis, simili ratione ad iecur transmissis. Aperientium quoque vsus medicamentorum ventriculo existente pleno crudis humoribus, eandem obstructionem aliquando facere solet. Aliquando quoque ex densis halituosisque vaporibus, cùm exitum non habent, propter corpulentiam quam induerunt, malum etiam istud excitatur, sentiúntque laborantes non solùm grauitatis, sed etiam distensionis tunc sensum.

PROGNOSTICA. Totius corporis extenuationem fieri ex eius diuturnitate necessum est, propter alimenti pænuriam. Ex iecoris obstructione longiuscula multi grauésque in corpore nascuntur morbi; hinc enim durus sine dolore tumor, inflammatio, febris, humorum putrefactio, fluxio alui, iliaca passio, colicúsque dolor, icteritia, hydrops. Frigidi humores dum diu in iecoris vasculo continentur, demum quoque iecoris propriam substantiam in frigidam mutant, vnde tunc hydrops facilè se insinuat. A natiuitate ob viarum paruitatem, si facta sit obstructio, curam non admittit, bono tamen regimine à multis ægritudinibus præseruari potest, quæ ad huius præsentiam subsequi solent.

Methodus pro curatione

OBSTRVCTIONIS IECORIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr calidus atque clarus.

Cibus. Ea quæ calefacere obstructionémque tollere possunt, admittantur; quæ autem succum crassum generare solent, vitentur. In iusculis coquantur radices petroselini, fœniculi, apij, asparagi, eorundémque semina, folia cichorei, pulegij, hyssopi, intubi, porrum. Copiam vitet ferculorum; neque admittat alimenta priusquam digesta sint quæ prius sumpta fuerunt; túncque ita moderatè victitet, vt famis reliquiæ maneant dum à mensa surgit.

Potus sit ptisana, vinúm tenue atque vetus. Vina verò dulcia, astringentia, necnon crassa, vitentur. non bibat priusquam pro ratione alimentum assumpserit.

Exercitia sumpto cibo vitentur, & maximè equidem balnea. Interposito autem spatio exercitium admittatur moderatum, quies equidem noxia.

Somnus diurnus vitetur atque diuturnus; sitque nocturnus quasi septem horarum.

Excrementa alui respondeant.

Animi accidentia vitentur, ira nimirum, tristitia, sollicitudo.

Ea verò quæ lætitiam mouere possunt, admittantur.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. Byzantinus, de eupatorio, absinthio, capillorum Veneris.

Oxymel

Oxymel simplex, compositum, squilliticum, oxysaccharum.

Mel rosatum.

Aqua fœniculi, asparagi, cuscutæ, absinthij, eupatorij, apij.

Decoctum radicum ireos, rubiæ maioris, asari, petroselini, squillæ, scolopendriæ, calaminthæ, eupatorij, prasij, hyssopi, cichorei, seminum anisi, fœniculi, capillorum Veneris, hepaticæ, absinthij, cuscutæ, cicerum, vuarum, cinnammomi, melle, acetóque addito.

Syr. acetosus compositus de cichoreo cum rhabarbaro.

Oxymel squilliticum, syr. de quinque radicibus.

Syr. endiuiæ eiusdémque decoctum, calorem præternaturalem remittit, qui obstructioni iecoris cõiungitur.

Aqua intubi, cichore, lupuli, endiuiæ, cuscutæ.

Decoctum cicerum rubrorum, lupinorum, fructuum alkekengi, cuscutæ, endiuiæ, squinanthi, chamæpityos, radicum graminis, fœniculi.

Prioribus, aperientibus, incidentibus detergentibúsque medicamentis vtemur; si obstructio iecoris fiat à materia frigida, crassa atque viscosa, cum qua nec febris, nec sitis, nec ardor adest. Secundo verò loco positis vtemur, si caliditas, sitis, suspicióque febris cum ipsa obstructione concurrat. In omnibus autem obseruandum ne à principio incipiamus cum medicamentis fortiter aperientibus, ne materias ruere faciamus ad hepar.

VACVANTIBVS.

Venæ iecorariæ dextræ sectio fiet, si in vetustatem malum necdum abierit; aut si materia crassa sanguini copiosè permisceantur; hanc enim loco moueri cogit sanguinis missio. In hæmorrhoidibus tamen, mensibúsque suppressis, cruris venam secabimus.

Electuarium Indum, diaphœnicum.

Agaricus trochiscatus, hiera picra.

Pillulæ alephanginæ,aggregatiuæ,de eupatorio.
Pillulæ de rhabarbaro,de agarico.
Rhabarbarum,cassia,manna.
Decoctum radicum petroselini, asparagi, fœniculi,rusci,apij,foliorum absinthij, prasij,hyssopi, chamæpityos,chamædryos,seminum anisi,epithymi,senę,agarici,rhabarbari,turbith,oxymelite addito.

CORROBORANTIBVS *hepar, obstructionémque tollentibus.*

Trochisci de rhabarbaro,de eupatorio,de absinthio.
Diarhodon abbatis.
Diagalanga.
Aromaticum rosatum.
Syr.de eupatorio.
Diacurcuma,dialacra.
Dianisum,diambra.
Pistaciæ,vuæ passæ,endiuiæ tres species.
Hepar lupi.
Rhabarbarum.
Succus granati acidi permistus cum oxymelite.
Absinthium,eupatorium,cuscuta,cichoreum,spica nardi,fumaria,dracunculus,radices asparagi,asari.
Radices acori,rusci, semina anisi, lupini, amygdalæ amaræ.
Epithema ex vino mediocriter adstringente,in quo coquantur radices cyperi, asari, folia eupatorij, absinthij,capillorum Veneris, flores spicæ, cassia lignea, cinnamomum.
Vnguentum ex oleo spicę,absinthij,cinnamomo,cassia lignea,aceto & cera.
Emplastrum de meliloto.
Diachylum ireatum commune.

Quæ multum sunt viscosa, aut stiptica, hîc vitanda omninò sunt;ea enim potiùs obstructionem augebunt.

CORRIGENTIBVS *symptomata.*

Hydrops.

Colica.
Iliaca.
Fluxus ventris.

Hæc accidentia, aliíque multi morbi qui ex obstructione iecoris nascuntur, vti suis locis indicatur, curari debent.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in OBSTRVCTIONE HEPATIS sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.

CVRATIO OBSTRVCTIONIS HEPATIS.

℞ radicum asari, angelicę ana ℨ vj. eupatorij, lupulorum, absinthii, cuscutę ana m. j. seminum anisi ℥ j. fructuum alkekengi ℥ ß. cicerum rubrorum ℨ iij. agarici albi & leuis ℨ ij. ß. coquantur in aqua q.s. ad libram vnam & mediam: colaturæ adde diaturbith cum rhabarbaro ℨ vij. olei absinthii ℥ iij. fiat *Clystere*.

℞ pulpę cassię recenter extractę ℥ j. rhabarbari electi, agarici trochiscati ana ℈ j. ß. trochis. de eupatorio ℈ j. sacchari albissimi q.s. fiat *Bolus*.

℞ syrupi de cichoreo cum rhabarbaro, syrupi Byzantini, acetosi compositi, de eupatorio ana ℥ j. aquarum cuscutæ, vini albi odoriferi ana ℥ vj. fiat *Iuleb*. aut,

℞ oxymellis compositi ℥ ij. oxymellis squillitici ℥ j. decocti eupatorii, seminum endiuię, radicum fœniculi, asparagi, petroselini, dracunculi ℥ x. fiat *Iuleb*; cum sacchari quantitate sufficienti.

℞ radicum gentianæ, asari ana ℥ ß. eupatorii, capillorum Veneris, endiuiæ, cuscutæ, chamędryos ana m. j. seminum carui, cicerum rubrorum, fœniculi ana ℨ iij. cinnamomi, macis, rhabarbari ana ℨ j. ß. coquantur in aqua q.s. ad ℔ j. ß. colaturæ adde oxymellis squillitici ℥ iij. fiat *Potio* in causa frigida.

℞ radicum fœniculi, petroselini, asparagi ana ℥ j. ß. cuscutæ, foliorum absinthii, eupatorii ana m. ß. seminum fœniculi, anisi, ana ℥ ß. glycyrrhizæ rasæ ʒ iij. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. iuiubarum, sebesten ana numero viij. senæ Alexandrinæ ℥ j. agarici albi & leuis ℥ ß. rhabarbari electissimi ʒ ij. zinziberis, salis gemmæ ana ʒ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ adde syrupi Byzantini ℥ iij. fiat *Potio*.

℞ radicum eringii conditarum ℥ ij. corticum aurantiorum conditorum ℥ j. galangæ conditæ, florum sambuci conditorum ana ℥ ß. diarhodonis abbatis, trochiscorum de rhabarbaro ana ʒ ij. syrupi de eupatorio q. s. fiat *Mixtura*: dentur ante cibum dragmę duę aut tres.

℞ diacatholiconis, diaphœniconis ana ʒ iij. agarici trochiscati, rhabarbari electissimi ana ℈ j. syrupi Byzantini ℥ j. aquarum intubi, cichorei ana ℥ j. ß. fiat *Haustus*.

℞ pillularum de rhabarbaro ʒ j. pillularum de agarico ʒ ß. diagridii gr. iij. syrupi Byzantini q. s. fiant *Pillulæ* octo numero.

℞ benedictæ laxatiuę ʒ iij. rhabarbari ʒ j. syrupi de eupatorio ℥ j. aquarum endiuię ℥ iij. fiat *Haustus*.

℞ sp. diarhodonis abbatis ℈ ij. trochiscorum de rhabarbaro ʒ ß. radicum aristolochiæ rotundæ, asari ana ℈ ß. seminis fœniculi, anisi, rhabarbari, cinnamomi ana gr. xij. sacchari albissimi in aqua cuscutę & eupatorii dissoluti q. s. fiat arte *Electuarium* in tabulis.

℞ trochiscorum de rhabarbaro ʒ iij. dialaccę, diarhodonis abbatis, dianisi ana ʒ j. ß. radicum asari, glycyrrhizę rasæ ana ʒ ß. iecoris lupini ℈ iiij. seminum anisi ʒ j. succi fumi terrę in trochiscorum formam redacti ʒ iij. ß. syrupi de eupatorio, Byzantini ana q. s. ad electuarii mollis consistentiam, fiat *Mixtura*.

℞ foliorum absinthii m. j. cuscutæ m. j. ß. florum sambuci m. ß. rhabarbari electi, radicum asari ana ʒ ij. infundantur in vini generosi ℔ ij. viginti quatuor horarum

rarum ſpatio, bibat alternis diebus hauſtum duabus horis ſumpto *Electuario*.

℞ trochiſcorum de rhabarbaro, de eupatorio ana ʒ iij. fiat *Puluis*, detur ʒ j. cum ſucci endiuię ℥ iij. oxyſacchari ſimplicis ℥ j. aquę cuſcutę, eupatorii ana vncia media.

℞ vnguenti martiati, olei ſpicę, abſinthii ana ℥ ß. ſpicę, cinnamomi electi ana ℈ j. aceti guttas aliquot, ceræ parum, fiat *Vnguentum* molle.

℞ florum camomillę, meliloti ana m. j. foliorum eupatorii, abſinthii ana m. j. ß. radicum cyperi ℥ j. cinnamomi, ſpicæ ana ʒ j. caſſiæ ligneæ ʒ ß. cumini ℥ ß. furfurum ℥ j. coquantur in ſufficienti quantitate vini albi ad tertiæ partis conſumptionem, fiat iecori *Epithema*.

℞ florum camomillæ, meliloti ana m. j. ß. abſinthii, abrotani, eupatorii, cuſcutæ ana m. j. ciceruṁ rubrorum ℥ j. ſeminum endiuiæ, apii ana ℥ ß. ſpicæ nardi ʒ ij. ß. coquantur in aqua q. ſ. ad mollitudinem; hinc adde olei amygdalorum amygdalorum amarorum q. ſ. fiat *Cataplaſma*.

℞ radicum althęę ℥ iij. eupatorii, cuſcutę, endiuiæ, fœniculi, maioranę, fumarię, violarum ana m. iij. florum camomillæ, meliloti ana m. ij. ß. ſeminum fœnugræci ℥ vj. coquantur nonnihil in aqua q. ſ. pro balneo. Humores craſſos vias communes obſtruentes, emollit atque eliquat, naturæque obedientes reddit.

℞ emplaſtri de meliloto ℥ j. ß. radicum aſari ʒ ß. maſtiches ʒ j. abſinthii ſicci ℈ j. ß. olei ſambucini q. ſ. fiat arte *Cerotum*.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione OBSTRVCTIONIS IECORIS, quæ à materia crassa potissimùm fit, inseruiens.

Omnium primò humores obstructiones facientes, naturæ obedientes reddemus medicamentis incidentibus, subtiliantibusque quos vbi concoctos obseruabimus, purgante aliquo medicamento è corpore educemus. Demum vtemur medicamentis tollentibus obstructionem: liberatis autem obstructionibus, intemperiem emendabimus, viscus roborabimus, putridaque excludemus. Postremò symptomata grauia si aliqua molestent, placabimus. Quæ omnia nunc anteaque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Debet autem æger præscriptis vti medicamentis per plures dies propter mali pertinaciam. Diligentem quoque operam dabit æger vt bona fiat digestio tam prima quàm secunda, in quem finem tenui vtemur diæta tam tempore prandij quàm cœnæ. Illi quoque qui frequenter incurrunt obstructionem hepatis, ea quæ lentum crassumque succum generare possunt, ablegabunt. Si à materia calida crassaque hoc malum fiat, cum decocto cichorei, endiuiæ, oxalidis, rhabarbari, syrupoque de cichoreo cum rhabarbaro emendetur. Aut ℞ radicum fœniculi, rusci, petroselini, graminis ana ℥ j. endiuiæ, cichorei, cuscutæ, capillorũ Veneris ana m. j. seminum endiuiæ, cucumeris, cicerum rubrorum ana ℥ ß. anethi ℥ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ adde syrupi Byzantini ℥ iij. fiat arte Syrupus.

Metho-

Methodus pro cognitione

DEBILITATIS HEPATIS INSERVIENS.

HEPATIS DEBILITAS, ſeu hepatici dicuntur, cùm citra manifeſtum aliquod in viſcere malum imbecillitas iecoris accidit ex ſola intemperie. Hepatis autem propria principaliſſimaque facultas ſeu actio, eſt vis ſanguifica, quod ei ex propria ſuæ ſubſtantiæ obtigit proprietate, quæ non ex quauis intemperie mox labefactatur: neceſſum enim eſt vt illa intemperies, antequam iecoris actionem propriam imminuere poterit, ita altè radices agat, vt ad iecoris ſubſtantiam perueniat, eiuſque vires & harmoniam diſſoluat. A quacumque autem intemperie hoc fiat, iecur proprium ſuum officium non facit niſi diminutè; excrementa enim tunc funduntur quæ aquam referunt, in qua carnes recenter mactatæ, lotæ ſunt. Quamdiu autem hæc actio propria iecoris labefactata non erit, edet corruptas facultas actiones, non imminutas. Non ergo ab omni intemperie propria iecoris actio læditur; cùm ab ea ſolùm fiat, quæ diuturnitate temporis ſubſtantiam iecoris, vireſque reſoluit. Quòd autem per aluum reddantur potiùs quàm per alia loca huiuſmodi excrementa, fit propterea quòd natura magna ex parte expellere ſoleat ſuccum imperfectè tranſmutatum à iecore ob eius debilitaté per inteſtina, propterea quòd ſit via magis propinqua, quam per vrinarios meatus, per quos tamē contingit aliquando huiuſmodi ſuperfluitates loturam carnis referentes quoque excludi; vnde nonnullos contingit decipi, qui à calculo ſemper hoc fieri exclamant. Contingit quoque per aluum ſubinde ſincerum quaſi excludi ſanguinem, & id quidem abſque dyſenteria, & he-

pate quoque bene constituto; id potissimùm fit cùm rupta aliqua vena est in inferioribus partibus ipsius iecoris. Contingit rursus per aluum excludi sanguinem magis nigricantem, qui præ se fert aliquando atram bilem, à qua tamen differt, quòd lintea ea tincta rubeant; hoc autem fit dum vena aliqua rupta est in superioribus partibus. Sæpe quoque sanguis per aluum redditur, propterea quòd consueta vacuatio aliqua substiterit, aut propterea quòd mutilatum est aliquod membrum, sed quemadmodum tunc in magna copia subitò profunditur, sic subitò quoque desinit, suis temporibus recurrens. Aliquando quoque ab hæmorroidibus, nonnumquam quoque à iecoris apostemate, necnon eiusdem vlcere sanguis profunditur per sedem, quæ omnia suis locis dicuntur pleniùs: nec enim quicquam de iis sanguinis excretionibus hîc agimus, cùm propter propriam iecoris actionem læsam non proueniant. Sola itaque ea inter dictas sanguinis excretiones, in qua ea quæ excernuntur per aluum, aquam referunt, in qua carnes recenter mactatæ, lotæ sunt, iecur ipsum citra manifestum aliquod in viscere malum in propria essentia læsum esse ostendit.

Pars affecta. Iecur hîc oblæditur, id quod ex proprij muneris læsione constat, per speciem eorum, quæ excernuntur. Contingit equidem hac ratione iecur, vbi malum altiùs radices egerit, sanguinem probè non elaborare, sed potiùs crudum aquosumque relinquere, vnde excrementa per aluum loturæ carnium recenter enectarum similia excluduntur. Possumus autem vocare aquosum sanguinem; significat autem alimenta satis fuisse à ventriculo concocta, & etiam aliquamdiu in iecore inchoata, non tamen fuisse absoluta propter eius debilitatem: est autem symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis sanguificæ ipsius iecoris, quæ debilitata est.

Signa. A quacumque intemperie fiat hepatis imbecillitas, ita radicata vt spiritum caloremque eius natiuum

natiuum dissipare,& harmoniam,necnon vires & actionem dissoluere possit, perpetuò sanguinem aquosum & semicoctum,similemque aquæ in qua carnes recenter mactatæ,lotæ sunt,reddit absque dolore & copiosè. Semper quoque corporis color maximeque faciei,tristis efficitur; quodam equidem pallore,necnon virore fœdatur.

Cavsa. Imbecillitatis ipsius iecoris causa frequenter est frigida eiusdem intemperies,quæ quamdiu leuis est,albescit faciei color,parùm fætent quæ excernuntur, pauca excrementa redduntur,frigescit corpus atque intumescit;nisi cordis calor resarciat iecoris frigidam intemperiem, vrina tenuis est,nulla adest febris, neque sitis. aliàs à calida fit intemperie,quæ quamdiu leuis est, graueolentia sunt bileque crassa perfusa, subinde etiam variè colorata quæ excernuntur,vrina rufa est, sitis febrisque concurrit,linguæ videtur scabrities, flauus efflorescit in facie color, totum corpus plus æquo calet, præ cæteris tamen volæ manuum,plantæque pedum. Acres vapores per cutim sæpe deferri sentiuntur.Contingit etiam tandem biliosos humores vomitu expelli,ventrem plerumque astrictum habent,eò quòd validè attrahat calor. Quotiescumque verò humida intemperies substantiam iecoris alterauerit, vix sitit,sed potiùs oris concurrit humiditas,aluus plurima reddit excrementa aquosa,tenuiaque.Istis contraria in sicca intemperie concurrunt;corpus enim siccius squalidiusque redditur, tandem etiam iecoris vires harmoniaque dissoluitur,facies hinc tristi quodam pallore aut virore fœdatur. Quæ deiiciuntur primò liquida sunt, vt cremor; tandem præter alia symptomata concurrit fluxus prædictus hepaticus, in quo cruenta sunt quæ deiiciuntur, loturamque referunt carnium recenter enectarum,hæcque excrementa variè tandem mutantur,prout variè intemperatum est ipsum iecur.

Prognostica.Si antiqua fuerit hepatis debilitas, difficillimè emendatur, temporeque aut in malum

corporis habitum, vnde debilitas totius fit corporis, aut in hydropem vertitur, potissimùm si à frigida intemperie ortum habeat. Hinc tempore colliquationes fiunt, primò quidem ipsorum humorum, deinde ipsius etiam carnis, hinc totum corpus consumitur. Frequenter quoque contingit in hac iecoris debilitate sanguinem vltrò è naribus profundi, aliquando verò id fit per vterum, interdum verò per hæmorrhoides, nonnunquam etiam per vrinarios meatus.

Methodus pro curatione

DEBILITATIS HEPATIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr conuenit temperatus.

Cibi qui facilè concoquuntur, quíque modicè calefaciunt, offerantur; carnes caponum, gallinarum, phasianorum, perdicum, pullorum, paruarum auicularum. Inter olera fœniculum, saluia, hyssopus, saturcia, intubus conueniunt. Iuscula condiantur caryophyllis, cinnamomo, galanga. Vuæ passæ inter fructus maximè conueniunt.

Potus: tenue atque odoriferum bibat vinum.

Exercitium moderatum otio præferatur.

Somnus sit mediocris.

Animi perturbationibus non molestetur.

PRÆPARANTIBVS.

Syr. de eupatorio.

De absinthio.

De endiuia, de cichoreo cum rhabarbaro.

Aqua

Aqua endiuiæ, cichorei, eupatorii, cuſcutæ.
Decoctum radicum aſari, fœniculi, petroſelini, cichorei, endiuiæ, cyperi, ireos, abſinthii, origani, menthæ, eupatorii, roſarum, calaminthæ, cuſcutæ, hyſſopi, ſeminum cumini, aniſi, hordei, calami aromatici, cinnamomi, vuarum paſſularum, addito melle & aceto.

VACVANTIBVS.

Diaprunum ſolutiuum.
Electuarium Indum.
Electuarium de ſucco roſarum.
Hiera picra.
Tamarindi.
Sena.
Rhabarbarum.
Agaricus, myrobalani.

Si in iecoris corpore, aut venis annexis humores frigidi, aut bilioſi, ex frigida calidáve iecoris intemperie orti atque corrupti obhæreant, nec à natura expellantur, euacuabimus eoſdem medicamentis conuenientibus, quibus ſemper quæ corroborare iecur poſſunt, addemus.

CORROBORANTIBVS *intemperiémque relictam emendantibus.*

Diarhodon abbatis, diamargaritum frigidum.
Dialacca, diacurcuma, cum aqua abſinthii, ſyrupo de eupatorio.
Electuarium diatrion ſandalinum.
Trochiſci de rhabarbaro, de eupatorio.
Trochiſci de abſinthio.
Saccharum roſaceum.
Phylonium Romanum.
Rhabarbarum.
Hepat lupi.
Cochlearum carnes.
Syr. abſinthii, eupatorii; & aquæ earundem.
Aqua è limacibus deſtillata.

Aqua hordei, in qua endiuia, cichoreum decocta sint.
Cuscuta, vuæ passæ, pistachia, endiuia, intubus.
Absinthium, eupatorium, spica, squinanthum.
Cinnamomum, calamus aromaticus, myrrha, vnicornu, rasura eboris.
Aqua mellis, mel, terebinthina, virulentum atque putridum abstergunt, prioraque, si quid corrupti est, emendant.
Epithema æstate frigidum actu, hieme verò calidum, ex aqua rosarum, acetosæ: lactucæ, nymphææ, sandalis rubris, diarhodone abbatis, diatrio sandali, camphora.
Fomentationes ex decocto rosarum, acetosæ, camomillæ, absinthij.
Vnguentum ex oleo rosarum, nymphææ, cydoniorum, mastiches, camphora, sandalis albis & rubris, aceto, oleo absinthij. Lana iisdem madefacta, illi loco vbi iecur est situm, imponatur.
Diagalanga, dianisum, diacalamintha.
Diacinnamomum, trochisc. de rhabarbaro; saccharum saluiæ, aqua mellis destillata.
Syr. de cichoreo, aqua endiuiæ, cuscutæ, cichorei.
Absinthium, eupatorium, cassia lignea, cinnamomum, acorus conditus.
Hepar lupi, nardus Celtica, squinanthum.
Epithema ex decocto caryophyllorum, cinnamomi, iunci odorati, eupatorij, radicum asari, seminum fœniculi, anisi, ameos, quibus addetur diagalanga, diacinnamomum, aqua eupatorij, cuscutæ, acetum.
Vnguentum ex oleo nardino, mastichino, spicæ, absinthij, ligno aloës, mastiche, caryophyllis, cinnamomo, succo eupatorij.
Ceratum stomaticum Galeni, ceratum ex radice asari, ireos, iunco odorato, absinthio, eupatorio, meliloto, thure, mastiche, myrrha, farina seminum lupinorum, fœnugræci, oleo mastichino, rosato, nardino.
Oleum in quo radices enulæ campanæ, gentianæ, cyperi vi-

peri vi-

peti vires depoſuerint.
Dialacca, diacurcuma.
Syr. de abſinthio.
Hepar lupi, ſpodium, ſaccharum roſatum.
Vnguentum ex oleo abſinthij, nardino, iis incoquantur radices enulæ campanæ, gentianæ, iridis.

Prioribus vtemur, dum calida intéperies in cauſa eſt, ex iis autem ſi nonnulla fuerint calidiora iuſto, ad temperiem reduci poterunt commodè cum aqua endiuiæ. Sequentibus in frigida intemperie vtemur; vltimo verò loco poſitis, in humida. Nonnulla eorum omni quaſi iecoris intemperiei conueniunt.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAmenta nobilia in DEBILITATE HEPATIS ſæpius cum ſumma ſalute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.

CVRATIO DEBILITATIS HEPATIS, ob frigidam cauſam.

℞ ſyrupi de abſinthio, de eupatorio ana ℥ j. ſe. endiuiæ, oxymellis compoſiti ana ℥ ſe. aquarum eupatorij, endiuiæ, centaurei minoris ana ℥ iiij. fiat *Iuleb.*

℞ radicum angelicæ, fœniculi, petroſelini ana ℥ j. ariſtolochiæ rotūdæ, gētianæ ana ℥ ſe. eupatorij, ſaluiæ, fumiterræ ana m. j. ſe. abſinthij, menthæ ana m. ſe. glycyrrhizæ raſæ ʒ v. rhabarbari ʒ ij. ſenæ Alexandrinæ ℥ j. agarici albi & leuis ʒ ij. zinziberis ʒ j. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ſem. colaturæ adde ſyrupi de eupatorio ℥ iij fiat *Potio.*

℞ pillularum de agarico, cochiarum, de rhabarbaro ana ℈ j. cum ſyrupo de eupatorio q. ſ. fiant *Pillulæ* octo numero.

℞ diagalangæ ʒ j. ſe. trochiſcorum de abſinthio ʒ j. ſeminum endiuiæ ℈ j. ſacchari albiſſimi in aqua indiuiæ

V

dissoluti q.s.fiat *Electuarium* in tabulis.

℞ trochiscorũ de rhabarbaro ℥ sem.de absinthio ʒ ij. dialaccæ ʒ j. se. aureæ Alexandrinæ ʒ j. radicum asari, aristolochiæ rotundæ, hepatis lupini ana ℈ j.se.fiat *Electuarium* molle cum syrupo de eupatorio quātum satis.

℞ radicum asari ʒ ij.glycyrrhizæ rasæ, seminum anisi, apij ana ʒ j. vuarum passarum ℥ j. amygdalorum amarorum ʒ vj.trochiscorum de absinthio ʒ ij. syrupi de absinthio q.s.fiat *Conditum*.

℞ aromatici rosati Gabrielis, diagalangæ, diarhodonis abbatis ana ʒ ij.glycyrrhizæ ʒ j.vuarum passarum ℥ j.se.seminis anisi ʒ j *ß*.iecoris lupini exiccati ʒ ij se.conseruæ florum anthos ℥ j.se.corticum citri conditarum ℥ se.syrupi de eupatorio q.s.fiat *Mixtura*.

℞ foliorum eupatorij, absinthij ana m.j.se.spicæ nardi, florum camomillæ ana m.j.se.rorismarini m.j.cinnamomi ʒ j.se.in æqua portione vini & aquæ coquantur, fiat *Fotus*.

℞ olei de absinthio, mastichini ana ℥ sem. nardini, rosarum ana ʒ ij. caryophyllorum, cinnamomi ana ℈ j.sem.succi eupatorij ℥ j.aceti & ceræ parum, fiat *Vnguentum*.

℞ florum camomillæ, meliloti ana m.j. sem. seminum lupinorum ℥ sem. foliorum absinthij, eupatorij ana m. j. sem. rosarum rubrarum m. sem. coquantur ad mollitudinem, addendo olei de absinthio q.s.fiat *Cataplasma*.

Si à calida fiat causa, ℞ syrupi violarum ℥ ij. acetosi simplicis & compositi ana ℥ j.aquarum endiuiæ, cuscutæ, eupatorij ana ℥ iij.misceantur, fiat *Iuleb*.

℞ radicum fœniculi, asparagi, petroselini ana ℥ j. foliorũ senecionis m.j.se.foliorum cichorei, endiuiæ, chamæpytis, cuscutæ, eupatorij ana m.j. seminum anisi ℥. se.glycyrrhizæ ʒ iij.vuarum passarum ℥ j. rhabarbari ʒ ij.se.agarici ʒ j.se.cinnamomi ℈ iiij.coquantur in aqua q.s. ad ℔. j. sem.colaturæ adde syrupi de cichoreo cum rhabarbaro ℥ iij.fiat *Potio*.

℞ hordei

℞ hordei mundati m.iij.endiuiæ,cichorei, actimonij ana m.j.ſe.lactucæ m.ſe.ſeminum endiuiæ,cucurbitæ,melonum ana ℥ ſe.glycyrrhizæ raſæ ʒ v.florum violarum m.j. coquantur in aqua q.ſ. ad tertiæ partis conſumptionem:ad ℔ j.ſe.colaturæ addantur ſyrupi de cichoreo cum rhabarbaro ℥ iij.fiat *Potio*.

℞ terebinthinæ Venetæ in aqua endiuiæ lotæ ʒ ſe. ſeminum endiuiæ ℈ ij. rhabarbari electi ʒ j. roſatæ nouellæ ℈ ſe.ſacchari q.ſ.fiat *Bolus*.

℞ roſatæ nouellæ ʒ ij.diarhodonis abbatis ſine moſcho,diatragacanthi frigidi ana ʒ j.ſe.iecoris lupini ℈ ij. ſacchari albiſſimi in aqua endiuiæ diſſoluti ana q.ſ. fiat *Electuarium* in tabulis.

℞ diarhodonis abbatis ʒ ii. trochiſcorũ de rhabarbaro,ſeminum endiuię,diatrium ſandalorum,diamargariti frigidi ana ʒ i. ſe. vuarum paſſarũ ℥ i.ſyrupi de cichoreo cum rhabarbaro q.ſ.fiat *Electuarium* in forma opiati.

℞ iecoris lupini ʒ i.ſem. radicum cichorei ʒ ii.ſchœnanthi ℈ i.cornu cerui ℈ ſe.glycyrrhizę ʒ i.ſe.rhabarbari ℈ ii.ſe.ſpicę gr.xii.fiat *Puluis*,doſis ʒ i.cũ aqua mellis.

℞ iecoris lupini ʒ i.rhabarbari ʒ ii. ſpicæ nardi ℈ ſe. terebinthinæ Venetæ in aqua endiuiæ lotæ q.ſ. fiat *Maſſa*,ſumat bolum vnum aut alterum alternis diebus.

℞ roſarum rubrarum ,florum camomillæ, cichorei, ſcariolæ ana m.i.ſe.ſummitatum abſinthii m.i.ſandalorum alborum & rubrorum ana ʒ vi. camphoræ ℈ ii.ſe. cichorei , endiuiæ ana m.i. ſem. coquantur in aqua q.ſ. pro *Fotu*.

℞ olei violarum ℥ i.roſacei ℥ ſe.camomelini ʒ vi.ceræ & aceti parum.fiat *Vnguentum*.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione DEBILITATIS HEPATIS.

Magna ex parte ſit ab intemperie eius frigida; vel primariò,ſæpius etiam ſecundariò, dum ſcilicet calori immodico ſuccedit,ſiue attractrix , ſiue retentrix , ſiue alteratrix facultas imbe-

cillis tantùm euaserit, siue omnes simul, id quod magna ex parte accidit, eò quòd cùm una fuerit imbecillis facultas naturalis, omnes ferè debilitantur. Hanc itaque intemperiem emendabimus medicamentis quæ modicè corroborare possunt hepar necnon obstructiones aperire, cùm obstructio ferè semper concurrat. Si autem hæc intemperies foueatur à multitudine crudorum humorum, eos naturæ obedientes reddemus; hinc purgante medicamento euacuabimus: postremò iecur roborabimus, intemperiémque relictam emendabimus. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Sicca autem si sit hepatis intẽperies, conueniunt balnea, lactis vsus, & quæ humiditatem restaurare possunt naturalem, & quæ hecticis prosunt. De debilitate autem hepatis quæ prouenit ratione alicuius tumoris, qualis est inflammatio, erysipelas, scirrhus, œdema, aut ratione magnæ exulcerationis, aut denique abscessus, hîc nequaquam agimus, cùm propriis locis horum cura tradatur. Syrupus de eupatorio, electuarium diatrium sandalorum in iecoris debilitate sæpiùs locum habent, eò quòd roborent facultatem iecoris retentricem, attractricem, alteratricem & expultricem, quæ omnes ex vnius læsione perturbari solent.

Methodus pro Cognitione

TVMORIS TVM DVRI TVM LAXI, IPSIVS SPLENIS INSERuiens.

SPLENIS TVMOR, sæpe ex eius inflammatione minus rectè curata ortum habet. Contingit autem splenem citò vt iecur indurari, necnon intumescere: quamuis habeat substantiam magis raram quàm iecur; eius enim alimentum admodum est crassum.

San-

Sanguinis præterea feces seu limum, partémque eius magis terrestrem & impuram excipere debet. Propter raritatem autem substantiæ, contingit splenem eousque aliquando increscere, necnon intumescere, vt sinistram ventris partem omnino quasi impleat, sicque quasi sistit septum transuersum, ne liberè attolli deprimive possit dum respirationi inseruit; vnde aliquando quasi grunnitus in somno eduntur frequentes atque magni, magnáque difficultas spirandi accedit. Hepar quoque citò induratur, propterea quòd multum est compactum eius corpus, venásque minimas habeat, vnde accidit ea quæ crassiorem nacta sunt substantiam; facilè obhærere in eius meatibus, sicque indurescere.

PARS AFFECTA, est ipse lien, quod ex dolore cum positu intelligitur, & grauitate.

SIGNA. In loco splenis tumor percipitur ob copiam materiei, & dolor grauans. Subinde quidem tumor laxus est, aliàs etiam durus, qui aliquando vniuersum hypochondrium implet, parsque materiei aliquando in omentum transfunditur; aliàs verò lienis capacitate concluditur. Dum se cursu vel labore exercet æger, difficiliùs spirat; id quod etiam accidit dum in dextrum latus decumbit, magis quàm si in sinistro quiescat, eò quòd non ita suspendatur viscus, neque diaphragma ita à visceris magnitudine premitur. Cibum malè concoquunt; satis tamen appetunt sic laborantes. Multa fit oris saliuatio. flatus multi in corpore generantur qui rugitum fluctuationémque in sinistra corporis parte excitant, ibidémque venter intenditur. Corporis magna segnities concurrit. Insomnia fiunt turbulenta, capitisque fit grauitas; hinc tumiditas, rerúmque contemptus concurrit. Aluum adstrictam magna ex parte habent. Cùm autem materia mali magis corrumpitur, fureréq; quasi in corpore incipit, tunc prædicta omnia grauiora, manifestioráque fiunt, faciei color vitiari incipit, totúmque corpus inuadit & vitiat; hinc os malè olet, gingiuæ exeduntur, à dentibúsque discedunt, intumescit locus

ſub inferiori palpebra,eruptio fit ſanguinis,ſub noctem pedes intumeſcunt, ſanguis è naribus quoque profunditur ſępè,magis prauo colore facies imbuitur, maculę multæ ſubnigræ , aliàs etiam vlcera mala & quæ difficulter ſanãtur,in manibus tibiiſque efflorefcunt:pręſertim ſi ſanguis per nares non fundatur : tandem ſomnus admodum fit grauis atque turbulentus, & ſpiritum maxima cum moleſtia,& grunnitu quodam atque ſtertore tunc ſæpe ducit æger,potiſſimùm prima noctis parte.

Cavsa. magna ex parte ex melancholico humore, qui fex ipſius eſt ſanguinis, hoc malum naſcitur , dum in liene magna copia è venis ipſius corporis raptus , ibi diutius ſubſiſtit , quod alioqui fit propterea quòd vniuerſæ corporis venæ huiuſmodi ſanguine melancholico abundant. Hoc enim viſcus à natura deſtinatum eſt, vt illum excipiat : aliàs vberius in liene colligitur quàm par eſt , eò quòd meatus obſtructi ſunt , per quos hoc excrementum è liene in ventriculum aut aluum deturbari ſolet. Tantáque ſubinde eius coaceruatur copia , vt vniuerſum lienem diſtendat. Cùm itaque eius copia magna in liene colligitur, tumor laxus primùm generatur: vbi autem diutius ſubſiſtit in viſcere, ob debilitaté virtutis expultricis, vel aliam aliquam ob cauſam,tempore vi caloris craſſeſcit& indureſcit, vnde obſtructiones venarum meatuúmque per quos expurgari ſolebat,oriuntur maiores,temporéque in duritiem abit materia,vnde ſcirrhus naſcitur lienis. Hoc quoque in inflammatione lienis fit,cum medicamenta nimium aſtringentia , aut nimium quoque diſſoluentia adhibentur. Aliquando etiam fit ab aquoſo pituitoſóque humore , qui aliunde eò deriuatur , vti videre ſæpe licet in illis qui longos morbos , frigidos humidóſque euaſerunt.

Prognostica. Per initia dum tumor increſcit. non ita difficilis eſt curatio : at ſi is aliqualiter abſoluatur, nunquam quaſi medicamentis tollitur. Minus autẽ periculi eſt in lienis tumore quàm ſi ięcori inhæreat,

varij

varii tamen eius euentus sunt, aliquibus enim modo minuitur, modò increscit, qui prędictis molestiis etiam perturbantur; aliis verò durus permanet tumor, & id quidem aliquando fit absque incommodis, permultos etiam annos durans, dum non ita in magnam extuberat molem. Frequenter autem in hydropem, intestinorum leuitatem, corporis liquationem, quartanámque febrem transire solet: quę mala medicamentis difficulter sanantur. Item aliquando hinc phthisis, cancer, hemitritæi, scabiésque enascuntur.

Methodus pro curatione

TVMORIS SPLENIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit clarus atque lucidus.

Cibus qui aperiendi aliqualem vim habet, & qui facilè concoquitur, bonúmque sanguinem generare possit, conuenit; ea verò quę crassum succum atque glutinosum generare possunt, vitentur; vti sunt carnes porcinę, leporinę, bouinę. Tenui quoque vtatur diæta. Flores autem capparum plurimùm hîc laudantur.

Potus sit vinum subtile, quod aqua in qua ferrum candens sæpius extinctum sit, dilui poterit. ab aqua omninò abstineat.

Exercitium plurimùm prodest moderatum, antequam alimenta sumantur. frictiones quoque, necnon sudorum prouocationes fiant.

Somnus sit mediocris, nequaquam autem admittetur statim post sumptum alimentum.

Alui excrementa respondeant.

Animi pathemata vitentur, cùm offendere soleant concoctionem.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. de epithymo, fumaria, scolopendria.

Oxymel simplex, compositum, squilliticum,

Syr. acetosus simplex, de calamintha.

Syr. de duabus & quinque radicibus, syr. de pomis.

Aqua intubi, scolopendriæ, tamarisci, asplenij.

Decoctum sarsæparillæ.

Decoctum corticum & radicum genistæ, tamarisci, capparorum, cichorei, endiuiæ, ebuli, rorismarini, seminis agni casti, portulacæ, centaurei minoris.

Pluribus diebus vtetur tum præsentibus, tũ subiectis medicamentis, eò quòd difficulter admodum humor iste melancholicus expurgetur.

VACVANTIBVS.

Venæ basilicæ sectio fiet partitis vicibus sinistri lateris, modò vires ferant, alioqui vena quæ ad medium digitum est, vel minimum, secabitur, si tamen antiquum sit malum, à venę sectione abstinebimus, cùm inde magis induresceret.

Pillulæ aggregatiuæ, aureæ, de agarico, de fumaria.

Pillulæ de lapide armeno, cyaneo.

Confectio hamech, hiera picra, hiera diacolocynthidos.

Diaphœnicum, diacatholicum, diasena N.

Sena, epithymus, polypodium quercinum, myrobalani Indi.

Clysteres, iis vtendum potiùs si in inferiori visceris parte obstructio constiterit, tumórve hæreat.

Subinde aliis atque aliis vtendum est medicamentis, ne vni natura assuescat, frequenter enim in hoc morbo repetenda sunt medicamenta purgantia ob mali pertinaciam.

MOL-

MOLLIENTIBVS *duritiem tumoris obstructionémque tollentibus.*

Decoctum sarsæparillæ.

Fomentatio ex foliis maluæ, tamarisci, scolopendriæ, asplenij, radicibus capparorum, seminibus lini, fœnugræci, floribus genistæ.

Vnguentum althææ, Agrippæ, de arthanitha.

Vnguentum ex oleo liliorum, capparorum, amygdalorum dulcium, adipe anserino, gallinę, butyro, medulla cruris vituli, aut cerui, succo cyclaminis, bryoniæ, gummi ammoniaco in aceto dissoluto, præstans admodum est remedium.

Vnguentum ex oleo capparorum, adipe camelorum, multum quoque emolumenti adfert.

Squilla cocta in oleo capparorum, addendo radices liliorum.

Ceratum hyssopi, ceratum ex oleo de lateribus, capparorum, amygdalorum dulcium.

Cataplasma ex foliis ebuli, maluæ, acantho, ficubus pinguibus, rad. liliorum alborum, ebuli, squilla in vino austero & oleo cocta.

Vnguentum ex gummi ammoniaco dissoluto in aceto squillitico, medulla vitulina, ceruina, pinguedine anatis, adipe struthionis, cameli, cera, butyro, aceto.

Emplastrum de meliloto compositum, diachylum simplex, magnum, de mucilaginibus.

Emplastrum ex oleo de lateribus, & gummi ammoniaco, præstantissimum est medicamentum.

CORROBORANTIBVS, *reliquiasque resoluentibus, intemperiemque relictam emendantibus.*

Diarhodon abbatis, trochisc. de eupatorio, de capparibus, de lacca.

Theriaca, diamuscum dulce & amarum.

Aromaticum rosatum, diacapparum.

Electuarium de baccis lauri.

Decoctum tamarisci, foliorum salicis, florum genistæ, scolopendriæ, radicum capparorum, ebuli, seminum genistæ, endiuiæ, rorismarini, epithymi.

Sarsæparillæ ʒ j. cum pul. myricæ.

Cappares plurimùm valent, scolopendriúmque.

Fomentum ex floribus camomillę, seminibus cumini, rutę, anisi, foliis pulegii, rutę, lupulorum, anethi, calaminthæ.

Lapis coctilis aut molaris candens sępius acerrimo aceto extinguetur, qui adhuc fumans frequenter splenis regioni superponetur linteolis.

Vnguentum ex oleo capparorum, rutaceo, mastichino.

Emplastrum de fermento.

Emplastrum ex gummi ammoniaco, opopanace, oleo cucumeris asinini, capparorum, aceto.

Cucurbitulę cum scarificatione venis quæ ad lienem nigricant admouendę, aut harum loco sanguisugæ, aut earundem venarum sectio fiet.

Cauterium actuale.

Vbi priorum medicamentorum ope durities splenis emollita erit, præsentibus discutientibus vtemur aliquamdiu, paulò post rursum ad emollientia transibimus, sicque alternatim hisce vtemur medicamentis. Validè autem resoluentia medicamenta hîc non admittantur.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in TVMORE SPLENIS *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO TVMORIS SPLENIS.

℞ syrupi Byzantini, fumarię, oxymellis simplicis ana ℥ j. de calamintha ℥ j. ß. aquarum fumarię, lupulorum, petroselini ana ℥ iiij. fiat *Haustus*.

℞ ra-

℞ radicum cyclaminis ℥ ß. radicum filicis ℥ j. corticum radicum capparorum, tamarisci ana ʒ iij. cuscutæ m.j. senę ʒ iij. glycyrrhizę ℥ ß. seminum anisi, fœniculi ana ʒ iij. coquantur in aqua q.s. ad ℔ j. ß. colaturę adde syrupi acetosi compositi ℥ iij. fiat *Potio*.

℞ corticum radicum capparorum, tamarisci, radicum ebuli ana ℥ j. fumariæ, cichorei, lupulorum ana m.j. ß. capillorum Veneris, thymi, ceterach ana m.j. epithymi m. ß. glycyrrhizę rasæ ℥ iij. seminum anisi ℥ ß. fœniculi ʒ ij. senæ Alexandrinæ, polypodii quercini ana ℥ j ß. agarici albi & leuis ʒ iij. zinziberis ʒ j. florum boraginis, genistæ ana m.j. coquantur in aqua q.s. ad ℔ j. ß. colaturę adde syrupi acetosi compositi ℥ iij. fiat *Potio*.

℞ confectionis hamech ʒ iij. diasenę ʒ j. diacatholiconis ʒ j. ß. syrupi de epithymo ℥ j. aquarum scolopendrię ℥ iij. fiat *Haustus*.

℞ pillularum Indarum, fœtidarum, agarici trochiscati ana ℈ j. pillularum de rhabarbaro ℈ ß. de lapide lazuli gr. vj. syrupi de epithymo q.s. fiant *Pillulæ* sex aut septem numero. sumat bis in mense.

℞ pulueris sancti ʒ j. ß. diacatholiconis ʒ iij. decocti communis ℥ iij. fiat *Haustus*.

℞ trochiscorum de cappare ℥ ß. florum genistę m. ij. corticum tamarisci ℥ j. infundantur in vini albi ℔ j. ß. viginti quatuor horarum spatio. Huius colaturæ bibat haustum duabus horis postquam sumpserit electuarium subiectum.

℞ diacurcumę ℥ ß. dianisi, diacastorei ana ʒ j. ß. theriacæ veteris ʒ ij. fiat *Electuarium* molle.

℞ corticum & radicum capparorum, genistæ, tamarisci ana ʒ j. ß. epithymi, ceterach ana ʒ ij. cinnamomi ℈ ij. conseruę boraginis ℥ j. aromatici rosati Gabrielis, mithridati ana ℈ j. ß. syrupi de fumaria q.s. fiat *Electuarium* ad opiati consistentiam.

℞ trochiscorum de cappare, trochiscorum de eupatorio ana ʒ ß. corticum radicum tamarisci, sarsæparillæ

ana ℈ ij. radicum rusci ℈ j. rhabarbari electissimi ℈ j. ß. sacchari albissimi dissoluti in decocto sarsę parillæ q. s. fiat *Electuarium* in tabulis, sumat rotulam aliquoties in die.

℞ radicum asari, cyclaminis ana ℥ j. corticum tamarisci, radicum capparorum ana ʒ iij. menthastri, absinthii, origani, centaurei minoris, scolopendrię, fumariæ, mercurialis ana p. j. florum camomillę, meliloti ana m. j. seminum cumini, carui ana ℥ ß. seminum lini, fœnugręci ana ℥ j. coquantur in vini & aceti quantitate sufficienti ad mollitudinem, fiat *Fomentatio* lienis cum spongia, aut vesica.

℞ olei lateritii, rutę, capparorum, iuniperi ana ʒ ij. olei camomelini ʒ ß. medullę vituli ʒ iij. bryonię, cyclaminis ana ʒ ß. gummi ammoniaci in aceto dissoluti ʒ j. ß. fiat *Vnguentum* arte.

℞ vnguenti arthanitę maioris ℥ j. ß. gummi ammoniaci in aceto dissoluti ℥ ß. olei capparorum, liliorum alborum ana q. s. fiat *Vnguentum* molle.

℞ vnguenti Agrippę, arthanitę maioris ana ℥ j. ammoniaci, opopanacis in aceto dissolutotum ana ℥ ß. olei cucumeris asinini ℥ ß. fiat *Vnguentum* molle, quo ab exordio mali nequaquam vtendum est, sed vbi iam materia mali vnà cum viscere emollita fuerit.

℞ salis communis seminisque cumini parum torrefacti ana m. j. ß. florum meliloti m. j. radicum ebuli ℥ j. seminum rutę ʒ v. misceantur contusa, in teguláque siccata, linteolo rariori intertexentur, fiat *Sacculus* ad splenis formam concinnatus, qui tempore vsus acerrimo aceto, in quo lapidis molaris portio candens extincta sit, irroretur. Duo autem fiant, alternatimque applicentur: emollit, exiccat & resoluit.

℞ corticum tamarisci ℥ ß. radicum liliorum alborum ℥ j. radicum ebuli ℥ j. ß. florum camomillę, meliloti, absinthii, rutę ana m. j. seminum lupinorum, lini, fœnugręci ana ℥ ß. ficuum pinguium numero octo, coquantur in aqua q. s. ad mollitudinem, hinc pistentur, addatur

tur farinę hordei, fimi caprarum ana ℥ j. gummi ammoniaci, sagapeni ana ℥ ʃs. olei lateritii, capparorum ana q. ſ. fiat *Cataplaſma*, poſt fotum adhibebitur maximo cum commodo.

℞ diachyli magni, emplaſtrum de mucilaginibus, de meliloto compoſito ana ℥ ʃs. vnguenti dialthęę, Agrippę ana ʒ iij. corticum tamariſci ʒ j. ſeminum rutę ʒ ʃs. fiat *Emplaſtrum* molle.

℞ ſagapeni, gummi ammoniaci ana ℥ j. olei liliorum ℥ ij. radicum ireos ʒ ij. ſalis gemmę ʒ j. ʃs. fiat *Emplaſtrum*, Gummi diſſoluantur cum aceto.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione TVMORIS SPLENIS inſeruiens.

Omnium primò materiam obſtruentem, extenuantibus incidentibúſque medicamentis naturæ obedientem reddemus: primò tamen lenientia aluum medicamenta dabimus, vt melius ad ſplenem vires medicamentorum deduci poſsint. Pluribus autem diebus præparantibus medicamentis vti debet æger. Hoc cùm conſecuti fuerimus, purgante medicamento eandem è corpore educemus. Hinc quæ viſceris duritiem, humoréſque viſcoſos atque congelatos emollire poſſunt, præſcribantur, quibus ea quoque permiſcebimus quæ obſtructionem tollere poſſunt. Demum quæ corroborare, reliquiáſque conſumere valent, admittantur. Quæ omnia, nunc anteáque dictis medicamentis feliciſsimo cum ſucceſſu conſequi poterimus, modò vniuerſalia particularibus debita ratione adhibeantur. Hæmorrhoides autem in hoc malo aperire conſultiſsimum erit, cùm plurimum leuaminis afferre ſoleant. Quieſcere quoque in latere ſiniſtro poſtquàm medicamentum ſumpſerit æger, debet; magnopere equidem ad curam huius mali necdum confirmati, adiumenti affert.

Methodus pro cognitione

ICTERITIÆ INSERVIENS.

ICTERITIA est effusio bilis modò flauę, modò atræ, subinde vtriusque (quod in puellis sępe accidit) per vniuersum corpus. Contingit autem hunc biliosum humorem per vniuersum corpus diffundi cum sanguine, eò quòd excrementorum separatio, aut omninò non, aut non ritè fuerit peracta. id autem ob has causas potissimùm fieri solet, aut vitio totius corporis, aut iecoris, aut propter vitium aliqûod viarum, per quas expurgari debet; aut denique vitio ipsius excrementi. Contingit autem hunc colorem maximè in oculorum albo & circum tempora efflorescere & apparere.

PARS AFFECTA: In morbo regio non perpetuò eadem pars, idemque locus affectus est. Interdum enim iecur in causa est, cùm scilicet calidius est, vel apostemate afficitur; tunc alui vrinęque excrementa plurimùm flaua bile colorata erunt; nonnunquam febris concurrit cum dolore obscuro in loco iecoris, variè faciei color mutatur. Sępe quoque folliculus bilis afficitur, tuncque in dextera pręcordiorũ parte grauitatis sensus percipitur. alba plerumque sunt quę per aluum excernuntur, vrinę verò biliosissimę sunt, à febri immunis est. aliàs etiam vniuersi corporis vitio prouenit, tuncque paulatim fit, paucaque ex commemoratis signis aderunt; cutis verò magis fit arida, prurigineque molestatur, atque tunc ipsę solidę corporis partes nimio calore distemperantur. est autem symptoma pertinens ad genus mutatę qualitatis vniuersi corporis.

SIGNA. Sensu manifestum fit hoc malũ; omnium autem maximè oculorum color hominem icteritia labo-

laborare testatur, lutei enim coloris esse conspicitur, id quod albo solet esse præditum colore. prostratio fit appetitus, & increscit sitis, orisque amaritudo propter caliditatem, absque febre tamen est magna ex parte, capitis concurrit dolor, membrorumque laxitas, vrina impensè crocea est, turbida denique atque crassa. interdum etiam supprimitur, alui excrementa albescunt si meatus folliculi fellis obstruatur, & pauca sunt quæ redduntur, quæ quoque paulatim & crebrò expelluntur. grauitas absque tumore in iecoris loco ferè percipitur, vrina quandoque vsque ad nigredinem ferè rubra crassaque est. Si verò icteritia ex copia bilis fiat, ab intemperie calida iecoris facta, meatusque ad folliculum fellis pertinentes aperti sint, alui excrementa tunc quidem biliosa erunt, eò quòd portiò bilis profundatur in aluum, vix febricitat æger. Icteritia verò, si lienis vitio fiat, corpus non tam graue est, vti dum à flaua bile fit, sinistro tamen hypochondrio grauitas inest. aliquando etiam subdurus tumor. magis fit cogitabundus atque subnigro. Astrictam plerumque aluum habent, & plerumque subnigra sunt alui excrementa, necnon vrinę. Ictericus magna ex parte pruritu tentatur, vix sudat. tempore longo si durauerit, corpus cum pallore inalbescit tandem.

CAVSA. accidit aliquando propter cholerę multiplicationem, à nimia iecoris intemperie calida; tanta enim aliquādo copia bilis sic gignitur, vt à fellis folliculo vix recipi possit, tunc plerumque absque febre, in dextero hypochondrio feruor circa iecoris locū percipitur, alui excrementa bile perfusa videntur; vrinę crassę, crocęque profunduntur; segnities spirandique difficultas concurrit tum potissimum perceptibilis cùm mouetur. frequenter quoque accidit, propterea quòd iecur aut meatus illi qui è iecore in vesicā fellis, & inde in intestina demittuntur, obstructi sunt; tūc enim excernere per loca conuenientia iecur biliosum humorem non potest; vnde necessum est sanguinem impurum, fieri,

in venásque tunc regurgitat, sanguiníque permiscetur, atque inde in totum corpus diffunditur. In dextra hypochondriorum parte grauitas percipitur, aluique excrementa sunt alba. Fit quoque totius aliquando corporis vitio, dum calor singulis insitus partibus, nimium fit acris atque mordax, propter intemperiem partium nimis calidam; tunc equidem humores potiùs in bilem abeunt in magna etiam aliquando copia, qui tandem sanguini etiam communicantur venis concluso, vnde totum quoque corpus bile sępe perfunditur, aureóque quasi tingitur colore, solétque cum pruritu magno per cutem erumpere, mentis sensuúmque concurrit hebetudo, corporísque debilitas atque segnities. Subinde etiam in febrium biliosarum indicationibus contingit morbum hunc oriri; eò quòd à virtute naturali noxia materia in extremas corporis partes protrudatur, sicque cuti suum imprimit colorem, túncque vrina aluíque excrementa naturaliter se habent, & frequenter homo à febre sic liberatur; subitò autem nascitur hoc modo icteritia procreata. frequenter quoque propter iecoris inflammationem hoc malum accidit, quo casu totum quoque corpus biliosis excrementis perfunditur, propter magnum sanguinis incendium; tunc vrinæ quoque & alui excrementa plurimùm flaua bile colorata sunt. febris etiam concurrit vehemens, variè faciei color mutatur, sitiunt ęgri, in iecoris regione sensum grauitatis percipiunt. Venenata denique qualitas sanguinem corrumpendo, hunc morbum efficere potest; id quod indicatur si subitò hominis color mutetur, absque concursu febris.

PROGNOSTICA. Icteritia si fuerit diuturna, periculum hydropis minatur; & potissimum si vrina diu etiam fuerit aquosa: tunc equidem obstructio magna à visceris frigiditate prouenit. perniciosissimum autem est morbo regio laborantibus, durum fieri hepar, malum etiam est prostratum esse appetitum, & vigiliis molestari, delirióque affici, sermonémque cum labore formare.

formare. E splenis autem vitio nata icteritia, plerumque magis est diuturna, quàm ea quæ à iecore originem habet. vti icteritia flaua, sic etiam nigra aliquando etiam originem à iecore habet; lien verò flauum icterum numquam facit. Graue est post natam auriginem, febrem sequi: In morbis acutis si superueniat, vti ambiguum est malum, sic satis difficulter discutitur: si tamen in die critico fiat, signis concoctionis apparētibus, nulla duritie in iecore existente, bonum est; facultas enim expultrix superat; si verò ante diem criticum fiat, malum est. Hæmorrhoides verò in morbo fluere, bonum est. Periculo quoque obnoxius est homo, si icteritia confirmata laboret, & non curetur, neque materia expellatur; subitò equidem tandem cor aliáve aliqua nobilis pars opprimitur.

Methodus pro curatione

ICTERITIÆ INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr temperatus conuenit.

Cibus sit qui humectare refrigeraréque modicè humorésque extenuare possit, & qui facilè concoqui solet, vt sunt auiculæ montanæ, pulli, gallinæ, pisces petrosi. Admittuntur pruna, poma, cerasa, melones; modicè interim. Condiantur alimenta cum succo limonum, aurantiorum. Alimenta quæ succum crassum aut melancholicum generare, & quæ astringere cholerámque mutiplicare possunt, vitentur, vt sunt

dulcia,amara, salsa.

Potus. Conuenit vinum dilutum aqua graminis aut petroselini;ptisana.

Exercitium sit mediocre,balneo vtatur hiemali tempore,atque frictionibus.

Somnus sit moderatus.

Excrementa alui arte aut natura respondeant indies.

Animi perturbationes quæ spiritus inflammare possunt,euitentur;quæ autem oblectare possunt admittantur.

PRAEPARANTIBVS.

Syr.violarum,endiuiæ,limonum.

Rosarum,acetosæ,granatorum.

De cichoreo cum rhabarbaro.

Aqua acetosæ, cichorei,endiuiæ, solani,lactucæ,plantaginis.

Syrup. de duabus & quinque radicibus, oxymel simplex.

Syr.de eupatorio, de absinthio, syr. de cichoreo cum rhabarbaro.

Mel rosatum,syr.Byzantinus.

Aqua eupatorij,lupulorum,cuscutæ,asparagi,fœniculi, cichorei,endiuiæ,raphani,rusci.

Decoctum radicum angelicæ,gentianæ, rubiæ tinctorum,asparagi,apij,asari,fœniculi, aristolochiæ,fumariæ,adianthi,serpylli, hypericonis, calaminthæ,chamæpityos,acetosæ,rorismari,prasij,endiuiæ,cichorei, cinnamomi,sacchari.

Quoniam plerumque bili permisceri solent humores pituitosi crassique, aperientia detergentiáque insigniter hîc locum habent,pérque interualla iis vtemur; continuò enim absque noxia non feruntur. Prioribus autem solùm locus erit,cùm solummodo à calidis fieri humoribus augurabimur malum, id quòd in purgantium materia etiam obseruabitur: posterioribus, cùm frigidi permisti erunt.

VACVANTIBVS.

Electuarium è psyllio, de succo rosarum, diaprunum solutiuum.

Diaphœnicum, hiera picra.

Pillulæ aggregatiuæ, de rhabarbaro, de eupatorio.

Manna, cassia, rhabarbarum: eius infusio fiat in aqua endiuiæ.

Diaphœnicum, pillulæ alephanginæ, aureæ, hiera simplex.

Agaricus trochiscatus, agarici infusum cum rhabarbaro, cassia, manna.

Vomitus cum elleboro.

Clystere, primò lene vtilissimum est, si adstricta sit aluus: retrahit enim humores ad cutim deuolutos: hinc magis validum paretur, & per interualla ministretur: fiet autem ex radicibus fœniculi, apij, absinthio, eupatorio, prasio, adiantho, origano, seminibus, anisi, fœniculi, elect. de succo rosarum, cassia fistula.

Venæ sectio fiat ipsius basilicæ in principio mali, si sanguinis copia oneretur ægrotus: alioqui periculum est nē hydrops accersatur. Maximè autem vena prædicta secabitur, si icteritia ab obstructione fiat meatus, per quem fel in folliculum transmittitur.

Si excrementorum copiam circa aluum primásque venas consistere intelligamus, leuiore aliquo medicamento purgante hæc propellenda erunt antequam offerantur prædicta præparantia medicamenta: aperientium enim vi facilè humores praui in venas maiores praui in venas maiores iecoris rapientur, obstructionémque magis generabunt. Copia autem excrementorum circa aluum primásque venas hærentium excisa, humores obstruentes naturæ obdientes reddemus: hinc præsentibus remediis eosdem è corpore deturbabimus, idque per interualla repetere sæpius debemus.

AVERTENTIBVS.

Clystere.

Errhina.
Sternutatoria medicamenta.
Hæmorrhoides si fluere consueuerint, aperiantur.
Mensium fluxus.

CORROBORANTIBVS *intemperiémque in hepate relictam emendantibus.*

Conserua rosarum, violarum, conserua magna nostræ descriptionis.
Syr. de succo limonum, granatorum.
Guaiaci decoctum cum oxymelite.
Succus cuscutæ, radicum raphani.
Radix cyclaminis, rhabarbarum, prasium, fumaria.
Epithema fiat hepati è rosis rubris, spica, spodio, sandalis, croco, aqua rosacea, buglossi, intubi, aceto; si cordi destinetur, addatur been album & rubrum, lignum aloës, caryophylli.
Balneum ex violis, lactuca, endiuia, cichoreo.
Diacurcuma, dialacca, diacalamintha, diatrium sandali, diarhodon abbatis.
Theriaca, mithridatum, trochisci de eupatorio, de rhabarbaro, cum aqua decoctionis cicerum.
Serum caprinum, lac capræ enutritæ asparago, eupatorio, fœniculo, petroselino, apio.
Lumbrici exiccati in furno, & sumpti cum vino albo & saccharo.
Decoctum prasij, cicerum rubrorum, asparagi, raphani, ex vino albo tenui matutinis aliquot horis.
Stercus canis ossibus magna ex parte pasti, stercus anserinum.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Scobs eboris infusa in vino aut aqua aliqua aperiente, vermes terrestres exiccati, cum vino dati.
Fumariæ radix in vino coquantur, propinetúrque.
Potus ex radice cyclaminis, sudor eo excitetur.
Odor ex aceto acerrimo calido, cuius portionem aliquam

quam balneo insidens naribus attrahat æger, & aliquamdiu nares comprimat.

Errhina ex succo cyclaminis, nigellæ, betæ, anagallidis.

Aqua rosacea instilletur oculis, in mali exordio, minori equidem impetu humores ad oculos deriuabuntur.

Fomentum oculorum cum aqua hordei, succo acetosæ, granatorum, aceto.

Balnea sicca, balneum ex aqua dulci & aceto pro oculis, aut balneum sulfureum, aut ex decocto florum camomillæ, meliloti, calaminthæ, rorismarini, parietariæ, anethi, furfurum.

Sternutamenta prouocantia.

Colorem oculorum flauum hæc emendant, iecorisque duritiem emolliunt.

THEORICA ET EMPIRICA MEdicamenta nobilia in ICTERITIA, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO ICTERITIAE.

℞ radicum fœniculi, petroselini ana ℥ j. scolopendriæ m. j. se. foliorum maluæ, caulium ana m. j. cuscutæ m. se. senæ Alexandrinæ, polypodij quercini ana ℥ j. se. epithymi ℥ j. colocynthidis ℈ se. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. se. colaturæ addatur diacatholiconis ℥ j. se. olei rutacei ℥ i. camomelini ℥ ii. salis communis ʒ i. fiat *Clystère.*

℞ syrupi Byzantini, oxymellis compositi ana ℥ ii. aquarum endiuiæ, cichorei, alkekengi ana ℥ iiii. misceantur, fiat *Iuleb.*

℞ electuarii de psyllio ʒ vi. diacatholiconis ʒ iii. rhabarbari electissimi, agarici trochiscati ana ℈ i. fiat *Bolus*: detur in aurora, aut si æger potiùs in liquida forma expetat, dissoluatur cum decocto raphani, asari, aristolochiæ rotundæ, eupatorii, cuscutæ.

℞ radicum asari, aristolochiæ rotundæ ana ℥ ſe. fœniculi, petroselini ana ℥ i. seminum anisi, iuniperi, cicerum rubrorum ana ʒ iii. ſe. polypodii quercini ℥ i. ſe. rhabarbari electissimi ʒ ii. ſe. zinziberis, spicę ana ℈ ii. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ i. colaturę addatur syrupi de epithymo, Byzantini ana ℥ i. fiat *Potio*.

℞ radicum petroselini ℥ ii. prasii, scariolę, agrimoniæ ana m. i. ſe. seminum asparagi, melonum, anisi ana ℥ ſe. foliorum senę ʒ vi. zinziberis albi ℈ ii. ſe. coquantur in sufficienti quantitate aquę ad ℔ i. colaturę adde sacchari albissimi ℥ ii. aceti ℥ i. fiat *Potio*.

℞ electuarii de succo rosarum ʒ ii. diacatholiconis ʒ i. ſe. diaphœniconis ʒ ii. ſem. rhabarbari electissimi ℈ ſe. spicę gr. v. syrupi de cichoreo cum rhabarbaro ℥ ſe. aquarum cichoreo ℥ iii. fiat *Haustus*.

℞ pillularũ de rhabarbaro, hierę simplicis Galeni, pillularum aggregatiuarum ana ℈ i. diagridii gr. iii. syrupi de absinthio q. ſ. fiant *Pillulæ* ſeptem.

℞ rhabarbari electi ʒ i. aloës ʒ ii. agarici trochiscati ℈ ii. ſe. radicum rubię tinctorum, cyclaminis ana ℈ i. diagridii gr. xii. syrupi de eupatorio q. ſ. fiant *Pillulæ*, detur ʒ i. post primum somnum.

℞ aquarum endiuię ℥ vi. in ea maceretur per noctem cinnamomi ℈ ſe. rhabarbari electissimi ʒ i. colatura detur manè cum vncia vna oxymellis compositi. reliquiis addatur rhabarbari recentis dragma alia, cinnamomi gr. xii. & aquę endiuię q. ſ. pro *Haustis*, iterúmque omnia macerentur in cineribus calentibus viginti quatuor horis: colatura propinetur vt prius: hoc medicamentum sępius repetat.

℞ radicum asari, raphani ana ℥ i. ſe. coquantur in aqua q. ſ. ad tertię partis consumptionem: huius decocti bonam quantitatem sumat vna vice, additis olei communis vnciis duabus, fiat *Vomitorium* medicamentum.

℞ trochiscorum de rhabarbaro ʒ iii. diarhodonis abbatis, diacurcumę ana ʒ ii. diatriasand. ʒ i. succi cuscutę, prassij ana ℥ ſe. syrupi endiuię, de succo acetosę ana q. ſ. ad

q. ſ. ad *Electuarij* mollis conſiſtentiam.

℞ florum ſambuci m.iij.cuſcutę m.j.ß. eboris vſti ʒ j. radicum aſari ʒ ij.rhabarbari electi ʒ j.ß.infundantur viginti quatuor horarum ſpatio in vini electi ℔ j.ß.colaturę addatur ſacchari albiſſimi q.ſ. fiat *Potus*:huius hauſtum duabus horis poſt ſumptum electuarium bibat.

℞ trochiſcorum de rhabarbaro ℥ ß.diacurcumæ ʒ ß. vermium terreſtrium præparatorum vt decet ʒ ij. ß. radicum cyclaminis ℈ ij. ſyrupi Byzantini, de eupatorio ana q.ſ.fiat *Mixtura* mollis conſiſtentiæ.

℞ diarhodonis abbatis,diacurcumæ ana ℈ ij.trochiſcorum de rhabarbaro ʒ j.ſacchari albiſſimi in aqua cuſcutæ q.ſ.eſt,diſſoluti,fiat *Electuarium* in tabulis. A ſplene autem ſi fiat hoc malum, ſubſequentibus curabitur medicamentis.

℞ radicum fœniculi,petroſelini ana ℥ j. radicum cyclaminis, corticum radicum tamariſci, capparorum ana ʒ ij.cuſcutæ m.j.ß. ſcolopendriæ m.j. ſarſæparillæ ℥ ß. radicum ruſci,ſeminum aniſi ana ℥ j.coquantur in aqua q.ſ. ad ℔ j. ß. colaturæ addantur oxymellis ſimplicis ℥ iiij.fiat *Potio*,detur hauſtus in balneo.

℞ radicum cyclaminis ʒ v. raphani ℥ j. radicum acori , glycyrrhizæ raſæ ana ʒ vj. coquantur in vini albi ℔ ij.nonnihil,poſt macerationem aliqualem, colaturæ adde oxymellis ſimplicis ℥ iiij.fiat *Potio*,dentur ℥ iiij.in aurora , ſéque ad ſudandum componat , prius tamen purgetur ſequentibus.

℞ diacatholiconis ʒ iij.caſſię recenter extractę,mannæ Calabrinæ ana ℥ ß. cum ſero lactis fiat *Hauſtus*,detur omnium primò.

℞ radicum althææ, enulæ campanæ ana ℥ iiij. hordei mundi m.v. cichorei,fumariæ ana m. ij ß. foliorum acetoſæ,florum camomillæ,meliloti,violarum, bugloſſæ ana m.j. volubilis,centaurei minoris ana m.j. ß. coquantur in aqua q.ſ.aliquantulum:quo cùm humorem cuti incumbentem diſcutere animus eſt, octo dierum ſpacio vtetur.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione ICTERITIÆ inseruiens.

Magna ex parte hic morbus oritur propter obstructionem meatuum illius vasculi per quem bilis è iecore atque liene ad intestina deriuatur, quæ à crassis humoribus plerumq; initium sumit, vnde iecur nonnihil incalescit, copiámque bilis coaceruat. Clysterio aluum tunc primò subducemus, eò quòd astrictam aluum plerumque habeant, propterea quòd bilis non descendat, quæ intestina irritare solet. Deinde humores crassos obstructiones facientes, naturæ obedientes reddemus incidentibus, aperientibus, tenuantibúsque medicamentis; qui postquàm concocti fuerint, è corpore vacuandi sunt. Deinde viscera roborantibus medicamentis confirmabuntur, meatúsque aperientur. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione applicentur. Si à iecoris inflammatione fiat, ea primùm curetur. Si sit suspicio ne iecur intumescat, emplastro de meliloto addetur ammoniaci nonnihil. Fomentatio fiet cum decocto radicum liliorum, althææ, ficuum, passularum. Vnguentum fiat cum oleo amygdalorum dulcium, vnguento dialthææ. Si à venenosa aliqua materia fiat, vomitu educatur in mali principio. Clysterio verò id fiat, si ad intestina descenderit. Si in habitum corporis traducta fuerit, theriaca conuenit cum decocto corticum citri, limonum, endiuiæ, cardui benedicti, angelicæ, buglossæ, melissæ. Si propter obstructionem vesicæ sellis fiat, tunc maxima duo remedia principatum obtinebunt, venæ sectio & purgatio. Agaricus autem cum rhabarbaro præstans medicamentum hìc est. Corporis autem habitum seu cutem detergemus balneo, nec non iis quæ sudorem prouocare possunt; sic equidem ea quæ in habitu corporis latent, euocanda atque discutienda sunt. Faciem & oculos aqua eiusdem balnei lauabit æger, aut cum aqua destillata peponum.

Metho-

Methodus pro cognitione

VERMIVM INSERVIENS.

VERMES in variis corporis partibus poſſe generari experientia comprobatum habemus. In vlceribus enim putridis, in dentibus, in auribus, adde quòd in renibus quoque naſcantur. In hoc tamen loco de iis tantum agimus vermibus, qui in inteſtinis generantur, quos lumbricos communiter nominamus. Horum autem alij longi ſunt tereteſque, qui aliis longè frequentiores exiſtunt, ſuntque ſimiles quaſi vermibus in terra ortis. Alij ſunt longi & ad ſpeciem ſeminum cucurbitæ lati, illud quoque nomen inde ſeruantes. & hi per tota inteſtina ſubinde extenduntur; incredibilis enim longitudinis ſæpius fuere viſi. Sunt admodum exigui ſi ſuperioribus conferantur, qui Aſcarides tenueſque vocantur, ſuntque vermibus qui in caſeo putrefacto naſcuntur, perſimiles.

PARS AFFECTA. Inteſtina hîc afficiuntur; in iis enim omnes lumbricorum ſpecies, de quibus hîc agimus, gignuntur. Et quidem inteſtinum rectum ab aſcaridibus ſubtilibuſque afficitur. Teretes verò ſeu rotundi, in gracilibus, necnon in ſuperioribus generantur, vnde in ventriculum aliquando deuoluuntur, ſæpe quoque per os, aliquando etiam per nares reiiciuntur. Lati verò lumbrici qui reliquis multo ſunt longiores ratioreſque, per tota quaſi inteſtina extenduntur, tam enim tenuia quàm craſſa ſua longitudine attingunt. Eſt autem hîc affectus de quo præſens ſermo eſt, morbus in numero, tota ſubſtantia præter naturam.

SIGNA. Ex præſentia tenuium, pruritus ſatis moleſtus in ano rectóve inteſtino generatur, frequentes

irritationes ad alui deiectiones fiunt. Subinde quoque intestinum rectum in hoc malo prolabitur, post solutam quoque aluum minus molestantur,frequentes in stercore excreto quoque cernuntur. Ex præsentia verò teretum seu rotundorum, qui mirabili sæpe serie in intestinorum itineribus implicati hærent, multò grauiora accidentia excitantur, per inediam enim sæpe sursum ascendunt,stomachumque morsibus admodum acribus affligunt,& subinde ita acerbos dolores excitant,vt corporis dissolutio,præfocatio,corporisque tremor,aliàs etiam animi defectio subsequatur,magnaque fit angustia & cordis palpitatio,frigidusque concurrit sudor,sæpe quoque nausea,tandem etiam vomitus,singultus, tussisque sicca excitatur,facies multis subitò incalescit, rubescitque, diu tamen non perdurat. Hinc contingit nonnullos tempore somni edito clamore expergisci & exurgere, rursusque collabi,adde quòd è lecto interdum exiliant;alij verò dentibus strident,& variè corpus iactant,nocte enim molestiores quàm interdiu esse solent. Pruritus narium plerumque adest etiam vigilantibus tantus, vt scalpere frequentius,dulce sit: nocturno quoque tempore os saliua madescit,venter hydropicorum more sæpe inflatur atque distenditur, idque cum torsione multa.Subinde lyenteria,aut diarrhœa concurrit,pallorque faciei.magna autem ex parte corpus imminuitur,cùm scilicet ita frequens est lumbricorum numerus,vt alimentum absumatur ab iis;quo si destituantur, sæpe ad ventriculum ascendunt,& continuis morsibus, aliisque symptomatibus dictis ægrum affligunt; magnum sæpe cibi appetitum excitant.aliquando etiam caninam appetentiam:macilenti tamen plerumque sunt qui iis affliguntur. sitiunt multum,febres sæpe excitantur inordinatæ quoque quotidianis similes, horrorem inducentes. vti autem appetitus aliquando admodum intēditur,sic aliàs quoque omninò prosternitur. Verùm hæc omnia accidentia non in omnibus expectare oportet,sed plurima tantùm,aut nonnulla

nulla illorum. Latus verò lumbricus cùm præsens fuerit in intestinis, vt multa signa communia cum teretibus habet, sic corporis concurrit gracilitas, alimenta multa expetuntur, quæ digesta citò etiam excernuntur; vnde sæpe cogitur alimenta noua sumere, alioqui intestinorum rosio fiet. Firmum autem admodum huius lati lumbrici in excrementis signum obseruatur, contingit enim alui excrementis quædam corpuscula permisceri, quæ semini cucurbitæ seu cucumeris assimulantur, estque proprium excrementum huius speciei lumbricorum.

CAVSA communis lumbricorum est putredo seu materia crassa, phlegmatica, viscosa, putredini accommoda, concurrente calore non omnino putrido, qui in materia crassa putridaque existit, & eandem quasi præparat, quique natiui caloris perfusione quasi perficitur, principiumque vitæ vermibus confert. Ab humoribus salsis, amaris, aut acribus vermes non generantur, cùm ab iis potius interimantur; sed potius ab iis quæ facilè putrescunt; vt sunt fructus fugaces, dulcesque.

PROGNOSTICA. Multi nulla lumbricorum, teretum præsertim, cura habita, exesi ab ipsis sunt, & conuulsi interierunt; & frequenter quidem ita rodunt intestina, vt hominem in mortis periculum præcipitent. Deteriores maiores minoribus, paucis multi, & albis rubri, viuentes mortuis. Versicolores autem lumbrici omnibus aliis sunt deteriores, putredinem enim indicant deteriorem maioremque. Omnium minus periculosi sunt ascarides, tum quia tenues & exigui sunt; tum quia in loco generantur à principibus partibus remotissimo, in intestino nimirum recto. Sæpe alij graues ab iis introducuntur morbi, aliquando enim subitaneã mortem accersunt, nonnunquam syncopen inducunt, subinde verò etiam epilepsiam, aliàs etiam caninam appetentiam, nonnunquam colicum etiam dolorem, aliàs quoque febrem maximè inordinatam

accersunt, viginti quatuor equidē horarum spatio cum maximo frigore ter aut etiam quater affligit. Omnium autem maximè pueros infestare solent, & illos qui ad pubertatem accedunt. Lumbrici in febrium initiis eiecti plerumque malum significant, putridæ enim materiei multitudinem perniciémque indicant. idem iudicium si in vigore symptomaticè expellantur, sanitatis autem spem promittunt in declinatione, cùm critica comitatur excretio.

Methodus pro curatione

VERMIVM INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit temperatus.

Cibus à quo bonus succus elici possit, præscribatur, satísq; liberaliter alatur, alioqui punctiones fient intestinorum, à lumbricis ob inediam; quę cùm fiunt, dulcia offerantur; iis enim placari solent lumbrici. Vitentur caseus, lac, pisces, omniáque quæ pituitosos humores generare possunt.

Potus: vinum conuenit aquosum.

Somno pro consuetudine vtatur, nocturno potiùs quàm diurno.

Excrementa alui respondeant.

Animi perturbationes magnæ vitentur.

PRÆPARANTIBVS.

Syr. de absinthio.

Syr. de endiuia.

De

De cichoreo cum rhabarbaro.
De acetositate citri.
Aqua graminis,absinthii,portulacæ.

VACVANTIBVS.

Agaricus trochiscatus,agarici infusio in oxymelite multum conuenit.
Hiera diacolocynthidos, hiera picra.
Pill.communes seu pestilentiales sumptæ vmbilicóque admotæ,præstantes sunt admodum.
Pill. ex aloë,myrrha,rhabarbaro,sale gemmæ.
Diaturbith cum rhabarbaro, præstans est medicamentum ad enecandum & ad excludendum vermes.
Diacarthamus vermes enecat,& excludit optimè.
Rhabarbarum.
Aloë, turbith.
Decoctum radicum zedoariæ,angelicæ,graminis,filiginis,corticum & radicum capparorum,boraginis, buglossæ,violarum, seminis sanctonici, diaturbith cum rhabarbaro addito.
Suppositorium ex aloë, semine sanctonici, coriandri, cornu ceruino,myrrha,melle,felléque bouino inungetur.

Hisce medicamentis materia expurganda est, ex qua vermes generantur, quorum nonnulla generatos etiam enecare possunt,nec non è corpore propellere.

NECANTIBVS *vermes.*

Conserua magna nostræ descript. mirificè operatur in hoc malo.
Mithridatum, theriaca Andromachi vermibus enecandis accommodatissima est.
Hiera picra, zedoaria.
Sanctonici semen, corallina, radix graminis, filicis masculæ, acetum, efficacissima sunt ad vermes enecandum omnia.
Centaurea minor generosum quoque est medicamentum cum semine sanctonici.
Aristolochia rotunda, abrotanum vtrumque, absin-

thium omne, gentiana, allium.

Aloë etiam præstantissimum est medicamentum.

Semen lupinorum, portulacæ, citri, folia persicorum, menthastrum, scordium.

Tormentilla, diptamus cum decocto sauinæ, coloquintida, agaricus, cornu ceruinum.

Succus ellebori nigri, plantaginis, absinthii.

Aqua absinthii, rutæ, agrimoniæ, valerianæ, artemisiæ.

Syrupus de portulaca, cum semine citri.

Oleum violatum cum euphorbio.

Vnguentum de arthanita maius tam educit quàm enecat vermes.

Vnguentum pro ventriculo, ventréque ex oleo rutaceo, absinthii, menthæ, semine santonici, aloë, aceto, felle suillo, lacte, melle aut saccharo.

Emplastrum pro vmbilico ex aloë, felle bouino, ouino, suillo, absinthio, zedoaria, tormentilla, theriaca, ol. menthæ, absinthii, persicorum succo, absinthii, pane tosto, in optimóque aceto macerato.

Medicamenta hæc variè ad vsum accommodare possumus, per os equidem ea assumere licet, aut clysterio iniicere possumus, aut exteriùs vmbilico admouere licebit. Si per os offerantur, diutius ieiunet antequàm enecantia medicamenta exhibeantur; interim si nimiùs torsionibus mordicando vrgeant ob alimenti penuriam, aut si ventriculum ascendere tentent, grata exhibebimus pro tempore alimenta, ne dicta accidant incommoda.

EXPELLENTIBVS *enecatos.*

Vacuantia prædicta.

Pillulæ Rufi præstantissimæ sunt tam ad enecandum quàm ad educendum vermes.

Theriaca, mithridatum.

Oleum omphacinum in maiori copia potatum.

Clystere ex decocto pulli, hordei, sebesten, saccharo, butyro non salito.

Vn-

Vnguentum ex oleo rutaceo, absinthii, succo absinthii, rutæ, pul. diptami, tormentillæ, cornu ceruino.

Emplastrum ex foliis abrotani, rutæ, nasturtii, farina lupinorum, foliis prasii, mercurialis, saluiæ, absinthii, felle bouino, aloë.

Fomentatio ex iisdem iam dictis rebus.

Suppositorium fiat pro vermibus in recto intestino inhærentibus cum oleo rutaceo, in quo aloës & fellis vaccini quantitas soluatur, bombyce excipiatur aut ex melle cum aloës bona quantitate fiat; Suppositorium quoque si fiat cum lardo pingui, anóque si immittatur, & filo suspendatur, feliciter operari solet.

Postquam lumbrici iam enecati erunt, ne grauia subsequantur incommoda, statim erunt expellendi è corpore; periculum enim est, ne febres putridæ generentur ex malignis vaporibus, aut alia grauia symptomata inde efflorescant.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI- *camenta nobilia in curatione* VERMIVM *sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO VERMIVM.

℞ syrupi de cichoreo cum rhabarbaro, Byzantini ana ℥ ij. aquarum fœniculi, petroselini ana ℥ v. fiat *Iuleb*; detur tribus aut quatuor vicibus matutinis.

℞ radicum graminis, siliginis ana ℥ j. corticum & radicum capparorum ana ʒ j. ß. tormentillæ ℥ *ß*. florum boraginis, buglossæ, violarum ana m. *ß*. coquantur in aqua q.s. ad medietatis consumptionem, colaturæ ℔ j. *ß*. addatur diaturbith cum rhabarbaro ℥ j *ß*. fiat *Potio*.

℞ seminis plantaginis,lumbricorum,zedoariæ,lupinorum,centaurei minoris ana ʒ j. aloës,myrrhæ ana ℥ ß. cornu cerui vsti,rasuræ eboris ana ʒ j ß. radicum tormentillæ, diptami ana ℈ iiij. rasuræ vnicornu ℈ ij. fiat *Puluis*.

℞ cornu ceruini vsti ʒ ß. rhabarbari electi , seminis endiuiæ,radicum tormentillæ,diptami ana ℈ ß.seminis sanctonici gr. x. sacchari albissimi ʒ ij. misceantur, fiat *Puluis*,dosis ʒ j.

℞ seminis sanctonici ʒ j.ß.radicum filicis,tormentillæ,diptami ana ℥ ß.centaurei minoris m.ß.in vino optimo macerentur calentibus cineribus horis sexdecim,sumat ℥ iij. huius colaturæ, addendo ℥ j. theriacæ præstantioris,fiat *Haustus*.

℞ catapotiorum pestilentialium Rufi ʒ j. theriacæ optimæ ʒ ß. decocti seminum sanctonici ℥ iiij. detur in aurora.

℞ theriacæ præstantissimæ ʒ j.scordii,corallinę ana ℈ ij.detur cum decocto seminis sanctonici.

℞ radicum graminis ℥ iij. seminum sanctonici ℥ ß. centaurei minoris m.j. ß. glycyrrhizæ rasæ ℥ j. zedoariæ,rhabarbari ana ʒ iij.coquantur in aqua q.s. ad ℔ j. fiat *Potio*, dentur ℥ iij. addendo dragmam vnam cornu ceruini modicè vsti & sacchari q.s.

℞ radicum diptami,enulæ campanæ ana ℥ j. sauinæ ʒ j. ß. capitum alliorum ʒ j. ß.coquantur in aqua q.s.ad medietatis consumptionem ; colaturę addatur tantundem lactis vaccini recenter mulcti , farinæ triticeæ tantum vt puls fieri possit medioeris consistentię,addendo croci atque sacchari parum.

℞ corallinę,seminis sanctonici,anisi ana ʒ j.piperis, si non febricitet,pulpæ colocynthidos ana ℈ j. salis nigri gr. vj. mellis despumati ℥ j. aquarum portulacæ ℥ vj. detur duabus vicibus, expellit vermes, atque enecat.

℞ seminis sanctonici ʒ ij. ponantur in aqua vitæ viginti quatuor horis ad macerandum , colaturæ vnciis

ciis duabus adde theriacæ præstantissimæ ʒ j.

℞ olei lateritij ℥ j. ſe. aloës ʒ iij. ſe. pulpæ colocynthidos ℥ j. fellis taurini ʒ j. farinæ lupinorum ʒ j. ſucci ellebori nigri ʒ vj. cum cera q.ſ. fiat *Vnguentum.*

℞ radicum ariſtolochiæ rotundæ, diptami, enulæ campanæ ana ℥ j. centaurei minoris m.iij. foliorum abſinthij, perſicariæ, abrotani ana m.j. ſe. coquantur in aqua q.ſ. ad mollitudinem, hinc adde aloës ℥ j. myrrhę ʒ iiij. farinæ ſeminum portulacæ, ſanctonici, lupinorum ana ʒ iij. fellis bouini, olei rutacei, abſinthij, ana q.ſ. fiat *Cataplaſma* pro ventris regione; antequam autem apponatur, dentur ʒ j. cornu ceruini cum aqua mellis.

℞ radicum diptami, tormentillæ ana ℥ j. filicis ℥ ſem. centaurei minoris, abrotani, marrubij ana m.ij. farinæ lupinorum, fellis bouini ana ℥ j. ſe. olei de abſinthio q.ſ. fiat *Cataplaſma.*

℞ centaurei minoris, ſeminum lupinorum ana ℥ j. ſe. nigellæ, aloës, abſinthij ana ʒ ij. abrotani, cornu ceruini vſti ana ʒ j. corallinæ ℥ ſe. radicum diptami, zedoariæ, calaminthæ, origani ana ℈ ij. ſem. myrrhæ, aloës, farinæ lupinorum ana ʒ j. ſe. ſucci abſinthij, rutæ, fellis taurini ana ℥ ſe. olei lateritij ℥ j. ſe. ceræ & terebinthinæ q.ſ. fiat *Emplaſtrum* pro ventre.

℞ radicum diptami, enulæ campanæ ana ℥ j. ſauinæ ℥ j. ſem. coquantur in aqua q.ſ. ad tertiæ partis conſumptionem; fiat *Fomentatio* ventris.

℞ rhabarbari, turbith, hieræ picræ Galeni ana ℈ j. zinziberis, myrrhæ ana ℈ ſe. croci, ſalis gemmæ ana gr. vj. ſucci ellebori nigri domeſticati q.ſ. fiant *Pillulæ* numero octo.

℞ diaturbith cum rhabarbaro ʒ vj. agarici trochiſcati ℈ j. theriacæ electæ ℈ ſe. ſacchari albiſſimi q.ſ. fiat *Bolus.*

℞ diaturbith cum rhabarbaro ʒ iij. aloës, myrrhę, agarici trochiſcati ana ℈ j. ſalis gemmæ gr. v. ſyrupi de cichoreo cum rhabarbaro ℥ j. aquarum portulacæ ℥ iiij. fiat *Hauſtus*, vermes interficit, paritérque expellit.

℞ lactis caprini aut vaccini vncias duodecim, ſaccha-

ri rubri ℥ j.mellis ℥ ſe.duo vitella ouorum,fiat *Clyſtere*, miniſtretur aliquandiu poſtquàm ea quæ enecant vermes,adminiſtrata fuerint,ad inferiora enim alliciuntur, faciliúſque exturbantur.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione VERMIVM inſeruiens.

Omnium primò ne generentur in corpore vermes,materia maligna vnde generari ſolent, naturæ obediens reddatur; demùm purgante medicamento è corpore educatur,quod fieri optimè poterit agarico trochiſcato,diaturbith cũ rhabarbaro aliiſque ſuperius in Methodo curandi dictis.Si autem vermes adeſſe intelligamus aliquibus ſignis pecularibus,quæ eos necare poſſunt,præſcribemus medicamenta.Quando autẽ per os necantia vermes medicamenta proponantur, tunc emplaſtrum quoq. ventri exterius applicabimus,quod idem efficere poſſit;ſic equidẽ duplici ratione opprimentur,aut fugã per inferna inſtituent.Antequàm autẽ medicamentum vllũ ſumat quod vermes necare poſſit,bibat per quatuor aut quinque dies lac recenter mulctum,hinc medicamentum vermes necans,in lacte calẽte diſſoluatur;ſicque offeratur;id quoque cum melle fieri poterit aut ſaccharo.Pueri autem ſi amara non admittant vltrò,cum fiſtula incuruata,aut clyſterio,iniicere licebit dẽtibus diductis, vtque commodius fiat, cùm faſcià contineantur, poſteà quæ eoſdem enecatos expellere poſſunt,præſcribantur.Vermium quoque generatio inhibebitur, imò geniti enecabuntur atque expellentur,ſi æger per plures dies vtatur rebus acetoſis,amaris,acribus & ſalſis.Pro paruis autem vermibus in ano hærentibus clyſteriſetur cum decocto abſinthij perſicariæ,hiera picra,oleo amygdalorũ amarorũ:aut ſuppoſitorium ex prædictis fiat,ſuperſpargẽdo aloën, inuoluatúrque viſco cum quo capiuntur aues,ei enim adhærebũt vermes. Sunt autem glandes præſtantiores aliis medicamentis ad necandum aſcarides. Notandum hic, quòd quamuis aliquando in ægrotantibus videamus vermes excludi per ſuperiora,aut inferiora non tamen ſtatim curandi rationem inſtituemus vt medicamentis vermes quoque excludamus, cùm

hoc

hoc ſæpe in morbis accidat acutis, in quibus magna putredo latet in intimis penetralibus; eam itaque potiùs materiam malignam, naturæ obedientem reddere atque expellere debemus, quàm vermes; alioqui periculum erit ne morbum augeamus, ægrotúmque ſic occidamus.

Methodus pro cognitione

DYSENTERIÆ INSERVIENS.

DYSENTERIA propriè dicta, eſt fluxus ventris cum inteſtinorum exulceratione aut excoriatione, cui dolor, torſióque ſemper coniungitur. Contingit autem hîc primò corpora pinguia abradi ab acribus humoribus, hinc tempore non ſolummodò pinguia corpora, ſed etiam fibræ, pelliculæque interioris tunicæ inteſtinorum cum excrementis deiiciuntur, cùm ſcilicet altius malũ imprimitur ipſis inteſtinis. Tertiùs verõ gradus erit cùm iam ſanies profũditur, atque hi gradus magnitudinem vlceris indicãt. Sordidum autem vlcus eſſe ſignificatur nobis, ſi ſanies multa ſine dolore exeat, quæ ſi quoque fœteat, putridum indicat vlcus; vti laudabilis ſanies mundum vlcus deſignat. Contingit autem aliquãdo cruorem per aluum excludi abſq. dyſenteria, primo quidẽ in iecoris imbecillitate, túncq. aquæ in qua carnes recẽter mactatæ lotæ ſũt, ſimili eſt id quod excernitur. Hoc quoque fit in obſtructione ſuperiorum vaſorum, túncque ea quæ deiiciuntur, nihil abraſi habent ſibi permixtum, ſoléntque aliquando ſupprimi per duos aut tres dies, tandémq. deteriora plerũque ſuperioribus excrementa protruduntur, ſolétque ſæpe poſt tenuem ſanguinis ſaniem tandẽ humor quidem craſſus, vini fecibus non multum diſſimilis, expelli. aliàs etiam abſque vllo inteſtinorũ vlcere, aut ſuperiorũ venarum

obſtructione, iecoriſve imbecillitate, ſanguis liquidus atque rutilus profunditur; & hoc quidem in magna quantitate & per interualla, ex hæmorrhoidibus nimirum internis apertis, necnon menſibus ſuppreſſis.

Pars affecta. Inteſtina in hoc malo laborant, cuius ſigna ſunt dolor cum poſitu, ea denique quæ excernuntur, inteſtinorum functionem oblæſam eſſe teſtantur. Craſſa verò inteſtina affecta eſſe oſtendit ſtercus denſum, ſincerum, aliquibus pinguibus, cruentiſque guttis perfuſum, ſpumoſum, quod aliquando etiam prodit cum flatu; cruor autem hic ſtercori ſupernatare magis conſueuit, quàm dum in tenuibus hæret vlcus inteſtinis. Si autem circa vmbecillum aut etiam altiùs dolore conſiſtant, ſtercorique ſanguinis portio omninò permiſta atque immerſa ſit, maléque ſint olentia, billioſa, porrique colorem habentia atque variegata, torminaque quàm maxima excitentur, mordacitatéſque validiores, nec non deliquiũ atque exolutiones animi inducãt, in tenuioribus inteſtinis malum eſt; tunc quoque pinguia rariùs excludi cum excrementis ſolent. Ieiunum autem inteſtinũ dum afficitur, dolor ſupra vmbilicum eſt: tanta quoque nauſea oritur, vt etiam vomitus ſubſequatur frequenter, maior quoque ſitis cibique faſtidium excitatur, excrementa magis cruda ſunt, quibus ſanguis magis nigricans vndique permiſcetur; mala hìc plerumque febris oritur, vnde graues virium exolutiones accidunt, tandémque etiam mors. Eſt autem dyſenteria morbus in ſoluta continuitate conſiſtens.

Signa. Magna ex parte in principio mali propelluntur excrementa muccoſa, mordacia, bilioſa, variáque, quibus tandem etiam cruoris aliqua portio vnà cum doloribus inteſtinorum mordacibus permiſcetur, & excernitur paulatim cum ſtercore liquido, paulóque poſt etiam adeps & hinc ſucceſſu temporis ramenta, particulæque interioris tunicæ inteſtinorum, vnà cum excrementis cruentis purulentiſve per aluum deiiciuntur, præcedentibus quaſi ſemper mordacibus inteſtinorum do-

rum do-

rum doloribus. vnde frequentes quoque concurrunt desidendi cupiditates, anique dolores, ita vt æger etiam aliquando quiete careat, & à somno etiam interpelletur; frequentur quoque sitiunt, febricitántque ægrotantes, potissimùm si in superioribus intestinis vlcus existat, & humor sit acer admodum, quo tempore etiam cruor ipse excrementis magis permiscetur, quàm dum in crassioribus exulceratio hæret.

CAVSA. Humores acres mordacésque putrefacti; in intestinis geniti, aut aliunde, è venis nimirum maioribus è iecore, liene, mesenterio, aliisve partibus circumstantibus, influentes, anfractibúsque intestinorum inhærentes, frequenter dysenteriam excitant, quales sunt, pituita salsa, bilis flaua, vnde frequentiùs quidem excitatur, nec non adusta atque atra, qui originem habent frequenter à cruditatibus frequentibus, ab acribus denique vitiosisque cibis, à fructibus quoque malis, à pharmacis denique venenatis excoriantibúsque, ab intenso denique frigore caloréve. Subinde quoque inflammatione fit dysenteria; id autem innotescit ex signis inflammationem significantibus.

PROGNOSTICA. Periculum haud parum ostendunt appetitus magna prostratio, sitis incrementum, continuus alui fluxus, si vrina poculis non respondeat, si corpore macilento subitò nigra aluus profluat; si carunculæ magnæque intestinorum partes excernantur, ipséque æger inualidus sit, lethalis esse consueuit dysentéria, eò quòd neque caro concrescere, neque vlcus obduci cicatrice potest. In longis dysenteriis cibi fastidium malum, & peius si febris adsit; neque enim semper febricitat dysentericus. Pessimè sunt dysenteriæ, in quibus quæ excernuntur porri aspectum habent, & quę sunt nigra graueolentiáque. Lienosis superueniens dysenteria, bonum est, cùm sic humores melancholici qui in liene erant, euacuentur. Difficilè quoque curatur dysenteria in tenuibus intestinis existens, faciliùs verò quæ in crassioribus. Ab atra bile si fiat, difficillimè

ſanatur dyſenteria, quia cancro coniungitur plerumque. Quæuis autem tormina, longa & difficilia eſſe conſueuerunt: quæ ſi à profundo veterique vlcere dependeant, viriúmque imbecillitas concurrat magna, vix quicquam ſperare licebit: contingit autem in huiuſmodi caſu, excrementa alui grauiſſimè olere, cruda leuiáque eſſe & ſubnigri etiam coloris. Magno cum periculo in lienteriam dyſenteria mutatur. Multoties colica vehemens ſuccedit fluxui, eò quòd expellatur tenue, & relinquatur craſſum. Omnis fluxus ventris qui ducit ad hydropem, eſt mortalis, cùm hydrops curari debeat per fluxum ventris.

Methodus pro curatione

DYSENTERIÆ INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ſit temperatus.

Cibus qui facilè concoquitur, & qui bonum ſanguinem generare poſſit, offeratur: imbecillis enim eſt coctrix retentrixque facultas. Conueniunt carnes pullorum, gallinarum, caponum, perdicum, turturum, merularum, phaſianorum, oua aſſata. Oryza, amylo, panico cruſtáque panis fiat puls, & lacte, cui ſemina plantaginis, parúmque cinnamomi addetur. Prædicta quoque carnium iuſculis coqui poterunt, vt puls inde fiat. Vitentur diligenter mordacia, acetoſa, ſalſáque, propter vlcus in inteſtinis exiſtens.

Potus

Potus. Vinum conuenit rubellum aſtringendi vim habens;cui ſaccharum roſatum addetur.
Exercitium motúſque vitentur, quiéſque imperetur.
Somnus conciliandus eſt;plurimùm enim dyſentericos iuuat;vigiliæque malum irritant.
Animi perturbationes immodicæ ablegentur.

PRÆPARANTIBVS.

Syr. roſatus.
Violarum.
Intubi.
Endiuiæ.
Cydoniorum.
Aqua plantaginis,bugloſſæ,abſinthii.

Vbi aliquali euacuatione vſi fuerimus in principio nali,tunc demum præſentibus materiam digerere, naturæque obedientem reddere poterimus; preſertim vbi periculum nullum imminebit, & ſi excrementa non ita copioſè excernantur.

VACVANTIBVS *materiam redundantem, obſtructionémque facientem.*

Myrobalani citrini,kebuli.
Tamarindi.
Rhabarbarum.
Agaricus,cùm pituitoſa ſunt quæ deiiciuntur.
Diacatholicum.
Syr. roſatus, violatus.
Clyſtere.

Acres, bilioſos, prauóſque humores qui ad partem affectam ruunt, educere debemus medicamentis quæ aliqualiter laxant; &, ne fluxum fluxui implicemus, iis addere debemus quæ aliquali virtute aſtringendi prædita ſunt,etiam non præcedente digeſtione ; via equidem ipſis humoribus malignis ſic aperitur, vt redundantes euacuentur,obſtructionéſque tollantur. ſæpius autem repetenda erit euacuatio, eò quòd noua continuò ſuggeratur vitiata materia. Quare aſtringentibus

in initio locus non erit,id enim frequenter magno ægrotorum fit detrimento; febris equidem,necnon inflammatio,vlceraque intestinorum,necnon spasmi hinc excitantur,eò quòd materia maligna in superiores partes regurgitet,cùm prohibetur euacuari.Clysteri autem meliùs quàm potione educetur materia quæ intestina exulcerat atque vellicat, modò in crassis intestinis hæreat; vti contrà,potione,dum in tenuibus exulcerationem molitur.Scammoniata autem acriaque omnia medicamenta vitanda quàm maximè hîc sunt,vt est elect. rosatum,diaprunum solutiuum.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectionem instituemus ipsius humerariæ in principio mali, antequàm vlcus aliquod præsens fuerit, modò vires validæ sint, & potissimùm si dolor adsit magnus,aut magna imflammatio,aut si consueta aliqua vacuatio suppressa fuerit,hæmorrhoidum nimirum mensiúmve; reuellit enim sanguinis impetum, eiusque acrimoniam remittit.Hoc quoque fiet,si ex subita alui suppressione æger laboret, periculum enim est ne viscus aliquod nobile obruat excrementa vitiata, excernique solita; vlcere autem presente nequaquam fiet venæ sectio,neque enim vlcus curat;adde etiam quòd vires deiiciat.

Vomitorium leue,vt est aqua tepida.

Vrinam ducentia.

Frictiones brachiorum,spatularum.

Ligationes dolorificæ partium prædictarum.

Lotiones pedum manuumque in vino astringente.

Balneum siccum sudorem promouens,quod lateribus calentibus, pannisque inuolutis fiet, vino autem conspergentur,pedibusque accommodabuntur.

SISTENTIBVS *fluorem & corroborantibus ventriculum & intestina.*

Trochisci de terra sigillata cum succo bursæ pastoris, trochisci de spodio Mesuæ cum semine oxalidis.

Elect.

Elect. diatrium ſandalorum, diarhodonis abbatis. ſyr. cydoniorum, de roſis ſiccis, violarum, papauerinus, myrtilorum.

Saccharum roſatum, conſerua roſarum, cydoniorum, aqua roſacea aut plantaginis, in qua maſtis priùs decoquetur; hinc addatur ſaccharum roſatum.

Athanaſia, phylonium Perſicum cum ſucco plantaginis, diacodium Actuarij cum aqua cæleſti, in qua ſpodium ferbuerit.

Succus ribes, berberorum, meſpilorum, cydoniorum, prunorum ſilueſtrium.

Cornu cerui vſtum elotumque, ſi virulentæ materiei ſuſpicio adſit: coagulum hædi, leporis, hepar lupi.

Lac & aqua commiſceantur: chartam albam in lacte diſſoluunt nonnulli; hinc cum farina fabarum contundunt peroptimè, additoque ſaccharo & cinnamomi aliqua portione, pulticulam conficiunt.

Vuæ paſſæ enucleatæ tritæ cum melle ſaccharo ſpodioque. rhabarbarum eſt ſaluberrimum hîc medicamentum piſtatiæ, cubebæ, hepatica.

Potus ex aqua in qua ſaluia, balauſtia, ſumach, conſolida maior, radix ſymphyti, roſæ, plantago, necnon maſtix decoquantur.

Fomentum ex aqua in qua decoquantur radices plantaginis, roſæ, ſandali, intubus, ſpodium.

Vnguentum ex oleo cydoniorum, roſaceo.

Vnguentum ex oleo cydoniorum, carabe, maſtiche, puluere roſarum, bolo Armeno, corallis, ſanguine draconis, pro ventre.

Cataplaſma ex pane toſto, maſtiche, oleo cydoniorum, roſarum, vino auſtero; pro ſtomacho.

Emplaſtrum diaphœniconis in frigida cauſa eſt efficaciſſimum ad dyſenteriam hepaticam.

Cum bona ex parte vitioſa materia vacuata erit, hiſce vtemur medicamentis aſtringentibus; nequaquam autem à principio, cùm tunc febrem, pleuritidem peripneumoniam, inteſtinorum inflammationem, ſpaſ-

mum, aliáque grauiora ſymptomata generare poſſit materia maligna; periculum enim eſt ne in ſuperiores partes regurgitet materia feruida ante tempus ſuppreſſa. Vtemur autem primò iis quę leuius aſtringunt; hinc à leuioribus ad fortiora progrediemur: hiſce interim ſemper addemus quæ hepar ventriculúmque corroborare poſſunt.

MVNDIFICANTIBVS *& glutinantibus.*

Potus ex aqua hordei ad ptiſanę formam compoſitus, multo ſaccharo roſato addito.

Clyſtere ex aqua hordei, ſaccharo, vitellis ouorum, aut ex vino rubro aſtringente, ſero lactis caprini, hydromelite, melle roſato, aut ex decocto furfurum, frumenti, ciceribus rubris, ligno guaiaco, roſis, plantagine, lupinis.

Clyſtere ex decocto roſarum, plantaginis, lupinorum, boli Armeni, ſanguinis draconis, gummi Arabici, thuris, myrtilorum, polygonii, burſæ paſtoris, hordei torrefacti, tutiæ, lithargyri, trochiſ. de terra Lemnia, aqua chalybeata. olea omittemus, quia conſolidationem impediunt.

Mundificantibus, abluentibúſque acrem materiam exulcerantem, primo loco poſitis, vtemur, ſi multum puris excerni ab vlcere videamus, & profundum eſſe vlcus intelligamus: quod vbi optimè mundatum erit, ſecundo loco poſitis conſolidantibus medicamentis locus erit. Singulariſſima autem ſunt clyſteria in hoc morbo medicamenta.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Clyſtere ex decocto roſarum, oleo roſato, mucilagine ſeminis pſyllii plurimùm valet. Vel ex ſolo lacte ouino, vel vaccino, in quo lapis ignitus aliquoties extinctus ſit, & roſæ ſint decoctæ, additis vitellis ouorum, vt diutius adhæreat.

Micleta N. Triphera magna, athanaſia, phylonium Romanum, pillulæ de cynogloſſa.

Syr. de papauere, ſaccharum roſatum.

Deco-

Decoctum seminum papaueris in aqua rosata.

Clystere ex lacte ouino, gummi tragacanthæ, adipe caprino, butyro, oleo rosaceo, pillulis de cynoglossa.

Dolorem qui aliquando crudelissimus est in hoc morbo, sedant priora; posteriora autem etiam somnum conciliant, & materiam ineptiorem ad fluendum reddunt.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI-*camenta nobilia in* DYSENTERIA *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO DYSENTERIÆ.

℞ hordei mundi m.iiij.coquantur in aqua q.s. ad ℔ j. colaturę adde sacchari rubri ℥ j. *ß*. duo vitella ouorum; fiat *Clystere*, quod sæpius iniicietur ad lauandum intestina ab acribus excrementis subsistentibus.

℞ iuris decocti plantaginis, rosarum, hordei aliqualiter cum corticibus torrefacti ℔ j. mellis rosacei, sacchari rubei ana ℥ j. olei rosacei ℥ j. *ß*. vitella ouorum duo; fiat *Clystere*, iniiciatur ante cibum; mundificat atque detergit. Cum vrina humana quoque, & aqua mellis in eundem finem *Clystere* parabitur; præsertim si vlcus adsit.

℞ iuris decocti hordei ℔ j. mucilaginis psyllii cum aqua rosacea extracta ℥ ij. adipis caprini ℥ j. *ß*. mellis rosacei ℥ j. phylonii Persi ℈ j. *ß*. olei rosacei ℥ ij. fiat *Clystere* dolorem leniens. Aut

℞ radicum & foliorum althææ, anethi ana m. j *ß*. foliorum maluæ, florum camomillę, meliloti, rosarum ana m.j. seminum cydoniorum ℥ *ß*. seminum lini, fœnugręci ana ℥ j. coquantur in aqua q.s. ad ℔ *ß*. colaturę adde

olei rosacei ℥ viij. fiat *Clystere:* dolorem feliciter remittit ab acrimonia humorum ortum.

℞ foliorum absinthii, parietariæ, centaurei minoris, betæ ana m. *ſs.* rosarum rubrarum m. j. seminum lupinorum, cicerum rubrorum ana ʒ iij. furfurum, hordei ana m. j. *ſs.* coquantur in sero lactis ad ℔ j. colaturę addantur mellis rosacei ℥ iij. fiat *Clystere* detersorium.

℞ hordei excorticati, plantaginis, polygonii, bursæ pastoris ana m. j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. colaturę addatur boli Armeni, sanguinis draconis, thuris, mastiches ana ʒ j. succi plantaginis ℥ j. gummi Arabici, tragacanthi ana ℈ iiij. oui vitellum, fiat *Clystere*, hîc minor quantitas iniicitur, vt diutius retineatur, ídque semper cùm astringere consolidaréque volumus, maior autem erit, cùm detergere decreuerimus.

℞ rhabarbari optimi parum tosti ʒ j. *ſs.* corticum myrobalanorum citrinorum ʒ iij. paululum macerentur in vino rubro, radicum plantaginis ℥ j. glycyrrhizę rasæ ℥ *ſs.* coquantur in aqua q. s. ad vncias decem, colaturæ adde mellis despumati ℥ *ſs.* fiat *Potio* duorum haustuum.

℞ rhabarbari leuiter torrefacti ℈ iiij. cornu ceruini cremati & eloti in aqua plantaginis, cinnamomi ana ℈ j. aquarum endiuiæ ℥ iij. fiat *Haustus*.

℞ corticum myrobalanorum citrinorum ʒ iij. kebulorum ʒ ij. contundantur, addatur passularum mundatarum ℥ j. spicę ℈ *ſs.* bulliant simul in aqua plantaginis q. s. ad ℥ iij. exprimantur fortiter, addantur rhabarbari electi ℈ ij. *ſs.* sacchari parum, fiat *Haustus*.

℞ rhabarbari, myrobalanorum citrinorum ana ℥ j *ſs.* kebulorum ℥ j. tempore vsus detur ʒ j. cum syrupi rosati ℥ *ſs.* aquarum plantaginis, bursę pastoris ana ℥ j. *ſs.* fiat *Haustus*.

℞ rosarum rubrarum m. ij. violarum m. j. seminum plantaginis, cydoniorum ana ʒ iij. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. colaturæ adde syrupi cydoniorum ℥ iij.

fiat

fiat *Potio*. Si consolidare vlcus etiam quis velit, addemus prædictis thuris ʒ ij. boli Armeni ʒ j. terrę sigillatæ ʒ ſs.

℞ syrupi myrtilorum, rosarum, cydoniorum ana ℥ j. ß. vini rubri ſtiptici vncias decem, fiat *Iuleb.*

℞ syrupi cydoniorum, de rosis ſiccis ana ℥ ij. ß. decocti prædicti ℥ iiij. detur duabus vicibus.

℞ syrupi rosati, rob berberorum, miuę cydoniorum ana ℥ j. boli Armeni, terræ ſigillatæ, ſanguinis draconis, cornu cerui vſti ana ʒ ß. conſeruę rosarum antiquarum q.ſ. fiat *Conditum*, capiat ſæpe.

℞ cornu cerui vſti, boli Armeni, trochiſcorum de ſpodio, ſanguinis draconis ana ʒ j. concharum vſtarum ℈ ij. ſeminis plantaginis ʒ ſs. gummi tragacanthi ʒ j. coralli rubri ℈ j. radicum tormentillæ ℈ ij. myrrhæ ℈ j. ſs. fiat *Puluis*, doſis ʒ j. cum aqua plantaginis.

℞ ſeminum plantaginis ℥ ij. cinnamomi ʒ ij. contuſa dentur in papyro pro *Pulticula.*

℞ conſeruę rosarum antiquarum ℥ j. cornu cerui vſti & loti in aqua plantaginis ʒ j. ſpecierum diatrioſandali, trochiſcorum de carabe ana ℈ ß. miuæ cydoniorum ʒ vj. syrupi rosati de rosis ſiccis q.ſ. fiat *Conditum*. Decoctum hordei cum melle rosato dari per os poterit dum abſtergere volumus.

℞ aquę plantaginis, cichorei, acetoſę, rosarum ana ℥ ij. ſacchari rosati tabellati ʒ vj. ſpecierum diarhodonis abbatis ſine moſcho, diatrium ſandalorum ana ʒ ß. caryophyllorum, macis ana ℈ ß. rob de berberis ℥ j. ß. ſacchari albiſſimi ℥ ij. traiiciatur per ſaccum hypocraticum, fiat *Nectar.*

℞ diacydonites ſine ſpeciebus ℥ j. ß. gummi tragacanthi ℈ ij. trochiſcorum de ſpodio, de terra Lemnia ana ʒ j. ſs. ſeminum oxalidis, plantaginis, antheræ ana ʒ j. balauſtiorum, malicorii, ana ℈ ij. cornu cerui vſti, corallorum rubrorum, amyli ana ℈ ij ſs. syrupi myrtini, cydoniorum ana q. ſ. fiat *Electuarium*

mollis consistentiæ.

℞ radicum althææ, verbasci ana ℥ ß. florum rosarum, camomillę ana m. j. seminum myrtilorum, granorum sumach, plantaginis ana ʒ ij. malicorii, balaustiorum ana ʒ j. ß. mediocriter comminuantur, & coquantur in vino rubro astringente nonnihil, fiat ventris *Fomentatio.*

℞ olei cydoniorum, myrtilorum, rosarum, anethi ana ℥ j. trochiscorum de spodio ʒ j. ß. boli Armeni, seminum myrtilorum ana ʒ j. mastiches ʒ ß. cerę parum, fiat *Vnguentum* molle, quo paulò post principium vtemur vbi natura aliqualiter expurgata fuerit, à principio enim virulentam materiam intro cohiberet. Idem de aliis iudicandum medicamentis astringentibus.

℞ emplastri diaphœnici ℥ j. rosarum rubrarum, balaustiorum, sanguinis draconis ana ʒ j. farinę hordei, fœnugręci ana ʒ j. ß. seminum plantaginis, myrtilorum ana ℈ iiij. boli Armeni, mastiches ana ʒ ij. olei mastichini, myrtini, rosacei ana ℥ ß. cerę & resinę q. s. fiat *Emplastrum.*

APPENDIX
ad prædicta pro curatione DYSENTERIAE inseruiens.

A principio fluxus inhibendus non est. sed omnium primò, etiam ante corporis purgationem, clysterio ipsa intestina lauanda sunt; debet autem hoc clystere sæpius repeti. Si coniectura consequi liceat materiam esse crassam viscidámque, aut acrem, ita vt vlcus excitare possit, clysterio prædicto permiscenda erunt medicamenta quæ abstergendi, acriúmque humorum vim, vnde vlcus fieri posset, remittendi vires habent. Dictis quoque adiicientur ea quæ dolorem lenire possunt, si multùm doleat æger ob vsum abstergentium medicamentorum. Demum clysteria astringentia, & quæ sistere possunt fluxum dysentericum, imperabimus.

mus; quibus tandem etiam addemus quæ consolidare, cicatricémque inducere, nec non corroborare valent viscera. Debent autem diutius retinere huiusmodi clysteres sistentes, consolidantésque. Purgantibus quoque medicamentis interea temporis per os sumptis vacuanda erit materia prædicta, sistendúsque interim etiam aliqua ratione fluxus. Diuersionum quoque instrumentis remorabimur ipsum fluxum. Potiùs autem potionibus vtemur si in superioribus intestinis hæreat vlcus, & primò quidem lenientibus dolorem, ardorem, inflammationémque. Secundò detergentibus vlcus à materia acri. Tertiò astringentibus, quibus permiscebimus quæ consolidare possunt, carnémque generare. In inferioribus autem intestinis si sit vlcus, clysteribus potius vtemur. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione accommodentur. Ab hepatis intemperie calida si humores acres dysenteriam excitantes generentur, hanc intemperiem dicti visceris mitigabimus oleo rosato, cerato sandalino, similibúsque medicamentis aliis.

Methodus pro cognitione

COLICÆ ATQVE ILIACÆ PASSIONIS INSERVIENS.

COLICVS AFFECTVS, passio est diuturna intestini quod colon dicitur, quam sequitur difficilis exitus stercoris, flatuúmque per inferiora, dolórque per interualla admodum sæuus, puncturæque multum grauantes excitantur, eò quòd intestinum prędictum crassum est & neruosum, vnde non facilè si quid noxii eius tunicis se insinuet, expellitur. A parte autem affecta, colo nimirum intestino, appellationem sumpsit; in quo intestino flatus cumulari solent; est enim proprium eorundem quasi receptaculum. Affinitatem magnam ha-

bet hoc malum cum iliaca paſſione; tam enim colica laborantes quàm iliaca oppreſſi, acutiſſimis doloribus torquentur, aluum aſtrictam habent, vomitu denique moleſtantur; in iliaca tamen dolor magis eſt intenſus, eò quòd tenue inteſtinum, in quo hoc malum latet, magis ſentiat ipſo colo inteſtino: magis hîc quoque vomitus moleſtus eſt ſua frequentia, ventriculus omninò ſubuertitur, aliquando etiam ſyncope, aliàs quoq; delirium concurrit in hoc malo, ſæpiúſque frigidi ſudores mouětur. dolor quoque hic ab vmbilici regione magis ſurſum vagatur, éſtque magis fixus. In lateribus verò iuxta eam partem ventriculi, vbi colon eundem prȩterlabitur, colicus dolor potiùs vrget.

PARS AFFECTA eſt inteſtinum laxius quod colon dicitur. Signa autem partis affectæ ex ſequentibus patebunt; permixta enim ſunt cum ſignis ipſius affectus.

SIGNA affectus, dolor vehementiſſimus, ſæpéque terebro perforanti ſimilis excitatur in intima abdominis parte vbi colon ſitum eſt, & magna ex parte eſt inſtabilis, circuire enim videtur, & modò in hac, modò in illa parte validiùs vrget; nunc enim hepatis regionem ſubire videtur, nunc ſplenis, nunc ventriculi, & frequenter quoque renum perambulat loca, ſæpiúſque in ſiniſtro inguine plus vrget, eo quòd colon ibidem magis ſit anguſtum. Dicta quoque ratione à nephriticis doloribus, qui magis ſunt frequentes colicis cruciatibus, diſcernitur: cùm hi dolores eodem quaſi loco, in dextro nimirum aut ſiniſtro latere iuxta renis ſitum, permanentes, ægrotum iugiter affligant. Lenientibus quoque clyſteribus atque fomentationibus mitigantur dolores colici magis quàm nephritici. Vrina in doloribus nephriticis ſæpè fit aquoſa, pauca quoque redditur, quæ aliquando etiam ſupprimitur: tandem verò maiori redditur copia, quæ aliquando etiam craſſa eſt dum profunditur. Dolores colici magnam ſȩpè ventris partem occupant, niſi à vitrea fiant pituita; tunc enim quaſi

quasi stabiles sunt; magis quoque dolores colici dextram perturbant partem, vnde in sinistram quoque diffunduntur, & iuxta renes dorsúmque vestiga etiam aliqua imprimunt. Certius etiam colici doloris indicium est, si dolor altiori loco percipiatur quàm renum regio est posita. Concurrit flatuum multitudo in colico malo. Ita quoque astrictam aluum habent sæpe, vt nihil ferè excludatur, etiam ne ventus quidem, & si aliquid excludatur, id flatibus prodit multis, & aquæ supernatare consueuit. In nephritide verò frequenter arenosa quædam corpuscula, subinde quoque lapis, & nonnũquam sanguinolenta subsidere inueniuntur, lapide verò excluso à dolore laborantur, nihilque dictorũ cum vrina excernitur in colico dolore, sed aliquando humor crassus & pituitosus. Vomitus aliquando, sed magis frequẽter nausea moueatur in doloribus colicis, magisque hęc molestare solent, diuturnioráq. esse consueuerũt quàm in nephritico dolore. appetitus atque concoctio labefactatur, propterque magnos dolores contingit sæpe vrinæ colorem admodum, bilescere, tingi, &, vt ita dicam, igniri, biliosámque naturam falsò repræsẽtare: propterea autem hoc fit, quòd bilis ad renes deferatur, cùm ita viæ intestinorum per quas excludi solebat bilis, sint interceptæ, vt neque ructus, neq. vẽtris flatus, exire possit.

CAVSA. Doloris colici causæ plures sunt; variæ equidem materiæ ad intestina ruunt, propter eorum amplitudinem, præcipuè tamen quatuor existunt, aliquando enim excitatur ab inflammatione eiusdem partis, túncque dolor magis est stabilis & acerbus; adest tunc quoque ardor, sitis, nausea, bilisque vomitus fit, necnon stercoris, aliquando etiam vrinæ fit retentio, feruor quidam est interiùs, febrisque molesta. Aliàs verò ab acri mordacique excitatur humore, tunc quoque experientur ardorem, sitim, vigilias, febrem, sed non ita validè vrgebunt, quemadmodum si ab inflammatione ipsius coli fiat malum: ab vsu frigidorum leuabuntur, vti à contrariis calidis nimirum deteriùs se habebunt; quæ per

Z

aluum excluduntur, biliosa sunt; vrina dum fluit, percipitur acris. Aliàs fit ab humoribus lentis, crassis, atque à vitrea pituita in coli membranis subsistentibus, tunc quoque magis est stabilis ipse dolor, vixque curatur ante eiusdem materiei vacuationem, intestinúmque quasi perforari videtur: vomitus fit humoris potissimùm pituitosi, nausea, ructúsque concurrit, aluus ita astricta est, vt nihil ferè transmittatur, & si aliquando flatus aut ructus emittantur, parum aut nihil inde leuatur æger, à calidis mitescit malum, à contrariis verò irritatur, præcessit satietas, cruditas, otium, ciborum frigidorum vsus. Cùm autem colon intestinum proprium quasi sit receptaculum flatuum, ab iisdem quoque frequentissimè contingit colicum dolorem excitari, cùm videlicet nimia eorundem illis in locis cumulatur copia. Hi aliquando artè concluduntur atque colliguntur in colo vel eiusdem membranis à fecibus multum induratis: aliàs etiam hoc fit à viscida crassáque pituita viis communibus impacta; subinde quoque hoc prouenit à tumore aliquo circumstante, aut in intestinis existente, à quo intestina ita fortiter comprimuntur, vt exitus perquàm difficilis fiat ipsis spiritibus; túncque contingit maximos dolores excitari, eò quòd intestinum maxima vi sic sæpe distendatur: tunc præcessit vsus ciborum qui flatus generant, ægri quoque ventris torsiones rugitúsque maiores experiuntur. Quotiescumque autem tanta est obstructio, vt excrementis nullus exitus pateat, iliaca passio oritur.

Prognostica. Sæpe coli dolor in resolutionem neruorum, vel in morbum articularem, vel in iliacam passionem, nonnunquam etiam in hydropem transit. Inter omnes colicas affectiones, ea quæ ex inflammatione ortum ducit, est grauissima: in ilion enim transitionem minatur. Minus periculosus erit coli dolor, vbi non omninò excrementa retinentur, neque in vna ipsius coli parte fixus dolor sentitur, vehementissimi enim

enim colici dolores periculosiores sunt quàm mitiores, vtpote qui à leuioribus causis fiunt.

Methodus pro curatione

COLICAE ATQVE ILIACÆ PASSIONIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr temperatè caleat, potiúsque ad siccum vergat: melius tamen pannis calentibus natiuus calor partium abdominis conseruabitur.

Cibus sit facilis digestionis,& qui paucas superfluitates generet: sit liquidus, miniméque flatuosus aut viscosus. Carnes conueniunt volucrum in aqua non degentium,pullorum, gallinarum,caponum, auicularum montanarum, hædinæ, vitulinæ, elixentúrque potius quàm assentur. Plurimùm hîc iuscula pinguia conueniunt caponum,pullorum:melius enim per intestinorum ductus transferuntur. Incoquemus thymum,sampsuchum,origanum,satureiam, hyssopum, fœniculum, asparagum, apium. addemus iusculis commodè nonnihil vini maluatici. parcè autem prandeat æger,parciúsque cœnet.

Potus. Vinum conuenit generosum, interim parcè bibat:aquosum autem atque aqua omninò vitentur,similiter & ptisana.

Exercitium conuenit antequàm alimentum sumpserit: eo equidem sumpto,quies imperanda.

Somnus si necessitas dictet, admittatur etiam solito

diutius, quo etiam interdiu frui poterit.

Excrementa alui respondeant, diligentérque euitentur omnia ea quæ aluum astringere possunt.

Animi perturbationes euitentur, non omninò tamen inutilis ira breuis est.

PRAEPARANTIBVS.

Mel rosatum colatum, oxymel simplex potiùs obest quàm iuuat.

Syr. de duabus vel quinque radicibus.

Aqua fœniculi, melissæ, absinthij.

Decoctum radicum asparagi, enulæ campanæ, asari, galangæ, zedoariæ, pæoniæ, foliorum menthæ, maioranæ, origani, prasij, thymi, hyssopi, florum rorismarini, camomillæ, seminum anisi, carui, anethi, ficuum; in vino odorifero fiet.

Magna ex parte in hoc malo materia plurimùm contumax est, & ptopterea concoquentibus incidentibúsque medicamentis naturæ obediens reddetur peccans materia. qui acetum recipiunt, reiiciendi sunt syrupi.

VACVANTIBVS.

Clystere ex floribus camomillæ, meliloti, rad. althææ, seminibus lini, anisi, anethi, centaurea minori, calamintha, origano, maluis, ficubus, carthamo contuso, agarico, colocynthide, cassia, electuario de baccis lauri, hiera picra, hiera logodij, hiera diacolocynthidos, benedicta laxatiua, oleo camomillæ, rutaceo, nucum, butyro recenti: decoquantur decoquenda in iusculo carnium pinguium, eritque sæpe infundendum hoc enema: vsque ad perfectam curationem videlicet.

Electuarium elescopi, diaphœnicum, electuarium Indum, hiera picra, benedicta laxatiua, diaturbith cum rhabarbo.

Pill. alephanginæ, aggregatiuæ, fœtidæ, ante cibum. Trochisci alhandal.

Rhabarbarum, myrobalani: cassia verò & sena cùm flatus

flatus generent nequaquam hîc admittantur.

Terebinthina.

Suppositorium longum hîc subiiciatur.

Vomitus ante cibum si quis facilè vomat, in mali principio potissimùm fiet. iuuari autem commodè poterit cum decocto raphani, asari, aut cum oleo & vino maluatico inuicem permixtis.

Venæ sectio, si ab apostemate fiat, omnino necessaria est, si nihil aliud obstet.

A leuioribus medicamentis purgantibus ad fortiora progrediendum est, si malum ipsum admodum fuerit contumax, postquàm incidentibus detergentibúsque medicamentis vsi fuerimus priùs.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio efficax sæpe remedium in dolore admodum graui deprehenditur.

Cucurbitula magna vmbilico affigatur atque loco affecto: maximi enim sæpe est iuuamenti.

Clysteria.

Suppositoria.

Frictiones brachiorum, spatularum.

Balneum.

SEDANTIBVS *dolorem, dissipantibúsque flatus.*

Iusculum caponis vel gallinæ addito croco. Cornu cerui vstum, decoctum florum camomillæ, radicum althææ in vino, aut aqua camomillæ.

Clystere ex pinguibus iusculis, oleo lini, camomillæ, vel ex decocto florum camomillæ, mililoti, vel ex oleo rutaceo, laurino, hiera picra, vino generoso, aut ex solo oleo, aut vino generoso, aut ex oleo rutæ, & electuario de baccis lauri; quod admodum est præstans.

Balneum ex decocto florum camomillæ, meliloti, foliorum lauri, rutæ.

Oleum amygdalorum dulcium cum vino hypocratico bibatur.

Vesica magna impleatur ex parte oleo camomelino, lini, anethino, vel communi, ventrisque regioni admoueatur.

Filorum quantitas, lixiuio cineribúsque cocta, ventri apponatur calens.

Sacculus ex milio, saléque tostis, floribus camomillæ, seminibus fœnugræci, foliis maluæ, fœniculi, althææ.

Vnguentum ex oleo camomelino, liliorum, lini, petrolei, anethino, rutaceo, castorei, vino maluatico, aut aquæ vitæ parum addito, idque fiat tempore inunctionis. Vnguentum ex oleo laurino, rutaceóque.

Theriaca recens, athanasia Nicolai, phylonium Romanum, Andromachi, cũ decoctione camomillæ & rutæ.

Opium castoreo permisceatur. Pillulæ de cynoglossa.

Clystere ex iusculis pinguibus; addendo ex nunc dictis narcoticis medicamentis portionem aliquam.

Potus ex diaphœnicone, hiera Galeni, electuario elescopi, phylonio Romano.

Horum aliqua dolorem leniunt, aut propterea quòd causam auferant, aut propterea quòd partis vel humorum intemperiem emendent, aut qui stuporem parti inducant. Narcotica quidem, dũ calida est materia, conueniunt ita in frigida; periculum enim est ne humores frigidi magis frigidentur, & ne tum flatus, tum humores crassi magis crassescant, magisque contumaces ad expellendum reddantur, obstructionésque augeantur; cogimur tamen aliquando illis vti, cùm scilicet nihil aliorum medicamentorum ope proficimus: clysteribus autem id melius quàm potionibus consequemur. solemus tamen subinde purgantibus medicamentis dragmam horum medicamentorum permiscere, si coacti fuerimus pèr os propinare; sæpe enim ea ratione malum leuatur: éstque efficax tutáque medicandi ratio: simul enim sic & causa tollitur, & dolor mitigatur.

ROBORANTIBVS *intemperiémque corrigentibus, reliquiásque resoluentibus.*

Conserua nostra magna præstans hîc est medicamentum.

Mithridatum, theriaca, diacuminum, diatrium pipereon, aromaticum rosatum, diagalanga, rosata nouella.

Electuarium de baccis lauri, diamoschus, vinum absinthites cui cumini dragma vna infundatur, colaturáque bibatur; vel foliis eiusdem modicè siccatis aqua ardens superfundatur, & tantundem vini maluatici.

Castoreum præstantissimum est medicamentum, cum aquæ mulsæ dragma vna, si bibatur.

Cornu cerui, ossa mespilorum, lumbrici terræ, stercus lupi, & intestinum.

Cucurbitula magna loco affecto admoueatur.

Vnguentum ex oleo rutę, anethi, camomillę, petrolei, lauri, castorei, liliorum, seminibus anisi, cumini, fœniculi, galbano, sagapeno, castoreo.

Fotus ex floribus camomillę, meliloti, foliis rutæ, calaminthæ, origani, lauri, rorismarini.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia, *in* COLICA *atque* ILIACA PASSIONE *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO COLICAE PASSIONIS ATQVE ILIACAE.

℞ radicum liliorum ℥ j. ß. angelicæ ℥ j. florum camomillę, meliloti ana m. j. ß. foliorum calaminthæ absinthii, rutę, centaurei minoris, abrotani ana m. j. seminum lini, fœnugræci ana ℥ ß. nigellę, cumini, anisi ana ʒ iij. coquantur in iusculo pingui carnium q. s. ad

℔ j. ß. colaturæ addatur benedictæ laxatiuæ, electuarii elescopi ana ʒ iiij. olei rutacei, camomelini ana ℥ j. butyri recentis ℥ ij. electuarii de baccis lauri ʒ iij. salis communis ʒ j. vitellum vnum oui, fiat *Clystere.*

℞ syrupi de quinque radicibus ℥ iij. oxymellis compositi ℥ j. ß. decoctionis camomillę, menthę, marrhubii ℥ vj. iusculi pullorum ℥ iiij. misceantur, detur tribus vicibus, modò morbus inducias concedat.

℞ electuarii elescopi ℥ iij. ß. benedictæ laxatiuæ ʒ ij. ſs. diaphœniconis ʒ ij. sacchari albissimi q. s. fiat *Bolus.*

℞ radicum fœniculi, petroselini ana ℥ j. seminum anisi, rutæ, cumini, fœniculi ana ʒ iiij. polypodii quercini, agarici albi & leuis ana ʒ iij. seminum carui, dauci, ameos ana ʒ vj. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ addatur benedictæ laxatiuæ, electuarii elescopi ana ʒ iij. fiat *Potio*, bibat haustum manè & vesperi.

℞ hieræ diacolocynthidos ℈ ij. rhabarbari ℈ j. diagridii gr. iij. syrupi de absinthio q. s. fiant *Pillulæ.*

℞ pillularum sine quibus esse nolo, pillularum fœtidarum ana ℈ j. ß. castorei gr. xij. trochiscorum alhandal gr. iij. fiat *Bolus*: vna eadémque opera dolorem leuamus, causámque mali expellimus.

℞ hierę Galeni ʒ j. opii gr. j. croci gr. iij. syrupi de quinque radicibus q. s. fiant *Pillulæ*, quę dabuntur maximè sæuiente malo.

℞ phylonii Romani ʒ j. diagalangę ʒ j. ß. electuarii elescopi ʒ iiij. ſs. fiat *Haustus* cum vino generoso.

℞ electuarii de baccis lauri ʒ j. diacumini ʒ ſs. vini generosi ʒ iiij. detur calidum.

℞ olei rutacei ℥ viij. camomelini, liliorum ana ℥ j. gummi serapini, opopanacis, castorei ana ℈ j. electuarii de baccis lauri ℥ ſs. opii gr. ij. vini generosi q. s. fiat *Clystere.*

℞ olei communis ℥ x. olei liliorum ℥ iiij. butyri non sali-

saliti ℥ iij. fiat *Clystere*, dum ex siccitate & retentione fecum fit colica.

℞ seminum anethi ℥ j. ſs. radicum raphani ℥ j. coquantur in aqua q.s. ad medietatis consumptionem. Vnciis quinque huius colaturę addatur ℥ j. ſs. olei liliorum alborum, misceantur, fiat *Vomitorium* medicamentum, tepidum bibat.

℞ specierum diacumini, dianisi ana ʒ iij. electuarii de baccis lauri, diagalangę ana ʒ j. ſs. detur ʒ j. cum vino hypocratico, cui tempore vsus permiscebitur dragma vna theriacæ veteris.

℞ electuarii de baccis lauri, phylonii Romani ana ʒ ij. diagalangę ʒ j. electuarii elescopi ʒ iij. ſs. detur tempore vsus ʒ j. ſs. cum haustu vini potentis.

℞ radicum althææ ℥ j. foliorum maluę m. ij. ſs. florum camomillę, meliloti ana m. j. ſs. seminum lini, cumini, fœnugręci, fœniculi, apii ana ℥ ſs. nigellę ʒ iij. ſs. coquantur in hydrelęo ad tertias, fiat *Fomentatio* abdominis cum vesicis semiplenis.

℞ florum camomillę, meliloti, mentastri, pulegii, origani ana m. j. seminum fœniculi, anisi, ameos, anethi ana ℥ j. coquantur in aqua q.s. ad tertię partis consumptionem, fiat *Balneum* Potiùs tamen loco balnei sequenti sacculo vtemur, plus enim inde leuaminis sentiet æger.

℞ florum camomillæ, meliloti ana m. j. pulegii, furfurum panici ana m. ij. nigellæ Romanæ ʒ iij. seminum anisi, cumini, fœniculi ana ʒ ij. ß. salis communis ʒ v. calefiant aliqualiter vase aliquo sine aqua tamen, floribus exceptis; quæ omnia *Sacculo* concludantur, vinóque calido irrorentur, calentiáque ventri apponantur.

℞ vnguenti dialthęę, olei camomelini ana ʒ vj. olei amygdalorum dulcium, anethini, liliorum, ana ʒ iiij. olei spicę ʒ ß. butyri recentis, pinguedinis capi, axungiæ humanæ ana ʒ v. misceantur, fiat *Vnguentum*, si ex siccitate & excrementorum retentione fiat.

℞ olei liliorum alborum ℥ j. ß. de castoreo ℥ j. olei petrolei, rutæ ana ℥ ß. radicum galangæ ʒ j. galbani ʒ iij. ceræ q.s. fiat *Vnguentum.*

℞ emplastri de baccis lauri ℥ ij. ß. olei liliorum, rutacei ana q.s. fiat *Emplastrum.*

℞ emplastri de baccis lauri ℥ ij. vnguenti Agrippæ ℥ j. olei liliacei q.s. fiat *Emplastrum.*

APPENDIX

ad prædicta pro curatione COLICAE PASSIONIS inseruiens.

Omnium primò dolorem sedabimus si immodicus fuerit, curatióque vera quæ causæ debetur, ad tempus differetur. Lenientibus autem medicamentis dolorem leuabimus, quibus si nihil profecerimus, ad stupefacientia & narcotica transeundum est: & aliquando quidem à principio oportet admittere narcotica, periculum enim alioqui erit si expectemus donec causa præsentis morbi auferatur (quæ plerumque admodum pertinax est) ne vires opprimantur. Ad narcotica interim non transibimus nisi in casu desperato, sed omnium primò, si fieri aliqua ratione possit, causam mali auferemus, sic equidem dolor verè mitigabitur. Magna autem ex parte à pituitosis fit humoribus, flatibúsque hoc malum. In hunc finem, omnium primò alui excrementa emolliantur clysterio blando, hinc materiam quæ dolorem excitat in colica, enemate conuenienti educemus potius quàm per os sumpto medicamento. In iliaca autem magis conueniunt quæ per os sumuntur medicamenta, iis enim magis iuuantur ægri: omnium tamen primò etiam clystere leniens hic vti in colica præscribetur, curabimúsque iliacam vti colicam à simili causa dependentem, cùm maximam inter se affinitatem habeant hæc mala, cùm non differant in alio, quàm quòd iliaca fiat ab obstructione in gracilibus intestinis facta; colica verò fit ab obstructione inferiorum intestinorum. In iliaca itaque primò proderit purgatorium per os propinare medicamentum, hinc post horam clystere iniiciemus, vt ad inferiora melius proliciatur medicamentum per os sumptum.

ptum. Clysteribus autem in colica vtemur sæpius, donec conualescat. Prædictis autem addemus semper quæ flatus discutere possunt, nec non dolorem lenire. Hinc quæ intestina, viscera principalia roborare, intemperiémque emendare possunt, admittentur; in qua re magni momenti erit clystere ex vino hypocratico paratum, iniectúmque. Vbi vomitu clysteribúsque vtcúmque vacuata erit materia mali ab intestinis, si ab aliis partibus corporis in ventrem materia aliqua morbum fouens ruat, medicamentis tum demum per os sumptis vniuersum corpus purgandum erit, præparantibus interim medicamentis conuenientibus præmissis. In valida obstructione, maximo cum successu propinare poterimus olei communis ℥ v. cum iusculo pullorum in quo flores camomillæ cocti sint, túncque quatuor aut quinque horarum spacio nihil aliud offeretur alimenti. Aquæ potus omnino interdicatur. A fortiter quoque purgantibus medicamentis omnino abstinebimus in principio potissimum mali; periculum enim est ne materiæ astantes ad intestina sic præcipitentur, vnde malum ingeminari poterit. Præstantissimum autem medicamentum in hoc malo est castorium, si sæpius bibatur.

Methodus pro cognitione

HYDROPIS INSERVIENS.

HYDROPS passio est quam aquosi humoris copia comitatur, propter sanguificandi facultatem vitiatam: est autem morbus diuturnus, ex frigiditate hepatis magna ex parte ortum habens. Sunt autem tres hydropis species, anasarca, ascites, & tympanites, quæ distinguuntur tum ratione materiæ, tum ratione loci. Anasarca est pituitosi aquosique humoris in toto corpore dissemination. In hoc morbo tota corporis moles incrementum sumit præter naturam; totum enim intu-

aluum excluduntur, biliosa sunt; vrina dum fluit, percipitur acris. Aliàs fit ab humoribus lentis, crassis, atque à vitrea pituita in coli membranis subsistentibus, tunc quoque magis est stabilis ipse dolor, vixque curatur ante eiusdem materiei vacuationem, intestinúmque quasi perforari videtur: vomitus fit humoris potissimùm pituitosi, nausea, ructúsque concurrit, aluus ita astricta est, vt nihil ferè transmittatur, & si aliquando flatus aut ructus emittantur, parum aut nihil inde leuatur æger, à calidis mitescit malum, à contrariis verò irritatur, præcessit satietas, cruditas, otium, ciborum frigidorum vsus. Cùm autem colon intestinum proprium quasi sit receptaculum flatuum, ab iisdem quoque frequentissimè contingit colicum dolorem excitari, cùm videlicet nimia eorundem illis in locis cumulatur copia. Hi aliquando arctè concluduntur atque colliguntur in colo vel eiusdem membranis à fecibus multum induratis: aliàs etiam hoc fit à viscida crassáque pituita viis communibus impacta; subinde quoque hoc prouenit à tumore aliquo circumstante, aut in intestinis existente, à quo intestina ita fortiter comprimuntur, vt exitus perquàm difficilis fiat ipsis spiritibus; túncque contingit maximos dolores excitari, eò quòd intestinum maxima vi sic sæpe distendatur: tunc præcessit vsus ciborum qui flatus generant, ægri quoque ventris torsiones rugitúsque maiores experiuntur. Quotiescumque autem tanta est obstructio, vt excrementis nullus exitus pateat, iliaca passio oritur.

Prognostica. Sæpe coli dolor in resolutionem neruorum, vel in morbum articularem, vel in iliacam passionem, nonnunquam etiam in hydropem transit. Inter omnes colicas affectiones, ea quæ ex inflammatione ortum ducit, est grauissima: in ilion enim transitionem minatur. Minus periculosus erit coli dolor, vbi non omninò excrementa retinentur, neque in vna ipsius coli parte fixus dolor sentitur, vehementissimi enim

enim colici dolores periculosiores sunt quàm mitiores, vtpote qui à leuioribus causis fiunt.

Methodus pro curatione

COLICAE ATQVE ILIACÆ PASSIONIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr temperatè caleat, potiúsque ad siccum vergat: melius tamen pannis calentibus natiuus calor partium abdominis conseruabitur.

Cibus sit facilis digestionis, & qui paucas superfluitates generet: sit liquidus, miniméque flatuosus aut viscosus. Carnes conueniunt volucrum in aqua non degentium, pullorum, gallinarum, caponum, auicularum montanarum, hædinæ, vitulinæ, elixentúrque potius quàm assentur. Plurimùm hîc iuscula pinguia conueniunt caponum, pullorum: melius enim per intestinorum ductus transferuntur. Incoquemus thymum, sampsuchum, origanum, satureiam, hyssopum, fœniculum, asparagum, apium. addemus iusculis commodè nonnihil vini maluatici. parcè autem prandeat æger, parciúsque cœnet.

Potus. Vinum conuenit generosum, interim parcè bibat: aquosum autem atque aqua omninò vitentur, similiter & ptisana.

Exercitium conuenit antequàm alimentum sumpserit: eo equidem sumpto, quies imperanda.

Somnus si necessitas dictet, admittatur etiam solito

diutius,quo etiam interdiu frui poterit.

Excrementa alui respondeant, diligentérque euitentur omnia ea quæ aluum astringere possunt.

Animi perturbationes euitentur, non omninò tamen inutilis ira breuis est.

PRAEPARANTIBVS.

Mel rosatum colatum, oxymel simplex potiùs obest quàm iuuat.

Syr.de duabus vel quinque radicibus.

Aqua fœniculi,melissæ,absinthij.

Decoctum radicum asparagi,enulæ campanæ, asari,galangæ,zedoariæ,pæoniæ,foliorum menthæ, maioranæ,origani,prasij,thymi,hyssopi, florum rorismarini, camomillæ,seminum anisi,carui, anethi, ficuum; in vino odorifero fiet.

Magna ex parte in hoc malo materia plurimùm contumax est, & propterea concoquentibus incidentibúsque medicamentis naturæ obediens reddetur peccans materia. qui acetum recipiunt,reiiciendi sunt syrupi.

VACVANTIBVS.

Clystere ex floribus camomillæ, meliloti, rad. althææ, seminibus lini,anisi,anethi, centaurea minori, calamintha,origano,maluis, ficubus, carthamo contuso, agarico,colocynthide,cassia,electuario de baccis lauri,hiera picra,hiera logodij, hiera diacolocynthidos, benedicta laxatiua,oleo camomillæ, rutaceo,nucum, butyro recenti: decoquantur decoquenda in iusculo carnium pinguium, eritque sæpe infundendum hoc enema: vsque ad perfectam curationem videlicet.

Electuarium elescopi, diaphœnicum, electuarium Indum,hiera picra,benedicta laxatiua, diaturbith cum rhabarbo.

Pill. alephanginæ, aggregatiuæ, fœtidæ, ante cibum. Trochisci alhandal.

Rhabarbarum, myrobalani: cassia verò & sena cùm flatus

flatus generent nequaquam hîc admittantur.
Terebinthina.
Suppositorium longum hîc subiiciatur.
Vomitus ante cibum si quis facilè vomat, in mali principio potissimùm fiet. iuuari autem commodè poterit cum decocto raphani, asari, aut cum oleo & vino maluatico inuicem permixtis.
Venæ sectio, si ab apostemate fiat, omnino necessaria est, si nihil aliud obstet.

A leuioribus medicamentis purgantibus ad fortiora progrediendum est, si malum ipsum admodum fuerit contumax, postquàm incidentibus detergentibúsque medicamentis vsi fuerimus priùs.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio efficax sæpe remedium in dolore admodum graui deprehenditur.
Cucurbitula magna vmbilico affigatur atque loco affecto: maximi enim sæpe est iuuamenti.
Clysteria.
Suppositoria.
Frictiones brachiorum, spatularum.
Balneum.

SEDANTIBVS *dolorem, dissipantibúsque flatus.*

Iusculum caponis vel gallinæ addito croco. Cornu cerui vstum, decoctum florum camomillæ, radicum althææ in vino, aut aqua camomillæ.
Clystere ex pinguibus iusculis, oleo lini, camomillæ, vel ex decocto florum camomillæ, mililoti, vel ex oleo rutaceo, laurino, hiera picra, vino generoso, aut ex solo oleo, aut vino generoso, aut ex oleo rutæ, & electuario de baccis lauri; quod admodum est præstans.
Balneum ex decocto florum camomillæ, meliloti, foliorum lauri, rutæ.

Oleum amygdalorum dulcium cum vino hypocratico bibatur.

Vesica magna impleatur ex parte oleo camomelino, lini, anethino, vel communi, ventrisque regioni admoueatur.

Filorum quantitas, lixiuio cineribúsque cocta, ventri apponatur calens.

Sacculus ex milio, saléque tostis, floribus camomillæ, seminibus fœnugræci, foliis maluæ, fœniculi, althææ.

Vnguentum ex oleo camomelino, liliorum, lini, petrolei, anethino, rutaceo, castorei, vino maluatico, aut aquæ vitæ parum addito, idque fiat tempore inunctionis. Vnguentum ex oleo laurino, rutaceóque.

Theriaca recens, athanasia Nicolai, phylonium Romanum, Andromachi, cũ decoctione camomillæ & rutæ.

Opium castoreo permisceatur. Pillulæ de cynoglossa.

Clystere ex iusculis pinguibus; addendo ex nunc dictis narcoticis medicamentis portionem aliquam.

Potus ex diaphœnicone, hiera Galeni, electuario elescopi, phylonio Romano.

Horum aliqua dolorem leniunt, aut propterea quòd causam auferant, aut propterea quòd partis vel humorum intemperiem emendent, aut qui stuporem parti inducant. Narcotica quidem, dũ calida est materia, conueniunt ita in frigida; periculum enim est ne humores frigidi magis frigidentur, & ne tum flatus, tum humores crassi magis crassescant, magisque contumaces ad expellendum reddantur, obstructionésque augeantur; cogimur tamen aliquando illis vti, cùm scilicet nihil aliorum medicamentorum ope proficimus: clysteribus autem id melius quàm potionibus consequemur. solemus tamen subinde purgantibus medicamentis dragmam horum medicamentorum permiscere, si coacti fuerimus per os propinare; sæpe enim ea ratione malum leuatur: éstque efficax tutáque medicandi ratio: simul enim sic & causa tollitur, & dolor mitigatur.

ROBORANTIBVS *intemperiémque corrigentibus, reliquiásque resoluentibus.*

Conserua nostra magna præstans hîc est medicamentum.

Mithridatum, theriaca, diacuminum, diatrium pipereon, aromaticum rosatum, diagalanga, rosata nouella.

Electuarium de baccis lauri, diamoschus, vinum absinthites cui cumini dragma vna infundatur, colatúraque bibatur; vel foliis eiusdem modicè siccatis aqua ardens superfundatur, & tantundem vini maluatici.

Castoreum præstantissimum est medicamentum, cum aquæ mulsæ dragma vna, si bibatur.

Cornu cerui, ossa mespilorum, lumbrici terræ, stercus lupi, & intestinum.

Cucurbitula magna loco affecto admoueatur.

Vnguentum ex oleo rutę, anethi, camomillę, petrolei, lauri, castorei, liliorum, seminibus anisi, cumini, fœniculi, galbano, sagapeno, castoreo.

Fotus ex floribus camomillę, meliloti, foliis rutæ, calaminthæ, origani, lauri, rorismarini.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAMENTA *nobilia*, *in* COLICA *atque* ILIACA PASSIONE *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO COLICAE PASSIONIS ATQVE ILIACAE.

℞ radicum liliorum ℥ j. ß. angelicæ ℥ j. florum camomillę, meliloti ana m. j. ß. foliorum calaminthæ absinthii, rutę, centaurei minoris, abrotani ana m. j. seminum lini, fœnugræci ana ℥ ß. nigellę, cumini, anisi ana ʒ iij. coquantur in iusculo pingui carnium q. s. ad

℔ j. ß. colaturæ addatur benedictæ laxatiuæ, electuarii elescopi ana ʒ iiij. olei rutacei, camomelini ana ℥ j. butyri recentis ℥ ij. electuarii de baccis lauri ʒ iij. salis communis ʒ j. vitellum vnum oui, fiat *Clystere.*

℞ syrupi de quinque radicibus ℥ iij. oxymellis compositi ℥ j. ß. decoctionis camomillę, menthę, marrhubii ℥ vj. iusculi pullorum ℥ iiij. misceantur, detur tribus vicibus, modò morbus inducias concedat.

℞ electuarii elescopi ℥ iij. ß. benedictæ laxatiuæ ʒ ij. ß. diaphœniconis ʒ ij. sacchari albissimi q. s. fiat *Bolus.*

℞ radicum fœniculi, petroselini ana ℥ j. seminum anisi, rutæ, cumini, fœniculi ana ʒ iiij. polypodii quercini, agarici albi & leuis ana ʒ iij. seminum carui, dauci, ameos ana ʒ vj. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ addatur benedictæ laxatiuæ, electuarii elescopi ana ʒ iij. fiat *Potio*, bibat haustum manè & vesperi.

℞ hieræ diacolocynthidos ℈ ij. rhabarbari ℈ j. diagridii gr. iij. syrupi de absinthio q. s. fiant *Pillulæ.*

℞ pillularum sine quibus esse nolo, pillularum fœtidarum ana ℈ j. ß. castorei gr. xij. trochiscorum alhandal gr. iij. fiat *Bolus*: vna eadémque opera dolorem leuamus, causámque mali expellimus.

℞ hierę Galeni ʒ j. opii gr. j. croci gr. iij. syrupi de quinque radicibus q. s. fiant *Pillulæ*, quę dabuntur maximè sæuiente malo.

℞ phylonii Romani ʒ j. diagalangę ʒ j. ß. electuarii elescopi ʒ iiij. ß. fiat *Haustus* cum vino generoso.

℞ electuarii de baccis lauri ʒ j. diacumini ʒ ß. vini generosi ʒ iiij. detur calidum.

℞ olei rutacei ℥ viij. camomelini, liliorum ana ℥ j. gummi serapini, opopanacis, castorei ana ℈ j. electuarii de baccis lauri ℥ ß. opii gr. ij. vini generosi q. s. fiat *Clystere.*

℞ olei communis ℥ x. olei liliorum ℥ iiij. butyri non sali-

saliti ℥ iij. fiat *Clystere*, dum ex siccitate & retentione fecum fit colica.

℞ seminum anethi ℥ j. ß. radicum raphani ℥ j. coquantur in aqua q.s. ad medietatis consumptionem. Vnciis quinque huius colaturę addatur ℥ j. ß. olei liliorum alborum, misceantur, fiat *Vomitorium* medicamentum, tepidum bibat.

℞ specierum diacumini, dianisi ana ʒ iij. electuarii de baccis lauri, diagalangę ana ʒ j. ß. detur ʒ j. cum vino hypocratico, cui tempore vsus permiscebitur dragma vna theriacæ veteris.

℞ electuarii de baccis lauri, phylonii Romani ana ʒ ij. diagalangę ʒ j. electuarii elescopi ʒ iij. ß. detur tempore vsus ʒ j. ß. cum haustu vini potentis.

℞ radicum althææ ℥ j. foliorum maluę m. ij. ß. florum camomillę, meliloti ana m. j. ß. seminum lini, cumini, fœnugręci, fœniculi, apii ana ℥ ß. nigellę ʒ iij. ß. coquantur in hydrelęo ad tertias, fiat *Fomentatio* abdominis cum vesicis semiplenis.

℞ florum camomillę, meliloti, mentastri, pulegii, origani ana m. j. seminum fœniculi, anisi, ameos, anethi ana ℥ j. coquantur in aqua q.s. ad tertię partis consumptionem, fiat *Balneum*. Potiùs tamen loco balnei sequenti sacculo vtemur, plus enim inde leuaminis sentiet æger.

℞ florum camomillæ, meliloti ana m. j. pulegii, furfurum panici ana m. ij. nigellæ Romanæ ʒ iij. seminum anisi, cumini, fœniculi ana ʒ ij. ß. salis communis ʒ v. calefiant aliqualiter vase aliquo sine aqua tamen, floribus exceptis; quæ omnia *Sacculo* concludantur, vinóque calido irrorentur, calentiáque ventri apponantur.

℞ vnguenti dialthęę, olei camomelini ana ʒ vj. olei amygdalorum dulcium, anethini, liliorum, ana ʒ iiij. olei spicę ʒ ß. butyri recentis, pinguedinis capi, axungiæ humanæ ana ʒ v. misceantur, fiat *Vnguentum*, si ex siccitate & excrementorum retentione fiat.

ptum. Clysteribus autem in colica vtemur sæpius, donec conualescat. Prædictis autem addemus semper quæ flatus discutere possunt, nec non dolorem lenire. Hinc quæ intestina, viscera principalia roborare, intemperiémque emendare possunt, admittentur; in qua re magni momenti erit clystere ex vino hypocratico paratum, iniectúmque. Vbi vomitu clysteribúsque vtcúmque vacuata erit materia mali ab intestinis, si ab aliis partibus corporis in ventrem materia aliqua morbum fouens ruat, medicamentis tum demum per os sumptis vniuersum corpus purgandum erit, præparantibus interim medicamentis conuenientibus præmissis. In valida obstructione, maximo cum successu propinare poterimus olei communis ℥ v. cum iusculo pullorum in quo flores camomillæ cocti sint, túncque quatuor aut quinque horarum spacio nihil aliud offeretur alimenti. Aquæ potus omnino interdicatur. A fortiter quoque purgantibus medicamentis omnino abstinebimus in principio potissimum mali; periculum enim est ne materiæ astantes ad intestina sic præcipitentur, vnde malum ingeminari poterit. Præstantissimum autem medicamentum in hoc malo est castorium, si sæpius bibatur.

Methodus pro cognitione

HYDROPIS INSERVIENS.

HYDROPS passio est quam aquosi humoris copia comitatur, propter sanguificandi facultatem vitiatam: est autem morbus diuturnus, ex frigiditate hepatis magna ex parte ortum habens. Sunt autem tres hydropis species, anasarca, ascites, & tympanites, quæ distinguuntur tum ratione materiæ, tum ratione loci. Anasarca est pituitosi aquosique humoris in toto corpore disseminatio. In hoc morbo tota corporis moles incrementum sumit præter naturam; totum enim intu-

mescit & humore oblinitur,qui è flegmatico sanguine mixtus est. Hîc materia pituitosa effunditur inter cutem & carnosum genus totius corporis,spongiarumque instar imbibitur in toto corpore,contingitque ab eius copia in vniuerso corpore malum colorem enasci. Ascites verò est, cùm in totum illud spatium, quod inter peritonæum & intestina vacuum est,spatiumque abdominis dicitur,flatuum quidem copia,maior tamen aquæ quantitas quàm vaporum colligitur. In hoc malo primò venter abdomenque sensim,& tandem etiam crura distenduntur & intumescunt, reliquæ verò corporis partes extenuantur. Cùm verò maior est copia flatuum quàm aquæ, à quibus abdomen præter rationem distenditur, tympanites dicitur,tunc flatuum potius percipimus sonum quàm humoris ex abdominis percussione,sonum enim tympani percipiet,vnde etiam nomen habet; naturalis quoque color faciei magis est hîc constans. In ascite verò sonus talis non percipitur,sed dum de latere in latus deuoluitur æger, venter fluctuat,vti vesica media repleta.

Pars affecta est maiori ex parte ipsum iecur; hoc enim instrumentum est sanguinis generatiuum. Hydrops autem non generatur,nisi vbi sanguificationis officina deficit, necessarium est ergo in hoc morbo ipsum iecur affici. Contingit autem hydropem sæpissimè excitari, ob primariam iecoris affectionem, tunc semper ferè exigua tussis comitatur, propterea quòd iecoris moles circa pulmones angustiam aliqualem facit; alui quoque excrementa minimè erunt liquida: contingit quoque iecur subinde affici per consensum, aliquando quidem mesenterij,lienis,ventriculi,ieiuni intestini,venarum mezaraicarum,vnde venarum etiam consequitur debilitas, quibus ad iecur alimenta transferuntur, sicque cumulantur in inferioribus partibus excrementa,donec corrumpantur & grauare incipiant, tuncque profluuio alui sæpe corripitur æger.

Signa communia hydropis, febricitant magna

ex

ex parte, multumque sitiunt hydropici, potissimùm qui ascite laborant propter humores putrefactos & salsos, cibum fastidiunt, concurrit color ex virore quasi albicans, adest spirandi difficultas corporisque grauitas, pedum tumefactio concurrit, propter distantiam à corde. In anasarca totum corpus quasi eneruatum languet, & æqualiter quasi intumescit, maximè tamen in pedibus atque tibiis sub noctem vestigium impressi digiti aliquandiu remanet, manè bona ex parte euanescit, venter hîc minimè inflatur vt in ascite, tactus tamen magis crassum experitur, carnes emortuo corpori persimiles habet æger, molles enim, laxæ, pallidæque efficiuntur, febris ferè lenta concurrit, vrinæ tenues albæque funduntur, spiritus quouis tempore impeditè trahitur, & potissimùm post alimenta; in ascite autem contingit ventrem intumescere magis, & aliàs corporis partes contabescere, spiritus difficulter trahitur, eò quòd diaphragma à tumore comprimitur, morboque increscente, paulatim incipiunt tumere pedes, femora, scrotum, fluctuationes excitantur in ventre dum de latere in latus mouetur æger, ex humore aquoso in abdominis capacitate conclusio: nec mirum, cùm intestina quasi in aqua natent, multum quoque vrinæ reddere solent in principio; paulò verò post, paulatim eius copia imminuitur, magisque fit rubicunda & crassa, multum quoque fit sitieulosus æger, postea verò etiam febricitat. In tympanite autem facies non ita de naturali habitu recedit, ex ventrisque percussione, tympani quasi strepitum audiri contingit: non hîc moles tanta neque tam molesta adest atque in ascite, frequenter hinc intestina rugitu obmurmurant, multaque flatuum indicia concurrunt.

CAVSA. Iecoris venarumque refrigeratio magna, huius grauissimi diuturnique morbi causa est; quàm sequitur nimia humoris abundantia. Id autem iecori accidit aliàs per se. Subinde verò ita immutatur ex refrigeratione splenis, intestinorũ, mesenterij, septi

transuersi, renum, qui aliquando propter eorum obstru-ctionem, aliàs quoque ob eorundem imbecillitatem, serosam sanguinis substantiam non attrahunt; item ex immodico sanguinis profluuio ex naribus, nec non ex immodica mensium hęmorrhoidúmve vacuatione aut suppressione; sic enim calor natiuus strangulatur, ob spirituum vnà cum sanguine iacturam factam. Ex dysenteria quoque nec non lyenteria idem malum accidit diutius si persistant; spiritus enim naturalis insitúsque calor nimium dissipantur. Icteritia denique, aut articulari morbo, podagra nimirum, coxendicúmve dolore laborantes, sæpe in hydropem transeunt; sic qui longis consumuntur febribus, vnde insitus calor atque spiritus nimium dissipatur, sanguificationísque officina intercidit. eiusdem quoque mali causa est subinde aquę frigidę immodica potatio post æstum, corporísve exercitationem, &, vt summatim dicam, quicquid sanguificationis virtutem infringere potest, efficeréve ne iecur chymum in sanguinem transmutare possit, hydropem efficere potest; ascites tamen non tantùm ex partium nimia refrigeratione aut cruditate vt anasarca ortum habet, sed frequenter quoque fit ob solutionem continuitatis alicuius visceris, aut vasculi quo humores contineri solent, eáque ratione causę omnes quæ iecur vehementer exiccant, vt ardentes febres, potentium vinorum immodicus vsus: alimenta quoque multum calentia, hydropem sæpe excitant, eò quòd viscera, & frequentius quidem iecur ex occursu siccitatis nimię quasi exarescant atque rumpantur, necnon dehiscant, vt in terra ex nimia siccitate fieri solet; vnde humores in abdomen facilè per fissuram illabuntur in ascite quasi exudando atque destillando. Ex tumore duro iecoris, lienis aut alterius partis quoque fit frequenter; contingit enim viscera sic quoque frequenter findi propter nimiam eorum siccitatem atque humoris inopiam, vnde tempore etiam ipsa membrana ambiens frangitur, sicque sensim serosa excrementa in abdomi-

nis

nis capacitatem decidunt.

Prognostica. Aqua inter cutem laborantibus, vlcera in corpore facta, difficulter sanantur, propter nimiam humorum abundantiam. Quicunque suppurati, aut aquam inter cutem habentes vruntur, aut secantur, si aqua, aut pus vniuersum effluxerit, omnes moriuntur. Aqua inter cutem laborans si à tussi habeatur, aut si postquam sectus est malum redeat, desperatus est. Omnium periculosissima tympanites est, secundum locum obtinet ascites, anasarca verò cęteris facilior est curatu, significatur enim robur naturæ, cùm ad omnes partes diffunditur id quod noxium est. Omnes autem inueteratæ hydropes, & quæ iam habitum corrumpunt, sunt periculosissimæ, neque nisi cum magna molestia discutiuntur. A tumore duro iecoris vel lienis si fiat hydrops, insanabile fit malum. Phthisici hydropem incurrunt magna ex parte, eò quòd iecori malum communicetur; eluuies enim saniosa atque virulenta viam inueniens, in iecoris substantiam diffusa aliquando obhæret, eiúsque substantiam corrumpit.

Methodus pro curatione

HYDROPIS INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr lucidus sit in quo æger versatur, modicéque ad calidum atque siccum declinet; morbum enim auget humidus ventosúsque aër.

Cibus. Carnes conueniunt leporinæ, cuniculorum, phaſianorum, perdicum, pullorum, auicularum, gallinarum. Oua ſorbilia atque gallinarum hepata plurimùm laudantur. Tempore cœnæ potius conueniunt aſſæ quàm elixæ carnes. Carnes bouinæ cùm difficulter concoquantur, vitentur. Iuſcula carnium vix admittantur, niſi deiectorium ſumpſerit medicamentum. Cinnamomo atque caryophyllis condiantur alimenta: vti piſces, ſic lacticinia vitentur. Nullo quoque modo legumina admittantur.

Potus ſit vinum tenue, nequaquam dulce; cum hoc ſitim nequaquam ita ſedet. ab aquæ autem potu omninò abſtineat. Vti autem tolerare famen magnum in hoc malo remedium, ſic ſitim perferre omnium maximè prodeſt.

Exercitium moderatum quamplurimùm prodeſt ante alimentorum aſſumptionem. Commendatur autem inter alia, equitatio, nauigatio, ambulatio, frictio, balneum ſiccum.

Somnus ſit nocturnus, non multus.

Excrementa alui reſpondeant. à Venere abſtineat.

Triſtitia atque timor quemadmodum obſunt eò quòd digeſtionem impediant, ſic nonnihil iuuat ira, ſolicitudoque.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. de eupatorio, abſinthio, de ſucco endiuiæ, cichorei.

Acetoſus ſimplex, oxymel ſimplex.

Aqua cuſcutæ, abſinthij, praſij, radices ebuli, raphani, aſparagi, fœniculi, apij, alkekengi, cuſcutæ.

Decoctio abſinthij, marrubij, eupatorij, cuſcutæ, aſparagi, radicum graminis, fœniculi, aſari, petroſelini, ſeminum aniſi, fœniculi, cicerum rubrorum, glycyrrhizæ in vino albo.

Syr. Byzantinus, de endiuia, granatorum.

Oxyſaccharum.

Aqua capillorum Veneris, endiuiæ, lupulorum, abſinthii, praſii, fœniculi. Quan-

Quandoquidem frequenter iecoris aliqualis durities concurrit in hoc morbo, ea ratione aperientibus vrinámque prouocantibus vtemur medicamentis aliquamdiu.

VACVANTIBVS.

Diaturbith cum rhabarbaro, hiera diacolocynthidos, hiera logodij, electuarium Indum.

Pill. de euphorbio, mezereo, de rhabarbaro, de eupatorio cum ſucco ireos, de agarico, de ſagapeno.

Decoctum radicum ebuli aut ſambuci in vino. Sagapenum in pill. redigatur, nam vt braſſica marina iuuat.

Succus cucumeris agreſtis ſiccatus ſeu elaterium, ſuccus braſſicæ marinæ ſeu ſoldanellæ. Succus radicum ireos ſilueſtris, aut decoctum eius per aliquot dies in in aurora propinetur, taleolæ quoque huius radicis ſectę, vinóque albo maceratę xij. horarum ſpatio, exprimi poterunt, colaturáque bibatur. hoc remedio plerumque malum exſtirpari ſolet, modò curam admittat.

Rhabarbarum hepar roborat, agaricus. Senæ decoctum.

Thymelæa & ex ea elect. Meſ. magnam quidem aquarum copiam euacuat; verùm id fit cum magna moleſtia, hepatíque nocet, eáque ratione nequaquam in hoc affectu vtemur. idem quoque ſentiendum de laureola.

Aqua deſtillata corticis ſambuci, florum ireos.

Serum lactis caprini in quo per aliquot horas in cineribus calidis infundantur grana alkekengi aliquot, folia fumariæ, cuſcutæ, abſinthij, ſemina aniſi, fœniculi.

Vomitus inſtituetur hîc etiam magno cum commodo.

Venam autem hîc nullo modo ſecabimus, vti nec in tympanite, etiamſi vrina rubra fuerit, eò quòd intemperiem humidam augeat ſanguinis vacuatio, niſi à ſuppreſſis menſibus aut hæmorrhoidibus periculum impendeat, ne in hepar ſanguis irruat, eiúſque natiuum calorem opprimat ob maligna aliquam qualita-

tem, aut eiusdem copiam.

Clysteria vtilia multum hîc sunt, ex superiorum autem materia fient modiocriter fortia, aliquando verò leuia, potissimũ tamen in ascite succũ ireos ponemus.

Vnguentum de arthanita.

Ventris sectio fiet, si prædictis nihil profecerimus, ægérque iuuenis sit & robustus, incisio autem fiet quatuor quasis digitis sub vmbilico, idque splenis, iecorisque tumore scirróque absente pulmonúmque vlcere, paululúmque reducatur phlebotome in latus dextrum aut sinistrum; neque enim multum refert quodnam latus pertundatur; deorsum autem externa cutis reuelletur; sic equidem melius oscula vulneris occludentur, locum naturalem repetente externa cuticula; cauendum enim maximè hîc est, ne magna aquæ copia vno tempore effluat; poterit autem mediante siphone bis térve in die educi mediocris quantitas; pluribus enim vicibus euacuatio instituetur, non enim nisi maximo cum periculo vniuersam aquam vna vel duabus vicibus eduxerimus, vnde præstat insumere in eductione aquæ decem vel duodecim dies. Sectionis loco, cauterium potentiale etiam adhibebimus, viámque aperiemus, deinde actuali locus erit, hinc foramen exiguum facilè scalpello tenuiori cuspide prædito, moliemur. Vesicatoria quoque medicamenta, scrotique scarificationes, fontanellæque in cruribus excitatæ hîc locum habent.

Magnæ vacuationes nequaquam fiant, ne virtus prosternatur ipsius iecoris, sed frequenter atque parcè vacuabimus, intercerdentibúsque diebus aliquot, roborabimus stomachum atque hepar iis quæ subiíciuntur medicamentis.

ROBORANTIBVS *hepar & resoluentibus materiei reliquias.*

Troschisci de rhabarbaro, diacurcuma, dilacca, diarrhodon abbatis, diatrion sandali, theriaca vetus.

Syred.

Syr. de absinthio, eupatorio, capillorum Veneris, de prasio.

Succus eupatorij, cuscutæ, absinthij, aqua cuscutæ, eupatorij, prasij, absinthij.

Conserua magna N. in principio mali mirificè opitulatur.

Decoctum guaiaci, radicum cynæ, sarsæparillæ.

Rhabarbarum, eupatorium, cuscuta.

Fomentatio ventris fiat ex decocto florum camomillæ, meliloti, foliorum lauri, origani, rorismarini, saluiæ, calamiuthæ, maioranæ, anethi, pulegii, sulfuris, aluminis, fiátque decoctio partim in lixiuio, partim in vino albo; ne autem refrigescat, subinde lapides ignitos impones, dolium autem aliquod ita commodè aptabis, vt ventri applicari possit.

Sacculus paretur ex sulfure, sale atque arena, baccis foliisque lauri, seminibus anisi, ventrique applicetur.

Balnea naturalia, sulfurata, salsa, vel artificialia, ex aqua in qua decocta sint radices ireos, bryoniæ, hyssopus, maiorana, pulegium, calaminthum, rosmarinus, fœniculum, ruta, camomilla, anethum, baccæ lauri, iuniperi, sulfur, sal. hisce resoluendi facultas inest satis quidem valida.

Thermæ siccæ. Cochleæ tritæ ventri accommodentur emplastri modo.

Vesicatoria fiant in diuersis locis ipsius ventris ex fermento, cantharidibus, aceto forti, & per decē horas supraponantur, vesiculæque vbi excitatæ fuerint, aperiantur, & conseruentur apertæ per quadraginta vel sexaginta dies, superponēdo folia brassicæ, quæ inungentur butyro vel oleo, grano ciceris, aut ceræ momento foramini imposito. scarificabimus quoque scrotum atque femur tumefactum audacter, vulnusculáque faciemus parua. fontanellam quoque in tibia quatuor digitos supra talum excitare poterimus, ad modum quo venæ aperiri solent.

Vnguentū Agrippæ, oleo anethino liliorúmque addito.

Emplastrum de baccis lauri, radice cyperi, stercoréque caprino aut vaccino sicco addito.

THEORICA ET EMPIRICA MEdicamenta nobilia in ASCITE, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO ASCITIS.

℞ radicum cyclaminis, ebuli, asari ana ℥ ſe. foliorum mercurialis, brassicæ marinę, eupatorij, absinthij, pulegij, ana m. j. seminum carui, petroselini, genistæ, anisi ana ʒ iij. polypodij quercini, senæ Alexandrinæ ana ℥ ſe. florum genistæ m. j. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. colaturæ addatur diaturbith cum rhabarbaro ʒ v. benedictæ laxatiuæ ʒ iij. olei rutacei, irini ana ℥ j. ſe. salis communis ʒ j. fiat *Clystère.* eo sæpius vtetur.

℞ syrupi de quinque radicibus, de eupatorio ana ℥ j. endiuiæ, acetosi compositi ana ℥ ſe. aquarum cuscutæ, cichorei, raphani, vini clari ana ℥ iij. fiat *Iuleb.*

℞ radicum ebuli, rubiæ tinctorum, asari ana ℥ j. fœniculi, petroselini ana ℥ ſe. cuscutæ, eupatorij, endiuiæ, betonicæ, scolopendriæ, absinthij ana m. j. glycyrrhizæ rasæ ʒ v. passularum enucleatarum ℥ ij. seminis carthami contusi ʒ j. sena. Alexandrinæ ℥ j. ſe. polypodij quercini ʒ v. agarici albi & leuis ʒ ij. ſe. seminis fœniculi, dauci, melonum ana ʒ j. florum genistæ m. ſe. zinziberis, cinnamomi ana ʒ j. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. ſe. colaturę adde syrupi Byzantini ℥ iij. aceti squillitici ℥ ij. sacchari albissimi ℥ j. fiat *Potio.*

℞ diacatholiconis ʒ iij. diaturbith cum rhabarbaro ℥ ſe. agarici trochiscati ℈ ſe. aquarum eupatorij ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ pillularum de rhabarbaro ℈ ij. aggregatiuarum ℈ j. sem. elaterij gr. iij. succi radicum ireos q. ſ. fiant

Pillulæ

Pillulæ octo numero.

℞ hieræ diacolocynthydos ʒ j. pillularum de rhabarbato ℈ ſe. oxymellis compoſiti q.ſ. fiant *Pillulæ*.

℞ pillularum de euphorbio, aut de mezereo ℈ ij.ſe. de rhabarbaro ℈ j. ſyrupi de eupatorio ℥ j. aquarum eupatorij ℥ iij. fiat *Hauſtus*: hîc ſyrupum & aquarum addimus vt citiùs operationem perficiat.

℞ dialaccæ, diacurcumæ ana ʒ iij. nucis muſcatæ, ſeminum petroſelini ana ℈ ij. glycyrrhizæ raſæ ℈ j. ſyrupi de abſinthio, de eupatorio ana q.ſ. ad *Electuarij* mollis conſiſtentiam.

℞ ſpecierum diarhodonis abbatis, trochiſcorum de eupatorio ana ℈ ij. ſucci radicum ireos ʒ vj. aquæ mellis ℥ iij. fiat *Hauſtus*.

℞ rhabarbari electi ℈ ij. maſtiches, ſpicæ, roſarum, laccæ ana ℈ j. foliorum laureolæ ſiccatorum, & infuſorum in aceto ʒ j. agarici albi & leuis, turbith ana ʒ ſem. euphorbij piſtati gr. vj. lumbricorum terræ exiccatorum ℈ j. puluериſentur omnia ſubtiliter, addendo elaterij ℈ ſe. ſucci radicum ireos ʒ j. ſem. ſacchari albiſſimi in aqua endiuiæ & cichorei ana q.ſ. diſſoluti, fiat arte *Electuarium* in tabulis.

℞ diarhodonis abbatis ſine moſcho, dialaccæ, roſatæ nouellæ, trochiſcorum de rhabarbaro ana ʒ ſem. ſacchari albiſſimi diſſoluti in aqua cichorei & eupatorij ana q.ſ. fiat *Electuarium* in tabulis.

℞ trochiſcorum alkekengi ℈ j. carnis erinacei in ſole exſiccatæ ℈ ij. ſe. radicum aſari ℈ ſe. oxymellis ſquillitici ℥ j. decocti radicum raphani, ebuli, glycyrrhizæ ℥ iij. fiat *Potus* diureticus.

Vomitus in principio mali ſi prouocetur, plurimùm iuuabit; ab eo tamen abſtinendum erit vbi morbus multum increuerit.

℞ radicum aſari, ariſtolochiæ rotundæ ana ʒ j. ſem. rutæ, lupinorum, petroſelini, cumini ana ʒ ij. cicerum rubrorum ʒ j. ſucci panis porcini, braſſicæ marinæ ana ℥ ſem. laureolæ, thymelææ ana ʒ iij. olei ſcorpionũ ℥ j.

ceræ q.f. fiat *Linimentum* pro regione renum, vmbilici, atque vesicæ.

℞ vnguenti Agrippæ ℥ j. ſe. arthanitæ ℥ j. martiati, olei nardini, ſcorpionum ana ℥ ſe. ſucci rutæ ʒ iij. aquæ vitæ ℥ ſe. aceti guttas aliquot, fiat *Vnguentum* arte.

℞ radicum ebuli ℥ j. ſe. bryoniæ, ireos ana ℥ j. baccarum lauri ʒ vj. florum camomillæ m. ij. ſeminum aniſi ℥ j. coquantur in aqua & vino q.ſ. ad mollitudinem, addendo rebus piſtatis farinæ lupinorum, cumini ana ℥ j. ſe. ſulfuris ℥ j. ſtercoris vaccini vel caprini ʒ vij. mellis q.ſ. fiat *Cataplaſma* molle pro ventris regione.

℞ emplaſtri de baccis lauri ʒ j. ſe. vnguenti Agrippæ, radicum ebuli ana ℥ ſe. ſtercoris vaccini, columbini ana ℥ ij. ſulfuris vini ʒ iij. ſe. cum vrina infantis & melle q.ſ. fiat pro ventris regione vt prius *Cataplaſma*.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione ASCITIS inſeruiens.

Omnium primò humores hîc bene concoquantur. Demum quæ aquoſos potius quàm alios humores, abſumere è corporéque propellere poſſunt, præſcribantur, quibus ea addentur quæ iecur confortare, eiúſque intemperiem emendare poſſunt, id quod fieri poterit tam ſumptis quàm admotis medicamentis. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis feliciſſimo cum ſucceſſu conſequi poterimus, modò vniuerſalia particularibus debita ratione applicentur. Deinde ſyptomata emendanda ſunt, vt ſunt ſitis, partium corporis tumores, vrinæ difficultates, aliáque ſi quæ vrgeant accidentia grauia. Cataplaſmata autem atque vnguenta ventri cautè ſunt applicanda; iecoris enim regionem ne attingant diligenter cauendum eſt. Pro tibiis inflatis, balneum fiat cum lixiuio facto de cineribus caulium, vitis, ficus, radicum aſphodeli, alumine ſale communi. Hinc fiat Cataplaſma cum ſtercore caprino, vaccino, ficubus, vino. In tympanite, quæ flatus validè diſcutere poſſunt, præſcribantur, eáque ratione emplaſtra multùm calefa-

calefacientia atque exsiccantia imperentur, vt est emplastrum de baccis lauri, de stercore caprino, vaccino, sulfure, oleo rutaceo, baccis lauri. Anasarca, purgantibus medicamentis, vomitúmque cientibus, curabitur. Hinc balneis, stuphísque siccis, iis que quæ sudorem mouere possunt, curabitur. Si vires quoque constent, & si malum fiat à mensium hæmorrhoidúmve suppressione, venam secare licebit in anasarca; nequaquam autem admittetur in tympanite, nec in ascite etiam si vrina maximè intensum colorem habeat, cùm si hepatis intemperies frigida magis augeatur. Si verò ascites periculum impendeat ob mensium, hæmorrhoidúmve suppresionem, tunc secanda erit vena, ne ad iecur regurgitet materia noxia, vnde iecur tandem obrueretur.

Methodus pro cognitione

CALCVLI INSERVIENS.

CALCVLVS renum, est substantia quædam dura toto genere præter naturam, instar lapidis vel tophi in substantia finibúsve ipsorum renum genita, vnde vrinæ impetu sæpe per angustos vreteres in vesicam defertur, si non nimium magnus fuerit, qui maximo cum dolore meatus vrinarios dilatando & quasi dilacerando excrutiat, si subsistere propter magnitudinem contingat & inæqualis existat: quemadmodum autem illi non semper vnus est color formaque vna, sic nec vna semper magnitudo, aliquando enim in renibus lapides gignuntur parui, subinde maiores, aliquando numero plurimi, nonnunquam pauci, qui frequenter multum variant tum forma, tum asperitate, tum colore. A colico dolore hoc differt malum, cùm ille plerumque per omnem ventris regionem euagetur. In hoc

verò malo, dolor quasi fixus est. A materia autem efficiente hoc malum nomen habet.

Pars affecta. Renes affectos esse indicabit ipse dolor cum positu, in renum enim loco quasi stabilis dolor, iugiter sæpe affligit, in dextro quidem latere aut sinistro, aut vtroque, prout ren dexter vel sinister vel vterque affectus erit. Generantur autem calculi, aut in renum stomacho sinibúsve, vel in carne eorundem, substantiáve. Aliquando etiam generantur calculi in iecore, pulmone, intestinis, iuncturis, aliisque corporis partibus, sed frequentius multo generantur in vesica atque renibus, de quibus potissimùm hìc sermo est.

Signa. Magnum concurrit sæpe cibi fastidium, frequentes etiam eduntur ructus, dolor vrget in loco renum sæpe acerbissimus, cùm in vrinarios meatus illabitur calculus, vel cùm ita sedem mutat intra renem, vt membranam attingere possit, dolorque tunc potissimùm intenditur, cùm motibus vehementioribus corpus exercetur, spinamque crebrius inflectit æger, dolor autem hic tactus haudquaquam exacerbatur, vti fit dolor à catarrho decumbente fiat. sæpe quoque ita vrget lapis cum sibi exitum parat, vt infixi aculei sensum exibeat, quamdiu verò quiescit, dolor grauans potius quàm punctorius sentitur in rene incumbens, qui magna ex parte stabilis & fixus est, qui subinde etiam ad testem proximum & aliquando etiam ad coxendicem excurrit, excrementa alui magna ex parte detinentur, vnde dolor in renibus augetur, eò quod tũ etiam à fæcibus vel flatibus comprimantur renes: nausea quoque concurrit, & ad vomitum irritatio, doloribusque increscentibus, nausea maior oritur, tandem etiam vomitus pituitæ, hinc bilis flauæ, subinde etiam æruginosæ sequitur, vnde dolores mitescũt, renes equidẽ ventriculo copulantur mediante peritoneo. Dolores quoque ex decubitu in partem aduersam & ex sumpto alimento in-

increſcunt,vti acceſſiones minuuntur, ſi cibo vacuus ſit æger, etiam ſi per inediam affectus non tollatur. ægrè ſpina inflectitur, nullúſque circa locum affectum tumor eſt perſpicuus. crus atque femur quòd è directo lateris affecti eſt, ſæpe obtorpeſcit propter compreſſionem neruorum,eiuſdémque lateris teſticulus quaſi retrahitur;contingit equidem quòd teſtes atque crura renibus conſentiant mediantibus venis, arteriis atque neruis,qui dorſo iucumbunt,& per dictas corporis partes transfunduntur.Vrina tempore paroxyſmi tenuis & pauca eſt, ſæpe quoque hinc fit ſanguinolenta,potiſſimùm tamen poſt equitationem & laborem,& dum calculus è renibus transfertur. Et ſi lapis vrinarios meatus obſtruat, maximus dolor, potiſſimùm ſi aſper ſit, excitatur. Remeante autem in renem calculo, aut ſi ex meatu vrinario in veſicam protrudatur, craſſa magnáque copia profluit vrina, cum qua aliquando arenulæ inæqualéſque calculi educuntur.Contingit autem frequenter, quòd ij qui diu obnoxii fuerunt huic malo, craſſam ſubrubrámque vrinam reddant,quę aliquando etiam turbida permanet,aliàs verò ſedimentum arenoſum, rubrum atque viſcoſum deponit. talis vrina ſæpe redditur per plures menſes & annos abſque aliquo vitę incommodo: nec mirum, cùm etiam calculi mediocriter magni in renibus mortuorum frequenter inuenti ſint,abſque vlla moleſtia in dorſo habita antè. Cùm in veſica lapis obhæret,dolor in pubis regione,& pruritus in canali virgæ percipitur,commune vtrique malo, eſt vrinæ retentio,quam æger ſæpe profundere parturientium modo laborat, dolor quoque punctorius concurrit.

Cavsa calculi eſt arenoſa calculoſáque renum conſtitutio, concurrente ſæpe renum immodico calore, & maxima quoque ex parte,craſſorum viſcidorúmque humorum copia.

Prognostica. Rariùs hoc malo moleſtantur qui ſolutam aluum habent, frequentérque vomunt,

Difficillimam curationem recipit in ſene calculus renum;éſtque ſenibus magis frequens tormentum quàm pueris, cùm hi in veſica hunc potiùs experiantur. Corporibus quoque craſſioribus rarius hoc malum inſidiatur. A parentibus autem prolibus hoc malum ſæpe imprimi ſolet. Leues rotundíque calculi faciliùs excluduntur quàm longi atque aſperi. Minimo etiam calculo multum ægri cruciantur, dum per vrinarios meatus propellitur, qui antea hoc malo non laborarunt. Magna ex parte renum calculi ſubrubri, ſubinde quoque albi ſunt, dum pure renes perfunduntur. In viuentibus autem ſæpe calculi præſentia in renibus deprehenſa eſt, ſola ſanguinis mixtione, nullo alio concurrente incommodo, in quibus contingit aliquando quòd præter omnem opinionem in tali caſu dolor excitatur omnium acerbiſſimus; contingit quoque hunc dolorem redire poſt longa aliquando interualla, quaſi per periodos quaſdam. A renum calculo, renum vlcus ſæpe originem habet; ille enim ſuo attritu renes quaſi exedit comminuitque; tunc autem magna ex parte cruenta vrina purulentam præcedit abſque vlla febre, renum quoque calculus faciliùs comminuitur quàm veſicæ; propter loci diſtantiam duritiémque quam in locis illis lapis ille induere ſolet; ex vtroque tamen periculum impendet, ne ex vrinæ ſuppreſſione aut apoſtema, quod ex dolorum ſæpe ſæuitia excitari ſolet, aut morbus irruat; adde quòd veſicæ calculus ſi magnus ſit, non niſi ſectione tollitur.

Metho-

Methodus pro curatione

CALCVLI INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr lucidus atque temperatus conuenit.
Cibus. Carnes conueniunt vitulinæ, agninæ, auicularum, sintque potiùs elixę quàm assatę. Moderatè autem sumat alimentum; satietas equidem non solùm exasperat malum præsens, sed etiam morbum hunc generat frequenter. Lacticinia, omniáque viscosa vitentur.
Potus. Vinum mediocre conuenit, nec non ptisana, iuscula carnium.
Exercitium in hoc malo conuenit admodum moderatum.
Somnus solito admittatur diutius.
Excrementa alui respondeant quotidie. Plurimùm autem preseruationis causa, proderit semel in mense sumere ʒ x. cassiæ recenter extractæ cum iusculo carnium, in quo semina alkekengi decocta sint.
Animi perturbationes vitentur.

PRÆPARANTIBVS.

Syr. de duabus vel quinque radicibus.
Syr. Byzantinus.
Acetosus simplex.
Oxymel simplex.
Aqua saxifragiæ, betonicæ, pulegii, calaminthæ.

VACVANTIBVS.

Clystere ex decocto radicum althææ, seminum anisi,

fœniculi, carui, florum camomillæ, meliloti, anethi, maluæ, violarum, ficuum pinguium, benedicta laxatiua, oleo anethino, camomelino, scorpionum, butyro recenti; oleo amygdalorum dulcium, cassia fistula additis.

Diacatholicum, electuarium elescopi, benedicta laxatiua, hiera picra.

Cassia fistula alternis diebus cum decocto communi detur.

Rhabarbarum, agaricus.

Vomitorium medicamentum.

Suppositoria.

Venæ sectio fiat cubiti lateris dolentis, si corpus sit plethoricum, inflammationisque periculum ex incursu humorum cum dolore acerbissimo, vrgeat.

Clysteribus potius tempore paroxysmi vtemur quàm medicamentis per os sumptis, dolorem equidem citius leniunt, cùm subitò onere inutile intestina renesque leuent. integris quoque quasi viribus ad renes perueniunt emollientium doloremque sedantium vires; vnde grauitas dolorque lumborum mitescit manifestè; parua autem fit quantitas quæ iniicitur, ne copia renes comprimantur.

RELAXANTIBVS *meatus vrinarios, dolorémque mitigantibus.*

Clystere prædictum, aut ex solo oleo camomelino, addita cassia fistula.

Iuscula pinguia carnium sæpe sumantur, in quibus althæa, malua, butyrum incoquantur.

Terebinthina cum nuce muscata permixta detur, postea haustum vini albi ebibat.

Fomentatio fiat cum aqua in qua folia althææ, furfures, camomilla, semina anisi, fœniculi, carui sint decocta.

Balneum ex decocto seminum lini, fœnugræci, florum camomillæ, meliloti, maluæ, radicum althææ.

Vn-

Vnguentum pro renum regione ex oleo liliorum, amygdalorum dulcium, violarum, camomillæ, axungia gallinæ, butyro recenti.

Vnguentum Agrippæ, dialthææ.

Cucurbitulę secundum ductum vasorum diureticorum applicentur; idque vna post aliam, ad pubem descendendo obliquè; adeò enim coacervatim mouent lapidem, vt dolores repentè supprimantur, lapide nimirum in vesicæ amplitudinem transuecto.

Cataplasma ex floribus camomillę, meliloti, farina lini, fœnugræci, tritici, lupinorum.

DVCENTIBVS *vrinam, lapidésque comminuentibus & expellentibus.*

Lithontripon cum terebinthina lota, aut cum decocto radicum graminis, fœniculi.

Elect. Iustinum, de cineribus scorpionum, dialacca.

Decoctum ligni guaiaci. Scorpionum cinis, mandibulæ lucii piscis, testæ ouorum ex quibus pulli exclusi sunt.

Conserua magna nostræ descriptionis mirabiliter in præseruatione valet.

Conserua radicum apii, raphani, nasturtii aquatici, terebinthina in latere candente vsta, persicorum nuclei & cerasorum.

Sanguis hirci adhuc calens, cui, ne in grumum concrescat in ventriculo, coaguli aliquid adiicietur.

Puluis leporis cum pelle exiccatus in furno, fructus alkekengi contusi, vinóque percolentur, lapis Iudaicus.

Motacilla auicula, empetrum, semina saxifragię, pimpinellæ, rusci, fœniculi, petroselini, raphani, milii solaris, genistæ.

Decoctum raphani, cicerum rubrorum, petroselini, rusci, asparagi, maluæ, fœniculi, apii, vrticæ, saxifragiæ, radicum graminis.

Cortex raphani acerrimi contusa, vinóque albo macerata.

Flores genistæ in oleo camomelino macerentur, & insolentur.

Oleum de cerasis, oleum scorpionum simplex: hisce vtetur medicamentis cùm sumit quod calculum frangit.

Cucurbitulæ prædicto modo applicatæ.

Balneum sulphureum.

Syringa, vrina si subsistat, educi poterit; scamno autem insideat, genuáque dilatet, cum qua quoque immitti poterit diureticum aliquod medicamẽtum; vt oleum scorpionum, postquàm excreta erit vrina. Cùm autem vrinam educere vis, filum duplicatum per syringæ concauitatem traducatur, eiusdémque fili extremitate pauxillum lanę aut cotonis fortiter alligetur; ita vt concauitatem syringę subire possit, dum altera fili extremitate introducitur; non poterit enim non subsequi vrina, si commodè in virgam mittatur, filúmque trahatur.

Priusquam medicamenta lapidem comminuentia exhibeantur, dolor mitigari debet, corporísque sentina expurganda est; alioqui enim humores circumiacentes, cum medicamentis diureticis lapidémque comminuentibus, ad partes affectas deferentur; paulatim autem comminuere debemus lapidem inueteratum.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia, in CALCVLO sæpius cùm summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.

CVRATIO CALCVLI.

℞ radicum petroselini, althææ, aristolochię rotundę ana ℥ ß. foliorum betę, maluæ, mercurialis ana m. j. furfurum ℥ j. florum camomillæ, meliloti ana m. j. ß. seminum genistę ʒ iij. fructuum alkekengi ʒ v. seminis lini, fœnugræci ana ʒ iij. ficus pingues octo numero, coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. colaturæ addatur electuarii ele-

elescopi ℥ j. benedictæ laxatiuæ ʒ ß. olei rutacei, camomelini ana ℥ j. ß. olei scorpionum ʒ vj. terebinthinæ Venetæ ℥ ß. salis communis ʒ j. fiat *Clystere*. Reddito clysteri, capiat per os olei amygdalorum dulcium ℥ ij. vini maluatici ℥ iiij. fiat *Haustus*.

℞ olei camomelini, olei seminum lini ana ℥ v. amygdalorum dulcium ℥ ij. rutę ℥ j. ß. fiat *Clystere* anodynum, sæpius autem dari debet, aut eius loco sumi poterit solum oleum oliuarum.

℞ foliorum maluæ m. ij. parietariæ m. iij. arthemisiæ, rutę, hypericonis ana m. ß. radicum fœniculi, petroselini ana m. iij. ß. florum camomillæ, meliloti ana m. ij. ß. seminum lini, fœnugræci ana ℥ iiij. fiat *Balneum*.

℞ radicum althææ ℥ j. foliorum maluæ, althææ ana m. j. ß. furfurum, florum camomillæ, meliloti ana m. ij. ficuum pinguium numero octo, seminum lini, fœnugræci, anethi ana ʒ j. ß. coquantur in sufficienti quantitate aquæ ad tertiæ partis consumptionem, fiat *Fomentatio* pro renum & vesicæ regione.

℞ olei liliorum alborum, adipis humanæ ana ℥ ß. olei camomelini ℥ j. olei de nucleis persicorum ʒ vj. pro dorso fiat *Vnguentum*.

℞ parietariæ m. iij. florum camomillæ, meliloti ana m. ij. ficuum pinguium numero decem, foliorum maluæ m. ij. seminum milii solis, lupinorum ana ʒ v. coquantur in aqua q. s. ad mollitudinem, hinc pistentur, addendo farinæ lini, fœnugræci, hordei, tritici ana ℥ ß. olei camomelini, anethini, butyri recentis, adipis cuniculi ana q. s. croci ℈ j. fiat *Cataplasma* doloris sedatiuum.

℞ aquę calidę ℥ iiij. olei crudi ℥ j. syrupi acetosi simplicis ℥ j. ß. misceantur, fiat *Potio Vomitoria*, maximè quidem dolorem lenire solet.

℞ seminum anisi, milii solis ana ʒ iiij. radicum fœniculi, petroselini, althææ ana ℥ j. seminum apii ℥ ß. glycyrrhizæ rasæ ʒ vj. ligni guaiaci ℥ j. ß. foliorum maluæ,

summitatum altheę ana m.j.ß.fructuum alkekengi numero quatuordecim, ficuum pinguium, prunorum damascenorum ana numero vj. vuarum passarum ab acinis mundatarum ℥ß. foliorum maluæ, violarũ, florum buglossę,boraginis ana m.j.quatuor seminum frigidorum maiorum ana ʒ j. turbith albi & gummosi, agarici albi & leuis ana ʒ j. ß. coquantur in aqua q.s. ad ℔ j. ß. colaturę addatur electuarii elescopi,benedictę laxatiuę ana ℥ß fiat *Potio*.

℞ cassiæ recenter extractę ℥ j.sumat ante cibum media hora cum decocto glycyrrhizę,prunorum damascenorum,vuarum passarum. Per biduum autem antequam medicamenta quæ lapidem comminuunt & educunt, propinetur hic *Haustus*.

℞ electuarii elescopi,benedictę laxatiuę ana ʒ iij.ß. diaturbith cum rhabarbaro ʒ j.ß. sacchari albissimi q.s. fiat *Bolus*.

℞ electuarii elescopi ʒ iij.ß.cassiæ recenter extractę ℥ß.seminis petroselini,nucis muscatę ana ℈ j.aquę florum fabarum ℥ iij.fiat *Haustus*.

℞ radicum filipendulæ ℥ß. rubiæ tinctorum ʒ ij. radicũ althææ ℥ß. cicerum rubrorum m.j.ß. seminum iuniperi ℥ß seminum anisi,fœniculi,dauci ana ℥ j. seminum alkekengi ʒ v.florum keiri m.j. seminis carefolii ʒ ij.vuarum passarum mundatarum ℥ß glycyrrhizæ rasæ ʒ iij.fiat decoctio in aquæ & vini Rhenensis ęquali quantitate ad ℔ j. ß. colaturæ addatur sacchari parum, fiat *Potio*.

℞ sanguinis hirci præparati ʒ j. gummi tragacanthi ʒ ß. milii solis , corticum ouorum è quibus pulli egressi sunt ana ℈ j. nucis muscatæ ʒ j. fiat *Puluis* , sumatur quatuor vicibus cum potione præscripta.

℞ milii solis ʒ ij. seminis petroselini Macedonici ℈ ij.anisi,fœniculi,leuistici,baccarum lauri ana ℈ j. piperis longi,saxifragię,dauci ana gr.quindecim,macis ℈ ij. ß. fiat *Puluis*.

℞ spe-

℞ specierum electuarij dulcis ℈ ij. pulueris reginæ, lithontripi ana ℈ i. specierum diatrii sandali sine camphora, pulueris electuarii de baccis lauri ana ℈ se. seminis saxifragiæ, nucis muscatæ ana gr. v. croci gr. iii. cinnamomi ʒ sem: sacchari albissimi dissoluti in aqua cardui benedicti q. s. fiat *Electuarium* in tabulis, dosis ʒ i. se.

℞ cicerum rubrorum ℥ i. se. seminum genistæ, petroselini, dauci, milii solis ana ʒ ii. macis ʒ i. fiat *Puluis*.

℞ seminum genistæ ʒ ii. radicum saxifragiæ ʒ iii. specierum lithontripi ʒ se. pulueris glycyrrhizæ ʒ se. fiat *Puluis*, dosis ʒ i. cum succo fœniculi, petroselini, vino albo ana ℥ i. se. fiat *Haustus*.

℞ milii solis, seminum apii, cucumeris: alkekengi ana ʒ iii. chamædryos, cicerum rubrorum, saxifragiæ ana ʒ i. cineris scorpionum ʒ i. fiat *Puluis*, detur ʒ i. cum aqua destillata ex herbis diureticis.

℞ olei keirini ℥ i. scorpionum, camomillæ, anethi ana ℥ sem. pinguedinis hirci ℈ ii. ceræ parum, fiat *Linimentum*.

℞ olei lini, lilorum alborum, adipis humanæ ana ℥ se. olei camomelini, scorpionum ana ℥ i. fiat *Vnguentum*.

℞ vnguenti Agrippæ ℥ i. olei scorpionum ℥ se. olei de nucleis persicorum ʒ iii. misceantur, fiat *Vnguentum*. Emplastrum fiat ex materia eorum quæ in fomento ponuntur, addendo oleum lini, camomelinum, butyrum recens aut maiale, pinguedinem gallinæ.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione CALCVLI inseruiens.

Omnium primò clysterio conuenienti aluus subducenda est, idque bis in septimana; quibus ea etiam addemus quæ dolorem lenire, flatúsque discutere possunt. Cauendum autem vnicè ne validiores offerantur clysteres; iis equidem humorum copia maior ad intestina trahetur, vnde meatus vrinarij comprimi possent; hinc venam secabimus si ratio dictet. Interim anodynis

medicamentis tam intrò quàm extra adhibitis, dolorem mulcebimus, hinc quæ humores concretos emollire, meatúsque renibus adiacentes ampliare possunt, imperabuntur omni ratione, vti est balneorum, insculorum pinguium, necnon cataplasmatum vsus; sic equidem posteà cum diureticis medicamentis arenulæ nec non calculi faciliùs expellentur. Postquàm autem dolor remissus, humorésque concreti, emolliti, meatúsque ex parte referati erunt, quæ lapidem comminuere atque expellere possunt medicamenta administrabuntur, & non antè. Priusquàm tamen hæc offerantur medicamenta, consultum est offerre, modò corpus sit plethoricum, aliquid quod ventriculum, intestina, vrinariósque meatus purgare possit; periculum enim est alioqui, ne humores dictis locis conclusi, ad renes vnà cum medicamentis lapidem comminuentibus, diducantur, sicque dolorem augeant. Posteà instituetur etiam enema cum hiera picra, lithontripo, electuario elescopi, benedicta laxatiua, oleo rutaceo, camomelino. Tandem per os ea propinabimus etiam medicamenta quæ calculum propellere possunt. Quæ omnia nunc anteáque dictis mendicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Vti autem calculus renum & vesicæ magnam conuenientiam habent ratione causarum atque generationis, sic quoque in ratione curandi quasi conueniunt. Paulò tamen validiora præscribentur in vesicæ calculo remedia, eò quòd magis duram plerumque habeant substantiam, & per remotiora loca traduci debent medicamenta. Ventriculus autem roborabitur cum oleo macis, menthæ, absinthij, rosarum. Si ardor magnus in renum regione molestus sit oleo violaceo aut rosaceo inungentur, quibus parum aceti addemus. In vesicam autem calculus illapsus si sit, medicamentísque ob magnitudinem excludi nequeat, exscindendus est.

Methodus

Methodus pro cognitione

DIABETES INSERVIENS.

DIABETES est proprium renum vitium, & velox exitus per vrinarios meatus, eius quod potatum est, eo à sua qualitate non mutato, siti inexhausta concurrẽte. Seu est affectio diuturna circa renes consistens multum potum inducens, vnà cum hoc, quod quicquid bibitur, simul vt acceptum est, per vrinas nihil ferè immutatum, exuberanter reiicitur, quasi solummodò colaretur per renes.

PARS AFFECTA. Ren vterque hîc afficitur: id quod patet ex actione læsa; expurgant equidem venosum genus renes à sanguine seroso, imò in hoc morbo quasi vi rapiunt à partibus vicinis; venæ autem hac ratione exiccatæ, ab hepate trahunt, & sic per continuum ordinem etiam à ventriculo, eáque ratione potum continuò homo expetit, cuius initium à renibus procedit, proptereáque diabetes, renum est affectus. Accidit autem renibus idem hîc quasi quod accidit ori ipsius ventriculi in canina appetentia: attractrix equidem renum facultas immoderatè trahit; retentrix verò tam imbecillis est, vt retinere nequeat humorem attractum donec alteretur, vnde à qualitate sua non mutata, redduntur ea quæ bibita sunt. Est ergo symptoma in genere excrementorum immodicè.

SIGNA. Manifesta sentitur in renibus caliditas, sitis hîc sæpe vsque eò pertinax concurrit, vt nulla satietas ex humore assumpto contingat; imò cum clamore quandoque assiduè potum assumere coguntur, nec tamen satiãtur, eò quòd euestigiò citissimè per lotiũ reddatur id quod potatum est, parum aut nihil mutatum. Si autem pertinaciter retinere vrinam laborẽt, testes intu-

mescunt, nec non lumbi atque coxæ magnus calor in intimis partibus percipitur, ita vt illis vri viscera videantur, eò quòd aquosa sanguinis humiditas, à qua temperari debebat sanguis, à renibus attrahatur; imò tandem etiam partium solidarum humores attrahuntur à renibus, tandémque caliditate incrementum in visceribus sumente, tabes corporis accedit; corpus enim consumitur ac veluti liquescit.

CAVSA. Sæpius est immoderata renum intemperies calida, cui retentricis facultatis imbecillitas quoque coniungitur. Aliàs idem malum quoque fieri obseruatum est ab humoribus acerrimis renibus imbibitis, bile nimirum acri, fit quoque à pituita multum salsa. Aliàs etiam fit à venenosa materia præsens hoc malum; aliquando enim perniciosa qualitas sanguini aut humoribus permista in renibus figitur. A potu quoque copiosiore vini, præsertim tenuis, frequenter vrina redditur: de eo tamen malo nihil hîc agimus, modò non concurrat sitis immodica.

PROGNOSTICA. Totius corporis siccitas atque tabes tempore sequitur, cùm non solùm humores venarum, sed totius corporis attrahere renes in hoc malo contingat, ob earundem partium immodicam caliditatem. Erit in iuuene malum curabile, in sene verò difficulter curabitur. Rursus, si recens malum fuerit, curari poterit; inueteratum autem si euaserit, vix quoque curabitur. Subitò autem hoc malum increscit, ita vt eius principium atque incrementum vix percipiatur, antequam ad statum peruenerit, vnde subitò quasi videtur aduenire. Hácque ratione difficulter curatur; quòd non facilè in initio deprehendi queat. ardenti febri hoc malo laborans si corripiatur, incurabile est; propterea quòd humor radicalis immodicè exhauriatur à duabus caussis validissimis.

Methodus

Methodus pro curatione

DIABETES INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ad frigidum declinet atque humidum.
Cibus. Ea quæ bonum ſuccum, interim craſſum generare, humorúmque acrimoniam temperare poſſunt, præſcribantur, iiſque ſatis liberè alatur, ad frigidúmque nonnihil arte declinent. Lac amygdalorum, oua ſorbilia, ptiſanæ ſuccus, piſces ſaxatiles, poma, pyra, oryza, caſeus recens non ſalitus. Caro bouina, porcina macilenta & bene cocta, vitulina. Inter olera conuenit intubus, lactuca, portulaca. Ab iis quæ vrinam incitare poſſunt, abſtineat, & ab omnibus acribus atque ſalſis.

Potus. Vinum aſtringens meracius, ſuccus granatorum, ſuccus ribes cum decocto intubi, lactucæ, myrtilorum.

Exercitium inhibendum; quies enim humorum motum componit.

Somnus admittatur conſueto diutiùs.

Excrementa alui arte aut natura reſpondeant.

Animi pathemata immodica euitentur.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. papauerinus, de acetoſitate citri, nenupharinus, bugloſſæ.

Syr. violaceus, roſaceus, myrtinus, de ſucco acetoſæ, de roſis ſiccis.

Aqua portulacæ, violarum, nymphææ, intubi, acetosæ, plantaginis, buglossæ.

Decoctum radicum & florum nenupharis, plantaginis, sacchar◦ addito.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiat in cubito in mali principio, idque moderatè; præter enim quàm quòd reuellat, etiam plurimùm in hoc malo ardorem temperat; non autem si inueteratum malum sit, vena secabitur: eò quòd magis corpus tunc inde incendatur, adde etiam quòd vires debiles nimium imminuantur.

Manna, cassia, tamarindi.

Syr. de multiplici infusione rosarum.

Diaprunum simplex, diacatholicum.

Rhabarbarum.

Clystere ex aqua in qua decocta sint folia violarum, althææ, maluæ, pruna Damascena, addendo oleum violarum, cassiam recenter extractam.

AVERTENTIBVS.

Venæ sectio.

Vomitus cum oleo & aqua tepida procuretur.

Frictiones fiant brachiorum, capitis scapularúmque.

Sudoris prouocatio.

Diuersiones hîc admodum conuenire, experientia constat.

SISTENTIBVS *motum serosæ partis ipsius sanguinis.*

Elect. fiat ex cornu cerui vsto, rosis rubris, balaustiis, seminibus plantaginis, cydoniorum, portulacæ, acetosæ, intubi, hypocistide, myrobalanis citrinis, bolo Armeno, corallo, camphora, saccharo rosato, syr. myrtino, gummi Arabico, syr. violarum.

Decoctum quoque rerum prædictarum in vino rubro stiptico fieri poterit: colaturæ autem si addatur ʒ j. myrobala-

robalanorum citrinorum, præstans fiet sic medicamentum.

Trochisci de spodio, de succo polygonii, de terra Lemnia, de camphora.

Theriaca, athanasia magna, diacydonites sine sp. saccharum rosatum antiquum.

Conserua florum nymphęę, rosarum, succus ribes, succus sanguinariæ cum vino adstringente.

Myrobalani conditi, caro ericii exiccetur in furno, dosis ʒ j. cum vino rubro adstringente, murium esus.

Cataplasma pro pectine, & lumbis, & hypochondriis ex lactuca, parietaria, portulaca, vitis foliis, farina hordeacea.

Vnguentum ex oleo rosaceo, myrtino, aceto rosaceo. Vnguentum rosatum M. Ceratum refrigerans Galeni.

Lanina plumbea perforata plurimis foraminibus, renum regioni applicetur, sæpiúsque mutetur.

Emplastrum pro renibus ex malicorio, semine cydoniorum, bursa pastoris, farina hordeacea, portulaca, rosis rubris, bolo Armeno, gummi Arabico, oleo myrtino, rosarum.

CORROBORANTIBVS, *calidámque renum atque iecoris intemperiem emendantibus.*

Trochisci alkekengi cum vino astringente, aut aqua mulsa.

Ptisana multum prodest.

Epithema pro hepate fiat ex aqua rosarum, nymphææ, intubi, acetosa, aceto, corallo albo & rubro, sandalis albis, seminibus portulacæ, acetosæ, spica nardi, camphora.

Vnguentum pro renibus, pectine, hypochondriis atque lumbis ex oleo rosato, nymphææ, papauerino, myrtino, spica nardi, rosis rubris. Vnguentum infrigidans Galeni, populeonis, rosatum Mesuæ.

Sacculus ex floribus violarum, nymphææ, rosarum, semine intubi, portulacę, acetosę, sandalis albis ru-

brisque,spica nardi, plantagine,cichoreo.

Ceratum sandalinum,cui subinde succum papaueris albi addimus,si magnus sit ardor in renum regione.

Cataplasma ex portulaca,rosis,farina hordei,seminibus papaueris,balaustis, sandalis, oleo myrtino,rosaceo, cydoniorum, lumbricorum terrestrium.

Emplastrum ex farina hordeacea, plantagine, rosis rubris,balaustiis, malicorio, hypocisthide, oleo myrtilorum.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Colo adaptetur vesica suilla antè oleo emollita,hac arte vt quicquid elabitur vrinæ vesica excipiatur.

Theriaca. Syr.de succo acetosæ.

Syr. granatorum, de agresta.

Priori ingenio efficiemus ne fœtor lecti,aut braccę oriatur,quod alioqui fieri solet, cùm omnia permingant in hoc malo ægri. Sitim autem posteriora sedant.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI-*camenta nobilia*, *in* DIABETE *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gudtero Bruel experta.*

CVRATIO DIABETES.

℞ radicum & foliorum althęę ana m. j.ß.foliorum violarum,mercurialis,betæ,maluę ana m.j.hordei mundati m. ij, rhabarbari electi ℥ ß. myrobalanorum citrinorum ʒ iij.seminum quatuor frigidorum maiorum ℥ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j ß. colaturæ adde diacatholiconis ℥ j. ß. olei violacei ℥ iij.fiat *Clystere.*

℞ syrupi nenupharini,rosarum ana ℥ j.ß.myrtini,de succo oxalidis ana ℥ ß.decocti plantaginis,myrtibrum, sanguinariæ,violarum ℔ j.misceantur,fiat *Iuleb*

℞ diacatholiconis ʒ iij. syrupi de multiplici infusione rosarum ℥ j. ß. cassiæ recenter extractæ ℥ j myrobala-

balanorum citrinorum ℈ j. ß. rhabarbari ℈ ß. aquarum acetosæ, violarum ana ℥ j, ß. fiat *Haustus*. aut,

℞ pulpę cassię fistulę recenter extractę ʒ v. pulpę tamarindorum ʒ iij. rhabarbari electissimi ℈ j. ß. sacchari rosacei q. s. fiat *Bolus*. detur in aurora. Dissolui quoque poterit iusculo carnium si hac ratione magis gratum fuerit ægroto medicamentum.

℞ radicum boraginis, buglossę ana ℥ j ß. plantaginis ℥ j. foliorum violarum, plantaginis ana m. j. seminum plantaginis, portulacę ana ʒ iij. florum boraginis, violarum, nymphęę, buglossę ana m. j. myrobalanorum flauorum ʒ vj. coquantur in aqua ad ℔ j. ß. colaturę adde syrupi de multiplici infusione rosarum ℥ ij. fiat *Potio*. Vnciis quatuor huius mixturę, adde tempore vsus rhabarbari electissimi, myrobalanorum citrinorum ana ℈ ij. detur in aurora.

℞ conseruę buglossę, miuę cydoniorum ana ℥ j. gummi tragacanthi in aqua rosarum soluti ʒ iij. sanguinis draconis, boli Armeni ana ℈ ij. ß. misceantur cum syrupo de papauere q. s. fiat *Electuarium*.

℞ cornu cerui vsti, carnis ericii in furno exiccatę ana ʒ ß. seminum plantaginis, portulacę, antheræ ana ℈ ß. sacchari albissimi in aqua plantaginis dissoluti q. s. fiat *Electuarium* in tabulis.

℞ trochiscorum de spodio ʒ v. cupularum glandium ʒ j. ß. seminum rosarum, portulacę ana ℈ j. carnis cydoniorum absque speciebus ʒ ij. syrupi myrtilorum q. s. fiat *Electuarium* mollis consistentiæ.

℞ carnis ericii in furno exiccatę ʒ iij. rosarum rubrarum ʒ j. ß. spodii ʒ iiij. boli Armeni ʒ j. seminum coriandri præparati, lactucæ, portulacæ ana ʒ ij. ß. camphoræ ℈ j. ß. syrupi violarum q. s. fiat *Electuarium* molle.

℞ boli Armeni ʒ j. balaustiorum, rosarum rubrarum, spodii ana ʒ j. ß. seminis plantaginis, lactucę, portulacę ana ʒ ij. gummi Arabici ʒ ß. camphoræ ℈ ß. syrupi myrtilorum q. s. fiat *Massa Pillularum*.

℞ trochiscorum alkekengi ℥ ß. de carabe ʒ j. ß. thuris,

gummi Arabici ana ʒ j. cinnamomi ℥ ij. fiat *Puluis*, aut cum miua cydoniorum q.ſ. fiat *Electuarium* molle.

℞ myrobalanorum citrinorum conditorum ℥ ij. conſeruæ florum nymphææ ℥ j. ſs. trochiſcorum de ſpodio ʒ j. ſs. roſarum rubrarum ʒ ſs. ſacchari roſati ℥ j. ſs. ſyrupi nymphææ q.ſ. fiat *Mixtura*.

℞ radicum & foliorum plantaginis ana m. ij. granorum ſumach ʒ iij. roſarum rubrarum m. j. ſeminum portulacæ ʒ j. antheræ ℈ ij. ſandalorum alborum & rubrorum ana ʒ j. coquantur in aqua q.ſ. fiat *Fomentatio* ipſorum renum, decocto calente.

℞ aquæ roſaceæ ℥ vj. endiuiæ, cichorei ana ℥ viij. aceti ℥ j. ſandalorum ʒ ij. ſeminum plantaginis ʒ j. fiat pro hepatis regione *Epithema*: ſolet equidem ſequi ad hoc malum hepatis intemperies calida.

℞ omnium ſandalorum ℈ j. cornu cerui vſti ℈ ſs. roſarum rubrarum, ſeminum portulacæ ana ℈ j. ſs. olei roſarum, myrtilorũ ana ℥ j. vnguenti populeonis ʒ vj. aceti roſacei guttas aliquot, ceræ q.ſ. fiat *Vnguentum*.

℞ vnguenti roſacei, infrigidantis Galeni, populeonis ana ℥ ſs. camphoræ ʒ j. olei roſacei, cydoniorum ana ʒ iij. ceræ & aceti parum, fiat *Vnguentum* pro renibus; quo tota quoque ſpina, ab vltimis potiſsimùm coſtis inungetur.

℞ foliorum plantaginis, burſæ paſtoris, foliorum ſalicis ana m. j. ſs. roſarũ rubrarum m. ſs. granorum ſumach ʒ iiij. balauſtiorum, malicorii ana ʒ iij. coquantur in aqua q.ſ. ad mollitudinem, piſtentur, addatúrque farinæ hordeaceæ ℥ j. ſs. olei violarum, myrtilorum & aceti roſacei q.ſ. fiat pro renibus *Cataplaſma*.

℞ foliorum violarum, endiuiæ, maluæ, althææ, plantaginis, nymphææ ana m. iij. roſarum rubrarum m. iij. ſs. ſeminum cydoniorum ℥ iij. hordei ℔ j. ſs. coquantur in aqua quantum ſatis pro *Balneo*. Tempore vſus addantur lactis recenter mulcti aliquot menſuræ.

APPEN-

APPENDIX
ad prædicta pro curatione DIABETES inseruiens.

Omnium primò humores peccantes naturæ obedientes reddemus. Demum purgante medicamento interim leni è corpore eosdem euocabimus. Deinde reuellemus humoris impetum frictionibus brachiorum, capitis, scapularum, vomitu; plurimum enim diuersiones hîc momenti habent. Posteà quoque quæ sistere aliqualiter possunt humores ad renes ruentes propinanda atque exteriùs admouenda sunt: quibus addemus ea quæ acrimoniam bilis nonnihil obtundere possunt, cuius semper aliqua portio à iecore cùm vrina nobis etiam inuitis ad renes transmittitur, etiamsi optimè temperatum sit iecur, cui rei glutinosa, muccilaginosáque medicamenta dedicabimus. Postremò renes atque iecur corroborabimus, intemperiem quoque calidam emendabimus tam sumptis quàm admotis medicamentis. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Prædictis autem medicamentis si res non succedat ex voto, affectúsque incrementum potius sumere videatur, narcoticis vti licebit, vnde ʒ j. phylonij Romani imperabimus. aut, ℞ phylonij Persici, theriacæ recentis ana ℈ j. ſs. cum decocto polygonij præbeatur. Omnia autem ratione ea quæ vrinam incitare possunt, hîc quàm maximè vitabimus.

Methodus pro cognitione

HÆMORRHOIDVM SANGVINEM SINE MODO FVNdentium inseruiens.

HAEMORRHOIDES sunt venæ ani præter rationem dilatatæ, aut factæ varicosæ. Contingit autem aliquando ita illas intumescere ex sanguine melancholico, vt exterius circa anum visu appareant, externęque tunc vocantur, aut intus tumefactę ita latent vt non appareant, tunc internę vocari solent, sępiúsque sanguinem fundunt absque vllo dolore tumoréve. Sanguinis autem huiusmodi melancholici, certis quibusdam tēporibus natura hac spontanea euacuatione fundit mediocrem quantitatem: sicque harum opera natura non solùm à morbis imminentibus hominem securum reddit, sed etiam ab iis qui iam inuaserunt, hominem liberat, adeò quòd ab omnibus iam concedatur medicis harum mediocre profluuium à multis morbis nos securos reddere: vniuersum equidem corpus expurgant à noxiis humoribus, & aliquando etiam à boni sanguinis quantitate nimia. Hoc autem multis ad naturæ commodum per interualla fieri solet, incertisque temporibus, eritque hęc vacuatio naturalis dicenda, cum ad animalis commodum id quod graue est atque molestum tanquam pondus inutile citra virium iacturam deponat. Aliàs verò nimiam sanguinis quantitatem profundunt, ita vt vires corporis immodicè inde prosternantur, non leuentur, infirmitatémque conduplicent, cùm potius illo vti oportebat ad corporis leuamen. id fit tanto subinde impetu, vt aliquando pro sanguine nigro, crasso atque melancholico, bonus sanguis

guis profundatur immodicè. Aliàs verò contingit has venas intumescere atque dilatari, nihilque omninò sanguinis eas profundere;& tam est præter naturam vacuari tunc non posse sanguinem atque prædictum symptoma. maximo autem dolore homo affligitur, vocanturque tunc cæcæ hæmorrhoides; cum verò sanguinem profundunt, generis nomine vocantur. Tam autem cæcis quàm fluentibus inflammatio aliquando coniungitur. Cæcæ autem interdum duræ sunt, vt verrucæ, tuncque verrucales dicuntur, suntque aliis deteriores; aliæ tractabiles sunt atque molles, morales dictæ. aliquando verò ob colorem purpureum quo perfunduntur, vuales vocantur. Præstat autem cæcas naturæ potiùs permittere quàm aperire, hoc enim non fiet nisi doloris magnitudo aut tumor nimiùs vrgeat. Partim autem venæ istæ à ramo venæ portæ ad intestinum rectum, musculumque ani transmittuntur, partim etiam à ramis venæ cauæ in dictas sedes demittuntur, magisque ad ani extremitatem desinunt, dicenturque hæmorrhoides externę, vt per priores venas si sanguis melancholicus deferatur, internę hęmorrhoides dicentur, cùm ita altè intus lateant venę, vt visus eas assequi non possit absque speculo, aut ani euersione. Hîc cruor cum excrementis deiicitur, nequaquam tamen permiscetur, sed seorsum subsistit, idque nullo sępe sensu doloris concurrente: in dysenteria verò cum excrementis permiscetur. Vtitur natura nunc hisce ramis, in iecoris nimirùm renúmve affectibus pręter naturam, & cùm in venoso genere fiunt errores, quos sępe hac ratione emendat; aliàs verò prioribus vtitur ramis, in lienis nimirum venarumque mezeraicarum aliarumque partium vicinarum affectibus, prout rei necessitas dictat scilicet.

Pars affecta. Hîc venę quę in anum inferuntur, afficiuntur.

Signa, dum immodicè fluunt, sanguis melancholicus in principio profundi solet, tandemque loco sanguinis melancholici seu nigri atque crassi, bonus san-

guis rutilusque profunditur, tandem verò citrinus pallidusque fit, vnde corporis vires labuntur, imbecillitasque crurum, coxarumque dolores grauantes concurrunt, faciei color vitiatur. Hæmorrhoides verò fluere consuetæ, si præter naturam retineantur, concurrit dolor dorsi, coxarum, tibiarum, renum, ani, pectorisque. Sanguis autem ab hæmorrhoidibus profusus si in recto intestino subsistat, sæpe formam grumi sanguinis rubentis nanciscitur. Qui verò à iecore infirmo per aluum excluditur sanguis, aquæ assimulatur, in qua carnes animalis alicuius mactati, lotæ sunt. Mezenterium verò paruam eius quantitatem fundere solet. Venæ autem supernarum partium aliquæ si ruptæ aut exesæ, aut apertæ nimium sint, sanguis qui effunditur, diuturna assatione, picis speciem consequitur; fit enim niger & retorridus. Ratione dysenteriæ si profundatur, eius signa prædicta sunt. Hinc intelligere poterimus, quando ab hæmorrhoidibus, & quando potius à iecore aut partibus superiorib. sanguis excernatur per anum, multis enim modis sanguis per anum effluere solet, quare non statim ab hæmorrhoidibus fluxum sanguinis per anum fieri dicemus.

Cavsa. Propter copiam sanguinis feculenti & melancholici qui gignitur in corpore ex malitia digestionis, sanguis dicto modo sæpe profunditur, quem iecur, splen, partesque circumiacentes ad venas has ani, per dictos ramos depellunt. Aliquando à nimia fit copia sanguinis. Aliquando quoque ob nimiam eius tenuitatem, acredinemque hoc natura molitur. Interdum etiam fit in mulieribus vterum gerentibus, mensiúmve suppressione laborantibus, aliquando enim in illis natura per ramos qui dimittuntur à vena caua iuxta imam iliorum partem in podicem, superfluum sanguinem expellit, vti facit in viris. aliàs hoc malum etiam fit propter venarum apertionem, ruptionem vel exulcerationé. Supprimi auté contingit huiusmodi sanguinem

guinem superfluum præter naturam ob causas contrarias prædictis.

PROGNOSTICA. Cui maturæ fluunt hæmorrhoides, hunc neque lateris neque pulmonum tentare inflammatio neque vlcera exedentia, neque lepra vel elephantiasis, neque melancholia, nec quartana febris solet. Insanientibus, atra bile vexatis, & renum passionibus hæmorrhoides superuenientes, bonum; immodicè tamen si profundantur, maximo cum periculo id fit; hydropem enim minantur, eò quòd vires immodicè consumantur amisso vitę thesauro; eáque ratione si immodicè fluant, statim supprimantur, cùm inde tum iecur, tum vniuersum corpus refrigeretur, nec non vires deiiciantur. Hæmorrhoides sananti antiquas si vna relicta non fuerit, periculum impendet hydropis, pleuritidis, peripneumonię, leprę, febris quartanæ, melancholiæ, maniæ aut phtisis; ad iecur enim præcordiáque regurgitare hæc inutilia excrementa solent: quare haud leuiora pericula ex hæmorrhoidum intempestiua suppressione, quàm ex nimia profusione excitari solent.

Methodus pro curatione

HÆMORRHOIDVM NIMIVM FLVENTIVM inseruiens.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ad siccum declinet.

Cibus. Ea quæ paucis redundant excrementis of-

ferantur,& quę modicè adſtringere poſſunt. Iuſcula carnium pinguia propinentur, ne feces induratę dolorem excitent, quibus ſuccus cydoniorum addetur. Puls cum lacte fiat atque oryza.

Potus ſit vinum modicè aſtringens.

PRAEPARANTIBVS.

Syr. de ſucco oxalidis.
Roſatus, de roſis ſiccis.
Syr. cydoniorum.
Aqua plantaginis,oxalidis,nymphææ.
Mel roſatum.
Syr. de abſinthio.
Syr. de myrobalanis emblicis.
Aqua abſinthii,bugloſſæ,menthæ.

Si ſanguis nimium bilioſus,tenuis & ad fluendum aptus fuerit,prioribus; ſi autem nimium aquoſus fuerit, poſterioribus corrigetur. Idem quoque in ſequentibus remediorum generibus obſeruabitur.

VACVANTIBVS.

Syr. roſarum ſolutiuus.
Diaſena.
Rhabarbarum.
Myrobalani flaui.
Pill. de bdellio.
Myrobalani chebuli, emblici.
Polypodium quercinum,ſemen catthami.
Suppoſitoria acria inhibeantur ad mouendum aluum, ſed procuretur cum candela è ſeuo parata,vel pingui lardo.

AVERTENTIBVS.

Venę ſectio iecorarię dextri brachii, non ſolùm reuellit, ſed etiam melancholici ſanguinis generationem remoratur.
Cucurbitulę in dextro ſiniſtróque hypochondrio,ſplenis atque iecoris regioni ſuperponantur,nec non humero antequam cibum ſumat.
Frictiones aſperæ brachiorum manuúmque.

Liga-

Ligaturæ dolorificæ prædictarum partium.
Fotus balneáque pro manibus, brachiisque.

CONTRAHENTIBVS *ora venarum, sanguinémque incrassantibus.*

Trochisci de spodio cum semine acetosæ; de terra sigillata.
Confectio de scoria ferri.
Conserua magna nostræ descriptionis optime edomat huius mali exordia.
Saccharum rosatum, conserua rosarum antiquarum.
Syr. granatorum, cydoniorum, myrtilorum, rosarum, de succo acetosæ.
Pillulæ de bdellio.
Sanguis draconis, bolus Armenus præstans est medicamentum, seménque oxalidis.
Terra sigillata, squama & scoria ferri, malicorium, rhus obsoniorum, hypocistis.
Aqua plantaginis, rosarum, solani.
Galbanum.
Phylonium Romanum, triphera Persica, phenonis, athanasia Nicolai.
Balneum ex rebus adstringentibus.
Fotus ex vino astringente, in quo decoquentur radices plantaginis, rosæ rubræ, balaustiæ, myrtilli, terra sigillata, bolus Armenus, rhus obsoniorum, gallæ, cornu cerui vstum: ex iisdem quoque succus exprimi poterit, iniicique cum syringa, si internæ sint hæmorrhoides.
Gallæ si cum oleo myrtilorum in modum emplastri componantur, plurimùm iuuant.
Suppositoriū ex plūbo vsto, cerusa, colophonia, acatia.
Vnguentum comitissæ multum vtilitatis affert, si sedi lumbísque admoueatur.
Emplastrū ex aloë, thure, oui cādido, pilísque leporinis.
Emplastrum ex scoria ferri.
Anguillæ pinguedo dum torretur, collecta in sartagine, radicéque filipendulæ subacta, supraposita aut inun-

cta, aut etiam suppositorio immissa, potenter retinet sanguinem hæmorrhoidalem.

Nequaquam hîc præcipitanter hæmorrhoidum fluxus sistendus est; periculum enim hinc hydropisis aut tabis impendet; potiùs autem paulatim illud fiet, eritque vna pro tempore relinquenda aperta.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Phylonium Romanum, athanasia N.

Vnguentum ex oleo violarum, lumbricorum, liliorum, lini, vnguento populeonis, oui vitello, albumine oui, opij momento.

Vnguentum populeum.

Insessus ex aqua calybeata, in qua sint decocta semina lini, folia verbasci, plantaginis, maluæ, violarum, flores camomillæ, meliloti, capita papaueris albi, myrtili, balaustia.

Mucilago seminis lini aut fœnugræci commodè applicabitur.

Emplastrum siue cataplasma ex farina triticea, fœnugręci, mucilagine althææ, psyllij, meliloti, portulacæ, oleo rosaceo, albumine oui, mica pannis, lacte cocto.

Diachylum cum modico croco & opio.

Tentæ fiant oblongæ, quæ vnguentis prædictis imbuantur & immittantur si intus lateant.

Si cum fluxu dolor adsit vehementissimus, mitigari debet, ne ob excrementorum asperitatem duritiémque fluxio ingeminetur: hisce quoque addemus quæ inflammtionem prohibere possunt, cùm frequenter eam concurrere obseruatum sit.

THEORICA ET EMPIRICA MEdicamenta nobilia in HÆMORRHOIDIBVS NIMIVM FLVENTIBVS, *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO HAEMORRHOIDVM NIMIVM FLVENTIVM.

℞ syrupi myrtini, cydoniorum, rosacei ana ℥ j. se. decoctionis myrtylorum, sumach, balaustiorum ℥ viij. vini rubri astringentis ℥ iiij. misceantur, fiat *Iuleb.*

℞ pillularum de bdellio ʒ j. rhabarbari ℈ se. *syrupi* rosarum solutiui q. s. fiant *Pillulæ* octo numero, dentur, post primum somnum.

℞ rhabarbari electi ℈ ij. myrobalanorũ citrinorũ ℈ j. se. syrupi mẽthæ ℥ j. aquarũ buglossæ ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ syrupi cydoniorum ℥ j. se. boli Armeni loti in aqua rosarum ʒ se. mastichis ℈ j. sacchari rosacei ℥ se. aquarum plantaginis ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ conseruæ rosarum antiquarum ℥ j. trochiscorum de spodio, de succino ana ʒ iij. corallorum rubrorum, ossium dactylorum ana ʒ ij. boli Armeni, balaustiorum ana ʒ j. syrupi rosacei, myrtini ana q. s. ad *Electuarij* mollis consistentiam.

℞ ossium dactylorum, myrobalanorum Indorum ana ʒ se. coriandrorum præparatorum, corallorum rubrorum ana ℈ sem. vini rubri astringentis & sacchari albissimi quantum satis, fiat *Electuarium* in tabulis.

℞ trochiscorum de terra sigillata ʒ j. syrupi cydoniorum ℥ j. aquæ plantaginis ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ radicum & foliorum plantaginis ana m. j. rhois obsoniorum. balaustiorum, malicorij, granorum sumach ana m. i. se. ossium dactylorum ʒ v. seminum lini ℥ i. se. seminum myrtylorum ʒ ii. se. boli Armeni, cornu cerui

vsti ana ʒ j.sem.coquantur omnia in vino rubro astringente q.s.fiat *Fotus* pro ano.

℞ thuris ℥ se. aloes ʒ ij. cum oui candido misceantur, mollissimisque pilis leporinis excipiantur, locóque sanguinem eructanti accommodentur.

℞ olei myrtilorum ℥ j.vnguenti comitissæ ℥ ij. boli Armeni, sanguinis draconis ana ʒ j. antimonij, cornu cerui vsti, cerusæ, lithargyri ana ℈ sem. fiat *Linamentum* molle efficacissimum.

℞ vnguenti populeonis ʒ iij.olei violacei ℥ j.se.adipis anseris, gallinæ ana ℥ sem.olei amygdalorum dulcium ʒ vj.croci ℈ se.vitella ouorum duo,fiat *Vnguentum*.

℞ vnguenti comitissæ q.v. eo spina dorsi inungatur, plurimum equidem iuuat.

℞ vnguenti populeonis ℥ j.olei lini ℥ sem.vitellum oui vnum,opij ℈ se.croci ℈ j.fiat arte *Vnguentum* in vehementissimo dolore solummodo admittitur,aut huius loco ℞ foliorum violarum m.iij.psyllij m.j.se.coquantur in lacte vaccino ad mollitudinem, addendo farinæ triticeæ ℥ j.farinæ hordei ℥ se.vitella ouorum duo,olei rosacei,violarum ana q.s.fiat *Cataplasma*.Ex pulpis quoque pomorum sub cineribus coctorum in vnciis duabus radicum althææ. *Emplastrum* si fiat cum butyro recenti,croco & albumine oui, multum quoque valet in sedatione doloris, iisque si dolor non mitigetur, addi poterunt solani m.ij.sicque dolorem summè mitigabimus.

℞ radicum & foliorum plantaginis m. iij. rosarum rubrarum m.j. se. balaustiorum ℥ se. coquantur nonnihil in vino astrigente,fiat *Fotus* ani.

℞ pulpæ cydoniorum sub cineribus coctorum ℥ iij. balaustiorum,boli Armeni ana ʒ ij.gallarum,thuris ana ʒ j.præstantissimum fiet *Emplastrum*.

℞ plumbi vsti ʒ j.cerusæ lotæ ʒ se.colophoniæ, boli Armeni ana ℈ ij.succi plantaginis,albuminis oui & olei violacei ana q.s.fiat *Suppositorium*.

℞ radicum altheę,seminis myrtillorum,malicorij,balaustio-

laustiorum ana ℥ vj. tapsi barbati m. iij. coquantur in vino nigro stiptico ad mollitudinem: adde demum pulueris ossium dactylorum, gallarum, thuris ana ℥ j. ſe. olei violacei, rosacei ana q. ſ. fiat *Cataplaſma.*

℞ boli Armeni, aloës, mastichis, thuris ana ℥ ſe. sanguinis draconis ℥ iij. ſe. ossium myrobalanorum Indorum, gallarum ana ℥ j. subigantur cum oui candido & succo plantaginis q. ſ. fiat *Emplastrum* cum mollissimis pilis leporinis.

℞ trochiscorum de terra sigillata ℥ j. ſe. albuminis oui conquassati q. ſ. fiat *Cataplaſma.* *Emplastrum* autem ex ficubus atque aloë superponere poterimus illi venæ sanguinem eructanti quam apertam conseruare consultum videbitur.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione HAEMORRHOIDVM SVPERFLVE FLVENTIVM.

Ne ex immodica ſanguinis vacuatione hepar refrigeretur, totiúſque corporis vires deiiciantur, atque morbi priùs indicati excitentur, cohibebimus ſanguinem nimium fluentem, & non antè. Omnium autem primò ſi ſanguini commiſceantur humores multum acres ſubtiléſque, illos omnium quoque primò naturæ obedientes reddemus, demum purgante medicamento è corpore educentur. Hinc venæ ſectio fiat in copioſa ſanguinis vacuatione, ſi vires permittant, partim vt ſi ſuperabundans ſit, minuatur, partim vt ſanguinis impetus hac ratione impediatur. In quem finem quoque omnia alia quæ auertere poſſunt, præſcribantur. Poſteà ea danda ſunt quæ contrahere poſſunt ora venarum, ſanguinémque incraſſare. Dolorem quoque intereà mitigabimus ſi multum vrgeat. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis feliciſſimo cum ſucceſſu conſequi poterimus, modò vniuerſalia particularibus debita ratione adhibeantur. In cæcis autem, cùm iuſculis carnium aut caſſia extracta, aluus ſoluta permaneat, quia feces induratæ maximum cauſant

dolorem sua duritie & asperitate. Cùm autem iam primùm erumpunt, laborabimus primò vt dolor mitigetur; secundò vt exiccentur; præter naturam enim est hæc vacuatio, nisi iam in consuetudinem abierit, neque vmquam nisi coacti fuerimus ob magnum dolorem aut tumorem, prouocabimus fluxum hæmorrhoidum, aut si hominem periclitari de prædictis intellexerimus morbis, túncque sanguisugis commodissimè prouocari poterunt, lauentur autem antea aqua calente, aut vino sanguisugæ. Idem quoque fieri poterit scalpello, pannúsque tunc apponatur rarus intinctus in oui candido & applicetur, exiccatus autem vbi erit, vi abstrahatur; sic enim aperientur, & ab apostemate præseruabitur. aut ℞ colocynthidis ʒ ij. ss. olei amygdalorum amarorum ℥ j. stercoris vaccini nonnihil, fiat Cataplasma. aut ℞ pulpæ pomi sub cineribus cocti, fimi columbini ana ℥ j. sem. succi cepæ q. s. fiat Emplastrum pro ano; priusquam applicetur, anus foueri debet cum decocto emolliente. Dum autem exiccare eas animus est, ℞ viridis æris ℥ sem. gallarum, mastichis, boli Armeni ana ʒ ij. aquarum plantaginis, aut vini rubri astringentis ℥ xij. bulliant donec mellis crassitudinem consequantur, apponatur calens. ℞ viridis æris vsti ℥ ij. aluminis vsti ℥ iij. cum vino astringenti ad mellis crassitudinem coquantur, atque cum lana apponantur succida. Si vlcus adesse ab exeuntibus intellexerimus, vnguentum factum ex lithargyro & cerusa, iniiciatur actu frigidum vt melius operetur.

Methodus

Methodus pro cognitione

MENSIVM SVPERFLVENTIVM INSERVIENS.

MENSIVM SVPERFLVVS FLVXVS erit cùm is ampliùs non fit ad animalis commodum, & cùm nocumentũ potiùs ex eorum fluxu subsequitur. Nonnunquã enim plus iusto purgantur, & potissimùm quæ humidioris sunt naturæ mulieres, propter victum liberaliorem longámve desidiam absque earum læsione, sed potius fit cum bona tolerantia, túncque sistendus non est. Quapropter non tantùm quantitatem, qualitatémve atque genus substantiæ hîc obseruare debemus, sed potius auscultandum an tépestiuè vel intempestiuè, seu ad animalis commodum vel incommodum fluant. Subsistere debent lactantibus, vtero gerentibus, puerperis. In grauidis tamen primo aliquando mense prorumpunt non omnino contra rationẽ, cùm tunc os vteri non ita firmiter adhuc sit constrictum vti aliquandiu post fieri solet, cùm ne minima quidem corpuscula tandem admittere soleat vterus. Subinde quoque in grauidis etiã postquàm arctissimè os vteri constrictum fuerit, aut menses (quod virginibus etiam interdum accidit) aut quid simile mensibus profundi per ramos venæ cauæ consueuit, qui inseruntur ceruici oríque vuluę, ad eum modum quo hęmorrhois in recti intestini extremitatem quasi terminatur.

PARS AFFECTA. Afficitur dum immodicè fluunt menses, vterus aut per se, aut simul cũ toto corpore, vel aliquibus partibus eius. Est autẽ hic affectus symptoma pertinens ad genus immodicè excretorum, éstque non toto genere præter naturam, vti hęmorrhagia, aliæque sanguinis vacuationes, sed sola quantitate.

SIGNA. Si immodicè menses vacuentur, prostratio fit appetitus, concoctioque fit impedita, cruditatesque colliguntur in corpore, totum fit infirmum corpus, virium magna sequitur imbecillitas, quod inter alia certissimum signum est, menses superfluè fluere, facieique color vitiatur, febriles enascuntur in corpore ardores. Subinde vnà cum pedibus totum corpus inflatur, & hydrops introducitur.

CAVSA. Vt plurimùm menses profunduntur vberiùs, propter sanguinis caliditatem, tenuitatem aut copiam plus iusto maiorem, aut propter magnam eiusdem exagitationem; iis enim omnibus concurrentibus, naturam facilè illudet, vasaque aperiet: adde quòd tanta aliquando est sanguinis copia, vt non tantùm ora venarum aperiat, sed subinde etiam venas rumpat, id quod in validis exercitationibus sæpe fit: hoc quoque in abortientibus magno cum earum detrimento, necnon in laboriosè parientibus fit, siue propter obliquum fœtus exitum, siue eiusdem magnitudinem fiat. Hanc quoque vasorum apertionem molientur balneorum alimentorumque calidorum vsus, tempus anni calidum, aliaque consimilia. Aliquando verò immodicus hîc fluxus prouenit propter venarum aperturam, cui sæpe coniungitur erosio, nec non exulceratio, quæ in ceruice vteri frequentiùs fieri solet ab acredine sanguinis, quam adesse ostendunt ea quę excernuntur, quia saniosa atque virulenta cum sanguine excernuntur, suntque maleolentia, dolor quoque magis vehemens circa vterum percipitur, qui aliquando etiam tactu animaduertitur per digiti immissionem si circa os ceruicis consticerit. Abundanter autem sanguis profunditur ex apertura aut ruptura venarum, pręcipuè quidem magnarum, quales multæ ad vterum perueniunt, à minoribus autem minus copiosè profluit, sed paulatim modiceque, & absque vllo ordine. Ex frequenti quoque concubitu, necnon ob retentricis facultatis imbecillitatem immoderati fluxus aliquando fiunt: à noxiis quo-

quoque humoribus & venenatis, putridis, mordacibúsque sæpe excitatur hoc malum.

PROGNOSTICA. Immodica mensium profluuia quæ ex partu grandiori fiunt, minus sunt periculosa, cùm sua sponte etiam cessent. Si autem abortiui fœtus causa fiant, repetinum quandóq; periculum inducunt. Si propter vlcus aut erosionem fiat immodicus sanguinis fluxus, vel difficulter, vel non curatur, propter humorum circa vterum collectorum malam complexionem, vnde continuò menses quasi fluunt, vulneráque & vlcera maxima cum difficultate sanantur quia semper habent multas superfluitates cum sanguine mistas, & propterea medicamenta frustra offeruntur. Quémadmodum ex omnimoda menstruæ purgationis cessatione, periculum hydropis impendet; ita ex immodico diuturnóque profluuio, si totum infirmum inde fiat corpus, colórque vitietur, idem morbus metuendus est, ad magnam enim frigiditatem inde mulier deducitur, animi quoque tandem minatur deliquium; nec non syncopen & mortem.

Methodus pro curatione

MENSIVM NIMIVM FLVENTIVM INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr versus siccum declinet frigidúmque.
Cibus: alimenta adstringentia incrassantiáque, & quæ bonum sanguinem generare possunt, conueniunt; vt pedes animalium, carnes perdicum, pha-

rum, merularum, auicularum, cuniculorum, capreolorum, leporum, carnes autem potiùs assæ quàm elixæ offerantur.

Potus: aqua conuenit, in qua plantaginis folia, radices seminaque decocta sint.

Exercitia vitentur, potiusque quiescat.

Somnus sit moderatus.

Animi perturbationes vitentur.

PRÆPARANTIBVS.

Syrupus de Endiuia, cydoniorum.

Rosarum. de succo granatorum.

De succo acetosæ, Succus berberorum.

Aquā acetosæ, rosarum, plantaginis, portulacę, endiuię.

VACVANTIBVS.

Vena interna in dextro brachio aperiatur, si corporis adsit plenitudo, viresque cōnstent, & menses rubeant, partitisque vicibus sanguis educatur.

Cassia recēter extracta, myrobalani citrini, cepuli: Agaricus hîc cum commodo addetur, eò quòd plerumq; serosa pituita sanguini commisceatur.

Syr. de multiplici infusione rosarum.

Rhabarbarum.

Diaphœnicum, electuarium Indum, hiera picra.

Pillulę de bdellio maiores.

Decoctio è floribus violarum, rosarum, buglossę, nymphęę, prunis damascenis, ziziphis, myrobalanis flauis, rhabarbaro, addito syrupo ex multiplici infusione rosarum.

AVERTENTIBVS.

Vena secetur basilica.

Frictiones & ligaturę fiant dolorificę supernarum partium.

Cucurbitula magna vna affigatur in dextra aut sinistra parte sub mammis, repetendo per plures dies, & per horam singulis vicibus, alia quoque loco splenis adhęreat, & tandem etiam medię regioni ventris appli-

plicetur, necnon humeris, prȩsertim si venȩ sectio impediatur ob immoderatum fluxum, aut virium debilitatem.

Fotus ventris infernarumque partium fiat ex decocto plantaginis, rosarum rubrarum, balaustiorum, corticum granatorum, hypocistidis, verbasci, gallarum, boli Armeni, acaciȩ, sanguinis draconis.

Insessus ex prȩdicto decocto multum quoque valet.

Vomitus multum quoque confert.

Sudorem prouocantia conueniunt, potissimùm si sanguis multum fuerit aquosus.

SISTENTIBVS *& contrahentibus vias per quas sanguis fluit, sanguinémque incrassantibus.*

Diaolibanum, Tryphera Phenonis, phylonium Romanum necnon Persicum, athanasia, electuarium diatrium sandalorum.

Trochisci de terra sigillata, carabe, spodio. Syrupus myrtilorum, rosarum, granatorum, de succo acetosȩ, cydoniorum.

Conserua è rosis siccis & antiquis, de succo ribes, aqua rosacea manè & serò bibatur.

Caro cydoniorum, cornu cerui vstum, bursa pastoris, balaustium, calyces glandium, terra Lemnia, polygonium, hypocistis, galla, rosæ, succus plantaginis, aut aqua eiusdem cum trochis. de terra sigillata, succus millefolij & portulacæ, folia quercus, sumach, gummi Arabicum, mastix, olibanum, coriandri semina, alumen vstum & suppositum.

Aqua plantaginis, portulacæ, lactucæ, acetosæ, rosatum cum trochiscis de carabe, de spodio, de terra sigillata.

Balneum ex decocto radicum & foliorum plantaginis, symphyti, equiseti, polygonij, gallarum, granorum sumach, glandium cucullis, mali corio, rosis, rhoë obsoniorum, balaustiis, insideat autem vsque ad vmbilicum, decocti quoque huius fumus per infundibulum in vterum recipiatur.

Suffumigatio facta cum fumo seminis sinapi.

Iniectio fiat è vino astringente, in quo saluia, rosæ, plantago, bolus Armenus, sanguis draconis decoquantur, aut ex succo fiat rosarum, plantaginis, nec non solani; potissimùm si vlcerationes aliquæ adsint.

Pessulus fiat è mummia, tryphera, mycleta, bolo Armeno, succo plantaginis, rosarum, solani, bombyce excipiantur & imponantur.

Linteolum quoque molliusculum, aut gossypium lanáve loco pessuli imbuatur succo plantaginis, genitalibúsque immittatur.

Epithema ex vino rubro astringente, in quo radices plantaginis cum foliis sumach decoquantur, pubi venarúmque spermaticarum regioni, atque lumbis accommodabitur.

Vnguentum comitissę additis rosis, myrtilis pro renum regione, túmque frigescat; si autem venter vngatur, caleat.

Vnguentum ex oleo rosato, myrtillorum, cydoniorum, succo portulacę, pul. sandalorum, antherę, balaustiorum.

Ceratum sandalinum.

Emplastrum è rosis, balaustiis, malicorio, radice plantaginis, gallis, sanguine draconis, bolo Armeno.

Istis etiam à principio vtemur, neque procrastinanda erunt hæc remedia, periculum enim est ne natura ita assuescat huic excretioni, vt tandem difficulter, & etiamsi velit pedem reuocare non possit, cùm orificia venarum diu aperta fuerint detenta per continuum fluxum; difficillimè enim tunc consolidabuntur; vnde difficulter curabitur malum si diu perseuerauerit, & tamen plerumque solet medico huius mali cura committi, postquàm inueteratum fuerit; cùm plerumque dominæ erubescant medico anteà significare. Athanasia autem confectio, & alia huius naturæ medicamenta quam-

quamuis sanguinis exagitationem sistant, non erunt propinanda, nisi vires validæ adhuc fuerint, & postquàm alia frustrà propinari obseruabimus medicamenta, & in casu desperato.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia in MENSIBVS NIMIVM FLVENTIBVS *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO MENSIVM NIMIVM FLVENTIVM.

℞ syrupi rosati, myrtilorum, cydoniorum ana ℥ j. ß. aquarum plantaginis ℥ v. decoctionis sumacii, myrtilorum ℥ vj. misceantur & fiat *Iuleb.*

℞ diacatholiconis ʒ iiij. rhabarbari electissimi parum tosti ʒ j. syrupi rosati ℥ j. aquarum plantaginis ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ pillularum cochiarum, de agarico ana ℈ j. ß. diagridii gr. iij. cum syrupi arthemisię quantitate sufficienti, fiant *Pillulæ* octo.

℞ radicum plantaginis ℥ j. ß. rhabarbari optimi ʒ j. myrobalanorum citrinorum ʒ iij. coquantur in aqua q. s. ad vncias quatuor aut quinque, colaturæ adde rhabarbari electissimi ℈ j. ß. syrupi cydoniorum ℥ j. ß. fiat *Haustus.*

℞ pillularum de bdellio ℈ ij. ß. syrupi de cichoreo cum rhabarbaro q. s. fiant *Pillulæ* octo numero.

℞ succi plantaginis, millefolii ana ℥ ij. gummi Arabici ʒ j. sacchari albissimi q. s. ad dulcorandum, fiat *Haustus.*

℞ vini stiptici ℔ j. ß. in eo casei sicci portio modicè ebulliat, feliciter inhibet fluxum menstruorum superfluum.

℞ coralli rubri optime puluerisati ℈ j. succi plantaginis ℥ iij. syrupi cydoniorum ℥ j. misceantur, fiat *Haustus*.

℞ radicum plantaginis ℥ iij. boli Armeni ʒ j. coquantur in vino rubro astringenti ad libram vnam: colaturæ adde sacchari rosacei q. s. ad dulcorandum, fiat *Potio*.

℞ trochiscorum de terra sigillata, de carabe ana ʒ j. mastichis, thuris, balaustiorum, cornu cerui vsti ana ℈ seminum antheræ, corallorum rubrorum ana ℈ ß. conseruæ rosarum antiquarum, carnis cydoniorum ana ℥ ß. syrupi myrtilorum q. s. ad *Electuarij* mollis consistentiam.

℞ conseruę rosarum antiquarum ℥ j. olibani, thuris, myrrhę ana ℈ ij. boli Armeni, seminum antheræ ana ℈ j. mastichis ℈ j. ß. succi cydoniorum ℥ ß. fiat *Electuarium* cum syrupi cydoniorum quantitate sufficienti, detur in aurora & duabus horis ante cœnam.

℞ trochiscorum de terra sigillata ʒ iij. athanasiæ ʒ ij. detur ʒ j. cum aquæ aut succi plantaginis vnciis tribus, & syrupi cydoniorum ℥ j.

℞ pillularum de cynoglossa ℈ j. phylonii Persici ℈ ij. ß. theriacæ magnæ recentis, boli Armeni ana ℈ ß. fiat *Bolus*.

℞ pillularum de cynoglossa ʒ j. phylonii Romani ℥ ß. detur ʒ ß. alternis diebus. præstans enim est admodum in hoc malo medicamentum; ab istis tamen abstinebimus stupefacientibus medicamentis, nisi necessitate coacti fuerimus.

℞ coralli rubri, optimè puluerisati, ambrę citrinę ana ʒ j. boli Armeni ʒ ß. seminum antherę, plantaginis ana ℈ j. boli Armeni ℈ ß. syrupi rosati de rosis siccis ℥ j. fiat *Electuarium*.

℞ trypherę ʒ j. pillularum de cynoglossa ℈ ß. syrupi cydoniorum ℥ ß. vini rubri astringentis ℥ iij. fiat *Haustus*.

℞ succi plantaginis ℥ vj. gummi tragacanthi ℥ ß. *Inie-*

Iniectio fiat in vterum, si ægra admiserit.

℞ trochiscorum de spodio ʒ j. ſs. ſucci plantaginis, ſaluiæ ana ℥ ij. fiat *Iniectio* in vterum; aut iniciatur aqua plantaginis in qua diſſoluatur mucilago ſeminum cydoniorum, ſyrupus de roſis ſiccis, papauerinus. aut,

℞ mellis roſati ℥ j. aloës, thuris, boli Armeni, terræ ſigillatæ ana ʒ j. coralli, myrrhæ, balauſtiorum ana ℈ ij. tempore vſus dragmæ duæ iniiciantur cum aquę plantaginis ℥ iiij.

℞ ſucci plantaginis ℥ iij. boli Armeni, corticum granatorum, balauſtiorum, thuris ana ʒ j. ſs. cornu cerui vſti, gallarum, ana ℈ j. ſs. miſceantur, & cum cotone iis madefacto fiat *Peſſarium.*

℞ radicum & foliorum plantaginis, ſymphiti ana m. j. foliorum ſaluiæ m. ij. balauſtiorum, roſarum ana m. j. ſs. gallarum, ſumach ana ʒ iiij. ſs. hypociſtidos, rhois obſoniorum ana ʒ ij. ſs. coquantur in vino rubro aſtringenti quantum ſatis ad tertiæ partis conſumptionem, quo ſumen, & renum regio fomentabitur.

℞ trypheræ ℥ ſs. balauſtiorum, gallarum, thuris ana ʒ j. boli Armeni, gummi Arabici ana ℈ ij. fiat *Peſſarium.*

℞ thuris, maſtichis ana ʒ ij. gummi tragacanthi ℈ iiij. pellis anguillæ exiccatę, vngulæ equi ana ℥ ſs. fiat *Suffumigium*, in ſella autem perforata excipiat. Stercoris quoque ouilli atque thuris recipiatur æqualis quantitas, fiat *Suffumigium* alternis diebus. Balneum fiat ex eorum materia quę in fomenti deſcriptione propoſuimus, idque in aqua ferrata: generoſum hoc medicamentum experimur, ſi huic aquę iniiciatur boli Armeni libra media, eique inſideat vſque ad femur vbi calor aquæ ſe remiſerit.

℞ vnguenti comitiſſæ ℥ j. ſs. olei myrtilorum, cydoniorum, roſarum, ana ʒ vj. boli Armeni, ſanguinis draconis ana ʒ j. balauſtiorum ʒ ſs. aceti roſacei parum

fiat *Vnguentum*, quo pubis, perinei, renumque loca inungentur.

℞ malicorii, balaustiorum, hypocistidis, boli Armeni, corticum ouorum, mummiæ, olibani ana ʒ j. rosarum rubrarum, gallarum ana ʒ ß. thuris ℥ iij. farinæ fabarum, hordei ana ʒ ij. ß. olei myrtilorum ℥. j. ß. ceræ & resinæ q. s. fiat *Emplastrum* pro renum regione, ventrisque parte inferiori.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione MENSIVM NIMIVM FLVENTIVM inseruiens.

Quum primùm debilitas ex nimio fluxu menstruorum percipitur, inhibenda est eorum fluxio, & non antè: hoc quoque paulatim fieri debet. Si plethora in causa fuerit, vena secabitur ut prædictum est, tenuisque instituatur diæta, abstineátque ab iis quæ sanguinem augent. Cùm autem magna ex parte fluor hic immodicus, à sanguinis nimia aquositate, aut caliditate, aut acredine vel tenuitate fiat, primò humores peccantes concoquantur, demum purgante medicamento è corpore propellantur. Deinde sanguinis impetus reuellatur cucurbitulis, aliisque diuersionum instrumentis. Demum quæ sistere possunt sanguinis impetum, eundémque incrassare, oráque venarum contrahere, præscribenda sunt; quorum nonnulla exteriùs applicantur, alia intrò sumuntur. Quæ omnia nunc antéaque dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione applicentur. Cùm autem in omni fluxu menstruorum cor debilitetur atque iecur, vtrumque viscus confortari debet medicamentis suo loco dictis. Iniectiones autem atque pessaria ex rebus stipticis composita, multum hîc momenti habent, eò quòd citius ad locum affectum perueniant quàm ea quæ per os sumuntur. Gossypium autem alicui conuenienti materiæ immergatur, tenuíque integatur panno, eámque longitudinem habeat, vt ad ostium vteri perueniat intimum. Si ab vlcere aliquo interno fiat depascente, mundetur cum aqua mellis,

mellis, hinc cum thure, aloë, terra sigillata aliisque prædictis sanetur. Hisce etiam vtemur si propter rupturam alicuius vasis fiat. Cum vino autem rubello astringente glutinantia iniicientur & subdentur: optimè tamen anteà purgabitur corpus, modò vitiosi humores in corpore rendundent. Præstantissima autem medicamenta hîc inter reliqua sunt, succus plantaginis, bursa pastoris, tam sumptus quàm iniectus, quibus maiori cum commodo nonnihil gummi Arabici & tragacanthi admisceri poterit.

Methodus pro cognitione

MENSIVM NIMIVM SVPPRESSORVM INSERVIENS.

MENSIVM NIMIA SVPPRESSIO dicitur esse, cùm grauium morborum periculum impendet propter nimiam menstrui sanguinis retentionem. Est autem menstruum, sanguinis quædam portio generationi à natura destinata, in vena caua redundans, è qua in vteri venas prolabitur, eásque copia distendens aperit, sicque ab eorum osculis stillans, per vteri ceruicem profluit, magna ex parte semel in mense, éstque omninò præter naturam mensium suppressio si ad maturam ætatem peruenerit mulier, nisi fortè conceperit. In mulieribus autem potiùs quàm in viris contingit huiusmodi sanguinem increscere, eò quòd infirmior frigidiórque sit mare ipsa mulier; est equidem femina masculus multò calidior, eáque ratione quæ quotidiè sumit alimenta perfectiùs concoquit: prætereà id quod redundat potentiùs quoque discutit. Licet autem mulier pro ratione etiam satis alimentum conficiat, non tamen id quod super-

uacaneum in illis est, potest ita feliciter discutere masculorum more, eò quòd calorem infirmiorem consecuta sit; & hoc quidem à natura data opera factum est in femina, vt alimenti vbertatem suppeditare posset femina fœtui, cùm vterum gerit. Vti autem menses stato tempore incipiunt, & etiam desinunt; sic etiam contingit statis circuitibus profluere, singulis nimirum mensibus, nisi femina conceperit; tunc equidem omninò sistuntur, ne vtile fœtus alimentum etiam emanare contingat via patente. Id quoque in lactantibus accidit, eò quòd sanguis in illis ad lactis generationem, ad mammas deriuetur. Primùm autem aliquando circa annum decimum quartũ erumpit menstrua purgatio aliquibus, nonnullis duodecimo; in aliis verò non ante vigesimum. Deficit verò circa quinquagesimum, nonnullis etiam circa sexagesimum. Non agimus autem hîc de ea mensium suppressione quæ ex naturali aliqua causa fit, ratione nimirum ætatis, lactationis, conceptionis, vehementis exercitationis, inediæ: medicamentísque prouocari non debet, eò quòd nullam ex hisce causis, si supprimantur menses, molestiam in corpore suo mulier percipiat. sed de ea mensium suppressione sermo erit, quæ præter naturam est, & vnde periculum grauium morborum impendet, vti in mulieribus fit in quibus fluere consueuerunt, & in quibus huiusmodi sanguine vniuersum corpus superabundat, quo onere, natura ita prouidente, naturaliter solet se leuare per modum iam dictum. Neque propterea quòd sanguis sit vitiosus, hoc solùm fieri existimandum est, sed propter ejusdem etiam copiam; neque enim sanguis ille antequã è venis lapsus fuerit, in muliere effectus producit malos, qui menstruo sanguini à diuersis attribuuntur scriptoribus, quorum multi venenosa qualitate præditum esse asserunt, non magis quàm genitale semen antequam è vasis spermaticis lapsum fuerit. Hoc verum esse, inde satis euidenter constat, quòd fetus ante natiuitatem & post natiuitatem per plurimos men-

ses illo

ſes illo nutriatur ſanguine menſtruali, cùm etiam poſt natiuitatem menſes ſupprimantur in lactantibus.

PARS AFFECTA, ipſe eſt vterus, qui afficitur aliquando per ſe, propter nimiam eiuſdem membri pinguedinem; compreſſio enim venarum inde cùm ſequatur, menſes aliquando vacuari prohibentur. nonnunquam in cauſa eſt carnis excreſcentia in vtero, aut cicatrix ex vlcere relicta. aliàs per conſenſum alterius partis fit, & aliquando quidem non tranſmittuntur ſuperuacanea ad vterum, quæ à toto corpore tranſmitti eò ſolebant, cùm bene ſe haberet. Eſt autem ſymptoma in genere immodicè retentorum.

SIGNA. Dolor anteriorem partem capitis occupat, diffunditque ſe ad fundamenta oculorum, ad ceruicem & ad ſcapulas, & ad lumbos: totum corpus fit graue, appetitus proſternitur: fit cogitabunda, triſtis & inquieta. Faciei color vitiatur: nauſea comitatur, cibique faſtidium, ſputationes pituitæ fiunt, inhorreſcit ſubinde ac ſi concepiſſet, vrina fit craſſa, rubicunda atque turbida, necnon nigricans ſubinde, rubrámque quaſi deponens ſaniem.

CAVSA. Potiſſimùm phlegma craſſum atque viſcoſum ſanguini permixtum, cauſa eſt huius mali: obſtruit enim venas quæ ad vterum mittuntur, cum quo incommodo etiam ſæpè concurrit denſitas vteri & anguſtia venarum eiuſdem viſceris, ſiue à natura, ſiue aliunde hoc acceſſerit. Aliàs etiam retinetur ſanguis menſtruus propter vteri inflammationem, aut pinguedinis copiam, vnde compreſſio anguſtiáque ſequitur venarum. aliàs contingit menſes non reſpõdere quoque eò quòd abſumantur ob tenuem victus rationem, timores, immodicas curas, vigilias, mœrores, exercitationes validas, vacuationes magnas per aluum, ſudorem, vomitum, ſanguiniſve profluuium, morbos longos. Atque in his caſibus nõ laborabimus in prouocatione menſium Intemperies quoque calida vel frigida totius corporis, aut iecoris, pulmonis, ventriculi, lienis, vteri, aliquando huius

mali causa est. In calidiore enim temperatura hoc excrementum consumitur atque discutitur; in frigidiore verò crassescit, magisque fit tenax sanguinis, à quo vteri vasa obstruuntur.

PROGNOSTICA. Grauissimarum sæpe ægritudinum causa est mensium longa suppressio; aliquando enim hinc hydropes, præfocationes matricis, podagræ, articulorum, capitis, dorsi, lumborúmque grauissimi dolores, difficiles spirationes, tusses, melancholicæ passiones, capitis vertigines, neruorum resolutiones, cordis tremores, viscerũ tumores, syncope, dolores quasi colici nephriticique; insignis enim humorum hinc prauitas enascitur, quæ ad pulmones, cor, iecur, caput, vniuersúmque corpus transfertur. Cùm autem vlcerum cicatrices, oscula vasorum in vtero excæcauerint, propterеáque menses fuerint detenti, incurabile malum erit. Bonum autem est in mensium suppressione nimia, sanguinem è naribus profundi. Si quoque diutiùs menses subsistant, tandem vascula per quæ traduci solet sanguis, ita concluduntur, indurantúrque tempore, vt vix curam ampliùs res admittat.

Methodus pro curatione

MENSIVM NIMIVM SVPPRESSORVM

INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ad calidum vergat.
Cibus sit calefaciens.

Potus,

Potus,vinum odoratum.
Exercitia plurimum iuuant atque labores.
Somnus consuetudo sit tempore breuior.
Animi pathemata euitentur.

PRAEPARANTIBVS.

Syr.de quinque radicibus,capillorum Veneris.
Syr. artemisiæ, Byzantinus, de eupatorio,capillorum Veneris.
Oxymel compositum.
Aqua apij,cuscutæ,fœniculi,melissophylli,arthemisiæ, petroselini,nepitæ,thymi,rubiæ tinctorum,absinthij, pulegii.
Decoctum fiat ex radicibus fœniculi, petroselini, asari, rubiæ tinctorum,foliis nepitæ,origani,artemisiæ,sauinæ,pulegii,cinnamomo,croco,seminibus anisi,fœniculi,dauci; floribus sambuci,rorismarini,buglossæ, ciceribus rubris, in magna si quantitate ponantur, præstans fiet decoctum; colaturæ addatur oxymel compositum.

Aliquamdiu materia crassa attenuantibus, lentáque incidentibus præparanda erit;frequenter enim à pituita crassa atque lenta malum hoc fieri solet, quæ tempore eget vt apparetur; hanc eandem quoque ob causam sæpius sequentibus purganda erit medicamentis mulier.

VACVANTIBVS.

Venæ malleoli sectio fiat aut poplitis bis térve in anno, si copia adsit sanguinis, secabitur quoque vena in cubito, hinc poplitis vel malleoli, si magna adsit plenitudino,à cuius copia sæpe obstructio fouetur, quæ etiam repeti poterunt. Fouebuntur autem partes illæ antea decocto maluæ; camomillæ,meliloti,liliorum, sic equidem sanguis citiùs descendet.
Pillulæ de agarico,mastichinæ,alephanginæ.
Hiera simplex,logodii,diacolocynthidos.

Diacatholicum,diaphœnicum.

Benedicta laxatiua , electuarium elescopi , Indum maius.

Pillulæ aggregatiuæ , fœtidæ , de sagapeno , alephanginæ.

Agaricus.

PROVOCANTIBVS, *aperientibus,& ad locum conuenientem menstruum sanguinem allicientibus.*

Theriaca Andromachi, mithridatum cum decocto cinnamomi.

Tryphera magna sine opio cum aqua cinnamomi.

Trochisc.de myrrha plurimum hîc momenti habere experientia constat.

Electuarium emagogum magnarum quoque est virium,nec non elect.diacalaminthes Fernelij.

Aqua mensalis nostræ descriptionis.

Vinum Hypocraticum fiat ex vino albo & cinnamomo,diluatúrq. cum eringij decocto,vinũ absinthites.

Syrupi prædicti.

Succus eringij,cum vino albo.

Decoctum prædictum,decoctum salsæ parillæ.

Vinum infusionis sauinæ,diptami.

Milium solis , sauina cum vino albo data. Castoreum plurimùm quoque valet cum vino albo si detur.

Baccæ lauri,saluia,semen nigellæ, hermodactyli , agaricus,colocynthis,zinziber,piper.

Myrrha,azari radix.

Diptami radix.

Cucurbitulæ cum scarificatione inguini , poplitibus, pubi aut coxæ affigantur , sanguisque sic trahatur ad vterum.

Frictiones fiant infernarum partium cum panno calente,ligaturæ quoque dolorificæ coxarum fiant.

Sacculi,insessus , fomentationésque fiant decocto prædicto pro lumbis atque ventre,idque tempore expurgationis.

gationis;plurimùm enim iuuant.

Balneum fiat ex floribus camomillæ, meliloti, radice rubiæ tinctorum, hyssopo, abrotano, melissa, nepita, maiorana, baccis foliisque lauri, radicibus fœniculi, petroselini, artemisia, calamintho, origano, pulegio, roremarino, baccis iuniperi.

Suffitus ex arthemisia, aristolochia, baccis lauri, iuniperi, cinnamomo, caryophyllis, cassia lignea, origano, nepita, thure, styrace, galbano.

Vnguentum pro ima ventris parte, quo post balnei vsum vtetur, ex mucilagine seminis lini, fœnugræci, butyro recenti, medulla ossis cerui, oleo amygdalorum dulcium, liliorum, rutæ, sauinæ.

Vnguentum arthanitæ, oleum liliorum, oleum de lateribus, oleum ex piperibus.

Emplastrum ex abrotano, sauina, radice cyclaminis, sagapeno, myrrha, galbano, opopanace, styrace.

Pessulus ex oleo muscellino, lateritio, medulla ceruina, radice gentianæ, & cotone muscato dictis imbuto.

Pessulus ex mercurali contusa, theriaca, mithridato, gentiana, castoreo, myrrha, baccis iuniperi, tryphera magna, aut ex gummi ammoniaco, galbano, opopanace, sagapeno, semine melanthij, radice cyclaminis, rubia tinctorum, nigella, sauina, medulla ceruina, ex dictis quoque emplastrum fieri poterit; pessarium autem immittetur eodem tempore quo emplastrum supraponitur pubi.

Prouocantia menses nequaquam iis præscribemus quæ à morbo aliquo conualescunt, neque iis quæ à suppressione nihil incommodi sentiunt, sic nec in pinguibus, nec post 45. annum, neque ante decimum quartum, non grauidis, lactantibus, rursus nec iis quæ corpus habent cacochymicum, modò parum sanguinis habere verisimile sit, & quæ diuturnis morbis extenuatæ sunt; sic nec iis quæ magnam sanguinis iacturam fecerunt per profluuium sanguinis è naribus aliámve aliquam regionem, tum enim potius omnibus modis

ea quæ ſanguinis boni copiam generare poſſunt, præſcribemus, vitiáque ſi quæ ſint, quæ hoc impediant, emendabimus. Cauere ergo debemus ſummoperè ne menſium fluorem fruſtra prouocare cum præſentibus medicamentis tentemus, cùm prædicta aliqua incommoda adeſſe intelligemus. Verùm ſi copia adſit ſanguinis, & ſi ſubſiſtant ob eiuſdem craſſitiem, aut lentorem, aut vaſorum vteri partiúmve circumſtantium obſtructionem magnam, aut vteri denſitatem, tunc tutò dictis remediis menſtrua prouocabimus.

CORRIGENTIBVS *accidentia.*

Lac.
Oui albumen conquaſſatum.
Oleum violaceum, roſaceum.
Aqua roſacea.

Mitigant ardorem mordacem præſentia, ſi aliquis à peſſulis ſimilibúſve medicamentis excitatus ſit; linteolum autem prædictis inſuccatum collo vteri inſeratur.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI*camenta nobilia, in* MENSIBVS NIMIVM SVPPRESSIS *ſæpius cùm ſumma ſalute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO MENSIVM NIMIVM SVPPRESSORVM.

℞ diacatholiconis ℥ vj. mannę Calabrinę ℥ j. ſyrupi arthemiſiæ ℥ j. ß. aquarum arthemiſiæ ℥ iiij. fiat *Hauſtus.*

℞ ſyrupi arthemiſiæ ℥ ij. ſyrupi de duabus radicibus, ſyrupi Byzantini ana ℥ j. aquarum matricariæ, fœniculi, petroſelini ana ℥ iiij. fiat *Iuleb.*

℞ radicum aſari ℥ ß. fœniculi, petroſelini ana ℥ j. ß. ſauinæ m. ß. nepitę m. j. ß. capillorum Veneris p. j. coquan-

quantur in aqua q. s. ad ℔ j. colaturæ addantur syrupi de quinque radicibus ℥ iij. fiat *Potio*: obstructiones soluit, & materiam quoque præparat.

℞ radicum fœniculi, apii ana ℥ j. aristolochiæ rotundæ ʒ ij. seminum anisi, cicerũ rubrorum ana ʒ ij. ß. vuarum passarum enucleatarum ℥ j. ß. sauinę ʒ j. ß. florum boraginis, buglossæ, foliorum nep[e]tę, arthemisiæ ana m. j. florum sambuci m. ß. glycyrrhizæ rasæ ℥ ß. polypodii quercini ℥ j. agarici albi & leuis ʒ iij. ß. zinziberis ℈ ij. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturæ addatur electuarii elescopi ℥ j. syrupi arthemisiæ, Byzantini ana ℥ j. ß. fiat *Potio.*

℞ electuarii elescopi ʒ vj. benedictæ laxatiuæ ʒ ij. syrupi arthemisiæ ℥ j. aquarum nepitæ ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ pillularum de sagapeno, mastichinarum, fœtidarum ana ℈ j. cinnamomi optimi ℈ ß. castorei, sauinę ana gr. xij. syrupi arthemisiæ q. s. fiant *Pillulæ* septem aut octo.

℞ trochiscorum de myrrha ℈ ij. cinnamomi, castorei ana ℈ j. syrupi arthemisiæ, vini albi odoriferi ana ℥ ij. fiat *Haustus* pręstantissimus ad sollicitandum mensium fluorem.

℞ boracis, corticum cassiæ fistulæ ana ℈ ij. ß. radicum cyclaminis recentioris, cinnamomi selectissimi ana ʒ ß. myrrhæ ℈ j. fiat *Puluis*, dosis ℈ ij. cum vino optimo.

℞ trypheræ magnæ absque opio, trochiscorum de myrrha ana ʒ ij. theriacæ veteris ʒ j. castorei ℈ j. ß. mentastri, radicum diptami, sauinæ, cinnamomi, cassiæ ligneæ ana ℈ j. conseruæ buglossæ ℥ ij. ß. fiat *Mixtura.*

℞ trochiscorum de myrrha ʒ iiij. radicum diptami ʒ ij. ß. sauinę ʒ ß. castorei ℈ ij. fiat *Puluis*, dosis ʒ j. cum aqua arthemisiæ.

℞ radicum asari ℥ j. cyclaminis ʒ iij. foliorum nepitæ m. j. ß. sauinæ ʒ ij. seminum apii, milii solis ana ℥ ß.

carui ʒ ij. glycyrrhizę rasę ʒ v. ebulliant nonnihil in vino albo odorifero, libris autem duabus ipsius colaturæ adde syrupi arthemisię, de quinque radicibus ana ℥ j. ß. fiat *Potio*.

℞ radicum fœniculi, petroselini, rubię tinctorum, asparagi, rusci ana ℥ j. florum camomillę, meliloti, sambuci ana m. ij. ß. foliorum torismarini, arthemisię, sauinæ, nepitæ, lauri ana m. j. ß. melissę, origani ana m. j. seminum lini, fœnugręci ana ℥ j. ß. seminum dauci, ammi ana ℥ ß. coquantur in aqua q. s. ad tertiæ partis consumptionem, fiat *Balneum*, vt humores liquentur atque fundantur; liquori autem calefacto insidebit vsque ad vmbilicum, ídque absque sudoris prouocatione, cùm mensium purgationem impediat. Pubi autem applicabit sacculum arthemisia repletum, insidebítque sacculo ex decoctorum materia. Post exitum autem balnei detur hoc subsequens medicamentum.

℞ castorei ʒ j. cinnamomi ℈ j. mithridati ℈ j. ß. decocti cinnamomi, aut vini hypocratici ℥ iiij. aut cum conserua florum anthos detur.

℞ radicum ebuli ℔ j. sambuci ℥ v. radicum rubię tinctorum, ireos ana ʒ ij. foliorum saluiæ, arthemisię ana m. iij. coquantur in æqua portione aquæ & vini ad tertiæ partis consumptionem. hoc liquore quotidie à coxis infrà, lotioneș fient manè & vesperi, magnarum autem virium eius continuus vsus ad tempus aliquod esse solet.

℞ olei liliorum ℥ j. ß. amygdalorum dulcium ℥ ij. camomillæ, axungiæ gallinæ ana ℥ ß. radicum asari, aristolochiæ ana ℈ j. ß. fiat *Vnguentum* pro inferiori regione ventris, eáque lateris parte vbi renes occultantur.

℞ radicum diptami, cyclaminis ana ʒ iij. fœniculi, petroselini, rubię tinctorum ana ℥ j. foliorum saluię, nepitę, arthemisię ana m. j. coquantur in aqua q. s. ad tertiæ partis consumptionem; fiat *Iniectio*, dosis ℥ iiij. cum ℈ j. ß. castorei & grano moschi.

℞ the-

℞ theriacę veteris ℥ ß. croci ℈ ß. ſucci ebuli, ſauinæ cum aqua arthemiſiæ extractæ ana ℥ iiij. fiat *Iniectio.*

℞ medullę ceruinę ℥ j. ß. radicum rubię tinctorum, nigellę, baccarum lauri ana ℈ j. myrrhę, caſtori ana ℈ ij. cyclaminis, ſauinę ana ℈ j. ß. olei liliorum q. ſ. fiat *Peſſulus.*

℞ colocynthidis, cyclaminis ana ʒ ß. nigellæ, gentianę ana ℈ ij theriacæ antiquæ ʒ ß. cum ſucco ſauinæ paretur peſſulus, qui ſubiiciatur cum filo vt pro lubito educi poſſit, cùm non abſque detrimento ſubſiſtere poſſit.

℞ trochiſcorum galliæ muſcatę, radicum rubiæ tinctorum, ariſtolochiæ rotundæ ana ʒ j. cinnamomi, caryophyllorum ana ʒ ß. arthemiſię, nepitę, meliſſę ana ℈ ij. thuris, ſtyracis, galbani ana ℈ j. ß. fiat *Puluis* pro *Suffumigio*; vapor per infundibulum traducatur ad interiora matricis.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione MENSIVM NIMIVM SVPPRESSORVM inſeruiens.

Vbi cum magno ſanitatis detrimento menſes in muliere ſubſiſtunt, eorum curam aggrediemur, aliàs non. Si autem à viſcidis frigidiſque hoc malum fiat humoribus (vti maiori etiam ex parte fit) quæ præſcribuntur, ſint calefacientia, minimeque exſiccent. Omnium autem primò leniente medicamento redundantem minuemus humorem, id quod reliquum eſt naturæ obediens vt fiat, laborabimus, tandémque purgante medicamento è corpore propellemus, demum quæ venarum ora reſerare, menſéſque prouocare poſſunt, imperanda erunt. Hinc deorſum ſanguis alliciatur ſectione ſaphenæ, aut cucurbitulis, quæ poplitibus etiam cum ſcarificatione affigentur. Aut lotionibus id fiat, vel balneis, nec non peſſulis; quibus addemus quæ dolorem ardorémque mitigare poſſunt, ſi ægra de iis conqueratur. Peſſaria autem, ne locum contiguum vlcerent, diu non permittantur in corpore ſubſiſtere,

& post eorum ablationem cum vino calente lotus lauetur, in quo melissa atque pulegium priùs nonnihil ebullierint. A leuioribus autem incipiemus medicamentis, hinc ad mediocria transibimus, omnium vltimò ad fortiora, quæ in parua quantitate admittenda sunt, ne vicus aut febris excitetur. Quæ omnia nunc anteáque medicamentis facilè consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione abhibeantur. Si à nimia pinguedine obstructio fiat, exercitio vtatur valido, tenuique victu. Si subsistant menstrua propter ægritudinem, aut vacuationem aliquam immodicam, aut propter inediam, seu parcam victus rationem, tunc nequaquam prouocabimus antequam prædictis malis conuenientia abhibuerimus remedia. Præstantissima autem medicamenta in mensium prouocatione inter reliqua hæc sunt, castorei ʒj. cum vino generoso data post exitum balnei. Diacalaminthes Fernelij, trochisci de myrrha, tryphera magna sine opio.

Methodus pro cognitione

PRÆFOCATIONIS
VTERI INSERVIENS.

PRÆFOCATIO vteri, est vteri vel malignorum vaporum in vtero generatorum recursus ad superiora, vnde intestina necnon ventriculus & septum transuersum ita comprimitur subinde, vt dilatari non possit in spirationis tempore; videtur enim in hoc malo vterus modò sursum ita attolli, vt etiam membra suprapoſita per ordinem continuum ad superiora impellat: subinde quoque in latus retrahitur vterus. Quamquam præfocatio vteri conuenientiam cum epilepsia, syncope nec non apoplexia habeat, quod loquela sæpe auferatur atque corruat, aut saltem stare haud possit; tamē differt ab epilepsia, eò quòd in epilepsia fiat spuma

ſpuma in ore, oculi conuertantur, neruorumque fiat diſtenſio, quod in præfocatione nunquam videtur. Præfocata denique vti audit, ſic ſentit compuncta & intelligit, obtusè interim: epilepticus autem omnibus iſtis deſtituitur. Ex dictis patet quoque quomodo ab apoplexia differat. A ſyncope autem in hoc differt, quòd pulſus in præfocatis permaneat, exiguus tamen eſt, nec non rarus languiduſque. In ſyncope verò quaſi ceſſat: magis quoque pallet ſyncope correpta quàm præfocata, ſudoreque magis frigido perfunditur: odorata quoque naribus præfocatæ admota nocent, & contra vtero oblata iuuant; quod non accidit ſyncope laborantibus.

Pars affecta. Vterus in hoc malo eſt focus huius morbi; in eo equidem ſanguis menſtruus aut alius quiſpiam humor, & frequenter quoque ipſum ſemen corruptum, venenatam quandam qualitatem ex natura loci aſciſcit. Propter conſenſum autem quem vterus cum principibus partibus habet, cerebro nimirum, per ſpinæ membranas atque neruos, cum iecore autem mediantibus venis, cum corde verò mediantibus arteriis; nequaquam mirum eſt, etiamſi præcipuæ dictæ partes conſentiant, atque malè afficiantur, hiſceque mediantibus vniuerſum etiam corpus.

Signa. Magna ex parte nauſea cibique oritur faſtidium, ſine vomitu tamen, cùm vapor malignus ex vtero ad viſcera ventriculumque delatus, iiſdem partibus moleſtus eſt, hinc ſpiratio crebra atque breuis, tandemque ſi ad diaphragma deferatur vapor, aut vterus plurimùm inflatus, ita comprimis diaphragma nec non inteſtina, atque ita arctantur partes, vt ſuffocationis metus impendeat, quaſique animo deſpondeat, triſtis fit aſpectus, animaque tandem leuiter deficit, pulſu tamen vix immutato. Si caput autem petat, aliquando iracundia, aliàs metu turbatur, hinc aliquando quaſi alto ſopore concurrente obmuteſcit mulier, oculiſque clauſis corruit, palletque. Quamuis autem in aliquibus

ſenſus motuſque ſeruetur, magna tamen ex parte ſine voce, ſenſu motuque quaſi attonita, iacet ſpiritus ſubinde ita paruus obſcuruſque eſt, vt ſenſum omninò interdum effugiat, aliquibus partes extremæ frigore corripiuntur, quod è capite quaſi originem habere videtur, & hinc per ceruicem in ſcapulas, brachia, crura atque pedes illabitur, quem difficilis motus comitatur, ſpecieſque quædam paralyſis, breui tamen diſcutitur. Declinante verò malo, oculi poſt multam grauitatem aperiuntur, malæ rubeſcunt, corpus firmari incipit, hinc vterus paulatim laxatur, humoriſque quippiam è locis muliebribus effluit, inteſtina murmurant, hinc mens, ſenſus motuſque redeunt. Inſtante autem acceſſione, crurum imbecillitas irruit, hinc ſopor, pigritia, facieiq; pallor, paulatimque grauiora ſymptomata, vt prædictum eſt, irruunt. Cùm autem grauia ſymptomata excitantur, facilè mulierem præfocatione laborare intelligere licet. Satis autem difficulter innoteſcit malum hoc, cum nonnulla huiuſmodi ſymptomata concurrunt mitia, eò quòd affinitatem cum cardiacis & melancholicis nonnullam tunc habeat, non contingit enim in omni prefocatione matricis, prædicta accidentia omnia quæ maximè terrere ſolent, concurrere, ſed nonnullæ mitius affliguntur, nonnullæ enim ſenſu, motu, nec non anhelatione priuantur, pulſuſque admodum fit paruus, altiſſimaque ſyncope corripiuntur: aliæ, ſenſu motuque permanente, in ſyncopen quaſi incidunt: nonnullæ dolorem cordis, & tumorem matricis atque ventris conqueruntur, in tantum aliquando quòd incuruari ſupra ventrem cogantur. Diuerſitas autem harum ſpecierum accidit propter cauſæ magnitudinem, diuerſitatemque.

Cavsa præfocationis eſt menſtruus ſanguis corruptus, vaporque malignus inde effloreſcens, aut vteri abſceſſus, maiori verò ex parte fit propter ſemen ad vterum tranſmiſſum, ibique detentum atque corruptum. Subinde quoque ab aliis fit humoribus ibidem

cor-

corruptis; in vtero enim cùm prædicta corrumpuntur, malignam venenatámque qualitatem sæpe asciscunt ex natura ipsius loci, acciditque vt vnde vita, illinc etiam summa veneni pernicies oriatur, túncque vaporibus venenatis facillimum est, non solùm per venas & arterias, sed etiam per occulta spiracula ad superiores partes deferri, earúmque functiones perturbare.

PROGNOSTICVM. Comitialis modo, si diuturnus fiat affectus, sæpiúsque inuadere assuescat & per circuitum repetere, quamuis tutus appareat, singulis tamen accessionibus præceps quasi periculum adfert; multæ tamen à malo se recolligunt, & ad se redeunt; nonnullæ verò in ipsis accessionibus subitò, aut post paucas horas moriuntur; tunc solet diu accessio permanere, sensus atque motus aufertur, pulsus multum fit inordinatus crebérque, tandem omnino etiam aboletur, postremò frigidus sudor corpus occupat, spiritúsque quasi deficit; hinc syncope atque mors. Non ita metuendum malum est, si prædictis malis concurrentibus spiritus illæsus persistat, hoc quoque minus periclitantur, qui vnà cum respiratione sensum motúmque satis habent liberum. Vti autem epilepsia, sic etiam hoc malum quasi circuitibus quibusdam repetit.

Methodus pro curatione

PRÆFOCATIONIS MATRICIS INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ſit temperatus, non frigidus, miniméque ventoſus.

Cibus. Caueat ab alimentis quæ ſanguinis ſpermatiſque multum generare poſſunt. Parcè quoque victitet. Vitentur omnia quę flatus humoréſque malignos atque melancholicos generare poſſunt.

Potus. Vinum non admittatur niſi aqua dilutum fuerit; ſi ſyncopis tamen periculum irruat, admittitur merum vinum.

Exercitia mediocria admodum proſunt.

Somnus ſolito ſit breuior.

Excrementa alui reſpondeant arte aut natura.

Triſtitia euitetur, gaudiúmque quibuſcumque fieri poterit modis procuretur.

PRAEPARANTIBVS.

Syrupus de quinque radicibus.

Oxymel ſquilliticum.

Decoctum petaſites, bryonię, artemiſię, ariſtolochię rotundæ.

Syrupus artemiſiæ.

Aqua nepitæ, artemiſiæ, diptami, petaſites.

VACVANTIBVS.

Benedicta laxatiua.

Electuarium eleſcopi.

Agaricus trochiſcatus.

Hiera picra. Hiera diacolocynthidos.

Pillulæ

Pillulæ de agarico, fœtidæ. Clystere.

AVERTENTIBVS, *vaporésque sursum ferri prohibentibus.*

Ligaturæ partium infernarum dolorificæ, maximè crurum coxarúmque, fiant etiam vsque ad stuporem. Hypochondrium autem fortiter manibus comprimatur deorsum, hac equidem ratione vterus non ita liberè ascendere poterit. In eundem finem fasciis succingi poterit astrictoriis.

Frictiones fiant earundem partium plantarúmque pedum, vt spiritus excitati humores noxios propellant.

Cucurbitulæ inguinibus coxísque affigantur, nequaquam autem superioribus partibus ipsius ventris: tunc enim vterus in superioribus aut retineretur, aut eò magis attraheretur.

Sacculi aut fomentationes ex absinthio, arthemisia, camomilla, pulegio.

Panni quoque multum calidi imæ ventris parti applicati plurimum commodi afferunt.

Suffumigationes ex plumis perdicum, calceamentorum soleis, cornu caprino, castore, pice, funiculo lucernæ recenter extincto, iísque similibus. Talia enim facultatem expultricem excitant, quæ noxiam materiam expellendo paroxysmum abbreuiat.

Odoramenta quoque naribus admota ex assa fœtida, castoreo, sagapeno, galbano. Ad inferiores enim parte vterus vt descendat, efficiunt, cũ grauẽ spirantia odorem vterus refugiat, boníque reficiatur spiritibus, haud secus atque si instrumentum olfactus haberet, eáque ratione gratum est lignum aloës, ciuetta, gallia moschata, alipta moschata, caryophylli, oleum liliorum alborum, in quo musci aliquid imponatur. Emboto autem admittatur fumus in vterum earum rerum quæ bonum spirant odorem.

Sternutatoria quoque medicamenta ex elleboro, castoreo, subitò paroxysmum abrumpunt: vterus enim in

propriam sedem redit propter corporis exagitationem in superioribus partibus perceptam.

Spiritum comprimat aliquandiu ægra, aut insufflatio ore in nares fiat; sic enim vterus quoque deturbatur.

Venæ internæ sectio instituetur in mensium suppressione; hinc ipsius tali vena aperiatur, aut saltem sanguisugis aut scarificatione vtemur; alioqui suspectum remedium venæ sectio erit.

Frictio internarum partium vteri tam tempore paroxysmi quàm tempore quietis fiet digito obstetricis oleo liliorum alborum illito, in quo zibeti, moschi aliquid dissoluatur; sic enim interdum noxiam materiam vacuati contingit, matricémque ad inferna descendere.

CONFORTANTIBVS, *intemperiémque malignam vteri emendantibus.*

Diacumitum, dauci semen.

Conserua magna nostræ descriptionis mirabiliter huius ægritudinis radices demolitur.

Castoreum cum decocto artemisiæ in vino tenui detur per interualla.

Nares aliquando claudantur, & aër retineatur, idque fiat breui tempore, & per interualla; sic equidem contingit calorem naturalem propter collectionem vnionémque cõfortari, vaporésque malignos dissipari.

Pessaria è cumino, agarico, hiera picra, theriaca, mithridato, pipere, zinzibere, ammoniaco, adipe anserino, styrace.

Suffitus per sedem perforatam, vel infundibulo fiat è cinnamomo, caryophyllis, macere, ligno aloës, ladano, trochiscis aliptæ & galliæ moschatæ.

Iniectio fiat in vterum ex oleo spicato, irino.

Vnguentum pro sumine & lumbis ex oleo liliorum, nardino, gallia moschata, cinnamomo, oleo ambræ.

Pessulus ex ladano, alipta moschata, moscho, styrace, ambra, ligno aloës, cinnamomo, caryophyllis, oleo spicæ, aqua rosacea.

Empla-

Emplaſtrum ex ladano, gallia aliptáque moſcata, moſcho addito.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAmenta nobilia in PRÆFOCATIONE MATRICIS *ſæpius cum ſumma ſalute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO PRAEFOCATIONIS VTERI.

℞ radicum angelicæ, bryoniæ ana ʒ vj. ariſtolochiæ rotundæ ʒ iij. foliorum mercurialis, artemiſiæ ana m. j. ſe. florum camomillæ, meliloti ana m. j. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔. j. ſe. colaturæ adde hieræ logodij ℈ ij. electuarij eleſcopi ℥ j. olei liliorum alborum, [illegible] ana ℥ j. ſe. vini generoſi ℥ iij. fiat *Clyſtere.*

℞ ſyrupi artemiſiæ, ſyrupi de quinque radicibus, oxymellis ſimplicis ana ℥ j. ſe. aquarum artemiſiæ, nepitæ ana ʒ v. fiat *Iuleb.*

℞ radicum angelicæ ℥ j. brytoniȩ ʒ v. fœniculi, petroſelini ana ℥ j. ſeminum aniſi, apij, pæoniæ ana ℥ ſe. nepitæ, artemiſiæ ana m. ſe. vuarum paſſarum enucleatarum ℥ j. glycyrrhizæ raſæ ʒ iij. pruna damaſcena, ſebeſten ana numero vj. polypodij quercini, ſenæ Alexandrinæ ana ℥ j. agarici albi & leuis ℥ ſe. florum boraginis, bugloſſæ ana m. j. zinziberis ʒ j. ſe. cinnamomi ʒ ij. coquantur in aqua q. ſ. ad ℔ j. colaturæ adde benedictæ laxatiuæ, electuarij eleſcopi ana ℥ ſem. miſceantur, fiat *Potio*, dentur ℥ iiij. in aurora.

Electuarij eleſcopi ʒ iij. agarici trochiſcati ʒ j. aquarum diptami, nepitæ, petaſites, ſyrupi artemiſiæ ana ℥ j. miſceantur, fiat *Hauſtus.*

℞ pillularum fœtidarum, hieræ diacolocynthidos ana ℈ j. ſyrupi artemiſiæ q. ſ. fiant *Pillulæ.*

℞ pillularum de ſagapeno, fœtidarum ana ℈ j. ſe. caſtorei ℈ ſe. cũ ſyrupo artemiſiæ q. ſ. fiant *Pillulæ* octo nu-

mero. aut, ℞ hieræ diacolocynthidos, pillularum aggregatiuarum ana ℈ j. assæ fœtidæ ℈ sem. castorei gr. vj. fiant *Pillulæ* vt prædictum est, dentur semel in septimana.

℞ theriacæ magnæ, mithridati optimi ana ℈ j. sem. assæ fœtidæ ℈ sem. decocti seminum dauci ℥ iij. fiat *Haustus*. Decoctum radicum petasites, bryoniæ, glycyrrhizæ, radicum angelicæ cum saccharo per plures dies potatum magnarum est virium ad abigendum hoc malum.

℞ olei liliorum alborum ℥ ij. decoctionis hordei mundi ℥ vj. oxymellis squillitici ℥ j. se. misceantur; fiat *Potio Vomitoria*, ter detur in aurora modicè calens.

℞ diamusci dulcis, diambræ, aromatici rosati ana ʒ ij. mithridati optimi ʒ j. castorei ʒ ij. se. radicum diptami ℈ j. conseruæ buglossæ ℥ j. syrupi de artemisia q. s. ad electuarij mollis consistentiam.

℞ piperis albi, ellebori albi ana ℈ ij. castorei ℈ j. seminis rutæ ℈ j se. misceantur, fiatque *Puluis sternutatorius* cuius exigua quantitas in nares reiiciatur calamo.

℞ calami aromatici, ligni aloës ana ʒ j salis gemmæ & nitri ana ʒ j. sem. styracis siccæ ʒ se. moschi gr. ij. aceti optimi & aquæ rosaceæ ana q. s. fiat *Pessarium*.

℞ trochiscorum gallinæ muscatæ ʒ ij. aliptæ muscatæ ʒ j. calami aromati, styracis siccæ, caryophyllorum, maceris, ligni aloës ana ℈ iiij. moschi, zibetti ana gr. vj. cum aqua rosacea q. s. fiant troschisci pro *Suffitu*. Tempore vsus, vnus in carbones ardentes coniiciatur, fumúsque in vterum per infundibulum recipiatur.

℞ olei liliorum, nardini ana ℥ j se kerini ℥ j. moschi gr. v. galliæ muscatæ, styracis ana ʒ se. commistis omnibus fiat *Linimentum* molle pro regione pubis partéque vteri interna.

℞ emplastri ceronei ℥ ij. trochiscorum galliæ moscatæ ʒ j. se. cinnamomi electi, foliorum lauri ʒ j. ladani ℈ j. se. olei liliorum alborum q. s. fiat *Emplastrum* quod pectinis regioni applicetur: bis autem in die idem locus, nec non

nec non sinus vteri, oleo liliorum alborum inungetur placidentibus autem optimè id fiat manibus.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione PRAEFOCATIONIS VTERI inseruiens.

Si ex accessione periculum immineat ob accidentium extremitatem, omnium primò symptomata perniciosa placabimus antequàm causam morbi oppugnare incipiamus: ægrotam ergo excitabimus, partim odoribus ingratis ex assa fœtida, sulfure, castoreo candelis extinctis, pice plumis, vngulis asinorum, aliisque similibus vstis; habent enim huiusmodi odores magnam efficaciam in hoc malo. Pessariis quoque subiectis materiam peccantem euocabimus, accidentiáque grauissima placabimus. Idem quoque conabimur odoratis rebus vtero admotis perficere; bene enim olentibus reficitur, vti malum spirantibus odorem offenditur, imò à vaporibus certæ naturæ ita intumescit & attollitur, vt etiam ad diaphragma ascendat, vt illos effugiat; illúdque comprimendo spiritum impedit, vtque magna cum difficultate trahatur, efficit. Omni etiam ratione quæ malignos vapores ad cor ascendere prohibent, hîc administrentur; bona etenim pars curæ in eo consistit, vt vapores sursum ne ferantur inhibeamus; in quem finem ligaturis frictionibúsque partium infernarum vtemur, aliisque prius dictis ingeniis quæ auertere possunt vapores malignos sursum ascendentes. Cùm autem à paroxysmo conualuerit, obseruabimus quænam sit mali causa, & secundum eius diuersitatem, legitimam curandi rationem instituemus. A mensium enim suppressione si fieri intelligamus, vt debitis temporibus fluant procurabimus, quemadmodum prædictum est. Si autem ob semen in vtero retentum corruptúmque fieri verisimile sit, ea quæ seminis generationem fieri prohibent, præscribantur, aut viri consuetudinem admittat, aut titillari digitis obstetricis collum vteri debet, vt materia corrupta vacuari queat; digitum autem inungat prius oleo liliorum obstetrix. Si autem ab aliis corruptis in vtero humoribus malum, concoquantur omium primò naturæque obedientes reddantur secundum rei exigentiam. Hinc purgentur conuenientibus medicamentis, & è corpore educantur, tandémque quæ con-

roborare, intemperiémque malam vteri emendare possunt, præscribantur. Quæ omnia nunc anteá que dictis medicamentis felicissimo cum successu consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Præseruationis autem causa, ieiunare frequenter laboribúsque se exercere satis seriis proderit. Item vtatur semine cumini, cinnamomo, croco, semine dauci; secretum equidem hoc est quibusdam remedium.

Methodus pro Cognitione MORBIS ARTICVLARIS INSERVIENS.

ARTHRITIS, seu morbus articularis est, vbi multi articuli doloribus molestantur ex interuallis recurrentibus, seu est articulorum imbecillitas dolórque ex interuallo inuadens, magna ex parte à fluxione ortum habens, quæ se insinuat inter ligamenta aut membranas tendinésve articulorum. Hoc enim in malo ipsi articuli primùm humores suscipiunt, qui demum membranis astantibus etiam se insinuant. Si in manuum carpo, digitorúmve articulis, ligamentis, vel lacertis fiat, chiragra dicitur. Si verò in genu obhæreat, tunc genogra: coxendricis verò dolor dicitur, cùm grauissimè excruciat supra articulum coxæ, vnde in femur, suram, extremúmque pedis diffunditur, secundum ductum neruorum scilicet. Non autem in magno coxæ articulo, sed altiùs hæret ad summam natem scilicet. In pedibus verò podagra nominatur, siue malleolos, siue plantam pedis, siue pollicis articulum occupet. Nõ itaque quilibet articulorum dolor, morbus articularis vocabitur: verùm ille solũmodò, qui ex imbecillitate articulorũ, propter eorum

eorum laxitatem,viarumve amplitudinem,humorumque defluxum natus est.Humerorum quoque articulos atque vertebras aliquando inuadit. Adde nullam aliquando esse ossium connexionem,quæ immunis sit ab hoc dolore. Quilibet autem alterius articuli dolor,generis nomine, arthritis dicitur. Vsus equidem tribus tantummodo articulorum malis nomina propria indidit. Hinc quoque constat species iuncturarum affectuum, non toto inter se differre genere,sed solummodo locorum affectorum diuersitate.

PARS AFFECTA. Partium corporis articulo atque tendines, vincula,membranæque quæ ossa vel connectunt,vel ambiunt,hîc afficiuntur;contingitque membranas impleri, subindeque etiam distendi.Estque hic affectus symptoma pertinens ad actionem læsam facultatis sensitiuæ:ipse equidem tactus oblæsus est.

SIGNA. Grauibus doloribus afficitur æger diu,qui per interualla recurrunt. Cùm autem primò malum inuadit,paulatim accedit,oriturque aut leuis podagra, aut genogra, aut chiragra,coxendicísve dolor.Si autem mala victus ratione vtatur,sæpe plures in corpore articulos circumuenit,imò subinde nulla connexio expers huius cruciatus est, ita vt aliquando vertebras dorsi, quandoque etiam ipsum guttur, nonnunquam etiam ipsas genas inuadat.Nullus magna ex parte tumor conspicuus est in podagra;nec in coxendicis malo.In chiragra verò, nec non in genogra,frequenter cum dolore pulsatili,tumor,rubor,molestusque calor ex doloris vehementia concurrit. adde quòd subinde etiam inflammatio accersatur,tuncque appetitus,prosternitur vigiliæ molestæ perturbant,aliquando etiam febris.

CAVSA. Cuiusuis articularis morbi causa magna ex parte est copia humoris pituitosi, alteríusve in venis magnis, iecore,capitéve,nimium exuberans dictasque partes propterea grauans,quæ vt se onere leuens prædicta excrementa aliquando in articulorum vincula, membranas tendinésque propellunt.Ex eorum autem

illapſu contingit impleri atque diſtendi has partes, nec non debilitari. Accidit hîc quoque humorem illapſum tempore craſſeſcere, & induteſcere virtute caloris circumſtantis, aut vi medicamentorum, vnde tophi calculíve quaſi naturam induit, & tunc quidem nodoſa arthritis oritur: in qua articuli aliquando diſtorquentur, nonnunquam quoque incurueſcunt, mouendique facultas amittitur. Copiam autem horum excrementorum maximè accerſcere ſolent quatuor hæ cauſæ, veneris, vinique generoſioris immodicus vſus, cruditas, partiſque imbecillitas; adde otium, conſuetarum exercitationum intermiſſionem, nec non vacuationum conſuetarum ſuppreſſionem. A parentibus quoque in prolem deriuari ſolet hoc malum.

Prognostica. Dolores podagrici vere & autumno magna ex parte mouentur. Hic morbus ſi in adultam incidat ætatem, nunquam perfectè curatur. In iuniore autem ætate multum ſperare licet, ſi bona vtatur victus ratione, aluumque ſolutam habeat, corpuſque haud ſegniter exerceat, modò nodoſa necdum ſit enata arthritis, cùm ea curam non admittat. In hoc malo ſi tormina concurrant, aut diarrhœa, leuatur æger, plurimumque ingraueſcit malum ex immodico vſu veneris atque vini generoſioris. In coxendicum malo dolor grauior excitatur, quàm in aliis ſpeciebus arthritidis, eoque magis diu durabit, quò maior torpor, friguſque in crure, coxa, lumbiſque fuerit, & quò magis eſt annoſus, aſtrictamque aluum habet. Bonum eſt hîc dolorem ad inferiora tranſiiſſe, coxa lumbiſque relictis. Hydropem, aliquando quoque aſthma adducitur tum podagra, tum coxendicis dolor, eaque incurabilia mala magna ex parte fiunt. Vti autem podagrici dolores, ſic & coxendicum, etiam ſi homo iam liberatus videatur, facilè recurrere ſolent.

Metho-

Methodus pro curatione

ARTICVLARIS MORBI INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr ſit temperatus, potiùs tamen ad ſiccitatem declinet & caliditatem.

Alimenta conueniunt quę modicè nutriunt, quibus ſobriè quoque vti conuenit: ſatiari enim cibis admodum noxium eſt; imò famem perferat ſubinde per aliquot dies.

Potus ſit aqua mellis, aut aqua in qua parum cinnamomi decoctum ſit, aut ſemina aniſi. vitet vinum, potiſſimùm generoſum.

Exercitium ſatis ſit ſerium vbi malum quieuerit; tempore enim fluxionis illud vitabit.

Somnus ſit moderatus; longior enim fomenta ſuggerit ipſi morbo, noxiúſque eſt.

Aluum ſolutam arte aut natura habeat.

Veneris abſtinentia vti multum in hoc malum iuuat, ſic immoderatus vſus mirum in modum huic malo incrementum dat.

Animi perturbationes fugiat.

PRÆPARANTIBVS.

Oxymel ſimplex.
Mel roſatum.
Syrupus ſtœchados.
Syrupus de ſucco boraginis.
Aquæ betonicæ, abſinthii, boraginis.

A multum aperientibus acetatíſque hic abſtinebi-

mus medicamentis; cùm priora materiam ad fluxum irritent, acetum verò inimicum existat neruis.

VACVANTIBVS.

Venæ sectio fiat si sanguis redundet, & morbus iam primò hominem affligat ipsius humerariæ eiusdem lateris, potissimum si infernæ partes laborauerint. Tandem verò secabimus etiam poplitis aut malleoli venam; coxendicum enim dolorem omninò aliquando delet. Ea quoque quæ iuxta annularem & paruum digitum reperitur, secabitur maximo cum commodo, si suis temporibus repetatur. Si verò manus brachiáve dolore afficiantur, secabimus venam poplitis eiusdem lateris maximo cum commodo.

Electuarium de succo rosarum, benedicta laxatiua, elescopi elect. diaturbith cum rhabarb. diacatholicum. Triphera Persica lenissimè vacuat citra agitationem humorum.

Pillulæ coxiæ, fœtidæ, de sagapeno, aureæ, de hermodactilis maiores, artheticæ, de opopanace, Arabicæ plurimùm hîc prosunt.

Hiera picra, agaricus trochiscatus, rhabarbarum, myrobalani kebuli, turbith.

Syrupus de multiplici infusione rosarum.

Decoctum radicum asari, stœchados, herbæ paralyticæ, iuæ, senæ, polypodij, agarici, myrobalanorum citrinorum, kebulorum, centaurei minoris, seminum anisi, fœniculi, benedicta laxatiua, electuario elescopi additis.

Clysteres in coxendicum supernarumque partium malis efficaces sunt, reuellunt equidem, placidoque calore qui membris ab oleis communicatur, refocillari contingit partem languentem.

Nulla ratione omittenda sunt quæ totum corpus onere leuare possunt. Cùm autem rariùs hoc malum ab vno fiat humore peccante, curatio correspondens quoque instituatur.

AVER-

AVERTENTIBVS.

Vomitus fiat cum decocto radicum raphani,atriplicis, ſeminis aſari, florum geniſtæ,ſyrupo acetoſo ſimplici,oxymelle ſimplici,ſquillitico,aqua tepida.

Cucurbitulæ quoque maximam vim habent in coxendicum dolore,ſi primò ſuperioribus partibus affigantur frequenter, à quibus humores ruere in locum affectum veriſimile eſt. Deinde magnæ loco dolenti etiam accommodabuntur.

Frictiones.

Ligaturæ.

Vrinam mouentia.

Sudorem prouocantia.

Cauterium potentiale ex calce viua,melle anacardino, ſapone,nitro,euphorbio. Aut ex cantharidibus,capitibus aliiſque abiectis,ſtaphide agria,fermento,melle anacardino; aut cum radicibus foliiſque iberidis herbæ cum axungia veteri emplaſtrum fiat, quod articulo coxæ, vniuerſoque accommodetur cruri; quod ſingulis vicenis diebus repetetur.

A repellentibus hîc abſtinere debemus medicamentis,cùm dolorem potiùs augere poſſint,eò quòd humores intrò pellant,ibique detineant.

MITIGANTIBVS *dolorem.*

Oleum ſambucinum, axungia humana,oleum amygdalorum, camomelinum, oleum florum verbaſci in coxæ doloribus plurimum iuuat. aut radices & flores verbaſci in vino rubro macerabuntur 24. horis,deſtilletur poſtea;hinc ſplenium madeſcat in extracto liquore, caleatque dum parti affectæ accommodatur; fiatque hoc aliquoties in die.Inungi pars quoque poterit oleo prædicto. Oleum ſpicæ multum quoque commendatur.

Vnguentum ex prædictis oleis,addendo pinguedinem vulpis,axungiam ſuilli veteris,butyrum,oleum terebinthinæ.

Cataplaſma fiat ex ſolis radicibus althææ cum farina

hordei, axungia suilla, aut cum radicibus althæę, farina lini, fœnugręci, hordei, floribus meliloti, camomillę, absintio, iua, mica panis, stercore bouis, semine papaueris, momento opij, oleo camomelino, vulpino, rosarum, lacte caprino; aut semina lini, fœnugręci, aqua & aceto coquantur, mucilaginisque quantitas extrahatur; quę melli permista, parti per triduum apponantur.

Ceratum ex thure, galbano, ammoniaco, croco, oleo rosato, aceto, resina, cera.

Anodynis medicamentis vtemur, non autem stupefacientibus, nisi dolor supra modum fuerit acerbus. Quotiescumque autem stupefacientibus coacti fuerimus vti medicamentis, ea quę placidè calefacere possunt, applicabimus, postquam iam dicta stupefacientia medicamenta ablata erunt; periculum enim est ne membrum alioqui nimium debilitaretur ab intemperie relicta.

ROBORANTIBVS *partem affectam, digerentibusque reliquias mali.*

Theriaca, mithridatum, diacorallum, decoctum genistę, radicum cynæ, guaiaci.

Conserua magna nostræ descriptionis mirificè præseruat ab hoc malo.

Vnguentum ex oleo vulpino, nardino, camomelino, liliorum, laurino, de euphorbio, de lateribus, rosato.

Vnguentum ex decoctione vermium terrestrium, saluia, nepita, roremarino, genista, aristolochia, vulpe.

Vnguentum Agrippæ, martiatum, aregon, ex adipe anseris, suillæ, oleo vulpino, camomelino.

Balneum ex granis iuniperi, floribus camomillæ, meliloti, radicibus ebuli, foliis lauri, saluiæ rorismarini, origani, absinthij, betonicæ, rosis, ebulo. Fomentetur quoque locus cum spongia hisce imbuta liquoribus, postea inungatur cum axungia humana, petroleo.

Bal-

Balneum naturale sulfureum.

Ceratum fiat ex oleo camomelino, anethino, lumbricorum, castoreo, addito sulfure.

Cataplasma ex floribus camomillę, meliloti, foliis & radicibus althææ, seminibus lini, fœnugręci, cumini, oleisque prædictis.

Emplastrum ex floribus camomillæ, meliloti, saluia, pulegio, farina fœnugræci, gummi ammoniaco, opopanace, sagapeno, oleo sambucino, rutaceo, vulpino, camomelino, laurino, terebinthino, pice, cera.

Emplastrum Iohannis de Vigo.

Ab immodicè resoluentibus hîc quoque abstinere debemus prouidè; periculum enim est ne tenuiori humore dissipato, crassóque relicto, eum in tophaceam callosámve transmutemus substantiam.

THEORICA ET EMPIRICA MEDIcamenta nobilia, in MORBO ARTICVLARI sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.

CVRATIO ARTICVLARIS MORBI.

℞ radicum acori, polypodii quercini ana ℥ j. agarici ℥ ß. foliorum saluię, lauri, maluę, rutę, centaurei minoris, hypericonis ana m. j. ß. florum camomillę, meliloti ana m. j. seminum anisi ℥ j. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturę adde electuarii elescopi, diaturbith cum rhabarbaro ana ʒ vj. olei rutacei, camomelini, sambucini ana ℥ j. misceantur, fiat *Clystere.*

℞ oxymellis simplicis & squillitici ana ℥ ij. aquę tepidę ℥ iij. olei communis ℥ j. misce pro *Vomitorio* medicamento.

℞ oxymellis simplicis, syrupi stœchados, mellis rosacei ana ℥ j. aquarum fœniculi, petroselini, betoni-

cæ ana ℥ iiij. misceantur, fiat *Iuleb.*

℞ radicum asari ʒ iij. petroselini ℥ ij. chamæpityos, endiuiæ, hypericonis, saluiæ ana m. j. seminis anisi ʒ vj. seminis melonis ʒ v. hermodactylorum ʒ j. ß. foliorum senæ, carthami contusi, polypodii quercini ana ʒ v. zinziberis albi ℈ ij. coquantur in sufficienti quantitate aquæ ad libram vnam, colaturæ adde sacchari albi ℥ ij. fiat *Potio*.

℞ pillul. fœtidarum, de sagapeno, cochiarum ana ℈ j. rhabarb. electi, myrobalan. Indorum ana ℈ ß. fiant *Pillulæ* septem aut octo.

℞ radicum asari ℥ ß. seminis nasturtii, atriplicis ana ʒ iij. seminis erucæ, asari ana ʒ ij. radicum raphani ℥ j. coquantur in aqua q. s. ad medietatis consumptionem. Vnciis quinque huius decocti addatur oxymellis squillitici ℥ j. olei camomelini ʒ vj. fiat *Vomitorium* medicamentum, detur tepidum.

℞ pyrethri conditi ℥ iij. zinziberis conditi ℥ j. ß. diatrion piperei ʒ iij. fiat *Electuarium* molle.

℞ electuarii elescopi, diaturbith cum rhabarb. ana ʒ iij. ß. electuarii de succo rosarum ʒ j. sacchari albissimi q. s. fiat *Bolus*.

℞ radicum rusci, asparagi ana ℥ j. herbæ paralyticæ, stœchados Arabicæ, iuæ ana m. j. seminum anisi, petroselini ana ℥ ß. glycyrrhizę rasę ʒ iij. ß. senæ Alexandrinæ, polypodii quercini, carthami contusi ana ʒ v. coquantur in aqua q. s. ad ℔ j. ß. colaturę addatur electuarii elescopi, benedictæ laxatiuæ ana ʒ v. electuarii de succo rosarum ʒ j. ß. fiat *Potio*.

℞ radicum ebuli ℔ j. saluiæ m. iiij. hyssopi, pulegii, absinthii ana m. ij. rapas duas aut tres, florum camomillæ m. ij. seminis lini ℥ ij. granorum iuniperi ℔ ß. coquantur in aqua in qua vulpes exenterata cocta fuit ad dissolutionem, tandem addantur sulfuris, aluminis ana ℥ vj. fiat *Balneum*.

℞ mithridati, theriacæ electæ ana ℈ ij. aquæ cinnamomi q. s. fiat *Haustus*, ante balnei sumat exitum

tum, & post exitum lecto se committat ita vt sudare possit.

℞ olei lateritii, petrolei ana ʒ ij. olei camomelini, vulpini, terebinthini, sambucini ana ʒ iij. vnguenti Agrippæ, pinguedinis cati siluestris ana ℥ ß. axungiæ castoris ʒ j. ß. misceantur, fiat *Vnguentum*.

℞ olei lumbricorum ℥ j. galbani ʒ j. castorei ℈ ij. ß. nucis muscatæ, saluiæ ana ℈ ij. ß. axungiæ humanæ, olei terebinthini ana ℥ ß. misceantur, fiat *Vnguentum*.

℞ olei sambucini ℔ ß. in eo coquantur radices ebuli contusæ ℥ iij. colaturæ addantur axungię humanę ℥ ij. olei vulpini, petrolei ana ℥ ß. galbani, ammoniaci ana ʒ vj. adipis gallinę ℥ j. ß. ceræ & aceti q. s. fiat *Vnguentum* molle.

℞ radicum ebuli ℥ iij. rapas tres numero, seminum fœnugręci ℥ j. ß. coquantur in aqua q. s. ad mollitudinem addendo stercoris vaccini ℥ iiij. mellis q. s. fiat *Cataplasma*.

℞ picis ℥ iij. sulfuris viui ℥ j. ß. olei rosacei q. s. fiat *Emplastrum*, extendatur in pelle ouina calente.

℞ radicum althææ ℥ ij. florum camomillę m. ij. rosarum rubrarum, foliorum absinthii, maioranæ, caulium ana m. j. rapas duas iustæ magnitudinis; bulliant in sufficienti quantitate cereuisiæ bonæ, adde farinæ hordeaceæ, triticeæ, seminum lini, fœnugræci ana ℥ ß. olei lateritii ʒ iij. olei vulpini, camomelini in quo vermes terrestres ebullierint ana q. s. vitellum vnum oui, croci ℈ ß. fiat *Cataplasma* doloris sedatiuum & resolutiuum optimum.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione ARTICVLARIS MORBI inseruiens.

Omnium primò communem corporis sentinam euacuabimus enemate conuenienti. Humores demum peccantes naturæ obedientes reddemus. Hinc è corpore deturbabimus purgatorio medicamento. Demum humores aliunde influentes in partem affectam auertentibus medicamentis inhibebimus, in quem finem vomitum prouocabimus per tres aut quatuor dies continuos; anteà verò vtetur alimentis diuersis, potissimùm liquidis pinguibúsque. Demum dolores si persistant, leniemus anodynis medicamentis. A stupefacientibus autem quàm maximè abstinebimus, nisi nimius dolor atque ardor contrarium imperat, túncque licebit vnguentum componere ex olei rosacei, camomelini ana ℥ j. opij granis aliquot, ceræ & aceti sufficienti quantitate. Partem autem ægram abluemus post amotionem stupefacientis medicamenti, cereuisia calente. Commodè quoque propinabimus syrupum cydoniorum, rosarum, cum aqua plantaginis sæpius: humoribus equidem sic libertas illa ad fluendum ex parte adimitur. Tandem roborabimus cerebrum partémque affectam conuenientibus medicamentis, intemperiémque relictam emendabimus. Quæ omnia nunc anteáque dictis medicamentis consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur.

Metho-

Methodus pro cognitione

LVIS VENEREÆ INSERVIENS.

LVES VENEREA malum eſt contagioſum quod conſuetudine Veneris magna ex parte contrahitur. Superioribus ætatibus incognitum fuit malum; nunc autem plurima ſecum mala, deteſtanda atque moleſtiſſima accidentia adducit. Ex paruo quidem ſæpe initio ortum habet, tempore nihilominus ita increſcit, vt non ſolummodo humores, & hinc ſpiritus oppugnet, ſed tandem etiam neruos, membranas, tendones, carnem, oſſa, reliquáſque corporis partes emori faciat paulatim, eorum temperamentum, totámque ſubſtantiam peruertendo, vnde diuerſa plurimáque excrementorum genera enaſcuntur. Vocatur autem commodè lues Venerea, eò quòd conſuetudine Veneris magna ex parte contrahatur. Per plures autem menſes ſæpe in corpore deliteſcit priuſquam ſæuire incipiat, aliquando etiam per annum.

PARS AFFECTA. Iecur hîc primariò laborat, quod patet ex actionibus naturalibus læſis: mala equidem concoctio fit in ventriculo, cerebro, aliiſque partibus, vnde magna coloris mutatio fit. nec non torpor totius corporis. Appetitus quoque coëundi proſternitur. Eſtque morbus totam ſubſtantiam peruertens, non temperamentum tantùm, eáque ratione tam varia excrementorum vitiorúmque genera effloreſcunt, habétque analogiam ad totam hepatis ſubſtantiam potiùs quam ad cor, ſtomachum, vel cerebrum, eiuſdémque ſpiritus naturales potius quàm vitales, aut animales oppugnat; qui corrupti, iecur non poſſunt non inficere, vnde gummata morbi Gallici, pilorúmque de-

fluuium fieri solet aliquando, etiamsi numquam pruritum circa pudenda, aut vlcera, aut gonorrhœam veneream perpessi sint.

SIGNA. In principio mali in inguinibus bubones venerei frequenter enascuntur, atque in pene, ductibúsque vrinariis malignæ fiunt pistulæ, quæ tempore lentam saniem quoque reddunt, vrinæque stillicidium atque ardorem efficiunt. Venerei quoque seminis sæpe comitatur profluuium. Nonnunquam quoque exiguæ frequentésque maculæ, nunc flauæ, nunc rubræ squalidæque lentiginum instar per summa corporis apparent in locis diuersis, quæ non nisi resoluto morbo tolluntur. Dolor denique neruorum, grauitas capitis, scapularum, collíque sæpe comes est. Prædictæ quoque maculæ subinde subsident, rursus quoque oriuntur, quæ tempore virulentiam sæpe acquirunt, cutémque cauant, vnde vlcera plura in corpore oriuntur sordida atque virulenta. Huiusmodi etiam pustulæ fœtidæ sæpe in intimo oris angulo, in palato, in naribus, in faucibus enascuntur nigræ fœtentésque; temporéque lingua, fauces nariúmque particulæ exulcerantur, eò quòd magis sint tenellæ partes aliis. Hinc brachiorum, crurum, capitísque dolores fiunt, nec non exulcerationes. Sæpe quoque in hoc malo capitis atque barbæ pili defluunt. Insomnes noctes peraguntur. Dolores autem frequentiùs mediis hìc artubus inhærent; non autem ita in articulis, cùm hoc morbis articularibus conueniat. In prædictis autem locis sæpe tophi tuberositatésque ægrè dissolubiles oriuntur, quibus tamen magis frequens sedes est in fronte, in capite, in tibiæ priori parte, in medio humeri: vnde tandem dificilia vlcera quoque enascuntur, quæ ossa etiam tempore corrumpunt, maximósque dolores per noctem potissimùm inferunt, cùm nerui, membranæ, vincula atque ossa hìc infringantur, imò ossa haud aliter atque carnes exeduntur, membranæque ab ossibus diuelluntur, humorisque acrimo-

acrimonia punguntur. Atque iam dicta signa omnia, non semper in omnibus oobseruantur, sed nunc hæc, nunc alia.

Cavsa. Qualitas sordida atque maligna, in se continens contagij labem ex infecto corpore alteri communicata per contactum, huius mali causa est. Magna autem ex parte ex concubitu venereo pudendis communicari solet propter mollitiem rarámque eorum substantiam. Vestibus quoque, ori, nec non cuti communicatur aliquando hæc qualitas: quæc eò citiùs vires exeret, quò virtutes naturales hepatis imbecilliores fuerint. Vnde quoque accidit aliquando quòd plures cum infecta coëuntes, omnes quasi inficiantur, iis demptis qui vires naturales validas habent. Quemadmodum in peste, quamuis omnibus communicetur pestilens aër, non tamen omnes ex æquo inficiuntur, eò quòd spiritus vitales validiores nonnulli aliis habeant.

Prognosticvm. Recens quamdiu malum fuerit, medelam admittit; cùm verò iam in vetustatem abierit, nequaquam. Contagiosa autem hæc lues venerea omninò est, contactúque solo excitatur, cui feminæ opportuniores sunt viris. Contingit in hoc malo hominem frequentibus vigiliis, continuis ærumnis, febrique etiam tandem molesta opprimi atque perire. Malum quoque hoc à parentibus ad liberos transfertur. Solet frequenter quoque adducere phthisim, hydropem, asthma, vbi iecur immodicè læsum fuerit.

Methodus pro curatione

LVIS VENEREÆ INSERVIENS.

Perficitur autem subsequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr sit aliqualiter calidus; frigus enim medicamentorum operarionem impedit.

Cibus. Tenui victus ratione vtatur. Sit panis biscoctus, aut crusta panis. A multis quoque conceditur panis bene coctus. Carnes conueniunt gallinarum, pullorum, caponum, phasianorum, auicularum; sintque assæ potiùs quam elixæ. In die tamen quo purgatorium sumit medicamentum, elixæ concedantur. Ea autem quæ frigidos crassósque humores, nec non flatus generare, sanguinémque inflammare possunt, prohibenda sunt.

Motus admodum conuenit qui sudorem placidè mouere possit, sic equidem materia liquefacta frequenter expellitur.

Somnus sit moderatus.

Excrementa alui purgante medicamento semel in septimana mouenda sunt, & potissimùm si humores peccãtes multum crassi sint; tenues enim meliùs per sudorem euacuantur.

A Venere abstineat.

Animi omnes fugiat perturbationes.

PRAEPARANTIBVS.

Oxymel simplex, syrupus acetosus, fumariæ, endiuiæ, violarum, buglossæ, lupulorum.

Aqua

Aqua cichorei, violarum, boraginis, endiuiæ, buglossæ.
Syrupus de stœchade, oxymel simplex, squilliticum.
Syrupus de fumaria, compositus.

Prioribus, si biliosi fuerint humores redundantes, vti in illis accidit qui vlcera habent virulenta; posterioribus verò, si pituitosi sint humores exuperantes, vtemur.

VACVANTIBVS.

Pillulæ aggregatiuæ, artheticæ, de hermodactylis, cociæ, de fumaria, de agarico, de colocynthide, fœtidæ, sine quibus esse nolo, aureæ, assaieret, de rhabarbaro, de quinque generibus myrobalanorum.
Hiera Pacchij, electuarium elescopi, addito lapide lazuli, diasena.
Confectio hamech, electuarium de psyllio.
Electuarium Indum maius, diaprunum simplex.
Decoctum senæ.
Apozema seu potio ex radicibus asari, iridis, fœniculi, asparagi, diptami, tormentillæ, aristolochiæ, cichorea, bethonica, fumaria, eupatorio, scabiosa, scolopendria, cuscuta, corticibus ebuli, thymo, epithymo, seminibus anisi, fœniculi, floribus boraginis, violarum, buglossæ, sena, agarico, polypodio, elleboro nigro, rhabarb. hermodactylis, myrobalanis, citrinis, kebulis, glycyrrhiza, vuis passis, cinnamomo, caryophyllis, zinzibere, syrupo de fumaria, de epithymo, oxymelle simplici.
Hermodactyli, colocynthis, agaricus, sena, epithymus.
Clystere ex decoctione vrticæ, buglossæ, althææ, maluę, fumariæ, lupulorum, camomillæ, mercurialis.
Venæ sectio fiet si corpus sit plethoricum, & recens adhuc sit malum ipsis iecorariæ, & potissimùm si dolores magni concurrant; eos enim sedat.

Frequenter sunt reiteranda hæc medicamenta purgantia, eò quòd magna ex parte vitiosorum humorum hîc sit multa copia. Detur autem apozema quatuor continuis diebus singulis septimanis, idque per quatuor

vel quinque ſeptimanas fiet. Reliquis diebus vtetur electuario huic morbo dicato. Licebit hîc poſt prandium exire, imò etiam ante prandium cùm electuarium ſumit.

DISSIPANTIBVS *expellentibúſque contagionis ſeminaria, labémque mali.*

Potio ſudorifica ex decoctione ſcobis ligni guaiaci, medicamentum admodum eſt tutum atque efficax tam in nouo quàm in vteri morbo Gallico, nec non in recidiua. Decoctum radicum cynæ, ſarſæ parillæ, apios. hæc enim in locum guaiaci ſucceſſerunt. Spuma autem decoctionis guaiaci, ſarſæ parillæ, cynæ, vlcera puſtulæque vngantur.

Aqua theriacalis, theriaca cum aqua vitæ deſtillata.

Electuarium ex theriaca, mithridato, radice angelicæ, tormentillæ, pimpinellæ, zedoariæ, limatura ligni guaiaci, ſeminibus iuniperi, pæoniæ, cardi benedicti, ſcabioſa, hypericone, diptamo, gentiana, cortice citri, tamariſci, ſucco ſcordij, cinnamomo, myrrha, thure, conſerua bugloſſæ, ſaccharo roſato, ſyrupo de corticibus citri.

Conſerua noſtra magna.

Vnguentum ſudorificum ex myrrha, maſtiche, thure, radice enulæ campanæ, theriaca, mithridato, bdellio, galbano, gummi ammoniaco, vnguento martiato, oleo laurino, liliorum, camomelino, amygdalino, terebinthino, butyro, axungia ſuis, gallinæ.

Ceratū ex materia prædicta ſeu ſparadrapum, quo corpus veſtietur ſi negotia ita vrgeāt; ſudabit autē manè.

Vnguentum ex prædictorum materia, argento viuo, oleo terebinthino, philoſophorū, petroleo, aqua vitę. Vnguentum Iohannis de Vigo, vel Neapolitanum dictum, in grauibus huius morbi querelis plurimùm proderit.

Suffitus ſudorificus ex ladano, olibano, maſtiche, thure, aloë,

aloë, sandaracha, styrace, cinabrio sublimato, radice diptami, zedoariç, mace, caryophyllis, calamo aromatico, guaiaco, lauri baccis, theriaca. Præstantissimum quidem est medicamentum; eo tamen non vtemur, nisi frustrà alia tentauerimus auxilia, cùm frequenter noceat. Certis tamen distantibus corporis partibus tutò adhibere licet, cruribus nimirum, vel brachiis, cùm dolores scilicet, aut mala adsunt vlcera. Eo autem totum corpus suffumigabimus, donec saliua fluere incipiat, aut donec dolores remittantur, aut vlcera exiccentur.

ROBORANTIBVS.

Lætificans Galeni, theriaca, mithridatum cum conserua buglossæ.
Diatrium sandali.
Diamargaritum frigidum.
Diarhodon abbatis.
Cortices citri conditi, myrobalani conditi.
Conserua buglossæ, florum saluiæ, radicum enulç campanæ, acori, florum rorismarini.
Epithema pro corde ex speciebus diamargariti frigidi, sandalis, melissa.

Symptomata autem atque accidentia diuersissima atque grauissima cùm hunc morbum comitari soleant, si altiùs radices veneni labes in corpore egerit, quomodo curari debeant, suo loco proponemus.

THEORICA ET EMPIRICA MEDI- *camenta nobilia in* LVE VENEREA *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruel experta.*

CVRATIO LVIS VENEREÆ.

℞ radicum communium ana ℥ ß, seminum petrose-

lini,leuistici ana ʒ iij.calaminthi m.ij. glycyrrhizæ ℥ ß. coquantur in aqua quantum satis ad libram j.ß. colaturę addantur oxymellis compositi ℥ iiij. fiat *Potio*, detur in aurora antequam sudatorio balneo vtatur.

℞ syrupi fumariæ ℥ ij.lupulorum,oxymellis simplicis ana ℥ j. aquarum fumariæ, lapathii acuti, lupulorum,ana ℥ iiij.fiat *Iuleb.*

℞ foliorum senæ,polypodii quercini ana ℥ iij.ß.myrobalanorum Indorum ʒ ij. passularum mundatarum ℥ j.bulliant in aqua buglossæ ℥ xvj. ad tertias; fiat *Haustus.*

℞ lapathii acuti,enulæ campanæ,ebuli ana ʒ vj.absinthii p.j.cichorei,buglossę,boraginis,fumarię,scabiosæ,cuscutæ,capillorum Veneris, betonicæ, saluiæ,agrimoniæ ana m. ß. maioranæ,rorismarini ana p.j.epithymi ℥ ß. stœchados Arabici, carthami contusi,foliorum senæ,glycyrrhizę ana ʒ vj.agarici electi ʒ j.ß. seminum melonum,anisi,fœniculi ana ʒ j.coquantur in q.s.aquę lactis ad ℔ j.ß.addendo colaturæ oxymellis simplicis ℥ iij, sacchari albissimi q.s. fiat *Potio.* antequam validiori medicamento purgetur, hac potione priùs meatus reserari debent.

℞ radicum lapathii acuti recentis ℥ iij.radicum enulæ campanæ ℥ j.betonicæ,cuscutæ,scabiosæ,eupatorii, boraginis,buglossæ,scolopendrię,ceterach ana m.ß. seminum anisi,fœniculi ana ʒ iij. polypodii quercini,foliorum senæ, carthami contusi ana ℥ j. ellebori nigri ʒ ij.ß.thymi,epithymi ana ℥ ß. passularum mundatarum ℥ j.glycyrrhizæ ℥ ß. coquantur in aqua q.s.ad ℔ j.ß.addatur colaturæ sacchari albissimi q.s. fiat *Potio.*

℞ electuarii elescopi,cassię recenter extractæ ana ℥ ß. electuarii de succo rosarum ʒ ß. aquæ fumariæ ℥ iij. fiat *Haustus.*

℞ diacathol. confectionis hamech ana ʒ iij. sp. diacarthami ʒ ß. electuarii de succo rosarum ʒ j.syrupi fumariæ ℥ j.aquæ lupulorum ℥ iij.fiat *Haustus.*

℞ pillul.Indarum,de rhabarb.aggreg.ana ℈ j.diagri-

dii

dii gr.iij.ſyrupi fumariæ q.ſ.fiant *Pillulæ* octo.

℞ agarici trochiſcati,pillul.aggregatiuar.de hermodactylis ana ℈ j. diagridii gr.v.ſyr. de fumaria q. ſ. fiant *Pillulæ*.

℞ theriacæ,mithridati ana ℈ j.ß. ſyr.de corticibus citri ℥ j.decocti ſcordii ℥ iij.fiat *Hauſtus*.

℞ florum camomillæ,meliloti,maioranæ,parietariȩ, matricariæ,artemiſiæ,fœniculi,calaminthi, foliorũ lauri,hederȩ arboreæ,praſii,roriſmarini, eupatorii,ana p.j. rad.lapathii acuti,ebuli,fœniculi ana ℥ iiij. grana iuniperi ℔ j.fœnugræci ℔ ß.ſeminum aniſi,fœniculi ana ℥ j.herbæ incidantur,ſemina & rad.contundantur,dentur pro *Balneo* ſicco.

℞ ramentorum ligni guaiaci ℔ j. aquæ ℔ xij. poſt macerationem xxiiij.horarum,coquantur lento igne ad dimidium,coletur,& fiat *Potio* prima vel *Syrupus*. Pro prandio & cœna potus ſit iſte:

℞ ramenta prædicti decocti,quibus addentur nouorum ramentorum ℥ iiij. coquantur in libris xij.aquȩ ad nouem libras.Si autem vnum altero prius fuerit abſumptum , licebit vnum alteri commiſcere , & ſic dum abſumptum fuerit,bibat.Ab vnciis autem quatuor ſyrupi ad vncias octo paulatim aſcendet æger, dabimúſque in primis, & quatuor vltimis diebus in aurora tantùm , in aliis verò mane & veſperi , caleat autem dum propinatur.Vtetur autem 20.40.ſubinde etiam 60.diebus,modò morbus inueteratus fuerit. aliquando autem purgabitur cum decocto ſoluente , in quo ponetur lignum guaiacum,colocynthis,hermodactyli,quia hæc duo hîc maximè conueniunt.

℞ axungiæ porcinæ,vnguenti martiati, pinguedinis gallinȩ ana ℥ j.olei liliorum,laurini ana ʒ ij.argenti viui ʒ vj.olibani,maſtichis,ſaluiæ,ſtœchados,lithargyri ana ʒ j ß.aquȩ vitȩ ʒ ij.olei laurini ℥ iij. fiat *Vnguentum*. primò autem argentum viuum cũ axungia non ſalita nec liquefacta miſceatur diligenter in mortario; deinde reliqua addantur ſecundum artem bene incorporando.

℞ olei camomelini, spicę, liliorum ana ℥ ß. olei de croco ʒ ij. pinguedinis porci non liquati nec saliti ℥ ij. euphorbii ʒ j. thuris ʒ iiij. olei laurini ℥ ß. lumbricorum lotorum in vino ʒ j. succi radicum ebuli, lapathii acuti, enulæ campanæ ana ℥ ß. squinanthi, stœchados, matricariæ ana p. j. vini electi ℔ j. coquantur lento igne omnia simul ad consumptionem vini, addendo colaturæ lithargyri aurei ℥ ij. terebinthinæ claræ ℥ j. ceræ q. s. fiat ad ignem *Cerotum* in modum *Sparadrapi*, addendo in fine cocturæ styracis liquidę ʒ iij. post auferatur ab igne baculo semper agitando, donec tepidum fuerit, addendo argenti viui extincti vt decet ℥ ij. baculóque semper adhuc agitetur donec optime incorporatum sit.

℞ olei laurini ℥ ij. petrolei ℥ ß. argenti viui ʒ ij. cinabrii ℥ ij. axungiæ porcinæ non salitæ nec liquatæ ℔ ß. fiat *Vnguentum*. Cum oui autem albumine & sputo rectificetur argentum viuum, dissoluantur autem primò pinguia, hinc adde cinabrium & alia.

APPENDIX

ad prædicta pro curatione LVIS VENEREAE inseruiens.

Si lues Venerea non ita pridem hominem inuaserit, ita curari absque molestia poterit. Primò vena secabitur. Hinc humores crassi præparantibus medicamentis attenuabuntur, corporísque meatus reserabuntur. Demum purgante medicamento e corpore propellentur. Posteà reliqui balneo sicco quod sudorem prolicere possit, excludantur, si opus est; & vbi sudare incipit, abstergat se æger. Antequam autem balneo se committat, bibat haustum eius quod meatus corporum neruosorum, in quibus morbi materia potissimùm latet, aperire possit, materiámque ad externas corporis partes protrudere, uti est decoctum radicum fœniculi, enulæ campanæ lentium, vuarum passarum, ficuum. Huius decocti vnciis quatuor addentur theriacæ aut mithri-

thridati ℈ ij. Trium autem horarum ſpatio balneo ſudorem prouocabimus ſudorémque abſterget, hincque lecto ſe committet, in quo etiam ſudabit placidè, ſæpiúſque ordo prædictus repetendus eſt. Si verò hac ratione medendi nihil profecerimus, eo quòd altiùs malum radices egit, ſanguinis miſsione facta, ad decoctum ligni guaiaci, aut ſarſæ-parillæ, aut radicum cynæ, apióſue tranſeundum erit, vbi corpus purgatum fuerit. Decoctum autem calere debet dum propinatur, ſtragulíſque bene cooperiatur æger vt ſudare poſsit. Hinc ſurgere & obambulare in cubiculo poterit. Prandere autem licebit quatuor aut quinque horis à ſumpto medicamento, nec non cœnare. Satis autem fuerit pullus gallinaceus. Si verò propter negotia aut egeſtatem non admittat vſum decocti, eius loco inunctionibus mercurialibus vti poterit feliciſsimo etiam cum ſucceſſu, quod etiam aliquando maximo cum commodo fiet poſt vſum prædicti decocti; ſic equidem reliquiæ optime expellentur, tuncque propinabimus decoctum per triginta dies ſolùm. Idem malum aliquando ſuffumigiis cogimur oppugnare, idque fiet in debilibus alternis diebus, vel quarto quoque die. Hoc tamen medicamenti genus nunquam admittemus, niſi prædictis fruſtrà vſi fuerimus. In brachiis tamen & cruribus id tutiſsimè fieri poterit, ſi dolores, vlcera, aut gummata morbi Gallici adſint. Pro iis verò qui ob negotia domi manere non poſſunt, vnguenta in corio aut panno lineo extendemus ſupérque iuncturas paſsim ponemus, biſque in ſeptimana renouabimus. In quem finem recipe emplaſtri de meliloto ℔ ſs. argenti viui ℥ ij. olei laurini, petrolei, terebinthini ana q. ſ. fiat Cerotum. *Pro tumoribus induratis, radices althææ, ficus, fœnumgræcum, coquantur in vino, & cum axungia gallina fiat* Emplaſtrum.

Methodus pro cognitione

PESTIS INSER-VIENS.

PESTILENTIA, morbus est in multos passim sæuiens, à perniciosa insolitaque putredine ortum habens, quæ longè superat conditionem vulgaris putredinis. In nobis autem aliquando ortum habet hæc perniciosa qualitas; contingit enim humores nostri corporis aliquando in tantum degenerare à naturali temperie, vt perniciosam atque venenatam tandem induant qualitatem, ita vt cum lethalibus venenis certare possint. Aliàs verò extrinsecus illabitur, ab exhalationibus videlicet malignis atque putridis, qui aëri communicantur, aliquando à cadaueribus non sepultis, à lacubus atque paludibus corruptis, fœtentibus cloacis, à specubus venenosos metallicosque spiritus eructantibus. Subinde etiam fit à variis siderum commistionibus, tuncque semper arcanum atque admirabile summi iustissimique Dei est flagellum; atque propriè tunc pestilentia vocatur. Cùm verò ab aliis causis ortum habet, morbus malignus vel febris maligna vocatur. Febres quæ à veneno fiunt, lethales quidem sunt, sed non pestilentes, quia contagiosæ non sunt.

PARS AFFECTA. Cordi omnium primò quasi pestilens aër se insinuat, propter respirandi necessitatem, modò homo ipse idonens sit vt semina pestilentialia recipiat aëri communicata: sua equidem subtilitate facilè per pulmones ad cor haustus illabitur, ibique omnium primò vitales spiritus, hinc humidum radicale, demum quoque solidam eius substantiam oppugnat.

SIGNA. Cùm humores concurrunt mali corpus perturbantes, impatienter huc illúcve se transfert æger, neque

neque in vno loco consistere potest, appetitus prosternitur, horror quoque in principio, mēbrorumque torpor concurrit, capitis quoque magna ex parte dolor adest, imò rariùs absque dolore capitis atque stomachi, pestis inuadere solet, sæpe quoque punctiones corporis fiunt, vires tandem omnes ex æquo concidunt, & potissimùm vitales; frequenter incidit animi defectio. Extrema sæpe frigent, interiora verò, cor nimirum, stomachus, pulmoque exęstuant, magna quoque ex parte siti excruciantur, plerumque etiam concurrunt vigilię molestę, subinde verò in somnum fit magna propensio nausea quoque fit frequens, tandem etiam vomitio fit insolita, subinde biliosorum, sępe etiam variorum humorum: sordida fit lingua, & os amarescit. vultus temulentorum more ferox atque incertus est. Vrina magna ex parte turbida grauiterque olens redditur. Hinc singultus etiam frequenter molestare solet; pulsus tandem fit languidus, celer, frequens; hinc delirium accedit, & balbuties cum stupore enascitur, hypochondria distenduntur. Certissimum autem pestis signum est contagio, quod quia primò videri non potest, alia obseruanda sunt signa, estque proximum bubo pestilentialis in inguinibus, post aures, sub alis subitò oriens. In aliquibus verò exanthemata seu maculę subinde purpureę, nonnunquam nigrę, aliquando etiam cęruleę, potissimùm circa flatum morbi erumpunt in diuersis corporis partibus nullo tumore extuberantes. Aliquando etiam bubones & pustulę comitantur. Frequenter quoque in hoc malo carbunculi enascuntur, modò in hac, modo in illa corporis parte pullulantes. Horum autem signorum aliqua semper adsunt, non omnia. Si cęlitus mortalibus mittatur hoc malum, prędicta signa frequenter mitiora sunt, ita vt homo non admodum ęgrotare videatur, sępe appetitus constat, neque sitis, neque febris multum vrget, omnes tamen vires statim concidunt, pulsus fit celer, paruus, languidusque, vomitus ferè concurrit assiduus, sicque viribus extinctis homo moritur frequentissimè.

Cavsa est aër maligna qualitate perfusus, cordique inspiratione communicatus, efficacissimas enim vires habet aër venenatus labefactandi non solùm corporis spiritus atque humores, sed etiam solidam ipsius cordis substantiam, cùm continuò lege naturæ eundem haurire cogamur, inque ipsius cordis penetralia admittere, vbi primò spiritus, hinc humores, tandem etiam solida cordis substantia veneni labe deuastatur, atque tandem vniuersum etiam corpus. Subinde huiusmodi perniciosa qualitas aëri communicatur ex fœtore cadauerum, nec non ex hominum animaliumque excrementis, ex paludibus aquisque stagnantibus, atque fœtentibus, ex antris terræque hiatibus. Frequenter denique ex siderum commistionibus oritur. Interdum etiam oritur ex venenata qualitate quæ intus in nobis sponte gignitur ex humoribus putridis ortum habens, aliquando melancholicis, subinde etiam cholericis, aliàs etiam pituitosis, vnde contingit pestem aliquando referre naturam febris tertianæ, aut quotidianæ, nonnunquam quartanæ; frequenter enim contingit humores corruptos præter simplicem putredinem, tandem etiam venenosam, perniciosam pestilentemque inducere qualitatem, vnde aliquando contingit aëre nusquam infecto, vnum aliquem hominem solum pestilentia laborare in hoc aut illo loco, neque alium aliquem corripi eo homine excepto.

Prognostica. Pestilentia omnibus aliis morbis exitiosissima est calamitas, in qua frequenter etiam bonis apparentibus signis, nihilominus tamen aliquandò præter opinionem etiam ipsius medici, inopinata mors irruit, plusque periculi imminet si carbunculus, aut bubo, vel exanthemata nulla prorumpant è corpore: quibus quoque apparentibus si æger tamen inde non leuetur, pessimum est ęquè quoque periculosum est, si carbunculus, aut bubo pestilens intro se subducat. Soletque xxiiij. horarum spatio ita confirmari hoc malũ, vt magna cũ difficultate post vnũ aut alterũ

diem

diem poſſit expelli, eáque ratione nullus nimium ſuo robori, vrinæ, pulſuique confidat. Dum ſudor frigidus emergit, faciei & oculorum color quaſi verſus nigrum vergit, dúmque animi deliquium frequenter irruit, vomitibúſque frequentioribus turbatur, variorúmque colorum protruduntur excrementa, mortem quaſi ſeriò ſignificat. Qui cum ſtupore, ſpaſmo & amentia balbutiunt, magna ex parte moriuntur quoque.

Methodus pro curatione

PESTIS INSERVIENS.

Perficitur autem ſubſequentibus remediorum generibus.

VICTVS RATIONE.

AEr rectificetur cum rebus odoratis aliquoties in die.

Cibus. Tenui victus ratione vtatur in mali principio atque refrigerante. Iuſcula conueniunt gallinatũ, pullorum, duabus horis à ſudore elapſis. Gelatina quoq; iuſcula, ſeu congelata vocata, conueniunt ex capone, carne vitulina, vuis paſſis, ſaccharo roſato. Potus ſit aqua in qua ſuccus limonum vinúmque granatorum diſſoluatur. A vino arcendi ſunt ægrotantes. Iuſculis incoquantur borago, bugloſſa, carduus bened. flores violarum, roſarum, ſemina acetoſæ.

Somnus moderatus ſit; non enim abſque periculo diuturnius admittitur ſomnus; tam enim veneni quàm ſpirituum ſic fit ad cor reuocatio.

Excrementa alui reſpondeant. A venere abſtineat.

Animi perturbationes vitet.

VACVANTIBVS.

Syr. roſarum ſolutiuus præſtantiſſimus eſt. Syr. de ci-

choreo cum rhabarbaro.

Diacatholicum, electuarium de succo rosarum, diaprunum solutiuum, pill. pestilentiales.

Tryphera Persica. Rhabarb. infusum in aqua endiuiæ & sero lactis. Agaricus.

Diasena, confectio hamech.

Decoctum thymi, epithymi, foliorum senæ, polypodij, florum violarum, boraginis, buglossæ, angelicæ, syr. de multiplici infusione rosarum addito.

Clystere ex iusculo gallinæ, capi, vel carnis vitulinæ, in quo coquantur mercurialis, malua, althæa, flores violarum, lactucæ folia, & cassia fistula, mel rosaceum, oleum violaceum secundum artem addantur.

Vena incidenda erit mox ab initio mali, cùm primùm suspicio mali adest, antequàm elabantur sex aut octo horæ, idque sanguine peccante, tum quantitate, tum qualitate, aliter non, & antequàm sanguinis atque cordi ita communicata sit veneni labes, vt reuelli non possit; id quoque eò audentius fiet, si materia mali adhuc fluat, ægerque multum affligatur ex lateris dolore aut inflammatione, vt si ab initio difficilis respiratio concurrat, aut pectoris angustia. Si verò venenum malignique spiritus sanguinem iam infecerint, diffusique per corpus fuerint, à sanguinis missione abstinebimus. Vena autem secabitur in eo latere in quo dolor atque grauitas maior percipitur; Cephalica quidem, si circa faciei, capitis colive partes sentiatur dolor; basilica verò, aut, ea non apparente, mediana secabitur, si sub alis grauitas percipiatur, aut in pectore, aut latere, aut ventre malleoli verò, dum in crure vel in inguine percipitur grauitas. Detrahemus autem vncias quatuor vel plus, prout humores adhuc immunes existunt à veneni labe, & prout multo sanguine æger abundat, nec est quòd tunc vereamur humorum exagitationem: hoc enim in magna sanguinis missione solummodò fieri potest. Venæ sectio quoque non admittitur, si malum incipiat

piat cum alui lubricitate aut vomitione.

Vacuare licebit leniente medicamento in mali principio, potissimùm si materia mali fuerit furiosa, & modò non fiat à sanguine peccante sua copia; tunc enim potiùs fiet venæ sectio moderata. Cùm autem rarius hoc malum ab vno fiat humore peccante (solent enim omnes ferè putrescere in istis febribus pestilentialibus, atque incendi, alius humor tamen magis alio) contingit non modò continuas febres pestilentiales fieri, sed etiam intermittentes propterea generantur pestilentiales; ideò pro ratione humorum peccantium purgatorium præscribatur quod conueniat medicamentum. Nullo autem modò fortioribus vtemur medicamentis soluentibus, ne humorum exagitatio fiat & ebullitio, quæ hîc sæpe fit, haud aliter atque vinum perturbari solet in diebus canicularibus.

AVERTENTIBVS.

Vomitus conuenit multum ab initio, si ventriculus multum cibo repletus fuerit, humorésve maligni in eo fluctuent.

Cucurbitulæ hirudinésve cruribus, humeris, natibus aut dorso, iisque locis vbi bubones emergere solent, affigentur cum scarificatione, & potissimùm hoc fiet, si venæ sectio fieri prohibeatur; contingit equidem sæpe hoc medio humores venen[illegible] sic trahi ad locũ vbi spes est bubonem emer[illegible]; multum autem sanguinis educemus. Tuber[illegible]que erumpentibus admouenda erit cucurbi[illegible] à corde auertatur vis veneni, & ne intro [illegible] subducat, quod sæpe fit.

Sudores promouendi sunt statim vbi venæ sectio facta fuerit; hos enim natura sæpe per se, tertio quartóve die excitare solet; fiet autem cùm decocto petasites, cardui benedicti, scabiosæ.

EXPELLENTIBVS *pestis seminaria, vimque veneni humorúmque malignorum agitationem impedientibus.*

Diatragacanthum frigidum, diamargaritum frigidum, diatria ſandali, confectio alchermes.

Theriaca, mithridatum, in præcautione potiùs locum habent, ſi antiqua ſint, vti omnia multum calentia, quàm in peſte iam correptis. Aqua acetoſæ & cardui benedicti dentur correptis vt ſudare poſſint.

Conſerua boraginis, bugloſſæ, roſarum, acetoſæ, nenupharis. Syr. violarum, limonum, de ſucco ribes, acetoſæ, bugloſſæ.

Conſerua magna noſtra mirificè operatur in principio mali, ſi propinetur antequam cor obrutum à veneni viribus erit.

Catapotia peſtilentialia, elect. de gemmis, lætificans Galeni, diaſcordium Fracaſtorij, Tryphera Saracenica.

Electuarium de ouo, potus ex aqua ſcabioſæ, pimpinellæ, boraginis, dracunto, mithridato, theriaca, croco.

Cardui benedicti ſuccus vtiliſſimè ſumitur ab infectis: ſic & mali citri ſuccus & ſemina, corticéſque conditę.

Sudatorium fiat recenter correpto cum theriaca, mithridato, ſp. liberantis, caſtoreo, camphora, baccis lauri, aqua tormentillę, ſcabioſę, dracunti, pimpinellę, detur poſt phlebotomiam.

Petaſites ſudore etiam feliciter diſcutit venenum. Potus ex decocto lendium, croco in aqua mulſa, oxymelite addito.

Potus ex aqua fœniculi, acetoſę, apij, intubi, in quibus decocta ſint ſemina apij, ficus ſicci, lendes, addendo ſyrupum ex acido citri ſucco, ſudore puſtulas protrudit. Idem facit aqua angelicę, tormentillę, oxalidis, pimpinellæ, diptami, ſerpentarię.

Bolus Armenus aceto roſaceo aliquoties lauetur. Radix tormentillę, angelicę, diptami, gentianę, zedoarię, pimpinellę, betonicę.

Maſtix, crocus, aloë, myrrha, ſcabioſa, acetoſa, ruta vino aut aceto maceretur, calentíque lapidi iniiciatur, fumúſq. toto corpore excipiatur. Vnicornu, cornu ceruinum,

uinum. Aqua ex putaminibus nucum iuglandium destillata mense Septembri, plurimùm prodest quoque.

Vnguentum pro bubone & tuberculis, ex theriaca Andromachi, oleo scorpionum, hypericonis. Cataplasma ex farina hordei, melle, theriaca, rad. liliorum, tormẽtillę, diptami, ficubus, cepis assis, sale, fermento, fimo columbino, oleo liliorum.

Emplastrum ex theriaca cum succo rutę subactum, id sępiùs renouari debet.

Causticum ex calce viua, iuglandibus, sapone, fermento, ficubus, vitriolo Romano, terebinthina.

Epithema ex aqua buglossę, melissę, acetosę, rosarum, aceto rosato, aqua frigida, lactucę, cucurbitę, intubi, plantaginis, pul. rosarum, sandalorum, diamargariti frigidi.

Vnguentum pro corde ex oleo hypericonis, cinnamomi, ex persicorum nucibus, semine citri, cornu ceruino, rosis.

Sacculus ex floribus rosarum, violarum, buglossæ, keiri, cortice citri, aurantij, cornu ceruino, cinnamomo.

Multa ex istis sudorem mouent, postquam sumpta sunt, qui vt meliùs sequatur, lecto se vt committat optimum erit, post assumptionem eius quod sudorem mouere potest; laborandúmque erit vt optimè sudet per vj. aut vij. horas: id quod calentibus lateribus fieri poterit, si pedibus conuenienter subiiciantur. Poterunt quoque lagenę aqua calente refartę linteísque inuolutę ne vrant, alis ęgrotantis accommodari. Vesicę quoque bubulę aqua calente impletę, idem pręstabunt. Repetetur autem tribus diebus hęc sudandi ratio. Cauendum autem ne nimis diu sudet, in subitũ enim exitium pręcipitat nimis sudor. nihil autem boni, nimium quoque breuis pręstat. à somno autem atque alimentis abstineat eo tempore quo sudat ęger. Sunt permulta hîc quoque quę promouent tumores vix apparentes, atque venenum extrà prolectant. Summa autem diligentia hîc obseruare debemus ne multũ calentia admittamus,

si æger ipse immodico turbetur calore, imò ne theriacam tunc quidem admittemus.

CONFORTANTIBVS *& corroborantibus cor & stomachum.*

Confectio liberantis, lætificans Galeni, sp. diamargariti calid. atque frigid. diarrhodon abbatis, diamuscum dulce.

Syr. de endiuia, de acido citri succo, limonum, granatorum, de succo acetosæ, aqua boraginis, buglossæ, violarum, in quibus per noctem infundentur bolus Armenus, margaritæ, corallum rubrum, viscerum igneum calorem moderatur.

Conserua rosarum, violarum, buglossæ, saccharum rosatum, manus Christi perlata, succus limonum, acetositatis citri, berberorum. Aqua cinnamomi destillata.

Vnguentum ex corallo rubro, rosis rubris, succo citri acido, limonum, theriaca, croco, camphora, rosis rubris, oleo rosato, violato, pro cordis regione.

Epithema ex sp. de gemmis, trochisc. de camphora, corticibus mali citri, succino, sandalis, ligno aloës, zedoaria, osse de corde cerui, corallo rubro & albo, croco, mace, moscho, caryophyllis, vino generoso, aqua acetosæ, rosarum, melissæ, aceto rosaceo, cardui benedicti, melissophylli.

Sacculos ex prædictorum materia in epithemate dicta.

THEORICA ET EMPIRICA MEDICAmenta *nobilia in* PESTE *sæpius cum summa salute plurimorum ægrotorum à Gualtero Bruele experta.*

CVRATIO PESTIS.

℞ syr. rosarum solut. ℥ j. decocti rhabarbari, myrobalanorum citrinorum, cardui benedicti, angelicæ ℥ iiij. fiat *Haustus.*

℞ theria-

℞ theriacæ Andromachi ℈ ij. Mithridati ℈ j. boli Armeni pręparati ℈ ſe. aquę ſcabioſę ℥ iij. fiat *Hauſtus*.

℞ radicum angelicæ, tormentillæ, diptami ana ʒ j. petaſites ʒ ſe. corticum mali citri, cinnamomi, myrrhæ, croci ana ℈ ij. aloës parum lotæ ℥ ſe. doſis ʒ j. cum decocto roſarum, acetoſæ; cardui benedicti.

℞ radicum angelicæ, diptami ana ʒ j. ſe. pulueris vnicornu gr. viij. theriacæ Andromachi, Mithridati, boli Armeni ana ʒ j. ſe. ſacchari roſati ℥ j. doſis ʒ ij.

℞ radicum angelicæ, diptami, pimpinellæ, tormentillæ, galangæ, zedoariæ, ana ℥ ij. cinnamomi, caryophyllorum, macis ana ʒ j. ſe. myrrhæ, thuris ana ʒ j. theriacæ Andromachi ʒ iij. ſe. ſeminum cardui benedicti, baccarum iuniperi ana ʒ j. macerentur xxiiij. horis in æquis partibus vini & aquæ angelicæ, hinc in duplici vaſe deſtillentur. Doſis ℥ iij. cum ʒ ſe. theriacæ.

℞ theriacæ Andromachi, zinziberis ana ℈ ij. ſacchari Candi ℥ ſem. aquarum dracunculi ℥ iij. boli Armeni ℈ j. aquæ deſtillatæ prædictæ cochlearia duo vel tria; fiat *Hauſtus*.

℞ boli Armeni præparati, radicum tormentillę, diptami ana ʒ ij. zedoariæ electæ ʒ j. ſe. ſeminum citri, cardui benedicti ana ʒ j. raſurę eboris, corticis citri, galangę, caryophyllorum ana ℈ ij. cinnamomi ℈ j. ſe. ſacchari roſati quantum ſatis, fiat *Puluis*, doſis ʒ j. cum aqua cardui benedicti.

℞ theriacę antiquę ʒ j. ſem. Mithridati ℈ iiij. ſp. liberantis ℈ j. ſem. caſtorei gr. vj. camphorę gr. ij. baccarum lauri excort. ℈ ſem. fiat *Mixtura* ſudorem mouens, detur ʒ j. cum aqua pimpinellę, ſcabioſę, tormentillæ, poſt venę ſectionem.

℞ radicum angelicę ℈ j. ſe. theriacę magnę ʒ j. aquę rutaceę, angelicę, draguntеę ana ℥ j. fiat *Hauſtus*.

℞ conſeruę bugloſſę, roſarum, corticum citri condit. ana ℥ ſe. manus Chriſti ℥ j. diamargariti frigidi ʒ j. ſem. ſyr. de ſucco acetoſitatis citri q. ſ. fiat in forma *Opiati*.

℞ conſeruæ roſarum, violarum ana ℥ j. corticum ci-

tri conditarum ℥ ſe. coralli rubri, boli Armeni ana ℈ ij. ſyrupi de bugloſſa, violarum ana q. ſ. fiat *Mixtura*.

℞ roſatæ nouellæ ʒ j. ſyr. acetoſi ſimplicis ℥ j. ſem. aquæ roſarum ℥ iij. fiat *Hauſtus*.

℞ ſyr. de ſucco limonum, de ſucco acetoſæ, ſyr. de cichoreo cum rhabarbaro ana ℥ j. ſem. aquarum violarum, acetoſæ ana ℥ iiij. fiat *Potus*.

℞ radicum angelicæ, tormentillæ ana ʒ ij. diptami albi ʒ iij. theriacæ ad pondus omnium. Doſis ʒ j. cum aqua violarum, roſarum, acetoſæ, detur correptis, nec non ſanis præſeruandi cauſa.

℞ radicum gentianæ, angelicæ, tormentillæ ana ʒ ij. ſtolochiæ, rotundæ, myrrhæ, caſtorei, baccarum lauri ana ʒ j. croci ℈ j. ſe. theriacæ ad pondus omnium; detur ʒ j. bis in die cum aceto roſato; præſeruationis verò gratia detur etiam bis térve in ſeptimana.

℞ aquarum bugloſſæ, roſarum, violarum, acetoſæ ana ℥ iiij. ſandalorum purpu. ſp. è gemmis ℈ iiij. corticum mali citri ℈ ij. miſceantur pro *Epithemate*.

℞ boli Armeni, terræ ſigillatæ ana ʒ j. ſe. ſucci limonum, granatorum ana ℥ j. ſe. vini albi ℥ iij. aquarum boraginis, nymphææ ana ℥ iiij. roſacei ℥ viij. fiat *Epithema*, pro cordis regione.

APPENDIX
ad prædicta pro curatione PESTIS inſeruiens.

Celerrimè medicamenta ahibenda ſunt in hoc malo, cùm pernicies hæc eius ſit naturæ, quòd mox ad cor pergat, eiúſque vitam extinguat citiſſime: Omnium autem primò venæ ſectio inſtituatur, & potiſſimùm primis ſex horis, hinc ſtatim quod venenum expellere poſſit, propinetur; idque vt commodius fiat, mox ſumpto medicamento, vt ſudet correptus, laborandum eſt. Et magna quidem ex parte à ſudoris prouocatione incipere debemus, cùm plerumque non ante ſecundum aut tertium diem medicum accerſere ſoleant ægri, quo tempore venæ ſectio potius oberit. Admittis antē ſudorem per quinque vel ſex horas, prout vires

vires validæ fuerint, nonnunquam etiam per octo horas, si robustus fuerit, idque repetet duobus sequentib. diebus: abstinebítq; eo tẽpore quo sudat ab omni cibo, nec non à somno, diligentérq; cauebit, ne frigus vllo modo admittat. admittemus tamen syr. limonũ, violarũ, de corticibus citri. Demum alia quæ venenum auertere & expellere possunt, administrabuntur. Hinc massa malignorũ humorũ è corpore leniente medicamento educi poterit, quod alterabitur prout plures obseruabuntur humores peccare; melius autẽ id fiet clysteri, potissimùm si primò die vi morbi, sanguinísq; missione, sudorúmq; prouocatione plurimùm debilitatus sit. Interea quoque tẽporis quæ cor corroborare possunt interiùs, tum exteriùs administrabũtur. Quæ omnia nunc antéaque dictis medicamentis consequi poterimus, modò vniuersalia particularibus debita ratione adhibeantur. Præcauendi causa, præstãtissima nõnulla medicamenta in prioribus indicauimus. Inter omnia tamẽ alia, soli cælique mutatio securissimũ erit remedium; aut si id nõ licet, aërem emẽdet rebus odoratis, carbonib. iniectis, aut suffumigia ex iisdem parentur, vt est lignũ iuniperi, rosmarinus, saluia, caryophylli, thus, mastix, myrrha, ruta. Manipuli quoq; duo aut tres rutæ in sinu gerãtur pectoris, ita vt odor ad nares pertingere possit. Conuenit quoque acetum olfacere, cui aqua rosacea optima permista sit: ea quoque oculos, faciem, nares, manúsque sæpius in die lauabit, manúsque lotas odorabit. Acetũ quoque rutaceum spongia excipiet, olfaciétque sæpiùs, mirè equidem aëri pestilenti resistit. Alimentis vtatur quæ bonũ succum suppeditare possunt. A nimia autem repletione & inanitione sibi caueat. Catapotiorum Ruffi ℈ j quoque sumet aliquando, bis térve nimirũ in septimana. Masticare quoq. vtile erit, angelicæ zedoariæ, aut enulæ campanæ radicẽ cùm in publicũ ire debet, aut peste correptos inuisere. In quem finem dentes theriaca, aut succo alij vtiliter illinentur; conueniunt in hunc finem electuarium de ouo, allia, cepæ pill. optimè. ℞ aloës electæ ʒ j. ſs gummi ammoniaci ℈ j. myrrhæ ℈ ſs. pill. de agarico ℈ ij. syr. de corticib. citri q. s. fiant Pillulę, capiat aliquando ʒ ſs. in aurora. ℞ corticũ citri conditorum ℥ vj. conseruæ anthos ℥ j. Mithridati ℥ ſs theriacæ ℥ ij. aristolochiæ longæ, zedoariæ, diptami ana ʒ j. radicum angelicæ ℈ ij. aromatici rosati ʒ ſs. syr. de corticibus citri q. s. fiat Conditum.

PIA AD EVNDEM PRECATIO GVALTERI BRVEL.

Sed quoniam hactenus quomodo temporalis vita à grauissimorum morborum incursibus atque iniuriis sit liberanda, pro nostro modulo significauimus, quam modis infinitis excedit vita æterna, vt ea posthac nobis quoque frui liceat, supplices genibus tum corporis, tum animi ante thronum maiestatis tuę procumbentes, æterne Deus, te medicum æternum inuocemus, vt post hanc vitam ærumnosam, æterna tua nobis gaudia concedas.

CREATOR *omnium Deus, qui exposuisti omnium oculis vniuersam hanc mundi machinam, eamq́ longè pulcherrimã, in qua mirabilia tam multa produxisti, quæ sapientiam tuam mirabilem, potentiamq́ infinitam; gloriam denique atque bonitatem incomprehensibilem declarant tuam erga nos, & quidem tantam, vt nullus mortalium reperiatur, nisi brutis annumerari debeat, qui nõ mirum in modum miretur amplitudinem cælestium orbium, infinitamq́ eorum dimensionem, stellarumq́ multitudinem innumerabilem, earundemq́ mirabiles virtutes, tum motuum admirãdam constantiam, vereq́ stupendas leges, quæ singulis dispensa-*

te

tæ sunt à te ab initio in sempiterna secula. Et quidem hæc omnia, infinitáque alia, nostra solùm causa à te formata sunt, inter quæ mundi creata non est vel vnum ne eorum quidem quæ nobis vicina sunt, si penitiùs introspicere velimus, quod non mirabiliter in contemplationem sui rapere poßit. Imò quæ nullo tu perfecisti negotio, Domine, ordinem habent tam admirabilem támq; iucundum decorem, virtutesq; tam potentes, vt satis admirari atq; contẽplari pro dignitate nequeamus. Imò tanto fulgore mentis aciem perstringũt permulta eorum quæ à te perficiuntur Domine, vt plurima eorum quasi intacta relinquere cogamur, atq; cum stupore quasi abscedere, cùm stupenda atq; mirãda dici poßint de rebus tuis etiam minimis, Domine. Quis enim oculi fabricam naturãq; supra modum non admirabitur? cuius mirabilis natura atque fabrica, iusto volumine explicari vix potest etiam ab homine eloquentißimo. Quis rursus causam ortus aquarũ tam copiosarum è visceribus terræ continuò ebullientium reddere poterit plenariè? Quis non admirabitur huiusmodi spectaculum, cùm per secula huiusmodi fluxus constanter perseuerent? vti enim ante ætates plurimas, ita & hodie ebulliunt aquæ, idq;, quod magis quoque mirum est, non in vno solùm hoc spectaculum videtur loco, sed in infinitis paßim locis per vniuersum terræ ambitum. Cùm igitur infinitus sit operum tuorum mirabilium, Domine, numerus, quorum mira gratißimaq; varietate, mirificè mentem nostram rapis in tui constantißimum amorem atq; admirationem plus quàm humanam, te magnum Deum auctorem tùm horum, tùm omniũ aliorum mirabilium esse pia mente confiteor atque assero. Verùm, si sic parua

miramur tua opera Domine, nónne meritò te qui omnia reliqua modis infinitis pulchritudine tua, atque gloria sempiterna excellis, etiam vsque ad stuporem reuereri, amare atq; timere cõuenit; tibiq; à nobis omnis laus, honor & gloria attribui meritò debet? Cùm autem à plurimis magnorum operum tuorum ignaris negligatur pia veraq; gloria tua, mentibus hominum inserere, æterne Deus, desiderium cognoscendi tum te, tum opera tua, quæ nimium sunt mirabilia atque diuina. Hoc enim expertus sum in ipsa veritate, creator meus Domine, quòd quisquis gustauerit delicias mẽtis quæ ex admiratione illa tuorum mirabilium operum capiuntur in hac lachrymarum valle, intelligit supra captũ omnem mirabiles esse delicias, quas præparasti filiis hominum post hanc vitam, vbi facie ad faciem videbimus te auctorem vitæ mirabilem omnium horum mirabilium, cuius intuitum mortalium oculos nõ posse intueri præ nimia maiestate, nequaquam mirum est: ibi nobilis hæc Dei creatura æternitati à te destinata, quã misello hoc corporis mei ergastulo quasi cõpedibus detineri certò firmitérque credo, miseriis omnibus quibus quidem & cum gemitibus quotidianis nunc oneratur, planè exonerabitur. Gratiásque tibi ago ô gloria æterna, cuius laus in æternum permanet, quòd me participem aliqualiter facere placuerit mirabilis dulcedinis, quæ ex contemplatione mirabilium operum tuorum percipi solet ea piè contemplantibus, in quibus aliquando obstupescit anima mea, quòd causam hinc mihi dederis, quòd te mirabilem horumq; mirabilium operum auctorem, multò magis admirari didicerim, quàm vmquam aliàs fortè eram facturus: mirè equidem hæc sobriè cognita ad Dei gloriam de-

decantandam, proficiunt contemplantibus in veritate; de quibus quoque semper loqui, cogitare, tibiq; gratias agere mirum in modū mihi dulce est. In iis enim inuenitur mirabilis tuæ laudis, amoris atque cōfeßionis materia vberrima Domine: quis enim præstantis artificis opera admirari poterit non reuerendo eorum auctorem? Tu Domine Deus noster sis benedictus in omnibus operibus tuis, tibiq; honor & gloria cedat ab omnibus tuis creaturis, tuamq; inæstimabilem sapientiam atque bonitatem concelebrent in omni æternitate. Tu Domine Deus vniuersæ creaturæ, qui es in omnibus creator mirabilis, qui gloria es regum terræ, dominatórque omnium in virtute tua, qui intueris abyssos, & intima terræ illuminas, cui nihil occultum est eorum quæ futura sunt, nihilq; præteritorum in obliuionem venit, cùm vtrumq; præsens sit tibi ô æterne Deus, cōcede propitius, vt omni qua possum humilitate tibi quietè iugiterq; seruire mihi liceat omnibus dieb. vitæ meæ, vtq; tuam deitatem piè collaudare poßit anima mea in hoc graui corporis ergastulo pro mea tenuitate. Vtinam in spiritu & veritate tibi gratiarum actiones persoluere possem pro omnibus quæ tribuisti mihi Domine omnibus diebus vitæ meæ! Te rogo Domine qui saluas omnes sperantes in te, vt me benedicere digneris benedictione tua æterna, ô æterne Deus, vt bene sit animæ meæ, vtq; in viis mandatorum tuorū ambulare poßim omnibus diebus vitæ meæ: sic equidem à te replebitur anima mea ea dulcedine tuæ gloriæ, quam neque oculus vidit, neque auris audiuit, neque cor hominis vnquam comprehendere potuit. Sic denique spiritus meus cū spiritu Domini, indissolubili vinculo vnietur per omnem æternitatem, tuncq; demum sa-

tiabitur anima mea, quam nihil alioqui præter te, Domine, sub cælo, aut super cælos satiare potest: ita enim mirabilis atque magna creata est à te mirabili magnóque Deo anima mea. Absque omni autem dubitatione tibi fidens, æterne Deus, qui cuncta tua virtute omnipotenti viuificas, stabo super speculam, ibiq; excubias agam, expectabóque aduentum tuum, Domine, sicutq; mater lugens super vnigenito vteri, renuam consolari, quotidianisq; non desinam, Domine, suspiriis atq; gemitibus exoptare diem illum particularis iudicij, in qua die summa cum fiducia spero me visurum reuelata facie tuam deitatem, tuncq; ad plenum satiabitur anima mea cùm manducare dabitur mihi panis æternus in regno Dei, vbi labia nostra confitebuntur nomini tuo laudes in seculum, & in seculum seculi. Hoc quoque mihi concede, pie Domine, vt cum timore, atque amore tuas laudes iugiter decantare possim omnibus diebus vitæ meæ, vtq; amore plus quàm humano ardeat te anima mea, tibiq; canticum gloriæ, sacrificiúmque laudis psallat in omni tempore, vtq; intelligere valeam tuam voluntatem in omnibus quæ significasti nobis per sacrum verbum tuum, & ne meam patiaris perditionem, Domine, qui ex vtero matris meæ formasti me. Concede mihi cor mundum, animámque mundam, & cùm magnus sit miseriarum nostrarum numerus, compesce hosce fluctus tribulationis quibus in dies perturbamur, Domine, & erue me ab angustiis & periculis huius turbulenti maris mundani, & ad hunc me deduc portum, vbi beatorum spiritus nimium felices, tibi incorporati, æterna vita fruuntur, tecumq; regnant, atque per omnem æternitatem regnabunt. Tu, æterne Deus, qui bene velle

mihi

mihi conceßisti, concede etiam perficere vt poßim, & in die tribulationis talem concede animi constantiam, vt non perturbetur anima mea ab iis qui odio habuerunt me gratis, & ab homine malo atque insidioso, confusionémque meam quærente, & à lingua dolosa, animáque mendaci libera me, pie Domine. Concede mihi, te rogo, æterne Deus, per viscera misericordiæ tuæ, portionem æternæ hæreditatis tuæ in resurrectione prima atque in die particularis iudicij, vbi à compedibus huius ergastuli tuo iussu liberabitur anima mea; tunc equidem securus ero à timore atque tremore, in die illa magna atque tremenda, in die illa calamitatis & miseriæ, quando cæli mouendi sunt & terra, & quando æternus Dei filius, Dominus noster Iesus Christus, venturus est cum gloria iudicare viuos & mortuos. Concede mihi, ô Rex gloriæ, vt in omni æternitate cum omnibus angelis & archangelis, cum thronis & dominationibus tibi iugiter decantare mihi liceat hoc canticum gloriæ : Laus, honor & gloria illi qui sedet in excelsis per omnes æternitates benedictus, quíque iugiter per cuncta secula regnat.

FINIS.

IOH. IAC. VECTENSIS
MED. DOCTOR.

Τῆς μεθόδου ὅστις πρῶτος θησαυρὸν ἔδειξεν
Ἀνθρώποις, αὐτὸς τῶν τεχνῶν κλεῖδα δέδωκε,
Καὶ τὸν πρὶν τρηχὺν, καὶ δύσβατον οἶμον ἐπ' αὐταῖς,
Τῷ δὲ καλῷ δώρῳ ῥᾴδιόν τ' ὁμαλόν τ' ἐποίησεν.
Τήνδ' ἄρα νῦν βίβλον, σπουδαίου ἔργον ἰήτρου
Βρυέλλη, χαρίεντι νόῳ ἀναγνώσκετε παῖδες
Ἰητρῶν· ὁ γὰρ εὐτάκτως, μεθόδῳ τε διδάσκειν
Πειρᾶται, φύσιάς τε, τόπους, συμπτώματα γνῶναι,
Αἴτια, προγνώσεις, παντοῖά τε φάρμακα νούσων.
Ἔσται ὑμῶν ὄφελος, τῷ δ' ἀντὶ πόνου κλέος ἔσται.

INDEX
MORBORVM OMNIVM
quorum
DESCRIPTIO ET CVRATIO
hoc libro.

FINIS.